Jur.

Budgets

en

Belastingen

1828 – 1830.

Tweede Deel.

Vierde bijdrage van den heer Mr. D. Fockema, lid van de tweede Kamer der Staten-Generaal, medegedeeld aan zijne Medeleden, over de begrootings-rekeningen.

EDEL MOGENDE HEEREN!

Toen ik aan U Edel Mogenden op den 13 December 1827 eene derde bijdrage over de begrootings-rekeningen, betrekkelijk de dienstjaren 1813-1819 en 1820-1824 aanbood, noemde ik die eene derde en *laatste* bijdrage, om dat mijn lastbrief, als Lid van de tweede Kamer der Staten-Generaal, met dat staatkundig jaar eindigde, en ik mij voorstelde, om een plan, reeds vroeger bij mij opgekomen, ten uitvoer te leggen, en mij aan een leven buiten alle openbare betrekkingen toetewijden. Voor den afloop der vorige zitting ontving ik van, nu wijlen, den heer Appelius, toen Minister van Financien, met voorkennis van Zijne Majesteit den Koning, op eene vereerende wijze mededeeling van een nieuw model der doorloopende begrootings-rekeningen, ingerigt volgens de in gemelde bijdrage vervatte inlichtingen, en ik voldeed aan het verzoek van Zijne Excellentie, om mijne gevoelens daar over te kennen te geven. De promemoria, tot dat en andere einden strekkende, en waar van ik bij de raadpleging over de begrootings-wetten voor het dienstjaar 1829 heb gewag gemaakt, behelsde weder ten slotte mijn voornemen, om de behandeling van dat onderwerp daar mede geheel te besluiten. Ik heb gemeend dit te moeten aanvoeren; en dat onderscheidene latere omstandigheden, welken ik niet mag aanhalen, mij van mijn voornemen hebben doen afzien, waar door ik dan weder in deze vergadering zitting heb genomen, en als zoodanig mij verpligt achte, aan mijne Medeleden eenige nadere opgaven te doen bij wege van een concludendo.

Ik heb in die promemoria drie onderwerpen behandeld:

1°. De eerste afdeeling van den algemeenen staat met de daar toe behoorende bijlagen.

2°. De derde afdeeling van den gemelden algemeenen staat en de daartoe betrekkelijke aanmerkingen, in verband met mijne aan U Edel Mogenden medegedeelde bijdragen.

3°. Eene kleine ontwikkeling van het door mij voorgedragen stelsel omtrent het afsluiten der dienstjaar-rekeningen.

Ik zal met de noodige wijzigingen bij dezen de zelfde orde volgen.

1°. De algemeene staat behelst op de eerste en tweede bladzijden thans een bijzonder overzigt van de gewone en van het eerste onderdeel der buitengewone begrootingen, overgenomen uit 8 bijlagen, daar op aangehaald. Deze gewone en buitengewone begrootingen eerste onderdeel, maken een geheel. Men zal nu met zeer weinig moeite kunnen zien, hoe veel op de geregulariseerde inkomsten van de op de tabelle gebragte dienstjaren is ontvangen, nog ontvangen moet worden, en het verschil tusschen raming en werkelijke inkomsten ter eene en aan de andere zijde de begrootings-sommen van uitgave met de daar op gedane geregulariseerde betalingen en beschikbare resten, benevens de daar op gedane voorbetalingen, om van elk jaar de uitkomsten der vergelijking van ontvangst en uitgave optemaken.

Ik zal daar over thans in geene ontwikkeling treden; doch alleen aanmerken, dat het rest beschikbaar voor het hoofdstuk Financien wegens het dienstjaar 1827, bijlage n° 8, bedraagt gewoon. . . . . f. 7,069,094-86 5

buitengewoon. . 1,626,794-84 5

Geheel. . f. 8,695,889-71

en dat de voorbetalingen bedragen, zie algemeenen staat, 1e afdeeling, bladzijde 2. . . . . 12,893,543 05 5

welk laatste mijnen aandacht getrokken heeft.

De algemeene staat behelst op de derde en vierde bladzijden een overzigt van het tweede onderdeel der buitengewone begrootingen. Ik had dit overzigt regelmatiger verlangd, waar door een groot gedeelte der aanmerking op de 6e bladzijde had kunnen vervallen.

Men zoude verders kunnen aanmerken, dat het amortisatie-sijndicaat slechts naar mate van de behoeften de noodige geldsommen moetende leveren, het niet noodig kan worden geacht, millioenen guldens ontijdig voor *ontvang* te brengen.

In bijlage n° 12 wordt aangetoond, hoe veel, wegens het tweede onderdeel der buitengewone begrooting, door het amortisatie-sijndicaat werkelijk is verstrekt tot betaling van schulden en voorschotten wegens de drie respecten, tot 1° Januarij 1828.

1°. Uit de domeinen, onder het beheer van het amortisatie-sijndicaat gesteld. . . . . f. 22,742,454-26 5

waarvan nogtans een voorschot tot. 1,400,000-00

moet worden afgetrokken zoo dat de uitgave blijft. . . f. 21,342,454-26 5

2°. Uit het geopend crediet van 63 millioenen werkelijke schuld.	16,659,362-78
3°. Uit een niet door de Wet van 5 Junij 1824, n° 38 aangewezen fonds.	1,538,255-95

Dit kan bij de oplossing, door het amortisatie-sijndicaat te doen, nader worden ontwikkeld.

De algemeene staat behelst verders op bladzijde 3, 4, 5 en 6 een overzigt van den loop van bijzondere crediet-middelen, waar omtrent voor als nog weinig valt aantemerken. Misschien zal het hier niet geheel te onpas komen, iets te zeggen betrekkelijk de fondsen, naar aanleiding van art. 14 der Wet van den 27e December 1822, n° 59, voor de kosten, welke voortvloeijen uit de uitvoering der Wet tot regeling van het nederlandsche muntwezen. Het verlies op de vermunting der oude specien is toen volgens twee medegedeelde tabellen geraamd op een weinig meer dan twaalf millioenen guldens; en daar voor is een crediet geopend van 26 millioenen werkelijke schuld. Volgens de laatste rekening heeft het amortisatie-sijndicaat geleverd 5 millioenen, en er was daarvan uitgegeven. . . . . f. 4,998,581-93 ½

Onder die uitgaven zal begrepen zijn de schade uit de ongelukkige vermindering der uiterlijke waarde van de zestehalven en schellingen, waar door deze specien, althans voor een groot gedeelte terstond weder in omloop gebragt, aan bijzondere personen aanzienlijke voordeelen hebben verschaft, voor zoo verre die specien eene innerlijke waarde boven de nieuwe uiterlijke bezaten, terwijl de mindere soorten dier specien ten laste van het Rijk blijven.

In de medegedeelde rekeningen heb ik twee posten van uitgave wegens de verminderde uiterlijke waarde dier geldspecien gevonden, ten bedrage

van.	f.	3,900,046-67 ½
en op de tabelle was het geheel verlies wegens het vermunten derzelven geraamd op.		2,048,997-00
zoo dat reeds het nadeel meerder is.	f.	1,851,049-67 ½

De klagten in het zuiden van het Rijk wegens gebrek van inlandsche munt, de voortdurende omloop van besnoeide muntstukken, welke misschien nog meer verliezen, het voordeel van algemeene geldspecien door het geheele Rijk en van de meer naauwkeurige verhouding tusschen innerlijke en uiterlijke waarde, welke wegens de oude muntstukken zeer gebrekkig is, doen den meerderen voortgang wenschen. Wij zullen ook door het amortisatie-sijndicaat moeten worden onderrigt, met hoe veel werkelijke schulden het Rijk, voor de door het amortisatie-sijndicaat geleverde somme, gerekend moet worden te zijn bezwaard.

II. De derde Afdeeling is een gelegenheids-stuk, het geen ik voor de later ingekozene Leden dezer Vergadering beknopt zal melden:

1° Ik heb den 21en October 1826 aan mijne Medeleden aangeboden een, door mij opgemaakt, uittreksel uit de rekeningen wegens de begrootingen van de dienstjaren 1813—1824 met eene bijlage, behelzende aanmerkingen op dat uittreksel, onder geleide van eene aanspraak, in Comité-Generaal gedaan. Deze stukken wierden door eene der Afdeelingen ter kennisse van het Gouvernement gebragt, bij gelegenheid van de raadpleging over de buitengewone begrootingen voor 1827.

2° Het Gouvernement heeft daarop doen antwoorden. Hoewel schijnbaar een zware aanval tegen de door mij ingeleverde stukken wierdt gedaan, als of ik verzuimd had ontvangsten en uitgaven optenemen, was de voorname strekking daar henen gerigt, dat de wijze van bewerking van de thesaurie en mijn stelsel in de uitkomsten op een punt neer kwamen. En daartoe was een staat van vergelijking bij de antwoorden overgelegd.

3° Zoo wel de verklaring, dat het Gouvernement de afsluiting van elk dienstjaar in het bijzonder wilde, als de aanval, even als of ik mij aan grove onachtzaamheid had schuldig gemaakt, hebben mij doen besluiten, om op den 27e Januarij 1827 aan mijne Medeleden aantebieden eene tweede bijdrage, behelzende eenige nadere denkbeelden over het afsluiten der dienstjaar-rekeningen, en eene verdediging van mijn uittreksel uit de begrootings-rekeningen, gegrond op de eigene erkentenis van de thesaurie, dat die posten *niet* in de begrootings-rekeningen voorkwamen, gegrond op de uitdrukkingen in de begrootings-rekeningen zelve; waarom men mij dan ook niet konde aantoonen, dat die posten in de begrootings-rekeningen voor ontvang en uitgave gebragt waren. Dit bragt bij mij eene sterkere overtuiging te weeg van de noodzakelijkheid eener meer naauwkeurige afsluiting der begrootings-rekeningen. Ik gaf naar aanleiding van dat alles een nader overzigt van de twee tijdvakken, waar bij ik wegens de voortloopende verevening van het dienstjaar 1824 eenige nadere aanvulling mededeelde; doch ik bleef volharden bij mijn gevoelen omtrent twee posten, hoewel ik in de bijdrage dezelven als sommen van gering belang beschouwde, in vergelijking van de geheele uitkomst.

4° Bij de begrootings-rekeningen, in de vorige zitting medegedeeld, was een vervolg-staat van vergelijking tusschen de berekeningen van de thesaurie en van mij, als eene derde afdeeling van den algemeenen staat, overgelegd.

5° Deze staat en twee aanmerkingen van de eerste Afdeeling van October 1827 gaven aanleiding, dat ik, op den 13 December 1827, in Comité-Generaal aanbood eene derde bijdrage, waarvan ik reeds vroeger melding heb gemaakt, en waar in ik op de derde afdeeling van den algemeenen

staat eenen summieren staat wegens de Rijks-begrootings-rekeningen van 1813 - 1819 en van 1820 - 1824 heb gevoegd; op welke bijdrage ik mij weder beroepe.

6° Hierop is aan mij, door Zijne Excellentie den Minister van Financien, medegedeeld een derde staat van vergelijking, waarin men weder tot grondslag legt de gelijke uitkomsten. Ik voeg dien staat hierbij onder letter A, en levere daarbij onder letter B aanteekeningen van de thesaurie, met dien staat van vergelijking in betrekking staande, en onder letter C den hoofdzakelijken inhoud mijner antwoorden, uit de promemoria overgenomen.

Uit deze stukken zal geblijken, dat twee der aanmerkingen betrekkelijk waren tot vroegere verschilpunten, dat eene derde aanmerking ook niet wel aan mij konde worden tegengeworpen, dat eene vierde aanmerking te regte tegen mij was gemaakt, om dat de door mij aangevoerde posten reeds in de begrootings-rekening waren afgetrokken.

Hoewel ik dan, op de naar mijn inzien noodzakelijke beginselen, mij tegen drie aanmerkingen verdedigd had, heb ik in de promemoria verklaard daarvan verders aftezien, om dat ik de drie posten van een te gering belang beschouwde, om mij van het opmaken eener geërkende uitkomst terug te houden.

Ik heb die uitkomst in de promemoria opgemaakt, en zal dezelve, naar de onlangs medegedeelde begrootings-rekeningen gewijzigd, onder letter D overleggen, en daarbij voegen een overzigt over de dienstjaren 1825, 1826 en 1827 volgens de medegedeelde sommiere staten der begrootings-rekeningen en de daarmede in verband staande Wetten.

Uit dien staat D zal aan U Edel Mogenden geblijken, dat het saldo van het eerste tijdvak 1813—1819 bedraagt f. 2,344,081 - 87, waar voor nimmer schulden hadden behooren te zijn opgelegd. Daar nu die schulden beneden 45 per cent zijn te gelde gemaakt, zoude er ruim 5 millioenen werkelijke schuld minder hebben bestaan sedert het begin van 1820. Ik zal de nadeelen wegens het in omloop brengen van 24 millioenen werkelijke schuld in het begin van 1820 thans niet ophalen; ik heb dit reeds vroeger aan U Edel Mogenden voorgedragen, en aan den Minister van Financien in mijne promemoria geschetst. Mijn hoofddoel is, om dit weder als een bewijs voor de noodzakelijkheid van eene regelmatige afsluiting van elke dienstjaar-rekening en mededeeling derzelve aantevoeren.

Uit die bijlage n° 4 zal verders blijken, dat het rest beschikbaar van het tweede tijdvak, eindigende met 1824, door mij berekend is op f. 6,969,487 - 71.

Ik zal niet aanhalen de redenen, door mij in de derde bijdrage aangehaald,

tot wederlegging der fictieve berekening van een te kort. Ik blijve zelfs bij mijn gevoelen van hooge waarschijnlijkheid, dat de uitgaven voor dat tijdvak het restant niet zouden behoeven, hetgeen met de fondsen van het dienstjaar 1825 is vermengd, en dat eene volledige afrekening van ontvangsten en uitgaven wegens dat tijdvak eene belangrijke bate voor volgende begrootingen zoude hebben aangeboden.

Ik zal deze mijne redenen en gevoelens staven met eenige bewijzen uit de laatst medegedeelde begrootings-rekeningen op het tijdstip van 1° Januarij 1828 zelve.

In de door mij overgelegde bijlage B wordt nog melding gemaakt van een nadeelig saldo, of te kort op alle de diensten tot en met 1824, ter somme van f. 2,230,511 - 19[5].

Men vindt dit ook in de onlangs medegedeelde begrootings-rekeningen in de tweede Afdeeling van den algemeenen staat; waar gezegd wordt, hoe dat nadeelig saldo is gedekt, namelijk door overschietende sommen van dat tijdvak zelve. Ik vrage dan, is het voorgesteld nadeelig saldo of te kort op die diensten niet fictief? Hoe kan er een nadeelig saldo zijn, wanneer de fondsen, vereenigd met fondsen van vroegere jaren, toereikende zijn tot bestrijding der uitgaven van dat en van vroeger daar mede vermengde jaren? Men wordt ter aangehaalde plaats in de tweede Afdeeling van den algemeenen staat verwezen naar de ophelderende nota, vervat in bijlage n° 6.

In de eerste hoofdkolom komt aldaar voor, *rest beschikbaar* op dienst 1824 volgens de begrootings-rekening op 1° Januarij 1827, bijlage n° 5, in de tweede hoofdkolom, *vrij vallende fondsen* (waar over in de onderstaande nota berekeningen en toewijzingen worden gemaakt), en in de derde hoofdkolom *voortebehouden fondsen, om op* 1825 *overtenemen*: deze laatste zijn daar berekend op f. 9,457,552 - 17[5].

Bij het lezen en herlezen van deze berekeningen, vergeleken zoo met de bijlage n° 5 der begrootings-rekening van het vorig jaar, als met de daar mede overeenkomende berekening in de bij dezen gevoegde bijlage A; herinnerde ik mij, dat zeker beroemd schrijver de benoeming van *la science des finances* beschouwde *comme l'indice d'une calamité*. Daar bij voegende, pour faire rentrer des contributions, pour exécuter les paiemens voulus par les lois, il faut de l'ordre et de la probité. Hoewel ik niet geheel eenstemmig denke met dien schrijver, en gelove, dat eenige wetenschap wel dienstig is; zoo moet ik bekennen, dat de wijze van bewerking mij veel te kunstmatig voorkomt, dat men nader aan de waarheid komt, en zekerder van dezelve is, door meerdere eenvoudigheid. O simplex sigillum veri!

Ik gelove dit alles weder als een bewijs voor de noodzakelijkheid van eene regelmatige afsluiting en uitvoerige mededeeling van elke dienstjaar-rekening

te mogen aanvoeren: en ik schrome niet er bij te voegen; dat ik de overbrenging van de fondsen, daar uitgetrokken op f. 9,457,552-17, op het dienstjaar 1825, en de vereeniging dier fondsen met de fondsen van laatstgemeld dienstjaar, zonder dat de uitgaven onderscheiden worden, houde voor eene wezenlijke verwarring van dienstjaren, welke nimmer behoorde plaats te hebben.

Ik zal thans iets laten volgen tot opheldering van het overzigt der dienstjaren 1825-1827.

Dewijl de resten beschikbaar van een vroeger op een volgend jaar worden overgebragt, en de uitgaven vermengd; waardoor ik buiten staat worde gesteld, om de ware uitkomsten van een dienstjaar te kennen en aantewijzen; ben ik genoodzaakt, dit afgeteekend pad te volgen, en de nog beschikbare fondsen, voor uitgaven van het vorig jaar, als baten overtebrengen op het volgend jaar, in eene volkomene gelijkheid met de somme voor beschikbare resten. Dezen zijn door mij uitgetrokken op . . . . . f. 6,969,487-71

Eene somme, zeer verschillende van die, welke daar voor is uitgetrokken op het bijvoegsel van bijlage nº 6 der medegedeelde begrootings-rekeningen op 1º Januarij 1828. Doch men moet hier in het oog houden, dat op het evengemeld bijvoegsel onder de somme begrepen is, de door mij afzonderlijk uitgetrokkene bate van het tijdvak 1815-1819, ten bedrage van 2,344,081-87

Welke beide sommen vereenigd uitmaken. . . . . . f. 9,313,569-58

Verders behoud ik den regel, om de zoogenaamde *vrijvallende fondsen* en de daar tegen voor *buitengewone behoeften* tot 1824 berekende lasten steeds te beschouwen op eene wijze, onderscheiden van die der thesaurie. Ik zoude de oorzaak van het verdere kleine verschil wel kunnen aanwijzen, doch de onzekere grondslag van een post verbiedt mij dit, en het zoude te verre afleiden.

Ik moet bij het overzigt van de volgende jaren nog aanmerken, dat ik de geheele ontvangst als bate heb uitgetrokken, en daarentegen als eene bijzondere last aanbrenge de nadere ingewilligde somme voor buitengewone behoeften, met de op dat respect verevende uitgaven, welke op eene andere plaats worden vermeld.

Eindelijk heb ik de, voor de behoeften van de jaren 1827 en 1829 hier uit gewezene, sommen afgetrokken, als verminderende de restant fondsen van het dienstjaar 1825. Volgens mijn stelsel zoude deze mijne nog eenigzins omslagtige berekening zeer eenvoudig zijn, en eindelijke en zekere uitkomsten voor de wetgeving aanbieden.

Men zal hier opmerken, dat ik niet van restant ontvangsten gesproken

heb, om dat de bijlage n° 5, deswege niets aangeeft; dat ik de voorschotten op credieten niet onder de uitgaven heb begrepen, om dat in eene afsluiting, alleen *verevende betalingen* in aanmerking kunnen komen, en de voorschotten slechts crediten zijn, die terug gegeven of tegen verevende betalingen vergeleken kunnen worden; ten slotte, dat de wezenlijke restant kas kleiner zoude zijn dan het restant der ingewilligde uitgaven vordert. Waaruit ik weder afleide, dat zoodanige gedeeltelijke overwijzingen onnaauwkeurig en noodeloos ingewikkeld zijn, en dat het eenvoudig toewijzen van het batig saldo der eindelijk en regelmatig afgeslotene dienstjaar-rekeningen de eenige weg is, om orde te bewaren.

Hoe de afsluiting van dit dienstjaar is gedaan, is in de beantwoording der aanmerkingen van de zevende Afdeeling betrekkelijk de begrootings-wetten van 1829 niet gezegd, veel min door verificatoire stukken aangetoond. Wij hebben regt, om daarop terug te komen, dewijl het aannemen der begrootings-wetten moet geacht worden, onder voorbehoud daarvan te zijn geschied. Het is te wenschen, dat die onregelmatigheid spoedig ophoude, en wij mogen hopen, dat wegens het afsluiten van het dienstjaar 1827 de uitzigten daar van zullen worden verwezenlijkt.

Dienstjaar 1826.

Na de ophelderingen bij het dienstjaar 1825, zoo verre dezelven hier toepasselijk zijn, zal ik zeggen, dat het restant tot . . .	f. 9,568,488-51 ½
Bij het inkomen der restant baten tot	407,518-77 ½
Zoude uitmaken.	f. 9,975,707-29

Dat er dus nog eene bate zal blijven bestaan, hoewel de uitgaven het maximum mogten bereiken, hetgeen naar den aard der zaken niet te vermoeden is. Men zoude uit zekere omstandigheden eenige gevolgtrekkingen, kunnen maken, dat de uitgaven van tijd tot tijd het maximum naderen: maar de vermenging van fondsen van de aan elkander opvolgende dienstjaren geeft geene zekere uitkomst.

Dienstjaar 1827.

Ik zal hier aanmerken, dat het provisioneel slot tot	f. 26,547,124-24
vermeerderd door de restant baten	1,950,191-45 ½
en door toevoeging van	1,240-49
van het dienstjaar 1825, zoude evenaren de beschikbare resten voor uitgave	f. 28,498,556-18 ½

Doch dit toevoegen in verband staande met vrijvallende fondsen, hetgeen ik niet heb overgenomen bij het dienstjaar 1825, zal naar mijne stelling hier voorloopig een te kort zijn, te vinden uit de mindere uitgaven dan derzel-

ver raming. Het zal althans wenschelijk zijn, dat de uitgaven niet het maximum bereiken. Immers wanneer het geheel bedrag der ingewilligde sommen voor uitgaven vermeerdert, en de sommen voor werkelijke uitgaven meer en meer naderen aan dat geheele bedrag; dan zal in een tweeërlei gezigtpunt de toekomst zich niet helder vertoonen.

III. Ik heb bij de beschouwing der sommiere staten van de begrootings-rekeningen en de daaraan verbondene bijlagen meermalen, naar mijn inzien, op verbetering in het vak der rekeningen mijne uitzigten gevestigd. Die uitzigten zijn door Zijne Excellentie den Minister van Financien bij de raadpleging over de begrootings-wetten voor het dienstjaar 1829 in deze vergadering meer verzekerd. Dat ik naar mijne overtuiging hier in belang stelle, zal U Ed. Mogenden kunnen geblijken uit eene kleine ontwikkeling van mijn stelsel omtrent het afsluiten der dienstjaar - rekeningen, zoo als dezelve door mij aan den Minister van Financien in het vorig jaar is medegedeeld, en door mij als eene bijlage onder E hierbij is gevoegd. Ik heb daarin ten slotte iets van de meer uitvoerige mededeeling aan de Staten-Generaal gezegd. Ik heb vroeger daarop aangedrongen, en nog onlangs te kennen gegeven, dat ik daardoor bedoelde « eene rekening, ontwikkeld naar de voor» werpen in de gearresteerde en geredresseerde begrootingen, niet alleen in » hoofdstukken, maar ook in afdeelingen, artikels en verdere speciaal opge» nomene onderverdeelingen, met aanduiding der wettelijke overschrijvin» gen. »

Ik verlang dus meerdere cijfers, en bij de sommen eene duidelijke opgave der begrootings-voorwerpen, waarvoor de sommen zijn geraamd, en, zoo verre toepasselijk, door overschrijvingen zijn besteed wegens elke afgeslotene dienstjaar-rekening, onverminderd de voortdurende mededeeling van de sommiere staten van de loopende begrootings-rekeningen en bijzondere rekeningen.

Ik weet wel, dat dit de uitgave voor drukloonen zal verhoogen.

Maar deze kleine uitgave zoude nuttiger zij dan vele andere grootere uitgaven. Zij zoude licht verspreiden voor hen, die zich de moeite willen geven, om zich de zaken in de ware gedaante voortestellen. Ik beken die moeite is minder aangenaam, om dat zij niet vertoont verhevene denkbeelden en wijsgeerige begrippen, welke nogtans somwijlen op wijsgeerige droomen uitkomen. Ik betuige al verder, dat het voor mij, die in dat vak niet ben opgeleid, moeilijk en niet zelden lastig is; maar het denkbeeld, dat het goede altijd met het kwade is gemengd, leert ons allen, dat de uitkomsten van berekening en door cijfers, welke wel geplaatst zijn, zeker zijn; terwijl de uitkomsten, berekend in wijsgeerige voorstellingen, veel malen te leur stellen.

Ik beschouw, dat ik de mij thans nog voorgestelde taak naar mijne geringe

krachten heb uitgevoerd. Ontvangt, Edel Mogende Heeren! deze bijdrage, en beoordeelt dezelve met toegevendheid. Laten wij, een ieder naar zijne vermogens, opregtelijk, zoo verre onze bemoeijingen betreft, medewerken met Zijne Majesteit den Koning, om den financielen stand van zaken, welke weinige gelukkige uitkomsten in de voorname hoofdpunten voor de schatpligtigen heeft opgeleverd, en zich in het verschiet niet helder vertoont, met bedaardheid, moed en onpartijdigheid te verbeteren, en laten wij aan onze ware bestemming beantwoorden door den staat meer en meer te helpen bevestigen, deszelfs geluk te verzekeren, en tegen allen verderfelijken invloed te beveiligen.

Brussel, den 10 Februarij 1829.

D FOCKEMA.

A.

Opheldering der nadere bedenkingen vervat in de derde bijdrage van den Heer Mr D. Fockema, Lid van de tweede Kamer der Staten-Generaal, en medegedeeld aan zijne Medeleden tegen de begrootingsrekeningen over de dienstjaren 1813, 1819 en 1820, 1824. (Exh. 13 December 1827 com. gen.)

Volgens pag. 5 van de voorsz. bijdrage wordt het voordeelig slot van het eerste tijdvak 1813-1819 uitgetrokken voor eene som van		f. 2,205,561 85
welke moet worden vermeerderd met eene daarvan ten onregte afgetrokkene som van . . . . (a)		523 53
		f. 2,206,085 59
en verminderd met een bedrag van . . . . . (b)		140,956 31
wegens ordonnancien van het provisioneel bestuur in 1813	f. 140,147 25	
en wegens betalingen aan geregtsdienaars voor justitie kosten	809 06	
overeenkomstig den eersten staat van vergelijking nopens het nadeelig slot over de dienstjaren 1817 en vroeger	f. 140,956 31	
		f. 2,065,129 07

Volgens pag. 10 van voorsz. bijdrage is het voorloopig batig slot over het tweede tijdvak 1820—1824 ter nedergesteld tot een bedrag van . .	f. 6,764,095 42	
hetwelk behoort te worden vermeerderd:		
1° Met de nog te doene ontvangsten, vermeld in de begrootingsrekening op 1ste Januarij 1827, als wegens de diensten 1823 en vroeger,		
Transporteren	f. 6,764,095 42	2,065,129 07

Transport		f. 6,764,093 42	2,065,129 07
zie bijlage n° 1. . . .	f. 482,596 15		
en wegens den dienst 1824, zie bijlage n° 2. (c)	79,315 35		
2° Met het gezamentlijk bedrag van onderscheidene rectificatien op de middelen, vermeld op pag. 10 van de voorsz. bijdrage (d)	36,664 31		
		598,575 82	
		f. 7,362,669 24	
en verminderd met :			
1° Eene restitutie ten behoeve van de begrooting van het departement van den waterstaat, vermeld in den eersten staat van vergelijking bij het daarstellen van het nadeelig slot over het dienstjaar 1820. . . . . (e)		30,000 00	
		f. 7,332,669 24	
2° De geopende credieten tot het doen van geautoriseerde voorbetalingen, op de begrooting van staatsbehoeften te verevenen, vermeld in de derde afdeeling van den algemeenen staat der begrootingsrekening op 1sten Januarij 1827, bij de bewerking van het nadeelig slot over het dienstjaar 1824 tot een gezamentlijk bedrag van	f. 360,156 82		
van het welk echter moet worden afgetrokken zoo veel, als tot het tweede onderdeel der staatuitgaven betrekkelijk is	24,368 78		
	(f)	335,788 04	
			6,996,881 20
Totaal van het voorloopig overschot over de dienstjaren 1815—1824		f.	9,062,010 27

Transport f. 9,067,010 27

Tegen over dit voorloopig overschot moet worden gesteld, het geen volgens de begrootingsrekening op 1ste Januarij 1827 (zie den algemeenen staat in de eerste en derde afdeeling aan het slot) op de begrooting over de dienstjaren 1824 en vroeger nog te betalen was, te weten :

Op het gewoon	f.	6,740,287 29	
Buitengewoon (eerste onderd.) .		4,888,022 22	
	f.	11,628,509 51	
het welk moet worden verminderd met het bedrag der daar op geopende credieten tot het doen van geautoriseerde voorbetalingen bevorens gemeld		335,788 04	
Rest te betalen			11,292,521 47

Het opgemelde voorloopig overschot van dit rest te betalen afgetrokken zijnde, zoo vindt men het nadeelig saldo of te kort op alle de diensten, tot en met 1824 ingesloten, vermeld in de tweede en derde afdeeling van den algemeenen staat der begrootings-rekening op 1° Januarij 1827, ter somme van . . . . f. 2,230,511 19

Uit het vorenstaande blijkt ten duidelijkste, dat de weinige overeenstemming, welke er met betrekking tot het begrootingswerk tusschen den heer Fockema en de generale thesaurie wordt aangetroffen geheel en alleen in het verschil van sijsthema moet worden gezocht. De heer Fockema heeft tot stelregel aangenomen, om per dienst uit de begrootings-rekening over te nemen *de gedane ontvangsten*, zonder zich met de *nog te doene ontvangsten* in te laten, en de *uitgaven op de begrootingen* met weglating van het *rest beschikbaar of te betalen.* Vervolgens trekt Zijn Ed. met in achtneming der buitengewone crediet-middelen en door toevoeging of subsidien uit die credieten, aan de onderscheidene dienstjaren, voor zoo veel tot elk betrekkelijk kan zijn, een voor of nadeelig slot per dienst, welk voor of nadeelig slot vervolgens telkens op een volgend dienstjaar wordt overgebragt, waar door Zijn Ed. eindelijk (alles in twee tijdvakken verdeeld hebbende) in zijne derde bijdrage op de bevorens gemelde voorloopige overschotten van 1813—1819 en 1820—1824 ter neder komt.

Bij de generale thesaurie daarentegen wordt op eene andere wijze te werk gegaan; vermits het steeds het oogmerk is geweest om de geheele gesteldheid van 's Rijks Schatkist aan de Staten-Generaal kenbaar te maken, zoo heeft men natuurlijker wijze in de begrootings-rekening alle de hulpmiddelen, om het even van welken aard, dus ook de ontvangsten, waar op nog kan worden gerekend, moeten opnemen, dezelve doende opgaan tegen het ge-

heele bedrag der werkelijk plaats gehad hebbende en nog te doene betalingen volgens de geraamde uitgaven bij de staats-begrootingen.

B.

Aanteekeningen behoorende bij de ophelldering der nadere bedenkingen, door de generale Thesaurie opgemaakt.

a. Deze som had niet in de bijdrage in aanmerking moeten komen, aangezien dezelve met de begrootingen niets gemeens heeft, als zijnde, even als de gelden aan de fondsen der groote communicatien van het Rijk verschuldigd, eene uitgave op fondsen, welke niet aan 's Rijks Schatkist behooren (additionele fondsen op de directe belastingen, dienst 1816 en vroeger.)

b. Hieromtrent is in den eersten staat van vergelijking aangemerkt, dat dit object als eene definitive en niet meer te verhalen uitgave moet worden beschouwd. Niettegenstande deze inlichting komt de heer Fockema in § 4 van zijne tweede bijdrage daarop wederom terug.

Bij eene nadere inzage van de bijlage n° 6 der begrootins-rekening op primo Januarij 1818, zal het al dadelijk in het oog vallen, dat het nevenstaande bedrag van f. 140,956-31[5] bij het totaal der uitgaven op de primitive begrootingen van de diensten 1813 en 1815 is opgesomd, terwijl de overige posten ten gezamentlijke bedrage van f. 578,695-67[5], waarvan in § 4 der voorsz. tweede bijdrage al mede gewag wordt gemaakt, van het rest beschikbaar op de restant begrootingen als voor eene nadere verevening vatbaar zijn afgetrokken, welke verevening blijkens de rekening van ontvangsten en uitgaven over het jaar 1818 werkelijk is tot stand gebragt, zoo als men aldaar ontwaart, in de navolgende bijlagen, in welke dezelve posten in ontvang zijn verantwoord, te weten:

In bijlage n° 8.		f. 64,293-45.
» » » 9.		» 10,000-00.
» » » 10.	f. 204,160-50	
	300,241-72[5]	
		: 504,402-22[5]
Gelijke somme. . . .		f. 578,695-67[5]

c. Deze vermeerdering is onvermijdelijk, om met de begrootings-rekeningen te sluiten, vermits deze zijn gegrond op de *werkelijke inkomsten*, namelijk het *bereids overgestorte* met bijvoeging van de bekende nog inkomene gelden, terwijl daarentegen de bewerking van den heer Fockema alleen rust op de *gedane ontvangsten*, zonder *de nog te doene* in aanmerking te nemen.

d. Omtrent de rectificatien is door den heer Fockema in deszelfs derde bijdrage pag. 10 niet juist te werk gegaan, als zijnde de posten

van . . . . f. 16,814-57
22-94^{5}
16,826-05 } te zamen . . f. 56,663-56^{5},

blijkens bijlage n° 2 van de begrootings-rekening op 1^{e} Januarij 1827, van het totaal der aldaar en op pag. 10 der voorsz. bijdrage vermelde gedane ontvangsten ad. f. 73,358,843-21 bereids afgetrokken, terwijl met de overblijvende post van. . . . . » 0-75

de toevallige baten van het jaar 1826 op dienst 1824, ten beloope van 85-10^{5} zijn verminderd, en uit dien hoofde in bevorens gemelde bijdrage n° 2, slechts voor 84-35^{5} uitgetrokken.

Gelijke somme. . . . . f. 56,664-31^{5}.

e. Met betrekking tot de nevensgemelde som van f. 30,000-00 zijn, zoo men vertrouwt, afdoende inlichtingen gegeven in den eersten staat van vergelijking, bij het formeren van het nadeelig slot van het dienstjaar 1820. Des niettemin blijft de heer Fockema blijkens § 16 van de tweede bijdrage deszelfs in de eerste bijdrage omtrent dit object geuit gevoelen aankleven, en beweert, dat, uit hoofde deze som niet uit eene begrootings-somme, maar uit een buitengewoon of bijzonder fonds is teruggegeven; de deswegens in de begrootings-rekening en in den eersten staat van vergelijking aangenomene somme niet juist is. De uitkomst, om tot het tekort over alle de diensten, tot en met 1824 ingesloten, ad. f. 2,230,511-19^{5} te geraken bewijst het tegendeel. Want dat de voorsz. som van f. 30,000-00 uit een bijzonder fonds is teruggegeven, doet hier niets ter zake. Dezelve was uit de restant begrooting van het departement van de Waterstaat, over de diensten 1818 en vroeger betaald, welke daarmede gevolgelijk moest worden gebeneficieerd. Dan vermits het rest beschikbaar op die begrooting bereids met de begrooting van 1820 was vereenigd op het tijdstip, dat de restitutie moest worden tot stand gebragt, zoo spreekt het van zelve, dat de uitgaven op het dienstjaar 1820 daarmede hebben moeten worden verminderd. De heer Fockema heeft dus met betrekking tot deze teruggave dubbeld emplooij gemaakt, als eerst bij aftrek op de uitgaven op het dienstjaar 1818; en vervolgens door de uitgaven op het dienstjaar 1820, overeenkomstig de begrootings-rekening voor het bereids ter generale Thesaurie verminderd bedrag overtenemen.

f. Deze aftrekking moet geschieden uit hoofde, dat de bedoelde voorbetalingen eventueel op de begrootingen moeten worden verevend, en dienvolgens zoo wel het voorloopig overschot, door den heer Fockema aangetoond, als het rest beschikbaar of te betalen op de begrootingen van Staats-uitgaven verminderen.

C.

Antwoorden van Mr. D. Fockema, op de aanteekeningen van de generale thesaurie, staande in verband met een overzigt van het financieel tijdvak tot 1824 ingesloten, voorkomende in bijlage D.

a. In de eerste vergelijkings-staat en het daar bijgevoegde in de antwoorden over de begrootings-wetten 1827, 1e voordragt, heeft men beweerd, dat bij mijne berekeningen, opgemaakt uit een uittreksel uit de begrootings-rekeningen, moesten in aanmerking komen eenige uitgaven, validerende op additionele percenten der directe belastingen, dienst 1813 f. 517-96 5

1814 « 19,449-95 5

1815 « 1,714-04 5

en 1817 « 12,271-86 5

Zie vergelijkings-staat en de daar vermelde rekeningen.

Gelijk ik het toen moeijelijk beschouwde, om optelossen het vraagstuk, hoe bij mijne berekeningen, tot grondslag hebbende de begrootings-rekeningen, moesten opgenomen worden posten, welke men zelve erkende in de begrootings-rekeningen niet voortekomen, ten einde mijne berekeningen met de begrootings-rekeningen te doen sluiten: zoo vinde ik het thans bezwaarlijk, om een goed verband tusschen de vroegere en de tegenwoordige aanmerkingen te vinden.

b. Ik heb de redenen van mijne stelling aangevoerd in mijne eerste bijdrage 4e aanmerking. Hier op is in den eersten staat van vergelijking gezegd, dat deze posten als eene definitieve en niet meer te verhalene uitgave moesten worden beschouwd. Door mij is in de tweede bijdrage, § 4 geantwoord, dat ik niet twijfelde aan de uitgave, maar ik beweerde als nog, dat die twee posten, even als de vier daar bij staande posten, zijnde eene ordonnantie van het Departement van Oorlog en drie geregulariseerde voorschotten, volgens het opschrift waren *uitgaven te affecteren op de begrootingen*, dat alzoo volgens den regel en uitgedrukte orde moest worden aangenomen, dat alle die zes posten onder de volgende uitgaven van de uitvoerige begrootings-rekeningen van die jaren zouden zijn gerangschikt. Ik voegde er bij, dat men anderszins die twee posten op den zelfden staat der begrootings-rekening had moeten voegen bij elf andere posten, onder het opschrift *uitgaven buiten de begrootingen.*

c. De bijvoeging van de *restant ontvangsten* kan in mijn sijsthema niet plaats hebben, gelijk door de thesaurie zelve in de aanmerking *c* is gezegd, waar op ik nader in het antwoord met *f.* zal terug komen.

d. Ik erkenne geen acht geslagen te hebben op de rectificatien van de vroegere opbrengsten der middelen van 1824, in de tweede bijlage der begrootings-rekeningen op 1e Januarij 1827, volgens daar bij gevoegde aanmerkingen. Dewijl alzoo de door mij op bladzijde 9 der derde bijdrage uitgetrokkene somme van f. 73,358,843-21 de vermindering wegens de drie eerste posten tot f. 36,663-56[5] ondergaan had, is deze somme te onregte door mij nader afgetrokken. Ik neme de vermindering wegens den kleinen vierden post aan, hoewel dit niet door eene aanmerking is gebleken.

e. De redenen van mijne stelling en berekening zijn reeds aangevoerd in de eerste bijdrage. De somme van f. 30,000-00 is weder gerestitueërd van elders door buitengewone middelen, en het was alzoo natuurlijk, dat het door mij geredresseerd schadelijk slot in het uittreksel bladzijde 4 niet moest zijn. . . . . f. 13,255,796-26
maar moest zijn verminderd met f. 30,000-00. . . . . . « 13,225,796-26
en dus moesten de resten disponibel door mij tot eene hoogere somme worden overgebragt. Door het afsluiten der rekening van 1818 volgens aangenomene gebruiken had men, mijn 's oordeels, wegens de ontvangene restitutie de overgebragte fondsen op 1e Januarij 1824 behooren te rectificeren.

Volgens de aanteekening van de thesaurie bijlage B e zijn de latere uitgaven zoo veel minder op de begrootings-rekening uitgetrokken : daar van is in de kolom der aanmerkingen niets gemeld, die daad was onregelmatig, en ik mogt dit niet vermoeden; waar om ik met stilzwijgen voorbij ga de min gepaste uitdrukking, als of ik *dubbeld emploij* van die somme zoude hebben gemaakt.

f. Ik heb alleen de *ontvangsten* en *uitgaven* opgenomen, welke in de begrootings-rekeningen waren geregulariseerd, en de buitengewone credietmiddelen op elk dienstjaar aangebragt volgens de bestemming der Wetten zelve. Ik heb tevens de restanten disponibel sedert 1818 als lasten opgenomen, en na zulks het slot voor elk dienstjaar opgemaakt.

Ik heb dit slot in de rekening van het volgend dienstjaar overgebragt, en de restanten disponibel, als lasten van het vorig dienstjaar berekend, moesten het bedrag der fondsen van het volgend jaar vermeerderen, tot bestrijding der uitgaven van dat volgend jaar, waar onder begrepen konden zijn uitgaven voor vroegere diensten. Ik heb dit, mijn 's ondanks, moeten doen; dewijl de inrigting der rekeningen mij daartoe noodzaakte, en ik anders in de gegevene omstandigheden geene uitkomst had kunnen vinden.

Ik heb eindelijk alles in twee tijdvakken gebragt, zoo verre dit bij de aangenomene inrigting mogelijk was : om dat de Wet van December 1819 dit stellig voorschrijft. Het is blijkbaar, dat bij de generale thesaurie op eene andere wijze is te werk gegaan; doch volgens mijne wijze van werken

wordt ook de geheele gesteldheid van de begrootingen, en van de schatkist aan de Staaten-Generaal kenbaar.

Ik durve zeggen beter kenbaar volgens mijne overtuiging, en volgens de betuiging van een aantal mijner Medeleden, deswege aan mij gedaan.

D.

Summiere staat van 's Rijksbegrootings-rekeningen voor 1815-1827.
Standpunt 1° *Januarij* 1828.

Eerste tijdvak 1815—1819.

In mijne derde bijdrage, medegedeeld aan de tweede kamer der Staten-Generaal op den 13 December 1827 sloot dit tijdvak met eene bate van	f. 2,205,561-85
Deze bate wordt verminderd wegens den post, vermeld in bijlagen *B* en *C*, onder *b* met.	140,956-31
	f. 2,064,605-54
en vermeerderd wegens den post *a* in bijlagen *B* en *C* met	523-53
Ik voeg daarbij de ontvangst tot teruggave van het verstrekte uit het crediet van f. 45,000,000, omschreven in bijlagen n° 1 der begrootings-rekening op 1e Januarij 1828	278,952-79
(Ik ben uitgegaan van het beginsel, om niets in mijne berekeningen optenemen, dan het geen *werkelijk ontvangen* was, dus niet den evengemelden post, zie 1ste bijdrage §. 14. Ten gevolge van den overgelegden staat van vergelijking, had ik dien post bij de baten gevoegd, zie 2e bijdrage §. 6. Doch ziende in de vervolgens medegedeelde begrootings-rekening op 1e Januarij 1827, dat die post nog niet ontvangen was; heb ik denzelve volgens mijn aangenomen beginsel moeten aftrekken zie 3e bijdrage blads. 4, 1°. Dewijl nu die post *werkelijk* is ingekomen, moet dezelve de bate vermeerderen.)	
Waardoor de meerdere ontvangst van dit eerste tijdvak bedraagt	f. 2,344,081-87

Tweede tijdvak 1820—1824.

In mijne derde bijdrage had ik op bladzijde 10 het res-

tant voor volgende uitgaven (hetwelk in de bijlage van opheldering onder B het voorloopig batig slot genoemd wordt) gesteld op 6,764,093-42

Dit slot wordt verminderd door den post, vermeld in bijlagen B en C met *e* 30,000-00

f. 6,734,093-42

en vermeerderd met den post, vermeld in bijlagen B en C onder *d* 36,664-31

Ik voege daarbij de in den jare 1827 ontvangene restant baten van dit tijdvak, zie begrootings-rekening 1° Januarij 1828 bijlage n° 1, wegens directe belastingen 1823 en vroeger. . . . . f. 26,442-01
inkomende en uitgaande regten en accijnsen 92,580-64
toevallige baten. 391-97

119,414-62

(blijvende als restant bate f. 84,228-73)

Verders met de ontvangene restant baten over 1824.
Zie gemelde rekening bijlage n° 2 gewoon f. 41,913-11
buitengewoon : 37,402-24

79,315-35

Dus zal op 1° Januarij 1828 voor dat tijdvak nog beschikbaar zijn . . . . f. 6,969,487-71

onder korting van zoodanige sommen, als na het overbrengen op de dienst van 1825 voor de vroegere diensten zal zijn uitgegeven, het geen in dezen stand van zaken niet kan blijken.

Derde tijdvak 1825—1827.

DIENSTJAAR 1825.

Ontvangsten wegens de gewone en buitengewone begrooting 1ste onderdeel, zie begrootings-rekening 1° Januarij 1828, bijlage n° 3 . . . . f. 76,006,974-36
Overgebragte baten van het dienstjaar 1824 en vroeger. 6,969,487-71

Geheel. . . . f. 82,976,462-07

Bedrag der ingewilligde uitgaven van beide begrootingen, zie bijlage n° 6. . . . . . . f. 73,150,499-53
Overgebragte beschikbare fondsen van vroegere jaren 6,969,487-71

Transport . . . . f. 80,119,987-24 f. 82,976,462-07

Transport		f. 80,119,987-24	f. 82,976,462-07
Voor onvoorziene behoeften, ter beschikking van Z. M. den Koning, zie Wet van 11 April 1827, n° 16, art. 1, *b*.		1,000,000-00	
		f. 81,119,987-24	
Hier van is uitgegeven, na vereevening tot 1° januarij 1828. 1° Zie bijlage n° 6. . . .	f. 75,924,367-50 ^{5}		
2° Wegens onvoorziene behoeften, zie algemeenen staat, 2° afdeeling, in de jaren 1825 en 1826	556,321-75 ^{5}		
en in 1827 . .	358,012-57 ^{5}		
Geregulariseerde betalingen . . .		76,858,701-63 ^{5}	76,858,701-63 ^{5}
Rest beschikbaar voor uitgaven . .		f. 4,281,285 60 ^{5}	
Geheel beschikbaar			f. 6,137,760-43 ^{5}
Hier van is toegewezen voor de dienst van 1827 volgens art. 1, §. 6, der Wet van 11 April 1827, n° 16.		f. 1,815,797-32	
voor de dienst van 1829 volgens art. 1, *b* der Wet van 5 December 1828 . .		29,405-82	
idem. 1, *c*.		91,721-90	
			1,936,925-04
			f. 4,200,835-39 ^{5}

Dienstjaar 1826.

Ontvangsten wegens de gewone en het 1ste onderdeel der buitengewone begrootingen tot 1° Januarij 1828. Zie begrootings-rekening op dat tijdstip, bijlage n° 4. . .			f. 76,971,850-26
Restant baten aldaar f. 407,318-77 ^{5}			
Bedrag van ingewilligde uitgaven der beide begrootingen. Zie bijlage n° 7.		f. 72,796,540-25	
Voor onvoorziene behoeften. Zie Wet van 24 December 1827, n° 83 .		1,000,000-00	
Hier van is uitgegeven na vereevening tot 1° Januarij 1828. 1° Zie bijlage n° 7. . . .	f. 63,378,171-52		
Transport . .	f. 63,378,171-52	f. 73,796,540-25	f. 76,971,850-26

Transporteren	f. 63,378,171-52	73,796,540-25	76,971,850 26
2° Voor onvoorziene behoeften. Zie algemeenen staat, 2ᵉ afdeeling in de jaren 1826. f. 377,859 01 idem. 1827. 379,380 31 ½			
	757,239-32 ½		
		64,135,410-84 ½	64,135,410-84 ½

Rest beschikbaar voor uitgaven. . . f. 9,661,129-40 ½

Geheel beschikbaar . . . . f. 12,836,439-41 ½

Hiervan is toegewezen voor de dienst van 1828, volgens art. 1, *b* van de Wet van 24 December 1827. . . 3,267,950-90

Rest werkelijke ontvangst. f. 9,568,488-51 ½

Dienstjaar 1827.

Ontvangsten wegens de gewone en het 1ˢᵗᵉ onderdeel der buitengewone begrootingen tot 1ᵉ Januarij 1828. Zie begrootings-rekening, bijlage n° 5 . . . . f. 78,454,175-72 ½

Restant baten aldaar f. 1,950,191 45 ½

Bedrag van ingewilligde uitgaven der beide begrootingen. Zie bijlage n° 8 . . . . . f. 76,442,130-07 ½

Voor onvoorziene behoeften. Zie begrootings-wet voor 1829 1,000,000-00

f. 77,442,130-07 ½

Hiervan is uitgegeven na vereevening, tot 1ᵉ Januarij 1828. Zie bijlage n° 8. . . . f. 48,943,573-89

en voor onvoorziene behoeften, zie algemeenen staat, 2ᵉ afdeeling, waar de steller den Wetgever reeds is vooruitgesneld . . . 726,011-78

49,669,585-67 49,669,585-67

Rest beschikbaar voor uitgaven. . f. 27,772,544-40 ½

Geheel beschikbaar. . . . . f. 28,784,696-05 ½

Hiervan is toegewezen voor de dienst van 1829, vol-

	Transport f.	28,784,590-05
gens art. 1, *a* van de begrootingswet van December 1828		2,963,477-59
Dit was ook reeds door den steller der begrootings-rekening in den algemeenen staat van den toestand van 's Rijks Schatkist op 1e Januarij 1828 zoodanig voor uit vastgesteld		
	Rest werkelijke ontvangst. f.	25,821,112-46

E.

E. *Kleine ontwikkeling van het voorgedragen stelsel omtrent het afsluiten der dienstjaar-rekeningen van de gewone begrootingen en het eerste onderdeel der buitengewone begrootingen.*

§ 1. Zijne Majesteit de Koning regelt met de Staten-Generaal, bij gemeen overleg, de uitgaven van het Rijk door gewone en buitengewone begrootingen, waarin de uitgaven naar de waarschijnlijkheid worden geraamd. Om de noodzakelijkheid of nuttigheid der voorwerpen van den eenen kant en de daar voor geraamde sommen van den anderen kant met klare, onderscheidene en juiste denkbeelden te beoordeelen en te bepalen, moeten de voorwerpen geleidelijk ontwikkeld en geklasseerd worden. Voor het bedrag der geraamde sommen moeten de fondsen insgelijks bij raming bestemd, en bij derzelver ongenoegzaamheid, buitengewone hulpmiddelen daarbij gevoegd worden.

§ 2. Deze begrootingen zijn ramingen. Gelijk voor het te kort der *wezenlijke behoeften* de inkomsten moeten worden verhoogd; zoo zullen ook de baten, te bovengaande de *wezenlijke uitgaven*, als geene bestemming hebbende, ter beschikking van volgende Wetten moeten komen : zoodat de werkelijke baten en lasten met behoorlijke onderscheiding moeten worden uitgevonden, en definitivelijk worden bepaald.

§ 3. De algemeene Rekenkamer, belast met het oppertoeverzigt wegens de verantwoording der ontvangsten en uitgaven van 's Rijks Schatkist, en daartoe aanhoudende de groote registers, door het inzenden der bescheiden onderrigt, weet de sommen, waarvoor de comptabelen verantwoordelijk zijn, weet de stortingen, en kent de ontvangsten benevens de restant-baten. Dezelve weet volgens de Begrootings-Wetten, en de nadere daarop gegronde Reglementen van Zijne Majesteit den Koning de voorwerpen en het bedrag der sommen, waar voor de uitgaven kunnen worden toegestaan op de bijzondere artikelen, onderzoekt de aanvragen tot betaling op de aangewezene respecten, verevent dezelven na welbevinding, onderzoekt bij het inbrengen der staten van verantwoording de gedane betalingen, houdt register van de af- en overschrijvingen van en op de artikelen onder hetzelfde hoofdstuk en van

de afschrijvingen tot overschrijving op het fonds van onvoorziene behoeften volgens Koninklijke Besluiten, en is dus de Autoriteit volgens de Grondwet en de volgende wettelijke inrigtingen, om de rekeningen aftesluiten, en het bedrag der wezenlijke ontvangsten en uitgaven te verifieren, alsmede om het bedrag der restant-baten en schulden op daartoe ingediende staten van de Ministeriële Departementen kenbaar te maken.

§ 4 Wanneer de onderscheidene verordeningen tot het aanzuiveren der rekeningen en tot alle mogelijke opruiming van achterstanden geregeld werken en gehandhaafd worden, en de opkomende hindernissen onverwijld worden uit den weg geruimd; dan zullen de hoofd-departementen van bestuur, mijn's oordeels, in staat zijn, om voor den afloop van het tweede jaar na een gegeven dienstjaar zoo niet gaaf, ten minste bijna gaaf alles aantezuiveren en doen regulariséren en inte/enden, 1° generale staten, ingerigt artikelswijze naar de begrootingen en houdende opgave der sommen, waarop wegens elk artikel aanvragen van betaling zijn gedaan met de daarop gevolgde verevening bij de Rekenkamer, 2° gecertificeerde staten van de nog loopende onverevende schulden, met opgave der redenen, waarom nog geene verevening deswege is gevraagd.

§ 5. Op die wijze zoude de rekening van een dienstjaar kunnen worden afgesloten in het begin van het derde jaar na den afloop van het dienstjaar, en zouden dienvolgens in dat jaar bij het regelen der begrootingen van het vierde jaar het batig saldo der afgeslotene rekening in een eerste hoofdstuk, en het bedrag der restant-baten in een tweede hoofdstuk onder de middelen, en het bedrag der volgens eenen opgemaakten staat onverevende schulden en lasten van het afgeslotene jaar onder de uitgaven van het vierde jaar in één hoofdstuk kunnen worden aangebragt.

§ 6. Men heeft hier tegen aangevoerd, dat het aangenomene systhema eenvoudiger werkt. Ik erkenne, dat dit zich wel in den eersten opslag zoo voordoet; het levert op eene oogenblikkelijke gemakkelijke overgang, men schrijft de resten disponibel van de onderscheidene hoofdstukken van uitgave maar over op dezelfde hoofdstukken van de volgende rekening als een vermeerderend crediet, en daar mede is de zaak afgedaan. Maar daardoor vereenigt zich de Administratie van dat latere jaar met alle vroegere jaren, en daardoor is er eene meerdere ruimte voor uitgaven van elk dier jaren bereid, dan de Wet toelaat.

In het ander systhema worden staten van de restant-baten en restantschulden opgemaakt voor het verloop van het tweede jaar na het dienstjaar. Hier door is er meerdere aandrang tot aanzuivering, en het *maximum* van elken post der achterstallige schulden is bekend.

De aanhouding en opsporing der retroacta wordt meer beperkt; alles

vertoont zich in eene wel geordende schikking op eene kleinere oppervlakte, en zal in de gevolgen het werk gemakkelijker maken.

§ 7. Men heeft gezegd, dat, volgens het door mij aangenomen systhema, de rekeningen van de dienstjaren moesten worden open gehouden. Ik verbeelde mij, dat dit niet in mijn plan ligt. De dienstjaren worden definitivelijk afgesloten, en het profijtelijk saldo, benevens de restanten baten en lasten, wordt vervolgens door eene Wet op een ander dienstjaar gebragt. Alleenlijk moeten de ontvangsten en uitgaven op de restant-baten en lasten gedurende het jaar der afsluiting voorloopig op registers worden gebragt, om, na het arresteren eener volgende begrooting, op deze te worden geaffecteerd. Doch deze restanten zullen bij eene geregelde aanzuivering niet van veel belang kunnen en moeten zijn (1).

§ 8. Men zegt dat ook door mijn aangenomen systhema de diensten zullen worden vermengd. Ik erkenne dit onder de volgende bepaling, dat volgens het door de Thesaurie aangenomen systhema eene vermenging plaats heeft

(1) Na dat de gecertificeerde staten, waarvan in § 4 onder 2° hiervoren gesproken is, op de vereischte wijze zullen zijn onderzocht, en deswege geheele of gedeeltelijke homologatie zal zijn verleend; zoude ook een restant begrooting van het aftesluiten dienstjaar kunnen worden opgemaakt, door het uittrekken der sommen voornog te doene gehomologeerde uitgaven op de daar toe betrekkelijke artikels en onderdeelen in den form der primitieve begrootingen, of, voor zoo verre dezen ongenoegzaam mogten zijn, op andere onderdeelen van hetzelfde hoofdstuk, waar toe Zijne Majesteit de Koning door besluiten de overschrijving mogt hebben verleend.

Alzoo zouden de hooft departementen van algemeen bestuur, in het doen van aanvragen om betaling beperkt blijven; en de algemeene rekenkamer, na welbevinding der aanvragen, de betaling kunnen toestaan op die restant begrooting in het derde jaar na het geeindigd dienstjaar. Alzoo zoude de rekening, wegens de in dat derde jaar gedane geregulariseerde betalingen kunnen worden opgenomen, en het geheele bedrag dier betalingen worden toegerekend op het fonds, hetwelk op de inmiddels gearresteerde begrooting van het vierde jaar in een hoofdstuk, onder den titel van *restant lasten van het afgesloten dienstjaar.....* voorkomt. Dit zoude wegens de weinige overige uitgaven, zoo noodig, van jaar tot jaar kunnen worden vervolgd tot den afloop van het vijfde jaar, wanneer, en dus voor de sluiting van het dienstjaar, waar op het fonds beschikbaar is overgebragt, de geheele uitgave met behoorlijke onderscheiding bekend zoude zijn.

Deze bewerking zal waarschijnlijk de meeste regelmatigheid en zekerheid opleveren.

zoo volstrekt, dat men daarna niet kan zien, welke nader aangebragte uitgaven tot vroegere en welke tot de laatste dienstjaren behooren, en dat alzoo het bedrag der ingewilligde uitgaven van een dienstjaar zoude kunnen worden te buiten gegaan; waarentegen mijn aangenomen systhema de diensten van den eersten oogenblik af uit elkander zet, en, voor en aleer de rekening van het laatste dienstjaar wordt afgesloten, het daarop overgebragt restant in baten en lasten van het vroegere dienstjaar kan en moet zijn aangezuiverd: dewijl dan zes jaren na dat vroegere dienstjaar verloopen zijn. Alles zal dus door zoodanige bepalingen duidelijk kunnen worden opgemaakt.

§ 9. Eindelijk zegt men, daar de uitgaven van onderscheidene hoofdstukken op den door mij voorgestelden voet in één hoofdstuk vereenigd worden, dat de magt van Zijne Majesteit den Koning tot overschrijving eene meerdere uitgebreidheid zal bekomen. Behalve dat ik daarin hier geen bezwaar zoude vinden moet ik nogtans daarop aanmerken, dat de overgebragte resten geene groote sommen zullen uitmaken; dat de posten, daaronder gebragt, objectivelijk bepaald en zeker moeten zijn, en dat de daar nevens uitgetrokkene sommen wegens het *maximum*, waar voor dezelven worden overgebragt, bekend zijn.

Ik zal hier bij voegen eenige gevolgen, welke daar uit, mijns oordeels, zullen voortvloeijen.

1°. Die regeling zal op hare beurt oorzaak zijn, dat er meerdere veerkracht zal zijn in het geregeld en naauwgezet opmaken van de behoeften voor werken er verdere voorwerpen van uitgave voor elk volgend jaar. Het opmaken der plans en bestekken; het aanbesteden, toewijzen, voltooijen en opnemen der werken, en het uitbetalen der schulden deswege zullen meer bespoedigd worden, en alle achterstand zal geringer zijn.

2°. Deze uitkomst zal weder als oorzaak een gevolg hebben, dat de aanbestedingen, tijdig toegewezen, meer voordeelig zijn zullen voor 's Rijksschatkist, waartoe de spoedige betalingen, waarop aannemers en leveranciers meer zekeren staat kunnen maken, niet weinig zullen medewerken. Terwijl de mindere gelegenheden tot contractus innominati, waar van somwijlen gebruik kan worden gemaakt, dit mogelijk kwaad (zoo nadeelig voor het Rijk en eerlijke aannemers) zeldzamer zullen doen worden.

3°. Op die wijze kunnen de uitkomsten meer bekend zijn aan de takken van wetgeving. De overschrijvingen na meerdere jaren kunnen leeren de toevallige en meer duurzame afwijkingen van de geraamde behoeften, en alzoo de aan elk voorwerp verbondene kostbaarheid. Deze meerdere kennis kan leiden tot meer gegronde berekeningen voor volgende begrootingen, en tot eene meer verzekerde beoordeeling over aangebragte posten in verhouding van derzelver nut en daar tegen overstaand bezwaar.

KONINKLIJK BOODSCHAP

wegens het Ontwerp van Wet op de begrooting van uitgave van Staat.

Exh. April 1829, n°

Brussel, den 17 April 1829.

De Minister van Financien heeft de eer hierbij aan den Heer Voorzitter der Tweede Kamer van de Staten-Generaal een afschrift overteleggen van een Besluit, hetwelk Zijne Majesteit onder dagteekening van den 10e dezer, n° 59, heeft genomen.

De Koning verlangende dat het Nederlandsche Volk al aanstonds de vruchten van hetzelve plukke, heeft tot alle die wijzigingen besloten, welke voorkomen in het ontwerp van Wet tot vaststelling der middelen, hetgeen ik de eer heb hierbij aan Uw Ed. Gestr. overteleggen en tot welker waarmerking de Secretaris van Staat door Hoogstdenzelven is geautoriseerd, terwijl het den Koning tot genoegen gestrekt heeft door dit een en ander te hebben kunnen te gemoetkomen aan de vele verlangens der afdeelingen, en alzoo een nieuw bewijs te geven van Hoogstdeszelfs wensch om zoo veel mogelijk het gemeen overleg met de Staten-Generaal, door de Grondwet bedoeld, te helpen bevorderen.

De Minister van Financien,

(*Geteekend*) VAN TETS VAN GOUDRIAAN.

Aan den heer Voorzitter van de tweede Kamer der Staten Generaal.

Exh. April 1829. n°

N° 39

WIJ WILLEM, *bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz. enz.*

In overweging genomen hebbende de aanmerkingen der afdeelingen van de tweede kamer der Staten-Generaal, nopens de begrooting van staats-behoeften over het tweede tienjarig tijdvak, en in het bijzonder die, welke de strekking hebben tot bezuiniging van verschillende staats uitgaven;

Gelet op de antwoorden en verzekeringen daaromtrent bereids door onzen Minister van Financien gegeven;

Gezien art. 61 der Grondwet;

Willende, bij voortduring, alle die vereenvoudigingen en besparingen doen daarstellen, welke in het belang Onzer beminde onderdanen, mogelijk en met het welzijn van het Rijk en den regelmatigen gang van het bestuur bestaanbaar zijn;

Overwegende dat de staats-behoeften bij den aanvang van het tweede tienjarig tijdvak, voor de beide afdeelingen der begrooting, gezamenlijk op onzen last aan de Staten-Generaal zijn opgegeven voor het gewoon, wanneer daar bij gevoegd wordt de som van f. 6,765,437-64 voor onkosten op het beheer der *middelen* en voor *kwade posten*, volgens de Wet B berekend. . . . . f. 68,754,518-00
mitsgaders voorloopig voor het buitengewoon. . . . . « 12,500,000-00

Te zamen f. 81,254,518-00

Dat die behoeften, tengevolge van de Wet van den 27 December 1828, Staatsblad n° 90, voor de overzeesche bezittingen zijn vermeerderd met. f. 1,050,000-00

en dus gezamenlijk beloopen. . . . f. 82,304,518-00

Waar van voor *gewoone* uitgaven, bij het thans gewijzigde ontwerp der tweede tienjarige begrooting gebragt zijnde.	f. 64,104,454-41
Voor de *buitengewoone* uitgaven overblijft.	« 18,199,863-59
Te zamen	f. 82,304,318-00

Hebben besloten en besluiten :

Art. 1.

In de verwachting, dat de eerste afdeeling der begrooting van staats-behoeften over het tweede tien jarig tijdvak zal worden vastgesteld, ten beloope, zoo als dezelve onzentwege is voorgedragen, bepalen wij nu voor als dan dat, voor zoo veel geheel onvoorziene omstandigheden zulks niet onmogelijk mogten maken, de tweede afdeeling dier begrooting over den jare 1830 niet zal te bovengaan een bedrag van *vijftien millioen vijftig duizend guldens* (fl. 15,050,000), de renten en aflossingen wegens de beide geldleeningen voor de overzeesche bezettingen, ten bedrage van fl. 2,450,000, daar onder begrepen.

Deze aanvankelijke vermindering van uitgaven zal zoo verre zulks slechts eenigzins doenlijk wordt bevonden, verder gedurende de eerste jaren van het tweede tienjarig tijdvak moeten worden voort gezet, zoodanig dat de voorz. som van f. 15,050,000 dale tot omtrent *dertien en een halve millioenen*, en alzoo het geheele bedrag der staats uitgaven de som van *vijf-en-zeventig millioenen guldens* en met reeds genoemde renten en aflossingen der Indische leeningen die van *zeven-en-zeventig millioenen vier honderd en vijftig duizend guldens* (fl. 77,450,000): niet te bovenga.

Art. 2.

Deze bezuiniging zal, zoo wel door vereenvoudiging der bestaande vormen en werkzaamheden als door werkelijke vermindering der plaats hebbende uitgaven kunnen worden tot stand gebragt.

Art. 3.

Bij de vereenvoudiging der werkzaamheden zal ook worden gelet op Ons verlangen, om door afsnijding of overdragt van voor Ons min noodzakelijke bemoeijingen, ruimeren tijd aan de behartiging der grootere aangelegenheden van den staat te kunnen toewijden.

Art. 4.

Onze minister van financien zal ons, achtervolgens en zoodra mogelijk, alle zoodanige voorstellen onderwerpen als hem, ter bereiking van het beoogde doel, dienstig zullen voorkomen.

Art. 5.

Hij zal ter volvoering van den hem, ten deze opgelegden last, in overleg treden met de verdere hoofden der departementen van algemeen bestuur, welker gereede en ieverige medewerking hen door Ons ten sterkste aanbevolen en met vertrouwen wordt verwacht.

Art. 6.

Hij zal wyders bevoegd zijn van alle collegien en ambtenaren zonder uitzondering alle die inlichtingen in te winnen en openingen te vragen welke door hem zullen worden noodig bevonden.

Art. 7.

Aan hem zal, door Ons, op zijne eventuele voordragt worden toegevoegd de meer bijzondere raad en hulp van zoodanige staats ambtenaren of bijzondere personen, als hij, bij de behandeling der onderscheidene deelen van zijne last, mogt oordeelen te behoeven.

Afschriften van Ons tegenwoordig besluit zullen worden gezonden aan Onzen minister van financien ter uitvoering, als mede aan alle Onze verdere ministers en hoofden der departementen van algemeen bestuur en collegien, tot informatie en narigt.

Gegeven te Brussel, den 10 april des jaars 1829, van Onze regering het zestiende.

WILLEM.

Van wege den Koning,

J. G. DE MEIJ VAN STREEFKERK.

Accordeert met deszelfs origineel,

De Griffier ter Staats-Secretarie,

Geteekend D'HAMECOURT, *l. g.*

ONTWERP

van Wet wegens de begrooting van uitgave van Staat.

ONTWERP A.

Ontwerp van wet, tot vaststelling der middelen ter voorziening in de uitgaven begrepen in de Eerste afdeeling der begrooting aanvang nemende met 1830.

WIJ WILLEM, *bij de gratie Gods*, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE-NASSAU, GROOT-HERTOG VAN LUXEMBURG, *enz.*, *enz.*, *enz.*

Allen, die dezen zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat bij de 122e, 123e en 124e artikelen der Grondwet is bepaald, dat de begrooting van de uitgaven van het Rijk, zal worden gesplitst in twee afdeelingen; dat de eerste afdeeling zal bevatten al zoodanige gewone, zekere en steeds voortdurende uitgaven, welke uit den gewonen loop der zaken voortvloeijende, in het bijzonder tot den staat van vrede betrekking hebben; dat deze uitgaven, door de Staten-Generaal goedgekeurd zijnde, gedurende de tien daarop volgende jaren, aan geene jaarlijksche toestemming onderworpen zijn; dat er ook over dezelve geene nadere beraadslaging kan vallen, ten zij de Koning, in dien tusschentijd, te kennen geve, dat een gedeelte dier uitgaven veranderd is, of geheel opgehouden heeft; dat bij de goedkeuring van de voorschrevene eerste afdeeling, tevens, voor gelijken tijd, worden vastgesteld de middelen, tot vinding dier uitgaven bestemd en dat deze middelen eens bepaald zijnde, blijven vastgesteld gedurende evengemelden tijd, ten zij de Koning noodig oordeelende dat een dier middelen gewijzigd of door een ander vervangen wierd, daaromtrent een voorstel doet:

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg van de Staten-Generaal,

Hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze, te bepalen:

Art. 1.

Ter bestrijding van 's Rijks uitgaven begrepen in de eerste afdeeling der begrooting aanvang nemende

met 1830, zullen worden gebezigd de navolgende middelen:

a. 's Rijks Directe Belastingen, als:
De grondbelasting op de gebouwde en ongebouwde eigendommen,
De belasting op het personeel,
De belasting op de patenten.

b. De registratie-, zegel-, griffie-, hypotheek- en successie-regten.

c. De Rijks accijnsen:
op het zout,
« « gemaal,
« « geslagt,
« den wijn,
« het binnenlansch gedisteleerd,
« « buitenlandsch gedisteleerd,
« de binnenlandsche bieren,
« « binnenlandsche azijnen,
« « suiker,
benevens het collectief zegel.

d. Het regt op de gouden en zilveren werken.

e. De opbrengst der Posterijen.

f. De regten op den in-, uit- en doorvoer, het buitenlandsche tonnegeld, de watertollen en de baak- of vuurgelden.

Alles onder aftrekking van de fondsen voor oninbare posten op de grond- en personele belastingen te heffen volgens art. 2 en art. 3, letter *a*; en van die van het regt van patent aftezonderen, mitsgaders van het *geheel* der kosten van bestuur en ontvangst, van de registratie-, zegel-, griffie-, hypotheek- en successie-regten; van het regt van waarborg op de gouden- en zilveren werken, en van de Posterijen, en van *twee derde deelen* van die wegens de grondbelasting, de personele belasting en het regt op de patenten, van de accijnsen, mitsgaders van de regten op de in-, uit- en doorvoer, het buitenlandsche tonnegeld, de watertollen en de baak- of vuurgelden.

Art. 2.

De hoofdsom der grondbelasting op de gebouwde en ongebouwde eigendommen, wordt bepaald op *f* 16,133,353.00, behoudens zoodanige vermeerderin-

gen als uit den verkoop van 's Rijks domaniale bosschen, het ophouden van verleende vrijdommen als anderzins en zoodanige verminderingen, welke uit het vergraven van landerijen, het afbreken van gebouwen of andere soortgelijke oorzaken mogten ontstaan; dezelve zal over de provincien worden omgeslagen op den voet als voor het jaar 1829 is bepaald, en zulks tot er tijd, dat bij de wet deswege andere beschikkingen zullen zijn gemaakt; zullende dit onderwerp in allen gevalle bij den geheelen afloop van de werkzaamheden van het kadaster, nader in overweging worden genomen. Boven deze hoofdsom zullen nog geheven worden *twee* opcenten, tot goedmaking der niet inkomende posten.

Art. 3.

Tot er tijd dat daaromtrent andere wettelijke bepalingen zullen zijn vastgesteld, zullen de belastingen, regten en accijnsen, bij art. 1 genoemd, worden geheven en ingevorderd volgens de bestaande wetten en verordeningen, met dien verstande echter:

a. Voor zoo veel aangaat de *personele belasting*, dat ter bestrijding der oninbare aanslagen *vier* opcenten zullen worden geheven, dat van de opcenten ten behoeve der provincien, der gemeenten of tot andere einden geheven wordende, *vier* ten honderd voor de kwade posten zullen worden gekort, en dat de kosten van de taxatien, opnemingen en tellingen die door de belanghebbenden, welke zwarigheid vinden om zich zelven, door eigene en bepaalde aangifte te quotiseren, worden gevraagd, zullen zijn voor rekening van die genen, welke dezelve taxatien verlangen, en zulks volgens tarief daarvoor door den Koning vasttestellen.

b. Voor zoo veel de accijnsen betreft:
Dat de korting voor het verlies op de rafinade van het zout niet zal mogen te boven gaan:

Voor het		Engelsch ruw klipzout	5	ten	honderd.
«	«	Fransch ruw zout	5	«	«
«	«	Spaansche, Italiaansche Oost- en West-Indische en verder niet op genoemd ruw zout.	3	«	«
		Voor het Portugesche	1	«	«

Dat de vervoer, ongedekt met documenten, niet zal mogen plaats hebben, voor grooter hoeveelheden tevens, dan van:

5 ponden zout,

3 kannen wijn,

1 kan gedisteleerd, in gemeenten waar ruwstokerijen aanwezig zijn,

2 kannen gedisteleerd in andere gemeenten of van:

5 ponden meel van tarwe, rogge of spelt, ongemengd of gemengd met ander meel.

Art. 4.

Art. 15 van de wet van 12 Julij 1821 (staatsblad n°. 9), wordt ingetrokken. De overige bepalingen van die wet blijven in haar geheel, voor zoo veel dezelve niet bij deze wet of bij andere bestaande wetten zijn gealtereerd.

Lasten en bevelen

A.

RAMING der gewone inkomsten van het Rijk, bestemd tot bestrijding der uitgaven, begrepen in de Eerste afdeeling van de begrooting, aanvangende met 1830.

AANWIJZING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.			BELOOP VAN DEN OPBRENGST.			
			ONZUIVER.		ZUIVER.	
I. 1°. DIRECTE BELASTINGEN.						
a. *Grondbelastingen op de gebouwde en ongebouwde eigendommen.*						
1°. Hoofdsom	f 16,133,353	00				
2°. *Twee* opcenten voor het fonds van kwade posten	322,667	06				
			f 16,456,020	06		
b. *Personeel.*						
1°. Huurwaarde						
2°. Deuren en vensters						
3°. Haardsteden						
4°. Mobilair	f 7,500,000	00				
5°. Dienstboden						
6°. Paarden						
Vier opcenten voor het fonds van kwade posten	300,000	00				
			7,800,000	00		
c. *Patenten*			2,500,000	00		
			f 26,756,020	06		
2°. IN- EN UITGAANDE REGTEN EN ACCIJNSEN.						
a. *De regten op den in-, uit- en doorvoer, het buitenlandsch tonnegeld, de watertollen en de baak- of vuurgelden*			6,200,000	00		
b. *Accijnsen.*						
1°. Zout	f 2,420,000	00				
2°. Gemaal	5,500,000	00				
3°. Geslagt	2,250,000	00				
4°. Wijn	1,410,000	00				
5°. Binnenlandsch gedisteleerd	4,630,000	00				
6°. Buitenlandsch gedisteleerd	300,000	00				
7°. Bier	3,200,000	00				
8°. Azijn	139,000	00				
9°. Suiker	960,000	00				
10°. Collectief zegel	1,320,000	00				
			22,129,000	00		
			f 55,085,020	06		
Af: 1°. ⅔ der kosten van administratie en perceptie ten bedrage van f 5,563,040, dus	f 3,708,693	33				
2°. De kwade posten op de *grondbelasting*, het *personeel* en de *patenten*, bedragende te zamen	872,667	06				
			4,581,360	39		
					f 50,503,659	67
			Transportere		f 50,503,659	67

AANWIJZING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.	BELOOP VAN DEN OPBRENGST.			
	ONZUIVER.		ZUIVER.	
Per transport	....	..	f 50,503,659	67
II. INDIRECTE BELASTINGEN.				
Registratie-, zegel-, griffie-, hypotheek- en successie-regten....................................	f 11,200,000	00		
Af: de kosten van administratie en perceptie, bedragende.	1,050,727	25	10,149,272	75
III. POSTERIJEN	f 2,000,000	00		
Af: de kosten van administratie enz., bedragende....	698,600	00	1,301,400	00
IV. REGT VAN WAARBORG OP DE GOUDEN EN ZILVEREN WERKEN	f 184,000	00		
Af: de kosten van administratie en perceptie, bedragende....................................	86,750	00	97,250	00
Totaal van het *zuiver* bedrag der inkomsten			f 62,051,582	42

STAAT

HOUDENDE EENE UITVOERIGE OPGAVE DER KOSTEN, VALLENDE OP HET BEHEER EN DEN ONTVANG VAN 'S RIJKS INKOMSTEN, BEDOELD BIJ DE RAMING Lª. A.

BENAMING DER ONDERSCHEIDENE KOSTEN.				BEDRAG van ieder SOORT.	BEDRAG wegens elke ADMINISTRATIE.
I.	**DIRECTE BELASTINGEN, IN- EN UITGAANDE REGTEN EN ACCIJNSEN.**				
	1°. ADMINISTRATIE-KOSTEN.				
	Traktementen en toelagen.				
a.	Traktement van 1 Adviseur in schei- en wiskundige objecten	f 2,000	00		
b.	Idem van 1 Controleur der scheepsmeters	1,600	00		
c.	Idem van 9 Directeurs	36,000	00		
d.	Idem van den gedeleguëerden Commissaris Directeur te Rotterdam	4,000	00		
e.	Toelage van den gedeleguëerden Commissaris te Amsterdam	2,000	00		
f.	Traktementen van 10 provinciale Inspecteurs	30,000	00		
g.	Idem van 19 Hoofd-Inspecteurs	44,000	00		
h.	Idem en reiskosten van 4 Inspecteurs op de linie	10,500	00		
i.	Traktementen van 17 Vérificateurs voor de comptabiliteit	41,300	00		
k.	Idem van 63 Arrondissements-Inspecteurs	136,100	00		
l.	Idem van een Inspecteur	1,500	00		
m.	Idem en toelagen van 298 Controleurs	407,500	00		
n.	Idem van 20 eerste klerken bij de Vérificateurs	16,200	00		
o.	Traktementen van 11 tweede klerken bij dezelve	6,800	00		
p.	Idem van 6 Hoofdvisiteurs	5,500	00		
q.	Idem van 199 Visiteurs	131,100	00		
r.	Idem van 86 Brigadiers of Hoofd-Commiesen	60,200	00		
	Transportere	f 936,300	00		

BENAMING DER ONDERSCHEIDENE KOSTEN.			BEDRAG van ieder SOORT.		BEDRAG wegens elke ADMINISTRATIE.
Transport	f 936,300	00			
s. Traktementen van 123 Commiesen te paard, te weten: 26 der 1e. klasse.............. ƒ 23,400; 31 « 2e. « .... - 24,800; 66 « 3e. « .... - 46,200	94,400	00			
t. Traktementen van 4376 Commiesen te voet, te weten: 788 der 1e. klasse............ ƒ 425,520; 851 « 2e. « .... - 408,480; 1067 « 3e. « .... - 384,120; 1670 « 4e. « .... - 501,000	1,719,120	00			
u. Idem van 29 wakers........................	12,950	00			
v. Belooning van 106 Commiesen, uitmakende 17 ambulante brigades ad 50 cents daags..	19,345	00			
w. Traktementen van 48 roeijers der dranken...	17,010	00			
x. Idem van 21 Scheepsmeters...............	2,200	00			
y. Traktementen en toelagen verbonden aan de ambten en bedieningen voor de entrepots der eerste en tweede klasse...................	96,050	00			
z. Verhoogde bezoldiging en kazernering van de detachementen Infanterie, geplaatst op de grenzen tot wering van den sluikhandel......	70,935	00			
aa. Toelagen aan drie ambtenaren toegevoegd aan de algemeene Administratie................	2,900	00			
			f 2,971,210	00	
2°. BUREAUKOSTEN.					
a. Van 2 gedelegueerde Commissarissen........	f 2,900	00			
b. Van 19 Vérificateurs......................	12,200	00			
c. Van 63 Arrondissements-Inspecteurs.........	21,600	00			
d. Toelage aan Controleurs voor het toevoorzigt over 2314 kantoren..................	23,140	00			
			59,840	00	
Transportere	....	....	f 3,031,050	00	

BENAMING DER ONDERSCHEIDENE KOSTEN.			BEDRAG van ieder SOORT.		BEDRAG wegens elke ADMINISTRATIE.
Per transport	....		f 3,031,050	00	
3°. PERCEPTIE-KOSTEN.					
a. Vaste traktementen en toelagen van 146 Ontvangers	f 124,450	00			
b. Traktementen en toelagen van 44 Boekhouders.	30,750	00			
c. Percentsgewijze belooningen, zoo mede belooning voor het uitgeven en terughalen van beschrijvings-biljetten, en het uitgeven van accijns-kwitantien en consent-biljetten.....	2,060,000	00			
d. Salaris en reiskosten aan de deurwaarders toegestaan, voor sommatien enz., in zake van personele belastingen.....................	1,800	00			
e. Belooning van de wegers, van de meters van het zout en van de roeijers en proevers der aan accijns onderworpen dranken........	20,000	00			
			2,237,000	00	
4°. DE AMBULANTE RECHERCHE EN DE HAVENDIENST.					
1°. *Traktementen.*					
a. Van 1 Inspecteur ambulant..............	f 1,500	00			
b. « 2 Commandeurs.................	2,200	00			
c. « 15 Visiteurs......................	9,700	00			
d. « 6 Commiesen ter in- en uitklaring....	3,600	00			
e. « 8 Commiesen ter surveillance.........	3,200	00			
f. « 5 Schippers.......................	2,780	00			
g. « 10 Kwartiermeesters................	5,000	00			
h. « 125 matrozen of sloeproeijers.........	52,410	00			
2°. *Huur en onderhoud van vaartuigen*....	36,000	00			
			116,390	00	
Transportere			f 5,384,440	00	

BENAMING DER ONDERSCHEIDENE KOSTEN.			BEDRAG van ieder SOORT.		BEDRAG wegens elke ADMINISTRATIE.	
Transport			f 5,384,440	00		
5°. VERANDERLIJKE KOSTEN.						
a. Reis- en verblijfkosten....................	f 22,000	00				
b. Materieel, de vérificatie van maten en gewigten daaronder begrepen..................	100,000	00				
c. Huur en onderhoud van lokalen...........	20,000	00				
d. Oprigten en aanhuren van wachthuizen, mitsgaders vuur en licht in dezelve..........	9,000	00				
e. Briefporten, vrachten van pakketten en verdere transportkosten........................	18,000	00				
f. Passage van ambtenaren langs veeren en barrières..............................	200	00				
g. Kosten van vaartuigen op Pampus..........	3,600	00				
			172,800	00		
6°. PREMIEN VOOR AANHALINGEN, WAARVAN DE BOETEN OF CONFISCATIEN GEENE, OF EENE TE GERINGE AANMOEDIGING OPLEVEREN...			5,800	00		
Te zamen			f 5,563,040	00		
Waarvan $\frac{2}{3}$ gedeelten bedragen					f 3,708,693	33
7°. DE KWADE POSTEN.						
a. op de grondlasten....................................			f 322,667	06		
b. » het personeel..................................			300,000	00		
c. » de patenten......................................			250,000	00		
					872,667	06
Transportere					f 4,581,360	39

BENAMING DER ONDERSCHEIDENE KOSTEN.			BEDRAG van ieder HOOFD.		BEDRAG wegens elke ADMINISTRATIE.	
Transport	....	...	....	...	f 4,581,360	39
II. REGT VAN ZEGEL, REGISTRATIE, GRIFFIE, HYPOTHEKEN, SUCCESSIE EN OVERGANG DOOR OVERLIJDEN.						
1°. CENTRALE ADMINISTRATIE.						
Traktementen en toelagen:						
a. Traktementen van twee Inspecteurs-Generaal ..	f 9,800	00				
b. Idem van een Hoofd-Inspecteur..........	4,200	00				
c. Idem van twee Inspecteurs..............	7,000	00				
d. Idem van twee Verificateurs der 1e klasse	5,250	00				
e. Idem van drie Verificateurs der 2e klasse.....	6,825	00				
f. Idem van twee adjunct-Commiesen.........	2,625	00				
g. Toelage aan een Inspecteur-Generaal........	1,050	00				
h. Idem aan den Commies voor de Comptabiliteit.	700	00				
			f 37,450	00		
2°. ADMINISTRATIE IN DE PROVINCIEN.						
I. Percentsgewijze belooning.						
a. Voor 6 Directeurs..................	f 29,400	00				
b. « 13 Provinciale Inspecteurs	46,375	00				
c. « 24 Inspecteurs....................	84,000	00				
d. « 11 Verificateurs der 1e klasse..........	29,487	50				
e. « 43 « « 2e «	97,825	00				
f. « 1 Directeur van het klein zegel te Brussel.	2,450	00				
g. « 1 Controleur van hetzelfde kantoor.....	700	00				
Transportere	f 290,237	50	f 37,450	00	f 4,581,360	39

BENAMING DER ONDERSCHEIDENE KOSTEN.			BEDRAG van ieder SOORT.		BEDRAG wegens elke ADMINISTRATIE.	
Transport	f 290,237	50	f 37,450	00	f 4,581,360	39
II. Vaste traktementen.						
h. Van een Directeur van het kleinzegel te 's Gravenhage...........................	3,000	00				
i. Van 19 Controleurs Magazijnmeesters.........	18,800	00				
k. « 2 Opzigters van verkoopingen.........	1,800	00				
l. « 1 graveur en adsistent................	1,500	00				
m. « 61 Commiesen Expéditeurs, zegelkloppers, telders en bladkeerders.............	25,972	75				
n. Indemniteit aan den Conservateur en Adsistent-Conservateur van het Algemeen Zegel-Kantoor te Brussel.......................	567	00				
			341,877	25		
3°. VERANDERLIJKE KOSTEN.						
a. Kosten van vervolging en proceskosten, de salarissen der Advocaten en Procureurs bij de Hooge Geregtshoven, daaronder begrepen................................	f 16,000	00				
b. Aan de Makelaars, voor het vervaardigen der prijscourant der publieke fondsen voor het regt van successie............................	2,400	00				
c. Papier voor het klein zegel.................	38,000	00				
d. Druk- en bindwerk........................	40,000	00				
e. Emballage, expeditie-kosten, vrachten, briefporten en andere kleine uitgaven............	12,000	00				
f. Reiskosten..............................	6,000	00				
g. Huur van het algemeen zegelkantoor te Brussel................................	1,000	00				
h. Vuur en licht, schoonhouden der lokalen van de algemeene zegelkantoren te 's Gravenhage en te Brussel, het abonnement van den Directeur van het zegel te 's Gravenhage, daaronder begrepen..........................	2,000	00				
			117,400	00		
Transportere			f 496,727	25	f 4,581,360	39

BENAMING DER ONDERSCHEIDENE KOSTEN.			BEDRAG van ieder SOORT.		BEDRAG wegens elke ADMINISTRATIE.	
Transport			f 496,727	25	f 4,581,360	39
4°. PERCEPTIE KOSTEN.						
Voor de regten van zegel, registratie enz. de remises aan de Griffiers bij de Hooge Geregtshoven en Regtbanken daaronder begrepen.			554,000	00		
					1,050,727	25
III. ADMINISTRATIE DER POSTERIJEN EN VERDERE MIDDELEN VAN VERVOER.						
1°. ADMINISTRATIE KOSTEN.						
Traktementen.						
a. Traktement van een Inspecteur-Generaal der Posterijen te 's Gravenhage..	f 3,500	00				
b. Traktement van een Inspecteur te Brussel...	4,000	00				
c. Idem van 138 Directeuren van Postkantoren..	111,425	00				
d. Idem van 33 Controleurs....	42,600	00				
e. Idem van 2 Hoofd-Commiesen te Amsterdam..	3,600	00				
f. Idem van 126 Commiesen....	94,475	00				
g. Idem van 27 Adsistenten....	13,100	00				
h. Idem van 260 brievenbestelders....	62,300	00				
i. Idem van 13 kantoorknechts....	3,450	00				
k. Idem van 12 bushouders....	710	00				
l. Idem van 29 distributeurs....	3,155	00				
			f 342,315	00		
2°. KANTOOR ONKOSTEN EN HUISHUREN.						
a. Toelagen aan de Directeuren der Postkantoren voor kantoor-onkosten....	35,025	00				
b. Idem voor huishuren....	19,325	00				
			54,350	00		
Transportere			f 396,665	00	f 5,632,087	64

BENAMING DER ONDERSCHEIDENE KOSTEN.			BEDRAG van ieder SOORT.		BEDRAG wegens elke ADMINISTRATIE.	
Per transport	....	....	f 396,665	00	f 5,632,087	64
3°. VERANDERLIJKE KOSTEN.						
a. Reis- en verblijfkosten der Post-ambtenaren..	f 6,000	00				
b. Drukwerken, stempels en verder materieel der Postkantoren........................	9,000	00				
c. Onderhoud en herstelling der aan de Administratie toebehoorende gebouwen............	4,000	00				
			19,000	00		
4°. KOSTEN VAN POSTRITTEN, BODENLOOPEN EN VERDERE MIDDELEN STREKKENDE TOT OVERBRENGING VAN BRIEVENMALEN ENZ.			282,935	00		
					698,600	00
IV. REGT VAN WAARBORG OP DE GOUDEN EN ZILVEREN WERKEN.						
1°. ADMINISTRATIE-KOSTEN.						
Traktementen, percentsgewijze belooningen, bureaukosten en toelagen.						
a. Van twee Inspecteurs te 's Gravenhage en te Brussel....................................	f 9,000	00				
b. Van 9 Hoofd-Controleurs....................	17,809	50				
c. « 24 Controleurs..............................	29,974	00				
d. « 2 Commiesen..................................	1,800	00				
e. « 15 Essaijeurs.................................	4,510	00				
f. « 11 Ontvangers.................................	13,050	00				
			76,143	50		
2°. VERANDERLIJKE KOSTEN.						
a. Buitengewone reis- en verblijfkosten voor de Inspecteurs, en gewone reiskosten voor de beambten der kantoren van waarborg in de zuidelijke provincien	f 3,200	00				
b. Drukloonen en advertentien..................	1,000	00				
Transportere	f 4,200	00	f 76,143	50	f 6,330,687	64

BENAMING DER ONDERSCHEIDENE KOSTEN.			BEDRAG van ieder SOORT.		BEDRAG wegens elke ADMINISTRATIE.	
Per transport	f 4,200	00	f 76,143	50	f 6,330,687	64
c. Briefporten en vrachten van pakketten.......	106	50				
d. Keurstempels en verdere gereedschappen, de vernieuwing en het eventueel transport der meubelen en gereedschappen daaronder begrepen.	1,300	00				
e. Kosten van recherche en surveillance........	1,000	00				
f. Restitutien voor $\frac{2}{3}$ der betaalde regten van naar buiten 's lands verzonden werken, premien van uitvoer, schadeloosstellingen voor fatsoengelden voor ten onderzoek verbroken, doch goed bevonden werken, en van essailoonen deswege ten laste der administratie komende.....	1,100	00				
g. Perceptiekosten van het regt van waarborg in de zuidelijke provinciën.................	2,900	00				
			10,606	50		
					86,750	00
TOTAAL					f 6,417,437	64

ONTWERP **B.**

Ontwerp van wet, tot vaststelling der middelen ter voorziening in de uitgaven begrepen in de Eerste afdeeling der begrooting, aanvang nemende met 1830.

WIJ WILLEM, *bij de gratie Gods*, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE-NASSAU, GROOT-HERTOG VAN LUXEMBURG, *enz., enz., enz.*

Allen die dezen zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat bij de 122^e^, 123^e^ en 124^e^ artikelen der Grondwet is bepaald, dat de begrooting van de uitgaven van het Rijk, zal worden gesplitst in twee afdeelingen; dat de eerste afdeeling zal bevatten alzoodanige gewone, zekere en steeds voortdurende uitgaven, welke uit den gewonen loop der zaken voortvloeijende, in het bijzonder tot den staat van vrede betrekking hebben; dat deze uitgaven, door de Staten-Generaal goedgekeurd zijnde, gedurende de tien daaropvolgende jaren, aan geene jaarlijksche toestemming onderworpen zijn; dat er ook over dezelve geene nadere beraadslaging kan vallen, ten zij de Koning, in dien tusschentijd, te kennen geve, dat een gedeelte dier uitgaven veranderd is of geheel opgehouden heeft; dat bij de goedkeuring van de voorschrevene eerste afdeeling, tevens, voor gelijken tijd, worden vastgesteld de middelen, tot vinding dier uitgaven bestemd, en dat deze middelen, eens bepaald zijnde, blijven vastgesteld gedurende evengemelden tijd, ten zij de Koning noodig oordeelende, dat een dier middelen gewijzigd of door een ander vervangen wierd, daaromtrent een voorstel doet.

En overwegende den wensch, van verschillende zijden aan Ons te kennen gegeven, om de thans geheven wordende belasting op het *gemaal* afgeschaft en door andere belastingen vervangen te zien;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg van de Staten-Generaal,

Hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze, te bepalen:

Art. 1.

Ter bestrijding van 's Rijks uitgaven begrepen in de eerste afdeeling der begrooting, aanvang nemende met 1830, zullen worden gebezigd de navolgende middelen:

a. 's Rijks directe belastingen, als:

De grondbelasting op de gebouwde en ongebouwde eigendommen,
De belasting op het personeel,
De belasting op de patenten.

b. De registratie-, zegel-, griffie-, hypotheek-, en successie-regten.

c. De Rijks accijnsen,
op het zout,
« « geslagt,
« den wijn,
« het binnenlandsch gedisteleerd,
« « buitenlandsch gedisteleerd,
« de binnenlandsche bieren,
« « binnenlandsche azijnen,
« « suiker,
Benevens het collectief zegel.

d. Het regt op de gouden en zilveren werken.

e. De opbrengst der Posterijen.

f. De regten op den in-, uit- en doorvoer, het buitenlandsch tonnegeld, de watertollen en de baak- of vuurgelden.

Alles onder aftrekking, van de fondsen voor oninbare posten op de grond- en de personele belastingen, te heffen volgens art. 3 en art. 4 letter *b*, en van die van het regt van patent aftezonderen, mitsgaders, van het *geheel* der kosten van bestuur en ontvangst, van de registratie-, zegel-, griffie-, hypotheek- en successie-regten, van het regt van waarborg op de gouden en zilveren werken, en van de Posterijen, en van *twee derde deelen* van die wegens de grondbelasting, de personele belasting, en het regt op de patenten, van de accijnsen, mitsgaders van de regten op de in-, uit- en doorvoer, het buitenlandsch tonnegeld, de watertollen en de baak- of vuurgelden.

Art. 2.

De Rijks accijns op het gemaal zal, te rekenen van den 1sten Januarij 1830 af-aan, niet meer worden gevorderd.

Art. 3.

De hoofdsom der grondbelasting op de gebouwde en ongebouwde eigendommen wordt bepaald op *f* 16,133,353.00, behoudens zoodanige vermeerderingen als uit den verkoop van 's Rijks domaniale bosschen, het ophouden van verleende vrijdommen als anderzins, en zoodanige verminderingen welke uit het vergraven van landerijen, het afbreken van gebouwen of andere soortgelijke oorzaken mogten ontstaan, dezelve zal over de provincien worden omgeslagen, op den voet als voor het jaar 1829 is bepaald, en zulks tot er tijd dat bij de wet deswege andere bepalingen zullen zijn gemaakt; zullende dit onderwerp in allen gevalle, bij den geheelen afloop van de werkzaamheden van het kadaster, nader in overweging worden genomen.

Boven deze hoofdsom, zullen nog geheven worden *twee* opcenten tot goedmaking der niet inkomende posten.

Art. 4.

Tot er tijd dat daaromtrent andere wettelijke bepalingen zullen zijn vastgesteld, en in werking gebragt, zullen de grondlasten, de personele belasting en het regt op de patenten worden geheven en ingevorderd volgens de bestaande wetten en verordeningen, met de navolgende wijzigingen echter, voor zoo veel de personele belasting aangaat.

a. Dat de geheele of gedeeltelijke vrijdommen en de afkoopen, vermeld in de eerste onderdeelen van de artikelen 4, 15, 21 en 27; en in de artikelen 10, 17, 23, 32, 49 en 50 der wet van 28 Junij 1822 (staatsblad n°. 15), worden ingetrokken.

b. Dat ter bestrijding der oninbaren aslaagen, *acht* opcenten zullen worden geheven, en dat van de opcenten ten behoeve der provincien, gemeenten of tot andere einden geheven wordende, *acht* ten honderd voor de kwade posten zullen worden gekort.

e. Dat de kosten van de taxatien, opnemingen, en tellingen, die door de belanghebbenden volgens art. 57 der wet van 28 Junij 1822 voornoemd, worden gevraagd, zullen zijn voor rekening van diegenen, welke dezelve verlangen, en zulks volgens tarief daarvoor door den Koning vasttestellen. Zullende echter diegenen, welke belastingschuldig zijn wegens gebouwen, waarvoor volgens de opgemelde wet geheelen vrijdom werd genoten, over de jaren 1830 en 1831, nog schattingen, of tellingen wegens dezelve, en wegens de meubelen in die gebouwen gevonden wordende, voor *rekening des Rijks* mogen vragen.

Art. 5.

Insgelijks zullen, zoo lang er geene andere bepalingen van wet deswege zullen zijn gemaakt en in werking gebragt, de registratie-, zegel-, griffie-, hypotheek- en successie-regten, de accijnsen, het regt op de gouden en zilveren werken, mitsgaders de regten op den in-, uit- en doorvoer, het buitenlandsch tonnegeld, de watertollen en de baak- of vuurgelden, in art. 1 vermeld, worden geheven en ingevorderd, volgens de bestaande wetten en verordeningen, met de navolgende wijzigingen echter:

a. Dat de tarieven op den accijns van het zout, het binnenlandsch gedisteleerd, het buitenlandsch gedisteleerd, en de binnenlandsche bieren en azijnen, in hoofdsom met *vijftig* ten honderd worden verhoogd, met evenredige verhooging der tarieven voor de af- en overschrijvingen en dergelijke. Zijnde aan den Koning voorbehouden, om in tijds de noodige maatregelen te nemen ter voorkoming, dat door middel van buitengewone in- of uitslagen de vorenstaande verhoogingen, of die uit art. 6 voortspruitende, worden verkort.

b. Dat van het zout, voor den landbouw en tot voeder van het vee bestemd (mits door vermenging voor den mensch onbruikbaar gemaakt), vrijdom van accijns zal worden genoten.

c. Dat de korting voor het verlies op de raffinade van het zout, vermeld bij art. 13 der wet van

21 Augustus 1822 (staatsblad n°. 35), niet zal mogen te bovengaan:

Voor het Engelsch ruw klipzout... 5 ten honderd.
« « Fransch ruw zout....... 5 « «
« « Spaansche, Italiaansche,
Oost- en West-Indische en verder niet
opgenoemd ruw zout........... 3 « «
Op het Portugeesche .... 1 « «

d. Dat de vervoer, ongedekt met documenten, niet zal mogen plaats hebben voor grootere hoeveelheden tevens, dan:

Van 5 ponden zout.
« 3 kannen wijn.
« 1 kan gedisteleerd in gemeenten waarin ruwstokerijen aanwezig zijn.
Of « 2 kannen in andere gemeenten.

Art. 6.

De collective zegels, waarop de quitantien voor de accijnsen zullen worden geschreven, zullen beloopen *tien* ten honderd van het bedrag van den accijns op het zout, het geslagt, het binnenlandsch gedisteleerd, het buitenlandsch gedisteleerd, de binnenlandsche bieren en azijnen, en *twintig* ten honderd van dat op den wijn en de suiker.

Art. 7.

Art. 15 van de wet van 12 Julij 1821 (staatsblad n°. 9), wordt ingetrokken. De overige bepalingen van die wet blijven in haar geheel, voor zoo veel dezelve niet bij deze wet of bij andere bestaande wetten zijn gealtereerd.

Lasten en bevelen

ONTWERP B.

Nader gewijzigd ontwerp van Wet, tot vaststelling der middelen ter voorziening in de uitgaven begrepen in de eerste afdeeling der begrooting, aanvang nemende met 1850.

Exh. April 1829, n°

ONTWERP B.

Nader gewijzigd Ontwerp van Wet, tot vaststelling der middelen ter voorziening in de uitgaven begrepen in de eerste afdeeling der begrooting aanvang nemende met 1830.

WIJ WILLEM, *bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz. enz.*

Allen die dezen zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat bij de 122e, 123e en 124e artikelen der Grondwet is bepaald, dat de begrooting van de uitgaven van het Rijk, zal worden gesplitst in twee afdeelingen; dat de eerste afdeeling zal bevatten alzoodanige gewone, zekere en steeds voortdurende uitgaven, welke uit den gewonen loop der zaken voortvloeijende, in het bijzonder tot den staat van vrede betrekking hebben; dat deze uitgaven, door de Staten-Generaal goedgekeurd zijnde, gedurende de tien daaropvolgende jaren, aan geene jaarlijksche toestemming onderworpen zijn; dat er ook over dezelve geene nadere beraadslaging kan vallen, ten zij de Koning, in dien tusschentijd, te kennen geve, dat een gedeelte dier uitgaven veranderd is of geheel opgehouden heeft; dat bij de goedkeuring van de voorschrevene eerste afdeeling, tevens, voor gelijken tijd, worden vastgesteld de middelen, tot vinding dier uitgaven bestemd, en dat deze middelen, eens bepaald zijnde, blijven vastgesteld gedurende evengemelden tijd, ten zij de Koning noodig oordeelende, dat een dier middelen gewijzigd of door een ander vervangen wierd, daaromtrent een voorstel doet;

En overwegende den wensch, van verschillende zijden aan Ons te kennen gegeven, om de thans geheven wordende belasting op het *gemaal* afgeschaft en door andere belastingen vervangen te zien;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg van de Staten-Generaal,

Hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze, te bepalen:

Art. I.

Ter bestrijding van 's Rijks uitgaven begrepen in de eerste afdeeling der begrooting, aanvang nemende met 1830, zullen worden gebezigd de navolgende middelen :

a. s' Rijks directe belastingen, als :

De grondbelasting op de gebouwde en ongebouwde eigendommen,

De belasting op het personeel,

De belasting op de patenten.

b. De registratie-, zegel-, griffie-, hypotheek-, en successie-regten.

c. De Rijks accijnsen,

op het zout,

« « geslagt voorloopig tot dat deze door eenig ander middel zal zijn vervangen.

« den wijn,

« het binnenlandsch gedisteleerd,

« « buitenlandsch gedisteleerd,

« de binnenlandsche bieren,

« « binnenlandsche azijne,

« « suiker,

Benevens het collectief zegel.

d. Het regt op de gouden en zilveren werken.

e. De opbrengst der Posterijen.

f. Eene som niet te bovengaande die van f. 5,100,000 welke uit de opbrengst van de regten op den in-, uit- en doorvoer, het buitenlandsch tonnegeld, de watertollen en de baak- of vuurgelden zal worden afgezonderd.

Art. 2.

De Rijks accijns op het gemaal zal, te rekenen van den Isten Januarij 1830 af-aan, niet meer worden gevordert.

Art. 3.

De hoofdsom der grondbelasting op de gebouwde en ongebouwde eigendommen wordt bepaald op f· 16,133,353-00, behoudens zoodanige vermeerderingen als uit den verkoop van 's Rijks domaniale bosschen, het ophouden van verleende vrijdommen als anderzins, en zoodanige verminderingen welke uit het vergraven van landerijen, het afbreken van gebouwen of andere soortgelijke oorzaken mogten ontstaan, dezelve zal voor het jaar 1830, over de provincien worden omgeslagen, op den voet als voor het jaar 1829 is bepaald, zullende voor 1831 en vervolgens, bij de Wet deswege andere bepalingen worden gemaakt.

Boven deze hoofdsom, zullen nog geheven worden *twee* opcenten tot goedmaking der niet inkomende posten.

Art. 4.

De belastingen, regten en accijnsen in art. 1 genoemd, zullen, zoo lang daaromtrent geene andere wettelijke bepalingen zijn vastgesteld, worden geheven en ingevorderd, volgens de bestaande Wetten, behoudens echter de navolgende wijzigingen:

a. Dat op de personele belasting ter bestrijding der oninbare aanslagen, *vier* opcenten zullen worden geheven, en dat van de opcenten ten behoeve der provincien, gemeenten of tot andere einden geheven wordende, *vier* ten honderd voor de kwade posten zullen worden gekort.

b. Dat de kosten van de taxatien, opnemingen, en tellingen, die door de belanghebbenden volgens art. 57 der wet op de personele belasting van 28 Junij 1822 (Staatsblad nº 15) worden gevraagd, zullen zijn voor rekening van diegenen, welke dezelve verlangen, en zulks volgens tarief daarvoor door den Koning vast te stellen.

c. Dat de tarieven op de accijnsen zullen worden verhoogd, te weten:

Die op den *buitenlandschen wijn* en het *buitenlandsche gedisteleerd* met *vijftig* ten honderd, van het tegenwoordig bedrag, onder geheele weglating of evenredige

vermindering der plaatselijke belasting of opcenten, naar gelang de Koning zal bevinden dat dit met de behoeften van de gemeenten zal kunnen worden overeengebragt.

Die op het *binnenlandsche gedisteleerd* met *vijf-en-twintig* ten honderd en die op de *bieren* en *azijnen* met *achttien* ten honderd, alles onder evenredige vermindering der plaatselijke belastingen of opcenten.

Die op het *zout*, met *vijftien* ten honderd.

En dat de belasting op de *suiker* zal worden gebragt tot *twintig* guldens van iedere 100 ponden onder korting van *vijftien* ten honderd voor de ruwe suikers aangevoerd uit de Nederlandsche kolonien van *Suriname*, of die welke uit andere West Indische volkplantingen van zoodanige plantagien worden aangebragt, welke het eigendom zijn of verbonden zijn aan ingezetenen van het Koningrijk.

Alles met evenredige verhooging der tarieven voor de af en overschrijvingen en dergelijke; wordende de afschryving bij uitvoer van de suiker bepaald.

Op *zeven-en-dertig* guldens van iedere 100 ponden kandij suiker en suiker in brooden of stukken.

Op *vier-en-twintig* guldens, voor alle andere geraffineerde suiker, van iedere 100 ponden.

Op *twintig* guldens, voor alle ruwe of ruwe met geraffineerde gemengde suiker, van iedere 100 ponden, onder aftrek van de *vijftien* ten honderd wegens de suikers waarop hiervoren eene gelijke korting is toegestaan.

Alles behalve de opcenten.

En zal, in betrekking tot de heffing van den accijns op den *Wijn*, met afschaffing der tegenwoordige wet op dat middel van den 27 Julij 1822 (*Staatsblad* n° 20), de wet van 12 Mei 1819 (*Staatsblad* n° 22), wederom in werking komen, ook ten aanzien van de daar bij vermelde termijnen van crediet, en voorts in verband met de algemeene wet van den 26 Augustus 1822 (*Staatsblad* n° 38), zijnde overigens aan den Koning voorbehouden, om in tijds de noodige maatregelen te nemen ter voorkoming, dat door middel van buitengewone in- of uitslagen de vorenstaande verhoogingen, of die uit art. 6 voortspruitende, worden verkort.

d. Dat van het zout bestemd voor bemesting der landen of tot voeder van het vee (mits door vermenging voor den mensch onbruikbaar gemaakt), vrijdom van accijns zal worden genoten.

e. Dat de korting voor het verlies op de raffinade van het zout, vermeld bij art. 13 der wet van 21 Augustus 1822 (*Staatsblad* n° 35), niet zal mogen te bovengaan :

Voor het Engelsch ruw klipzout....	7	ten honderd.
« « Fransch ruw zout..........	7	«
« « Spaansch, Italiaansch, Oost- en West- Indische en verder niet opgenoemd ruw zout.........	3 «	«
Op het portugesche,	1	

f. Dat de vervoer, ongedekt met documenten, niet zal mogen plaats hebben voor grootere hoeveelheden tevens, dan ;

Van 10 ponden zout.

Of van 2 kannen gedisteleerd.

g. De collective zegels, waarop de quittantien voor de accijnsen zullen worden geschreven, zullen beloopen *tien* ten honderd van derzelver bedrag.

Art. 5.

In de eerstvolgende gewone zitting, van de Staten-Generaal, zullen worden voorgedragen gewijzigde wetten op het *personneel* en de *patenten*, mitsgaders op de accijnsen van het *binnenlandsche gedistilleerd*, het *buitenlandsch gedistilleerd* en de *binnenlandsche bieren en azijnen*.

Lasten en bevelen.

B.

RAMING der gewone inkomsten van het Rijk, bestemd tot bestrijding der uitgaven, begrepen in de Eerste afdeeling van de begrooting, aanvangende met 1830.

AANWIJZING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.			BELOOP VAN DEN OPBRENGST. ONZUIVER.		ZUIVER.	
I. 1°. DIRECTE BELASTINGEN.						
a. *Grondbelastingen op de gebouwde en ongebouwde eigendommen.*						
1°. Hoofdsom....................	f 16,133,353	00				
2°. *Twee* opcenten voor het fonds van kwade posten...........	322,667	06				
			f 16,456,020	06		
b. *Personeel.*						
1°. Huurwaarde.................. 2°. Deuren en vensters. .... 3°. Haardsteden.................. 4°. Mobilair..................... 5°. Dienstboden.................. 6°. Paarden.....................	f 8,100,000	00				
Acht opcenten voor het fonds van kwade posten...........	648,000	00				
			8,748,000	00		
c. *Patenten*.....................................			2,500,000	00		
			f 27,704,020	06		
2°. IN- EN UITGAANDE REGTEN EN ACCIJNSEN.						
a. *De regten op den in-, uit- en doorvoer, het buitenlandsch tonnegeld, de watertollen en de baak- of vuurgelden*.....................................			6,200,000	00		
b. *Accijnsen.*						
1°. Zout........................	f 3,315,000	00				
2°. Geslagt......................	2,250,000	00				
3°. Wijn........................	1,410,000	00				
4°. Binnenlandsch gedisteleerd......	6,340,000	00				
5°. Buitenlandsch gedisteleerd.......	410,000	00				
6°. Bier........................	4,380,000	00				
7°. Azijn.......................	190,000	00				
8°. Suiker......................	960,000	00				
9°. Collectief zegel................	2,270,000	00				
			21,525,000	00		
			f 55,429,020	06		
Af: 1°. ⅔ der kosten van administratie en perceptie ten bedrage van f 5,563,040.00 dus.........	f 3,708,693	33				
2°. De kwade posten op de *grondbelasting*, *personeel* en *patenten*, bedragende te zamen....	1,220,667	06				
			4,929,360	39		
					f 50,499,659	67
			Transporteere		f 50,499,659	67

AANWIJZING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.	BELOOP VAN DEN OPBRENGST. ONZUIVER.		ZUIVER.	
Per transport	....	..	f 50,499,659	67
II. INDIRECTE BELASTINGEN.				
Registratie-, zegel-, griffie-, hypotheek- en successie-regten..	f 11,200,000	00		
Af: de kosten van administratie en perceptie, bedragende..	1,050,727	25	10,149,272	75
III. POSTERIJEN..	f 2,000,000	00		
Af: de kosten van administratie enz. bedragende......	698,600	00	1,301,400	00
IV. REGT VAN WAARBORG OP DE GOUDEN EN ZILVEREN WERKEN..	f 184,000	00		
Af: de kosten van administratie en perceptie, bedragende..	86,750	00	97,250	00
Totaal van het *zuiver* bedrag der inkomsten			f 62,047,582	42

STAAT,

HOUDENDE EENE UITVOERIGE OPGAVE DER KOSTEN, VALLENDE OP HET BEHEER EN DEN ONTVANG VAN 'SRIJKS INKOMSTEN, BEDOELD BIJ DE RAMING Lᵒ. B.

BENAMING DER ONDERSCHEIDENE KOSTEN.			BEDRAG van ieder SOORT.	BEDRAG wegens elke ADMINISTRATIE.
I. DIRECTE BELASTINGEN, IN- EN UITGAANDE REGTEN EN ACCIJNSEN.				
1°. ADMINISTRATIE-KOSTEN.				
Traktementen en toelagen:				
a. Traktement van een Adviseur in schei- en wiskundige objecten	f 2,000	00		
b. Idem van een Controleur der scheepsmeters	1,600	00		
c. Idem van 9 Directeurs	36,000	00		
d. Idem van den gedelegueerden Commissaris Directeur te Rotterdam	4,000	00		
e. Toelage van den gedelegueerden Commissaris te Amsterdam	2,000	00		
f. Traktementen van 10 provinciale Inspecteurs	30,000	00		
g. Idem van 19 Hoofd-Inspecteurs	44,000	00		
h. Idem en reiskosten van 4 Inspecteurs op de linie	10,500	00		
i. Traktementen van 17 Verificateurs voor de Comptabiliteit	41,300	00		
k. Idem van 63 Arrondissements-Inspecteurs	136,100	00		
l. Idem van een Inspecteur	1,500	00		
m. Idem en toelagen van 298 Controleurs	407,500	00		
n. Idem van 20 eerste Klerken bij de Verificateurs	16,200	00		
o. Traktementen van 11 tweede Klerken bij dezelve	6,800	00		
p. Idem van 6 Hoofdvisiteurs	5,500	00		
q. Idem van 199 Visiteurs	131,100	00		
r. Idem van 86 Brigadiers of Hoofd-Commiesen	60,200	00		
Transporteere	f 936,300	00		

BENAMING DER ONDERSCHEIDENE KOSTEN.			BEDRAG van ieder SOORT.		BEDRAG wegens elke ADMINISTRATIE.	
Per transport	f 936,300	00				
s. Traktementen van 123 Commiesen te paard, te weten:						
26 der 1ste klasse............. *f* 23,400						
31 « 2de « .... - 24,800	91,400	00				
66 « 3de « .... - 46,200						
t. Idem van 4376 Commiesen te voet, te weten:						
788 der 1ste klasse........... *f* 425,520						
851 « 2de « .... - 408,480						
1067 « 3de « .... - 384,120	1,719,120	00				
1670 « 4de « .... - 501,000						
u. Idem van 29 Wakers...	12,950	00				
v. Belooning van 106 Commiesen, uitmakende 17 ambulante brigades, ad 50 cents daags....	19,345	00				
w. Traktementen van 48 Roeijers der dranken....	17,010	00				
x. Idem van 21 Scheepsmeters....................	2,200	00				
y. Traktementen en toelagen, verbonden aan de ambten en bedieningen voor de entrepôts der 1ste en 2de klasse..........................	96,050	00				
z. Verhoogde bezoldiging en kazernering van de detachementen Infanterie, geplaatst op de grenzen tot wering van den sluikhandel......	70,935	00				
aa. Toelagen aan drie ambtenaren, toegevoegd aan de algemeene Administratie..............	2,900	00				
			f 2,971,210	00		
2°. BUREAUKOSTEN.						
a. Van 2 gedelegueerde Commissarissen..........	f 2,900	00				
b. Van 19 Verificateurs......................	12,200	00				
c. Van 63 Arrondissements-Inspecteurs.........	21,600	00				
d. Toelage aan Controleurs voor het toevoorzigt over 2314 kantoren......................	23,140	00				
			59,840	00		
Transportere			f 3,031,050	00		

BENAMING DER ONDERSCHEIDENE KOSTEN.			BEDRAG van ieder SOORT.		BEDRAG wegens elke ADMINISTRATIE.	
Per transport	. . . . . .	. .	f 3,031,050	00		
3°. PERCEPTIEKOSTEN.						
a. Vaste traktementen en toelagen van 146 Ontvangers.	f 124,450	00				
b Traktementen en toelagen van 44 Boekhouders	30,750	00				
c. Percentsgewijze belooningen, zoo mede belooning voor het uitgeven en terughalen van beschrijvings-biljetten, en het uitgeven van accijns-quitantien en consent-biljetten	2,060,000	00				
d. Salaris en reiskosten aan de deurwaarders toegestaan, voor sommatien enz., in zake van personele belastingen.	1,800	00				
e. Belooning van de wegers, van de meters van het zout en van de roeijers en proevers der aan accijns onderworpen dranken.	20,000	00				
			2,237,000	00		
4°. DE AMBULANTE RECHERCHE EN DE HAVENDIENST.						
1°. *Traktementen:*						
a. Van een Inspecteur ambulant.	f 1,500	00				
b. « twee kommandeurs.	2,200	00				
c. « vijftien visiteurs	9,700	00				
d. « zes commiesen ter in- en uitklaring.	3,600	00				
e. « acht commiesen ter surveillance.	3,200	00				
f. « vijf schippers	2,780	00				
g. « tien kwartiermeesters.	5,000	00				
h. « 125 matrozen of sloeproeijers	52,410	00				
2°. *Huur en onderhoud van vaartuigen*	36,000	00				
			116,390	00		
5°. VERANDERLIJKE KOSTEN.						
a. Reis- en verblijfkosten.	f 22,000	00				
b. Matericel, de verificatie van maten en gewigten daaronder begrepen.	100,000	00				
Transportere	f 122,000	00	f 5,384,440	00		

BENAMING DER ONDERSCHEIDENE KOSTEN.			BEDRAG van ieder SOORT.		BEDRAG wegens elke ADMINISTRATIE.	
Per transport	f 122,000	00	f 5,384,440	00		
c. Huur en onderhoud van lokalen.	20,000	00				
d. Oprigten en aanhuren van wachthuizen, mitsgaders vuur en licht in dezelve.	9,000	00				
e. Briefporten, vrachten van pakketten en verdere transport-kosten	18,000	00				
f. Passage van ambtenaren langs veeren en barrières	200	00				
g. Kosten van vaartuigen op Pampus.	3,600	00				
			172,800	00		
6°. PREMIEN VOOR AANHALINGEN, WAARVAN DE BOETEN OF CONFISCATIEN GEENE, OF EENE TE GERINGE AANMOEDIGING OPLEVEREN.			5,800	00		
Te zamen			f 5,563,040	00		
Waarvan ⅔ gedeelten bedragen.					f 3,708,693	33
7°. DE KWADE POSTEN.						
a. Op de grondlasten.			f 322,667	06		
b. « het personeel			648,000	00		
c. « de patenten.			250,000	00		
					1,220,667	06
II. REGT VAN ZEGEL, REGISTRATIE, GRIFFIE, HYPOTHEKEN, SUCCESSIE EN OVERGANG DOOR OVERLIJDEN.					f 4,929,360	39
1°. CENTRALE ADMINISTRATIE.						
Traktementen en toelagen:						
a. Traktementen van twee Inspecteurs-Generaal. .	f 9,800	00				
b. Idem van een Hoofd-Inspecteur.	4,200	00				
c. Idem van twee Inspecteurs.	7,000	00				
d. Idem van twee Verificateurs der 1ste klasse. . .	5,250	00				
Transportere	f 26,250	00	. . . .	. . .	f 4,929,360	39

	BENAMING DER ONDERSCHEIDENE KOSTEN.			BEDRAG van ieder SOORT.		BEDRAG wegens elke ADMINISTRATIE.	
	Per transport	f 26,250	00	....	....	f 4,929,360	39
e.	Traktementen van drie Verificateurs der 2de klasse.	6,825	00				
f.	Idem van twee Adjunct-Commiesen..........	2,625	00				
g.	Toelage aan een Inspecteur-Generaal	1,050	00				
h.	Idem aan den Commies van de Comptabiliteit.	700	00	f 37,450	00		
	2°. ADMINISTRATIE IN DE PROVINCIEN.						
	I Percentsgewijze belooning.						
a.	Voor 6 Directeurs	f 29,400	00				
b.	« 13 Provinciale Inspecteurs............	46,375	00				
c.	« 24 Inspecteurs	84,000	00				
d.	« 11 Verificateurs der 1ste klasse........	29,487	50				
e.	« 43 « « 2de «	97,825	00				
f.	« 1 Directeur van het klein-zegel te Brussel........................	2,450	00				
g.	« 1 Controleur van hetzelfde kantoor..	700	00				
	II Vaste Traktementen.						
h.	Van een Directeur van het klein-zegel te 's Gravenhage........................	3,000	00				
i.	« 19 Controleurs magazijnmeesters	18,800	00				
k.	« 2 Opzigters van verkoopingen	1,800	00				
l.	« een graveur en adsistent..............	1,500	00				
m.	« 61 Commiesen-expéditeurs, zegelkloppers, telders en bladkeerders.........	25,972	75				
n.	Indemniteit aan den conservateur en adsistent conservateur van het algemeen zegelkantoor te Brussel	567	00	341,877	25		
	3°. VERANDERLIJKE KOSTEN.						
a.	Kosten van vervolging en proces-kosten, de salarissen der advocaten en procureurs bij de Hooge Geregtshoven daaronder begrepen.....	f 16,000	00				
	Transportere	f 16,000	00	f 379,327	25	f 4,929,360	39

BENAMING DER ONDERSCHEIDENE KOSTEN.			BEDRAG van ieder SOORT.		BEDRAG wegens elke ADMINISTRATIE.	
Per transport	f 16,000	00	f 379,327	25	f 4,929,360	39
b. Aan de makelaars voor het vervaardigen der prijs-courant der publieke fondsen voor het regt van successie	2,400	00				
c. Papier voor het klein-zegel	38,000	00				
d. Druk- en bindwerk	40,000	00				
e. Emballage, expeditie-kosten, vrachten, briefporten en andere kleine uitgaven	12,000	00				
f. Reiskosten	6,000	00				
g. Huur van het algemeen zegelkantoor te Brussel.	1,000	00				
h. Vuur en licht, schoonhouden der lokalen van de algemeene zegelkantoren te 's Gravenhage en te Brussel, het abonnement van den Directeur van het zegel te 's Gravenhage daaronder begrepen	2,000	00				
			117,400	00		
4°. PERCEPTIEKOSTEN.						
Voor de regten van zegel, registratie enz., de remises aan de Griffiers bij de Hooge Geregtshoven en Regtbanken daaronder begrepen			554,000	00		
					1,050,727	25
III. ADMINISTRATIE DER POSTERIJEN EN VERDERE MIDDELEN VAN VERVOER.						
1°. ADMINISTRATIEKOSTEN.						
Traktementen:						
a. Traktement van een Inspecteur-Generaal der posterijen te 's Gravenhage	f 3,500	00				
b. Traktement van een Inspecteur te Brussel.....	4,000	00				
c. Idem van 138 Directeuren van Postkantoren..	111,425	00				
d. Idem van 33 Controleurs	42,600	00				
e. Idem van 2 Hoofd-Commiesen te Amsterdam.	3,600	00				
f. Idem van 126 Commiesen.................	94,475	00				
g. Idem « 27 Adsistenten..................	13,100	00				
h. Idem « 260 Brievenbestelders	62,300	00				
Transportere	f 335,000	00	......	..	f 5,980,087	64

BENAMING DER ONDERSCHEIDENE KOSTEN.			BEDRAG van ieder SOORT.		BEDRAG wegens elke ADMINISTRATIE.	
Per transport	f 335,000	00	....	....	f 5,980,087	64
i. Traktement van 13 Kantoorknechts..........	3,450	00				
k. Idem van 12 Bushouders	710	00				
l. Idem « 29 Distributeurs................	3,155	00				
			f 342,315	00		
2°. KANTOOR-ONKOSTEN EN HUISHUREN.						
a. Toelagen aan de Directeuren der Postkantoren voor kantoor-onkosten....................	f 35,025	00				
b. Idem voor huishuren	19,325	00				
			54,350	00		
3°. VERANDERLIJKE KOSTEN.						
a. Reis- en verblijfkosten der Post-ambtenaren..	f 6,000	00				
b. Drukwerken, stempels en verder materieel der Postkantoren..........................	9000	00				
c. Onderhoud en herstelling, der aan de Administratie toebehoorende gebouwen.........	4000	00				
			19,000	00		
4°. KOSTEN VAN POSTRITTEN, BODESLOOPEN EN VERDERE MIDDELEN STREKKENDE TOT OVERBRENGING VAN BRIEVENMALEN ENZ..........................			282,935	00	698,600	00
IV. REGT VAN WAARBORG OP DE GOUDEN EN ZILVEREN WERKEN.						
1°. ADMINISTRATIE-KOSTEN.						
Traktementen, percentsgewijze belooningen, bureaukosten en toelagen:						
a. Van twee Inspecteurs te 's Gravenhage en te Brussel................................	f 9,000	00				
b. Van 9 Hoofd-Controleurs	17,809	50				
c. « 24 Controleurs........................	29,974	00				
d. « 2 Commiesen........................	1,800	00				
e. « 15 Essaijeurs	4,510	00				
f. « 11 Ontvangers........................	13,050	00				
			76,143	50		
Transporteren			f 76,143	50	f 6,678,687	64

BENAMING DER ONDERSCHEIDENE KOSTEN.			BEDRAG van ieder SOORT.		BEDRAG wegens elke ADMINISTRATIE.	
Per transport	....	....	f 76,143	50	f 6,678,687	64
2°. VERANDERLIJKE KOSTEN.						
a. Buitengewone reis- en verblijfkosten voor de Inspecteurs, en gewone reiskosten voor de beambten der kantoren van waarborg in de zuidelijke provincien	f 3,200	00				
b. Drukloonen en advertentien	1,000	00				
c. Briefporten en vrachten van pakketten	106	50				
d. Keurstempels en verdere gereedschappen, de vernieuwing en het eventueel transport der meubelen en gereedschappen daaronder begrepen	1,300	00				
e. Kosten van recherche en surveillance	1,000	00				
f. Restitutien voor ⅔ der betaalde regten van naar buiten 's lands verzonden werken, premien van uitvoer, schadeloosstellingen voor fatsoengelden voor ten onderzoek verbroken, doch goed bevonden werken en van essailoon deswege, ten laste der Administratie komende	1,100	00				
g. Perceptiekosten van het regt van waarborg in de zuidelijke provincien	2,900	00				
			10,606	50		
					86,750	00
TOTAAL					f 6,765,437	64

RAMING der buitengewone inkomsten van het Rijk over den jare 1828, bestemd tot bestrijding der uitgaven begrepen in het eerste onderdeel van de tweede afdeeling der begrooting van dat jaar.

N°. der bijzondere staten.	AANWIJZING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.	BEGROOTING VAN DE OPBRENGST.		AANMERKINGEN.
«	Hetgeen de opbrengst der middelen over 1826 meer bedraagt dan tot dekking der uitgaven noodig is, na aftrek van het millioen guldens, bij de wet ter beschikking van Zijne Majesteit gesteld............	*f* 3,267,950	90	
«	De regten op den in-, uit- en doorvoer, het buitenlandsch tonnegeld, de watertollen, en de baak of vuurgelden........	6,200,000	00	
«	Inkomsten der domeinen van Z. K. H. Prins Frederik der Nederlanden, overgedragen bij de wet van den 25sten Mei 1816...	190,000	00	
«	De Loterij............	600,000	00	
I	De opbrengst der verkooping van goederen, buitengewone inkomsten, en alle verdere toevallige baten..........	1,314,000	00	
II	Opcenten op de directe en indirecte belastingen en accijnsen...	5,284,184	46	
	TOTAAL	*f* 16,856,135	36	

AANWIJZING DER ONDERWERPEN.	BEGROOTING VAN DE OPBRENGST.	
Inkomsten wegens het uitoefenen van de jagt	*f* 142,800	00
Vergoeding door het Amortisatie-Syndicaat te geven, voor de kosten der invordering van deszelfs inkomsten, alsmede door de gemeenten voor de invordering van opcenten op de accijnsen	365,400	00
Verkoop van verschillende objecten van de Departementen van Oorlog en Marine, restitutien en toevallige baten	705,800	00
Proportionele redevances der mijnen ad $2\frac{1}{2}$ percent van de zuivere opbrengst volgens art. 35 en 39 der wet van 21 April 1810	50,000	00
Rijks inkomsten uit de entrepôts	50,000	00
TOTAAL	*f* 1,314,000	00

OPCENTEN.

AANWIJZING DER ONDERWERPEN.					BEGROOTING VAN DE OPBRENGST.	
De middelen tot bestrijding der gewone uitgaven bij art 7 der wet van den 12e Julij 1821 aangewezen; over welke gedurende 1828 opcenten geheven worden, zijn thans begroot:						
DIRECTE BELASTINGEN.						
Grondbelastingen op de gebouwde en ongebouwde eigendommen			ƒ 16,124,159	00		
HET PERSONEEL.						
1o. Huurwaarde						
2o. Deuren en vensters..........						
3o. Haardsteden			7,365,806	50		
4o. Mobilair..........						
5o. Dienstboden						
6o. Paarden..........						
PATENTEN..........			2,160,806	50		
			ƒ 25,650,772	00		
INDIRECTE BELASTINGEN.						
Registratie-, zegel-, griffie-, hypotheek- en successie-regten			11,000,000	00		
ACCIJNSEN.						
Zout..........	ƒ 2,210,197	00				
Geslagt..........	2,210,197	00				
Wijn	1,300,000	00				
Binnenlandsch gedisteleerd	1,693,747	00				
Buitenlandsch gedisteleerd	300,000	00				
Bier..........	3,300,000	00				
Azijn	139,000	00				
Suiker	960,084	00				
Collectief zegel...	1,226,775	00	16,400,000	00		
			ƒ 53,050,772	00		
Waarvan:						
3 Opcenten op de grondbelasting over eene som van..	ƒ 16,124,159	00				
Bedragen..........	....	...	ƒ 483,724	77		
13 Opc. van de overige directe belastingen, over eene som van	9,526,613	00				
Bedragen	....	....	1,238,459	69	ƒ 5,284,184	46
13 Opc. op de indirecte belastingen over eene som van.	11,000,000	00				
Bedragen	....	....	1,430,000	00		
En 13 Opcenten op de accijnsen over eene som van....	16,400,000	00				
Bedragen	....	....	2,132,000	00		

ONTWERP VAN WET,

tot vaststelling van de Eerste afdeeling der begrooting, aanvang nemende met 1830.

WIJ WILLEM, *bij de gratie Gods*, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE-NASSAU, GROOT-HERTOG VAN LUXEMBURG, *enz.*, *enz.*, *enz.*

Allen die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat bij de 122e, 123e en 124e artikelen der Grondwet bepaald is, dat de begrooting van de uitgaven van het Rijk zal worden gesplitst in twee afdeelingen; dat de eerste afdeeling zal bevatten alle zoodanige gewone, zekere en steeds voortdurende uitgaven, welke uit den gewonen loop der zaken voortvloeijende, in het bijzonder tot den staat van vrede betrekking hebben; dat deze uitgaven, door de Staten - Generaal goedgekeurd zijnde, gedurende de tien daarop volgende jaren, aan geene jaarlijksche toestemming onderworpen zijn; dat er ook over dezelve geene nadere beraadslaging kan vallen, ten zij de Koning in dien tusschen tijd te kennen geve, dat een gedeelte dier uitgaven veranderd is of geheel opgehouden heeft;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal,

Hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

De eerste afdeeling der begrooting, aanvang nemende met 1830, wordt vastgesteld op den navolgenden voet, als:

I	HOOFDSTUK.	Huis des Konings. . . *f*	2,100,000.00
II	«	De Secretarij van Staat en de Hooge Kollegien.	1,160,000.00
III	«	Departement van Buitenlandsche Zaken. «	737,000.00
IV	«	Departement van Justitie. . . . . «	2,800,000.00
		Transportere *f*	6,797,000.00

		Per transport f	6,797,000.00
V HOOFDSTUK.		Departement van Binnenlandsche Zaken . «	7,800,000.00
VI	«	Departement voor de Zaken der Hervormde Kerk enz. . . . . . . «	1,400,000.00
VII	«	Departement van Oorlog. . . . . «	16,277,916.36
VIII	«	Departement voor de Marine en Kolonien. «	5,920,000.00
IX	«	Departement van Financien. . . . . «	23,793,964.00
		Te zamen f	61,988,880.36

Lasten en bevelen

VERSLAG

der Centrale afdeeling wegens de tienjarige begrooting aanvang nemende met 1830.

Exh. 8 Meij 1829, n° 5.

VERSLAG

der Centrale afdeeling wegens de tienjarige begrooting aanvang nemende met 1830.

Vier der Kamer in 't begin van de sessie aangeboden ontwerpen hiertoe betrekkelijk, hebben de stof uitgemaakt van een eerste onderzoek in de afdeelingen.

De hooge regering heeft ter beantwoording harer bedenkingen, eene memorie geleverd mitsgaders eenen staat van het Amortisatie Sijndikaat en drie gewijzigde ontwerpen, het eerste tot regeling der uitgaven, het tweede tot bepaling der middelen van ontvangst, het derde betreffende de Nationale Schuld en het Amortisatie Sijndikaat.

Ten gevolge der aanmerkingen van de andermaal vergaderde afdeelingen, heeft het tweede dier ontwerpen op de middelen, nog eenige veranderingen ondergaan. Tevens is aan de Kamer een koninklijk besluit medegedeeld omtrent de uitgaven.

Dit ontwerp en besluit hebben tot een derde onderzoek in de afdeelingen aanleiding gegeven.

Gedrukt zijn de processen-verbaal van dit driedubbeld onderzoek benevens alle de onderzochte stukken, waartoe alzoo de centrale afdeeling thans verwijst, zonder dat zij nieuwe aanmerkingen bij de vorige te voegen hebbe.

REDEVOERING

VAN DEN

MINISTER VAN FINANTIEN,

gehouden in de Zitting van Dingsdag 12 Mei jl.

(Uit het Franch.)

EDEL MOGENDE HEEREN!

Ik heb het woord gevraagd vóór de opening der beraadslagingen over de tienjarige begrooting, om, zoo veel mij doenlijk is, dat werk uit het ware oogpunt te doen beschouwen, om het tegen ongegronde bedenkingen te verdedigen, en voor te komen, dat als naauwkeurig worden aangemerkt, daadzaken en gevolgtrekkingen, die minder juist of strijdig zijn met de bedoelingen van de Regering.

Ik erken, Edel Mogende Heeren! dat de taak, waarmede ik mij belast heb, zoo wel moeijelijk als belangrijk is, na het wisselen van verscheidene honderden bladzijden schrifts, welke, aan de algemeene beoordeeling zijnde onderworpen geworden, door sommigen veroordeeld en door anderen berispt zijn geworden; terwijl dezelve een grondig onderzoek bij U Edel Mogenden hebben ondergaan.

Ik moet in bijzondere beschouwingen treden, noodzakelijk om de inzigten der Regering te doen kennen, en die tegen ongegronde berispingen te verdedigen, om, zoo het mogelijk is, in deze vergadering de overtuiging te doen ontstaan, waarvan ik doordrongen ben, dat de zucht voor het algemeen welzijn, de wensch om de belangen van al de gedeelten van het Rijk te vereenigen, en om aan de verlangens van U Edel Mogenden te voldoen, de eenige leidraad geweest zijn in het ontwerpen van de voorstellen, welke met vertrouwen aan deze vergadering worden aangeboden.

Ik roep de welwillendheid van U Edel Mogenden in, om mij te bemoedigen in de ontwikkeling van de grondbeginselen en van de bijzonderheden der begrooting, welke ik mij voorstelle zonder achterhoudendheid of omwegen aan U Edel Mogenden voor te dragen, en waarbij ik het oordeel en de berisping der menschen niet meerder ontzien zal dan noodig is, bij mijne overtuiging, dat ik, onafhankelijk van alle andere verantwoordelijkheid, wegens mijne handelingen rekenschap schuldig ben aan God en aan mijn geweten.

Terwijl in al de Staten van Europa, die volgens grondwettige instellingen bestuurd worden, de Staatsbehoeften en de middelen om dezelve te dekken, onder den naam van budgets bekend, *jaarlijks* aan de nationale vertegenwoordiging worden onderworpen, stelt de Grondwet, waaronder wij leven, een tienjarig tijdvak vast, op hetwelk, door een meer algemeen en geregeld onderzoek van deze aangelegendheid, de eenparige en zekere loop van zaken voor een volgend tijdvak moet worden voorbereid.

De voor- of nadeelen van zoodanige inrigting, welke van die van andere Staten zoo zeer afwijkt, zullen door mij niet worden ter toetse gebragt. Ik zal mij niet in onderzoekingen inlaten, of die inrigting leidt tot het daarstellen van eene vastheid in de beginselen en in derzelver toepassing; — of eerzucht aan de eene zijde, en driften aan de andere er door gevoed of onderdrukt worden; of er soms tegenstrijdigheden uit ontstaan, dan wel of de inrigting geschikt is, om te doen behouden het goede, dat bestaat, en om datgene te verbeteren, wat er vatbaar voor is: het is genoeg, dat de wet aanwezig is, Edel Mogende Heeren! om ze door elk goed burger te doen eerbiedigen, en ieder openbaar ambtenaar te nopen, om ze te handhaven, en er op eene volkomene wijze aan te gehoorzamen.

Intusschen zag men naauwelijks het tijdstip van de beraadslaging omtrent de tienjarige begrooting naderen, of er deden zich donkere wolken aan den politieken horizont op; zeer verschillende gevoelens begonnen te herleven; ware of ingebeelde grieven werden voorgebragt; en wenschen of vorderingen werden van vele zijden vooruitgezet; alles scheen zamen te loopen, om te doen gelooven, dat dit tijdstip het oogenblik zijn moest van eene algemeene herziening van alle takken van Bestuur, en om het als geschikt te doen beschouwen voor de daarstelling van eene soort van omkeering van gevoelens, daden, pligten en regten.

Onder zoodanige omstandigheden, Edel Mogende Heeren! werd ik tot het Ministerie geroepen, en moest ik mij wijden aan het belangrijk onderzoek van de geldelijke belangen van het Nederlandsche volk; in den strijd der gevoelens welke zich voordeden, wapende ik mij met gehechtheid aan mijne pligten, met getrouwheid aan mijne eeden, en met eene opregte en onzijdige vaderlandsliefde, bij het persoonlijk en zeer opzettelijk onderzoek van de groote aangelegenheden, die mij werden aanvertrouwd.

Naar deze grondbeginselen ontwierp ik de begrootingen, zoo voor het jaar 1829 als voor het tweede tienjarig tijdvak: ik kan mij in de theorie van die zamenstelling hebben bedrogen, maar, Edel Mogende Heeren! mijn hart wederspreekt de onderstellingen en aantijgingen, die mijne bedoelingen wel eens moesten ondervinden, van de zijde van bedilzucht en kwade trouw, en ik ga daarom met vertrouwen over tot de ontwikkelingen, die ik mij heb voorgesteld.

De arbeid van een Minister van Finantien, ten aanzien van de tienjarige begrooting, bevat, zoo wel de raming van de *uitgaven*, als die van de *middelen*, om de uitgaven goed te maken.

Wat de eerste betreft, kwam de loop van zaken, door den Koning bepaald, omtrent het onderzoek der behoeften, mij in die mate geregeld en goed voor, dat de uitkomsten daarvan bij mijne komst aan het Ministerie mij het grootste vertrouwen inboezemden, en dit doen zij in de daad nog: Ieder Departement van algemeen bestuur bied den staat zijner behoeften voor het volgend tienjarig tijdvak aan, verzeld van de vereischte stukken om de noodzakelijkheid der voorgestelde uitgavens te betoogen, en doet die opgave verzeld gaan van eene vergelijking der uitgaven met die van het ten einde loopend tienjarig tijdvak.

De Minister van Finantien vereenigt, onderzoekt en vergelijkt die opgaven van behoeften, en onderwerpt ze met een verslag aan den Koning. — Zijne Majesteit overweegt dien arbeid met naauwgezetheid; alle mogelijke bezuinigingen worden in aanmerking genomen, en slechts na eene opzettelijke briefwisseling over al de onderdeelen van de begrooting wordt dezelve aangenomen, zoodanig, als ze later bij U Edel Mogenden wordtingediend.

Maar ook hiertoe bepaalt zich de zorge van Zijne Majesteit niet; en wanneer al de uitgaven bij de Staten-Generaal zijn toegestaan, dan nog worden voor elk Departement huishoudelijke begrootingen vastgesteld, waarbij, zoo veel eenigzins doenlijk is, de uitgaven tot het volstrekt noodzakelijke beperkt worden, zonder ook dan nog den wensch uit te sluiten, dat de eindelijk te doene uitgave nog vermindering zal kunnen ondergaan. Na het sluiten der diensten werden alle deze verminderingen eene wezenlijke bate van den Staat, onder den naam van *vrijvallende fondsen*; en van hier dan ook de *negentien millioenen*, van welke bij de antwoorden op de bedenkingen der Afdeelingen is gesproken, en die, volgens de registers, ten bate van de schatkist zijn gekomen, zoo als mij dit op de voldoenste wijze is gebleken.

Dit alles, Edel Mogende Heeren! moet de overtuiging verwekken en den waarborg geven, dat geene uitgave wordt toegestaan, wanneer het volstrekt noodzakelijke er van niet is gebleken, en dat, zoo het geldelijk beheer van het Rijk al aan eenige min of meer gegronde aanmerking mogt onderhevig zijn, het naauwelijks mogelijk toeschijnt om er meer orde, naauwkeurigheid en naauwgezetheid in te doen plaats grijpen.

Hoe goed en voldoende deze vastgestelde loop van zaken in het bestuur en in het beheer der geldmiddelen mij ook moge toeschijnen, wil ik daaruit geenszins het gevolg afleiden, dat alle verbetering daaromtrent onuitvoerlijk zijn zoude; het Koninklijk Besluit, waarvan ik nader spreken zal, legt een geheel ander oordeel over de zaak aan den dag, en dit oordeel neem ik geheel voor het mijne aan.

Maar bij de handhaving van de bestaande orde van zaken, en voor zoo ver de aangenomen vormen en instellingen noodzakelijk behouden zouden moeten blijven, heb ik de innige overtuiging, dat eene nog verder gaande vermindering van uitgaven, dan die, welke alsnu aan U Edel Mogenden is voorgedragen, in de daad schadelijk zijn zoude; want, niettegenstaande de beschuldiging van verkwisting, door bedilzucht gedaan, kan ik de verzekering geven, Edel Mogende Heeren! dat alle Departementen zich dikwijls zoodanig in hunne uitgaven beperkt vinden, dat het nuttige voor het noodzakelijke plaats moet maken, en dat hieruit wel eens verdubbeling van uitgave in eene volgende dienst geboren wordt.

Niet alleen in bepaalde bezuinigingen op bekende uitgaven, moet dus eene algemeene vermindering van de Staats-uitgaven gezocht worden, maar wel voornamelijk moet dit het gelukkig gevolg zijn van verbeteringen in de wijze van behandeling der zaken van Regering; — en het aan U Edel Mogenden bekende Koninklijk Besluit van den 10den April jongstleden is gebouwd op deze inzigten van bezuiniging en vereenvoudiging, als geschikt om de uitkomsten te verschaffen, die Zijne Majesteit bepaaldelijk verlangt, dat worden bereikt.

De taak, die bij dat Besluit wordt opgelegd, is uitgestrekt en zeer moeijelijk, vooral, wanneer men nagaat dat bijna *een derde* van onze Staats-behoeften betrekkelijk is tot de renten en intrekking van onze Nationale schuld; dat een ander *derde deel* der Staats-uitgaven strekken moet om goed te maken, zoo wel de onkosten van de *Zeemagt*, welke men althans op den tegenwoordigen voet wenscht te houden, als die van de *Landmagt*, welke alleen in de bijzonderheden voor eenige bezuiniging vatbaar is, doch waarvan de bestaande sterkte onmisbaar moet geacht worden voor de behoeften van de dienst en voor de eer van den Staat; dat in het dan overblijvende begrepen zijn de kosten van de Regterlijke magt, welke welhaast door de Wet zullen zijn vastgesteld; die van de Eerediensten, welke voorzeker tot het geheel onmisbare zijn beperkt; en daarenboven voor de zee- en rivier-werken, reeds binnen hoogst enge grenzen bepaald. Intusschen heeft het vertrouwen op de voorlichtingen van mijne geëerde ambtgenooten, op de inlichtingen van alle autoriteiten, en vooral op de bedoelingen van den Koning, mij bemoedigd, om in deszelfs handen de belofte af te leggen, dat noch tijd, noch moeite, noch vooroordeelen, noch eenige persoonlijke consideratiën, mij uit het oog zullen doen verliezen Zijner Majesteits aan den dag gelegden wil, welke met die van U Edel Mogenden zoo geheel overeenstemt.

Overigens, Edel Mogende Heeren! is het niet om mij te ontmoedigen, dat ik mij al de bestaande zwarigheden voorstelle, maar integendeel met het bepaalde oogmerk om ze te overwinnen; het Koniklijk Besluit is daar, en bepaalt van nu af het geheel beloop der Staats-uitgaven; de uitvoering er van wordt voorbereid, en de buitengewone begrooting van 1830 zal die uitvoering wel haast verzekeren. — Alles moet derhalve U Edel Mogenden geruststellen omtrent bedenkingen, die men te ligtvaardig heeft gemaakt; want het strijdt met de eer en met de openhartigheid van de Regering, en met de bestaande daadzaken, om te gelooven, dat men slechts bedriegelijke beloften doen zoude, en dat ijdele woorden alleen ten doel zouden hebben, om de Staten-Generaal en de Natie, als het ware, oogenblikkelijk te bevredigen met het doel, om, gedurende tien jaren, een staat van zaken daar te stellen, die door verkwisting ten bederve van het volk zoude uitloopen!

U Edel Mogenden zullen mij wel veroorloven, om, ten aanzien van de Staats-uitgaven, mij tot algemeene beschouwingen te bepalen, dat ik dus niet in bijzonderheden trede, die meer opzettelijk het onderzoek van de Afdeelingen hebben uitgemaakt, en welke dienvolgende in de gegevene antwoorden zijn behandeld; mij niettemin voorbehoudende, om er op terug te komen, zoo dit in den loop van de overwegingen mogt blijken noodzakelijk te worden.

Ik zal ook niet stil staan bij de overwegingen van die zoo ver gedrevene theoriën, dezer dagen ook al te berde gebragt, en volgens welke men zelfs vermeent te kunnen ontberen de eerste ligchamen van den Staat, welker bestaan door de Grondwet gewild wordt, en waarvan de noodzakelijkheid door de ondervinding van alle natiën wordt bevestigd; zoodanige opiniën toch verdienen de aandacht van U Edel Mogenden even weinig, als eene wederlegging van mijne zijde.

Het Koninklijk Besluit, waarvan ik zoo straks melding maakte, heeft dan het beloop van de Staats-uitgaven voor het vervolg onherroepelijk vastgesteld; maar zouden wij ook niet op het voorledene mogen terug zien, en ons de vraag voorstellen, of de Staats-uitgaven, zoo als zij bestaan, in de daad zoo onmatig op de Natie drukken? of die uitgaven wel zoo overdreven zijn, als men dit zoude willen doen gelooven? en of zij de bestaans-middelen van het volk zoo zeer aantasten, dat het tijd geworden is, om de algemeene onrust op te wekken, en ieder ingezeten als het ware op den zetel van het Gouvernement te willen plaatsen, om mede de hand te slaan aan hervormingen? Voorzeker heb ik daarvan de overtuiging niet, Edel Mogende Heeren! en echter geloof ik niet van het regte spoor te zijn afgeweken; maar mijne gevoelens, en de oogpunten, waaruit ik de zaken beschouwe, ontwikkelende, en Ulieden dus mijne grondbeginselen voorhoudende, schroom ik voor dezelve geene verantwoordelijkheid, daar ik toch steeds op het oog zal houden mijne pligten jegens God, mijn geweten, den Koning, deze Vergadering en de geheele Natie.

Ik herhaal het, Edel Mogende Heeren! ik geloof niet, dat het Nederlandsche volk grond heeft, om zich te beklagen over onmatige Staats-uitgaven of overdrevene belastingen. Zeker is het intusschen, dat elke bezuiniging de aandacht behoort bezig te houden van eene wijze en welwillende Regering, en deze stelregel, daarenboven door de liefde voor het volk geboden, wordt door den Koning in de volste mate betracht: het meermalen vermelde Besluit levert er een nieuw bewijs van op; maar hebben wij dan nog alles van de toekomst te verwachten, en mogen wij, steeds op volharding in dien weg aandringende, niet met eenige voldoening het oog terug wenden, en onbevooroordeeld vroegere verordeningen en daden van de Regering beschouwen.

Door welke middelen toch, Edel Mogende Heeren! ik vrage het wederom met vertrouwen, heeft men vele onvoorziene bezwaren van het vorig tijdvak kunnen bestrijden? waardoor is men te boven gekomen de millioenen, die van 1820 tot 1824 te kort zijn geschoten op onze inkomsten? door welke middelen hebben de uitgaven van de Algemeene Rekenkamer en de Gevangenissen, ten bedrage van ongeveer f. 900,000, van de jaarlijksche begrooting kunnen verdwijnen, om uit de tienjarige, volgens Zijner Majesteits bedoeling, voldaan te worden? Hoe is het mogelijk geworden, om millioenen te bestemmen ter leniging der rampen van den Watervloed, en ter voorziening in de behoeften van onze overzeesche bezittingen, zonder dat uit dit alles eene verhooging van de algemeene Staats-uitgaven voor het volgend tienjarig tijdvak geboren wordt; welke is dan toch wel de orde van Regering geweest, waaronder 19 millioenen van bereids toegestane Staatsuitgaven, onuitgegeven zijn gebleven? Waardoor heeft men de opcenten op de belastingen met ruim zeven millioenen jaarlijks kunnen doen afnemen, en hoedanig heeft dit een en ander, zonder het invoeren van nieuwe middelen kunnen daargesteld worden, dan door dien geest van orde, spaarzaamheid, overleg en wijsheid in het Bestuur, die het geluk van het volk verzekert, en de eer der Regering uitmaakt.

Ik mag er van spreken, Edel Mogende Heeren! omdat ik in de algemeene Regering van de jongstverloopene jaren geen deel heb gehad; — daarom ben ik een bevoegd regter, en thans op de hoogte geplaatst, om, met kennis van zaken, een oordeel te vellen, is het mijn pligt, om in het aanzien van de Natie en van hare achtbare Vertegenwoordigers, te verklaren, dat die Regering regt heeft op de nationale erkentelijkheid, zoo wel als op het vertrouwen en de ondersteuning van al de gevestigde magten; — dat zij dit heeft, in weerwil der kreeten van ondoorzigtigen, die, de daden der Regering bedillende en de uitkomsten van die daden veroordeelende, zonder de oorzaken er van te kennen, de rust en het geluk van de Natie in de waagschaal zouden kunnen stellen.

Laat ons nogmaals een oog slaan, Edel Mogende Heeren! op het bedrag van onze Staats-behoeften, en de daaruit voortvloeijende bezwaren, en trachten

wij te betoogen, dat de gesteldheid van zaken in dit land er verre af is, van zoo bedenkelijk te wezen, als men soms zoude willen doen gelooven.

Een volk, dat zich jaarlijks meer dan 30 millioenen uit renten van vreemde geldleeningen ziet toevloeijen, kan de vergelijking met andere Staten toch wel eenigermate volhouden, en ik geloof, dat het niet zoo ongelukkig is, dat eene zoodanige vergelijking met Engeland en Frankrijk, als geheel ongepast zoude moeten worden beschouwd.

In Engeland bedragen de Staatsbehoeften ongeveer zestig millioenen ponden sterling, of f. 720,000,000, waaruit een jaarlijks bezwaar over de bevolking van 23,400,000 zielen voortvloeit per hoofd van f. 30,40.

In Frankrijk beloopen deze behoeften omtrent *duizend millioenen franken* of ongeveer f 470,000,000: welke, over eene bevolking van 32,000,000 zielen verdeeld zijnde, per hoofd een bezwaar opleveren van f. 14.50, terwijl wij bij eene jaarlijksche behoefte van f. 78,000,000 over 6,200,000 zielen ongeveer per hoofd betalen f. 12,58.

Maar, Edel Mogende Heeren! het minder bezwarende van deze vergelijking ten onzen opzigte wordt meer blijkbaar, wanneer men in aanmerking neemt, dat men in Engeland per hoofd in den jaarlijkschen last der Staatsschuld betaald f. 15,83, hetgeen tegen 5 p°/. het kapitaal gebragt zijnde is. . . . . f. 316,60.

In Frankrijk f 3,81 is. . . . . » 76,70.

In Nederland » 4,52 is. . . . . » 90,40.

weshalve wij, met grooter bezwaar wegens onze nationale schuld dan Frankrijk, minder dan dat Rijk voor onze overige Staatsbehoeften dragen moeten, hoezeer dan ook de physique gesteldheid van het land, wat de behoeften betreft die hieruit voortvloeijen, niet in ons voordeel is, — en de verdeeling der Staats-inkomsten over eene grootere bevolking den omslag gemakkelijker kan maken; waarbij dan nog in aanmerking komen de bezwaren, die in dat Rijk op de gemeente-inkomsten drukken, welke althans in 1811, 1812 en 1813 meer dan 30 ten honderd van die inkomsten beliepen, en voorts ook wel mag worden gedacht aan de vlottende schuld en koninklijke bons, het een en ander onlangs erkend te bedragen eene som van 200 millioenen franken, iets, dat in Nederland ten eenenmaal onbekend is.

Meer dan het gezegde zal er wel niet noodig zijn, Edel Mogende Heeren! om te doen zien, voor hoe weinig gegrond moeten gehouden worden die ontrustende voorzeggingen en duistere uitzigten in de toekomst, welke ons zoo menigmalen worden voorgehouden; — ware dit noodig, ik zoude deze beschouwingen kunnen uitbreiden en daardoor meer ruime gelegenheid vinden, om het geluk, dat het Nederlandsche volk geniet, te doen uitkomen,

en ik zoude, bij het gelijkstaan van de omstandigheden, steeds soortgelijke uitkomsten kunnen doen aan den dag komen.

Intusschen moet ik opmerken, dat, bij deze onderlinge vergelijkingen van den eenen Staat tot den anderen, er veel voorzigtigheid noodig is, om alle omstandigheden naar behooren te kunnen onderscheiden. Elke Staat toch heeft zijne bijzondere vormen van bestuur, veelal ongeschikt om in andere Staten in toepassing te worden gebragt, en die de gevolgtrekkingen, welke zoo ligt uit oppervlakkige vergelijkingen worden afgeleid, zoo hoogstonzeker kunnen maken. Zoo vindt men in Engeland de comptabiliteit vereenvoudigd door credieten, of verstrekkingen ter goede rekening, aan hooge ambtenaren, waarvan de verantwoording eerst geschieden kan, lang na het toestaan van die gelden.

Zoo ziet men in Frankrijk, dat eigenlijk de behoeften. die zich voordoen, den waren regel voor de Staats-uitgaven niet uitmaken; dat men het beloop der begrootingen met zeer aanzienlijke sommen te boven gaat, waarvan de uitgaven door den Koning worden geautoriseerd, en waaraan voorloopig door de daarstelling van crediet-papier kan voldaan worden.

Het Engelsch bestuur kan, weinig dagen na den afloop van het jaar, met eene naauwkeurigheid zijne ontvangsten en uitgaven aangeven, die bij ons niet bekend is, dan met het einde van het derde jaar; maar de uitgaven van dat Rijk onderscheiden zich ook niet bij dienstjaren, met die zorgvuldigheid, welke bij ons wordt gewenscht, terwijl in Frankrijk het dienstjaar niet gesloten geacht wordt, dan na de verificatie der uitgaven, en gevolgelijk eenige jaren later.

Vele omstandigheden verhinderen overigens, om grondig te oordeelen omtrent de uitgaven die op de begrootingen van andere Staten voorkomen, zonder volkomen te kennen alle omstandigheden, die er mede in verband staan.

Veroorlooft mij daaromtrent twee voorbeelden aan te voeren, ten aanzien van onderwerpen, die ook al aanleiding hebben gegeven tot bedenkingen, en die ook de aandacht van Leden dezer Vergadering hebben opgewekt.

Het oog slaande op de som, die in de begrooting van het Koningrijk Pruissen voor het krijgswezen is uitgetrokken, vermeende men, dat, bij vergelijking met ons Rijk, die uitgave zeer matig was, en aanmerkingen op het kostbare van onze instellingen, ten aanzien van de landmagt, schenen niet ten eenemale zonder grond: maar het is bekend, Edel Mogende Heeren! dat de geheele landweer met alle de kosten, welke dit talrijkste gedeelte van het Pruissische leger noodzakelijk maakt, ten laste van de provincien is, en dat geen gedeelte dezer kosten op de Staats-begrooting voorkomen; en dit in aanmerking genomen wordende, moeten geheel verdwijnen de beden.

kingen, die, op schijnbare gronden, ten aanzien van onze administratie van Oorlog waren gemaakt.

Overigens kan men zich geheel gedragen aan de toelichtingen, die ten aanzien van de landmagt aan de Vergadering zijn gegeven. Die toelichtingen zijn duidelijk en stellig, en ik ben gemagtigd om aan U Edel Mogenden te verklaren, dat, hoezeer Zijne Majesteit alle mogelijke bezuinigingen in de onderscheidene Departementen van algemeen Bestuur wenscht te zien invoeren, Hoogstdezelve echter zijne toestemming niet kan geven aan zoodanige verminderingen, als invloed zouden moeten hebben op het in dienst houden, op het getal, of op het welzijn van zijne brave krijgslieden; dat Zijne Majesteit te zeer bekend is met de wezenlijke belangen van den Staat en met de behoeften van het leger, en dat Hoogstdezelve zijne verpligtingen ten aanzien van beide te zeer gevoelt, om eenigen twijfel in dit opzigt te laten aanwezig blijven, of vrees en ontmoediging te willen doen onstaan, waar de erkentelijkheid zijne regten heeft, en de eer en zekerheid van het vaderland zoo naauw verknocht zijn aan de eer, den goeden geest en de zedelijke krachten zijner brave verdedigers.

Eindelijk, Edel Mogende Heeren! zoo Zijne Majesteit, om deze redenen, tot geene vermindering van de krijgsmagt van den Staat heeft kunnen treden, levert het vervangen van de regementen Zwitzers nog altijd eene belangrijke bezuiniging op, en verre van daaruit eene vermeerdering te zien voortvloeijen in het getal der miliciens, volgens de bestaande Wet op te roepen, is het te voorzien, dat de jaarlijksche ligtingen in gewone tijden niet zullen te boven gaan die van het loopende jaar, noch de oproepingen, welke in de jaren 1821, 1822, 1823, 1826 en 1827 hebben plaats gevonden.

Een tweede bewijs, hoe weinig voldoende soms vergelijkingen zijn met de begrootingen van andere Staten, vinde ik in een onderwerp, waarop ook al de aandacht is ingeroepen; ik bedoele de bekostiging van het openbaar onderwijs in Frankrijk.

In de daad bedragen de uitgaven voor het lager onderwijs aldaar slechts 50,000 franken; maar, in Frankrijk zelve erkend men, dat de staat van het lager onderwijs er ver af is, om als voorbeeldig te kunnen worden afgeschilderd, en de jaarlijksche beraadslagingen over de begrootingen bewijzen, hoezeer men naar verbeteringen in dit opzigt verlangt; zij hebben gelegenheid gegeven om ons ten voorbeelde op te noemen.

In Frankrijk worden intusschen de voorname onkosten van het onderwijs goedgemaakt op de begrooting van de Universiteit : deze instelling, in der tijd, door den Keizer van bijzondere inkomsten voorzien, en op onderscheidene wijzen door den Staat ondersteund, heeft belangrijke ontvangsten, die in de behoeften van de onderscheidene takken van dit gedeelte der publieke administratie voorzien kunnen, wanneer dezelve worden vereenigd met

3

eene subsidie van 1,270,000 fr. op de Staatsbegrooting voor de Universiteit gebragt : als Frankrijk, overigens, voor het eigenlijk gezegd onderwijs, evenredig mindere opofferingen doet, dan in dit land daaraan besteed worden, zijn andere wetenschappelijke instellingen er ongetwijfeld veel ruimer bedeeld, en daaronder wel voornamelijk dezulke, die men bij ons eenigermate als voorwerpen van minder dringende noodzakelijkheid zoude aanmerken;

zoo betaald dan ook de schatkist aan de collegiën. . . .	fr.	1,775,000
Voor gebouwen ten dienste van kunsten en ambachten.	»	660,000
Voor opdelvingen in de departementen.	»	174,000
Aan het instituut van Frankrijk	»	1,593,000
Voor gedenkstukken van kunst	»	453,000
Voor aanmoedigingen en inteekeningen op werken. . . .	»	582,000
Aan schouwburgen.	»	1,460,000
Voor hulpscholen ten dienste van de geestelijkheid. . .	»	1,200,000
	fr.	7,697,000

Ik heb, door het opnoemen van deze voorbeelden, slechts willen aantoonen, Edel Mogende Heeren! dat, met opzigt tot deze belangrijke takken van het openbaar bestuur, wij niet voor onze naburen behoeven te wijken, aan de eene zijde, in het betrachten van spaarzaamheid, en aan den anderen kant, in het ondersteunen van hetgeen indedaad nuttig is; en zoo ik niet vreesde de aandacht van U Edel Mogenden te zeer te vermoeijen, zoude het aanvoeren van voorbeelden van dergelijken aard aantoonen, dat die regel algemeen zijne toepassing vindt.

Ik zoude kunnen opmerken, dat onze zeemagt, bij vergelijking met die van andere Mogendheden, evenredig veel minder kostbaar is; dat de kosten van het aanhouden van betrekkingen met andere Mogendheden met de meeste spaarzaamheid worden berekend, hoezeer dezelve dan ook niet vrij van aanmerkingen gebleven zijn; de ambassade bij de Ottomannische Porte is toch ten hoogste nuttig voor den handel, die er zijne bescherming bij vindt; de Ambassadeur bij het hof van Londen (de eenige die behouden is) is onvermijdelijk voor de belangen van den Staat in deszelfs rang onder de Mogendheden, en tot handhaving van de groote belangen van nijverheid en handel; het overbrengen van een deel der uitgaven voor de Buitenlandsche zaken op de buitengewone begrooting, en de reeds gegeven ophelderingen, getuigen overigens van den wensch der Regering, om ook deze uitgaven zoodanig te besnoeijen, als de eer van den Staat dit zal kunnen toelaten.

Nogmaals herhale ik het, Edel Mogende Heeren! het is de pligt, van de Regering om uitgaven uit te sparen, en dienvolgende de lasten te doen verminderen; maar ik durf met eenig vertrouwen de vraag doen, welke dan toch wel de tak van onze Nationale nijverheid zoude mogen zijn, die zich door de Staats-lasten te zwaar gedrukt ziet? welke klasse van ingezetenen zich met regt zoude kunnen beklagen over ongeluk en behoefte, voortvloeijende uit te hoog gedreven belastingen? Wanneer wij onze steden

en velden doortrekken, zien wij dan niet leven en voorspoed zich allerwege vertoonen, en welke ontwikkelingen en verfraaijingen zich overal aanbieden; hoe de rijkdommen, die ons grondgebied bevat, aan den grond ontwoekerd worden door de nijverheid en het aanwenden der kapitalen van onze ingezetenen; hoe onze fabrieken zich vermenigvuldigen, in spijt zelfs van andere Landen, en bezigheid geven aan duizende handen; eindelijk, de uitvoer onzer voortbrengselen neemt van jaar tot jaar toe, en de balans van den handel, indien er eene bestaat, helt van dag tot dag ten onzen voordeele over.

Genoeg heb ik nu voorzeker gezegd, zonder dat ik verder zal behoeven uit te breiden, het overzigt van onze over het algemeen zoo voldoende gesteldheid, onder de regtvaardige en vaderlijke Regering, die de Voorzienigheid ons heeft toegedacht; en mogten er streken in het Rijk bestaan, in welke deze voorspoed minder algemeen genoten wordt, dan durf ik mij vleijen, dat derzelver bewoners, als goede burgers en ware beminnaars van hun Vaderland, met onderwerping dragen zullen het kwade, waartegen de hulpmiddelen niet altijd onder het bereik der Regering liggen. Laat ons, Edel Mogende Heeren! onze wenschen en pogingen met die des Konings vereenigen, en met moed en vaste schreden op den weg der bezuinigingen voortgaan; hoe meer wij op dien weg vorderen, hoe meer zelfsvoldoening wij zullen ondervinden, door de bevördering van het geluk van hen, aan wie wij onze zorgen wijden : maar wachten wij ons om ligtvaardig aan theoriën toe te geven, en den schijn voor het wezen der zaak aan te grijpen; om te veroordeelen hetgeen bestaat, alleen omdat het aanwezig is; om af te breken zonder weder op te bouwen; om de driften te vleijen en ons in stelregelen te verdiepen, daarbij uit het oog verliezende, het zoo menigmaal waar bevonden spreekwoord, « dat het betere soms de vijand is van het goede. »

Het is tijd, Edel Mogende Heeren! dat ik van de algemeene beschouwingen der uitgaven, tot die omtrent de middelen overga, welke strekken moeten om de lasten goed te maken : hier is het vooral, dat ik te midden van de veelvuldige ophelderingen, die nuttig èn belangrijk zijn, mij voor wijdloopigheid zal moeten trachten te hoeden.

Om orde en duidelijkheid in mijne rede te bewaren, zal ik, ten aanzien van dit moeijelik gedeelte van dezelve, de aandacht van U Edel Mogenden moeten bepalen bij drie hoofdpunten :

1° Bij den aard der belastingen, zoo als die thans zijn voorgedragen;

2° Bij de evenredigheid van dezelve tusschen de onderscheidene deelen des Rijks;

3° Bij de beschouwing van eenige voorwerpen, die men verlangd heeft vooral belast te zien, om de Staats-uitgaven te dekken.

Vóór dat ik de noodige ontwikkelingen geve, ten aanzien van den aard der voorgestelde belastingen, zal de aanmerking mij wel geoorloofd zijn, dat bijzonder hieromtrent het maken van bedenkingen gemakkelijk, en de kunst om het betere te vinden, ongemeen bezwaarlijk is; — dat het ondoenlijk schijnt, om alle belangen te vereenigen en alle wenschen te voldoen; — dat men, bij de voorgestelde wijzigingen ten aanzien van de belastingen, vooral acht heeft geslagen op de aanmerkingen der afdeelingen van de vergadering; dat, bij de afschaffing van het gemaal, waartegen men zoo zeer is ingenomen, men het oog heeft geslagen op de indirecte en algemeen werkende middelen; dat, wat er ook daaromtrent gezegd moge worden, geenszins kan worden toegegeven, dat de behoeften van eerste noodzakelijkheid niet zouden behooren getroffen te worden door matige en wel verdeelde belastingen; — dat ik dus geloove niet kunnen toegeven aan het al te philantropisch gevoelen, dat alle belastingen alleen van de luxe en rijkdom zouden moeten worden gevorderd, en zulks niet alleen, omdat zoodanig stelsel op zich zelven reeds onregtvaardig voorkomt, in den aanwezigen staat der Maatschappij, maar ook, omdat de ondervinding van alle tijden heeft doen zien, dat, wanneer de luxe te regtstreeks en op eene te ruime wijze bezwaard wordt, dit in de gevolgen drukkend wordt voor de mindere klassen, die weldra de slagtoffers worden van de besparingen en beperkingen in de vertering der rijken, als waaruit gebrek aan bezigheid voor vele handen, en verval van het fabrijkwezen, moet voortvloeijen.

Hieromtrent, Edel Mogende Heeren! vindt bijzonder zijne toepassing, de stelregel, dat men niets overdrijven moet, en, om het onderwerp wel te beoordeelen, moet het geheel beloop der belastingen worden in aanschouw genomen. Ik geloof, dat men het meest nadert tot het oogmerk, dat elke regtvaardige en vaderlijke Regering hebben moet, wanneer men, bij een belastings stelsel, op eene gematigde wijze, *elke* klasse tracht te treffen, zonder de eene of andere te zeer te drukken, en derhalve de meest gegoede klassen wel op eene eenigzins gevoeliger wijze bezwaart, maar dit niet zoodanig overdrijft, dat de luxe er door wordt onderdrukt, en, vermits het blijkbaar is, dat in dit Rijk de directe en indirecte belastingen en accijnsen op wijn, geslagt en suiker, door de rijkste en de middel klassen gedragen wordende, en in het algemeen op geene behoeften van de allereerste noodzakelijkheid drukkende, ongeveer 48 millioenen beloopen, terwijl de accijnsen op zout, sterke dranken, bier en azijn, die meer algemeen op de ingezetenen ook die der lagere klassen nederkomen, 14 millioenen opbrengen, zoo schijnt het mij toe, dat de regel, waar van ik zoo aanstonds sprak, bij ons op eene voldoende wijze wordt in acht genomen.

Na deze algemeene aanmerking, Edel Mogende Heeren! ga ik over tot de behandeling van de onderscheidene belastingen, zoodanig en in die orde, als dezelve voorkomen bij de begrootings-wet, welke thans het onderwerp der beraadslagingen uitmaakt.

De *grondbelasting* geene verandering ondergaande, zal ik daarbij niet

behoeven stil te staan : de bepaalde toezegging, dat de repartitie over de provincien het onderwerp van nadere overweging zal uitmaken, voor zoo veel het werk van het kadaster de gelegenheid niet mogt opleveren, om vroeg genoeg de ongelijkheden weg te nemen; — deze toezegging moet, mijns inziens, alle huiverigheid doen verdwijnen en alle belangen vereenigen : de bepaling van de Wet, dat de bestaande verdeeling alleen voor 1830 wordt gehandhaafd, en dat voor 1831 nieuwe overwegingen daaromtrent bij deze vergadering zullen worden aangelegd, moet, dunkt mij, genoegzaam zijn, om de bedenkingen, ook van de meest belanghebbenden te bevredigen.

De belasting op het *personeel* heeft aanleiding gegeven tot zeer vele en tot zeer belangrijke aanmerkingen. Tot welke onderscheidene beschouwingen en beoordeelingen deze belasting zich leent, is op te maken uit de zeer uiteenloopende gevoelens, die daaromtrent bij U Edel Mogenden zelve zijn ontstaan, en die opgenomen zijn in de processen-verbaal der Afdeelingen, en, hoezeer het dwalen menschelijk is, en de Regering dus ook heeft kunnen dwalen, zijn U Edel Mogenden te billijk, om niet te gelooven, dat het *voor* en *tegen* van de onderscheidene middelen ter verzekering dezer belasting, welke zich hebben voorgedaan, het onderwerp van de rijpste en ernstigste overwegingen hebben opgeleverd.

Men had gemeend, en ik achte het nog raadzaam, om in te trekken de vrijstellingen, welke de bestaande wet toestaat, en aan dit gevoelen heb ik vroeger de vereischte ontwikkeling gegeven. De maatregel is noodig, niet om den behoeftige te drukken, maar om eene meer billijke verdeeling van de belasting over de ingezetenen te verkrijgen, edoch, uit hoofde van de voorgedragene bedenkingen, heeft men zich, ten aanzien van dit punt, een nader onderzoek voorbehouden, waarvan de uitslag aan U Edel Mogenden bekend zal worden, bij de aanbieding van eene nieuwe wet op het personeel.

Men heeft gemeend, dat het raadzaam zoude kunnen zijn, om de belasting op deuren en vensters ter zijde te stellen, en het bezwaar op de huurwaarde der woningen eene evenredige verhooging te doen ondergaan, dan bij eene aandachtige beschouwing van dit gevoelen, heeft men bevonden, dat de belasting op de huurwaarde voornamelijk drukt in de steden en bevolkte gemeenten, en dat die op de deuren en vensters eene zekere evenredigheid in dit opzigt daarstelt, welke zoude worden weggenomen bij het opdrijven der belasting op de huurwaarden van 4 pct. zoo als ze is, tot 15 ten honderd. Intusschen verdient deze verandering nog een nader overleg, hetgeen zelfs op dit oogenblik plaats vindt, vooral uit het oogpunt van vereenvoudiging, en als middel, om de jaarlijksche herhaalde aangiften te kunnen ontberen, zoo wel als de onkosten, welke daar door veroorzaakt worden.

Er is ook gesproken van eene opklimmende proportie in den aanslag van het personeel, maar, na eene aandachtige overweging, heeft men geacht,

dat dit in de uitvoering groote moeijelijkheden zoude medebrengen, want van de zes maal honderd duizend belastingschuldigen, zijn er 2/3 die tauxatie vragen, of ook reclames inbrengen, en waarvan de aangifte moet worden geverifieerd : hunne aanslagen kunnen dus eerst daarna worden geregeld, en vooraf kan dus het opklimmend regt niet worden vastgesteld : indien men de belasting zoude willen verhoogen, dan zoude dit naar vaste tariven moeten zijn, maar dit is thans geenszins de bedoeling der Regering; kunnende ik overigens verklaren, dat, in afwachting van het daarstellen van eene nieuwe wet op het personeel, de last is gegeven om geene boeten toe te passen op de belastingschuldigen, die hunne aangiften doen naar aanleiding van vroegere tauxatiën, voor zoo veel de voorwerpen in belasting geene verandering hebben ondergaan.

Omtrent de *patenten* wordt op dit oogenblik geene verandering voorgesteld. Die verandering is echter noodig, Edel Mogende Heeren! en de gebreken van de bestaande wet vereischen herziening : deze herziening heeft werkelijk plaats, en eene nieuwe wet zal in de volgende zitting aan U Edel Mogenden worden voorgedragen.

De *indirecte belastingen*, volgens de bestaande voorschriften behouden wordende, vereischen geene bijzondere toelichtingen in het tegenwoordig oogenblik.

Ik ga dan tot de accijnsen over : het *zout* is de eerste belasting die hier voorkomt. Welligt ware het genoeg te zeggen, dat dit middel bestaat, en dat de ondervinding er het schadelijke niet van heeft aangetoond; dat de eerst voorgestelde verhooging tot 25 per °/₀ terug gebragt wordende, hier door reeds geheel was voldaan aan het verlangen van sommige Afdeelingen der Vergadering; dat een iegelijk er aan onderworpen is naarmate van zijn gebruik; dat de betaling ongevoelig geschied en ook mede door vreemdelingen gedragen wordt; en dat, bij de overtuiging dat eene verhooging van 25 p°/₀ van geen nadeeligen invloed kan zijn voor de consumtie, er altans geene zwarigheden schijnen over te blijven nu de verhooging tot 15 p°/₀ is beperkt.

Maar laat ons nog, eenige oogenblikken, bij de bepalingen van de wet op deze accijns en bij het tarief stil staan.

Velen, en daaronder ook verscheidene Leden dezer Vergadering, hebben gewenscht het stelsel van belasting veranderd te zien, en terugkomende tot hetgeen vóór 1823 bestond, den impost blootelijk bij den invoer te doen heffen, en ook dit stelsel is dien ten gevolge onderzocht, met zoo veel te meer aandacht, omdat het eenvoudiger voorkwam, tot minder onkosten aanleiding zoude geven, en overeenstemt met datgene, wat ten aanzien van den *wijn* is voorgedragen.

Intusschen, Edel Mogende Heeren! heeft men geene genoegzame gronden

gevonden om er toe over te gaan : de ondervinding en een aantal onbetwistbare daadzaken hebben doen zien, dat het verlangde stelsel zeer veel gelegenheid laat tot het ontduiken van de wet; dat de physieke gesteldheid van ons land en het bestaan van vele monden van rivieren en zee-armen, eene te gereede gelegenheid geven, om zelfs volle ladingen zout ter sluik in te voeren, om dit geheel te kunnen tegengaan, waaruit dan ook aanzienelijke verliezen voor de schatkist zouden ontstaan, en de eerlijke handelaar zeer gedrukt zoude worden.

Ik heb voor mij liggen de bewijzen, dat, van het oogenblik af, dat onder de tegenwoordige wet, de administratie er toe is gekomen, om de sluikerijen van eenige onbekenden in de haven van *Antwerpen* te weren, de sluikers getracht hebben, om nu hunne geheime ontladingen aan de boorden van de Schelde te doen, zoo als te *Burght*, *Boom*, *Temsche*, *Wetteren*, en zelfs tot in de nabijheid van *Gent*, zoodanig, dat men zich met de ambtenaren in Zeeland heeft moeten verstaan, om den geheimen invoer tegen te gaan, en zulks nu nog, terwijl het zout na de ontlading niet vrij kan worden vervoerd : het is overigens bekend, dat onder de vorige wet vele ladingen ter sluiks zijn ingevoerd, hetzij dan bij gebreke van behoorlijk toezigt en door omkoopingen, of wel ter gelegenheid van storm, mist of soortgelijke omstandigheden : dit ging zoo ver, dat het aan verscheidene schepen met *zout* beladen, waarvan het oogmerk tot sluiken voorloopig bekend was, en waartegen men dus verdubbeling van voorzorgen had genomen, in eene donkere nacht gelukt is, om die voorzorgen geheel te leur te stellen; men sla daarenboven het oog, Edel Mogende Heeren! op de gelegenheid tot sluiken, welke het vorig stelsel ook aan de landzijde verschafte, en het aanleggen van aanzienlijke magazijnen op de Overijsselsche grenzen, genoegzaam in het aanzien van de administratie, met het doel om den weder invoer te begunstigen van zout, dat afschrijving van impost had bekomen, en men zal zich dan niet verwonderen, dat, daar deze daadzaken spreken, de invoering van de tegenwoordige wet te weeg heeft gebragt, het opvolgelijk toenemen van de opbrengst der belasting, waarvan de vermeerdering thans reeds f. 300,000 heeft bereikt.

De ondervinding heeft geleerd, dat eene verhooging van den impost op het *zout* in dit Rijk geene afneming van het verbruik heeft te weeg gebragt.

In 1816 betaalde het zout f. 9,71, de belasting is met 1823 slechts gebragt op f. 6, en deze met 15 ten honderd verhoogende, bedraagt niet meer dan f. 6,90, en blijft alzoo nog bijna f. 3 beneden de vroegere belasting, alles per 100 Nederlandsche ponden.

Ik geloof dan opregtelijk, dat de geringe verhooging van deze belasting genoeg geregtvaardigd is, om de toestemming van U Edel Mogenden te mogen verwerven, en ik moet overigens nog aanmerken, dat het zout

zoodanig belast, als dit door de wet zoude worden vastgesteld, in prijs nog verre beneden dat van onze naburen blijft, en er dus geene vrees kan bestaan, dat men van daar zal invoeren : dit was nog zelfs het geval, toen men aan U Edel Mogenden eene meer aanzienlijke verhooging van impost voordroeg : een werkje, dezer dagen door den Heer *Milleret* in Frankrijk uitgegeven, toont dit duidelijk aan, en het onderwerp is overigens minder geschikt, om daaromtrent bij deze in verdere uitleggingen te treden.

Wat aanbelangt de korting voor raffinage, deze was vroeger voorgesteld, volgens de inlichtingen van de Gouverneurs der provincien, die daarover met deskundigen hadden geraadpleegd, en ik geloof de verzekering te kunnen geven, dat die korting, zoo als ze thans is voorgesteld, geheel in verband staat met de vreemde deelen, die het zout bevat, dat die genoegzaam is voor de zoutzieders, en billijk ten aanzien van de onderscheidene soorten van zout, welke worden aangevoerd; terwijl de nieuwe bepaling van de hoeveelheid zout, die vrij kan worden vervoerd, eene belangrijke tegemoetkoming is aan verscheidene in de Afdeelingen gemaakte bedenkingen.

Eindelijk, Edel Mogende Heeren! daar de fabrijkanten vrijdom zullen genieten voor het zout hetgeen zij gebruiken, en de landbouw en visscherij hetzelfde voorregt genieten, kan nog alleen de bedenking overschieten, of het bezwaar op de boter en kaas te zeer zoude drukken : hieromtrent moet ik dus ook nog trachten, U Edel Mogenden gerust te stellen.

Volgens naauwkeurige nasporingen, omtrent welker volledigheid ik U Edel Mogenden verzoeke mij te ontslaan van de optelling der kleine bijzonderheden, bragt de vroeger voorgedragen verhooging van impost met 25 pct., slechts een bezwaar mede van 15 cents op iedere melkkoe, en van 1 6/10 cent per Nederlandsch pond boter, tegen den prijs van 80 cents berekend; — terwijl ten aanzien van de kaas, bij eene gewone begrooting van de evenredigheid tusschen de opbrengst van boter en kaas, dat bezwaar slechts op 9 cents van iedere melkkoe nederkomt, eene belasting, toen reeds zeer weinig beteekenend, en zeer nietig geworden sedert de verhooging in plaats van 25 op 15 pct. is bepaald.

Er moet daarenboven gedacht worden aan de vermindering van de uitgaande regten op de boter, in de laatste jaren gebragt van f. 3,50 op f. 1,50 de 100 ponden, en dit zal de volledige overtuiging geven, dat deze belangrijke tak van onzen landbouw geenzins door de gedane voordragt bedreigd wordt.

Het *geslagt* volgt in de reeks der belastingen, hetzelve zal alleen voorloopig behouden worden, tot dat door wettelijke bepalingen in de vervanging van hetzelve zal zijn voorzien, en hiermede wordt dan voldaan aan het verlangen van U Edel Mogenden, dat die accijns niet onbepaald zoude voortduren, uit hoofde van de onkosten, waarmede de heffing vergezeld gaat, welke

een struikelblok opleveren in het daarstellen van bezuinigingen bij het beheer der middelen, welke anderzins bij de afschaffing van het gemaal mogelijk voorkomen.

De vervanging van het geslagt door eene belasting per stuk op het vee, had aanleiding tot bedenking gegeven; zij is thans bij de voordragt achterwege gebleven, maar het zal welligt niet overtollig zijn de bedoelingen van de Regering daaromtrent te ontwikkelen, ten einde U Edel Mogenden te beter in staat te stellen om de zaak te beoordeelen.

Uitgaande van het oogmerk, dat de belasting zoude kunnen zijn van ieder paard. . . . . f. 1,00

Van ieder rund boven de 2 jaren van f. 0,75 tot. . . . . » 1,00

beneden de 2 jaren . . . . » 0,50

van schapen. . . . . » 0,15

en van varkens. » 0,40

had men berekend ongeveer te zullen verkrijgen dezelfde opbrengst, als die van het geslagt, of ruim f. 2,400,000; de verdeeling van die som over de onderscheidene deelen van het Rijk, zoude zeer regtmatig zijn geweest; in de zuidelijke provincien zoude men hebben kunnen rekenen op f. 1,280,000, en in de noordelijke op f. 1,260,000, want, daar men in het zuiden 212,000 paarden telt, en slechts 161,000 in het noorden, worden er daar 1,042,000 runderbeesten gevonden, en niet meer dan 879,000 in het zuiden, zoodanig, dat zich hier eene evenredigheid in het dragen van den last voordoet, welke ten aanzien van andere middelen bezwaarlijk gevonden kan worden.

Het is waar, Edel Mogende Heeren! dat er onderscheid bestaat in de waarde van het rundvee tusschen de provincien, en dat, bij voorbeeld, die van het Luxemburgsche niet wel kunnen vergeleken worden bij de soorten, welke in de meer vruchtbare Beemster of in Groningen worden gevonden: maar er was gelegenheid, om bij de wet eene gepaste evenredigheid ten aanzien van de belasting in te voeren; hoezeer het aan de andere zijde ook erkend is, 1° dat eene gelijke belasting op het vee, naar de meening van deskundigen, geschikt is, om de rassen te verbeteren; 2° dat er tot zekere hoogte compensatie zoude hebben kunnen bestaan: de Texelsche wol, bij voorbeeld, gold in 1827 in Noordholland van f. 24 tot f. 40 de 100 nederlandsche ponden en de gekamde wol in Luxemburg f. 100 en in Zuidbraband f. 90: bij het invoeren van eene gelijke belasting op de schapen, zoude dus een voordeel voor de laatsgemelde provincien zijn ontstaan, eenigermate van dien aard, als een gelijke aanslag der runderlasten ten behoeve van andere provinçien mogt mede brengen. In de derde plaats bevindt men, dat het aantal vee gewoonlijk in evenredigheid staat met de uitgestrektheid der bebouwde landen; Luxemburg bevat 465,000 bunders, dus meer dan de beide gedeelten van Holland, en omstreeks het dubbel van de provincie Luik; dan, niettegenstaande deze aanmerkingen, waarbij ik een oogenblik heb willen stil

staan, schijnt het mij toe, Edel Mogende Heeren! dat wanneer men tot eene belasting van dezen aard, bij vervolg zoude mogen komen, een opklimmend, en dus hier en daar verschillend tarief, regtvaardig en billijk zoude zijn, zoo ten aanzien van Luxemburg, als van andere provincien.

Men moet ook in het oog houden, Edel Mogende Heeren! dat de belasting het geslagt zoude vervangen, en het is dus mijns inziens te onderstellen, dat de belastingschuldige, tot zekere hoogte, zijne vergoeding zoude vinden in den prijs van het belaste voorwerp: of zoude men hieromtrent van eene stelling moeten uitgaan, die door de ondervinding wedersproken wordt, dat de belasting *niet* drukt op het belaste voorwerp; eene stelling, waarvan het tegendeel ten aanzien van alle andere belastingen ook in deze vergadering is erkend, en waarover ik dus niet verder moet uitweiden.

Men heeft gevreesd, dat eene belasting van dezen aard den landbouw en de veeteelt zoude drukken; en men heeft zijne verwondering aan den dag gelegd, dat in oogenblikken, in welke eene wijze en regtvaardige staatskunde zich steeds bezig behoorde te houden met zoo veel mogelijke ontlasting van deze takken van nationalen rijkdom, een nieuw bezwaar op dezelve wordt voorgedragen: — deze overweging alleen oordeelde men dat de belasting als onaannemelijk moet doen beschouwen.

Maar, Edel Mogende Heeren! laat ons van nabij onderzoeken, of de belasting wel als drukkend voor den landbouw zoude kunnen worden aangemerkt, ook in het geval, dat de landbouwer, door verhooging van den prijs van zijn vee, zich niet door den verbruiker deed schadeloos stellen.

Ik zeg *drukkend bezwaar*, want de beginselen, die ik vroeger ontwikkeld heb, brengen mede, dat ook van den landbouw gematigde bijdragen, tot het goedmaken der uitgaven van den Staat, behooren gevraagd te worden, dit ligt trouwens in den aard der zaak en kan niet onregtvaardig zijn.

Is dan waarlijk de landbouw te zeer bezwaard, Edel Mogende Heeren! en zoude deze tak, zelfs bij de invoering van eene belasting, als die waarvan ik spreke, in eene te ruime mate geroepen worden om de Staats-behoeften te dragen? Volgens eigene ondervinding kan ik dit geenszins toegeven: laat ons een voorbeeld zoeken tot vergelijking, en hier zal het dan niet ongepast zijn het oog te slaan op het tijdvak van 1806 tot 1811 in de Noordelijke provincien.

Toen was de grondbelasting op de ongebouwde eigendommen aanzienlijker dan tegenwoordig: — men betaalde tien ten honderd als personeel van de huurwaarde der gronden; een dikwijls terugkeerend *waagregt* bestond er bij den verkoop, ten bedrage van 22 cents op de 50 ponden boter, en van 58 cents de 50 ponden kaas: voorts had men eene belasting op het *geslagt* van 15 p. °/ₒ van de waarde, en boven dit alles nog een bezwaar op het vee

van 75 cents op ieder rund boven de 2 jaar, van 50 cents op die beneden de 2 jaar, van *f* 1-50 van elk paard voor den landbouw, en van *f* 6 van elk paard voor de fabrieken. — De Raadpensionaris *Schimmelpenninck* en de Minister van Finantiën *Gogel* verklaarden, dat de belasting op de runderen slechts het een zesde bedroeg van hetgeen op boter en kaas geheven was sedert het jaar 1750; en, Edel Mogende Heeren! niettegenstaande dezen zamenloop van belastingen, waarmede wel niemand die van den tegenwoordigen tijd zal willen vergelijken, — niettegenstaande de moeijelijke omstandigheden van oorlog op het vaste land, en veelvuldige hindernissen in het uitvoeren van onze voortbrengselen, zoo als boter, kaas, vlas, meekrap, enz., ging alles zijnen geregelden loop, en zelfs toen vreesde men niet dat de landbouw met ondergang bedreigd wierd.

Op dit oogenblik, heb ik er voorzeker genoeg van gezegd, Edel Mogende Heeren! — Wanneer immer eene wet omtrent dusdanige belasting mogt worden voorgesteld, en ik daartoe geroepen zoude mogen worden, dan geloove ik te mogen vertrouwen, dat ik mij in staat zoude bevinden, om U Edel Mogenden te overtuigen, dat, behoudens billijke wijzigingen, het middel niet geheel verwerpelijk is, en dat de belangen ten aanzien van hetzelve wel zouden zijn overeentebrengen.

In de orde van de voorgedragene wet, moet ik nu overgaan tot de belasting op den *wijn*.

Deze belasting, een voorwerp van luxe treffende, heeft op zich zelve tot geene zeer ernstige bedenkingen aanleiding kunnen geven, maar is ook niet geheel van aanmerkingen bevrijd gebleven, en daarom is het noodig, U Edel Mogenden door eenige ophelderingen omtrent dezelve, gerust te stellen.

Het weder invoeren van de wet van 1819 voldoet aan de wenschen der belanghebbenden in alle de groote steden van het Rijk, en bevrijdt den handel van al de beletselen, die de behandeling van den wijn ondervindt, maakt den vervoer gemakkelijk, en moet dus noodzakelijk van eenen gunstigen invloed op dien handel en op de consumtie zijn.

De regten op den invoer ondergaan geene verandering, en de stedelijke belastingen, die thans zelfs tot nabij de 150 opcenten klimmen, moeten, of vervallen, of eene evenredige vermindering ondervinden, zoo dat de bezwaren op den *wijn* in het algemeen verminderende, deze maatregel, bij vermeerderd vertier, de opbrengst der belasting voor het Rijk zal doen toenemen.

Daar nu hier de belangen van den handel, van de schatkist en van de ingezetenen zoo gelukkig kunnen vereenigd worden, schijnt er geene stof voor wel gegronde bedenkingen over te blijven. — De reclamatien van den handel in *Brussel* en *Antwerpen*, en de verkregen inlichtingen nopens den

handel in *Amsterdam* en *Rotterdam*, schijnen overigens genoegzaam om de hoop te voeden, dat de overgang van deze belasting op de consumtie, van de steden aan het Rijk, den handel verlevendigende en het verbruik doende toenemen, ons nieuwe regten geven zal op eene wederkeerige behandeling van onze naburen, terwijl men ongetwijfeld de gelukkige gevolgen van den maatregel welhaast zal kunnen bespeuren, in de aanmoediging van onzen eigen wijnbouw.

Overgaande tot de belasting op het *gedisteleerd*, zullen U Edel Mogenden hebben opgemerkt, dat de verhooging op dezelve thans beperkt wordt tot 25 ten honderd. Deze beperking is volkomen in den zin van de aanmerkingen, die in verscheidene Afdeelingen der Vergadering zijn gemaakt, en ook hier mag ik dus vertrouwen, dat geene ernstige bedenkingen zullen zijn aanwezig gebleven. — Overigens moet ook hier niet uit het oog verloren worden, dat, bij de vermeerdering der accijnsen, hoe matig die ook zijn moge, het alleen aankomt op eenen overgang van de gemeenten aan de schatkist, en dat de plaatselijke belastingen op de sterke dranken, volgens de wet, evenredig met de landelijke verhooging zullen moeten verminderen; — dat het bezwaar dus niet zal toenemen, en dat de fabricage noch meerder beperking zal ondervinden, noch meerder zal behoeven bij te dragen, ja dat in den grond de zaak blijft zoo als ze is.

Veroorlooft mij intusschen op te merken, Edel Mogende Heeren! dat, met opzigt tot de branderijen, men zich minder over de belasting dan wel over sommige wetsbepalingen beklaagt; dat de wet in de daad eene herziening noodig heeft, en dat, wanneer het gelukken mogt de belangen van de branders met die van de schatkist overeen te brengen (eene zaak, waarvan ik het bezwaarlijke geenszins wil ontveinzen) bij de evenredige vermindering der plaatselijke imposten, de heffing van de belasting nergens wezenlijke zwarigheden kan in-hebben.

Het vinden van de behoeften van de gemeenten kan, mijns inziens, geene vrees verwekken, dat de middelen daartoe niet zouden kunnen worden daargesteld; er heeft alleen eene verwisseling van belastingen plaats, en men mag het er wel voor houden, dat meer aan de steden gelaten wordt, dan men haar ontneemt; terwijl doch wel de bevoegdheid niet kan worden betwist, om aan de gemeenten alleen die verhoogingen op de Rijks-belastingen te vergunnen, welke geacht worden, en er overigens talrijke middelen van belasting overschieten, meer geschikt voor eene plaatselijke dan voor eene algemeene heffing, weshalve de gemeenten nog altijd keus zullen hebben van de middelen, om de plaatselijke uitgaven zoodanig goed te maken, als best met hunne belangen zal overeenstemmen: — maar het is noch de tijd noch mijne taak, om dieper te treden in een onderwerp, dat niet opzettelijk behoort tot de tegenwoordige beraadslagingen.

Wat het *buitenlandsch gedisteleerd* betreft, kan er wel geen redelijk

twijfel bestaan, dat, bij de vermeerdering op het *inlandsche*, ook hier eene verhooging noodzakelijk volgen moest, en dat in dit opzigt de wet regtmatig en goed is.

De *bieren* komen nu voor in de orde, die bij de wet is gevolgd.

Sedert eenigen tijd is de belasting op dit voorwerp aan vrij algemeene bedenkingen onderworpen geworden, en het is dus billijk, dat de Regering zich, ten aanzien van dit middel, volledig verklare; daarom zal ik hier spreken van den aard, van het bedrag en van het gepaste van deze belasting, terwijl omtrent het evenredig dragen van dezelve, later door mij het noodige zal worden aangevoerd.

Wat er ook van moge worden gezegd, en welke theoriën men daaromtrent heeft vooruitgezet, of zoude willen doen gelden, de ondervinding heeft bewezen, dat het *bier* zeer geschikt is, om aan eene matige belasting te worden onderworpen: het voorbeeld van al de steden van het zuidelijk gedeelte van het Rijk, spreekt daaromtrent duidelijker, dan de redeneringen, die ik zoude kunnen in het midden brengen.

Zoude de accijns op het *bier* eene onzedelijke belasting zijn, een onmatig bezwaar op het volk, af te keuren, even als de belasting op het gemaal, leidende tot het bederf van de minvermogende klassen en van een schadelijken invloed op de gezondheid van de ingezetenen, — en zouden desniettegenstaande verlichte Regenten, waar van er een aantal hier tegenwoordig zijn, er voor plaatselijke behoeften toevlugt toe hebben genomen? zouden zij tot zelfs 170 gemeente-opcenten op die belasting hebben voorgedragen en ingevoerd, en evenwel het welzijn van hunne stadgenooten er niet door hebben zien lijden, en geene klagten van het volk hun van alom ter kennisse zijn gebragt?

Zoude men dan met grond over onregtvaardigheid en onmatig bezwaar kunnen klagen, wanneer de Regering zich een klein gedeelte van die plaatselijke opcenten toeëigent, welke zijn ingevoerd, op de uitdrukkelijke voorstellen van de autoriteiten, die, beter dan iemand, de behoeften van hunne medeburgers kennen?

Neen, Edel Mogende Heeren! het Nederlandsche volk is te verstandig, en denkt te billijk, om zich zoodanig te laten verblinden door bedriegelijke en ongegronde voorgevens. Maar, laat ons de zaak van naderbij beschouwen, en het zij mij dan geoorloofd, nogmaals te herhalen, dat het slechts aankomt op eene verhooging, die opgewogen wordt door vermindering van stedelijke belastingen, welke algemeen vrij aanzienlijk zijn.

Ik zal eenige voorbeelden opnoemen: de stad *Brussel* heeft 84 opcenten op het *bier*, *Maastricht* 70, *Arnhem* 75, *Nijmegen* 75, *Luik* 170, *Gent* 120, *Brugge* 107, *IJperen* 142, *Bergen* 70, *Doornik* 135, *Namen* 125,

Antwerpen 129, *Turnhout* 165. Deze zeer aanmerkelijke verhoogingen zouden door de steden, met volkomen kennis van den staat der bestaans-middelen van de ingezetenen, en van alle plaatselijke aangelegenheden, zijn voorgesteld, en men zoude het als onregtvaardig beschouwen, dat de schatkist 18 ten honderd op dit middel invoert voor de algemeene behoeften van den Staat!

Ik weet, Edel Mogende Heeren! dat men mij zoude kunnen tegenwerpen, dat, zoo al vele steden zich zoo aanzienlijke heffingen hebben doen toekennen, deze heffing zich tot hun gebied bepaalde en zich niet uitstrekte over het platte land; maar men zoude dwalen, wanneer men veel waarde aan zoodanige tegenwerping hechtte, want zij berust voorzeker, in het algemeen, niet op den wezenlijken stand der zaken. Tot in de laatste jaren, vervoerden de steden het in dezelve gebrouwen bier naar de omstreken, zonder dat er teruggave van de betaalde plaatselijke belasting of afschrijving geschiedde, en deden alzoo hunne aanzienelijke plaatselijke lasten mede dragen in een aantal andere gemeenten: de klagten over vermindering van opbrengst der plaatselijke belasting op het bier, sedert eenigen tijd voorkomende, vinden voor een gedeelte derzelver oorsprong in de door de Regering genomene regtmatige maatregelen, om tegen te gaan eenen stand van zaken, die ten eenenmale strijdig was met het bestaande stelsel van plaatselijke belastingen.

Men deed dus de landelijke gemeenten soms meer dan 150 ten honderd dragen van de hoofdsom der Rijks-belasting op het bier, zonder vrees te voeden voor het zedelijk of physiek verval van het volk, of voor het te drukkende van den last voor de min vermogende standen! Neen, Edel Mogende Heeren! ik durf vertrouwen, dat, wanneer men zoo gelukkig zal zijn om de gebreken van de wet verbeterd te zien, en om alzoo de sluikerij, welke bestaat, tegen te gaan, ook door het herstellen van de evenredigheid tusschen de roerkuipen en de ketels in de brouwerijen; wanneer men de plaatselijke belastingen zal verminderd hebben, maar deze tevens zal kunnen behoeden tegen het verlies, voortvloeijende uit restitutiën wegens slechts voorgegevene uitvoeren van het bier, — dat er alsdan een behoorlijke middenweg zal gevonden zijn, — dat het gefabriceerde voorwerp van dag tot dag zal verbeteren, en het verbruik er van zal toenemen; dat de steden dan tegen het verminderen van hunne inkomsten zullen gewaarborgd zijn, en dat de schatkist uit dit middel een gedeelte van zijne behoeften zal kunnen dekken, zonder iemands belangen te kwetsen.

Overigens, Edel Mogende Heeren! maak ik het mij ten pligt Ulieden te zeggen, dat, na de meest opzettelijke onderzoekingen, het mogelijk is voorgekomen, om, door het invoeren van verbeteringen in de wet, zonder verlies voor de schatkist, de vroeger voorgedragene verhooging van 25 ten honderd op 18 te brengen, en echter aan de brouwers de vrijheid te laten, om, naar goedvinden, eene hoeveelheid meel in de roerkuip te storten, zoodanig dat, al verlangden zij die geheel aan te vullen, hetgeen zij thans slechts tot

⅞ van den inhoud mogen doen, dit hun zal worden toegestaan. Deze vrijlating is billijk en raadzaam voorgekomen, bij de afschaffing van het *gemaal* en den daaruit voortvloeijenden onbelemmerden vervoer van meel, en men zal, door eene wijziging der bepalingen voor het werk in de brouwerijen, de misbruiken kunnen voorkomen, tot welke zij anders aanleiding zoude geven.

Dit een en ander, Edel Mogende Heeren! heb ik gedacht onder uwe aandacht te mogen brengen, ten aanzien van eene belasting, die zoo naauw in verband staat met de belangen der Natie en met hare middelen van bestaan; ik vermeen regt te hebben om mij te vleijen, dat U Edel Mogenden daarin zullen vinden wat gevorderd wordt, om gerustheid te verwekken, ten aanzien van de vrees, die men met zoo weinig grond heeft willen doen ontstaan, over de gevolgen van dit niet onbelangrijk gedeelte van de wet.

Ik moet overgaan tot de belasting op de *suiker*, die nu aan de beurt ligt.

Deze accijns heeft de aandacht van het Gouvernement bijzonder bezig gehouden, en, daar het op verhoogingen aankwam, heeft de keus zich tot dezelve moeten bepalen, omdat hier verscheidene omstandigheden voor zoodanige keus te zamen loopen. Zonder tegenspraak, Edel Mogende Heeren! moet de *suiker* als een voorwerp van luxe worden aangemerkt; duizenden van ingezetenen kennen het naauwlijks, en het verbruik er van heeft over het algemeen onder de meervermogende klassen plaats; de impost bestaat, en zijne verhooging kan geene nieuwe ongelegenheden of onkosten voor den handel en voor de raffinaderijen te weeg brengen. Men vindt bovenal in die verhooging het middel, om die fabrieken te begunstigen en te ondersteunen, welke zulks meer dan ooit behoeven, en die er welligt het meeste aanspraak op hebben, uit aanmerking van den algemeenen staat van den handel van Europa, en meer bijzonder van dien van Duitschland; derzelver toenemend verval zoude overigens, zonder zoodanige ondersteuning, het geheel te niet loopen van den handel in suiker veroorzaken, want, zonder raffinage, kan er noch handel noch vertier bestaan. — De invoer toch van elk voorwerp van handel regelt zich naar de afleveringen, die er van kunnen geschieden, en, wanneer deze stilstaan, houdt de aanvoer van zelve op.

Men zal toch wel zoodanigen slag aan den handel, en aan het raffineren van de suiker niet willen toebrengen, Edel Mogende Heeren! en daardoor aanleiding willen geven, dat de een en ander zich verplaatsen naar de Hanzeesteden, naar Engeland en op het Duitsche grondgebied: — wanneer men alle bescherming, die met den accijns op de suiker verbonden is, wegneemt, worden ontwijfelbaar aan onze handelaars en raffinadeurs de middelen benomen, om op de vreemde markten de concurrentie vol te houden, maar daartegen wordt in de verhooging van accijns het middel daargesteld, om alle belangen met die van de schatkist overeen te brengen, door den handel te behouden, aan te moedigen en als het ware te doen herleven. Hierdoor zal

de moed der fabrikanten opgewekt worden; men zal hen dan op eenen meer ruimen aftrek kunnen doen hopen; die naar Oostenrijk en Saksen zal wel in de eerste plaats hunne aandacht kunnen trekken, en de raffinaderijen, die men nu soms voor afbraak verkoopt, zullen weder als bevorens belangrijk worden, ter bevordering van koophandel en nijverheid.

Wat aanbelangt het onderscheid in het tarief tusschen de *terré* suikers en die van *Suriname* of van andere West-Indische bezittingen van Nederlanders herkomstig, moet ik aanmerken, dat hetzelve regtvaardig en billijk is: *regtvaardig*, omdat het onderscheid overeenkomstig is met de waarde van de onderscheidene soorten van suikers, die van *f* 43 tot *f* 37 de 100 Nederlandsche ponden verschilt: dit verschil gaat dus van 15 tot 18 ten honderd, omdat de suikers van de West-Indische volkplantingen, welke minder worden gezuiverd, vreemde deelen bevatten, die niet aan de belasting behooren onderworpen te zijn, om dezelfde redenen, die ten aanzien van het Engelsch klipzout en het Fransch zout bestaan: het is *billijk* daarenboven, want wij moeten niet vergeten, Edel Mogende Heeren! dat het hier aankomt op het behoud van onze kolonie van *Suriname*, en van de bezittingen van onze medeburgers, gelegen in de volkplantingen, die aan Engeland zijn overgegaan: de waarde der bezittingen in de eerste, kan wel op honderd millioenen guldens worden berekend, en de nog overgeblevene Nederlandsche eigendommen in *Demerary* gaan, bij gebreke van eenige bescherming, opvolgelijk in handen van vreemden over: men merke daarenboven aan, dat deze handel bijna de eenige is, die voor Nederlandsche rekening met Nederlandsche schepen wordt gedreven, en dat dezelve nog voor uitbreiding vatbaar schijnt; terwijl de begunstiging van denzelven nog daarom te billijker is, uit hoofde van de verpligting, die wij aan de kolonie opleggen, om hare voortbrengselen uitsluitend naar het moederland te zenden, hoezeer er elders meer voordeelige prijzen mogten zijn te bedingen.

In Engeland is het onderscheid tusschen de inkomende regten der suikers, van Engelsche en van vreemde koloniën, als van *een* tot *drie;* en in Frankrijk heeft eene soortgelijke evenredigheid plaats: dat meer is, de raffinage van eigene suikers wordt in Engeland zoodanig bevoordeeld bij den uitvoer, dat het onderscheid niet minder is dan 2 ½ kapitalen op de regten: de stand van zaken is er dus van dien aard, dat men wel genoodzaakt wordt, voor de raffinaderijen, bijzonder wat de eigen consumtie betreft, alleen van de suiker der eigene koloniën gebruik te maken. Het kan dus geene aanleiding tot regtmatige aanmerking geven, dat wij aan de bezittingen van onze landgenooten eene bescherming vergunnen, waarvan de mate in evenredigheid staat tot de waarde van het voorwerp, en die overigens gewettigd wordt door de bestaande wetgeving, welke die bezittingen en bijzonder *Suriname*, van dat groote belang doen zijn voor inlandsche fabricaten, in het algemeen, welke daar henen gezonden worden, als bijzonder voor den uitvoer van wollen en katoenen stoffen, linnens, lakens, glas en boedenwerk, kramerijen en andere goederen.

Ik voege hier nog bij, dat, volgens het oordeel van deskundigen, geheel belangeloos bij de zaak, er grond is, om zich te vleijen, dat de handel in *terré suiker* eene nieuwe ontwikkeling zal bekomen, door de voorgedragene wet, die welligt den aanvoer tot 16 millioenen ponden zoude kunnen doen klimmen, hetgeen eene vermeerdering van één derde zoude zijn, en dus eenen zeer gunstigen invloed op dien tak van den algemeenen handel zoude hebben.

Intusschen, Edel Mogende Heeren! en niettegenstaande ik mij van de gegrondheid der voorgaande overwegingen overtuigd houde, ben ik persoonlijk van gevoelen, dat men later en opvolgelijk zal kunnen komen tot eene meer gelijke belasting op de onderscheidene soorten van suikers; want, ofschoon het waar is, dat de suiker der West-Indische volkplantingen minder bewerkt en gezuiverd is dan de suiker, komende van de Havanna, Brazilie en de Philippijnsche Eilanden, en alzoo meerder vreemde deelen in zich bevat, zoo is het daarentegen waarschijnlijk, dat een successief daargestelde meer eenparige belasting de strekking zoude hebben, om te doen overgaan tot eene meer zorgvuldige bewerking en zuivering, waardoor de suiker van onze volkplantingen, even als de terré suiker, minder scheepsruimte vorderende, en dus minder vracht kostende, in prijs de andere soorten zoude kunnen evenaren, tot zeer groot voordeel van de eigenaars der plantagiën, maar hieromtrent moet men langzaam en tevens zeker gaan, en van den tijd wachten, wat voor het tegenwoordige nog niet kan ingevoerd worden.

Eindelijk, Edel Mogende Heeren! komt het *collectif zegel* onder de accijnsen voor, en hiermede zal ik uwe aandacht naauwelijks behoeven bezig te houden: dit middel heeft vrij algemeen bijval gevonden; men heeft zelfs te regt aangemerkt, dat het voor eene evenredige verhooging zoude vatbaar zijn, en indedaad, wanneer men het beschouwt als zekere contrôle omtrent de ontvangst van de regten, en als middel tegen vervalsching van de belastings-biljetten; — als men daarenboven overweegt, dat er geene vermeerdering van onkosten of nieuw toezigt mede verzeld gaat, terwijl het gelijkmatig op alle belaste voorwerpen nederkomt, en tevens eene niet onbelangrijke som op eene weinig drukkende wijze aan de schatkist verschaft, dan geloof ik, mij te kunnen onthouden van verdere ontwikkelingen over dit onderwerp.

Zoo heb ik dan, Edel Mogende Heeren! de geheele reeks der belastingen doorgeloopen, welke door de wet op de tienjarige begrooting voor het volgend tijdvak worden voorgedragen, en, ofschoon ik de stoffe ook niet geheel grondig moge hebben behandeld, om niet te veel te vergen de aandacht van U Edel Mogenden, zoo heb ik getracht, de Regering te verdedigen tegen verkeerde opvattingen, en mijne pogingen hebben er toe gestrekt, om te bewijzen, dat, ofschoon elke belasting aantemerken zij als een noodzakelijk kwaad, de middelen, bij de wet voorgesteld, niettemin regtmatig en redelijk zijn, en dat U Edel Mogenden, bij het aannemen van dezelve, geene vrees hebben te voeden, noch voor de leiding tot onzedelijkheid, noch voor

overdreven last op het volk, en vooral ook niet, dat eenige tak van nationale nijverheid er wezenlijk door zal worden gedrukt.

Na U Edel Mogenden met de beschouwing van den aard der belastingen te hebben bezig gehouden, moet ik, volgens de opgegevene verdeeling van deze rede, overgaan tot eenige overwegingen ten aanzien van de evenredigheid, die er in de belastingen bestaat tusschen de onderscheidene deelen des Rijks.

Ik zoude in de daad hebben gewenscht de bijzonderheden niet te vermelden, waarmede ik mij ga bezig houden, doch de bedenkingen, die gemaakt zijn, maken het noodzakelijk om de daadzaken te ontwikkelen, waarmede thans ieder een zich bezig houdt, maar die ook door elk een naar zijne wijze van zien worden voorgedragen, en, bij gelegenheid der overwegingen van finantiële wetten, is het dan toch de pligt van den Minister van Finantiën, die met de verdediging is belast, om aan te toonen, dat regtmatigheid en onpartijdigheid bij derzelver zamenstelling hebben voorgezeten: en om te bewijzen, dat men geenszins eenig gedeelte van het Rijk heeft op het oog gehad, maar wel geheel het Nederlandsche volk, door de Grondwet onder dezelfde wetten vereenigd; dat men alleen heeft gewild de bevordering van den algemeenen voorspoed en elks bijzonder welzijn, en dat, wanneer men niet vrij moge zijn gebleven van menschelijke dwalingen, men echter voor zich heeft de overtuiging van de opregtheid zijner bedoelingen, en van het goede gewild te hebben.

Laat ons ook hieromtrent tot de zaak overgaan, en vergunt mij, Edel Mogende Heeren! Ulieden te verklaren, dat, van het oogenblik van mijne intrede in het Ministerie, de middelen, door welke de Staatsbehoeften worden goedgemaakt, alle mijne aandacht en zorgen hebben bezig gehouden: geroepen, om bij Ulieden al spoedig daarvan een geldelijk stelsel aan te bieden, voor het op handen zijnde tienjarig tijdvak, hield ik voor een mijner eerste pligten, geheel te doorgronden den aard en de strekking van de Rijks-belastingen, zoo als zij bestonden, en om wel te overdenken den invloed derzelve op het geluk, de zedelijkheid, het welvaren en genoegen van de belastingschuldigen, zoo wel als op den voorspoed van de verschillende takken van onze nationale nijverheid.

Ik wist, dat vooral het gemaal een zeer betwist punt uitmaakte, en de instantien, welke ik al dadelijk ontving, om mijne medewerking te verkrijgen tot de afschaffing, moesten mijne aandacht bijzonder vestigen op eene belasting, die mij ook was toegeschenen bij de Natie vrij algemeen veroordeeld te zijn. De zaak van nabij beschouwende, zag ik het gemaal, als het ware, geheel afgeweken van den eigenlijken oorsprong, en geheel van natuur veranderd, door de elkander opgevolgd hebbende gebeurtenissen; en ik overtuige mij, dat, zonder groote hervorming, de belasting niet beantwoorden kon aan het verlangen van de belasting-schuldigen, en aan de behoeften van de natie.

Oorspronkelijk in Holland en Zeeland gevestigd, waar men er aan gewoon was geworden, was het gemaal geschikt naar de gebruiken en den welstand der ingezetenen, en werd het hoofdzakelijk op het gebruik van *tarwe* gedragen, als in die provincien ook het meest algemeene voedsel van het volk zijnde; men kon de belasting er houden voor regtmatig, gelijkdragende, en hoe zeer ruime opbrengsten opleverende, geschiedde de betaling ongevoelig: zij strekte zich uit over de vele vreemdelingen, die door een rijken handel in het land werden geroepen, terwijl eene talrijke doch welvarende bevolking op een beperkt grondgebied, bij veel eerlijkheid, de invordering gemakkelijk maakte en het toezigt onkostbaar deed zijn.

De belasting werd, onder het bewind van den Minister *Gogel*, tot alle de Noordelijke provincien uitgestrekt, en om de vooroordeelen te overwinnen, die er zich dadelijk tegen opdeden, zag men zich genoodzaakt tot wijzigingen en tot schikkingen te komen, die de grondslagen van de belasting aantastende, haar min regtmatig en min gelijkdragende deden worden.

Wat er sedert 1820 omtrent het gemaal is gebeurd, zal ik niet noodig hebben op te halen, als onder Ulieder oogen zijnde voorgevallen, — de eene toegevendheid is op de andere gevolgd, de collecte is door de admodiatie vervangen, en deze, door elkander opgevolgd hebbende reglementen, als het ware een hoofdgeld geworden, terwijl die wijze van invordering, ten uitvoer gebragt door soms weinig doorzigtige en tegen het middel vooringenomen autoriteiten, aanleiding heeft gegeven tot zoo vele reclamatien, en tot zulk eene algemeene afkeerigheid van de belasting, dat het een pligt geworden is, om hieraan toe te geven: ook, wanneer men in het gevoelen staat, dat er welligt, vroeg of laat, zal terug gekomen worden tot eene belasting, die, behoorlijk geregeld zijnde, wel eens door staatshuishoudkundigen is aangeprezen, en die dan een der beste takken van de openbare inkomsten zoude kunnen zijn.

Maar de belasting op het gemaal, zoo als zij thans is geworden, gebrekkig in hare beginselen, en minder regelmatig uitgevoerd, heeft geen ander gevolg gehad, dan het daarstellen van eene groote onevenredigheid tusschen de belastingschuldigen; men betaalde bij voorbeeld per hoofd, in Luxemburg 49 cents, in Limburg 71 cents, in Luik 79, in Namen 87, in Oost-Vlaanderen 93, in West-Vlaanderen 97, in Holland f. 1.58, in Zeeland f. 1.66, in Utrecht f. 1.30, in Zuid-Braband f. 1.16, zoodanig dat de belasting, volgens deze voorbeelden, van 1 tot 3 ging, terwijl, indien wij de opbrengst bij collecte tegen die bij admodiatie vergelijken, het onderscheid tusschen sommige streken is als van 1 tot 5; en na deze opgaven zal wel niemand ter goeder trouwe kunnen zeggen, dat men het gemaal halstarrig volgehouden heeft in het belang der Noordelijke provincien, in een tijdstip, dat, zoo de algemeene wensch daartoe niet had geleid, de billijkheid zelve eene afschaffing zoude hebben aangeraden.

Maar, laat ons verder gaan, Edel Mogende Heeren! en zien, hoedanig in het algemeen de betrekkelijke opbrengst der belastingen is geweest in de twee deelen van het Rijk.

De rekening over de dienst van 1827 nagaande, die de laatste is, op welke men met naauwkeurigheid eene berekening kan gronden, bevinde ik, dat, volgens eenen daaruit opgemaakten staat, de inkomsten van het Rijk hebben bedragen . . . . f. 71,050,927 91

Ik zie, dat de ontvangst in de Zuidelijke provincien heeft beloopen . . . . f. 35,490,433 83
en in de Noordelijke . . . . » 35,560,194 08

De bevolking was op den 1sten Januarij 1828, in de Zuidelijke provincien . . . . 3,859,193 zielen,
en in de Noordelijke . . . . 2,307,661 »

te zamen . . . 6,166,854 zielen;

en dat mitsdien, bij toepassing van de gezegde ontvangst op de bevolking, bijgedragen wordt tot de Staatsbehoeften in de Zuidelijke provincien f. 9.20 en in de Noordelijke f. 15.41 per hoofd.

Het is waar, Edel Mogende Heeren! dat in die berekening de in- en uitgaande regten en de loterijen zijn begrepen, gelijk dit mij toeschijnt billijk en regelmatig te zijn; maar om alle onderstelling van overdrijving uit dien hoofde weg te nemen, merk ik aan, dat, deze ontvangsten van de opbrengst afscheidende, ten bedrage van . . . . f. 3,780,911 23½ voor het Zuideen . . . . » 4,238,742 33 voor het Noordelijk gedeelte des Rijks, de uitkomst dan is eene bijdrage per hoofd,
in het Noorden van . . . . f. 13, 57 ½,
en in het Zuiden . . . . » 8, 21 ¾.

Er zoude ook nog kunnen gezegd worden, dat de Noordelijke provincien, meer betalende in de directe belastingen, de regten van registratie en zegel, de posterijen, het regt van waarborg enz., hierin een bewijs van derzelver grooteren rijkdom wordt gevonden, hetgeen ik thans niet zal tegenspreken, en dat daartegen in de accijnsen, en dus daar, waar alle klassen der bevolking in aanmerking komen, de opbrengst ruimer moet zijn dan in het Noorden; doch laat ons hier ook zien, Edel Mogende Heeren! wat er van zoude mogen zijn.

De accijnsen hebben in 's Lands kas doen komen f. 22,634,241 38 ½,
waarin het Noorden bijdraagt f. 9,972,164 10
en het Zuiden . . . . . » 12,662,077 28 ½,

terwijl, naar de schaal der bevolking, en bij eene opbrengst van ongeveer tien millioenen in het Noorden, de bijdrage in het Zuiden zoude beloopen

f. 16,676,845; een onderscheid, dat te belangrijker is, naarmate dat men erkent, en meer wil doen gelden den invloed van de belastingen op de consumtie, ten aanzien van den prijs van de daggelden, en dus op den voorspoed der fabrieken: en hetgeen, bij den onbeperkten omloop van de voortbrengselen der nijverheid, in alle deelen van het Rijk, en de beschouwing, die daaromtrent uit de Patent-Wet voortvloeit, aanleiding zoude kunnen geven, tot overdenkingen, waarbij ik mij echter niet zal ophouden.

Voor de naauwkeurigheid van deze berekeningen instaande, die voor het overige door ieder Uwer kunnen worden geverifiëerd, schiet mij nog over, Edel Mogende Heeren! om te bewijzen de omstandigheid, waarvan ik reeds heb gesproken, en waaromtrent men ook regtstreeks twijfelingen in het midden had gebragt, namelijk, dat de belastingen op bier en gedisteleerd, te zamen genomen, in eene billijke evenredigheid gedragen worden.

Dit gezegde behoor ik te staven, en boven twijfel te stellen, en ik kan dit gereedelijk doen, door ook nog van de rekeningen over het dienstjaar 1827 uit te gaan.

Ik vinde er, dat in de Noordelijke provincien aan de Schatkist wordt betaald:

Wegens het gedisteleerd	f.	2,799,333 82 ½
En wegens de bieren	»	414,420 62
Te zamen. . . .	f.	3,213,754 44 ½

En in de Zuidelijke provincien:

Wegens het gedisteleerd	f.	1,777,407 89
En wegens de bieren	»	2,735,095 24 ½
Te zamen. . . .	f.	4,512,503 13 ½

welke sommen, over de bevolking wordende omgeslagen, ongeveer opleveren per hoofd, in het Noorden . . . . f. 1.39 ¼
en in het Zuiden. » 1.16 ⅓

Bij de beschouwing van deze berekening, zal ik niet stil staan bij de aanmerking, dat de accijns op de bieren, volgens de Wet betaald wordende op de plaats der fabricage, en die van het gedisteleerd op de plaats der consumtie, de evenredigheid van de meerdere bijdrage voor deze beide accijnsen nog naar het Noorden zoude overhellen, wanneer men daarbij voegde den impost op de bieren, uit het Zuiden verzonden, die aldaar betaald is, en die dus van de opbrengst in dat gedeelte des Rijks zoude kunnen worden afgetrokken.

Het is genoeg, Edel Mogende Heeren! hierdoor het bewijs te hebben bij-

gebragt, dat in de verhooging van den accijns, zoo wel op het gedisteleerd als op de bieren, gelijk die bij de Wet is voorgedragen, geene de minste onbillijkheid of partijdigheid is gelegen, noch dat de belangen van het Zuiden aan het Noorden worden opgeofferd, en dat dus, bij het invoeren van eene verhooging op het gedisteleerd, van 25 ten honderd, waarvoor zoo vele redenen aanwezig zijn, en van 18 ten honderd op de bieren, de belangen der ingezetenen van de Zuidelijke provincien althans niet zijn uit het oog verloren.

Maar, Edel Mogende Heeren! laat ons niet langer verwijlen bij ontwikkelingen, welke als minder doelmatig zouden kunnen aangemerkt worden, en die mij zelve niet aangenaam zijn. Waarom ook langer gesproken van de belangen van het Noorden en van het Zuiden, of berekeningen gemaakt, die den schijn van verwijtingen zouden gaan aannemen; — de omstandigheden hebben het mij, in weerwil van mijzelve, ten pligt gemaakt om de uitkomsten voor te dragen; doch het is met de meeste opregtheid dat ik er bijvoege, dat, getrouw aan mijne eeden, ik noch Zuiden noch Noorden wil onderscheiden, en dat, in de vervulling van mijne pligten, ik mij alleen het algemeen vaderland voor oogen stelle, zoo wel als den voorspoed van den Staat; dat ik in elk Nederlander, waar hij moge wonen, welk bedrijf hij uitoefene, en welke godsdienst hij belijde, een lid van de algemeene maatschappij zie, gelijk regt hebbende op de regtvaardigheid, billijkheid en bescherming van de Regering, en dat, zoo er eenige onevenredigheid in het dragen der lasten van den Staat mag worden opgemerkt, men ook zoo redelijk moet zijn van toe te geven, dat de middelen, om bij te dragen, niet overal op denzelfden lijn kunnen worden gesteld, en eindelijk, dat al de berekeningen, die ik heb voorgebragt, in mijn oog geen ander doel moeten of kunnen hebben dan wederzijdsche toegevendheid, — eene meer en meer opregte vereeniging en de innige overtuiging, dat elk deel van het ligchaam van den Staat gelijkelijk nuttig en belangrijk voor het geheel is.

Er schiet mij over, Edel Mogende Heeren! om Uliedenen te onderhouden over eenige belastbare voorwerpen, die men beschouwd heeft als eerst in aanmerking komende middelen, om de Staatsbehoeften te dekken, doch die het Gouvernement niet nuttig geacht heeft om in de Wet op te nemen; en het spreekt van zelve, dat ik met stilzwijgen zal kunnen voorbijgaan die belastingen, welke, ofschoon aangegeven, geoordeeld zijn als regtstreeks strijdig met de belangen van den Staat en met de ontwikkeling der nijverheid van de ingezetenen; — zullende ik mij dus uitsluitend bepalen tot die belastingen, welke bij de overwegingen van U Edel Mogenden meer bijzonder de aandacht der Leden van deze Vergadering hebben bezig gehouden, waarbij dus wel voornamelijk in aanmerking komen de *koffij*, de *tabak*, de *thee* en de *brandstoffen*: — en van elk dezer middelen zal ik dus opzettelijk spreken.

De Regering heeft gemeend, geen accijns op de koffij te moeten voorstellen, niet zoo zeer, omdat men bepaaldelijk van gevoelen is, dat de koffij later geen

voorwerp van belasting zoude kunnen uitmaken, en minder nog, omdat de overtuiging zoude ontbreken, dat een regelmatig en liberaal stelsel van entrepôt zeer geschikt is, om het dragen van zoodanigen impost gemakkelijk te maken, maar, omdat men geene genoegzame redenen gevonden heeft, om aan die belasting thans de voorkeur te geven.

Ik zal niet stil staan bij de overwegingen, dat elk nieuw middel de onkosten van beheer vermeerdert, en het toezigt uitbreidt, en bij gevolg beperkingen medebrengt, die klagten en reclamatien doen ontstaan, en dat, om deze reden, men geacht heeft beter te doen van zich te bepalen tot de bestaande belastingen, zonder er nieuwe intevoeren; — evenmin wil ik doen gelden de ondervinding, gedurende den korten tijd van het bestaan van eene belasting op de *koffij*, dat er veel grond was om de onevenredige bijdrage over de provincien te onderstellen, schoon deze te gevoelig schijnt om, zonder dringende noodzakelijkheid, weder tot die belasting te komen. Ik zal ook niet terugkomen op de redenen, welke de Regering hebben bewogen om den impost op de koffij te laten varen: deze zijn opgegeven in de Koninklijke Boodschap omtrent het belastingstelsel van 1821, en dus nog niet vergeten.

Het schijnt ook overbodig, om in een onderzoek te treden, in hoeverre het billijk zoude mogen zijn, om zich in tegenstand te stellen met de vooroordeelen, ten aanzien van deze belasting aanwezig, terwijl men aan andere vooroordeelen zoo ruim toegeeft; maar ik moet aanmerken, dat het weinig voorzigtig schijnt, om te spoedig, en zonder vele voorzorgen, terug te komen tot eene belasting, ten aanzien van welke een zamenloop van omstandigheden herinneringen overlaat, die weinig geschikt zijn om de weder invoering aan te prijzen.

Naauwelijks toch, Edel Mogende Heeren! was de belasting op de koffij in werking gebragt, of de handel vermeende er, in alle opzigten, de schadelijke gevolgen van te ondervinden, zoodanig, dat de Directeur-Generaal der in- en uitgaande regten zich al ras in het geval bevond, om eene bijzondere commissie te benoemen, tot onderzoek van de bezwaren, tegen welke vertoogen werden ingebragt; en, zonder nu bij alle bijzonderheden dezer bezwaren te willen stilstaan, is het bekend, dat de overweging er van in 1821 geleid heeft tot het gevoelen, dat men de belasting moest verlaten.

De ondervinding scheen te hebben doen zien, dat, gedurende het bestaan der belasting, de ladingen koffij onze havens voorbij stevenden, om te worden ontladen in die van Hamburg, Bremen en elders; dat gevolgelijk ook de uitvoer verminderde, en deze hoogst belangrijke tak van den grooten handel, waarvan de invloed niet kan ontkend worden op den nationalen rijkdom, op het welzijn onzer volkplantingen, de uitbreiding van de scheepvaart, en op den uitvoer van onze fabricaten, zeer aanmerkelijk verviel.

En indedaad, wanneer men opmerkt, dat de onderscheidene soorten van koffij, volgens den aard van den handel in de Noordelijke provincien, eene sortering en bewerking ondergaan, die noodzakelijk maakt, dat de koopman over zijn voorraad steeds vrij kan beschikken; wanneer men overweegt, dat het onderscheid tusschen de werkelijke entrepôts die thans aanwezig zijn, en de fictive entrepôts die in 1810 bestonden, niet genoegzaam is om geheel weg te nemen het bezwaar, dat men toen had opgemerkt, dan moet er twijfel geboren worden, of de tegenstand, die eene belasting op de koffij verwekt, wel geheel aan vooroordeelen moet worden toegeschreven.

Overigens, Edel Mogende Heeren! geloof ik niet, dat het in het belang van het Rijk zoude zijn, om de koffij, *in dit oogenblik*, aan eene belasting te onderwerpen: indien men eene genoegzame opbrengst van dusdanige belasting wil hebben, die opweegt aan de moeite en kosten, welke er door veroorzaakt worden, en deze tak van inkomst dus tot twee millioenen guldens zoude willen opvoeren, zoude men, naar aanleiding van het ondersteldde verbruik, den accijns behooren te bepalen op f. 20 de 100 Nederlandsche ponden: en het daarstellen van dusdanige belasting, te bovengaande die van naburige volken, schijnt toch minder voorzigtig en niet staatkundig. Daarenboven maakt de koffij, sed rt eenige jaren, een zeer gewigtig voorwerp uit in den handel van het Rijk: thans reeds zijn wij het, die daarin, van alle Mogendheden, de meest aanzienlijke aanvoeren en de meest belangrijke Europesche markt hebben. Van 225 millioenen ponden koffij, in 1828 naar Europa afgescheept, zijn er honderd millioenen in onze havens aangekomen, waarvan zestig millioenen zijn uitgevoerd; terwijl, volgens begrootingen, die vertrouwen verdienen, in het begin van 1829, nog veertig millioenen ponden in de pakhuizen van onze handelaars aanwezig waren, welke voorraad dus, bij de invoering van eene belasting, zoude moeten worden opgespoord, en de hoeveelheid er van onderzocht, om aan de belasting te worden onderworpen: deze aanwijzing, Edel Mogende Heeren! zal voorzeker voldoende zijn, om Ulieden van het hoogstbelangrijke van dezen tak van handel te overtuigen, en tevens te doen zien, dat het de pligt der Regering is, om ten aanzien van denzelven, met alle omzigtigheid te handelen. Om deze redenen dan, bij welke ik er nog meerder zoude kunnen voegen, ontleend uit onze handelsbetrekkingen met andere volken, doch waarvan de voorzigtigheid en het algemeen belang de ontwikkeling moeten verbieden, heeft men gemeend, wel te doen, met de belasting op de *suiker* te verhoogen, en de *koffij* niet op te noemen in den rang der belaste goederen.

Beide deze voorwerpen behooren tot den grooten handel, Edel Mogende Heeren! maar er bestaat een wezenlijk onderscheid in de geschiktheid van dezelve voor eene consumtive belasting. De *koffij* vordert de meest onbeperkte vrijheid: zij is, in haren oorspronkelijken staat, het voorwerp van een grooten handel en van veelvuldigen vervoer, terwijl de *suiker* eene noodzakelijke en kostbare bewerking vereischt, voor welke, in den aard der belas-

ting zelve, eene vergoeding wordt aangetroffen : er valt daarenboven op te merken, dat, toen de koffij van accijns is ontheven geworden, dezelve bezwaard is met een inkomend regt van f. 2 op de 100 ponden, welk bezwaar, bij het weder invoeren van eenen accijns, zoude dienen verminderd te worden, en dus van het wezenlijk voordeel van zoodanigen accijns afgerekend : ook hierin is eene reden gevonden, om niet, bij voorkeur, tot de koffij, als belastingsmiddel over te gaan.

Niettegenstaande dit alles, Edel Mogende Heeren! herhale ik, dat ik er ver af ben om te gelooven, dat niet, in een ander tijdsgewricht, en onder andere omstandigheden zoo wel, als met redelijke wijzigingen en toegevenheid, over de koffij, eene bijdrage voor de behoeften van den Staat zoude kunnen geheven worden; maar ik bewere, dat, onafhankelijk van alle andere bedenkingen, de gesteldheid van den handel in Europa, onze betrekkingen met andere volken, en zelfs bij de omstandigheden, waarin wij thans verkeeren, onze geographische ligging wettige redenen opleveren, om ons voor het tegenwoordige van het daarstellen van eene belasting op dezelve terug te houden.

Ik heb bij dit onderwerp eenigzins lang moeten stil staan, omdat op de koffij, als belastings-voorwerp, de aandacht meer algemeen is gevestigd geworden, en daarenboven, om dat de bijzonderheden, waarvan ik gesproken heb, in meerdere of mindere mate zich ook voordoen ten aanzien van andere koloniale voortbrengselen, waaromtrent ik dus minder langdurig uwe aandacht zal behoeven bezig te houden.

De *tabak* is onder dezelve mede vermeld geworden, en eenige Leden van deze Vergadering gemeend hebbende, daarin aan te treffen een zeer geschikt voorwerp van belasting, zoo is het noodig dat ik ook deswege in ontwikkelingen trede.

Hetgeen ik gezegd heb ten aanzien van de *koffij*, vindt zijne toepassing, in eene hoogere mate nog, ten aanzien van den *tabak*, en, zonder een eigen beheer en fabricage voor rekening van het Rijk, op den voet als in Frankrijk, heeft men geene vrucht van eene belasting op dit voorwerp te verwachten : wat eene regie van dien aard is, herinnert men zich nog in vele onzer provincien, en de overleggingen bij de Kamer der Gedeputeerden in Frankrijk, heeft er dezer dagen het voor en tegen van kunnen doen opmerken.

Naar mijne wijze van beschouwen, zoude zoodanig beheer in ons vaderland het bestaande stelsel van vrijen handel omverre werpen, en geheel inloopen tegen de ontwikkeling van de nationale nijverheid, want bij hetzelve wordt de Regering alleen handelaar, in den volsten zin van het woord, en voedt de schatkist zich ten kosten van de bestaanmiddelen van de leden der Maatschappij : wanneer de Nederlandsche Regering gemeend had tot

stelsels van alleenhandel te mogen overgaan, en hare inkomsten te mogen vestigen op het verval van sommige takken van bestaan der ingezetenen, dan zoude men minder met zwarigheden moeten kampen : doch zoodanige stelsels mogen elders aannemelijk worden geöordeeld, zij zijn ten eene maal strijdig met onze belangen, met onze zeden en met onze regtmatige verkleefdheid aan het genot van de meestmogelijke vrijheid, ja zelfs met de Grondwet, die aan elk een de vruchten van zijne geöorloofde nijverheid verzekert : men heeft dus geöordeeld, en ik ben nog van dit gevoelen, dat alle gedachte aan de invoering van eenen uitsluitenden handel voor de Regering, op welken tak van koophandel of nijverheid men die ook zoude willen toepassen, voor altijd behoorde verbannen te worden uit het hart van ieder, die deel heeft in de wetgeving van Nederland.

Een gewoon accijns- of comsumtie-regt op den *tabak*, zoude voorts zwarigheden opleveren, die aan dit voorwerp meer bijzonder eigen zijn : niet alleen, dat de ingezetenen van de Nederlanden, tot hiertoe, de grootste verbruikers zijn van den Amerikaanschen tabak, maar ook deze plant maakt een tak uit van den inlandschen landbouw, en de inlandsche tabak, met die van elders aangevoerd vermengd zijnde, wordt in belangrijke hoeveelheid uitgevoerd; de uitvoer, alleen tot de inlandsche tabak bepaald wordende, zoude noodzakelijk verloopen, en dit zoude van eenen zeer schadelijken invloed zijn op de cultuur zelve : de bewerking der onderscheidene soorten houdt duizende handen bezig en vele fabrieken aan den gang : door de bewerking van den tabak weet men een groot aantal soorten daar te stellen, en de vermenging en bewerking strekt zich zoo zeer uit, dat bij den grooten handelaar, zoo wel als bij den uitverkooper van den tabak in het klein, dezelve eene wezenlijke fabricage uitmaakt.

De volkomene vrijheid, aan dezen handeltak toegestaan, heeft aanleiding gegeven, om denzelven meer en meer te volmaken; bij het zamenstellen der soorten, heeft men den smaak van de verbruikers der onderscheidene landen weten in acht te nemen, zoo dat de Hollandsche tabakken, niettegenstaande de afgunst, die in den handel van dit artikel ook plaats vindt, zijnen roem heeft behouden, en zijnen aftrek nog zoude handhaven, indien de verbodstelsels van andere volken geene beperkingen er aan in den weg stelden.

In dien stand van zaken, Edel Mogende Heeren! zoude een consumtie-regt op den tabak, en de voorzorgen, waarmede het zoude moeten vergezeld gaan, den vrijen vervoer, de vermenging en de bewerking der onderscheidene soorten ondoenlijk maken, en alles zoude worden verloren, zonder iets te winnen. — Overigens is de vaststelling van een regtmatig en evenredig tarief voor de belasting onmogelijk, want de waarde van den tabak is even verschillende als de soorten, waaromtrent de overgang van de eene tot de andere zeer moeijelijk is te onderscheiden. — De inlandsche tabak, met de vreemde soorten bij de bewerking vermengd wordende, biedt ook geen billijken maatstaf voor de belasting aan, en men zoude er dus toe moeten komen, om

alle soorten aan een gelijk regt te onderwerpen, hetgeen eene met de belangen van het volk strijdige en onregtvaardige belasting zoude opleveren, die bijna uitsluitend op de lagere klasse zoude drukken; dit zoude bovenal het geval zijn in de Noordelijke provincien, waar de tabak als eene behoefte van de eerste noodzakelijkheid te beschouwen is, en als tot zekere mate nuttig voor de gezondheid, zoo dat drie vierden van de consumtie onder deze klasse plaats vinden, terwijl de meer begunstigde rangen bijna geheel van het bezwaar zouden bevrijd blijven.

Tot de *thee* overgaande, mag ik grootendeels daarop toepassen, hetgeen van *koffij* en *tabak* gezegd is: ik merke daarenboven op, dat de aard van den koophandel in dat voortbrengsel het onderwerp van onderzoek van vele schrijvers, die zich met dien handel hebben bezig gehouden, heeft uitgemaakt, en dat de meest aanprijzelijke wijze, om dien te drijven, onder zoo zeer uit elkander loopende oogpunten is beschouwd geworden, zoodanig, dat, wanneer de Nederlandsche Regering immer een stelsel van alleenhandel zoude willen verdedigen, waaraan ik mij ook hier veroorlove te twijfelen, het welligt die van dit voorwerp zoude zijn, waarbij de aard van de koopwaar, de gevaren van den handel in dezelve, en de onzekerheid van de waarde, wel eens voor die verdediging het oog zoude kunnen doen slaan op het welzijn der ingezetenen en op eenen vroegeren stand van zaken, en alzoo ten deele wegnemen de bedenkingen, die anderzins tegen dusdanig stelsel zoo gegrond zijn.

Laten wij intusschen in aanmerking nemen, Edel Mogende Heeren! dat de *thee* een belangrijke schakel in den keten van onzen algemeenen handel uitmaakt, dat dezelve met een inkomend regt bezwaard is, hetgeen tot *f.* 51 de honderd ponden klimt; dat reeds deze bijdrage voor de schatkist niet onbelangrijk is; — en dat, voor zoo veel dit regt gematigder is, in sommige gevallen, hetzij wegens handel met onze volkplantingen, hetzij met vervoer onder de Nationale vlag, die gunstigere bepalingen rusten op overwegingen, ontleend uit het regtstreeksche voordeel, hetgeen er voor de Natie in deze gevallen ontstaat.

U Edel Mogenden zullen mij, over het onderwerp in het algemeen, nog wel eene aanmerking veroorlooven. — Ik stem toe, dat de koloniale voortbrengselen voorwerpen zijn van luxe, en niet van eerste noodzakelijkheid, dat men dus in theorie kan verlangen, dat zij *bij voorkeur* aan belastingen worden onderworpen, doch dat dit verlangen welligt niet volkomen doordacht is Zonder nog te willen vragen of het wel raadzaam en goed is, den rijkdom zoo regtstreeks aan te tasten, vooral op voorwerpen, waarvan dezelve gemakkelijk het gebruik kan ontberen; — of het eene goede staatkunde is, om artikelen tot voorwerpen van belasting te nemen, waaromtrent de concurrentie zoo bezwaarlijk is vol te houden met naburige volken, bijzonder met den handel der Hanzee-steden, vermeen ik het er voor te moeten houden, dat het hier van het grootste belang is, om voor te komen allen

nadeeligen invloed van de belasting op het bezwaarde voorwerp; een invloed, die toch zoo zeer ten aanzien van andere imposten gevreesd wordt, — want, gelooft men dan ter goeder trouw, dat het van weinig belang zijn zoude, om zich bloot te geven aan de vermindering of het verlies van den kolonialen handel? Wanneer de voortbrengselen van de volkplantingen mogten worden weggenomen uit den rang van de in het gebruik verlangde en nuttige voorwerpen, om ze te doen vervangen door inlandsche voortbrengselen en fabricaten; zoude dit dan meerder rijkdom en meerder geluk aan het volk verschaffen?

Ik zal mij niet in ontwikkelingen begeven, om aan te toonen, hoezeer de handel in het algemeen hierdoor zoude worden geschokt: ik zal niet spreken van de regtstreeksche voordeelen, welke de aanvoer aan den Staat verschaft, hoe in de scheepvaart, die daartoe noodig is, eene kweekschool voor onze zeemagt gevonden wordt: hoe, door deze scheepvaart, duizende takken van handwerken en van nijverheid begunstigd worden, — hoe noodig dezelve is voor het welzijn van onze volkplantingen, noch ook over den belangrijken omloop van kapitalen, die er het gelukkig gevolg van is; alleen zal ik nog melding maken van de voordeelen, die aan de nijverheid door dien handel verzekerd worden.

Wat zou er toch zonder dezelve worden, Edel Mogende Heeren! van den uitvoer van den overvloed die onze grond en onze fabrijken opleveren? Indien wij minder zorg voor dezen handel namen, en de betrekkingen mogten worden afgebroken, die ze ons met alle de volken heeft doen aanknoopen, waarhenen zouden wij toch kunnen verzenden de vruchten van onzen grond en de voortbrengselen van onze nijverheid? Waartoe zouden dan strekken de belangrijke opofferingen, die U Edel Mogenden nog voor weinige weken hebben willen toestaan tot behoud van onze Oost-Indische bezittingen? Is die toestemming niet gegeven, ook met het doel om te verzekeren den voortdurenden ruilhandel van millioenen waarde van onze inlandsche fabricaten tegen suiker, koffij en specerijen van Java; en wat zoude men zeggen, indien deze voortbrengselen daar ter plaatse bezwaard wierden, onder welke gedaante dit ook zoude mogen geschieden? Zijn het niet de koloniale producten, die wij trekken, zoo uit de Havana, Brasil en de Philippijnsche eilanden, als uit onze West-Indische bezittingen, die medewerken en die ondersteunen den uitvoer van onze boter, kaas, meekrap, vlas, lijnwaden, katoenen, en zoo veel andere voortbrengselen van ons fabriekwezen?

Deze gelegenheden tot uitvoer zijn te belangrijker in een tijdsgewricht, waarin de verbodstelsels van de volken van Europa het noodzakelijk maken, om de uitzigten van den handel te wenden naar andere gedeelten van de wereld, en zij zijn het steeds voor een Koningrijk, waarvan de uitgestrektheid en de bevolking niet genoegzaam zijn tot het verbruiken van al hetgeen deszelfs grond en de arbeid der ingezetenen oplevert.

Ik vermeen hieromtrent genoeg te hebben gezegd, Edel Mogende Heeren! laat ons omzigtig zijn en geene vraagstukken van staatshuishoudkunde beslissen, zonder het zorgvuldigst overleg, en niet te ligtvaardig de zenuwen van den Staat aantasten! laat ons even zeer verwijderd blijven van het stelsel, dat de koloniale voortbrengselen nimmer zouden behooren te worden belast, als van dat, om ze onvoorzigtig, en zonder vele voorzorgen, aan bezwaren te onderwerpen: het komt hier toch geenszins aan op een gedeeltelijk belang, maar op het algemeen welzijn van het Land: en wanneer ik nog eens aan gedeelten of afdeelingen van het Rijk zoude moeten denken, dan zoude ik mij in de daad verlegen vinden, om te beslissen, welke de provinciën zijn, die de eerste en de grootste slagtoffers zijn zouden van de vermindering of het verval van den kolonialen handel.

Reeds heb ik aangemerkt, dat het stelsel van beter ingerigte entrepôts de mogelijkheid vermeerdert, om eventueel de koloniale voortbrengselen te kunnen belasten; maar, laat ons op het oog houden, Edel Mogende Heeren! dat het grootste gedeelte van derzelver uitvoer is naar Duitschland en Zwitserland, en dus langs de rivieren; dat de wet op de entrepôts de voorregten van die instelling beperkt, tot den *weder uitvoer ter zee*: dat het in dit oogenblik een onderwerp van zorgvuldig overleg uitmaakt, of de uitbreiding van die wet en het bevorderen van een' vrijen doorvoer, voor de algemeene belangen van het Rijk doelmatig kan zijn, en of daardoor de gelegenheid zoude kunnen vermeerderen, om de koloniale producten te belasten: deze omstandigheid doet zien, hoezeer de Regering prijs stelt op eenen voorzigtigen en wel overlegden gang van zaken, ook dan, wanneer er door de bedilzucht niets wordt gespaard, om te bewerken, dat men daarvan afwijke.

De *brandstoffen* zijn ook als belastings-voorwerp bij eenige leden dezer vergadering in aanmerking gekomen, en, zonder hier weder terug te komen op de redenen, die de Regering hebben doen verblijven bij eene gematigde verhooging van de *bestaande* belastingen, zal ik mij bepalen tot de opnoeming van de meer bijzondere gronden, op welke men geacht heeft, deze voorwerpen, zonder meer dringende redenen, niet te moeten belasten.

Het zal niet noodig zijn, op te halen, Edel Mogende Heeren! wat er over het onderwerp der brandstoffen is verhandeld bij de commissie, in 1820 benoemd, tot herziening van onze belastingswetten: de Koninklijke boodschap van het jaar 1821, waarbij het vervallen van deze belasting werd aangekondigd, zegt: dat dit plaats vindt « uit hoofde van hare zeer groote onevenredigheid, ten aanzien van de onderscheidene soorten van belaste brandstoffen, en om de verkregene ondervinding, dat de belasting onmatig drukte op de minst gegoede volksklassen, — alsmede tot begunstiging van den voorspoed der fabrieken. »

De redenen hebben niets van derzelver kracht verloren, Edel Mogende Heeren! wanneer men thans de steenkolen eenigermate in evenredigheid zoude

willen belasten, met een bezwaar op den turf; dat eene slechts matige opbrengst zoude verzekeren (en dit zoude te billijker zijn, uithoofde van de moeijelijkheid van eene belasting op het brandhout, dat in sommige streken van het Rijk vrij algemeen gebruikt wordt), dan mag men zich verzekerd houden, dat geen ongegronde, ja, dat algemeene klagten zouden opgaan, bijzonder van de zijde der fabriekanten, en in de daad, hoe meer de uitvinding der stoomwerktuigen verbeterd wordt en in werking wordt gebragt, en hoe meer het gebruik van steenkolen in de hoog-ovens, ter vervanging van de houtskolen, toeneemt, hoe minder raadzaam het voorkomt, om de steenkolen aan eene Rijks-belasting te onderwerpen.

Ik weet, dat dit voorwerp ten behoeve van de gemeenten vrij algemeen is bezwaard, en dat het aanmerkelijk onderscheid, in het bedrag der plaatselijke tariven, geacht wordt eene schadelijke ongelijkheid daar te stellen; zoo dat velen aan eene matige algemeene belasting de voorkeur zouden geven, om het bezwaar meer gelijk te maken; maar, Edel Mogende Heeren! eene Lands-belasting, met dit oogmerk opgesteld, hoe billijk in het afgetrokkene beschouwd, zoude het doel missen en is niet noodzakelijk: — het onderscheid in de plaatselijke behoeften zoude het bezwaar doen voortduren, onder den vorm van gemeente-opcenten, die ook zeer verschillende kunnen zijn, en, zoo men voor dezelve eene *gelijke* bepaling mogt kunnen aannemen, dan zoude dit zonder de minste zwarigheid ook thans voor de plaatselijke belasting provincies-gewijze kunnen geschieden: in mijne vroegere betrekkingen is het mij gelukt, om de plaatselijke regten op de kaasmarkten in Noord-Holland, op eene gelijke som te doen bepalen, en daardoor het verlies voor allen voor te komen, hetgeen uit afgunst van de eene plaats tegen de andere zoude hebben kunnen voortvloeijen, en dus aller belang overeen te brengen.

Eindelijk behoort tot de redenen, die de Regering bewogen hebben, om in dit oogenblik, de brandstoffen met geen accijns te bezwaren, de overweging, dat de haardsteden in het personeel belast zijn: het kwam toch minder regtmatig voor, om deze twee belastingen te gelijk te doen heffen, en de afschaffing van de belasting op de haardsteden zoude een verlies voor de schatkist veroorzaken, van *een millioen en vijftig duizend guldens*, of ongeveer twee derden van hetgeen de belasting op de brandstoffen over de jaren 1820, 1821 en 1822 jaarlijks onzuiver heeft opgebragt: op hetgeen die belasting meerder kan opbrengen, moesten dan worden afgerekend de onkosten van administratie, en deze zijn te aanzienlijk, om ernstig en bij voorkeur op den bedoelden overgang van belasting bedacht te zijn.

Ik ga nu over tot het laatste gedeelte van mijne rede, en zal aan U. Edel Mogende, eenige overwegingen aanbieden, ten aanzien van het Amortisatie-Syndikaat

In dit opzigt, is het noodig ons al aanstonds op de hoogte van de zaak,

en op het ware standpunt, te plaatsen, waaruit, naar de wettelijke instellingen, het Syndikaat te beschouwen is.

Het is blijkbaar, dat het doel van die instelling niet is geweest, om dezelve blootelijk te doen opvolgen aan de Amortisatie-kas; of om ze te doen strekken tot de verëvening van de schulden, vroeger aangegaan door het Syndikaat der Nederlanden, maar dat aan het Amortisatie-Syndikaat veel uitgebreider verpligtingen zijn opgelegd, tegen voordeelen en regten, aan hetzelve bij onderscheidene wetten toegekend.

Bij de oorspronkelijke wet tot daarstelling van het Syndikaat, van December 1822, wordt aan hetzelve reeds de verpligting opgelegd, om geldelijke ondersteuningen aan de schatkist te verschaffen: men zie, ten voorbeelde, de bijdrage van dertig millioenen tot onderscheidene einden daarbij opgenoemd, alsmede de som voor de kosten der vermunting bestemd; en, zoo men in het gevoelen mogt staan, dat die wet de handelingen van het Syndikaat beperkt tot de onderwerpen, welke er uitdrukkelijk bij zijn opgenomen. (hetgeen echter strijdig zoude zijn met deszelfs onderscheidene bepalingen) dan zal men tevens niet kunnen ontkennen, dat de wet van den 5 Junij 1824 zeer duidelijk hieromtrent is

Art. 5 van die wet bepaalt: dat, ten einde het Amortisatie-Syndikaat in staat te stellen, om, aan de nieuwe verpligtingen, uit die wet voortvloeijende, te voldoen, aan hetzelve de vrije beschikking overgelaten wordt van de hulpmiddelen aan hetzelve toegekend, zoodat het die middelen zal kunnen bezigen tot alle zoodanige einden, als het in 's Rijks belangen en in den geest van deszelfs instelling, meest nuttig zal oordeelen; alles echter onder uitdrukkelijke voorwaarde, van naauwkeurig te moeten voldoen aan de verdere op hetzelve rustende verpligtingen.

Het is dan de wet zelve, Edel Mogende Heeren! die voorschrijft, dat het Syndikaat een nuttig gebruik zal maken van deszelfs kapitalen, in het belang van het Rijk; en ten bewijze, dat men op het oog heeft gehad eene meer algemeene strekking, niet uitsluitend beperkt tot het verkrijgen van voordeelen, laat de wet aan het Syndikaat aan de eene zijde de handen vrij, namelijk tot aanmoediging van werken van openbaar nut, doch verbindt daartegen die instelling, op de stelligste wijze, aan de vervulling van derzelver verpligtingen, en van de geldelijke verbindtenissen die het heeft aangegaan.

Het schijnt dus blijkbaar, dat de wet aan het Amortisatie-Syndikaat ten pligt heeft opgelegd, om alle ondernemingen van openbaar nut te bevorderen, en de vraag, of dit doel door de instelling steeds is in het oog gehouden, verbindt zich derhalve met de nuttigheid van het onderwerp, hetgeen ondersteund is geworden, en gevolgelijk met het oordeel, hetgeen door de uitvoerende magt daaromtrent is geveld: — mij schijnt het toe, Edel Mogende Heeren! dat de eerste en grootste verpligting van het bestuur van

het Syndikaat is de bevordering van zijne geldelijke belangen — en om te zorgen, dat de lasten der instelling door de baten kunnen gedekt worden; en voorts, om niet af te wijken van hetgeen is voorgeschreven bij het gezegde 5e art. van de wet, te weten, om geene ondernemingen te ondersteunen, al waren die ook van de grootste openbare nuttigheid, ten koste van de geldelijke verpligtingen, waarvan de volledige vervulling aan hetzelve boven alles door de wet is opgelegd.

Een tweede algemeene aanmerking doet zich voor; zij betreft den aan U Edel Mogende aangeboden *staat van de gesteldheid* van het Amortisatie-Syndikaat.

Ten gevolge van het 49e artikel van de wet op de instelling van het Syndikaat, moet om de tien jaren een situatie-staat van hetzelve, aan de Staten-Generaal medegedeeld, en voorts openbaar gemaakt worden.

Niettegenstaande de zwarigheden, die het bespoedigen van dat werk medebragt, is die staat met de grootste naauwkeurigheid zamengesteld, en zij schijnt geheel te beantwoorden aan de bedoelingen van de wet, zoodanig, dat een naauwkeurig onderzoek van het stuk geen grond tot belangrijke bedenkingen heeft opgeleverd.

Laat ons niet uit het oog verliezen, Edel Mogende Heeren! dat, volgens de bepalingen van de wet, dat stuk alleen is, en zijn moet een *situatie-staat*, die daadzaken en uitkomsten aantoont, doch die geenszins moet worden vermengd met eene *rekening en verantwoording;* dat dezelve dus uit den aard der zaak iets te wenschen kan overlaten voor hen, die de cijfers wenschen te zien, welke de bijzonderheden van elke operatie aantoonen, en zich niet te vreden houden met de opgave van uitkomsten, ten eenemaal gegrond op de rekening en verantwoording, naauwkeurig bevonden door de autoriteit, die bij de wet tot de beoordeeling is geroepen.

Het gebrek aan onderscheiding tusschen een *situatie-staat* en een *verantwoording* van het Syndikaat, schijnt dan ook aanleiding te hebben gegeven tot verscheidene aanmerkingen, op welke ik wel bereid ben te antwoorden, maar die in den grond meer of min vreemd zijn aan de overwegingen die ons bezig houden.

Het 48e artikel der wet van 1822 omschrijft met naauwkeurigheid den geheelen loop van de verantwoording van het Syndikaat; het is aan de commissie, zamengesteld zoo als daarbij wordt omschreven, en op den voet zoo als er bepaald wordt, dat de jaarlijksche rekening wordt voorgelegd: de vormen, daaromtrent bepaald, bewijzen, dat de wet als een vereischte voor de instelling heeft beschouwd de bewaring van het geheim, ten aanzien der verantwoording: en, naar denzelven stelregel, wil dan ook de wet alleen de mededeeling, elke tien jaren, aan de Staten-Generaal, van eenen *staat van het Sijndikaat.*

Deze voorschriften, ofschoon de verpligting en de bevoegdheid nopens dat onderwerp regelende, zullen intusschen door mij niet worden ingeroepen, om aan U Edel Mogenden te onthouden die ophelderingen, welke de vergadering billijker wijze kan verlangen, en ik zal dezelve dan ook geven, altijd blijvende bij het gevoelen, dat het hier de plaats niet is voor eene eigenlijk gezegde rekening, verantwoording of verificatie en uitleg van cijfers, en dat zoodanige wijze van de zaak te behandelen, zoude inloopen tegen de wetsbepalingen, zoo wel als tegen den aard en het belang van de zaak.

Na deze voorloopige aanmerkingen, vinde ik mij genoopt, het volgende aan te voeren, ten aanzien van de bedenkingen, die op den overgelegden staat zijn gemaakt geworden:

1°. Dat de *f* 19,042,700 werkelijke schuld, bij den staat vermeld, voortspruiten uit het kapitaal van *f* 12,096,700, herkomstig van de vorige Amortisatie-kas, en uit de *f* 13,000,000, aan het Syndikaat toegewezen, bij de wet van 1825, ter vergoeding van acht millioenen guldens, tot herstel van de rampen van den watervloed: deze twee kapitalen te zamen genomen, zouden eene som van *f* 25,096,700 beloopen, maar, een gedeelte er van is gebezigd tot aankoop van uitgestelde schuld en van kansbiljetten, die begrepen zijn in de posten van den staat, welke dit soort van bezittingen van het Syndikaat betreffen.

2°. Dat het gedeelte van het kapitaal van 63 millioenen werkelijke schuld, hetgeen niet is aangewend tot goedmaking van de betalingen wegens de pensioenen, is genomen uit de andere middelen van het Syndikaat, onder voorbehoud om de aanwijzing eindelijk te doen plaats hebben, op dat fonds, als daartoe bij de wet bestemd.

3°. Dat, daar men gevraagd heeft, uit krachte van welke wetten of verordeningen, het Syndikaat deel heeft genomen in verscheidene ondernemingen, bij den staat vermeld, het antwoord daarop is, dat, bij elken post naauwkeurig is opgegeven, de autorisatie, waarop de handeling gegrond is, terwijl ik mij daarenboven moet veroorloven, aan te duiden, dat mijne eerste algemeene aanmerking hier hare geheele toepassing vindt, vermits toch de beoordeeling, wat als onderneming van openbare nuttigheid te beschouwen is, aan den Koning behoort, hetzij als gevolg van de uitvoering der wet, hetzij als uit de Koninklijke magt zelve voortvloeijende.

4°. Dat verscheidene bijzondere aanmerkingen, zoo als over sommige renten, die men gemeend had onder de baten te moeten aantreffen, het niet vinden van een afzonderlijke post in bate wegens de borgtogten, over de gedeponeerde fondsen, over het afzonderlijk verantwoorden van de fondsen afkomstig van vroegere instellingen, zoo als van de Amortisatiekas en het Syndikaat der Nederlanden, uit den aard der zaak behooren tot jaarlijksche rekeningen van het Syndikaat, waar alle deze onderwerpen hunne aanwijzing vinden.

5°. Dat alle de kapitalen en de waarden van de vorige Amortisatiekas, met die van het Syndikaat zijn verëenigd, en dat dezelve in de rekeningen zijn verantwoord.

6°. Dat de opbrengst van de wegen en vaarten alleen bij raming is gebragt, vermits het beheer van dezelve nog slechts sedert weinige maanden aan het Amortisatie-Syndikaat is overgegaan, en dat er meer ondervinding en eene naauwkeurige bekendheid met dat beheer noodig is, om de kosten van onderhoud te bepalen, en van de ruwe opbrengst te kunnen aftrekken.

7°. Dat de Domeinen van Prins *Frederik der Nederlanden* in de daad *f* 190,000 opbrengen, en dat, wanneer er eenig gering verschil in meerder of minder ontstaat, de rekeningen het naauwkeurig beloop van deze inkomsten aanwijzen.

8°. Dat de jaarlijksche dotatie van *f* 2,500,000, vastgesteld bij de wet van den 9e Februarij 1818, den waarborg uitmaakt van den overgang van de uitgestelde schuld tot de werkelijke, en dat, zoo het mogelijk ware op deze toekenning terug te komen, het gevolg daarvan wel niet anders zoude kunnen zijn, dan dat het Amortisatie-Syndikaat zich van de verpligting zoude ontheven achten, om dien overgang te verzekeren.

9°. Dat, wel verre van als eene gunstige en onbezwaarde toewijzing te kunnen beschouwd worden, de opcenten voor het Syndikaat niet anders zijn dan een inkomen aan hetzelve verleend, en een daargestelde waarborg voor de renten en intrekking van de kapitalen, door de instelling, in het belang, en voor de behoeften van den Staat, opgenomen, en dat zij moeten dienen, om de mogelijkheid daar te stellen der voldoening aan onderscheidene bezwaren, aan het Syndikaat bij de wetten opgelegd, zoodanig dat, indien men de mogelijkheid zoude kunnen aannemen, dat dezelve konden worden ingetrokken, het Syndikaat zich dan ook met de daad ontslagen zoude moeten achten, om aan die verpligtingen en betalingen te voldoen, welke alleen door het genot van deze opcenten, kunnen goedgemaakt worden.

10°. Dat het juiste beloop van de geheele waarde der domeinen niet kan worden bepaald; dat de verkoopingen derzelve steeds voortgaan, en dat, wegens een vervreemd jaarlijks inkomen van *f* 811,619, de koopprijzen hebben opgeleverd eene som van *f* 38,337,318.

11°. Dat men in dwaling schijnt te zijn, wanneer men de som, als *minimum* bij het ontwerp van wet omtrent de nationale schuld aangewezen voor de amortisatie van de publieke schuld, beschouwt, als in verband staande met de sommen, bij onderscheidene wetten, op de creatie van schuld bepaald, vermits de vaststelling van de som, welke *ten minste* jaarlijks die bestemming hebben zal, het gevolg is van den geldelijken toestand van het Amortisatie-Syndikaat, welke men bevonden heeft zoodanig te zijn, dat de instel-

ling in staat is, om tot dit groote doel te besteden, het overschot van de jaarlijksche baten boven de lasten, zoo als de eene en andere thans zijn berekend, en welke verpligting dan ook aan dezelve zoude worden opgelegd.

12°. Dat het verschil in *laste*, tusschen de *kapitalen* die het actief en passief van het Syndikaat uitmaken, slechts denkbeeldig is, vermits de staat zich hoofdzakelijk bepaalt tot de aantooning van de *renten* of jaarlijksche inkomsten, en dat men het niet regelmatig gevonden heeft, om de opcenten, de domeinen en daartegen ook de pensioenen en andere veranderlijke onderwerpen, tot kapitalen te brengen en te berekenen.

13°. Dat de post van *f* 600,000, die men geoordeeld heeft te moeten brengen voor vermeerdering der renten van de losrenten op de domeinen, op derzelver vervaltijd, voor geene meerdere uitlegging vatbaar is, zonder zich te verklaren over de te nemen maatregelen, ten aanzien van de intrekking en aflossing dezer effecten, iets, dat voor het tegenwoordige nog voor onbeslist te houden is; weshalve nadere ophelderingen daaromtrent geenszins doelmatig voorkomen; en dat, op de vraag, of de leening van 100 millioenen geacht mag worden in verband te staan met de waarde der Domeinen, tot antwoord dienen kan, dat men de leening kon sluiten tot het bedrag, waarop men oordeelde de Domeinen te kunnen schatten; dat het *maximum* der leening dan ook welhaast tot 75 millioenen is verminderd, en dat men de verzekering geven kan, dat die som niet zal worden te boven gegaan.

14°. Dat de administratie-kosten zijn zamengesteld uit traktementen, bureau-onkosten, reiskosten, onderhoud van gebouwen enz., zoo als dit bij den staat gezegd is, en dat die onkosten niet blootelijk het Syndikaat betreffen, maar tevens de Directie van het Grootboek der nationale schuld, en van het Bijboek te Brussel, gelijk ook de kosten der rentebetaling van de werkelijke schuld, en dat de geheele gebragte som zich doorgaans verdeelt in *f* 155,000 voor het Syndikaat, en *f* 70,000 voor het Grootboek, en hetgeen daartoe behoort.

15°. Dat voorzeker de wet van den 5e Junij 1824, door de opschorting tot aan het einde van 1829, van den afzonderlijken inkoop van werkelijke schuld, uit hoofde van de nieuwe creatiën, te dezen opzigte, eene voor het Amortisatie-Syndikaat gunstige beschikking bevat, maar dat er onbetwistbaar eene ruime vergoeding in het belang van de schatkist is ontstaan, door de nieuwe bezwaren, welke die zelve wet op het Amortisatie-Syndikaat heeft overgebragt; dat, indien deze jaarlijksche inkoop was voortgezet, er dan in dit oogenblik gelegenheid zoude zijn geweest, om het kapitaal van de nationale schuld eene aanzienlijkere vermindering te doen ondergaan, maar dat het daarentegen dan ook onvermijdelijk zoude zijn geweest, om, reeds van 1824 af aan, het Amortisatie-Syndikaat ruimer middelen toe te voegen, hetzij door nieuwe creatie van schuld, of op eenige andere wijze; om hetzelve in staat te houden tot de voldoening van het bezwaar, voortvloeijende uit de nieuwe pensioenen, ten beloope van *f* 900,000 tot deszelfs last gebragt; ter-

wijl er dan ook geene gronden hoegenaamd zouden zijn aanwezig geweest, om ter zijde te stellen de creatie van *ses en twintig* milliocnen werkelijke schuld, voor de kosten van de invoering van het Muntstelsel, bij de wet van December 1822 toegestaan, doch bij die van 1824 wederom ingetrokken, en waarvan de daarstelling dus geen plaats heeft gehad.

En 16° dat alle onderscheiding, ten aanzien van de laatste creatiën van werkelijke schuld, geheel zoude inloopen tegen de instelling van het Grootboek, waarop slechts eene soort van werkelijke schuld bekend is, vermits de nieuwe inschrijvingen ten eenemaal met de vroegere zijn vereenigd: dat overigens de wetten op die creatie bepalen: *dat zij in allen opzigte zullen uitmaken een gewoon gedeelte van de schuld*, en dat in het geval zelfs, dat er mogelijkheid overschoot, om de herkomst der kapitalen te onderscheiden, hierin geen de minste nuttigheid zoude zijn gelegen, maar dat er alleen een verschil in de beurs-prijs van hetzelfde effect uit zoude ontstaan, die voedsel zoude geven aan de agiotage: eindelijk dat, om den oorspronkelijk op de bijzondere creatiën vastgestelden inkoop te handhaven, het noodzakelijk zoude worden, om er eene jaarlijksche som van f 850,000 toe te bestemmen, en daarmede te verhoogen die, welke aan het Amortisatie-Syndikaat, volgens de begrooting zoude worden toegekend, immers, indien men deze instelling in staat zoude willen houden, om daarenboven, eene som van f 2,500,000 als *minimum* af te zonderen voor de algemeene amortisatie, dat alsdan het Syndikaat belangloos bij de zaak zoude zijn; maar dat deze verhooging van jaarlijksche uitgave, niet noodzakelijk is voorgekomen, daar toch de belangen van de schuldeischers van den Staat genoeg verzekerd zijn, door de bepaling van het gezegde *minimum*, waardoor niet wordt uitgesloten, dat die belangen ook verder in overweging genomen worden, en de som vermeerderd, wanneer de hulpmiddelen van het Syndikaat dit zullen veroorloven.

Eindelijk, Edel Mogende Heeren! ben ik gemagtigd, om U Edel Mogenden te zeggen, dat de Koning gemeend heeft, niet te kunnen toegeven aan het verlangen, in eenige Afdeelingen van de vergadering geuit, om de overwegingen tot derzelver volgende zitting uit te stellen, maar integendeel, naar het verlangen, door de tweede afdeeling aan den dag gelegd, het raadzaam acht, eene beslissing op de wetten voor de tienjarige begrooting, bij U Edel Mogenden, gedurende derzelver tegenwoordige zitting, te moeten inroepen, zoo wel om te voldoen aan de uitdrukkelijke bedoeling van de Grondwet, als uit inzigt van het welzijn der Natie en van dat van alle steden en gemeenten, waarvan de geldelijke aangelegenheden zoo naauw met die van het Rijk zijn verbonden, gelijk mede om, in de gelegenheid te zijn van ten uitvoer te brengen de bepalingen, gemaakt bij Hoogstdeszelfs besluit van den 10den April jl.; en eindelijk, om voor te komen wanorde in den geregelden loop der administratie. Zoo veel schijnt althans zeker, dat de tijd, die er overblijft, tusschen de opening van U Edel Mogendens naastvolgende zitting, en den aanvang van het jaar 1830, niet genoegzaam zijn zal om voor te komen eene transitoire wet, welke, de zaken noodzakelijk op den bestaanden voet behoudende, minder aangenaam aan de Natie en

minder overeenkomstig de verlangen van U Edel Mogenden zoude zijn, en voorzeker ook minder zoude beantwoorden aan de vaderlijke bedoelingen van Z. M.

Zie daar, Edel Mogende Heeren! hetgeen ik gemeend heb aan U Edel Mogenden te moeten onderwerpen. — Ik heb getracht, bestaande twijfelingen weg te nemen, de zaken in derzelver waren stand voor te dragen, verkeerde opvattingen voor te komen, en het vertrouwen bij U Edel Mogenden op te wekken; laat ik het een en ander nog kortelijk mogen zamen trekken.

Gij hebt gezien, Edel Mogende Heeren! dat, zoodra men bekend is geworden met de gevoelens van U Edel Mogenden, ten aanzien van de tienjarige begrooting, men getracht heeft, zoo veel mogelijk, aan de verlangens der vergadering te voldoen.

De onkosten van de administratie der belastingen zijn op de begrooting uitgetrokken, — die van de Roomsch Katholijke Eeredienst maken een afzonderlijk hoofdstuk bij dezelve uit, afgescheiden van dat van Binnenlandsche Zaken; het gemaal is weggenomen uit de reeks der belastingen; het bedrag der gewone uitgaven is verminderd met f. 4,649,863-41, en er wordt een naauwkeurige staat overgelegd der hoofdstukken en afdeelingen, waarop de verminderingen zullen plaats hebben.

Om den twijfel van U Edel Mogenden weg te nemen, of ook de vermindering van de gewone uitgaven slechts eene overbrenging naar de éénjarige begrootingen zijn zoude, bepaalt een Koninklijk besluit, aan U Edel Mogenden officieel medegedeeld, dat de ramingen voor de buitengewone begrooting worden verminderd met *drie millioenen*, en, deze vermindering dadelijk vaststellende, heeft de Regering nog daarteboven den last gegeven, om dezelve nog van verdere bezuinigingen te doen volgen.

Om aan de Natie al dadelijk de vruchten van deze bezuiniging te doen genieten, zijn verscheidene verhoogingen van middelen, welke eerst voorgesteld waren, weder verminderd bij de laatst voorgedragene wet, en bij voorkeur, heeft men deze verminderingen doen geschieden in de belastingen, die er, bij de Afdeelingen der Vergadering, het meest vatbaar voor waren geoordeeld.

Daarenboven schrijft hetzelfde ontwerp van wet voor, dat, ten aanzien van de belastings-voorwerpen, welke van 's Rijks wege verhooging ondervinden, eene evenredige vermindering zal plaats hebben van de gemeente-belastingen, door welke de voorwerpen getroffen worden, en er is voorgeschreven, dat de bijzondere belastings-wetten in de naastvolgende zitting aan U Edel Mogenden zullen worden aangeboden.

Eindelijk, Edel Mogende Heeren! de staat van het Amortisatie-Syndikaat, vergezeld van de noodige aanwijzingen, is medegedeeld, niettegenstaande de bezwaren van de zamenstelling, en door die mededeeling is dus ook voldaan, zoo wel aan uw verlangen als aan de voorschriften van de wet; — Ik heb voorts getracht, bij mijne tegenwoordige rede, de nadere ontwikkelingen ten aanzien van

deze instelling te geven, welke men verlangd had, en, ten einde die te beter gekend worden, leg ik aan Uwen Voorzitter afschriften over van hetgeen ik deswege heb gezegd.

Ik heb beknoptelijk opgegeven de veranderingen, welke zijn gemaakt, om aan de wenschen van U Edel Mogenden te beantwoorden; ik voeg daar nog bij, dat het behouden der vrijstellingen door de wet op het personeel toegestaan; het niet voorstellen der invoering eener belasting op het vee; eener uitbreiding van den vrijen vervoer van goederen aan accijnsen onderworpen; het handhaven van den bestaanden omslag der grondbelasting alleen voor 1830, almede de gevolgen zijn van te kennen gegeven verlangens door deze Vergadering, en insgelijks bewijzen opleveren van de geneigdheid der Regering, om aan die wenschen en verlangens te gemoet te komen, zoo veel de belangen van den Staat het veroorlooven.

Alles is dus gedaan, wat doenlijk was, zonder die belangen aantetasten, en, zoo er niet is toegegeven aan sommige verder voorgestelde veranderingen, moet de oorzaak daarvan alleen gezocht worden in de volkomene overtuiging, dat die veranderingen niet waren overëen te brengen met het welzijn van het Rijk: deze beweegreden is voorzeker wettig, en men mag dus hopen, ja ik heb het regt om te rekenen op den bijval van de Vergadering, want het komt geenszins aan op strijdige belangen van de onderscheidene takken van de wetgeving, of op bijdragen, die zonder grond gevraagd, en niet toegestaan worden dan onder wederkeerige toegevendheid, maar hetgeen ons bezig houdt is het getrouw tafereel van de behoeften van de dienst, waarin voorzien behoort te worden in het belang van de orde, van het openbaar vertrouwen en van het geluk van den Staat. — Eene weigering, om in dit een en ander te voorzien, zou gevolgen kunnen hebben, die elk beminnaar van zijn vaderland wenscht voor te komen, en waarvoor noch de Regering, noch U Edel Mogenden de verantwoordelijkheid op zich zouden willen laden.

Neen, Edel Mogende Heeren! wij hebben een en hetzelfde doel, waartoe alle onze pogingen leiden; het geluk van het volk en het welzijn van het vaderland. — Laat ons onze krachten vereenigen om dat doel te bereiken, — laat ons bijzondere gevoelens opofferen aan het algemeen geluk, en de vormen aan het wezen van de zaak; — laat ons alle wantrouwen ter zijde stellen, als toch dikwijls onbillijk en altijd schadelijk zijnde, — verheffen wij ons boven vooroordeelen en driften, en geven wij het voorbeeld aan de wereld, dat eene grondwettige Regering de grondslag zijn kan van het geluk en de magt van een verlicht en deugdzaam volk.

Ik betuig U Edel Mogenden mijnen dank voor het geduld en de aandacht die gij mij wel hebt willen vergunnen. Op mijne beurt zal ik alle verdere bedenkingen met aandacht ontvangen; ik zal ze overwegen en trachten toe te lichten, wanneer ik bevinden mogt dat dit niet genoegzaam bij deze rede is geschied, en, welke ook de uitslag van onze gezamenlijke pogingen zijn moge, voede ik de hoop, — ik ben er zeker van, dat wij allen de innige overtuiging zullen mededragen, dat wij niet dan het goede hebben gewild.

Uit de Rekeningen, welke bij gelegenheid der aanbieding van de buitengewone Begrooting voor het jaar 1829, aan de Staten-Generaal zijn medegedeeld, blijkt, dat de opbrengst der hierna genoemde onderscheidene regten en belastingen, welke voor het dienst-jaar 1827, ten behoeven van 's Rijks schatkist geheven zijn, zich tusschen de Noordelijke en Zuidelijke provinciën heeft verdeeld, als volgt:

Directe Belastingen.

Het geheel bedraagt.	f. 25,987,970-23
Af, de opbrengst der *Noordelijke provinciën*.	- 13,525,931-28 ½
Blijft voor de *Zuidelijke provinciën*	f. 12,462,038-94 ½

Zegel-, Registratie-, Griffie-, Hypotheek- en Successie-regten.

Het geheel bedraagt.	f. 12,043,486-40 ½
Af, de opbrengst der *Noordelijke provinciën*.	- 6,432,415-24 ½
Blijft voor de *Zuidelijke provinciën*	f. 5,611,071-16

Inkomende- en Uitgaande-Regten en Watertollen.

Het geheel bedraagt.	f. 6,126,386-69 ½
Af, de opbrengst der *Noordelijke provinciën*	- 3,672,606-33
Blijft voor de *Zuidelijke provinciën*	f. 2,453,780-36 ½

Acciinsen.

Het geheel bedraagt.	f. 22,634,241-38 ½
Af, de opbrengst der *Noordelijke provinciën*.	- 9,972,164-10
Blijft voor de *Zuidelijke provinciën*	f. 12,662,077-28 ½

Posterijen.

Het geheel bedraagt.	f. 2,010,492-41 ½
Af, de opbrengst der *Noordelijke provinciën*.	- 1,171,508-68 ½
Blijft voor de *Zuidelijke provinciën*	f. 838,983-73

Regt van Waarborg.

Het geheel bedraagt.	f. 183,468-27 ½
Af, de opbrengst der *Noordelijke provinciën*.	- 131,709-41
Blijft voor de *Zuidelijke provinciën*	f. 51,758-86 ½

Loterijen.

Het geheel bedraagt.	f. 1,893,266-87
Af. de opbrengst der *Noordelijke provinciën*.	- 566,136-00
Blijft voor de *Zuidelijke provinciën*	f. 1,327,130-87

Jagt.

Het geheel bedraagt.	f.	144,680-72 ½
Af, de opbrengst der *Noordelijke provinciën*	-	88,023-02 ½
Blijft voor de *Zuidelijke provinciën*	f.	56,657-70

Mijnen.

Zuidelijke provinciën	f.	26,934-91

RECAPITULATIE.

	Noordelijke provinciën.			*Zuidelijke provinciën.*	
Directe Belastingen. . .	f.	13,525,931-28 ½	. . .	f.	12,462,038-94 ½
Zegel, Registratie, enz. .	-	6,432,415-24 ½	. . .	-	5,611,071-16
In- en Uitgaande Regten .	-	3,672,606-33	. . .	-	2,453,780-36 ½
Accijnsen	-	9,972,164-10	. . .	-	12,662,077-28 ½
Posterijen	-	1,171,508-68 ½	. . .	-	838,983-73
Regt van Waarborg. . .	-	131,709-41	. . .	-	51,758-86 ½
Loterijen	-	566,136-00	. . .	-	1,327,130-87
Jagt.	-	88,023,02 ½	. . .	-	56,657-70
Mijnen.	-	» »	. . .	-	26,934-91
	f.	35,560,494-08		f.	35,490,433-83

De bevolking bedroeg op den 1sten Januarij 1828 (volgens het Jaarboekje over 1829. (Zie pag. 101.)

Voor de *Noordelijke provinciën.*	.	2,307,661 zielen.
» » *Zuidelijke* »	.	3,859,193 »
Te zamen. .	.	6,166,854 zielen.

De belastingen bedragen dus per hoofd :

In de *Noordelijke provinciën.* . .	f.	15-41
En » » *Zuidelijke* » . .	-	9-20

Het totaal der belastingen beloopt, zoo als hierboven is aangetoond :

Voor de *Noordelijke provinciën.*	f. 35,560,494-08	
En » » *Zuidelijke* »		f. 35,490,433-83
Indien men daarvan aftrekt hetgeen eigenlijk tot de speciale opbrengst niet behoort, als : De *In- en Uitgaande Regten en Loterijen*, ad	f. 4,238,742-33	f. 3,780,911-23 ½
Dan behoudt men. .	f. 31,321,751-75	f. 31,709,522-59 ½

En als dan bedragen de belastingen per hoofd :

In de *Noordelijke provincien.*	f.	13-57 ½
» » *Zuidelijke* »	-	8-21 ½

1828—1829, n° 19 A.

MEMORIE

van beantwoording der processen-verbaal van de Afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten Generaal, ten aanzien van de ontwerpen van wetten betrekkelijk tot de Tienjarige Begrooting aanvangende met 1830.

Digitized by Google

Zoodra de processen-verbaal der Afdeelingen van de Vergadering bij het Gouvernement zijn ingekomen, heeft men onverwijld dezelve gesteld tot het onderwerp der meest ernstige overweging.

De groote omvang, het veelsoortige, de aart en het uitvoerige derzelve, hebben al aanstonds geleid tot het onderzoek der mogelijkheid en doelmatigheid, om de ontwikkeling, zoo al niet van alle, althans van de meeste te beproeven, en de wijze te bepalen, op welke dit met genoegzame duidelijkheid, en tot de volkomenste overtuiging, zoude kunnen geschieden.

De Koning, verlangende eene proeve te nemen, of en in hoeverre door mondelinge toelichting, opening en bescheiden, wisseling van consideratien, dat gemeen overleg zoude kunnen worden bevorderd, hetwelk de Grondwet op het oog heeft, had den Minister van Financien gelast, om met de centrale Sectie in conferentie te treden, aan dezelve alle mogelijk licht uit de oorspronkelijke stukken te geven, alle aangelegenheden voorloopig te behandelen en te trachten alles te brengen tot een zoodanig geheel, als, door successieve mededeelingen aan de Sectien zelven, op den bijval der Kamer zoude kunnen aanspraak hebben.

Hier door vleidde men zich, spoed, orde, klaarheid, volledige opening, en onderlinge overtuiging, te kunnen vereenigen, en op den besten uitslag te mogen hopen: deze proeve heeft echter haar doel gemist, en is, om velerlei oorzaken, welke men meent hier niet te moeten ontvouwen, min uitvoerlijk bevonden, en, na die mislukking, is er niets overgebleven, dan, tot eene zoo veel mogelijke algemeene beschouwing der gemaakte bedenkingen overtegaan.

Bij de behandeling van dezen moeijelijken taak, meent men de aandacht van de Vergadering het minst te zullen vergen, en de orde der zaken het meest te zullen bevorderen, wanneer men, in de eerste plaats, eenige consideratien voorafzendt, meer betrekkelijk tot

algemeene voorwerpen, het zij dan van regering, het zij van administratie; dat men daar na, in de tweede plaats, doe volgen de bijzondere toelichtingen, welke strekken kunnen ter beantwoording der aanmerkingen, omtrent elke administratie gemaakt, en alzoo hoofdstuksgewijze; en dat men eindelijk, en in de derde plaats, dat alles met eenige algemeene aanmerkingen besluite.

Wat het eerste gedeelte betreft, moet al aanstonds worden te kennen gegeven, dat de Regering, over het algemeen, van gevoelen is, dat eene langzame, doelmatige en ordenlijke vermindering der uitgaven van Staat, zeer verre de voorkeur verdient, boven meer onmiddelijke, minder bepaalde reductien van sommen, waarvan de uitvoering, indien dezelve al mogelijk mogt bevonden worden, altijd gepaard moet gaan, met kwetsing van gewettigde belangen, en gevaar loopt tot verwarringen te leiden.

Gedurende het nu bijna afgeloopen tienjarig tijdvak zijn, te veel bewijzen aan de Staten-Generaal en aan de Natie gegeven van 's Konings gezindheid, om, waar dit slechts mogelijk bevonden is, in alle deelen des bestuurs gepaste bezuinigingen daartestellen of te helpen bevorderen, om zich niet overtuigd te houden, dat de Vergadering, daar, waar Zijne Majesteit de verminderingen als min geraden of geheel onuitvoerlijk moet houden, niet derzelver volkomen vertrouwen zoude geven aan eene beoordeling, welke op de ondervinding en de naauwkeurige kennis van zaken gegrond is.

Dat men dan ook niet behoeft optemerken, hoe gedurende de laatste jaren f. 19.964,439-48 door mindere uitgaven; als op de begrootingen waren toegestaan, in de kassen van den Staat zijn terug gevloeid; hoe daarteboven alle kosten van het nieuwe stelsel der Gevangenissen en Organisatie der algemeene Rekenkamer, ten bedrage van f. 938,386-50 's jaars, en waarvoor op de gewoone begrooting niets gebragt was, door besparingen, daaruit betaald zijn; hoe de opcenten successivelijk verminderd zijn; zoodanig dat, terwijl in 1825 er 18 op alle de belastingen bestonden, hiervan die op het gemaal, geheel vervallen; — die op de grondlasten tot 3 en die op de overige middelen tot 13 verminderd zijn, invoege dat daardoor en door de afschaffing der 15 opcenten voor het Amortisatie-Syndikaat op

het *personeel*, en van *twee* opcenten op de overige middelen, eene verligting voor de natie is te weeg gebragt van f. 7,168,241-20, 's jaars, en dat, ook op die wijze de mogelijkheid is geboren, om de uitgaven voor de volgende jaren, ten minste op de schaal der vroegere te behouden, niettegenstaande aanzienlijke vermeerderingen van rentebetalingen en uitgaven voor binnenlandsche organisatien, en coloniale behoeften, het tegendeel konden doen verwachten.

Dat het er intusschen verre af is, dat men niet zoude verlangen, om op het betreden spoor rustig voorttegaan, en met de Staten-Generaal krachtdadig medetewerken, om op eene geleidelijke wijze alle die verdere besparingen te helpen tot stand brengen, voor welke de bestaande orde der zaken slechts vatbaar zoude kunnen bevonden worden; dat Zijne Majesteit dan ook met aandacht heeft gezien en overwogen, de vele aanmerkingen door de Afdeelingen gemaakt, en dat, de onderhavige beantwoording der bedenkingen van de Sectien, en de belangrijke wijzigingen, welke in de begrootings Wetten gebragt zijn, genoegzaam zullen bewijzen van het verlangen des Konings, om zich aan de Vergadering aantesluiten; omtrent dat alles, wat, behoudens de voorschriften der Grondwet en de belangen der natie door dezelve mogt verlangd zijn.

Een tweede verlangen, vrij algemeen behandeld en geuit, heeft de strekking, om alle, immers vele uitgaven, welker quotiteit niet altijd dezelfde is, naar het buitengewone overtebrengen.

Men twijfelt echter, of eene zoodanige behandeling der zaken, en met de bedoelingen der Grondwet, en met de wel begrepen belangen der schatpligtigen overeenkomt.

De uitgaven toch, in het algemeen, zijn bij de artikelen 123 en 126 der Grondwet, tot twee bijzondere soorten bepaald, — namelijk die, welke tot den staat van vrede, en die welke tot dien van oorlog behooren, alle de zoodanige, welke tot eerstgemelden staat betrekking hebben, zijn tot de eerste Afdeeling verwezen, en daarmede kan geenszins worden overeengebragt de meening om alles, met uitzondering van vaste toelagen, bij de Grondwet bepaald, in de laatstgemelde cathegorie te doen vallen, als waardoor on-

getwijfeld de onderwerpen en het bedrag der jaarlijksche begrootingen zoo zeer vermenigvuldigd en belangrijk worden zouden, dat de physieke mogelijkheid, om het werk van het eenjarige, immer, binnen het tijdvak van twintig dagen aftedoen, waarvan artikel 100 der Grondwet als minimum gewaagt, en daarvoor dan ook in sommige jaren de mogelijkheid onderstelt, niet meer bestaan zoude.

Het daarstellen van een beginsel, dat van die indeeling afwijkt, zoude in tegendeel jaarlijks tot overwegingen leiden, over zich bestendig herhalende voorwerpen van administratie, en over uitgaven, welke over meer dan een jaar behooren verdeeld te worden.

Men denke slechts aan den voorraad der magazijnen voor de Marine, den aanbouw van schepen, en oneindig vele andere onderwerpen, waarvan de bestaanlijkheid gedurende een ruim tijdvak van jaren behoort verzekerd te zijn, en het te wijd uitstrekken van dat beginsel schijnen aftekeuren. Intusschen is er, door het niet brengen van de subsistentien voor het leger, en de schaftgelden buiten gaats, reeds getoond, dat men ten dezen aan het bereids vroeger gemanifesteerd verlangen der Vergadering wil te gemoet komen, en in de wijze, op welke thans alles is overgewerkt, zal eene doorslaande proeve gegeven worden, dat zelfs *daar*, waar de gezigtspunten en uitleggingen verschillen, zoo veel wordt toegegeven, als men meent te mogen en te kunnen doen.

In de derde plaats, blijkt uit de processen-verbalen, der Sectien, het verlangen van vele Leden der vergadering, om sommige deelen van algemeen beheer, in meerdere hoofdstukken, te splitsen.

Hoe zeer het is voorgekomen, dat voor zoodanige splitsing geene voldoende redenen bestaan, en de onderstelde meerdere vrijheid, daar door geboren, om de eene tak van administratie door de andere, is het noodig, door af en overschrijving in hetzelfde hoofdstuk, te kunnen te gemoet komen, wel verre van tot verkeerde gevolgtrekkingen te kunnen leiden, aan den Koning de meerdere mogelijkheid laat, om de besparingen te bevorderen, welke het groote voorwerp zijner onafgebroken zorgen zijn; en onvermijdelijke uitgaven te doen geschieden, welke, dezer dagen, zoo

te regt zijn aangemerkt ook bezuinigingen te zijn: zoo heeft echter Zijne Majesteit, aan wien de zaak, wel bezien, meer onverschillig kan zijn, dezelve tot het voorwerp van meer gezet onderzoek gemaakt: met dat gevolg, dat men heeft bevonden, dat iedere smaldeeling van beheer, eene vrij aanzienlijke vermeerdering van omslag en onkosten na zich sleept, dat door dezelve de kosten van administratie, met alle ambtenaren tot dezelve behoorende, van comptabiliteit met al den aankleve van dien, in eene aanzienlijke mate wordt uitgebreid; en dat dus, op een oogenblik, waarbij vereenvoudiging en besparing het doel des gemeenschappelijken overlegs zijn, eene te ruime toepassing van dat verlangen, aan het doel zelve minder zoude beantwoorden.

Maar ook hier heeft men gemeend, eenen middenweg te mogen inslaan, door eene proeve te nemen, met het op zich zelven brengen van die administratie, welke daarvoor eigenaardig vatbaar en boven anderen verkieslijk is.

De kamer zal zien, dat de Roomsch Catholijke Eeredienst, in navolging van hetgeen daaromtrent met de andere Godsdiensten bereids plaats heeft, wederom tot eene bijzondere administratie, zoo als vroeger, onder een VIIe hoofdstuk gebragt is; hebbende Zijne Majesteit verklaard, bereid te zijn, om, naar gelang van den uitslag dezer proeve, dit beginsel eenigzins verder uittebreiden. Men oordeelt minder te mogen toegeven aan het verlangen van eenigen, hetgeen trouwens door vele andere Leden wedersproken is, om de onderwerpen der begrooting, in meer bijzondere wetten ter beraadslaging te brengen; noch in de bepalingen der Grondwet, noch in de ondervinding van het voorledene, noch eindelijk in de uitkomsten, welke zulke soort van overwegingen, daar, waar ze plaats hebben, opleveren, vindt men genoegzame aanleiding om terugtekomen op hetgeen ten dezen onder Ons bestaat.

De Koning heeft de belangrijke overwegingen der Sectien, omtrent de mogelijkheid en het raadzame van eene vermindering der landmagt, met verdubbelden ernst, tot het voorwerp zijner bezorgdheid gesteld; en, naarmate de Grondwet de beoordeeling dier onderwerpen meer bijzonder aan Zijne Majesteit

uitsluitend opdraagt, heeft Hoogstdezelve te meer gemeend, alles, wat daartoe kan betrekkelijk zijn, aan eene personele beschouwing te moeten onderwerpen.

Zonder vrijheid te vinden, om de redeneringen der Sectien, op alle bijzondere punten, te ontleden, of te ontwikkelen, hoe groot, welk soort, en welke verhouding, hoe ingedeeld, het getal troepen van den Staat, en de betrekkelijke toestand der Nederlanden, en van Europa zoude moeten en kunnen zijn, zal de Koning ook hier weder bewijzen, dat alles, wat met de eer en veiligheid van zijn volk, welks onafhankelijkheid te verzekeren Hoogstdeszelfs wensch en pligt is, kan worden overeengebragt, gretig wordt aangenomen, bestendig blijft overwogen, en reeds aanvankelijk, door aanzienlijke vermindering van uitgaaf op het gewone, en onverwijlde besparingen van een deel daarvan, wordt achtervolgd.

Zeer uiteenloopende zijn de consideratien omtrent het hoofdstuk Justitie. Over het algemeen valt optemerken, dat de uitgaven daarvoor gebragt, op de bestaande wetten en verordeningen gegrond zijnde, tot vele der gemaakte aanmerkingen minder schijnen te kunnen leiden; terwijl de overweging, dat de beoordeeling omtrent sommige derzelve bij de Grondwet aan den Koning is vrijgelaten, en het nog ontbreken van de ondervinding van den geheelen afloop der nu aanstaande organisatie, het alleen raadzaam hebben doen oordeelen, om eene zeer belangrijke som van dat kapittel op de tienjarige begrooting te doen wegvallen, ten einde, naar gelang van latere beschouwing en kennis van bepaalde resultaten, daarvan eventueel meerder of minder naar het buitengewone overtebrengen.

Met deelneming is bij den Koning het verlangen van eenige Leden gezien, om in de behoeften van den protestantschen Eeredienst, en van de leeraren daartoe behoorende, op eene meer ruime wijze te voorzien.

Zijne Majesteit is er verre af, om die behoeften, welke hem niet onbekend zijn, van de rij der wenschelijke uitgaven te willen uitwisschen; het voorledene, hetwelk zoo vele sporen teekent van eigene mildheid, en koninklijken bijstand, bewijst genoegzaam, en van overtuiging en van deelneming; men meent echter, dat het thans minder geschikt zoude zijn, die uitbreiding

van uitgaven, op de onderhavige begrooting te doen plaats vinden, en oordeelt meer doelmatig, om die behoefte te gemoet te komen, zoo als dit tot hiertoe, en bij toenemende uitbreiding geschied is, zich voorbehoudende om, bij de jaarlijksche begrooting, naar bevind der omstandigheden, daarop terugtekomen.

Bijna al de Sectien hebben den wensch geuit, om, alvorens over de deugdzaamheid der voorgedragene wet, tot jaarlijksche aflossing van schuld, te oordeelen, den staat van het Sijndikaat, welke volgens art. 49 der wet van den 27 December 1822 in dit jaar 1829 moet worden opengelegd, te kennen.

Welke moeijelijkheden ook van de formatie van dien staat, in dit oogenblik, onafscheidbaar waren, heeft echter het overzigt derzelven niet verhinderd, om dien arbeid te doen plaats hebben. Ze is verrigt; de algemeene vergadering van het Sijndikaat is tegen 11 Maart binnen Amsterdam beschreven; aan derzelver beoordeeling zal die staat worden onderworpen, en, zoodra deze is tot stand gebragt, zal hij, als eene bijlage van dit stuk, aan Hun Edel Mogenden worden overgelegd.

Velen hebben den wensch geuit, dat het beginsel van centralisatie meer beperkt, en door eene meerdere vrijgevigheid in vele takken van bestuur, mogt worden achtervolgd.

De Regering deelt over het algemeen het gevoelen dier Leden; en, hoezeer de toepassing van hetzelve, in eenen gevestigden staat van zaken, tijd en omzigtigheid gebiedt, is daaraan reeds aanvankelijk door het overlaten van sommige onderwerpen aan de Provincien, gevolg gegeven en blijft het verder een voorwerp van Zijner Majesteits bijzonderen aandacht.

Eenige hebben de algemeen-making der Maréchaussée over de noordelijke gewesten voorgeslagen; ook dat object is sedert lange het voorwerp van 's gouvernements onderzoek. De nuttigheid dier uitbreiding wordt niet tegengesproken; maar men zoude zich bedriegen, indien men meende, dat dezelve niet dan weinig beduidende uitgaven zoude ten gevolge hebben.

Eene naauwelijks voldoende vermeerdering ten dezen alleen voor de grensprovincien, meestal uit mare-

chaussée te voet bestaande, is bevonden de som van f. 400,000 verre te boven gaan.

Men behoort op het oog te houden, dat in die provincien, welke met vele wateren doorsneden zijn, de dienst der maréchaussée te paard van weinig nut zoude zijn, en dus, in allen gevalle door zoodanig wapen te voet zouden behooren vervangen te worden.

Men heeft opgemerkt, dat de tolregten niet op de onderhavige begrooting gebragt zijn; het zal ten dezen genoegzaam wezen, te zeggen, dat de reden der weglating te vinden is in de Wet van 27 December 1822, (Staatsblad n° 59.) bij welke derzelver opbrengsten aan het Sijndikaat zijn afgestaan; terwijl wijzigingen, hier en daar in de tariven gemaakt, het gevolg zijn geweest van de veranderde inrigting van diligences en andere vervoermiddelen, welke eene schier telkens veranderde toepassing der bestaande verordeningen onvermijdelijk maken, terwijl vooral het getal passagiers en de meerdere zwaarte der voertuigen het noodig hebben gemaakt, de verhouding met andere rijtuigen te herstellen, en eene billijke vergoeding voor de meerdere kosten van onderhoud der wegen te erlangen.

Ook het muntwezen en eene, zoo men meent, te geringe emissie van zilver geld, heeft veler aandacht getrokken.

Het kan niet worden ontkend, dat, in evenredigheid van de zeer groote hoeveelheid gemunt goud, die van het zilver minder aanzienlijk geweest is. De intrekking der oude zilveren muntspecien, vooral in de zuidelijke gewesten, vereischt tijd en voorzigtigheid; hierbij komen redenen, ontleend uit de meerdere duurte van het zilver en uit den algemeenen toestand der zaken geboren; redenen, welke hier ter plaatse geen meer breede ontwikkeling toelaten, maar bij welke men de verzekering geven kan, dat, gedurende het nu afgeloopen jaar en op dit oogenblik, vrij belangrijke aanmuntingen van zilveren specien op de munten van Brussel en Utrecht plaats hebben.

De collegien van den staatsraad en van de algemeene Rekenkamer hebben almede aanleiding gegeven tot onderscheidene opmerkingen, en den wensch tot bezuiniging doen maken.

De instelling dier beide ligchamen is bij de Grondwet verzekerd en met bepaling van het maximum der Leden van den staatsraad, is derzelver benoeming aan den Koning verbleven; dat maximum heeft, om het onzekere wat, gedurende het tienjarig tijdvak, door den Koning zoude noodig bevonden worden, tot grondslag van berekening gestrekt, hetwelk te meer onverschillig was, naarmate men gewoon is, hetgeen door minder emplooi kan overig blijven als vrijvallend fonds onder buitengewone inkomsten tot de Schatkist te doen terugkeeren.

De vergelijkingen bij deze gelegenheden tusschen fransche en nederlandsche instellingen gemaakt, is minder gegrond bevonden: want, behalve dat eene grootere bevolking in evenredigheid met veel mindere kosten kan worden bestuurd als eene kleinere, en dat bijvoorbeeld een gezant van eenen staat van zes millioenen inwoners op dezelfde toelage aanspraak kan maken als een voor dertig, zoo zoude de vergelijking der appointementen van verre de meeste hoofd ambtenaren in Frankrijk met die in de Nederlanden, de schaal der bezuiniging zeer aanzienelijk tot de laatsten doen overhellen.

Steeds bedacht, om in al de deelen van administratie de mogelijke besparingen intevoeren, heeft Zijne Majesteit ook hier zoo wel als bij de Rekenkamer genoegzame sommen van de tienjarige begrooting doen afvoeren, ten einde later met rijpen rade te doen overwegen wat ten dezen zoude kunnen plaats hebben, terwijl men zich voorstelt, dat, ook met medewerking van de Staten-Generaal, en door vereenvoudiging der werkzaamheden, de aanzienlijke uitgaven voor de algemeene Rekenkamer vooral ook door beperking van het getal der Leden, overeenkomstig het verlangen door de afdeelingen geuit, zullen kunnen worden verminderd.

Gelijk bij het eerste gedeelte dezer memorie slechts meer algemeene punten worden behandeld, en de aanmerkingen op bijzondere artikelen der onderscheidene hoofdstukken, bij het tweede gedeelte zullen worden toegelicht, zoo vermeent men door het nu aangevoerde omtrent de Wet op de uitgaven, genoeg te hebben gezegd, en gaat men over tot die op de middelen ter bestrijding van eerst gemelden, mede voor

zoo verre de meer algemeene gezigtspunten, of bedenkingen omtrent dezelve betreft.

Bijna al de afdeelingen verlangen dat de oude weg betreden en al de onkosten van perceptie en surveillance, bijzonder onder de uitgaven gebragt worden.

Hoezeer men het nut dezer verandering niet doorziet, maar integendeel van gevoelen blijft, dat door dezelve het totaal der uitgaven ondoelmatig verhoogd, en de grootte der staatsbehoeften slechts bij overdrijving gekend wordt, en hoezeer andere consideratien, ontleend uit den aard der zaak, en de orde en vereenvoudiging der comptabiliteit, voor het behoud van het voorgedragene schijnen te blijven pleiten, zoo heeft echter Zijne Majesteit toegestaan, dat ook dit offer aan het gevoelen der Sectien gebragt worde, en de hierbij gevoegde stukken zullen doen zien, dat aan den wensch der afdeelingen ten dezen volkomen beantwoord is.

Men had gemeend dat, door voorloopig de verdeeling der grondlasten van de gewesten gedurende het aanstaande tienjarige tijdvak, op den bestaanden voet te laten, behoudens toezegging dat bij te lang achterblijven der beeindiging en toepassing van het kadastrale werk aan bestaande ongelijkheden zoude worden te gemoet gekomen, vele beraadslagingen te vaak door verondersteld gewestelijk bezwaar aangevuurd, en door de vrees voor meerder bezwaar wedersproken, zouden hebben kunnen worden voorgekomen. De bedenkingen der Sectien doen het verlangen kennen om den bestaanden staat van zaken niet zoo lang te bestendigen, en de hierbij overgelegde wijzigingen in de wet op de middelen zal doen zien, dat ook hier weder aan de geopperde bezwaren is te gemoetgekomen door de bepaling, dat de repartitie slechts over 1830 en 1831 bestendigd wordt, terwijl, bij mangel van eenen nieuwen kadastralen aanslag in 1831, het onderwerp tot dat van nadere overweging zal gesteld en in dat jaar door eene nadere voordragt van Wet aan de Staten-Generaal, achtervolgd worden: iets hetgeen zoo geheel sluit op de verzekering in 's Konings naam bij de behandeling der buitengewone begrooting voor 1829, gegeven, dat ten dezen noch twijfel, noch bezwaar schijnt te kunnen overblijven.

Bij eene gezette overweging der processen-verbaal der Sectien, heeft de regering gemeend zich te kunnen overtuigen dat vrij algemeen het project A met behoud van het middel van het gemaal, minderen bijval gevonden heeft, en dat men meer bepaald belangrijke wijzigingen verlangt in het project B zoo omtrent den vorm als de quotiteit der voorgedragene middelen.

De Koning meent dan ook, op geene verdere overwegingen van de Wet A te moeten aanhouden, neen, maar integendeel het daarvoor te kunnen houden, dat, van nu af, het ontwerp B alleen en uitsluitend ten dezen in consideratie komt en het is dan ook dat men, uitgaande van dat beginsel, tot welks openlegging de Minister van Financien gelast is, bij de volgende beschouwingen zich uitsluitend tot het ontwerp B bepaald heeft.

Het lijdt geene tegenspraak, dat, zoo wel de natuur en vorm, als vooral de quotiteit der middelen afhankelijk zijn van het bedrag der uitgaven, welke door dezelve moeten bestreden worden, en niemand zal ontkennen dat, wil men den staat aan geene onvoorziene verwarringen, en zich zelve aan geene strafbare verantwoordelijkheid blootstellen, men de erkende behoeften genoegzaam ja eenigzins ruim moet dekken, ten einde voortekomen dat men niet terugdale tot den draaikolk van deficit in 's lands inkomen welker gevolgen veel doodelijker en veel kostbaarder voor de natie zelve zijn, als een betamelijk en doelmatig stelsel van belastingen. Uit de stukken aan de vergadering overgelegd, zal het blijken, dat het bedrag der tienjarige begrooting, zoo als dezelve was voorgedragen met bijvoeging der kosten van beheer en surveillance daarop voor een gedeelte gebragt beloopt de som. . . . . f. 68,754,318-00

'dat men dat bedrag van uitgaaf heeft verminderd met eene som van. . » 4,649,863-59

En dat dus het bedrag der te bestrijdene uitgave bedraagt. . . . . » 64,104,454-41

Men heeft algemeene beginselen bij het opsporen der middelen van belastbaarheid gemeend te moeten op het oog houden.

Vooreerst, om, ook naar aanleiding der observatie

van vele Sectiën, bij het wegvallen van het gemaal al aanstonds ook het middel van het geslag, *zoo als het bestond*, te verlaten, ten einde onverwijld eenige en meer successive grootere besparingen te plukken, welke van het niet behouden dier beide belastingen zullen kunnen verkregen worden.

Het is daarom dat men voorstelt dat middel door eene belasting op paarden, hoorn- en wolvee te doen vervangen, dewelke bij beschrijving zal worden gevorderd, even gelijk zulks van het veefonds pleeg te geschieden.

Men heeft zich daarom dan ook liever bepaald tot aanzienelijke verhoogingen op het middel van de *suiker*, als een koloniaal voortbrengsel, en de *wijn* als een voorwerp van weelde, zoo als hierna blijken zal, en tot eene belasting, die welligt als een nieuwe grondslag van het personeel, geheven op eene eenvoudige, onkostbare, en gelijk men meent, meer billijke en zekere wijze, het geslagt zoude kunnen vervangen.

Ten tweede : om, zoo weinig mogelijk, tot bestrijding der behoeften tot *nieuwe* middelen de toevlugt te nemen, deels om de erkende moeijelijkheid der zoodanigen welke voor al de deelen des Koningrijks volkomen geschikt geoordeeld worden, deels om het steeds zeer onzekere van derzelver opbrengst, en men heeft het voor de belangen der contribuabelen meer geschikt geoordeeld, door eene verhooging van het bestaande, het evenwigt niet te verbreken, hetwelk thans tusschen alle de middelen bestaat.

Ten derde : het is dan ook daarom dat men de belastingen op thee, koffij, tabak en brandstoffen, heeft gemeend met mindere vrijheid, als voorwerpen van belasting te mogen voordragen, hoezeer men erkent dat vooral de brandstoffen, vroeg of laat; na meer bedaard overleg dan hetwelk thans daaraan kan worden gegeven, tot middel van belasting zullen kunnen gebragt worden.

Ten vierde : dat men na herhaalde overweging en na onderzoek der geschiedenis van dit middel onder de meerdere of mindere heffing op hetzelve, het *zout* vatbaar heeft gehouden om, zonder het minste inconvenient, hetzij van de zijde der administratie, hetzij van

die der trafikanten of van de consommateurs zelve met 25 °/₀, naar aanleiding der bestaande Wet, te vermeerderen : iets hetgeen aan de consideratien van eenige Sectien beantwoordt; terwijl wat het gevoelen betreft, om dat middel naar een ander beginsel op het ruwe zout bij den invoer te heffen, een naauwkeurig onderzoek, het volstrekt ongeradene eener zoodanige wetsverandering heeft aangetoond, welke daarteboven minder noodzakelijk schijnt indien gepaste wijzigingen in de uitvoering der Wetten, de eerlijke trafikanten beschermen, en meerdere faciliteiten voor den grooten zouthandel, waartoe welligt het nieuw stelsel der Rijks entrepots leiden kan, velen der bezwaren opheffen, welke thans, misschien te ruimschoots tegen de bestaande verordeningen zijn aangevoerd; men merkt ten slotte hiervan op, dat bij het wegvallen der zoo algemeen op de mindere volksklasse werkende belasting van het gemaal eene gelijksoortige belasting op het zout, niet van onbillijkheid schijnt te kunnen worden beschuldigd.

Ten vijfde : Men draagt voor, de belasting op het binnenlandsch gedisteleerd en de binnenlansche bieren en azijnen, in plaats van 50, de eerste met 30 en de andere met 25 percent in principaal te verhoogen, en de 50 percent van het buitenlandsch bereids voorgedragen te behouden : ook deze voordragt geschiedt naar aanleiding van het gevoelen van velen, in de Sectien, ontwikkeld.

Men stelt dit voor *beide* die middelen, in eene bijna gelijke mate voor, deels om dat de behoeften van den staat, en de aard dier middelen dit medebrengt, maar vooral ook om dat men door deze verhooging de gelijkheid in belasting tusschen de onderscheidene deele des Rijks bevordert; iets voor welks gestrenge waarheid men borg staat, ofschoon het hier minder voegzaam schijnt in breede becijffering dezer stelling te treden. Wat de Wetten op die middelen zelven betreft, herhaalt men den wensch, om door veerder naauwkeurig onderzoek op den moyelijken dwaalweg ten dezen, de beste grondslagen te kunnen opspooren, op welke dezelve behooren gevestigd te zijn : dat onderzoek gaat onafgebroken voort; eenige uwer zijn met de waarheid dezer daadzaak van nabij bekend; maar bij den strijd der meeningen, zelfs tusschen de meestkundige in deze vakken, zoude het uiterst gewaagd

zijn, thans meer te zeggen, dan dat men zal trachten tot beginselen te komen, welke op regtvaardigheid en onzijdigheid gesch oeid, de belangen van alle ingezetenen, met die der Schatkist zullen kunnen vereenigen, en vele klagten bevredigen, welke thans van zoo vele zijden, en tot soms onderling strijdige einden, worden aangevoerd.

De regering heeft overigens het oogmerk om, zoodra de begrooting zal zijn tot stand gebragt, eenige kundige traffikanten vooral voor het gedisteleerd, uit de onderscheidene deelen des Rijks te vereenigen, ten einde, in het bijwezen der ambtenaren van de Administratie, te zien wat ten dezen behoort behouden, wat verlaten of gewijzigd te worden.

Het middel op de wijn beantwoordt in de daad noch aan de verwachting noch aan het belang der contribuabelen of van de Schatkist, door den wederinroep der Wet van 1819 en de voorgedragene verhooging met de helft stelt men vast dat de opbrengst de nu geraamde som zal bereiken; terwijl op deze wijze aan de billijke klagten der wijnhandelaars in vele steden des Rijks, aan het belang van alle brave handelaren in dat vak, en ook aan het verlangen van eenige Leden der vergadering, zal worden voldaan; het middel van den *wijn* is daarenboven, des te meer geschikt, om op die wijze de behoefte te helpen bestrijden, om dat indien het zout zelfs den schamelen treft, de wijn bij uitsluiting op den meer gegoeden drukt, en dit laatste middel reeds door gemeente opcenten vrij algemeen bezwaard is, welke zoo voor dit middel, als voor de overigen die verhoogd worden, door evenredige vermindering van plaatselijke opcenten zullen worden achtervolgd, gelijk dit 's Konings bepaald voornemen is, waarvan men bij dezen de stellige verzekering geeft, terwijl deze vermindering zeer wel kan plaats hebben zonder bezwaar of vrees dat de gemeenten in de geheel aan dezelve overgelaten middelen welke, blijkens de onderneming, zoo volmaakt goed *binnen dezelve* kunnen geheven worden, niet meerder genoegzame bronnen van belastbaarheid zullen vinden, tot dekking van het te kort hetwelk door eene vermindering van opcenten van eenige middelen *in evenredigheid van derzelver vermeerdering* bij het Rijk zal kunnen ontstaan.

Ten zesde : de overwegingen der Sectien hebben de aandacht der Regering nader en meer bepaald gevestigt op het middel van de suiker.

Bij die overweging is niet alleen het verlangen van velen, om de suiker tot een voorwerp van verhoogde belasting te stellen, maar ook van die welke te gelijk eene bescherming en instandhouding der belangrijke suikerraffinaderijen op het oog hebben, gadegeslagen.

Men heeft gemeend *beiden* te hebben vereenigd, in de wijze, op welke de verhooging van die middel wordt voorgedragen, daar men toch door zeer ruime restitutien van regten bij den uitvoer van het geraffineerd, den fabrikant in staat stelt, om, of bij eigen uitvoer zelf zijne waar aan de buitenlanden tot lagere prijs te kunnen afzetten, of om bij binnenlandschen verkoop voor buitenlandsche verzending, zoo veel hoogeren prijs te bedingen, als geevenredigd is aan de uittebetalen regten op den uitvoer.

Ten zevende : de zeer uiteenloopende gevoelens van vele leden, omtrent de belasting op het personeel hebben het Gouvernement zeer lange bezig gehouden. Alles heeft doen zien dat van alle zijden zwarigheden gevonden worden, welke meer gemakkelijk te erkennen als uit den weg te ruimen zijn. — Men heeft als grondbeginsel gemeend te moeten stellen, dat, zoo wel in evenredigheid tot de bestaande behoeften als met terugzigt op de bereids gedane voordragt, dat middel aan de Schatkist zoude behooren af te werpen een bedrag van f. 8,100,000.

Te midden van den strijd der opinien en de velerlei wijzen, langs welke men meent dat dit middel zoude behooren geheven te worden, heeft men zich overtuigd, dat alles een nader zeer aandachtig onderzoek vereischt; dat indien men meer langzaam niet tot *volmaakte* beginselen komen zal, welke trouwens van geenen menschelijken arbeid kunnen gewacht worden, men altans der volkomenheid naderen en het beginsel treffen kan door hetwelk meerdere gelijkheid, betere opbrengst, met minderen omslag en min knellende bepalingen zullen kunnen hand aan hand gaan.

Het is daarom dat men voordraagt, de bestaande Wet voorloopig te behouden, en alleen door intrek-

king der vrijdommen te wijzigen; waartoe men te meer heeft kunnen besluiten, naar mate vele der zoodanigen, op welke de daardoor intevoeren uitbreiding der belasting zal worden toepasselijk gemaakt reeds in de opheffing van het gemaal, eene zeer aanmerkelijke verligting zullen ondervinden, terwijl men door voor non valeurs eene som van f. 500,000 in uitgaaf te brengen, zich de mogelijkheid heeft willen voorbehouden, om deze uitbreiding geleidelijk en billijk te doen plaats hebben.

Ten achtsten : sommige Afdeelingen hebben zeer dringend het verlangen te kennen gegeven, dat de overlegging der speciale Wetten, zoude vooraf gaan, aan de overweging der begrooting zelve.

Hoe gaarne men zich in alles zoo veel mogelijk naar den wensch der Afdeelingen heeft pogen te schikken, zoo is de voldoening aan dat verlangen, even ongeraden als ondoenlijk bevonden.

De toelichtingen bij ieder der middelen bereids gegeven moeten van de waarheid hiervan doen overtuigd zijn, ende minste overhaasting, de geringste beslissing van een betwist beginsel, zonder het strengst en onzijdigst onderzoek, stelt de wetgeving tusschen de belangen der natie, der nijverheid en van de Schatkist; de verantwoordelijkheid is te groot, om niet met de meeste omzigtigheid ten dezen te werk te gaan, en het Gouvernement behoudt bij de voordragt dier Wetten, de overtuiging voor zich zelve te hebben, dat, welk oordeel later zoodanige voordragt ook wachten moge, men ze met genoegzame kennis en met de beste trouw gedaan heeft.

Daarenboven in dit oogenblik en te midden van het zoo gewigtig begrootingswerk, laten noch tijd noch omstandigheden toe, dit werk behoorlijk te beginnen, veel min te eindigen, veel, het is waar, is gedurende den afgeloopen zomer aan eenige speciale Wetten gearbeid, ja eenige derzelve zijn tot een geheel gebragt; maar men verbergt niet dat de vele en velerlei bedenkingen, later, en nu onlangs over die onderwerpen in het midden gebragt de herziening, zoo niet de geheele omwerking van dien arbeid zoo zeer hebben noodzakelijk gemaakt, dat men het niet wagen zoude de mogelijkheid te onderstellen, dat zulk een arbeid binnen

eene eng bepaalde tijdsruimte zoude te volbrengen zijn.

Men draagt dan ook daarom het voorloopig behoud van het bestaande voor, met de wijzigingen, die, naar aanleiding der gemaakte bedenkingen daarin gebragt zijn; en men zal na de vaststelling der begrooting door de Staten-Generaal dadelijk handen aan het werk slaan, om, zonder verwijl en met allen mogelijken spoed, de speciale Wetten voortebereiden, ten einde dezelve in de eerstvolgende zitting aan Hun Edel Mogende te onderwerpen.

Men meent genoeg gezegd te hebben omtrent het algemeen overzigt der middelen, zoo als die, ten gevolge der daarin gebragte wijzigingen, ter beraadslaging der Staten-Generaal verbleven worden, en alzoo te mogen overgaan tot het tweede gedeelte dezer memorie, bij hetwelk, zoo veel mogelijk en hoofd stuksgewijze, zullen worden toegelicht vele der vragen en aanmerkingen der onderscheidene Afdeelingen.

IIe HOOFDSTUK.

De Secretarie van Staat, de Hooge Kollegien, enz.

Ten aanzien van het personeel, de reis- en- verblijfkosten en de bureau- en- lokaal behoeften, welke bij elk der hoofdstukken van het aangeboden ontwerp van gewone begrooting voor het tweede tienjarig tijdvak zijn uitgetrokken als *kosten van de Departementen*, worden in de processen-verbaal der afdeelingen van de tweede kamer der Staten-Generaal, op onderscheidene plaatsen, aanmerkingen en vragen gevonden, welke voor eene algemeene beantwoording vatbaar zijn, zoo dat men zich tot voorkoming van herhalingen heeft vermeend te kunnen bepalen tot de hierna volgende toelichtingen, zonder bij elk der hoofdstukken, door eene breedvoerige uitweiding op het onderwerp derzelve, terug te komen.

Met opzicht tot het personeel bij de departementen van algemeen bestuur, en hooge Kollegiën, wordt aangemerkt, dat ofschoon alles wat betreft de benoeming der ambtenaren, en de bepaling van derzelver bezoldiging overeenkomstig de bepalingen der Grondwet, uitsluitend aan den Koning behoort en

mits dien vele vragen zouden kunnen worden geacht geene opzettelijke beantwoording te behoeven, men dien onverminderd gaarne, ten aanzien van onderscheide punten aan het verlangen der afdeelingen wil voldoen, terwijl men het gepast acht, te dezer plaatse al aanstonds te zeggen dat de inrigting den loop en den omvang van hat werk bij de departementen van algemeen bestuur, aan de overwegingen en het onderzoek eener speciaal daartoe, door Z. M. benoemde commissie, zijn onderworpen geweest, en dat ten gevolge daarvan, en in verband met de daaruit voortgevloeijde verordeningen te rekenen van 1° Januarij 1824, door den Koning, een nieuw kader voor het personeel van elk departement en kollegie, is vastgesteld, waarbij in verhouding tot den omvang der werkzaamheden, het getal ambtenaren, zoo veel mogelijk is beperkt, zoodanig dat daaruit aanzienlijke besparingen zijn voortgevloeijd, zoo als het blijkt wanneer men er op let, dat onder anderen bij de nieuw aangebodene begrooting voor de tractementen van het personeel bij het departement van financien, afdeeling 3e, 9e hoodstuk, f. 75,686 minder is aangevraagd dan in 1820 is toegestaan; al het geen verder in dit opzicht zoude mogen beproefd worden, zoude dus in verband moeten staan met vermindering van het werk; de mogelijkheid daar van maakt een onderwerp van overweging uit, en wordt dezelve erkend, dan bieden de sommen, welke van onderscheidene hoofdstukken van het aangeboden ontwerp van tienjarige begrooting zijn afgevoerd, om *gedeeltelijk* naar het buitengewoon overgebragt te worden, de gelegenheid aan, tot zoodanige besparingen, als met behoud van orde in den gang van 's Rijks dienst en zaken, zullen bevonden worden bestaanbaar te zijn.

Wat betreft de reis- en verblijfkoste, en de bureau- en lokaal behoeften en bepaaldelijk de vraag of dit soort van uitgaven niet jaarlijks op de buitengewone begrooting zoude moeten worden gebragt, antwoord men dat de aard dier uitgaven vast en voortduerend is en dat ofschoon niet beweerd wordt of kan worden, dat derzelver bedrag jaarlijks juist het zelfde is hieruit te minder bedenkingen kunnen worden afgeleid tegen het brengen derzelve op de gewone begrooting, vermits die uitgaven in dat opzicht niet alleen gelijk staan met alle andere, welke tot de *gewone* behooren, maar daar te boven, de ondevinding ook een

grond van berekening heeft opgeleverd, zeker genoeg om zonder gevaar voor eene te ruime raming, het werkelijk benoodigde voor elk jaar te bepalen, althans op den voet der tegenwoordige inrigtingen; ondergaan déze veranderingen waaruit besparingen voortvloeijen dan bieden de sommen welke naar de buitengewone begrooting worden overgebragt, ook ten aanzien der nu bedoelde uitgaven de gelegenheid aan tot beperking van dit soort van kosten; het verdient voort opgemerkt te worden dat dezelve in de thans loopende tienjarige begrooting opgenomen en daarbij door de Staten-Generaal zijn toegestaan of schoon in 1819 het wezenlijk benoodigde niet met zoo veel zekerheid als thans konde worden berekend.

Door deze algemeene aanmerkingen, en het verminderen der uitgaven van alle de hoofdstukken, waaromtrent zulks mogelijk was, zouden vele vragen voor beantwoord kunnen worden gehouden; doch men voegt gaarne meerdere toelichtingen daarbij, omtrent welke echter, verdient op het oog gehouden te worden, dat alle betrekking hebben tot de uitgaven zoo als dezelve in het aangeboden ontwerp van begrooting voorkomen; ongeacht de aanzienlijke vermindering van het bedrag dier begrooting, zoo als die thans gewijzigd wordt voorgedragen.

Pag. 36.
Afd. 1, art. 1, litt. C.
Tractement van de Geemploijeerden.

1° Tienjarige begrooting.	f 28,890	»
2° » »	33,300	»
Dus op de tweede meer.	f 4,410	»

Het beloop der tractementen is berekend overeenkomstig de organisatie door den Koning aan de staats-secretarie gegeven in den jare 1823; door deze organisatie zijn de kosten van het personeel der staats-secretarie, in der daad verminderd; want onder deze f. 33,000 zjn berekend de schrijfloonen ad f. 11,000.

De vaste tractementen bedroegen in 1820.		f. 28,890	»
Thans bedragen ze slechts.		22,300	»
Dus minder.		6,590	»
De schrijfloonen zijn thans geraamd op		11,000	»
Tot dekking daarvan moet in de eerste plaats komen de som hierboven gemeld van	f. 6590 »		
Waarmede de vaste tractementen verminderd zijn; en die van.	2300 »		
		8,890	»

Bij de eerste tienjarige begrooting onder een andere artikel (art. 3, litt. *h*) gebragt; zoo dat. . . . . f. 2,110 »

De werkelijke vermeerdering van dit onderwerp uitmaakt, dewijl de bovengemelde f. 2,300, alleenlijk van een ander artikel der tienjarige begrooting voor 1820–1829, overgenomen (en bij dit artikel gevoegd is) en de vermeerdering van . . . . f. 4,410 »

Slechts schijnbaar is de vermeerdering bedraagt.	4,410 »
Af de reeds vroeger gebragt. . . .	2,300 »
Blijft meer	2,110 »

Het geen berekend is op de werkelijke behoefte, uit het vermeerderd schrijfwerk geboren, en zulks bij doorsneide over de jaren 1823–1827.

Pages 124 en 125.

Afd. 1, art. 1, litt. *a*.

1° Tienjarige begrooting . .	f	10,000 »
2° » » . .		20,000 »
Schadeloosstelling . . .	f	3,333 33
Reiskosten		138 »
		3,471 33

Onder de f. 10,000 op de 1° tienjarige begrooting uitgetrokken voor tractement van den Staats-Raad, belast met de directie der staats-secretarie, was niet begrepen deszelfs schadeloostelling en reiskosten wegens dubbele residentie ad f. 3,471 33, welke als toen voorkwam onder het bedrag der 1° afd. art. 2. (schadeloostelling, reis- en verblijfkosten). — Deze schadeloostelling en reiskosten worden nu uit de f. 20,000 gedekt; — daar door is ook de post voor schadeloosstelling, reis- en verblijfkosten op deze tienjarige begrooting, welke anderzins, naar aanleiding der bestaande organisatie der staats-secretarie zoude hebben moeten worden *vermeerderd*, met f. 1,300 *verminderd*.

Afd. 1, art. 3, litt. *d*.

Onderhoud van lokalen.

1° Tienjarige begrooting . .	f	3,900 »
2° » » . .		2,900 »
Nu minder		1,000 »

De som van f. 2,900, is niet vatbaar voor eenige verdere vermindering; — de aanvrage gegrond zijnde op eene doorsnede van de werkelijke uitgaven over de jaren 1820–1826.

Litt. *e*.

Aankoop en reparatie van meubelen.

1° Tienjarige begrooting . .	f	2,000 »
2° » » . .		2,000 »

Als boven; als zijnde op de ondervinding bij doorsnede gegrond.

Afd. 3.

Staats-posterijen.

1° Tienjarige begrooting.	. f 51,616	»
2° » »	. . f 25,608	»
Nu minder. . . .	5,008	»

De eenige specificatie welke hier zoude kunnen gegeven worden, is, dat er te voren 4 courriers met tractementen waren; terwijl men die tractementen laat uitsterven, zoodanig dat thans maar *één* courrier het genot daarvan heeft.

De equipements-kosten zijn berekend naar de werkelijke uitgaven bij doorsnede over de laatste 7 jaren, hetgeen ook met de kosten van derzelver reizen is geschied, naar aanleiding waar van dan ook de aangewezene vermindering van f. 5,008, heeft kunnen worden aangenomen.

De geringheid der som voor de reizen van de staats-postiljons uitgetrokken, in vergelijking met die welke in 1819 en vroeger daarvoor op de begrooting wierdt gebragt, (zijnde thans het art. staats-posterij met slechts f. 25,608 uitgetrokken, terwijl hetzelve toen nooit minder bedroeg dan f. 50,000) doet klaarblijkelijk zien, dat bij het opmaken, der tegenwoordige raming slechts is gelet geworden op hetgeen onvermijdelijk noodzakelijk wordt geacht.

Page 198 en 199.

Zie de antwoorden hiervoren. — Alleenlijk wordt aangemerkt, dat de vergelijking der kosten voor het onderhoud van meubelen benoodigd, tusschen de algemeene rekenkamer en de staats-secretarie, min juist is, vermits de rekenkamer steeds in *'s Hage* blijvende geen twee lokalen en derzelver meubelen heeft te bekostigen en te onderhouden; ook worden sommige onmisbare meubelen van *'s Hage* naar *Brussel* en terug overgebragt; er worden kisten vereischt voor het vervoer van archieven, alle welke objecten door de reizen schade lijden en tot herstellings-kosten of aanvulling, aanleiding geven, hetgeen bij de algemeene renkenkamer, het geval niet is.

Pag. 251.
Afd. 1, art. 1.

De hoogere bezoldiging van den secretaris van staat ad	f.	10,000 00
De overneming onder dit artikel van de som te voren voor de schrijfloonen verleend en alstoen onder een ander artikel gebragt ad.	»	2,300 00
En de werkelijke meerdere behoefte voor schrijfloonen, (zie de antw. hier voren) ad.	»	2,110 00
Vermeerderen de uitgaven, met . . .	f.	14,410 00

Doch op de 1° tienjarige begrooting waren

de tractementen der boden, etc., uitgetrokken voor . . . . f. 7,600 00
En thans voor slechts. . . » 6,466 00

Verschil. . . . . » 1,134 00

lijft. . . . . f. 13,276 00

Meer dan op de 1e tienjarige begrooting voor dit artikel was uitgetrokken.

Door deze overbrenging der schrijfloonen van het 3e op het 1e art. is de som voor *bureau-behoeften*, *enz.*, in de eerste plaats met f. 2,300 verminderd; de verdere vermindering ad f. 2,600 op het geheele 3e artikel, moet geenzins worden toegeschreven aan vermindering of vereenvoudiging der werkzaamheden (de hoogte der benoodigde schrijfloonen getuigt van het tegendeel) maar aan de in acht genomene bezuiningen waar door men getracht heeft onder de vorige raming te blijven; zijnde overigens deze behoeften thans gegrond op hetgeen daarvoor gemiddeld over 1820 - 1826, werkelijk is uitgegeven.

Afd. 5 en 6.

Ten aanzien van den raad van state, en de rekenkamer, vermeent men zich te kunnen gedragen, aan hetgeen bereids in het algemeen, nopens die kollegien gezegd is; —de vermindering van het 2e hoofdstuk, met een bedrag van f. 75,608 kan ten bewijze strekken, dat de gemaakte aanmerkingen de aandacht van het Gouvernement hebben tot zich getrokken, en dat daar aan zoodanig gevolg is gegeven, als alleen voor het oogenblik mogelijk was.

Het getal referendarissen van de 1e klasse, welker bezoldiging uit de begrooting van den raad van state wordt voldaan, bedraagt 6; — dat der referendarissen van de tweede klasse 8, en dat der commiesen van staat 8; — onder hetgeen bij art. 3 der 5de afdeeling van het 2e hoofdstuk is uitgetrokken, is voorts begrepen de bezoldiging van één commies, en één adjunct-commies, het overige is bestemd voor de belooning van één kamerbewaarder, de boden en de concierge te Brussel, mitsgaders voor dag-gelden van knegts.

Na aftrek der bezoldiging van 16 leden der algemeene rekenkamer, is de som uitgetrokken bij art. 1 der 6de afdeeling van het 2e hoofdstuk, bestemd voor de tractements-betaling van één secretaris, één commies, met den personeelen titel van referendaris; 12 com-

miesen; 2 adjunct-commiesen, met den personeelen titel van commies; en 26 adjunct-commiesen; — eindelijk voor de bezoldiging van eenige mindere geëmploijeerden; den kamer-bewaarder; — 5 boden en 5 adsistenten: omtrent de twee laatste soorten van bezoldigden wordt aangemerkt, dat hunne bemoeijenissen zich niet bepalen tot den dienst in het lokaal der bureaux, maar dat de rekenkamer in gestadige betrekking staande met alle de departementen van algemeen bestuur, de bezorging, van aan haar onderzoek en verëvening onderworpen stukken, ook tot het werk der gedachte beambten behoort.

Afdeeling 7.

De kosten van de Militaire Willems-Orde, hebben, ofschoon de aanvrage is gebleven beneden het geen in 1820 is toegestaan, aanleiding gegeven tot enkele aanmerkingen. — Met opzicht tot de gevraagde specificatien, antwoordt men, wat betreft de som bij art. 1, litt. *b* gebragt, dat het overschietende, na aftrek der bezoldiging van den Secretaris, moet strekken tot bekosting van het schrijf- en ander bureau werk; mitsgaders tot betaling van een bode; en wat aangaat de vertoogde soldijen van gedecoreerde militairen, voldoet men aan het te kennen gegeven verlangen, door het overleggen van den hier bij gaanden staat, waaruit het zal blijken, dat de som van f. 43,000, beneden de nog voor korten tijd bestaan hebbende behoefte is, en dat men bij de berekening derzelve heeft ondersteld dat welligt de nieuwe benoemingen niet gelijk zullen staan met het versterf.

Afdeeling 8.

Eindelijk dient ter hoofdzakelijke beantwoording van het geen met opzichte tot deze laatste Afdeeling van het 2ᵉ Hoofdstuk is gevraagd, dat de som van f. 2,500, voorkomende bij art. 1, lᵗ c, als abonnement wordt toegestaan aan den Thesaurier der Orde van den Nederlandschen Leeuw, voor de kosten, welke bij het gedacht onderdeel van artikel 1 zijn omschreven, en dat voorts het tractement aan den rang van dien ambtenaar verbonden, slechts f. 2,000 bedragende, de tegenwoordige titularis, uit aanmerking der door denzelven in vroegere betrekking genotene hoogere belooning, eene personeele toelage geniet, welke alszoodanig onder de afloopende betalingen van het 2ᵉ onderdeel der buitengewone begrooting voorkomt.

7

STAAT aanwijzende het getal der op 25 april 1828 aanwezig zijnde Ridders van de MILITAIRE WILLEMS ORDE, beneden den graad van Officier, met de berekening hunner verhoogde soldijen voor een geheel jaar.

GETAL der op 25 april 1828 aanwezig zijnde Ridders van elk wapen.	GETAL der benoemde Ridders sedert de instelling der Orde.	GETAL der afgestorvenen en gepensioneerde Ridders sedert de instelling der Orde.	REST der verhoogde soldij genietende Ridders op 25 April 1828.	GRADEN BIJ DE BENOEMING.	BEDRAG der Ridders Soldij voor ieder man per jaar.		JAARLIJKSCH montant per graad.		MONTANT der Ridder soldij van elk wapen voor een geheel jaar.	
				INFANTERIE.						
	6	1	5	Adjudanten onder officier	f. 182	50	912	50		
	49	10	39	Serjanten Majoor	146	»	5694	»		
	100	26	74	Serjanten en fourriers	118	62½	8778	25		
	93	24	69	Korporaals	63	87½	4407	37½		
	201	42	159	Flankeurs en fuseliers	45	62½	7254	37½		
	6	1	5	Tambours Majoor	118	62½	593	12½		
	7	2	5	Tambours	54	75	273	75		
356									27,913	37½
				KAVALERIE.						
	6	1	5	Adjudanten Onder-officier	200	75	1003	75		
	18	2	16	Opper-wachtmeesters	191	62½	3066	»		
	32	12	20	Wachtmeesters en Fourriers	155	12½	3102	50		
	24	2	22	Brigadiers	82	12½	1806	75		
	5	2	3	Trompettes	118	62½	355	87½		
	33	12	21	Drag.s, Husss, Kurass. en Lanciers.	63	87½	1341	37½		
87									10,676	25
				RIJDENDE ARTILLERIE.						
	16	4	12	Wachtmeesters en Fourriers	155	12½	1861	50		
	6	3	3	Korporaals	82	12½	246	37½		
	10	3	7	Kanonniers der eerste klasse	73	»	511	»		
	6	1	5	id. tweede klasse	63	87½	319	37½		
27									2,938	25
				ARTILLERIE TREIN.						
	2	1	1	Wachtmeesters	155	12½	155	12½		
	1	»	1	Korporaals	82	12½	82	12½		
	4	2	2	Soldaten	63	87½	127	75		
4									365	»
				ARTILLERIE TE VOET.						
	2	»	2	Serjanten Majoor	164	25	328	50		
	1	»	1	Serjanten en Fourriers	136	87	136	87		
	1	»	1	Korporaals	82	12½	82	12½		
	5	3	2	Kanonniers der eerste klasse	63	87½	127	75		
	7	4	3	id. tweede klasse	54	75	164	25		
9									839	49½
				MARÉCHAUSSÉES.						
	1	»	1	Wachtmeesteers	155	12½	155	12½		
	1	1	»	Maréchaussées	75	»	»	»		
1									155	12½
484				Transporteeren.					42,887	49½

Digitized by Google

GETAL der op 25 april 1828 aanwezig zijnde Ridders van elk wapen.	GETAL der benoemde Ridders sedert de instelling der Orde.	GETAL der afgestorven en gerojeerde Ridders sedert de instelling der Orde.	REST der verhoogde soldij genietende Ridders op 25 April 1828.	GRADEN BIJ DE BENOEMING.	BEDRAG der Ridder soldij voor ieder man. per jaar.		JAARLIJKSCH montant per graad.		MONTANT der Ridder soldij van elk wapen voor een geheel jaar.	
484	. . .	. . .	. . .	. . . Pr transport.	. . .	.	. . .	.	42,887	$49\frac{1}{2}$
				MINEURS EN SAPPEURS.						
	1	1	»	Sappeur der 2e klasse	54	75	»	»		
				MARINE.						
	7	1	6	Opper stuurman	206	»	1236	»		
	4	3	1	Opper schipper	176	»	176	»		
	1	1	»	Konstabel majoor	128	»	»	»		
	1	»	1	Opper zeelmaker . . . , ...	120	»	120	»		
	1	»	1	Derde stuurman	120	»	120	»		
	1	»	1	Tweede schipper	128	»	128	»		
	3	1	2	Bootsmannen	104	»	208	»		
	1	1	»	Schieman	96	»	»	»		
	1	1	»	Tweede zeelmaker	88	»	»	»		
	1	1	»	Eerste bootsmansmaat.	88	»	»	»		
	1	»	1	Eerste schiemansmaat	80	»	80	»		
	2	1	1	Konstabelsmaat	72	»	72	»		
	9	1	8	Kwartiermeester.	72	»	576	»		
	2	2	»	Scheepskok	80	»	»	»		
	7	4	3	Matroos der 1e klasse	60	»	180	»		
	4	2	2	» 2e »	52	»	104	»		
	1	1	»	» 3e »	45	»	»	»		
27	. . . .	. . . .							3000	»
				MARINIERS.						
	2	»	2	Serjanten	127	75	255	50		
	2	1	1	Korporaals	73	»	73	»		
	2	»	2	Mariniers der 2e klasse	54	75	109	50		
	3	1	2	» 3e »	45	$62\frac{1}{2}$	91	25		
	1	»	1	Pijper	54	75	54	75		
8	. . . .	. . .							584	»
	1	1	»	Bij koninklijk besluit van 26 April 1818 n° 59, is aan den Ridder Augustin Piton toegestaan een jaarlijksch inkomen van f. 200 (deze is overleden) .	200	»				
	1	»	1	Bij koninklijk Besluit van 30 November 1819 n° 71 is, aan den Ridder Joannis Peuser toegestaan een jaarlijksch inkomen van	91	»	91	»		
1	. . . .	. . . .							91	»
				Bij onderscheidene besluiten is aan de Ridders J. Gahlsen, B. Henry, J. Sluitman, W. Kamberg, G. Van de Mosselaar, J. Steiner en J. Justin, toegekend het genot van de helft der door hen genoten soldij in indie; - hunne personen onder het getal van dezen Staat reeds begrepen zijnde, wordt slechts het jaarlijksch verhoogd bezwaar alhier uitgetrokken.					127	75
520	. . . . . .	. . . .		TOTAAL					46,690	$24\frac{1}{2}$

IIIᵉ HOOFDSTUK.

Departement van Buitenlandsche Zaken.

Voor dit departement is in 1820, bij de thans nog loopende tienjarige begrooting toegestaan . f. 678,790
En bij de buitengewone begrooting van hetzelfde jaar . . . . » 71,500

Dus te zamen . . . . f. 750,290

Bij het thans in overweging zijnde ontwerp van gewone begrooting, is aangevraagd f. 737,000; dus f. 13,290, minder dan in 1820 is toegestaan, en zulks met de bedoeling, om het 3ᵉ Hoofdstuk, voortaan, even als voor het loopende jaar, slechts voor *memorie*, in de buitengewone begrooting optenemen.

Wanneer men nu, na deze gegevene toelichting, in aanmerking neemt, de zedert 1820, plaats gehad hebbende aanzienlijke uitbreiding van 's Rijks buitenlandsche betrekkingen, dan zal het voorzeker geene verder betoog behoeven, dat bij de regeling der uitgaven, van het onderhavig departement, met spaarzaamheid is te werk gegaan; het zal overigens uit de hierna volgende opgave kunnen blijken, dat men bij de raming der aangevraagde som van f. 737,000 heeft gerekend op de mogelijkheid van nog verdere vermindering van kosten, vermits men voor sommige uitgaven minder heeft gebragt, dan de thans nog werkelijk bestaande behoefte.

Afdeeling 1.

Omtrent de kosten welke onder deze Afdeeling zijn opgenomen, gedraagt men zich, wat betreft het brengen derzelve onder de gewone uitgaven, aan het geen, in het algemeen omtrent dat soort van kosten bij de beantwoording der vragen, betreffende het 2ᵉ Hoofdstuk, is gezegd, terwijl men wat aangaat het bedrag dier afdeeling, aanmerkt, dat daar voor bij de loopende tienjarige begrooting is toegestaan, ... f. 92,700
Terwijl thans wordt aangevraagd, . . » 89,000

Minder. . . . . » 3,700

En zulks in weerwil der handzakelijke vermeerdering van het personeel, in verhouding tot de grootere uitbreiding van 's Lands Staatkundige betrekkingen; de kosten dier vermeerdering hebben het vroeger, voor de bedoelde afdeeling toegekende, niet verhoogd, aangezien de tafelgelden van den Minister, met f. 10,000, zijn verminderd.

Het personeel bij het departement van buitenlandsche zaken, bestaat in de volgende ambtenaren, als;

Een secretaris generaal;
Een geheim secretaris;
Een secretaris van de cijffers;
Twee referendarissen;
Een raad van legatie;
Vier commiesen;
Zes adjunct commiesen;
Drie surnumerairen;
Twee boden;
Twee concierges, en
Twee assistent-boden.

Afdeeling 2 en 5.

De sommen van f. 500,000 en f. 55,000, respectivelijk bij deze afdeelingen uitgetrokken, zijn bestemd, tot voorziening in de kosten der hierna volgende missiën en consulaten, waar van zoo als men zal zien, de tegenwoordige uitgaven, het aangevraagde overtreffen; zoo dat hierin het bewijs wordt gevonden dat men op verminderingen bedacht is.

SPECIFICATIE DER ZENDINGEN BUITENLANDS.

	Tractement van		
Amerika, ...	den gezant en secretaris, ...	f.	50,000
Baden, ...	den chargé d'affaires, ...	»	7,500
Beijeren, ...	den gezant, ...	»	18,000
Brazeliën, ...	den chargé d'affaires, ...	»	12,000
Columbia, ...	als boven, ...	»	8,000
Denemarken, ...	den gezant en secretaris, ...	»	20,000
Duitschland bij den bonddag,	als boven, ...	»	20,500
Frankrijk	den gezant en raad van legatie; alsmede schrijfloonen voor de legatie,	»	44,900
Groot-Brittaniën, ...	den ambassadeur, secretaris van ambassade en particulieren secretaris	»	90,600
Hanover, Dresden en Saxen-Weimar, ...	den gezant, ...	»	16,000
Hanzeesteden, ...	den chargé d'affaires, ...	»	6,000
Mexico, ...	als boven, ...	»	8,000
Napels, ...	als boven, ...	»	7,500
Oostenrijk, ...	den gezant en secretaris, ...	»	50,000
Ottomannische porte, . .	den ambassadeur, raad, secretaris en opzigter over het paleis te Pera; mitsgaders kosten voor onderhoud van dat gebouw, . . .	»	28,450
Portugal, ...	den gezant en secretaris, ...	»	20,000
Pruissen, ...	als boven, ...	»	28,000

Rome en Toscane, . . .	als boven, ...	»	20,000
Rusland, ...	als boven, ...	»	44,000
Sardiniën, ...	den chargé d'affaires, ...	»	7,000
Spanje, ...	den gezant en secretaris, . . .	»	32,500
Wurtenberg, ...	den chargé d'affaires, ...	»	7,000
Zweden, ...	den gezant en secretaris.	»	22,000
Zwitserland, ...	den gezant.	»	15,000
	Te zamen, ...	f.	542,950

SPECIFICATIE VAN DE CONSULATEN.

Algiers,	tractement en toelagen van den consul en kanselier, mitsgaders gewone spendatien, ...	f.	12,140
Marocco,	tractement van den consul generaal, mitsgaders gewone spendatien, ...	»	8,500
Tripolij,	tractement van den consul, en gewone spendatien,	»	8,000
Tunis,	als boven, ...	»	7,500
Kanarische eilanden,	tractement van den consul, ...	»	3,000
Elseneur,	als boven, ...		200
	Te zamen	f.	59,340

Afdeelingen 4, 5, 6 en 7.

De raming der kosten bij deze afdeelingen uitgetrokken, is gegrond op de berekening van het geen bij voormede gedurende een lang tijdsverloop, jaarlijks wegens elk soort van uitgave, heeft moeten worden besteed; hier door zoude des noods de voortdurende noodzakelijkheid eener aanwending van gelijke sommen kunnen worden betoogd; doch men acht dien onverminderd de gedane vragen, nopens de gedachte afdeelingen, daar door niet volkomen beantwoordt, maar vertrouwt, dat dezelve als zoodanig sullen worden beschouwd, wanneer men nog aanmerkt dat in de eerste plaats, voor de buitenlandsche missiën en de consulaten, minder is aangevraagd dan thans nog besteedt wordt, ... f. 47,290

En dat in de tweede plaats het slot bedrag der aanvankelijke raming van het 5e Hoofdstuk, verminderd is met, ... » 38,000

Te zamen, ... » 85,290

Zullen de kosten der missiën uit het daar voor uitgetrokkene kunnen worden besteeden, dan zal op die uitgaven, zoo als zulks de bedoeling is te bewerkstelligen, vermindering moeten plaats hebben; terwijl het

afvoeren eener som van f. 38,000 nog verder de gelegenheid aanbiedt, tot zoodanige besparing, als de overwegingen daar omtrent zullen doen erkennen mogelijk te zijn.

IVe HOOFDSTUK.

Departement van Justitie.

Afd. 1, art. 1, 2 en 3.

Bij het eerste gedeelte dezer memorie, vertrouwt men genoegzaam te hebben toegelicht, zoodanige bedenkingen als aan alle de departementen gemeen zijn; men vermeent dan ook, hier niet te moeten herhalen, 't geen daar gezegd is, en in 't algemeen bij de behandeling van dit Hoofdstuk te moeten zeggen, dat, even als de Koning aan zich de overweging voorbehoud van 't geen aan hem bij de Grondwet verbleven is, hoogstdezelve zoo ook een zeer beduidend gedeelte der uitgaven van dit hoofdstuk, van de tienjarige begrooting, heeft afgevoerd, ten einde, na de vaststelling van alles wat tot de regterlijke organisatie betrekkelijk is het geheel beter te kunnen overzien, en met volkomene kennis van zaken, de benoodigde uitgaven te beoordeelen; eene aanmerking, welke men verlangt te zien toegepast op de verdere onderwerpen, bij dit hoofdstuk behandelt; terwijl men overigens met opzicht tot de kosten der eerste afdeeling van hetzelve, vermeent, meer bepaaldelijk te kunnen verwijzen naar de algemeene aanmerkingen, voorkomende bij de beantwoording der vragen, aangaande het 2de hoofdstuk gedaan, en dus oordeelt, wat betreft die afdeeling, zich te kunnen bepalen tot de gevraagde opgaven van het Personeel, hetwelk bestaat in de volgende ambtenaren:

Een secretaris Generaal;
Een Referendaris;
Twee commiesen met den personeelen titel van Referendaris;
Een Commies;
Zes Adjunct-Commiesen;
Bladschrijvers;
Een kamer-Bewaarder;
Drie Boden;
Een assistent-Bode, en
Vier knegts.

Afd. 2 en 3.

Kosten van den Hoogen Raad, de provinciale Geregtshoven en Arrondissement Regtbanken.

De uitgaven onder de 2de en 3de afdeeling uitgetrokken, zijn berekend, overeenkomstig de bepalingen der Wet van den 18^{den} April 1827 met in achtneming van de vermeerderingen welke uit de onlangs aangenomene

wetten, op de regterlijke indeeling van het Rijk, zullen voortvloeijen, zoo dat men, bij eene vergelijking van die wetten, met de geraamde sommen onder de 2de en 3de afdeeling, van zelve genoegzaam tot de bijzonderheden daarvan zal kunnen opklimmen; men acht het daarom voor het tegenwoordige minder doelmatig om eene nadere specificatie dienaangaande in het ontwerp van tienjarige begrooting te maken, boven en behalve dat zulks ook op geene volledige wijze kan geschieden, zoo lange alle de daartoe vereischt wordende wettelijke bepalingen, niet zijn vastgesteld, terwijl de sommen in dat geraamde al verder begrepen, zich bepalen tot de bezoldiging van eenige subalterne beambten en suppoosten der justitie, zoo als klerkx, deurwaarders enz., waarvan het getal, na dat de wetten op de organisatie in werking zijn gebragt, zal geregeld worden, en daarom voor als nog geene bepaalde specificatie gedoogt.

Overigens vermeent men te moeten doen opmerken, dat vermits volgens de gemaakte wijzigingen, het bedrag van het 4de hoofdstuk is terug gebragt, tot hetgeene voor het Departement van justitie over den dienst van 1829 is toegestaan, ook daardoor eene breedvoerige en naauwkeurige uiteenzetting van alle de kosten, al ware dezelve mogelijk, welligt voor het oogenblik minder noodzakelijk is geworden.

De vraag welke door de 6de sectie is gedaan (zie pag. 201) van waar het komt, dat de uitgaven van het departement van justitie in vergelijking van die over vroeger jaren geraamd, met eene zoo aanzienlijke som zijn vermeerderd, vertrouwt men, dat voor het tegenwoordige geene bijzondere toelichting zal vereischen, daar dezelve, zoo wel in de bepalingen der wet van 18 april 1827, als in het verlangen der Staten Generaal, om het lot der regterlijke ambtenaren, over het algemeen, te verbeteren, hare beantwoording vindt.

Afdeeling 4.
Algemeene Justitie-kosten

De algemeene justitie-kosten, onder de 4de afdeeling uitgetrokken, zijn, gelijk dit met juistheid door de 7e sectie is aangemerkt (zie pag. 254) t'eenemale afhankelijk van het meerder of minder getal misdaden, wanbedrijven en overtredingen welk er worden begaan; van derzelver meerdere of mindere complicatie; van het getal der getuigen die gehoord moeten worden; van derzelver domicilie; van den afstand der plaats alwaar zij moeten verschijnen; en in een woord van eene menigte van andere omstandigheden die in den loop van iedere

procedure kunnen voorkomen en onderzoek of nasporing vereischen : uit dien hoofde zijn zij dan ook niet vatbaar om anders dan globaal en in massa begroot te worden. Bij die begrooting nu, heeft men zich geregeld, naar hetgeen de ondervinding van de afgeloopene dienstjaren heeft geleerd, dat voor die soort van uitgaven, doorgaans vereischt wordt, en ofschoon de reglementen op het stuk der justitie-kosten bestaande, eene herziening zullen behooren te ondergaan, heeft men echter gemeend, die des te eerder tot grondslag eener algemeene berekening te kunnen leggen, aangezien de beginselen waarop die reglementen zijn gebouwd, geacht kunnen worden insgelijks bij vervolg in het algemeen van toepassing te zullen kunnen gemaakt worden.

Afdeeling 5.
Kosten van Militaire-Justitie

De kosten welke de 5e Afdeeling voor de militaire-justitie bevat, zijn alle van gelijken aard en hoedanigheid, als die der Burgerlijke Hoven en Regtbanken, en het geen derhalve ten aanzien der laatste, hiervoren is aangemerkt, geld ook ten opzigte van de globale berekening van de uitgaven der militaire-justitie. — De tractementen en andere vaste uitgaven hebben geene verhoogingen ondergaan en zijn op nieuw berekend in overeenstemming met de sommen die voor het thans nog loopende tienjarig tijdvak zijn toegestaan. — Voor het voorige bestaan de kosten in veranderlijke uitgaven, die voor geene volledige specificatie vatbaar zijn, en men heeft daarom gemeend zich tot eene algemeene post voor dezelve te kunnen bepalen.

Afdeeling 6.
Verschillende uitgaven.

De uitgaven in de 6e Afdeeling begrepen, zijn uit haren aard niet wel voor eene meerdere omschrijving vatbaar, dan daar omtrent bij die Afdeeling, in acht is genomen, in welker voege zij dan ook in vroegere begrootingen, zijn voorgekomen, met dit onderscheid alleen, dat die uitgaven nu in eenen algemeenen post zijn zamen getrokken, terwijl zij te voren in eenige onderdeelen waren gesplitst, doch altoos met dezelfde algemeenheid, zoo dat die zamenvoeging in het wezen der zaak geen verschil maakt, te minder, daar nu, even zeer als te voren, alle de verschillende soorten van kosten, bepaaldelijk zijn opgenoemd, en het gezamenlijk bedrag derzelve met dat van vroegere jaren na genoeg gelijk staat : reiskosten van justitiële ambtenaren voor buitengewone verplaatsingen; gratificatien en de dommagementen, geheime correspondentie gelden, enz., en andere dergelijken, zijn natuurlijk niet anders dan bij

wijze van algemeen overslag te begrooten, en men heeft daarin gemeend eene reden te meer te vinden om alle die uitgaven in eenen algemeenen post te vervatten gelijk men daar tegen de uitgaven van dit Hoofdstuk meer globaal op de nu gewijzigde tienjarige begrooting heeft verminderd, en tot die som heeft teruggebragt, welke daar voor bij de gewone begrooting en de buitengewone begrooting voor 1829, is toegestaan.

Met opzigt tot de gevraagde toelichting aangaande uitgave van gratificatien (page 11), merkt men aan, dat hier door worden verstaan belooningen van personen die aan de justitie op eenigerhande wijze diensten hebben bewezen, of die aanspraak hebben om van wege dezelve eenige schadeloosstelling of geldelijke te gemoetkoming te erlangen; en wat betreft de veronderstelling van de vierde sectie (page 152), als of de hier bedoelde directeuren en commissarissen van policie, andere dan gewone plaatselijke ambtenaren van dien aard zoude zijn, daaromtrent is zij in een geheel verkeerd begrip; — het geen voor tractement en toelage van die ambtenaren is gebragt, strekt tot belooning en schadeloosstelling van de *plaatselijke directeuren en commissarissen van policie*, voor de diensten en werkzaamheden welke zij ten behoeve van de Regering in het algemeen, mitsgaders van administratien of departementen van algemeen bestuur. enz., volbrengen, en die niet regtstreeks tot hunne plaatselijke bedieningen of bemoeijingen gerekend kunnen worde te behoren : deze soort van uitgaven zijn derhalve van dien aard, dat zij voor geene redelijke tegenspraak of bedenking vatbaar zijn, gelijk dan ook derzelver billijkheid en noodzakelijkheid door de 2e sectie (page 38), in het algemeen is erkend.

Ve HOOFDSTUK

Departement van Binnenlandsche-Zaken.

Afdeeling 1.

Kosten van het Departement

Art. 1.

Onderdeel *b*. Bij de raming heeft men voor d'administrateurs de gelden uitgetrokken, te weten :

1 voor het binnenlandsch bestuur.
1 » den waterstaat.
1 » de gevangenissen.
1 » de nationale militie en schutterijen.
1 » het onderwijs, de kunsten en wetenschappen.
1 » de nationale nijverheid.
1 » het armwezen.

1 » de zaken van de R. C. Eeredienst.

8 à f. 5000, elk maakt f.	40,000-00
het tractement van den secretaris-generaal.	4,000-00
bedrag van onderdeel *b*.	44,000-00

Sints is echter hierin eene verandering ontstaan, door dien Zijne Majesteit de administratie voor het armwezen, met die voor de gevangenissen heeft vereenigd, doch daarentegen is door Zijne Majesteit een raad adviseur benoemd op een tractement van f. 5,000-00 zoo dat in de slotsom van dit onderdeel geene verandering komt.

Onderdeel *c*. Het kader der vaste ambtenaren en geemploijeerden bij het departement van Binnenlandsche zaken, ten gevolge der successivelijke uitbreiding welke aan hetzelve gegeven is, door de bijvoeging,

1°. Van de administratie der gevangenissen.

2°. Id. voor het onderwijs, de kunsten en wetenschappen.

3°. Id. voor de nationale nijverheid.

4°. Van het geheele departement voor de zaken van den R. C. Eeredienst is door Zijne Majesteit bepaald als volgt:

Op 11 referendarissen,

» 38 commiesen, en

» 62 adjunct-commiesen

en daarvoor toegestaan f.	165,650-00
De belooning voor de kopisten, welke per bladzijde en dus naar advenant van het door hun gepresteerd werk betaald, worden geraamd, volgens de ondervinding van de laatste jaren op.	21,000-00
Bedrag van onderdeel *c*.	f. 186,650-00

Ond. *d*. Er bestaan bij het Ministerie,

2 Kamerbewaarders.

8 Boden.

2 Concierges.

3 Portiers.

1 Boutefeu.

11 Assistent boden à f. 1-20 daags.

1 Assistent boutefeu à f 1-00 daags.

4 Assistent boutefeu à f. 94 ½ daags.

Bedrag van onderdeel *d*. f. 16,362-70

Wanneer men de groote omvang van het Departement in aanmerking neemt, de meenigvuldige commissien, welke aan de suppoosten worden opgedragen, dan zal men voorzeker wel willen toestemmen dat alhier geene vermindering kan plaats hebben, te meer wanneer men daarbij wijders in aanmerking neemt, dat het departement van binnenlandsche zaken, zints de daarstelling van de tienjarige begrooting van 1820 voor het minst verdubbeld is, gelijk door het opgeven der administratien hier boven vermeld, is aangetoond, dan zal men bevinden dat de thans gebragte som even als al de overige welke deze afdeeling uitmaken niet in vergelijking staan tot de uitbreiding welke dit departement heeft verkregen, en beneden het bedrag zijn welke men dien ten gevolge zoude hebben mogen verwachten.

Art. 2. Wanneer men steeds in het oog houde de vergrooting welke het departement van binnenlandsche zaken sints 1820 heeft verkregen, dan zal men daarin de reden vinden, waarom alhier meer dan in 1820 wordt gebragt; en wanneer men wijders de thans gebragte som van f. 30,000 vergelijkt tegen die van f. 24,000-00 hiervoor op de 10 jarige begrooting van 1820 toegestaan, dan zal men slechts eene vermeerdering van een vierde vinden, zoo dat men met reden kan zeggen dat op dit artikel bezuiniging bestaat.

Daar deze uitgaaf wijders eene jaarlijksche terugkomende post van uitgaaf is, die wel is waar aan variatie onderhevig is, zoo behoort dezelve nogtans eigenaardig tot de uitgaven welke in de gewone begrooting behooren te worden begrepen

Art. 3. De meedere omvang van het Ministerie, is al wederom alhier oorzaak van het meerder gebragte, dan op de 10 jarige begrooting van 1820.

De thans gebragte sommen zijn geraamd, ten gevolge van eene nauwe berekening van het geen hiervoor gedurende dit thans nog loopende tienjarig tijdvak benoodigd is geweest.

Bij vergelijking van het thans geraamde met hetgeen voor gelijksoortige objecten op de begrooting van 1820 is gebragt, dan zal men zien dat niettegenstaande, de bijvoeging van de hierboven vermelde administratien, die het departement van binnenlandsche zaken, voorzeker verdubbeld hebben, het slot bedrag van dit artikel nogtans sleechts 5/8 meer bedraagt, dan daarvoor op de begrooting van 1820, voor het departement zoo als het als toen bestond is toegestaan geweest, en al wederom tot bewijs verstrekken, dat deze afdeeling met in achtneming der meest mogelijke bezuiniging is geraamd en voor geene vermindering vatbaar is.

Afdeeling 2, art. 1-19.

Kosten van het binnenlandsch bestuur.

De kosten wegens het Binnenlandsch Bestuur zijn inderdaad minder dan daarvoor op de tienjarige begrooting van 1820 is toegestaan geweest, wanneer men in aanmerking neemt, dat voor de kosten wegens het beheer van 's Rijks middelen aan de Provinciale Gouverneurs opgedragen, bij de wet van 27 December 1826 (Staatsblad n° 65), eene somme van f. 194,590-00 van het 9e hoofdstuk op het 5e hoofdstuk is overgeschreven.

Wanneer men dus bij de gelden welke voor dit object op de tienjarige begrooting van 1820 zijn toegestaan, ter somme van	f.	1,286,410-12
voegt de opgemelde som van . . .	«	194,590-00
en daar aftrekt de thans voor hetzelfde object gebragte somme van . . .	«	1,446,709-00
dan zal men inderdaad eene bezuiniging vinden van	f.	34,291-12

welke nog aanmerkelijker zoude zijn geweest, ware het niet dat de som voor het beheer van 's Rijks middelen ongenoegzaam bevonden is geworden en dezelve met meer dan f. 50,000 heeft behooren te worden vermeerderd, en zulks door den grooten omvang der gebouwen en van het personeel.

De sommen welke thans als benoodigd gebragt zijn,

zijn geraamd ten gevolge van eene naauwkeurige aanteekening van hetgeen voor gelijksoortige objecten gedurende het thans nog loopende tienjarige tijdvak is benoodigd geweest, zoo dat men zich overtuigd houdt dat de onder deze afdeeling uitgetrokkene sommen voor geene vermindering vatbaar zijn, wil men den geregelden gang der administratie niet stremmen.

De gevraagde specificatien omtrent onderdeel *a*, *d* en *e* worden hiernevens onder letter A, B en C overgelegd.

Het is de standvastelijke gewoonte, om de districts commissarissen te belasten met de functien van Militie commissaris in hunne provincie, zij genieten hiervoor, boven hun tractement en abonnement als districts commissaris, een dedommagement of abonnement tot belooning voor hunne meerdere werkzaamheden en tot goedmaking der bureaukosten welke het Militie commissariaat noodwendig veroorzaakt.

Slechts in de provincie *Noord-Braband* en *Gelderland* heeft dit niet geheel plaats, alzoo de Militie commissarissen in die provincien aanwezig waren, voor de daarstelling der districts commissarissen.

De door verschillende Sectien gevraagde suppressie der districts commissarissen zal in bijzondere overweging worden genomen, en ten gevolge daarvan, zal het bedrag voor hunne tractementen en abonnementen van deze begrooting worden afgevoerd, en provisioneel op de eenjarige begrooting worden overgebragt.

Men heeft wijders verlangt, dat ten aanzien der inspectien over de verlofgangers der Nationale Militie, eene verandering zoude worden daargesteld, in diervoege dat zoodanige inspectien slechts eenmaal 's jaars door den Militie commissaris zoude plaats hebben, en dat voorts de overige door de plaatselijke besturen zouden kunnen worden bewerkstelligd.

Men vermeent hiertegen te moeten opmerken, dat de bedoelde inspectien alreeds zijn verminderd daar dezelve vroeger onder de Wet van 8 Januari 1817 om de twee maanden moesten plaats hebben, en bij de Wet van 28 November 1818 (art. 10) slechts alle drie maanden behoeven te geschieden. Om dezelve

alsnog te verminderen zoude ondoelmatig voorkomen; de rapporten omtrent de telken reize gehoudene inspectien, doen maar al te duidelijk zien, dat dezelve hoogst noodzakelijk zijn, vooral om het gouvernement te waarborgen dat de uniformen, verdere kleeding en equipementstukken, welke bij het vertrek van het korps aan de verlofgangers zijn gelaten, niet worden verwaarloosd.

Overigens bepaald de Wet dat deze inspectien door den Militie commissaris zullen geschieden, en deze schijnt ook het meest geschikt om, speciaal met betrekking tot den staat der kleeding en equipementstukken een doelmatig toevoorzigt te houden, en het zoude allezints onraadzaam zijn, eenige der bedoelde inspectien door de plaatselijke besturen te doen bewerkstelligen.

Omtrent de onderdeel *h*, gebragte gelden, wordt eenige inlichtingen gevraagd.

De alhier gebragte gelden zijn subsidien welke aan de commissien van geneeskundig onderzoek en toevoorzigt bij Besluit van 31 Mei 1818 (Staatsblad n° . . .) zijn verleend tot bestrijding der kosten hunner vergaderingen, en der reizen welke zij in hunne provincien verpligt zijn te doen tot inspectie der winkels van de apothekers etc., en tot het aankoopen van instrumenten, bij het afleggen der examens benoodigd.

Aan elke geneeskundige commissie is eene som van f. 1100-00 toegestaan, en daar er in de provincie *Holland*, *vier* geneeskundige commissien zijn, *twee* voor het *noordelijk gedeelte*, te *Amsterdam* en *Haarlem*, en twee voor het *zuidelijk gedeelte*, te *'s Gravenhage* en *Dordrecht*, zoo is dit de reden waarom voor *Noord* en *Zuid-Holland* f. 2200-00, onder dit onderdeel is uitgetrokken.

Bij het opgemeld Besluit van 31 Mei 1818, is voor *Drenthe* slechts f 800-00 toegestaan, hetgeen genoegzaam is bevonden, door dien er voor die provincie geene geneeskundige commissie was benoemd, en de werkzaamheden die provincie betreffende door de geneeskundige commissien van *Overijssel* en *Groningen* worden behandeld.

Sints is echter ook voor die provincie eene com-

missie van geneeskundig onderzoek en toevoorzigt benoemd; doch men heeft geoordeeld dat de som van f. 800 voor dezelve genoegzaam was, uit aanmerking van de mindere uitgestrektheid en bevolking dier provincie.

Afdeeling 2.

Kosten van het Binnenlandsch bestuur.

Art. 1. NOORD-BRABAND.

Ond. *a*. Tractement van den Gouverneur .	f. 9000 00
Idem van 7 Leden van Gedeputeerde Staten à f. 1500 00	» 10,500 00
Idem van den Griffier	» 2,800 00
Tractement en schrijfloonen van de provinciale Bureau geëmploijeerden en bedienden	» 26,000 00
Indemniteit voor de Secretarissen bij de Militie-Raden en derzelver plaatsvervangers ter provinciale Griffie, volgens art. 115 der Wet van 8 Januarij 1817. .	690 00
Bedrag van onderdeel *a*	f. 48,990 00

Art. 2. ZUID-BRABAND.

Onderd. *a*. Tractement van den Gouverneur	f. 10,000 00
Idem van 7 Leden van Gedeputeerde Staten a f. 2,000 00	» 14,000 00
Id. van den Griffier	» 4,000 00
Tractementen en schrijfloonen van de provinciale Bureau geëmploijeerden en bedienden	» 28,700 00
Indemniteit van de Secretarissen bij de Militie-Raden	» 685 00
Bedrag van onderdeel *a*.	f. 57,385 00

Art. 3. LIMBURG.

Ond. *a*. Tractement van den Gouverneur	f. 9,000 00
Idem voor 7 Leden van Gedeputeerde Staten a f. 1,500 00	» 10,500 00
Id. van den Griffier	» 2,800 00
Tractementen en schrijfloonen van de provinciale Bureau geëmploijeerden en bedienden	» 22,340 00
Indemniteit van Secretarissen bij de Militie-Raden	» 485 00
Bedrag van onderdeel *a*	f. 45,125 00

Art. 4. GELDERLAND.

Ond. *a*. Tractement van den Gouverneur	f.	9,000 00
Id. van 7 Leden van Gedeputeerde Staten a f. 1,500 00	»	10,500 00
Id. van den Griffier.	»	2,800 00
Tractementen en schrijfloonen van de provinciale Bureau geëmploijeerden en bedienden	»	27,000 00
Indemniteit van Secretarissen bij de Militie-Raden	»	495 00
Bedrag van onderdeel *a*.	f.	49,795 00

Art. 5. LUIK.

Onderd. *a*. Tractement van den Gouverneur	f.	9000 00
Id. van 7 Leden van Gedeputeerde Staten a f. 1500 00.	f.	10,500 00
Id. van den Griffier	»	2,800 00
Tractementen en schrijfloonen van de provinciale Bureau geëmploijeerden en bedienden	»	25,100 00
Indemniteit van Secretarissen bij de Militie-Raden	»	800 00
Bedrag van onderdeel *a*.	f.	48,200 00

Art. 6. OOST-VLAANDEREN.

Ond. *a* Tractement van den Gouverneur	f.	9,000 00
Id. van 7 Leden van Gedeputeerde Staten a f. 1,500 00.	»	10,500 00
Id. van den Griffier	»	2,800 00
Tractementen en schrijfloonen van de provinciale Bureau geëmploijeerden en bedienden	»	31,000 00
Indemniteit van Secretarissen bij de Militie-Raden	»	860 00
Bedrag van onderdeel *a*	f.	54,160 00

Art. 7. WEST-VLAANDEREN.

Ond. *a*. Tractement van den Gouverneur	f.	9000 00
Transporteren. . .	f.	9000-00

Transport. . . .	f. 9000-00
Id. van 7 Leden van Gedeputeerde Staten à f. 1,500 00.	» 10,500 00
Id. van den Griffier	» 2,800 00
Tractementen en schrijfloonen van de provinciale Bureau geëmploijeerden en bedienden	» 27,900 00
Indemniteit van Secretarissen bij de Militie-Raden	» 805 00
Bedrag van onderdeel *a*.	» 51,005 00

Art. 8. HENEGOUWEN.

Ond. *a*. Tractement van den Gouverneur	f. 9,000 00
Id. van 7 Leden van Gedeputeerde Staten à f. 1,500 00.	» 10,500 00
Id. van den Griffier	» 2,800 00
Tractementen en schrijfloonen van de provinciale Bureau geëmploijeerden en bedienden	» 27,400 00
Indemniteit van Secretarissen bij de Militie-Raden	» 450 00
Bedrag van onderdeel *a*.	» 50,150 00

Art. 9. NOORD-HOLLAND.

Ond. *a*. Tractement van den Gouverneur	f. 10,000 00
Id. van 7 Leden van Gedeputeerde Staten à f. 2000 00.	» 14,000 00
Id. van den Griffier	» 4,000 00
Tractementen en schrijfloonen van de provinciale Bureau geëmploijeerden en bedienden	» 28,300 00
Indemniteit van Secretarissen bij de Militie-Raden	» 675 00
Bedrag van onderdeel *a*.	f. 56,975 00

Art. 10. ZUID-HOLLAND.

Ond. *a*. Tractement van den Gouverneur . . . . f	f. 10,000 00
Id. van 7 Leden van Gedeputeerde Staten à f. 2,000 00.	» 14,000 00
Id. van den Griffier	» 4,000 00
Transporteren. . . .	f. 28,000-00

Transport . . .	f. 28,000-00
Tractementen en schrijfloonen van de provinciale Bureau geëmploijeerden en bedienden	» 50,000 00
Indemniteit van Secretarissen bij de Militie-Raden	» 800 00
Bedrag van onderdeel *a*.	f. 58,800 00

Art. 1. ZEELAND.

Ond. *a*. Tractement van den Gouverneur	f. 9,000 00
Id. van 5 Leden van Gedeputeerde Staten a f. 1,500 00	» 7,500 00
Idem van den Griffier	» 2,800 00
Tractementen en schrijfloonen van de provinciale Bureau geëmploijeerden en bedienden	» 23,400 00
Indemniteit van Secretarissen bij de Militie-Raden	» 255 00
Bedrag van onderdeel *a*.	f. 42,955 00

Art. 12. NAMEN.

Ond. *a*. Tractement van den Gouverneur	f. 9,000 00
Idem van 5 Leden van Gedeputeerde Staten a f. 1,500 00	» 7,500 00
Id. van den Griffier	» 2,800 00
Tractementen en schrijfloonen van de provinciale Bureau geëmploijeerden en bedienden	» 18,800 00
Indemniteit van Secretarissen bij de Militie-Raden	» 465 00
Bedrag van onderdeel *a*.	f. 38,565 00

Art. 13. ANTWERPEN.

Ond. *a*. Tractement van den Gouverneur	f. 9,000 00
Id. van 7 Leden van Gedeputeerde Staten a f. 1,500 00	» 10,500 00
Id. van den Griffier	» 2,800 00
Tractementen en schrijfloonen van de provinciale Bureau geëmploijeerden en bedienden	» 25,800 00
Indemniteit van Secretarissen bij de Militie-Raden	» 635 00
Bedrag van onderdeel *a*.	f. 48,735 00

Art. 14. UTRECHT.

Ond. *a*. Tractement van den Gouverneur	f. 9,000 00
Id. van 5 Leden van Gedeputeerde Staten a f. 1,500 00.	» 7,500 00
Id. van den Griffier	» 2,800 00
Tractementen en schrijfloonen van de provinciale Bureau geëmploijeerden en bedienden	» 15,400 00
Indemniteit van Secretarissen bij de Militie-Raden	» 175 00
Bedrag van onderdeel *a*.	f. 34,875 00

Art. 15. VRIESLAND.

Ond. *a*. Tractement van den Gouverneur	f. 9,000 00
Id. van 7 Leden van Gedeputeerde Staten a f. 1,500 00.	» 10,500 00
Id. van den Griffier	» 2,800 00
Tractementen en schrijfloonen van de provinciale Bureau geëmploijeerden en bedienden	» 22,550 00
Indemniteit van Secretarissen bij de Militie-Raden	» 400 00
Bedrag van onderdeel *a*.	f. 45,250 00

Art. 16. OVERIJSSEL.

Ond. *a*. Tractement van den Gouverneur	f. 9,000 00
Id. van 7 Leden van Gedeputeerde Staten a f. 1,500 00.	» 10,500 00
Id. van den Griffier.	» 2,800 00
Tractementen en schrijfloonen van de provinciale Bureau geëmploijeerden en bedienden	» 22,500 00
Indemniteit van Secretarissen bij de Militie-Raden	» 265 00
Bedrag van onderdeel *a*.	f. 44,865 00

Art. 17. GRONINGEN.

Ond. *a*. Tractement van den Gouverneur	f. 9,000 00
Transporteren. . .	f. 9,000-00

Transport . . .	f. 9,000 00
Id. van 5 Leden van Gedeputeerde Staten a f. 1,500 00	» 7,500 00
Tractement van den Griffier . . .	» 2,800 00
Tractementen en schrijfloonen van de provinciale Bureau geëmploijeerden en bedienden	» 21,550 00
Indemniteit van Secretarissen bij de Militie-Raden	» 365 00
Bedrag van onderdeel *a*.	f. 41,215 00

Art. 18. DRENTHE.

Ond.' *a*. Tractement van den Gouverneur	f. 9,000 00
Id. van 5 Leden van Gedeputeerde Staten a f. 1,500 00	» 7,500 00
Id. van den Griffier	» 2,800 00
Tractementen en schrijfloonen van de provinciale Bureau geëmploijeerden en bedienden	» 14,600 00
Indemniteit van Secretarissen bij de Militie-Raden	» 130 00
Bedrag van onderdeel *a*	f. 34,030 00

Art. 19. LUXEMBURG.

Ond. *a*. Tractement van den Gouverneur	f. 9,000 00
Id. van 7 Leden van Gedeputeerde Staten a f. 1,500 00	» 10,500 00
Id. van den Griffier	» 2,800 00
Tractementen en schrijfloonen van de provinciale Bureau geëmploijeerden en bedienden	» 23,800 00
Indemniteit van Secretarissen bij de Militie-Raden	» 545 00
Bedrag van onderdeel *a*.	f. 46,645 00

Afdeeling 2.

Art. 1.

Noord-Braband.

Onderdeel *d.*

1° Bureaukosten, waaronder zijn begrepen het licht, de brandstoffen, schrijfbehoeften, drukloonen en expeditie kosten, briefporten en kleine uitgaven	f.	9,260-00
2° Onderhoud der lokalen en meubelen van het provinciaal bestuur, waaronder is begrepen het schoonhouden en reparatie en aanvulling van beiden.		3,830-00
Bedrag van onderdeel *d.*	f.	13,090-00

Art. 2.

Zuid-Braband.

Onderdeel *d.*

1° Bureaukosten, enz.	f.	9,400-00
2° Onderhoud, enz.		3,340-00
Bedrag van onderdeel *d.*	f.	12,740-00

Art. 3.

Limbourg.

Onderdeel *d.*

1° Bureaukosten, enz.	f.	6,090-00
2° Onderhoud, enz.		1,795-00
Bedrag van onderdeel *d.*	f.	7,885-00

Art. 4.

Gelderland.

Onderdeel *d.*

1° Bureaukosten	f.	7,370-00
2° Onderhoud, enz.		2,425-00
Bedrag van onderdeel *d.*	f.	9,795-00

Art. 5.

Luik.

Onderdeel *d.*

1° Bureaukosten, enz.	f.	6,310-00
2° Onderhoud, enz.		1,870-00
Bedrag van onderdeel *d.*	f.	8,180-00

Art. 6.

Oost-Vlaanderen.

Onderdeel *d.*

1° Bureaukosten, enz.	f.	9,510-00
2° Onderhoud, enz.		3,120-00
Bedrag van onderdeel *d.*	f.	12,630-00

Art. 7.

West-Vlaanderen.

Onderdeel. *d.*

1° Bureaukosten, enz.	f.	7,330-00
2° Onderhoud, enz.		2,860-00
Bedrag van onderdeel *d.*	f.	10,190-00

Art. 8.

Henegouwen.

Onderdeel *d.*

1° Bureaukosten, enz.	f.	8,085-00
2° Onderhud, enz.		3,180-00
Bedrag van onderdeel *d.*	f.	11,265-00

Art. 9.

Noord-Holland.

Onderdeel *d.*

1° Bureaukosten, enz.	f.	10,560-00
2° Onderhoud, enz.		3,030-00
Bedrag van onderdeel *d.*	f.	13,590-00

Art. 10.

Zuid-Holland.

Onderdeel *d.*

1° Bureaukosten, enz.		10,770-00
2° Onderhoud, enz.		2,550-00
Bedrag van onderdeel *d.*	f.	13,320-00

Art. 11.

Zeeland.

Onderdeel *d.*

1° Bureaukosten, enz.	f.	6,890-00
2° Onderhoud, enz.		3,530-00
Bedrag van onderdeel *d.*	f.	10,420-00

Art. 12.

Namen.

Onderdeel *d.*

1° Bureaukosten, enz.	f.	4,600-00
2° Onderhoud, enz.		2,240-00
Bedrag van Onderdeel *d.*	f.	6,840-00

Art. 13.

Antwerpen.

Onderdeel *d.*

1° Bureaukosten, enz.	f.	6,530-00
2° Onderhoud, enz.		2,690-00
Bedrag van onderdeel *d.*	f.	9,220-00

Art. 14.

Utrecht.

Onderdeel *d.*

1° Bureaukosten, enz.	f.	5,140-00
2° Onderhoud, enz.		2,145-00
Bedrag van onderdeel *d.*	f.	7,285-00

Art. 15.

Vriesland.

Onderdeel *d.*

1° Bureaukosten, enz.	f.	7,780-00
2° Onderhoud, enz.		2,870-00
Bedrag van onderdeel *d.*	f.	10,650-00

Art. 16.

Overijssel.

Onderdeel *d.*

1° Bureaukosten, enz.	f.	5,360-00
2° Onderhoud, enz.		2,440-00
Bedrag van onderdeel *d.*	f.	7,800-00

Art. 17.

Groeningen.

Onderdeel *d.*

1° Bureaukosten, enz.	f.	6,500-00
2° Onderhoud enz.		1,660-00
Bedrag van onderdeel *d.*	f.	8,160-00

Art. 18.

Drenthe.

Onderdeel *d.*

1° Bureaukosten, enz.	f.	5,260-00
2° Onderhoud, enz.		1,460-00
Bedrag van onderdeel *d.*	f.	6,720-00

Art 19.

Luxemburg.

Onderdeel *d.*

1° Bureaukosten, enz.	f.	8,260-00
2° Onderhoud, enz. . , ...		2,830 00
Bedrag van onderdeel *d.*	f	11,090-00

Art. 9.

Onderdeel *e.*

Tractement van den inspecteur der provinciale gebouwen	f.	100-00
Id. van den opzigter van het Prinsenhof		150-00
Bedrag van onderdeel *e.*	f.	250-00

Art. 11.

Onderdeel *e*.

Tractement van den Inspecteur der provinciale gebouwen. . . . . f. 750-00

Bedrag van onderdeel *e*. . . . . . . f. 750-00

Art. 15.

Onderdeel *e*.

Tractement van den Opzigter der provinciale gebouwen. . . . . f. 500-00

Bedrag van Onderdeel *e*. . . . . . . f. 500-00

Art. 19.

Onderdeel *e*.

Tractement van den architect der provinciale gebouwen. . . . . f. 900-00

Bedrag van Onderdeel *e*. . . . . . . f. 900-00

Afdeeling 5.

Verschillende uitgaven betrekkelijk het Binnenlandsch bestuur.

Schoon de tafelen wegens den burgerlijken stand opgemaakt worden, over een tijdvak van 10 jaren, en het laatste tijdvak, dat van 1813-1822 is, zoo worden dezelve niet alle in een jaar dadelijk na het afloopen van een zoodanig tijdvak opgemaakt, zoo dat er jaarlijks declaratien van de griffiers bij de regtbanken van eersten aanleg inkomen, voor de door hen vervaardigde tafelen gelijk er nog dezer dagen zijn ingekomen en er nog meer verwacht worden.

Er behoort dus jaarlijks hiervoor eene somme op de begrooting te worden uitgetrokken, en de alhier geraamde is het middelbaar bedrag van hetgeen voor dit object, gedurende dit 10 jarige tijdvak is betaald geworden.

De kosten betrekkelijk het Hoofd-Bestuur tot aanmoediging der gewapende magt, waarvoor alhier eene somme van f. 1550 00 is gebragt, strekt tot bestrijding der kosten wegens druk en bindwerk van dat Hoofd-Bestuur, is geraamd even als alle andere in de begrooting gebragte posten van uitgaaf, volgens het middel-

baar bedrag, der hiervoor gedurende de laatste jaren gedane betalingen.

De som van f. 210 00 gebragt voor de kosten betrekkelijk de Administratie van het onverdeeld geblEven gedeelte van de gemeente *Moresnet*, strekt bepaaldelijk tot bestrijding der reis en vacatiekosten, van den door Zijne Majesteit hiertoe benoemden Commissaris.

Daar overigens het grootste gedeelte der Kamer verlangt dat de kosten in deze Afdeeling begrepen, worden overgebragt op de eenjarige begrooting, zoo zal daartoe, gelegenheid zijn ten gevolge der vermindering welke dit hoofdstuk zal ondergaan.

Afdeeling 4.

Kosten van de Geneeskundige dienst.

De som van f. 1500 wegens kosten van epidemische en besmettelijke ziekten uitgetrokken, strekt tot bestrijding der reis en vacatiekosten, van de geneeskunst oefenaren, welke op last van het Gouvernement naar de een of andere plaats worden gecommitteerd, ten einde den aard der ziekte te onderzoeken welke zich als besmettelijk mogt hebben doen kennen of tot het verrigten van zoodanige andere daarmede in verband staande Commissien, als het Gouvernement in het algemeen belang vermeent aan dezelve te moeten opdragen.

De som van f. 11,000 00 gebragt tot bevordering van de koepokinenting is bestemd tot het uitreiken van gouden medailles, aan zoodanige geneeskunst oefenaren welke in hunne gemeente het grootste getal behoeftige personen gratis gevaccineerd hebben.

Daar de 1e Sectie wijders verlangt heeft dat deze uitgaaf op de eenjarige begrooting werde overgebragt, zoo zal zulks nader worden overwogen ten gevolge van de vermindering welke dit hoofdstuk in het algemeen zal ondergaan.

Ve HOOFDSTUK.

Departement van Binnenlandsche Zaken.

EERSTE SECTIE.

PROCES-VERBAAL, PAG. 12.

Begrooting. Hoofdstuk 5 *Afdeeling* 5.

Ter voldoening aan de hieromtrent gedane vraag,

kan de volgende specificatie der tractementen dienen.

Tractementen van twee inspecteurs-generaal	f. 12,000.
Van een inspecteur	« 4,000.
Van acht hoofd-ingenieurs der 1e klasse.	« 24,000.
Van tien hoofd-ingenieurs der 2e klasse.	« 24,000.
Van achttien ingenieurs der 1e klasse.	« 32,400.
Van negentien ingenieurs der 2e klasse.	« 28,500.
Van twaalf aspiranten	« 10,800.
Van vijf vaste conducteurs	« 4,500.
Van kanaal en sluiswachters	« 1,200.
	f. 141,400.

De reis en verblijf kosten zijn hieronder niet begrepen. Dezelve zijn gedeeltelijk ten laste der provincien, en voor zoo veel zij ten laste zijn van het Rijk, zullen deze kosten op de eenjarige begrooting worden gebragt; de bovengemelde som van f. 141,400, zou echter aan eenige verandering kunnen onderhevig zijn, in zoo ver de functien der ambtenaren van den Waterstaat door andere instellingen aan eenige wisselvalligheid zoude kunnen onderhevig zijn.

Een gedeelte der uitgaven van het departement zal dus op de eenjarige begrooting worden gebragt, ten einde eventueel daarop de mogelijke besparingen te kunnen korten.

ZESDE AFDEELING.

Onder de algemeene kosten der gebouwen worden verstaan de tractementen der architecten, onder-architect en opzigters bij de paleizen den Rijksgebouwen te *'s Gravenhage* en te *Brussel*, te zamen ten bedrage van f. 7,671-20.

ZEVENDE AFDEELING.

De som in deze afdeeling gebragt, is bestemd voor het gewone jaarlijksche onderhoud der krib en andere werken op de rivieren *de Rhijn*, de *Lek*, de *Waal*, *Merwede*, *Maas* en *Yssel*; welke werken enkel bestemd zijn ter behoorlijke waterverdeeling op de voorname riviertakken, ter stroomleiding en het behoud der bevaarbaarheid. Zij zijn dus van een volstrekt algemeen

belang en kunnen dus niet anders worden beschouwd dan ten algemeenen laste van het Rijk te zijn, gelijk zij dit ook te regt altijd zijn geweest, als ten koste der algemeene schatkist aangelegd.

De gebragte som strekt dus niet om te suppleren hetgeen door eenige provincien of gemeenten betaald wordt, maar ter bekostiging van het gewone onderhoud van eigenlijke Rijkswerken; terwijl dezelfde gebragte som als standvastig benoodigd kan worden aangemerkt, vermits de ondervinding van vele jaren geleerd heeft, dat de kosten van dit gewone onderhoud deze som bedragen.

TWEEDE SECTIE.

PROCES-VERBAAL, PAG. 40.

Begrooting. Hoofdstuk 5. *Afdeeling* 5.

Bij de beantwoording der omtrent deze afdeeling gedane vraag door de 1e Sectie, zijn de tractementen, waaruit de gebragte som van f. 141,400 is zamengesteld, opgegeven. — Voor het overige moet worden aangemerkt, dat de ondervinding alleen zal doen kennen, of en in hoe verre het overdragen van het gewone onderhoud der wegen aan het amortisatie Sijndikaat verschil van belang kan te weeg brengen in de werkzaamheden der ingenieurs, daar deze ambtenaren toch altoos voor alle werken van kunst zullen moeten worden gebruikt, en er in vele provincien over de ongenoegzaamheid van het personeel geklaagd wordt, waarin door eene vermeerdering zou hebben moeten worden voorzien, indien er niet eenige ontlasting van gewone werkzaamheden kon plaats grijpen. Ten aanzien van het brengen van een gedeelte der som op de eenjarige begrooting, refereert men zich voorts tot het opgemerkte bij de observatie der 1e Sectie.

DERDE SECTIE.

PROCES-VERBAAL, PAG. 92.

Begrooting. Hoofdstuk 5. *Afdeeling* 5.

De stelling of de waterstaat aan het Sijndikaat zoude zijn overgegaan is niet juist. Aan deszelfs beheer zijn bij het bekend Koninklijk Besluit van 12 Augustus 1828 no 10, slechts overgegeven de wegen en vaarten, die uit

tolbrug- of sluisgelden worden onderhouden, en dus niet zijn ten laste der fondsen van 's Rijks Schatkist, bij de begrootingen toegestaan, waarvan de lasten alzoo komen aan dat ligchaam, ten behoeve van 't welk de inkomsten verbonden zijn.

Bij de beantwoording der vragen van de 1e Sectie is eene specificatie opgegeven der tractementen van de ingenieurs, die zeker voor geene vermindering vatbaar zijn, wanneer men in aanmerking neemt, dat een gewoon ingenieur, niet meer dan f. 1500 of 1800 tractement geniet; terwijl wat de reiskosten betreft f. 1, f. 1-50 of f. 2 per uur, zeker niet als te hoog kan worden beschouwd, wanneer men bedenkt, dat in vele provincien de inspectie-reizen moeten geschieden langs wegen, dijken of streken waarop geene publieke voertuigen bestaan, zoo dat het geheel onmogelijk is, dat de ingenieurs hierdoor hunne appointementen zouden verdubbelen. Bij de beantwoording der vragen van de 1e Sectie is voorts reeds gezegd, dat een gedeelte der som van 't departement van Binnenlandsche Zaken, op de eenjarige begrooting zal worden gebragt, en het onderwerp zelve alzoo nader kan worden overwogen.

ZESDE AFDEELING.

De bij deze afdeeling gebragte som bestaat uit de volgende posten.

Tractement van den bouwmeester der Koninklijke Paleizen en lands gebouwen te *'s Gravenhage*.	f. 5,000
Idem van dien te *Brussel*, voor de helft; wordende de wederhelft betaald uit de som bij de Grondwet voor het onderhoud der Koninklijke Paleizen bepaald . . . . «	1,500
Idem van een onder-bouwmeester te *Brussel* . . . . «	1,500
Idem van een opzigter te *'s Gravenhage*. «	700
Idem van eenen klerk. . . . . . «	600
Idem van den opwinder der klok op het binnenhof te *'s Hage* . . . . . . «	120
Idem van eenen veger, aldaar . . . «	251-20
	f. 7,671-20

Het zal verder geen betoog behoeven dat deze ambtenaren voor alle de Paleizen en Rijksgebouwen in de beide residentien, zeker niet te talrijk zijn, en zonder

dezelve, er geen toezigt of directie zou bestaan, 't welk wel verre van tot bezuiniging te leiden, oneindig grootere uitgaven zoude ten gevolge hebben.

ZEVENDE AFDEELING.

Aan de provincien zijn, ingevolge art. 218 en 219 der Grondwet, en naar aanleiding van het daarbijgestelde beginsel in beheer en onderhoud afgestaan, alle zoodanige werken, die niet kunnen geacht worden van algemeen, maar slechts van een meer beperkt gewestelijk of plaatselijk belang te zijn, en ook beter en gereeder door de provinciale autoriteiten kunnen worden bestuurd. Te dien einde zijn dan ook aan haar alle de revenuen, welke deze werken opleveren, afgestaan, terwijl indien daarop bij sommigen mogt te kort komen, het ontbrekende bestreden wordt uit de opbrengst der 6 ten behoeve der provincien geheven wordende opcenten, zulks kan echter geenszins het geval zijn met de kosten bij deze afdeeling gebragt. Deze, gelijk reeds bij de beantwoording der vragen van de 1e Sectie is aangemerkt; betreffen alleen het onderhoud der werken op de hoofd rivieren *de Rhijn*, *Lek*, *Waal*, *Merwede*, *Maas* en *Yssel*, welke werken niet bestaan in waterkeeringen, als zijnde deze ten lasten der particuliere districten en aanpalende grondeigenaars; maar in de zoodanigen, die ten doel hebben de behoorlijke waterverdeeling op de onderscheiden riviertakken, de stroomleiding en het behoud der bevaarbaarheid en het regime der rivieren. Deze werken zijn van een volstrekt algemeen belang en met dit oogmerk aangelegd en steeds onderhouden. Zij kunnen derhalve ook niet aan eenige provincie worden opgedragen, vermits deze daarbij noodwendig zeer bezwaard, en zulks ook geheel met den aard der zaak strijdig zoude zijn, terwijl het tevens van het uiterste belang is, dat eene zoo gewigtige zaak, als is de staat der hoofd rivieren, waarmede het algemeen belang en de veiligheid des lands zoo grootelijks in betrekking staan, niet aan particuliere inzigten of den invloed van plaatselijke belangen worde overgelaten. Dit is ten allen tijde aldus begrepen, en om zich daarvan des te meerder te overtuigen, zal men slechts behoeven intezien het gedrukte rapport der commissie tot onderzoek der beste rivier afleidingen, waarvan eenige exemplaren aan de tweede kamer der Staten-Generaal zijn toegezonden.

De op deze Afdeeling gebragte som van f. 15,000 betreft de salarissen der vaste opzigters, die voor het gewone dagelijksche opzigt der werken altoos moeten worden gebruikt, en te voren onder den naam van conducteurs of pikeurs bekend waren, en als zoodanig ook niet kunnen worden gemist, wil men de werken niet aan zich zelve overlaten. — Daar ondertusschen derzelver emplooi als altijd noodig en voortdurend, en dus niet als afwisselend moet worden beschouwd, heeft men gemeend deze kosten op de tienjarige begrooting te moeten brengen.

8ᵉ *Afdeeling.*

Ter beantwoording van de omtrent deze Afdeeling gedane vraag, moet worden opgemerkt, dat door het Rijk eigenlijk geene zeeweringen aan de vaste kust worden onderhouden, voor zoo veel die enkel de strekking hebben ter beveiliging van achterlegene landen, polders of districten. Dezelve zijn alle ten lasten der achtergelegene en belanghebbende polders of landen. De eilanden slechts en maritime havens of de zoodanige werken die door het Rijk zelve in het *algemeen belang* zijn aangelegd, zijn tot deszelfs laste. De dijken van *Vriesland* zijn echter alle particuliere dijken, die door de daarover gestelde directien, zoo als overal elders, worden onderhouden, en waaromtrent alleen onderstand, zoo als in *Zeeland*, zou noodig zijn, ingeval de kosten het vermogen der belanghebbenden mogten te bovengaan, gelijk dan ook in het geval van buitengewoone rampen dien onderstand verleend is, zoo als in ruime mate, na den ramp van 1825 heeft plaats gehad.

Voor de provincien *Vriesland*, en naar deze, zoo men meent juiste beginselen komt dus alleen het eiland *Ameland* in aanmerking.

IVᵉ SECTIE.

PROCES-VERBAAL, PAGE 136.

5ᵉ *Afdeeling.*

Bij de beantwoording der vragen van de 1ᵉ Sectie, is de specificatie der tractementen opgegeven, terwijl de vraag voor het overige bij de aanmerkingen der 2ᵉ Sectie is beantwoord.

Men heeft voorts vermeent de reis en verblijfkosten op de eenjarige begrooting te kunnen brengen, als zijnde uit hunnen aard aan verandering onderhevig.

6e *Afdeeling.*

De hierbij verlangde specificatie is bij de beantwoording der vragen van de 3e Sectie opgegeven.

7e *Afdeeling.*

De bij deze Afdeeling gebragte kosten betreffen slechts het gewone dagelijksche onderhoud der werken, 't welk bij eene gemiddelde berekening, jaarlijks op de gebragte som nederkomt, en altoos noodzakelijk is. — Dezelve kan dus als vaststaande beschouwd worden en het kan dus niet anders dan als te regt, en met vele andere zaken gelijkstaande, worden aangemerkt, dat deze jaarlijks benoodigde kosten op de tienjarige begrooting worden gebragt, terwijl voor zoo veel er veranderlijke buitengewone uitgaven voor vernieuwingen of herstellingen noodig zijn, de daarvoor benoodigde kosten op de buitengewoone begrooting gebragt worden. — Men vermeent, dat dit de ware regel is, welke moet worden in acht genomen.

De specificatie der krib- en rijswerken op elke rivier, zoude eene zeer breedvoerige naamlijst behelzen, welke te ontvangen, zeker het oogmerk der Sectie niet kan geweest zijn.

8e *Afdeeling.*

Omtrent de hierbij bedoelde werken geldt hetzelfde als hetgeen bij de 7e Afdeeling hierboven is opgemerkt. Ook de hierbij gebragte kosten betreffen het gewone dagelijksche onderhoud, waarvan de gemiddelde kosten op het gebragte nederkomen.

Ook dit zelfde is het geval met de kosten, welke voor de provincie *Zeeland* gebragt worden, gelijk door een der Leden van de Sectie, bij de nota B, bij het proces-verbaal gevoegd, wel en te regt is aangemerkt. Zij strekken tot niets anders dan om te voorzien in het gewone onderhoud der werken, terwijl eene veeljarige ondervinding geleerd heeft, dat de gebragte sommen daartoe altijd vereischt worden, en dus als bestendig kunnen worden beschouwd.

9e *Afdeeling*

De gebragte som, bij de Grondwet zijnde bepaald, vermeent men, dat met alle regt en uit den aard der zaak, op de tienjarige begrooting behoort te worden gebragt, te meer daar men de verzekering kan geven, dat de bedoelde som jaarlijks benoodigd is, en ook altijd bijna geheel gebruikt wordt, en, indien daarop immer eenige bate overbleef, die als vrijvallend naar de Schatkist zoude terugkeeren.

V• SECTIE.

PROCES-VERBAAL, PAGE 186.

Afdeeling 5.

Eene meerdere specificatie der bij deze Afdeeling gebragte tractementen is bij de beantwoording der vragen van de 1e Sectie opgegeven; terwijl daaronder, echter niet begrepen zijn zoodanige ambtenaren van den Waterstaat, die door de provincien in den hare worden betaald en bezoldigd; wordende derzelver tractementen op de provinciale begrootingen gebragt.

Afdeeling 7.

Bij de beantwoording der aanmerkingen van de 1e en 3e Sectie, is de aard der werken, waarvoor de sommen, bij deze Afdeeling gebragt, moeten dienen, reeds blootgelegd, terwijl bij de reflexien der 4e Sectie is opgemerkt dat de specificatie dezer werken, eene breede naamlijst zoude bevatten, die zeker voor de Sectien van geen nut zou zijn.

VIe SECTIE.

PROCES-VERBAAL, PAGE 202.

Afdeeling 5.

De specificatie der bij deze Afdeeling gebragte tractementen is opgegeven bij de beantwoording der aanmerkingen van de 1e Sectie, terwijl bij die der 4e Sectie reeds de reden is vermeld, waarom men gemeend heeft, dat de reis- en verblijf-kosten op de eenjarige begrooting konden worden gebragt; wordende de reis- en verblijf-kosten van die ambtenaren, welke speciaal aan

den dienst der provincie verbonden zijn, door haar betaald, en op derzelver jaarlijksche begrootingen gebragt. Voor het overige staan de ambtenaren, welke door de provincien bezoldigd worden, geheel onder de bevelen der provinciale autoriteiten.

Afdeeling 7 en 8.

Bij de beantwoording der aanmerkingen van de overige Sectien is reeds verklaard, waarom de kosten bij deze Afdeeling gebragt, niet als veranderlijk, maar als standvastig en altijd noodig moeten worden beschouwd, terwijl ook daarbij reeds is opgemerkt, welke eene uitvoerige naamlijst het detail dezer werken zoude vereischen.

VIIe SECTIE.

PROCES-VERBAAL, PAG. 257.

Afdeeling 5.

Op de aanmerkingen der overige Sectien, zijn reeds, de specificatien der bij deze Afdeeling voorkomende tractementen opgegeven, waaruit derzelver bedrag bepaaldelijk kan blijken, en tevens waarom het tegenwoordige getal der ambtenaren vereischt wordt, en waarom men de reis en verblijfkosten gemeend heeft op de eenjarige begrooting te moeten brengen; terwijl voor het overige met volkomen zekerheid kan worden verklaard, dat de directie van den Waterstaat met de uitvoering van geene andere werken is belast, dan van die welke als van algemeen belang ten laste zijn van het Rijk: omtrent al het andere oefent zij alleen het *oppertoezigt uit*. De respective particuliere dijksdirectien, oefenen al dat beheer en al dat gezag uit, 't welk zij ten allen tijde hebben gehad. Aan haar is deswege niets ontnomen, waartoe ook niet de minste reden bestaan zou. De Grondwet stelt dezelve onder het onmiddelijke toezigt der provinciale Staten en deze oefenen dit uit naar de bestaande verordeningen, en hebben ook van hunne zijde de beschikking over alle de provinciale Waterstaatswerken, die aan hunne zorgen zijn toevertrouwd, terwijl men van de zijde van het Gouvernement zorgvuldig in achtneemt, om in dit opzigt zoo veel immer mogelijk, aan de plaatselijke autoriteiten overtelaten, 't welk echter het geval niet zijn kan met de werken aan de groote rivieren en eenige

andere, welke, in de gevolgen op het algemeen belang, eenen onmiddelijken invloed hebben, ten einde geene bijzondere en soms strijdige belangen daaraan zouden kunnen nadeelig zijn, terwijl ook in dat geval, niets verrigt wordt dan door het intermediair der Gouverneurs of provinciale Staten.

Afdeeling 6.

Bij de beantwoording der vragen van de 5e Sectie, is de specificatie der bij deze Afdeeling gebragte kosten opgegeven. Voor het overige hecht men zeker niet aan het opschrift dezer rubriek.

Afdeeling 7 *en* 8.

De redenen, waarom de kosten, bij deze Afdeelingen voorkomende, als vast bepaald en altijd noodig, op de tienjarige begrooting dienen te worden gebragt, alsmede waarom in de eene provincie meerder zeewerken ten laste van het Rijk gevonden worden dan in de andere, zijn zoo men vertrouwd, voldoende opgegeven, bij de beantwoording der aanmerkingen daaromtrent van sommigen der overige Sectien. De grondslag daarvan is voorts geen ander dan dat de bedoelde uitgave bepaaldelijk ten laste van het Rijk is, en altijd geweest is; vermits evenwel zoo als bij de beantwoording der aanmerkingen van andere Sectien reeds is opgemerkt, de som aanvankelijk voor het 5e hoofdstuk op de tienjarige begrooting gebragt, verminderd is, zal daardoor de gelegenheid geboren worden om de kosten voor de provincie *Zeeland* uitgetrokken, nader te overwegen.

Afdeeling 9.

Op eene soortgelijke aanmerking der 4e Sectie is de reden opgegeven, waarom de bij deze Afdeeling gebragte som moet geacht worden bepaaldelijk tot de tienjarige begrooting te behooren.

V• HOOFDSTUK.

I• SECTIE.

AFDEELING 10.

Kosten der gevangenissen.

Bij de Wet van 25 December 1824, is niet meer dan eene som van f. 800,000 voor den gewonen dienst

der gevangenissen, besteemd, om dat men zich destijds voorstelde, jaarlijks de *voordeelen* wegens den arbeid der gevangenen, tot afbetaling van gewone gevangeniskosten, te doen strekken.

Daar het echter nog onzeker was, hoe veel de eigenlijke *voordeelen* van den arbeid der gevangenen zouden bedragen, terwijl zelfs de middelen nog moesten worden beraamd, waardoor in de kosten van dien arbeid zoude kunnen worden voorzien, en intusschen de gewone behoeften der gevangenissen op eene som van f. 961,103 82 waren begroot, heeft zulks aanleiding gegeven, dat op de buitengewone begrooting van 1825 (hoofdstuk V, afdeeling 6), nog eene som van f 100,000 is toegestaan tot bestrijding van zoodanige behoeften der gevangenissen, welke noch uit de eventuele voordeelen wegens den arbeid der gevangenen, noch uit de eerstgemelde f. 800,000 zouden kunnen worden gevonden:

Vervolgens nader in overweging zijnde genomen op hoedanige wijze in de uitgaven van den *arbeid* der gevangenen, wegens aankoop van werktuigen, grondstoffen, enz, zoude worden voorzien, is men tot het ontwerp gekomen, om ten dien einde, bij wege van eenige geldleening, een *speciaal fonds*, daartestellen, waarin tevens de inkomsten van dien arbeid voegzaam zouden kunnen worden gestort.

Door middel van eenige bijdragen van het Amortisatie Sijndikaat, onder de edelmoedige garantie des Konings, heeft men eene gereede gelegenheid gevonden om dat ontwerp tot stand te brengen.

Ten gevolge waarvan dan ook (bij wijziging in zoo verre van het primitive voornemen om jaarlijks de voordeelen wegens den arbeid der gevangenen, tot bestrijding van gewone gevangenis-kosten te doen strekken), is bepaald geworden, dat al de *inkomsten* van dien arbeid, benevens de verdere baten, welke de administratie der gevangenissen mogt opleveren, geheel zullen strekken tot verdere bijeenbrenging en instandhouding van het bedoelde fonds, ten einde daaruit, zoo wel de successive aflossing der gedachte bijdragen en betaling van interesten, te kunnen effectueren, als de jaarlijksche kosten wegens den arbeid der gevangenen, daaronder begrepen de tractementen van de

Directeuren en verdere beambten bij denzelven, te kunnen bestrijden; terwijl Zijne Majesteit zich heeft voorbehouden, om zoodra de aflossing der bedoelde bijdragen zal zijn afgeloopen, welke reeds gedeeltelijk is volbragt, en verondersteld kan worden met het jaar 1834 of 1835, geheel te zullen zijn voleindigt, nader te bepalen, het beloop der gelden, welke alsdan tot de *staats-inkomsten*, uit dit fonds zullen worden bijgebragt, onverminderd de voortdurende voorziening, uit hetzelve, in de kosten wegens gemelden arbeid, welke jaarlijks op een som van f. 725,000 à f. 750,000 komen te staan; terwijl daarentegen de producten van dien arbeid, zoo veel men daarover, naar de resultaten van het voorledene, eenigermate voor de toekomst kan oordeelen, jaarlijks op eene som van f 900,000 à f. 925,000 kunnen worden berekend.

De dienst der gevangenissen splitst zich derhalve in twee deelen, welke ieder afzonderlijk worden geadministreerd.

Het eene deel betreft de *gewone huishoudelijke dienst*, waarvan de uitgaven uit de *staatsbegrooting* worden voldaan, en het andere deel, den *arbeid* der gevangenen, waarvan de kosten uit een *speciaal fonds*, worden bestreden.

Men heeft gemeend dit een en ander te moeten mededeelen, tot opheldering van de redenen, waarom in het voorgedragen ontwerp van tienjarige begrooting, het *geheele* bedrag der gewone gevangenis-kosten ad f. 892,234 68 (met uitzondering alleen van de kosten wegens de gebouwen, die, als meer veranderlijk, en onzeker voor de jaarlijksche buitengewone begrooting, waren voorbehouden), is gebragt geworden, alsmede om te doen zien dat de som van f. 800,000, welke bij de Wet van 23 December 1824, voor den gewonen dienst der gevangenissen was bestemd, niet wel als vergelijkenis-som ten deze kan worden beschouwd, daar, zoo als vermeld, de kosten der gevangenissen, over 1825, op eene som van f. 961,103 82 waren begroot, en er behalve de gemelde som van f. 800,000: maar f. 100,000 op de buitengewone begrooting van dat jaar, was toegestaan, heeft zulks ten gevolge gehad, dat er voor den dienst van dat jaar, een te kort heeft plaats gevonden.

Ook is zulks het geval geweest over de jaren 1826 en 1827, te meer, dat er (boven de meergemelde som van f. 800,000), hoegenaamd geene fondsen op de buitengewone begrootingen dier jaren, voor den dienst der gevangenissen, zijn toegestaan, in welke te kort komende gelden, het zij uit het speciaal fonds voor den arbeid der gevangenen, het zij uit het fonds van *een millioen guldens*, voor onvoorziene uitgaven ter beschikking van Zijne Majesteit staande, het zij uit restanten van vroegere dienstjaren, heeft moeten worden voorzien.

Dat de gewone behoeften der gevangenissen (behalve de kosten wegens de gebouwen) jaarlijks op eene som van nagenoeg f. 900,000 zijn te staan gekomen, heeft de ondervinding, sedert dat het nieuwe stelsel in de groote gestichten is ingevoerd, bewezen.

Desniettemin moet het nieuwe stelsel der gevangenissen, ook met betrekking tot den gewonen huishoudelijken dienst, worden geacht, jaarlijksch aanzienlijke voordeelen opteleveren; in aanmerking genomen, dat de gewone kosten der gevangenissen (de uitgaven voor de gebouwen daaronder niet begrepen), laatstelijk over het jaar 1822, toen al de gevangenen nog op den ouden voet werden verpleegd, eene gezamenlijke som van f. 1,001,029 95, en alzoo ruim f. 100,000, meer, dan de thans daarvoor benoodigde som, hebben bedragen.

Voorts wordt hierbij opgemerkt, dat, behalve de gedachte mindere uitgaven, welke door het *eigen beheer* worden te weeg gebragt, ook de in de gevangenissen bestaande inrigtingen, bekend onder de namen van *pistoles* en *kantines*, welke mede als een gevolg van het nieuwe stelsel zijn te beschouwen, jaarlijksch niet onbelangrijke baten, aan het Rijk opleveren.

Naar de uitkomsten van vorige jaren te oordeelen, kan dit een en ander te zamen genomen, ten minste op eene som van f. 25,000 in het jaar worden geschat. Alles boven en behalve de meer belangrijke voordeelen wegens den *arbeid* der gevangenen, welke jaarlijks op eene som van plus minus f. 150,000 kunnen worden berekend, en die na verloop van eenige jaren, zoodra de aflossing van het opgenomen kapitaal (dat thans in werktuigen, grondstoffen, en andere voorwerpen be-

staat) zal zijn geeffectueerd, geheel als staats-inkomsten zullen kunnen worden beschouwd.

Terwijl eindelijk ook niet uit het oog moet worden verloren, de verbeterde inrigting en verzorging welke ten gevolge van het nieuwe stelsel der gevangenissen, zijn te weeg gebragt.

Wat aanbelangt de door onderscheidene Sectien gevraagde specificatie der som van f. 892,234 68, waarop thans de gewone behoefte der gevangenissen zijn geraamd, wordt in het algemeen gerefereerd tot de hierbijgaande toelichtende staat, bevattende eene breedvoerige vermelding van alle de onderwerpen van uitgave.

Ten gevolge der opmerkingen ontleend uit de bijzonderheid dat de vaststelling van het nieuwe lijfstraffelijk Wetboek, het meer dan anders onzeker doet zijn, welk waarschijnlijk het getal zal wezen der voorwerpen die eene gevangenisstraf zullen ondergaan, heeft men gemeend, thans aan het verlangen der Sectien, in zoo verre te kunnen voldoen, dat door de vermindering der aanvankelijk voor het 5e hoofdstuk, bij het ontwerp van tienjarige begrooting, geraamde som, de gelegenheid wordt behouden om de kosten van den thans bedoelden tak van administratie, nader in overweging te kunnen nemen.

IIe SECTIE.

AFDEELING 10.

Aanbelangende de *toelagen* der beambten bij de gevangenissen, wordt opgemerkt, dat die voornamelijk uitmaken de bezoldiging der kommandanten en adjunct kommandanten, benevens der officieren van gezondheid, bij de gevangenissen, waartoe, volgens de aangenomen beginselen, bij voorkeur, gepensioneerde militairen, en militaire officieren van gezondheid, worden benoemd, aan welke beambten, voor hunne betrekkingen bij de gevangenissen, boven hun pensioen, nog eenige bezoldiging, bij wege van toelage, wordt verleend.

Voorts genieten de bewaarders der gevangenen respectivelijk eenige toelage in geld, in plaats van le-

vensmiddelen welke steeds als supplement van bezoldiging of tractement is aangemerkt.

IIIe SECTIE.

AFDEELING 10.

Het product of de voordeelen wegens den arbeid der gevangenen, kunnen jaarlijks, zoo veel men daarover, naar het resultaat van het voorledene, eenigermate voor de toekomst kan oordeelen, op eene som van plus minus f. 150,000 worden geschat; doch deze voordeelen kunnen voor als nog niet in mindering der gewone gevangenis-kosten worden gebragt, maar zullen na verloop van eenige jaren, zoodra de sommen welke door het Amortisatie-Sijndikaat bij wege van voorschot, tot de invoering en voortzetting van den arbeid der gevangenen zijn bijgedragen, zullen zijn afgelost, geheel als *Staats inkomsten*, kunnen beschouwd worden.

Ten aanzien van dit punt, gedraagt men zich verder aan het meer gedetailleerde antwoord deswegens, op de bemerkingen van de 1e Sectie gegeven.

Wat overigens de onder artikel 4, gebragte reis en verblijfkosten betreft, wordt opgemerkt, dat die door de reizen van den Inspecteur der gevangenissen en de verplaatsingen der Commissiën van Administratie, waaraan het bestuur over gevangenissen in onderscheiden plaatsen gelegen, is opgedragen, worden aangewend.

IVe SECTIE.

AFDEELING 10.

Behalve de oprigting der nog ontbrekende groote correctionele gevangenis in de Noordelijke provincien welke te *Hoorn* zal worden gevestigd, (waardoor de thans bestaande provisionële huizen van correctie te *Rotterdam*, *Leijden*, *Amsterdam*, *Alkmaar* en *Vollenhoven* zullen komen te vervallen) van het burgerlijk en militair huis van verzekering te *Luik*, en van eene gevangenis, uitsluitend bestemd voor jeugdige veroordeelden, en behalve de verbeteringen, welke de gebouwen van onderscheidene gevangenissen nog vereischen, kan de organisatie der gevangenissen over het algemeen worden geacht, overeenkomstig het nieuwe stelsel, te zijn tot stand gebragt.

Aanbelangende het personeel der beambten voor de huishoudelijke dienst en derzelver tractementen, en de kosten van onderhoud, per persoon daags gerekend, wordt gerefereerd aan den toelichtenden staat.

De arbeidsloonen der gevangenen, welke uit een *speciaal fonds* voor den arbeid worden bestreden, kunnen volgens gemaakte berekening, worden geacht door elkander genomen omtrent 16 cents per persoon daags te bedragen; welke arbeids-loonen worden verdeeld, als volgt:

Voor de *correctioneel* veroordeelden, in Rijks aandeel.	5/10
Uitgaans-kas der gevangenen	3/10
Zakgeld.	2/10
	10/10

Voor de veroordeelden tot *reclusie*, en de militaire veroordeelden, in Rijks aandeel.	6/10
Uitgaans-kas der gevangenen.	2/10
Zakgeld.	2/10
	10/10

Voor veroordeelden tot *dwang arbeid*, in Rijks aandeel	7/10
Uitgaans-kas der gevangenen	1½/10
Zakgeld.	1½/10
	10/10

Aangaande de *toelagen* der beambten bij de gevangenissen, gedraagt men zich aan het antwoord, op de bemerkingen deswegens der 2e sectie gegeven.

En wat overigens de post van inspecteur der gevangenissen betreft, kan dezelve uit verscheidene oogpunten als zeer belangrijk worden beschouwd. — Al dadelijk komt in aanmerking het meer gestadig toezigt, dat door dien ambtenaar, zoo ten aanzien van den arbeid, of het fabriek wezen, als met betrekking tot de huishoudelijke dienst; het personeel der beambten; den staat der gebouwen, enz., wordt uitgeoefend. — Bovendien is zoodanig ambtenaar met betrekking tot den *arbeid* der gevangenen, waarvan de directie meer onmiddelijk tot de bemoeijenissen van de Hoofd-administratie behoort, als volstrekt onmisbaar te beschouwen; de bedoelde arbeid (waar van de uitgaven jaarlijks op eene som van f. 725,000 of f. 750,000 te staan komen, terwijl

de producten daar van kunnen worden gerekend, jaarlijks *plus minus* f. 900,000 te bedragen), wordt zoodanig geregeld en verdeeld, dat de onderscheidene gestichten zich wederkeerig de hand leenen, als uitmakende gedeelten van *één* en hetzelfde geheel, weshalve al het geen dien arbeid betreft, geheel afzonderlijk uit een centraal punt moet worden geadministreerd; overigens hoe zeer er over elke gevangenis eene commissie van administratie bestaat, welke door den Gouverneur der Provincie wordt gepresideerd, van welke ongetwijfeld de noodige renseignementen over alle zaken kunnen worden bekomen, heeft dien onverminderd het meer gestadig toezigt, dat door voorn. ambtenaar wordt uitgeoefend, nog die nuttigheid, dat daar door de verkeerde handelingen, onachtzaamheden, enz, onder de beambten en geemploijeerde des te gereeder worden ontdekt, of voorgekomen; terwijl de Hoofd-administratie in dien ambtenaar, ook altijd iemand heeft, welke haar op de voordragten der commissiën van administratie en gouverneurs, zoo wel den arbeid, als de huishoudelijke dienst betreffende, welke uit meer algemeene oogpunten moeten worden beschouwd, kan dienen van consideratien en advies.

ZESDE SECTIE.

AFDEELING X.

Hoezeer de ondervinding gedurende zes jaren, sedert het *nieuwe stelsel* der gevangenissen in de groote gestichten is ingevoerd, heeft doen zien, dat de gewone behoeften der gevangenissen, jaarlijks op eene som van na genoeg f. 900,000, te staan komen, moet echter het nieuwe stelsel der gevangenissen worden geacht, ook in vergelijking met de uitgaven, welke volgens het *oude stelsel* voor het onderhoud der gevangenen werden aangewend, jaarlijks belangrijke voordeelen aan het Rijk opteleveren. — Omtrent welk een en ander wordt gerefereerd aan het meer gedetailleerd antwoord deswegens op de bemerkingen van de 1e sectie gegeven. Onder de geraamde som van f. 892,234-68, voor de gezamenlijke gewone behoeften, zijn geene kosten voor verdere aanbouwingen of vertimmeringen van gevangenissen begrepen.

Al het geen er ten dien opzigte nog te doen valt, en achtervolgens zal worden tot stand gebragt, is meer geschikt voorgekomen om jaarlijks op de buitengewone begrooting te worden gebragt

ZEVENDE SECTIE.

AFDEELING 5, ART. 5.

Het verlangen der Sectie dat er in de zuidelijke provincien een militair *invaliden huis* van den tweeden rang mogt worden opgerigt, is voorgekomen wel overweging te verdienen. — Men stelt zich voor, daar over met het Hoofd-bestuur van het fonds tot aanmoediging van den gewapenden dienst, in briefwisseling te treden. — Voorts zou de vraag, of de opbrengst der door de Sectie bedoelde *collectes*, toereikende zoude zijn voor de onderhouds-kosten der in het invaliden huis te *Leijden*, geplaatste militairen, welligt toestemmend kunnen worden beantwoord; doch men moet opmerken, dat de gedachte collectes niet speciaal voor het invaliden huis te *Leijden*, maar in het algemeen ten behoeve van het gemelde fonds worden gedaan; welk fonds voornamelijk ten oogmerk heeft, om gratificatien tot onderstand, uit te deelen; terwijl de betrokken personen, niet alle even vatbaar zijn, om in een gesticht te worden opgenomen.

De uitgaven van het voors. huis, worden gedeeltelijk uit de algemeene inkomsten van het bedoelde fonds, en gedeeltelijk door de pensioenen, welke de daarin geplaatste personen, van het Rijk genieten, en de aan dezelve uit het fonds verstrekte gratificatien tot onderstand, bestreden.

Het gezegde fonds bevindt zich intusschen in zoodanigen staat, dat op de voortduring der voors. collectes, allen prijs wordt gesteld; zijnde het bedrag der eerste collecten, tot een rentgevend kapitaal aangewend geworden.

Overigens gedraagt men zich aan het geen nopens het meergedachte fonds in het laatste algemeen verslag over het armwezen, is vermeld.

AFDEELING 10.

Wat betreft de kosten wegens het onderhoud der gebouwen, antwoordt men, dat deze zijn voorbehouden, om te zamen met die van de vertimmeringen en groote reparatien, op de jaarlijksche buitengewone begrooting, te worden gebragt.

Afdeeling 11.

Kosten der algemeene ambtenaren voor het onderwijs.

Men heeft de eer hierbij onder litt. D. overteleggen de specificatie welke door al de Sectien nopens deze Afdeeling is gevraagd. Zich daar aan gedragende, gelooft men niet noodig te hebben, bijzonderlijk te betoogen dat deze uitgaven zoo als door eene der Sectien verondersteld is, als onnuttig moet worden geacht, strekkende de gelden in deze Afdeeling uitgetrokken tot bezoldiging van de personen welke een geregeld en meer dadelijk opzigt uitoefenen over de verschillende inrigtingen voor het onderwijs, die door het geheele Rijk bestaan, een opzigt, hetwelk daarhenen strekt om zich van nabij te overtuigen van de gebreken welke bij deze of gene dier inrigtingen mogen bestaan, en het doen ophouden of verminderen van dezelve door mondelingen raad, en door aanbevelingen aan de plaatselijke autoriteiten of ook door voorstellen aan de hoogere magt te bevorderen en tot stand te brengen.

Eene der Sectien heeft aangemerkt, dat reiskosten dezer ambtenaren van welke voor ieder hunner geene specificatie kan gegeven worden tot de jaarlijksche begrooting behoort. Intusschen is het zeker dat jaarlijks voor dit object gelden zullen moeten worden uitgegeven en schijnt hetzelve alzoo als een object van gewone uitgaven op de tienjarige begrooting gevoerd te moeten blijven.

Afdeeling 11, art. 1.

Traktementen en abonnementen der algemeene ambtenaren voor het onderwijs.

1 Hoofd inspecteur voor het middelbaar en lager onderwijs. . . . . f.	4,000-00
Abonnement aan denzelven voor schrijfloonen en bureaukosten.	2,400-00
1 Inspecteur-Generaal voor het onderwijs	3,500-00
1 Commies van staat toegevoegd aan den inspecteur-generaal voornoemd . .	600-00
1 Inspecteur voor de athenea en collegien in de zuidelijke provincien. . .	3,000-00
1 Inspecteur der latijnsche scholen in de Noordelijke provincien.	3,000-00
1 Adviseur in zaken van werktuig en scheikunde	2,400-00
Bezoldiging van een persoon ten dienste der commissie voor de stichtingen van onderwijs en den inspecteur der athenea en collegien in de Zuidelijke provintien	200-00
	f. 19,100-00

Art. 2. *Reis en verblijf kosten der algemeene ambtenaren voor het Onderwijs.* . . . f. 8,500-00

Afdeeling 12.

Kosten der hoogescholen en van het athenæum te Franeker.

Onder litt. E 1—7, worden al de specificatien welke door de Sectien nopens deze afdeeling of onderdeelen van dezelve zijn gevraagd, overgelegd, en men heeft de eer de navolgende beantwoordingen te geven.

Het is tot dus verre nog geheel ondoenlijk om zoo als door eene der Sectien verlangd is te bepalen, welke veranderingen, ten gevolge van de voorstellen te doen door de kommissie aan welker beoordeeling Zijne Majesteit eenige punten rakende het hooger onderwijs heeft onderworpen, bij de hooge scholen zouden kunnen worden ingevoerd en welke bezuinigingen daaruit zouden kunnen voortspruiten.

In allen geval en ten allen tijde zal 'er echter eene zeer ruime uitgave ten behoeve van het hooger onderwijs uit 's Rijks kas moeten blijven voldaan worden. Deze uitgave zal eene voortdurende en gewone behoefte uitmaken, en het schijnt alzoo dat daarop bij het opmaken eener raming van gewone uitgaven voor een volgend tienjarig tijdvak gerekend moet worden, al ware het ook, dat de mogelijkheid bestond van omstandigheden, welke gedurende dat tijdvak tot eene vermindering van uitgaven ter vervulling dezer gewone behoefte aanleiding zoude kunnen geven, heeft men eene somme van f. 150,000 globaal van het onderwijs, kunsten en wetenschappen, van dit hoofdstuk der aangebodene tienjarige begrooting afgevoerd; terwijl voor zoo verre zelfs die som door de successive bezuinigingen zoude kunnen worden te boven gegaan, dat meerdere, als jaarlijksche bate van het tienjarige zoude vervallen en daardoor van zelve eene bate worden van het eenjarige.

De thans voorgedragene sommen zijn ontstaan door zamentrekking van de vroegere tienjarige begrooting, met het bedrag der dus verre als buitengewoon gebragte jaarlijsche uitgaven. Het gevolg hiervan zou zijn, dat bij het toestaan der voorgedragene sommen voor de hoogescholen op de jaarlijksche begrooting niet zouden hebben behoeven aangetroffen te worden dan het geheel buitengewone.

De aanmerking is gemaakt dat men eerder eene vermindering dan eene vermeerdering der uitgaven voor de hoogescholen had verwacht, vermits thans de kosten van derzelver daarstelling en inrigting gemaakt zijn.

Er is gezegd, dat de jaarwedden der hoogleeraren gevoegd bij het genot der minervalia, ook bij vergelijking van de bezoldigingen aan andere standen in de Maatschappij verknocht te hoog voorkwamen. Bij het geen daartegen reeds is aangevoerd door Leden der vijfde afdeeling heeft men te voegen, dat zoo 'er enkele hoogleeraren zijn, die een zeer ruim inkomen hebben, dit, over het algemeen echter het geval niet is. Over het algemeen schijnen de inkomsten geenszins overdreven te zijn.

Men heeft veel al moeite om in de faculteiten van medicijnen en regten de meest beroemde en meest geschikte mannen, wanneer zij eene winstgevende practijk hebben, te bewegen tot aanvaarding van het hoog leeraarambt.

Intusschen is het voor de hoogescholen en gevolgelijk voor de wetenschappen te wenschen, dat steeds de meest beroemde mannen tot hoogleeraren kunnen verkregen worden. Met hunne jaarwedden en voordeelen te verminderen, zoude de moeijelijkheid die in deze bestaat gewis nog zeer vergroot worden. Men heeft verlangd, dat behalve de jaarwedden en de vaste materiele subsidien, al de overige uitgaven der hoogescholen als veranderlijk mogten worden overgebragt op de eenjarige begrooting.

Het is waar, dat de uitgaven boven en behalven de aangeweezene, van jaar tot jaar eeniger mate kunnen verschillen en dit ook werkelijk doen. Dit verschil is echter weinig beduidend. De nu aangevraagde sommen zijn berekend naar het geen de ondervinding der laatste jaren heeft doen zien, dat jaarlijks de jaren door eengeslagen, voor die onderwerpen van uitgave benoodigd is, daarbij komt, dat het zeker is, dat de bedoelde uitgaven jaarlijks als eene gewone en voortdurende behoefte terugkeeren, waarom het is toegeschenen dat die in eene berekening van gewone uitgaven niet mogen worden over het hoofd gezien.

Na deze algemeene punten te hebben doen voorafgaan volgen nu de inlichtingen op de vragen nopens sommige artikelen dezer afdeeling gedaan.

Ad Onderdeel a.

Curatoren der hoogeschoolen genieten als zoodanig geene bezoldiging. Zij hebben slechts eene geringe som als presentie geld op hunne vergaderingen te verdeelen. Overigens zijn 'er voor hen te betalen de reiskosten der Leden welke niet met de woon in de plaats der hoogeschool gevestigd zijn, en de kleine onkosten, die op de vergaderingen van Curatoren vallen. Het onderscheid welke in de aanvragen ten deze plaats heeft, bestaat daarin, dat de secretarissen inspecteur bij de zudelijke hoogescholen eene veel hoogere bezoldiging genieten dan de secretarissen van het collegie van curatoren bij de Noordelijke.

Ad Onderdeel b.

De vermeedering welke in de aanvragen wegens jaarwedden voor hoogleeraren is opgemerkt, is ontstaan door de uitbreiding welke het getal der hoogleeraren in het belang der wetenschap hier en daar heeft ondergaan.

Onderdeel c.

De ambtenaren en bedienden waarvoor in dit onderdeel jaarwedden zijn aangevraad, zijn de lectoren, pedellen en verdere personen welke aan de verschillende academische inrigtingen en verzamelingen verbonden en voor het waarnemen van den dienst bij dezelve onmisbaar zijn.

Ad Onderdeel d.

Door materiele subsidien worden verstaan, de toelagen welke benoodigd zijn voor de instandhouding, bewaring en uitbreiding der Academische Bibliotheken, Kabinetten en inrigtingen gelijk ook voor benoodigdheden van proeven en diergelijke bij de lessen.

Die materiale subsidien worden jaarlijks tusschen de verschillende verzamelingen en inrigtingen naar derzelver behoefte, verdeeld, en ofschoon dus de ondeelen dier subsidien veranderlijk zijn en volgens de afwisselende behoefte verschillen, wordt het geheel echter altijd regelmatig verbruikt.

Het bedrag van de zelve is gewis niet te groot in

vergelijking van de vele uitgaven welke daaruit jaarlijks moeten worden bestreden, zoo dat menigmalen, hoogleeraren en curatoren om eene vermeerdering van deze gelden aanzoek hebben moeten doen.

Ad Onderdeel g.

Het bedrag dezer sommen is aangevraagd volgens het geen de ondervinding in de laatste jaren geleerd heeft dat jaarlijks voor deze behoefte vereischt wordt.

Ad Onderdeel h.

Het doel van het Gouvernement met het stichten van het collegium philosophicum was om eene algemeene inrigting daar te stellen, die open zoude staan voor al de jonge nederlanders welke den roomsch katholijken geestelijken staat zouden wenschen te omhelzen, ten einde 'er hunne voorbereidende studien te voleinden en te volmaken, alvorens zich aan de Godsgeleerdheid welke in de bisschoppelijke seminarien onderwezen wordt overtegeven.

Deze voorbereidende opvoeding welke ook ten tijde van Maria-Theresia aan de Universiteit te Leuven bestond, is onontbeerlijk voorgekomen voor de meeste jonge geestelijken, die uit de lagere standen der maatschappij afkomstig, nergens dan in eene soortgelijke inrigting eene menigte van kundigheden kunnen opdoen welke hedendaags aan de hoogere klasse der maatschappij gemeen zijn en om welke reden zelve het van het hoogste belang is, dat zij daaraan niet onkundig blijven.

Het collegium philosophicum, zoo als het in 1825 is daargesteld, heeft nogtans niet het doel bereikt het welk het Gouvernement zich had voorgesteld.

Een zeker miscrediet heeft zich niet over het collegium zelve, maar over zijnen vorm en over zijne wijze van organisatie verspreid.

Het Gouvernement zal zich met de geestelijke overheid verstaan, ten einde deze inrigting volledig in overeenstemming te brengen met de behoeften waar aan zij moet voldoen en om haar aldus den noodzakelijken graad van duurzaamheid en nuttigheid te geven.

Door de veranderingen zelve welke het collegium philosophicum staat te ondergaan, zal het op duurzame en vaste gronden gevestigd worden en het zal zonder twijfel van dag tot dag al drukker en drukker bezocht worden.

Er bestaat dus geene reden waarom de uitgave voor de inrigting benoodigd van de tienjarige begrooting zoude wegvallen.

De aanmerking door een Lid der 4e Sectie gemaakt, dat deze uitgave meer beliep dan die gebragt op de begrooting van 1820 voor de hoogeschool van *Leuven*, is slechts in zoo verre gegrond, als zij valt op het beloop van het toegestane; maar dit verschil zal zeer natuurlijk schijnen indien men bedenkt, dat het collegium philosophicum eene inrigting is gemeen aan het geheele Koninkrijk, terwijl vijf andere hooge scholen behalve die van Leuven geopend zijn, aan die genen welke de wetenschappen en letteren willen bestuderen.

Eene der Sectien heeft de afschaffing van het collegium philosophicum gevraagd en dat die genen welke zich tot den geestelijken staat bestemmen zouden gehouden zijn de cursus van voorbereidende lessen op de hooge scholen of in andere inrigtingen van het Koninkrijk te volgen.

Men zal hier op antwoorden dat de studien van de kweekeling van het collegium philosophicum tot een bepaald oogmerk moeten bestuurd worden, namelijk om waardige bedienaren der altaren te vormen, dat derhalve de jongelieden die tot het zelve behooren, het best onder een bijzonder opzigt gesteld zijn, hetwelk meer de regelmatigheid huns gedrags waarborge en van hen de gevaren verwijdere die uit de vrijheid welke de jonge lieden op de hooge scholen genieten voor hunne zeden zouden kunnen ontstaan.

Ten opzigte van het Athenæum te *Franeker* waar van de onkosten mede onder de afdeeling zijn begrepen, is gevraagd waar om dat Athenæum bij uitsluiting van alle anderen ten kosten van den staat onderhouden wordt; van andere zijde is aangedrongen op de suppressie van deze instelling, gelijk ook op de overbrenging der kosten tot de eenjarige begrooting.

Tot antwoord daarop is dienende dat dit Atheneum niet gelijk gesteld kan worden met de Athenæa der zuidelijke provincien. Deze laatste zijn niet meer dan gewone collegien op eene grootere schaal, bij welke het onderwijs zich slechts uitstrekt om de kweekelingen tot het Akademisch onderwijs opteleiden.

Het Athenæum te *Franeker* even als die te *Amsterdam* en te *Deventer*, welke beide laatste voor stedelijke rekening zijn, heeft eene hoogere bedoeling. Bij deze drie Athenæa wordt Akademisch onderwijs gegeven en wordt de tijd bij deze instellingen met het volgen der lessen besteed aan de jongelieden toegerekend wanneer zij zich ter verkrijging van een akademischen graad naar eene hoogeschool begeven. Bij het Athenæum te *Luxemburg* heeft iets diergelijks plaats.

Franeker bezat even als *Harderwijk* vroeger eene hoogeschool, welke beide in 1815 door Athenæa op 's Rijks kosten zijn vervangen, van deze Athenæa is dat van *Harderwijk* in 1818 opgeheven uit hoofde van het gering getal studenten. Te *Franeker* is dit gunstiger gesteld; in *Vriesland* wordt op het behoud dezer inrigting groote prijs gesteld.

Men moet alhier ook doen opmerken dat de Athenæa te *Doornik*, *Namen* en *Luxemburg* elk een subsidie uit 's Rijks kas van f. 9000 's jaars genieten en dat van *Maastricht* f. 5000.

Alle Athenæa komen dus niet zoo als beweerd is, voor stedelijke of provinciale rekening.

Afdeeling 12, art. 1.

HOOGE SCHOOL TE LEUVEN.

a. *Kollegie van Curatoren.*

Presentie gelden	f.	600 »
Reis- en verblijf-kosten voor de Leden die niet in de universiteits-stad woonachtig zijn.	«	470 »
Kleine onkosten op de vergaderingen.	»	50 »
Jaarwedde van den Secretaris Inspecteur.	»	2,500 »
	f.	3,620 »

b. Jaarwedden der Hoogleeraren van de onderscheidene faculteiten.

4 Gewoone hoogleeraren in de regtsgeleerdheid ad f. 2200 »	f. 8,800 »
4 Dito in de geneeskunde ad f. 2,200 »	» 8,800 »
4 Dito in de wis en natuurkunde ad f. 2,200 »	» 8,800 »
1 Buitengewoon hoogleeraar in dezelfde faculteit ad.	» 1,600 »
6. Gewone hoogleeraren in de wijsbegeerte en letters ad f. 2,200 »	» 13,200 »
1 Buitengewoon hoogleeraar voor de letterkunde	» 1,600 »
	f. 42,800 »

c. Jaarwedden der overige ambtenaren en bedienden.

1 Lectoor in de fransche taal . . .	f. 600 »
1 Bibliothecaris	» 800 »
1 Custor bij de bibliotheek	» 300 »
1 2° Custor bij idem	» 200 »
1 Amanuensis bij de verzameling van phijsische werktuigen.	» 300 »
1 Amanuensis bij de chemische lessen.	» 500 »
1 Dito bij het kabinet van natuurlijke historie.	» 300 »
1 Prosector bij de ontleedkunde. . .	» 300 »
1 Amanuensis van de hoogleeraar belast met het onderwijs in practische heelkunde.	» 500 »
3 Pedellen ieder ad f. 350 »	» 1,050 »
1 Lector bij de geneeskundige faculteit.	» 600 »
1 Lector bij de regtsgeleerde faculteit.	» 700 »
1 Hortulanus	» 600 »
1 Adjunct hortulanus	» 300 »
1 Conciergeresse	» 250 »
1 Bode bij het collegie van curators. .	» 250 »
Daggelden aan arbeiders in den kruidtuin	» 1,000 »
	f. 8,550 »

d. Vaste materiële toelagen.

De som onder deze benaming uitgetrokken is be-

stemd tot instandhouding en uitbreiding der verzamelingen inrigtingen en lessen, zoo als : voor de bibliotheek.

Voor de ontleed heel en vroedverzamelingen en lessen.

— het academisch gasthuis en materis medica.

— de natuur en sterrekundige verzamelingen en lessen.

— het chemisch laboratorium.

— — kabinet van natuurlijke historie.

En — den kruidtuin.

En zulks volgens den V• titel van het reglement gearresteerd bij Zijner Majesteits besluit van 25 September 1816, nº 65.

Jaarlijks wordt, op voordragt van Heeren Curatoren eene zekere som ter beschikking der zoodanige verzamelingen, inrigtingen en lessen gesteld.

e. *Beurzen en Medailles.*

29 Beurzen ad f. 200	f.	5,800 »
Kosten der medailles voor de studenten welker prijs verhandelingen bekroond worden	»	500 »
Reis en verblijfkosten van zoodanige studenten als boven die van elders komen	»	240 »
	f.	6,540 »

f. *Onderhoud en lasten der gebouwen en aankoop van meubelen.*

De hiervoor uitgetrokkene som is berekend noodig te zijn na de uitgaven der laatstvoorgaande jaren.

g. *Drukloonen, onkostrekening van den Rector, ens.*

Drukloonen der jaarboeken.	f.	1,720 »
Onkostrekening van den rector. . . .	»	680 »
Vuur en licht in de publieke auditoriums	»	570 »
	f.	2,970 »

20

h. Kosten van het Collegium Philosophicum.

Jaarwedde van *een* hoogleeraar in de redeneer, boven natuur en zedekunde. . . .	f.	2,500 »
Idem, van *een* Hoogleeraar in de alg. geschiedenis en de geschiedenis der wijsbegeerte.	»	2,500 »
Idem, van *eenen* Hoogleeraar in het kanoniekregt en de kerkelijke geschiedenis.	»	2,500 »
1 Regent	»	2,000 »
2 Onder regenten ieder ad f. 1,400 .	»	2,800 »
4 Onder regenten ieder ad » 1,200 . .	»	4,800 »
1 Lector in de grieksche en latijnsche letterkunde.	»	1,000 »
1 Onderwijzer in de hoogduitsche taal en letterkunde.	»	400 »
2 Custodes ieder ad f. 400	»	800 »
Beurzen van kweekelingen . . .	»	45,000 »
Onderhoud der gebouwen. . . .	»	1,500 »
Gratificatien	»	2,000 »
	f.	67,800 »

Afd. 12, art. 2.

HOOGE SCHOOL TE LUIK.

a. Collegie van curatoren.

Presentie gelden	f.	600 00
Reis- en verblijfkosten voor de leden, die niet in de universiteits-stad woonachtig zijn	»	200 00
Kleine onkosten op de vergaderingen.	»	50 00
Jaarwedde van den secretaris inspecteur.	»	2,500 00
	f.	3,350 00

b. Jaarwedden der Hoogleeraren van de onderscheidene faculteiten.

4 Gewone hoogleeraren in de regtsgeleerdheid, ad f. 2,200.	f.	8,800 00
1 Buitengewoon hoogleeraar in dezelfde faculteit; ad.	»	1,600 00
4 Gewone hoogleeraren in de geneeskunde ad f. 2,200	»	8,800 00
Transporteren . . .		19,200 00

	Transport . . .		19,200 00
4	Dito, in de wis en natuurkunde ad f. 2,200	»	8,800 00
2	Buitengewoon hoogleeraren in dezelfde faculteit, ad f. 1,600.	»	5,200 00
6	Gewone hoogleeraren in de wijsbegeerte en letteren, ad f. 2,200. . . .	»	15,200 00
1	Buitengewoon hoogleeraar in de letterkunde ad	»	2,000 00
1	Dito, in de toegepaste schei- en werktuigkunde ad	»	1,600 00
		f.	48,000 00

c. Jaarwedden der overige ambtenaren en bedienden.

1	Bibliothecaris	f.	1,000 00
1	Custos bij de bibliotheek.	»	400 00
1	Doctor in de letteren	»	400 00
1	Onderwijzer in het lijnteekenen . . .	»	80 00
1	Amanuensis bij het kabinet van natuurlijke historie	»	300 00
1	Amanuensis bij de scheikunde . . .	»	300 00
1	Amanuensis bij de natuurkunde. . .	»	250 00
1	Prosector bij de ontleedkunde. . .	»	500 00
1	Opzigter bij het kabinet van mineralogie en géologie.	»	600 00
1	Lector in het bijzonder belast met het onderwijs in de wetenschap der metalen en van derzelver scheikundige ontleeding bij de school voor de mijnen.	»	1,000 00
1	Lector in de wis- en natuurkunde. .	»	1,200 00
2	Opzigters bij het cliniesch onderwijs ad f. 300	»	600 00
1	Bediende bij de anatomie.	»	100 00
1	Bediende bij het clinisch-gasthuis . .	»	100 00
1	Onder-directeur van den kruidtuin. .	»	800 00
1	Adjunct hortulanus	»	550 00
1	Vaste bediende bij den kruidtuin. .	»	250 00
1	Bediende bij het laboratorium. . .	»	200 00
2	Pedellen ad f. 350.	»	700 00
1	Concierge	»	250 00
2	Knechts bij denzelven, ad f. 200. .	»	400 00
1	Opzigter over de gebouwen. . . .	»	600 00
1	Opwinder van het uurwerk van het akademisch-gebouw	»	80 00
	Daggelden aan arbeiders in den kruidtuin.	»	750 00
		f.	11,210 00

d. *Vaste materiële toelagen.*

De som onder deze benaming uitgetrokken is bestemd tot instandhouding en uitbreiding der verzamelingen, inrigtingen lessen, zoo als:

Voor de bibliotheek;

» » ontleed, heel en vroedkundige lessen;

» het academie-gasthuis;

» de natuur- en sterrekundige verzamelingen;

» het chemisch laboratorium;

» » kabinet van natuurlijke historie;

» den kruidtuin;

En diverse uitgaven.

En zulks volgens den 5den titel van het reglement op het hooger onderwijs gearresteerd bij Zijner Majesteits Besluit van 25 September 1816, nº 65.

Jaarlijks wordt op voordragt van heeren curatoren eene zekere som ter beschikking der zoodanige verzamelingen, inrigtingen en lessen, gesteld.

e. *Beurzen en medailles.*

29 Beurzen ad f. 200.	f.	5,800 00
Kosten der medailles voor studenten, welker prijs-verhandelingen bekroond worden	»	500 00
Reis- en verblijfkosten van zoodanige studenten als boven, die van elders komen	»	150 00
	f.	6,450 00

f. *Onderhoud en lasten der gebouwen en aankoop van meubelen.*

De hiervoor uitgetrokken som is berekend noodig te zijn na de uitgaven der laatst voorgaande jaren.

g. *Drukloonen, onkostrekening van den rector, enz.*

Drukloonen der jaarboeken.	f.	1,000 00
Onkostrekening van den rector . . .	»	690 00
Vuur en licht in de publieke auditoria .	»	570 00
	f.	2,260 00

Afd. 12, art. 5.

HOOGE SCHOOL TE GENT.

a. *Kollegie van Curatoren.*

Presentie gelden	f.	600 00
Reis en verblijfkosten voor de leden die niet in de universiteits-stad woonachtig zijn	»	200 00
Kleine onkosten op de vergaderingen .	»	50 00
Jaarwedde van den secretaris inspecteur	»	2,000 00
Als boven van den adjunct secretaris inspecteur	»	500 00
	f.	3,350 00

b. *Jaarwedden der Hoogleeraren van de onderscheidene faculteiten.*

4 Gewone hoogleeraren in de regtsgeleerdheid ad f. 2,500 00. . .	f.	10,000 00
3 Idem in de geneeskunde à f. 2,500. .	»	7,500 00
1 Buitengewoon hoogleeraar in dezelfde faculteit ad	»	1,600 00
4 Gewone hoogleeraren in de faculteit der wis- en natuurkundige wetenschappen ad f. 2,500 . . .	»	10,000 00
2 Buitengewone hoogleeraren in dezelfde faculteit ad f. 1,600 . . .	»	3,200 00
5 Gewone hoogleeraren in de faculteit van bespiegelende wijsbegeerte en letteren à f. 2,500	»	12,500 00
	f.	44,800 00

c. *Jaarwedden der overige ambtenaren en bedienden.*

1 Onder bibliothecaris ad	f.	500 00
1 Amanuensis bij de verzameling van natuurlijke historie ad	»	500 00
1 Préparateur bij de scheikunde, enz. .	»	300 00
1 Amanuensis voor de scheikunde, toegepast op de nuttige kunsten, ad.	»	300 00
1 Knecht bij het theatrum anatomicum, ad	»	250 00
Transporteren . . .		2,050 00

	Transport . . .	2,050 00
1	Amanuensis van den hoogleeraar, belast met de heelkundige clinik, ad	» 500 00
1	Knecht bij de bibliotheek . . .	» 175 00
1	Amanuensis bij den hoogleeraar in de natuurkunde	» 300 00
1	Amanuensis van den hoogleeraar in de wis- en natuurkundige wetenschappen	» 100 00
1	Prosector bij de ontleedkunde . .	» 500 00
2	Pedellen, ieder ad f. 350. . . .	» 700 00
1	Hortulanus	» 600 00
3	Concierges, ieder ad f. 200 . . .	» 600 00
1	derde portier bij het akademisch gebouw	» 200 00
1	Concierge belast met het toezigt over de gebouwen voor het onderwijs in de toegepaste schei- en werktuigkunde	» 400 00
	Daggelden voor arbeiders in den kruidtuin	» 1,500 00
		f. 7,225 00

d. *Vaste materiëele toelagen.*

De som onder deze benoeming uitgetrokken is bestemd tot instandhouding en uitbreiding der verzamelingen, inrigtingen en lessen, zoo als:

Voor de bibliotheek,

— ontleed, heel- en vroedkundige verzamelingen en lessen.

— het akademisch gasthuis.

— de natuur- en sterrekundige verzamelingen en lessen.

— het kabinet van natuurlijke historie,

en — den kruidtuin;

en zulks, volgens den V^e titel van het reglement op het hoog onderwijs, gearresteerd bij Zijner Majesteits Besluit van 25 September 1816, n° 65.

Jaarlijks wordt, op voordragt van heeren curatoren, eene zekere som ter beschikking der zoodanige verzamelingen, inrigtingen en lessen gesteld.

e. *Beurzen en Medailles.*

29 Beurzen, ad f. 200	f. 5,800 00
Kosten der medailles voor studenten, welker prijsverhandelingen bekroond worden	» 500 00
Reis- en verblijfkosten van zoodanige studenten als boven, die van elders komen	» 500 00
	f. 6,800 00

f. *Onderhoud en lasten der gebouwen en aankoop van meubelen.*

De hiervoor uitgetrokkene som is berekend noodig te zijn, na de uitgaven der laatstvoorgaande jaren.

g. *Drukloonen en onkostrekening van den Rector, enz.*

Drukloonen der jaarboeken . . .	f. 890 00
Onkostrekening van den rector. .	» 420 00
Vuur en licht in de publieke auditoria	» 750 00
	f. 2,060 00

Afdeeling 12, art. 4.

HOOGE COLLEGIE TE LEIJDEN.

a. *Collegie van curatoren.*

Presentie gelden	f. 900-00
Reisen, verblijfkosten voor de Leden die niet in de universiteits-stad woonactich zijn.	
Kleine onkosten op de vergaderingen. .	50-00
Jaarwedde van den secretaris. . . .	1200-00
	f. 2150-00

Voor dit object is niets uitgetrokken, vermits heeren curatoren van het genot der reis en verblijfkosten hebben afgegezien, ten einde het traktement van den secretaris daardoor te verhoogen.

b. *Jaarwedden der hoogleeraren van de onderscheidene faculteiten.*

4 Gewone hoogleeraren in de godsgeleerdheid ad f. 2800	f. 11,200-00
Toelagen aan dezelven als concionatores academici	1650-00
Transporteren . . .	12,850-00

Transport . . .	12,850-00
Verhooging der Jaarwedden van de gemelde 4 hoogleeraren voor het gemis van collegie geld ad f. 400	1600-00
4 Hogleeraren in de regtsgeleerdheid ad f. 2800 . . . . f.	11,200-00
4 dito in de geneeskunde ad f 2800 f.	11,200-00
4 dito in de wis en natuurkundige wetenschappen ad f. 2800	11,200-00
2 Buitengewone hoogleeraren in dezelfde faculteit	5600-00
6 Gewone hoogleeraren in de bespiegelende wijsbegeerte en letteren à 2800 . .	16,800-00
f.	68,450-00

c. *Jaarwedden der overige ambtenaren en bedienden.*

1 Observator bij het observatorium. . .	800-00
1 Custos der sterrekundige verzamelingen en lessen	200-00
1 Lector voor de hoogduische taal. . .	700-00
1 Lector bij de wis en natuurkundige faculteit	700-00
1 Eerste bibliothecaris.	500-00
1 Tweede dito.	500-00
1 Tweede onderbibliothecaris	1200-00
1 Custos van de bibliotheek.	500-00
1 2e Custos als boven.	500-00
1 Directeur van het cabinet van pleisterbeelden en van de prentzameling van den heer *Roijer*	1000-00
1 Doctor van het gasthuis	200-00
1 Tweede dito.	200-00
1 Chirurgijn	200-00
1 Apotheker bij het gasthuis	200-00
1 Amanuensis van de commissie van het bestuur van het gasthuis	400-00
1 Huishoudster bij het gasthuis . . .	200-00
1 Architect	290-00
1 Custos van de anatomie	490-00
1 Onderhouder der groote telescopen alsmede der wis en natuurkundige werktuigen.	500-00
1 Custos van het cabinet van natuurkundige werktuigen	300-00
1 Custos van de chirurgie.	144-00
Transporteren . . .	9,724-00

Transport. . . f.	9,724-00
1 Custos van de chimie	500-00
1 Custos van de gedroogde planten. . .	50-00
1 Hortulanus	800-00
2 Tuinknechts ad f. 312	624-00
1 dito ad	300-00
1 Klokkenist	145-00
1 Pedel	465-00
1 Dito.	416-00
Daggelden aan de arbeiders in den kruidtuin.	1,500-00
f.	16,024-00

d. *Vaste materiele toelagen.*

De som onder deze benaming uitgetrokken is bestemd tot instandhouding en uitbreiding der verzamelingen, inrigtingen en lessen, zoo als :

Voor de bibliotheek.

» Ontleed, heel en vroedkundige verzamelingen en lessen.

» Het academie gasthuis.

» De natuurkundige verzameling en lessen.

» Sterrekundige verzamelingen en lessen.

» Het chemisch laboratorium.

» Den kruidtuin.

en » De landhuishoudkunde.

En zulks volgens den Ve Tijtel van het reglement op het hooger onderwijs, gearresteerd bij Z. M. besluit van 2 augustus 1815, n° 14.

Jaarlijks wordt op voordragt van heeren curatoren eene zekere som ter beschikking der zoodanige verzamelingen, inrigtingen en lessen gesteld.

e. *Beursen en medailles.*

30 beursen ad f. 300 . . . . f.	9,000-00
Kosten der medailles voor studenten, welker prijsverhandelingen bekroond worden.	625-00
Reis en verblijfkosten van zoodanige studenten als boven, die van elders komen. .	110-00
Uitkeering aan den heer van Warmond voor de armen van die plaats.	90-00
f.	9,825-00

f. *Onderhoud en lasten der gebouwen en aankoop van meubelen.*

De hiervoor uitgetrokken som is berekend noodig te zijn na de uitgaven der laatst voorgaande jaren.

g. *Drukloonen, onkostrekening van den rector etc.*

Drukloonen der jaarboeken	f.	1,860-00
Onkosten rekening van den rector . . .		1,120-00
	f.	2,980-00

Afdeeling 12, art. 5.

HOOGE SCHOOL TE UTRECHT.

a. *Kollegie van Curatoren.*

Presentie gelden.	f.	600 00
Reis en verblijfkosten van de leden die niet in de Universiteits-Stad woonachtig zijn.	«	150-00
Kleine onkosten op de vergaderingen. .	«	50-00
Jaarwedde van den Secretaris. . . .	«	600-00
	f.	1400-00

b. *Jaarwedden der Hoogleeraren van de onderscheidene faculteiten.*

3 Gewone Hoogleeraren in de Godsgeleerdheid, faculteit ad f. 2200.	f.	6600-00
Toelagen aan dezelve als concionatores academici	«	1500-00
Verhoogde Jaarwedden van de gemelde Hoogleeraren voor het gemis van Kollegie gelden ad f. 400	«	1200-00
3 Gewone Hoogleeraren in de Regtsgeleerde faculteit ad f. 2200	«	6600-00
3 dito in de Geneeskunde ad f. 2200 .	«	6600-00
1 Buitengewoon Hoogleeraar in dezelve faculteit ad	«	700-00
4 Gewone Hoogleeraren in de faculteit van Wis en Natuurkundige wetenschappen ad f. 2200	«	8800-00
5 Gewone Hoogleeraren in de faculteit van bespiegelingen, wijsbegeerte en letteren ad f. 2200.	«	11000-00
1 Buitengewoon Hoogleeraar in de toegepaste Schei- en Werktuigkunde . . .	«	1600-00
	f.	44600 00

c. Jaarwedden der overige Ambtenaren en Bedienden.

1 Lector in de fransche taal	f.	250-00
1 dito in de engelsche taal.	«	250-00
1 Bibliothecaris	«	300 00
1 Custos bij de bibliotheek.	«	400-00
1 Bediende bij idem	«	100-00
1 Schrijver bij idem.	«	500-00
1 Amanuensis bij de scheikunde . .	«	350-00
1 Controlleur van het Gasthuis . . .	«	200-00
1 Custos van het Observatorium. . .	«	100-00
1 Observator op het Observatorium. .	«	500 00
1 Custos van het kabinet van preparaten en bediende van het kabinet van Natuurlijke Historie	«	350-00
1 Prosector bij de ontleedkunde . .	«	250-00
1 Hortulanus	«	500-00
1 Mr. knecht in den Hortus	«	300-00
2 Tuinknechts ieder ad f. 234 . . .	«	468-00
1 Hulpknecht bij de anatomie. . . .	«	75-00
1 Knecht bij de Phijsica	«	500-00
1 Portierster van het akademisch gebouw.	«	18-00
1 Tweede bediende bij het kabinet van de Natuurlijke Historie.	«	100-00
1 Pedel	«	275-00
2 dito ieder ad f. 137-50	«	275-00
	f.	6061-00

d. Vaste Matericele Toelagen.

De som onder deze benoeming uitgetrokken is bestemd tot instandhouding en uitbreiding der verzamelingen, inrigtingen en lessen, zoo als,

Voor de bibliotheek,

« « ontleed, heel en vroedkundige verzamelingen en lessen.

Voor het Gasthuis.

— de natuurkundige verzamelingen en lessen.

— de sterrekundige verzamelingen en lessen.

— de scheikundige verzamelingen en lessen.

— het kabinet van Natuurlijke Historie, en den kruidtuin.

en zulks volgens den V^{e} titel van het Reglement op het hooger onderwijs gearresteerd bij Z. M. besluit van 2 Augustus 1815, n° 14.

Jaarlijks wordt op voordragt van heeren curatoren. een zekere som ter beschikking der zoodanige verzamelingen, inrigtingen en lessen gesteld.

e. Beurzen en Medailles.

20 beurzen ieder ad f. 200	f. 4000-00
Kosten der Medailles voor Studenten welker prijs-verhandelingen bekroond worden.	» 375-00
Reis en verblijf kosten van zoodanige Studenten als boven die van elders komen. .	» 170-00
	f. 4545-00

f. Onderhoud en lasten der gebouwen en aankoop van meubelen.

De hier voor uitgetrokkene som is berekend noodig te zijn na de uitgaven der laatst voorgaande jaren.

g. Drukloonen en onkost-rekening van den Rector, etc.

Drukloonen der Jaarboeken	f. 1030-00
Onkosten-rekening van den Rector. .	» 830-00
	f. 1860-00

HOOGE SCHOOL TE GRONINGEN.

Afdeeling 12, art. 6.

A. Collegie van Curatoren.

Presentie gelden. . . . . f.	600 00
Reis en verblijfkosten voor de leden die zich in de Universiteits-stad woonachtig zijn. .	200 00
Kleine onkosten op de vergaderingen. . .	320 00
Jaarwedde van den secretaris.	600 00
	f. 1720 00

b. Jaarwedden van de hoogleeraren der onderscheidene faculteiten.

3 Gewone hoogleeraren in de godsgeleerde faculteit ad f. 2200	f. 6600 00
Transporteren. . .	f. 6600-00

Transport . . .	6600 00
Toelagen van de hoogleeraren in de godgeleerde faculteit als concionatores academici. .	1427 40
Verhoogde jaarwedden van de gemelde 5 hoogleeraren voor het gemis van collegiegelden ad f. 400. . . . . »	1200 00
3 Gewone hoogleeraren in de regtsgeleerde faculteit ad f. 2200.	6600 00
3 dº in de geneeskundige faculteit ad f. 2200.	6600 00
1. Buitengewone hoogleeraar in dezelfde faculteit. . . . . »	1600 00
4. Gewone hoogleeraren in de faculteit der wis en natuurkundige wetenschappen ad f. 2200. . . . . »	8800 00
5. Gewone hoogleeraren in de faculteit der bespiegelende wijsbegeerte en letteren ad f. 2200. . . . . »	11000 00
	f 43827 40.

c. *Jaarwedden der overige ambtenaren en bedienden.*

1. Bibliothecaris.	500 00
1. Amanuensis van bibliothecaris. . . f. .	250 00
1. Lector bij de wis en natuurkundige faculteit. . . . . »	700 00
1. Onderwijzer in het fransch en hoogduitsch .	300 00
1. Doctor in het Gasthuis . . . . . . »	300 00
1. Chirurgijn in idem . . . . »	200 00
1. Controleur in idem . . . . »	200 00
1. Vader van het Gasthuis. . . . . . »	400 00
1. Prosector bij de Ontleedkunde. . . . »	500 00
1. Amanuensis bij het chemisch laboratorium.	400 00
Voor de bezoldiging bij weekgeld van 2 bedienden *een* voor het onderwijs in de toegepaste werktuigkunden en *een* in de toegepaste scheikunde ad f. 200.	400 00
Amanuensis bij de kabinetten van natuurlijke historie.	200 00
1 Amanuensis bij de landhuishoudkunde. .	200 00
1 dito bij de natuurkunde en oppasser bij het kabinet van natuurkundige en sterrekundige instrumenten.	300 00
1 Pedel.	454 00
1 Pedel.	400 00
1 Hortulanus.	700 00
Daggelden voor arbeiders in de kruid-tuin. .	825 00
	f. 7029 00

d. *Vaste materieele toelagen.*

De som onder deze benaming uitgetrokken is bestemd tot instandhouding en uitbreiding der verzamelingen, inrigtingen en lessen zoo als

Voor de bibliotheek.

Ontleed, heel en vroedkundige verzamelingen.

Het akademic Gasthuis.

Voor de Natuur en sterrekundige verzamelingen.

——Scheikundige verzamelingen en lessen.

——Het kabinet van natuurlijke historie.

— den kruidtuin.

— de Teekenschool.

en zulks volgens den Ve Titel van het reglement op het hooger onderwijs gearresteerd bij Z. M. besluit van 2 Augustus 1815, n° 14.

Jaarlijks wordt op voordragt van heeren curatoren eene zekere som ter beschikking der zoodanige verzamelingen, inrigtingen en lessen besteed.

e. *Beurzen en Medailles.*

20 beurzen ad f. 200.	4000 00
Kosten der medailles voor studenten welke prijsverhandelingen bekroond worden. . .	375 00
Reis en verblijfkosten van zoodanige studenten als boven die van elders komen. .	230 00
	f. 4605 00

f. *Onderhoud en lasten der gebouwen en aankoop van meubelen.*

De hiervoren uitgetrokkene som is berekend noodig te zijn na de uitgaven der laatst voorgaande jaren.

g. *Drukloonen en onkost-rekening van den Rector*, etc.

Drukloonen der jaarboeken.	f. 1380 00
Onkost rekening van den rector.	760 00
	f. 2140 00

ATHENÆUM TE FRANEKER.

a *Collgie van Curatoren.*

Bureaukosten.	f.	200-00

b. *Jaarwedden voor Hoogleeraren.*

1 Hoogleeraar in de godgeleerdheid.	f.	1,600- «
Toelagen aan denzelven voor de vervulling van eene predikbeurt . .		250 »
Verhoogde jaarwedde van denzelven voor het gemis van collegiegelden . .		150 »
1 Gewoon hoogleeraar in de regtsgeleerdheid		1,600- «
1 Gewoon hoogleeraar in de wijsbegeerte		1,600- »
1 Gewoon hoogleeraar in de grieksche en latijnsche letterkunde . . .		1,650- »
1 Dito in de oostersche letterkunde.		1,600- »
1 Dito in de anatomie en phisiologie.		1,600- »
1 Gewoon hoogleeraar in de botanie, chimie en pharmacie		1,600- »
	f.	11,650- »

c. *Jaarwedden van de overige beambten en bedienden.*

1 Bibliothecaris	f.	200- »
1 Amanuensis bij de wis en natuurkunde		200- »
1 Amanuensis bij de scheikunde . . .		200- »
1 Amanuensis bij de ontleedkunde . .		60- »
1 Opzigter over de academische gebouwen		200- »
1 Teekenmeester		400- »
1 Muzijkmeester		250- »
1 Hortulanus		450- »
1 Pedel en custos der bibliotheek. . .		550- »
Daggelden aan arbeiders in den kruidtuin		300- »
	f.	2,610- »

d. *Vaste materiele toelagen.*

De som onder deze benaming uitgetrokken is bestemd tot instandhouding en uitbreiding der verzame-

lingen, inrigtingen en lessen zoo als voor de bibliotheek.

Voor de ontleed, heel en vroedkundige verzamelingen en lessen.

— natuurkundige verzamelingen en lessen.

— scheikundige verzamelingen en lessen.

— den kruidtuin.

— de brandstoffen.

En zulks volgens den Ve tijtel van het reglement op het hooger onderwijs, gearresteerd bij Zijner Majesteits besluit van 2 Augustus 1815, no 14.

Jaarlijks wordt op voordragt van heeren curatoren eene zekere som ter beschikking der zoodanige verzamelingen, inrigtingen en lessen gesteld.

c. *Onderhoud en lasten der gebouwen en aankoop van Meubelen.*

De hiervoor uitgetrokkene som is berekend noodig te zijn na de uitgaven der laatst voorgaande jaren.

f. *Onkostrekening van den rector*, enz.

Onkostrekening van den rector. . . . f. 260-»

Afdeeling 13.

Kweekscholen van Godgeleerdheid voor bijzondere Godsdienstige gezindheden.

Ad. Art. 2.

Bij de lutersche kweekschool is aangesteld een gewoon en twee buitengewone hoogleeraren. De eerste geniet aan jaarwedde en voordeelen f. 3,200 in het jaar, en houdt zich bij uitsluiting bezig met de functien zijner bediening als hoogleeraar.

De twee laatsten genieten ieder aan jaarwedde en voordeelen f. 700 in het jaar, en zijn tevens predikanten bij de luthersche gemeente te *Amsterdam*.

Afdeeling 14.

Kosten van kollegien en latijnsche scholen.

De afdeeling 1, 2, 3, 6 en 7, vragen naar de redenen van het groote onderscheid in het bedrag der subsidien, aan de gijmnasien verleend, in de verschillende provincien, en verlangen eene meer geëvenredigde verdeeling van het subsidie.

In de Noordelijke provincien zijn het *Noord-Braband*, *Gelderland*, *Vriesland*, *Groeningen* en *Drenthe*, wier latijnsche scholen meer dan die der andere Noordelijke provincien, 's Rijks toelagen genieten.

Ter inligtingen dezer ongelijke bedeeling is dienende, dat die scholen een onvervreemdbaar regt op de toelagen hebben : die toelagen namelijk zijn oorspronkelijk uit eigen goederen of rentambten, welker fondsen tijdens het bestuur van Koning Lodewijk, in de algemeene Schatkist, zijn overgebragt, bij welke overbrenging de verpligting op die Schatkist is gekomen om de toelagen uittebetalen; zoo als zij dan ook sedert, zich van die verpligting heeft gekweten.

In de Zuidelijke provincien heeft men tijdens de organisatie in 1817 bedoeld om in iedere provintie waar geene hoogeschool bestond, te vestigen een groot collegie onder den naam van *athenæum*, en daaraan meer of min aanzienelijke subsidien te verbinden in evenredigheid van het onvermogen der steden. Daarom hebben *Doornik*, *Namen* en *Luxembourg*, ieder een subsidie van f. 9,000.

De kleine toelagen behalve de opgenoemde zijn alleen toegestaan dan wanneer uit de inlichtingen der provinciale besturen is gebleken, dat de plaatselijke geldmiddelen niet gedoogden om de bijdragen te leveren, welke onontbeerlijk zijn om de gijmnasien hunne bestemming te doen bereiken; plaatselijke behoefte onafhankelijk van de provincie, in welke het gesticht gelegen was, mogt dan alleen de drijfveer zijn tot het verleenen van die toelagen zoo als reeds is aangewezen bij de inlichtingen gegeven op het ontwerp der onlangs gearresteerde buitengewone begrooting van 1829, eñ heeft dan ook deze drijfveer alleen gegolden bij de overweging der nieuwe subsidien waarmede het tegenwoordig ontwerp der tienjarige begrooting verhoogd is. Die nieuwe subsidien nu zijn de volgende.

Provincie Noord-Braband.

Boxmeer. . . .	f. 520	
Gemert.	» 300	Nog te verleenen doch dringend noodzakelijk.
Megen.	» 420	
Heusden. . . .	» 250	
	f. 1490	

Provincie Zuid-Braband.

Waveren. . . .	f. 200
Nijvel.	« 1200
	f. 1400

Provincie Limburg.

Maastricht. . .	f. 2800
Roermonde. . .	« 400
	f. 3200

Provincie Gelderland.

Arnhem. . . .	f. 100	
Tiel.	« 100	
Wageningen. . .	« 100	
Zevenaar. . . .	« 280	Nog te verleenen mede dringend noodig.

Provincie Luik. . . . . f. 300

Provincie Oost-Vlaanderen. . . . . f. 250

Provincie Henegouwen.

Bergen.	f. 150
Chimaij.	« 1200
Thuin.	« 500
Binche.	« 500
	f. 2350

Noord-Holland.

Enkhuizen. . . . . f. 400

Provincie Antwerpen.

Lier.	f. 500
Gheel.	« 200
Westerloo.	« 200
Heerenthals.	« 200
Turnhout.	« 200
Lees Gezelschap in de Kempen.	« 100
	f. 1400

Provincie Overijssel.

Enschedé	f.	150
Oostmarsum	«	100
Oldenzaal	«	200
	f.	450

Provincie Drenthe.

Assen	f.	500

Groot Hertogdom Luxembourg.

Bouillon	f.	200

De 1e afdeeling is verder van gevoelen dat het meerder bedrag der nieuwe begrooting boven dat der vorige met betrekking tot de gijmnasien gebragt worde ten laste der Gemeenten.

Vermits geene toelage is verleend dan na voldingend bewijs van het onvermogen der stedelijke of gemeentelijke kasse om in de onvermijdelijke behoeften te voorzien, zoo zoude het niet wel in aanmerking kunnen komen om 'er zoodanige kassen evenwel mede te belasten.

Men verlangt dat dit meerdere bedrag op de eenjarige begrooting worde gebragt.

Ofschoon van vele plaatsen zoo als bij voorbeeld die van *Noord-Braband* zoo als ook *Maastricht*, enz, wel verzekerd kan worden dat zij binnen tien jaren niet in staat zullen zijn om de betaling der toelagen overtenemen, dat de zelve dus jaarlijks op ieder volgend ontwerp van buitengewone begrooting zullen worden vooorgedragen, alsmede dat de onderwijzers in de kwellende onzekerheid zullen verkeeren of hunne jaarwedden wel ieder volgend jaar wederom zullen worden uitbetaald zal nogtans, indien deze redenen niet belangrijk genoeg geoordeeld worden, de overbrenging op de eenjarige begrooting plaats hebben.

Afdeeling 15.

Gewone toelagen aan de school commissien.

Dat de schoolopzieners niet als bezoldigd wordende ambtenaren te beschouwen zijn, wordt ten vollen erkend. Maar de sommen op deze afdeeling uitgetrokken strekken dan ook geenzins ter eigenlijke bezoldiging of belooning der schoolopzieners of leden der commissien van onderwijs.

Aan elke commissie is toegelegd eene jaarlijksche globale som om te strekken tot vergoeding bij wijze van abonnement der reiskosten, welke de schoolopzieners hebben aantewenden bij het bezoeken der onder hun toezigt staande scholen. Deze som wordt door de commissie zelve verdeeld, en elk lid geniet daar uit eenig aandeel in evenredigheid der uitgestrektheid van deszelfs district en van de te doene uitgaven bij het bezoeken der scholen naar gelang der plaatselijke omstandigheden. De toelagen welke de leden der school-commissien genieten, zijn alzoo alleen te beschouwen als eene schadeloostelling en die schadeloostelling is gewisselijk niet te ruim gesteld.

Het verschil van f. 16,550 tusschen de begrooting van 1820 en die van 1830 is ontstaan door de vestiging in de Zuidelijke Provincien van commissien op gelijken voet als in het Noordelijk deel des Rijks, ter vervanging van de in eerstgemelde provincien in het jaar 1817 voorloopig ingestelde jurijs van onderwijs.

Door deze gelijkvormige organisatie van het schoolopzigt in de geheele uitgestrektheid des Rijks, zijn de kosten voor dat onderwerp aan geene verdere veranderingen onderhevig. Men oordeelt alzoo dat deze uitgaaf te regt behoort op de tienjarige begrooting.

De verlangde specificatie wordt onder Letter F hierbij overgelegd.

Afdeeling 15, art. 1.

Toelagen van de school commissien.

Voor	Noord-Braband . .	f.	4,050	»
»	Zuid-Braband . .	»	3,950	»
»	Limburg	»	3,350	»
»	Gelderland . . .	»	4,050	»
»	Luik	»	3,650	»
»	Oost-Vlaanderen .	»	4,450	»
»	West-Vlaanderen .	»	3,650	»
»	Henegouwen . . .	»	3,800	»
	Transporteren		30,950	»

Transport. . .	f.	30,950-00
» Noord-Holland . .	»	3,675 »
» Zuid-Holland . .	»	4,050 »
» Zeeland	»	2,120 »
» Namen.	»	2,700 »
» Antwerpen . . .	»	3,000 »
» Utrecht	»	1,700 »
» Vriesland. . . .	»	3,575 »
» Overijssel. . . .	»	2,950 »
» Groningen . . .	»	2,235 »
» Drenthe	»	1,600 »
» Luxemburg . . .	»	4,200 »
	f.	62,755 »

Artikel 2.

Bureau kosten. . . . . f. 4,200 »

Afdeeling 16.

Jaarwedden en toelagen aan onderwijzers der middelbare en lagere schoolen.

Het verschil tusschen de som uitgetrokken voor jaarwedden en toelagen aan onderwijzers der middelbare en lagere scholen op de begrooting van 1820 en op die voor het tweede tienjarig tijdvak maakt uit het bedrag der sedert het jaar 1820, successivelijk nieuw verleende jaarwedden.

Deze onderwijzers jaarwedden die elk op zich zelve zeer gering zijn, kunnen niet anders worden beschouwd dan hulpmiddelen tot het onderhoud van gemeentelijke openbare scholen. Die jaarwedden zijn verleend ten behoeve van gemeenten welker onvermogen bewezen was, en welke daarenboven door staande bewijzen hadden gegeven van belangstelling in de verbetering van het schoolwezen, het zij door het bouwen geheel of gedeeltelijk op eigen kosten van een behoorlijk lokaal, het zij door het doen van aanzienlijke opofferingen om aan den onderwijzer een toereikend en onafhankelijk bestaan te verschaffen.

Hierdoor laat zich reeds gedeeltelijk verklaren het onderscheid dat er bestaat tusschen de sommen uitgetrokken voor de verschillende provincien. Maar eene tweede oorzaak dier ongelijkheid voor zoo veel de noordelijke provincien betreft, is gelegen in den oorsprong der jaarwedden. Vele zijn oorspronkelijk uit geestelijke goederen of rentambten, welker fondsen onder de regering van Koning Lodewijk tot de Schatkist zijn overgebragt en door het domein bestuur zijn beheerd geworden.

Dit geldt vooral de provincie Noord-Braband en

daaraan is te wijten dat uit 's Rijkskas thans voor die provincie aanmerkelijk meer dan voor eenige andere ten behoeve van het schoolwezen wordt bijgedragen.

Dat de belanghebbende gemeenten op de te gemoetkomingen van dezen aard een onvervreemdbaar regt hebben zal wel geen betoog vereisschen, en dat dus de provincie Noord-Braband niet meer dan eenig ander gewest in den eigenlijken zin begunstigd werd, kan uit het bovenstaande worden nagegaan.

De uitdrukking *jaarwedden* en *toelagen* heeft aanleiding gegeven tot de aanmerking dat de uitgaven van de laatste soort niet behooren te worden gebragt ten laste der tienjarige begrooting als waarschijnlijk aan verandering onderhevig zijnde. Tot opheldering is dienende dat de zoogenaamde toelagen aan onderwijzers niet verschillen van eigenlijk gezegde jaarwedden.

Het woord toelage is slechts in gebruik om zeer geringe jaarwedden van 10, 15, 20 of 25 guldens aan te duiden.

Aan de vraag om specifikatie is uit den aard der zaak niet te voldoen dan door overlegging van de naamlijst der onderwijzers, die jaarwedden genieten. Men gelooft niet dat de afdeeling dit omslagtige stuk bij nader inzien zal verlangen.

Afdeeling 17.

Hulp en aanmoedigings middelen van het middelbaar en lager onderwijs.

De omtrent deze afdeeling gevraagde inlichtingen zijn van zoodanigen aard, dat dezelve het meest voegzaam kunnen worden beantwoord door de overlegging eener gedetailleerde opgave van de verschillende uitgaven waaruit de op de tienjarige begrooting uitgetrokken montanten zijn te zamen gesteld. Zoodanige opgave gaat hiernevens onder litt. G.

De inzage dier nota zal doen ontwaren in de eerste plaats waarin het verschil bestaat tusschen de sommen voorkomende op de begrooting van 1820, en op die van 1830, en in de tweede plaats dat de uitgaven op deze afdeeling, aangetroffen kunnen geacht worden van eenen werkelijken doorloopenden aard zijn. Daar intusschen dit Hoofdstuk eene aanmerkelijke vermindering zal ondergaan, zoo zal ook alhier aan het verlangen der Kamer kunnen worden voldaan met een deel der

in deze Afdeeling begrepene uitgaaf, op de eenjarige begrooting over te brengen.

Wat de vermeerdering der uitgaven betreft, deze is gegrond op de werkelijke behoefte, in het wezenlijk belang van het onderwijs eene behoefte welke eene tienjarige ondervinding heeft doen kennen.

De fransche benaming van *seminaire* voor de in deze afdeeling bedoelde kweekscholen, was ligt eene min juiste overzetting. Het woord *école Normale* is meer gepast.

Afdeeling 17, art. 1.

KWEEKSCHOLEN VAN ONDERWIJZERS.

a. te *Haarlem.*

Jaarwedden der onderwijzers. . . .	f.	2,000 00
6 Beurzen ad f. 220	»	1,320 00
12 » » » 190	»	2,280 00
8 » » » 150	»	1,200 00
Douceurs voor kweekelingen bij de komst op, en het verlaten der kweekschool.	»	1,600 00
Onderhoud der localen, verwarming, verlichting en kleine uitgaven. . .	»	1,730 00
	f.	10,130 00

b. te *Lier.*

Jaarwedden der onderwijzers. . . .	f.	3,600 00
24 Beurzen voor kweekelingen der 1ᵉ klasse ad f. 170.	»	4,080 00
6 Beurzen voor die der 2ᵉ klasse ad f. 50.	»	300 00
10 Beurzen voor die der 3ᵉ klasse, ad f. 170	»	1,700 00
Douceurs voor kweekelingen bij de komst op, en het verlaten der kweekschool.	»	700 00
Onderhoud der localen, verwarming, verlichting en kleine uitgaven. . .	»	1,580 00
	f.	11,960 00

c. Beurzen voor het opleiden van meisjes tot onderwijzeressen.

10 Beurzen ad f. 300.	f.	3,000 00
10 » » » 150.	»	1,500 00
	f.	4,500 00

Recapitulatie van het 1e artikel.

Kweekschool te *Haarlem*.	f. 10,130 00
Kweekschool te *Lier*.	» 11,960 00
Beurzen voor meisjes.	» 4,500 00
Totaal.	f. 26,590 00

Artikel 2.

Verdere aanmoedigings-middelen.

Toelagen voor de schoolonderwijzers gezelschappen.	f. 6,500 00
Normale lessen	» 6,000 00
Subsidie voor het departement *Groningen* der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen, voor het vormen van onderwijzers.	» 600 00
Subsidie tot het uitgeven der nieuwe bijdragen tot bevordering van het onderwijs en de opvoeding.	» 600 00
Subsidie tot het uitgeven van de bibliothèque der instituteurs	» 400 00
Subsidien voor het schoolwezen op de Eilanden *Ameland*, *Urk* en *Schokland* .	» 570 00
Voor gratificatien aanmoedigingen en andere hulpmiddelen van onderwijs. .	» 4,900 00
	f. 19,570 00

Ve HOOFDSTUK.

Afdeeling 18.

Rijks archiven en Geschiedenis.

De uitgaven, waarvoor in deze afdeeling gelden worden aangevraagd, zijn of van doorloopenden aard, of voor zoodanige onderwerpen welke zich jaarlijks voordoen. Het schijnt dus noodzakelijk dat voor dezelve gelden op de tienjarige begrooting worden aangewezen, nogtans ten gevolge der vermindering welke dit hoofdstuk moet ondergaan, zal ook in deze aan het verlangen der kamer voldaan kunnen worden.

De vermeerderingen, welke in de eerste en tweede artikelen zijn opgemerkt is ontstaan, door dien het personeel te *Brussel* zoo wel als te *'s Gravenhage* voor de meerdere werkzaamheden welke tegenwoordig bij de archieven plaats hebben, eeniger mate is vermeerderd en in bezoldiging verbeterd. Te *Brussel* is het onderscheid ook meer merkbaar geworden, vermits de secretaris archivist welke aldaar aan het hoofd staat, vroeger uit hoofde van andere door hem bekleede betrekkingen als archivist geene jaarwedde genoot.

Afdeeling 19.

Wetenschappelijke instellingen en ondernémingen.

Men heeft opgemerkt, dat in deze afdeeling vergeten schijnt het instituut van doof-stommen- en de teeken- en muzijkscholen. In antwoord daarop dient dat die objecten van staats uitgave gelijk mede die voor de koninklijke kabinetten en verzamelingen der koninklijke akademien van beeldende kunsten, en andere bestemd tot ondersteuning en aanmoediging der fraije kunsten en wetenschappen bewaard zijn gebleven voor de eenjarige begrooting.

Men heeft ook verlangd, dat de voorwerpen waarvoor in deze afdeeling gelden zijn aangevraagd, werden overgebragt naar de eenjarige begrooting. De onderwerpen in deze afdeeling bevat zijn echter van dien aard, dat daarvoor jaarlijks de aangevraagde sommen of geheel of grootendeels benoodigd zijn. Dezelve schijnen dus veel eer tot de tienjarige begrooting dan tot de eenjarige te behooren. Ook de onderwerpen waarvan hierboven is gesproken, als bewaard voor de eenjarige begrooting, zijn grootendeels van gewonen aard, en behoorden dus eigenlijk op de tienjarige begrooting gebragt te zijn, zijnde zij alleen daarvan afgelaten om het bedrag der sommen voor de gewone behoeften aangevraagd niet te veel te doen stijgen, daar echter dit hoofdstuk aanmerkelijk moet worden verminderd, zoo zal men genoodzaakt zijn, om ook van deze afdeeling eenige objecten van uitgaaf op de eenjarige begrooting over te brengen.

Er is aangedrongen op de suppressie der koninklijke akademie van wetenschappen en fraaije letteren te *Brussel*, terwijl van andere zijde inlichtingen omtrent de nuttigheid dezer instelling zijn gevraagd.

Ten aanzien der nuttigheid kan men verwijzen tot de jaarlijks in druk uitkomende deelen van de *memoires* dier akademie, dewelke tevens ten bewijze kunnen strekken van het belang, dat aan een voortdurend bestaan der akademie verbonden is.

Het Rijks *herbarium* is nog niet geheel georganiseerd en is tot dus verre gevestigd te *Leijden*.

De f. 6,000 globaal aangevraagd in art. 5 zouden bestemd zijn tot het doen van wetenschappelijke reizen, waarvan de ondervinding de nuttigheid geleerd heeft, niet alleen voor de wetenschappen, maar ook voor de nijverheid en de algemeene belangen van den staat;

26

en voorts voor zoodanige ondernemingen waarvan het ten uitvoer brengen zoude kunnen strekken tot bevordering en uitbreiding der wetenschappen.

Van tijd tot tijd zijn er onderwerpen voorgekomen, welke het wenschelijk hebben doen oordeelen, dat voor deze soort van uitgaven eenige bepaalde gelden mogten aanwezig zijn.

Die onderwerpen zijn de beproeving van een nieuw *scheprad*; proeven over de afwijking van den *secunde slinger*; opdelvingen op de hoefstede *Arentsburg* nabij *'s Gravenhage*.

De somme van f. 5500, in art. 6 mede globaal aangevraagd en voor geene specificatie vatbaar, is bestemd om te dienen tot aanmoediging der uitgave van zoodanige werken handelende over kunst en wetenschap, waarvan de kosten te hoog zijn, et het debiet menigwerf te gering is, dan dat de uitgave daarvan geheel op eigen kosten der vervaardigers zoude kunnen worden ondernomen. Als voorbeelden mogen dienen het *botaniesch werk* der Flora van *Nederlandsch Indie*, en het uitgeven van sommige onuitgegevene *chronieken* tot de geschiedenis des lands betrekking hebbende. — Die som wordt dus niet aangevraagd, om gelijk bij eene sectie is begrepen, te dienen tot bevordering van den boekhandel, maar zal strekken tot die einden, waarvoor bij dezelve sectie is verondersteld, dat de somme van f. 4,000 in art. 7 voorkomende is aangevraagd.

Deze somme van f. 4,000 is bestemd voor uitgegeven wordende boeken, plaatwerken en andere letterkundige ondernemingen voor de welke het van belang geoordeeld wordt dat eene inteekening van Gouvernementswege plaats hebbe.

Afdeeling 20.

Kosten der algeemene ambtenaren voor de Nationale Nijverheid.

De ambtenaren wiens tractement à f. 2000-00 onder deze afdeeling is gebragt, is een adviseur, in de zaken van werktuigkunde, terwijl de overige f. 2,300-00 strekken tot betaling der reis en verblijfkosten, zoo wel van dezen ambtenaar als van andere personen, welke voor de dienst der stoomwerktuigen gebruikt worden.

Afdeeling 21.

Premien tot ondersteun'ng van sommige takken van Nationale Nijverheid en om te strekken tot aanmoediging van fabrijken, trafijken, rederijen, visscherijen en ladbouw.

Aan het algemeen geuit verlangen der kamer om deze uitgaaf op de eenjarige begrooting overtebrengen, zal voldaan worden, ten gevolge waarvan men zich reserveerd om de gevraagde inlichtingen zoo volledig mogelijk te geven, bij gelegenheid dat de eenjarige begrooting voor 1830, aan de beraadslagingen, van de tweede kamer zal zijn onderworpen.

Afdeeling 22.

Kosten van het kerkelijk bestuur van catholieke eeredienst, van het aartsbisdom van Mechelen, en in de bisdommen van Luik, Namen, Doornik, Gent, Brugge, Amsterdam en 's Hertogenbosch.

Deze afdeeling bevat de uitgaven der vijf tegenwoordige bisdommen in de zuidelijke provincien, en de drie nieuwe die, overeenkomstig het verdrag met het hof van Rome op den 18 Junij 1827 gesloten, opgerigt moeten worden.

De kosten bestaande in het tractement van den artsbisschop en van de bisschoppen, reis en secretariaatskosten, derzelve tractementen der vicarissen-generaal, van de kanunniken, van de directeur et professoren der seminarias, de beursen en halve-beurzen en het onderhoud van de bisschoppelijke paleizen.

De kosten zijn geraamd als volgt :

Voor het aartsbisdom van Mechelen.	f.	47,550 50
en voor de onderhoorige bisdommen van		
Luik	«	28,100-00
Namen	«	29,185-00
Doornik	«	28,100-00
Gent	«	30,110-00
Brugge	«	28,850-00
Amsterdam	«	32,850-00
'S Hertogenbosch	«	28,850-00
	f.	253,595-50

De post van uitgaaf is op het ontwerp gebragt ter somme van f. 253,600; dus vermeerderd met f. 4-50, om er eene ronde som van te maken.

De derde Sectie vraagt daarenboven uit welke fondsen de Leden der permanente commissie uit den Raad van State voor de zaken van de Roomsch Catholijke Eeredienst betaald worden.

Slechts aan drie Leden dier commissie worden als zoodanig tractementen betaald, te weten :

Aan de Heeren de Bousies, Van Meeuwen en de Liedekerke.

Het tractement van den eersten wordt tot hiertoe uit de begrooting voor den Staatsraad gevonden, en dat van de twee overige, wordt voldaan uit de buitengewone begrooting voor het departement van Binnenlandsche Zaken.

De overige Leden dezer commissie genieten in die qualiteit geene bezoldiging, om dat zij Staatsraden in gewonen dienst zijn, en in die qualiteit uit de begrooting voor den Staatsraad betaald worden.

De vierde Sectie verlangt dat men opgeve het bedrag der overschietende gelden van vroegere jaren om het gebruik wat daarvan gemaakt is te kennen.

De gewone begrooting over 1820 van den Roomsch Catholijke Eeredienst, bood op den 31 December 1823, een overschot aan van f. 232,697-69 ½, waarvan, ten gevolge van het besluit van den 30 April 1824, n° 77, f. 102,377-48, op de gewone begrooting van 1822 zijn overgebragt, ten einde de onvoldane pretentien die dienst betreffende, daarmede te kunnen betalen, terwijl de overige f. 130,320-21 ½, als niet benoodigd zijn vrij gevallen.

Het dienstjaar 1821 leverde op hetzelfde tijdstip van 31 December 1823, een overschot op van f. 357,070-64, en overeenkomstig het zoo evengenoemde besluit zijn daarvan f. 154,450-98 ½ op de gewone begrooting van 1822 overgebragt, tot voldoening van nog onvoldane pretensien die dienst betreffende, terwijl de overige f. 202,619-65 ½ eveneens als niet benoodigd zijnde, zijn vrijgevallen.

Het dienstjaar 1822 gaf op den 31 December 1824, een overschot van f. 510,747-05 ½, welke ten gevolge besluit van den 23 April 1825 n° 130, om dezelfde reden als hierboven vermeld geheel op de begrooting van de dienst 1823, is overgebragt.

Het dienstjaar 1823 bood op den 31 December 1825, een overschot aan van f. 719,603 26, waarvan f. 327,915-13 ½, overeenkomstig besluit van den 24 September 1826, n° 138, tot voldoening van nog onbetaalde pretentien die dienst betreffende, op de begrooting van 1824, zijn overgebragt, terwijl de resterende som van f. 391,688-12 ½ is vrijgevallen.

Op de dienst van 1824, was op den 31 December 1826, een overschot van f. 570,530-21 ½.

Hiervan werden ten gevolge besluit van 25 Julij 1827, nº 162, f. 161,522-76 ½ tot hetzelfde doel als hierboven vermeld, op de begrooting van 1825 overgebragt terwijl de overblijvende som van f. 409,007-45kwam vrijtevallen.

Het dienstjaar 1825 leverde op den 31 December 1827, een overschot op van f. 187,715-56 ½, welke som, ten gevolge besluit van den 23 Mei 1828, nº 74, geheel op de begrooting van 1826 is overgebragt.

Eindelijk gaf het dienstjaar 1826, op den 31 December 1828, een overschot van f. 112,038-86 ½, welke bestemd is om op de dienst van 1827 te worden overgebragt.

De 6e Sectie verlangt, dat de gedeelten der som van f. 253-600-00 welke voor de nog niet georganiseerde bisdommen bestemd zijn, op de jaarlijksche begrooting worde gebragt.

Door de vermindering welke dit hoofdstuk ondergaat, zal aan het verlangen der Kamer, zoo het schijnt, voldaan zijn.

Afdeeling 23.

Kosten van het Roomsch Catholijk kerk-genoetschap.

De organisatie die het gevolg moet zijn van het nieuwe concordaat, heeft tot grondslag verstrekt voor de berekeningen van deze afdeeling.

Volgens die berekening zoude er benoodigd zijn tot bezoldiging der pastoors, deservitoors en vicarissen in de onderscheidene provincien, een somme van f. 2,291,200 : - berekend naar het getal roomsch catholijken welke zich in elke provincie bevindt, te weten :

Voor Noord-Braband.	f.	134,000 :
» Zuid-Braband.	»	227,525 :
» Limburg.	»	207,800 :
» Gelderland.	»	62,300 :
» Luik.	»	202,125 :
» Oost-Vlaanderen.	»	236,050 :
» West-Vlaanderen.	»	188,775 :
Transporteren . . .	f.	1,259,475

Transport . . .	f.	1,259,475 :
» Henegouwen.	»	273,025 :
» Noord-Holland.	»	55,525 :
» Zuid-Holland.	»	50,075 :
» Zeeland.	»	29,475 :
» Namen.	»	155,125 :
» Antwerpen.	»	116,725 :
» Utrecht.	»	22,975 :
» Vriesland.	»	15,025 :
» Overijssel.	»	34,325 :
» Groningen.	»	7,625 :
» Drenthe.	»	1,175 :
» Luxemburg.	»	270,650 :
Te zamen. .	f.	2,291,200 :

Alzoo f. 99,100 : meer, dan de som van f. 2,192,100 : hiervoor op de begrooting onder deze afdeeling gebragt.

Deze som van f. 99,100 : heeft men minder gebragt om de volgende reden :

De kosten der bisdommen zijn geraamd zoo als men boven heeft gezien op	f. 253,600 :
Die voor de pastoors, deservitoors en vikarissen op.	f. 2,291,200 :
Die voor de geestelijkheid van de oude klerezij op	f. 4,300 :
Te zamen. .	f. 2,549,100 :
Maar ten einde op de 10 jarige begrooting van 1830 de minstmogelijke som te brengen, en in de hoop dat het ontwerp van organisatie aanleiding tot eenige bezuiniging kan geven, is de som van f. 2,291,200 : verminderd geworden met.	f. 99,100 :
Waaruit volgt dat op de 10 jarige begrooting van 1830 voor de catholijke eeredienst slechts is uitgetrokken eene som van.	f. 2,450,000 :

Welk bedrag nader door afvoer naar het buitengewoon is verminderd met f. 250,000.

Afdeeling 24.

Kosten der oude klerezy der Roomsch katholijken.

Deze afdeeling bestaat uit de tractementen der geestelijkheid van de oude klerezij, als van den aartsbisschop van Utrecht, de bisschop van Haarlem, den titularis van Deventer en van derzelver secretaris generaal.

VIe HOOFDSTUK.

Departement der zaken van den Hervormden Eeredienst.

Omtrent de vragen en aanmerkingen, betreffende de uitgaven welke in de eerste afdeeling van dit hoofdstuk zijn begrepen, gedraagt men zich, met uitzondering van de verlangde specificatie der ambten, hoofdzakelijk aan het geen bereids in het algemeen, nopens de onderwerpen dier uitgaven, gezegd is; en ook ten aanzien van alles wat betrekking heeft tot de geringheid der belooning van de predikanten, ja zelfs het onvoldoende hunner middelen van bestaan, en het gedaan voorstel tot verbetering van hun lot, vermeent men te dezer plaats te mogen verwijzen naar het geen daar van gezegd is, bij de ontwikkeling der meer algemeene consideratien, welke aan de hoofdstuks gewijze beantwoording van vele vragen voorafgaat, zoo dat men zich voor het overige zal kunnen bepalen, tot de toelichting van onderscheidene punten welke ook de bijzondere aandacht der Afdeelingen hebben tot zich getrokken, en de mededeeling van gevraagde opgaven, tot welke in de eerste plaats behoort die der ambtenaren van het departement; aan de mededeeling derzelve vermeent men echter te moeten doen voorafgaan, de aanmerking, dat voor de kosten van het departement of het hoofdbestuur, bij de nog loopende tienjarige begrooting, is toegestaan. . . . . . . f. 35,600 »

En dat thans daarvoor is aangevraagd. » 33,600 »

Dus minder . . . . f. 2,000 »

Bij de loopende begrooting is voor het personeel van het departement toegestaan . . . . . f. 30,200 »

Thans is daarvoor aangevraagd. . . » 27,900 »

Dus minder. . . . . f. 2,300 »

Dat personeel bestaat in:

Een directeur-generaal; zijnde aan den tegenwoordigen titularis den rang van Minister van staat, toegekend;

Een secretaris adviseur;

Twee commiesen;

Twee adjunt-commiesen, met den personelen titel van commies;

Twee adjunt-commiesen;

Bladschrijvers;

Een kamerbewaarder;

Een bode, en

Een boute feu.

Afdeeling 2.

Eene nauwkeurige specificatie der kosten van het kerkelijk bestuur van den hervormden eeredienst, zoude even omslagtig als, zoo het schijnt, weinig nuttig zijn; men zal evenwel trachten, zoo veel mogelijk, aan het te kennen gegeven verlangen, te voldoen door te zeggen, dat de kosten, voorkomende bij de tweede afdeeling, onder litt. *a* en *b*, bestaan in het honorarium van den secretaris van het sijnode; mitsgaders de bureau-kosten, de reis en verblijf kosten; het druk en bind werk, en alle verdere uitgave welke elke Commissie, en vooral eene talrijke vergadering, vereischt.

De som gebragt bij litt. *c*, dient tot voorziening in de uitgaven van *elf* kerkbesturen in even zoo vele provincien; mitsgaders in die der daarbij genoemde Commissie voor de waalsche kerk; terwijl eindelijk de sommen voorkomende bij litt. *d*, *e* en *f*, te zamen ad f. 19,000, tot de bij elk dier posten vermelde einden, worden verdeeld over 86 steden uit alle de provincien van het rijk.

Afdeeling 3.

De bij deze afdeeling uitgetrokkene sommen, zijn bestemd voor te gemoetkomigen in de kosten der sijnode van het evangelisch-lutersch-kerkgenootschap, en die der Commissie voor de zaken der remonstrantsche broederschap; bestaande die kosten in het honorarium van een secretaris; bureau-kosten; reis en verblijf kosten; druk en bind werk; kosten van een lokaal, etc.

Afdeeling 4.

De som van f. 2,500 is bestemd voor het hoofd-bestuur van den israëlitischen eeredienst en wordt besteed tot goedmaking derzelfde kosten, als hierboven zijn opgenoemd.

Afdeeling 5.

Het overleggen van de gevraagde specifieke staat, van alle de predikanten, en derzelver bezoldiging, zoude worden achtervolgd van het drukken van zulk een uitvoerig stuk, en dus tot kosten aanleiding geven, waaraan het nut eener zoodanige mededeeling, zoo het schijnt, niet zoude beantwoorden; het bedrag der tractementen is bij de begrooting, voor elke provincie van het rijk, afzonderlijk gebragt; men gelooft dus dat het voldoende zal zijn thans nog het getal der leeraren, per provincie, optegeven; hetzelve is als volgt:

PROVINCIEN.	Hervormde.	Lutersche.	Doopsgezinde.	Remonstrantsche.
Noord - Braband.	98	3	»	»
Zuid - Braband	3	»	»	»
Limburg	17	»	»	»
Gelderland	201	6	»	»
Luik	2	»	»	»
Oost - Vlaanderen	3	»	»	»
West - Vlaanderen	1	»	»	»
Henegouwen	2	»	»	»
Noord - Holland.	204	19	11	6
Zuid - Holland	268	16	»	16
Zeeland.	116	4	2	»
Namen	1	»	»	»
Antwerpen	2	»	»	»
Utrecht.	77	4	»	1
Vriesland	208	3	9	1
Overijssel	76	3	4	»
Groningen	156	5	9	»
Drenthe	43	»	»	»
Luxemburg	»	»	»	»
Totalen	1478	63	35	24

Afdeeling 6.

De kinder-, School – en Akademie-gelden, zijn betalingen, die aan de predikanten worden toegekend, tot tegemoet koming, in het onderhoud hunner kinderen; dezelve bestaan in:

1°. f. 25, voor elk kind, minderjarig en ten hunne laste zijnde;

2°. f. 25, daar en boven voor elken zoon, die door onderwijs in de latijnsche taal, tot den stand der geleerden, bestemd wordt;

3°. Of wel f. 50, voor elken zoon, als student op eene des Nederlandsche Hooge scholen, ingeschreven;

4°. Of zelfs f. 200, voor elken zoon die in de godgeleerdheid studeert, en tot leeraar van den godsdienst wordt opgeleid.

Bij het genot der toekenning, vermeld bij n° 4, vervallen *die* bedoeld bij n° 2 en 3; gelijk ook de verstrekking bij n° 2 genoemd, vervalt door het genot van *die* bij n° 3 opgegeven.

De predikants-weduwen, behouden regt op de kinder-, school- en Akademie gelden.

Afdeeling 8.

Bijaldien van den eenen kant, de omschrijving van de posten dezer afdeeling, heeft aanleiding kunnen geven tot het gevoelen, dat dezelve op de buitengewone begrooting zouden behooren, zoo is het echter van den anderen kant niet minder waar, dat, zoo veel de beperktheid der overige afdeelingen van dit Hoofdstuk, als dat der bedoelde posten zelve, geen den minsten twijfel laten, nopens de noodzakelijkheid, van de jaarlijksche aanwending der daarbij uitgetrokken sommen; — de 2° sectie deelt in dit gevoelen (zie fol° 44.)

De toelagen zijn bestemd voor te gemoetkomingen aan minvermogende kerkelijke gemeenten; — de noodzakelijkheid van eene tractement-verhooging is in de sectien zelve betoogd, en de onderstand-gelden, tot opbouw of herstel van kerken, zoude men ongaarne verzekeren voldoende te zijn, indien ook daarin niet op eenige andere wijze wierdt voorzien, gelijk zulks bij de algemeene aanmerkingen, is te kennen gegeven.

VII[e] HOOFDSTUK.

1[e] Afdeeling.

Departement van Oorlog.

Met opzicht tot alles wat de 1[e] afdeeling aangaat, gedraagt men zich aan het geen in het algemeen gezegd is, bij gelegenheid der beantwoording van de vragen betreffende het 2[e] hoofdstuk; de som uitgetrokken bij art. 1 dient, na aftrek van het tractement en toelage van den commissaris-generaal van oorlog, tot bezoldiging van het volgend personeel:

Een secretaris-generaal, hoofd en andere officieren aan het departement van oorlog, toegevoegd.

Twee referendarissen;

Twaalf commiesen;

Zes-en-twintig adjunct commiesen;

Bladschrijvers;

Een kamerbewaarder;

Een concierge;

Zes boden;

Vijf adsistenten, en minderen bedienden.

Archief van oorlog.

Een directeur;

Een onder-directeur;

Twee chartermeesters;

Een commies.

HOOFDSTUK VII.

AANMERKINGEN.

1[e] *Sectie der Kamer.*

Eenige Leden doen opmerken, dat dit hoofdstuk een zeer gering verschil oplevert, met het bedrag dat in 1820 is toegestaan, hoezeer daarvan twee belangrijke uitgaven zijn afgenomen, te weten:

1[e] De subsistentien en levensmiddelen in 1820 gebragt op . . f. 2,568,556 00

2[e] De regimenten Zwitsers . . . . » 1,844,522 00

f. 4,413,078 00

Algemeene aanmerkingen.

ANTWOORDEN.

De algemeene aanmerkingen hebben voornamelijk de strekking om aantetoonen:

1° Dat het ontwerp, aan de beraadslaging onderworpen, niet geëvenredigd is aan dat van 1820;

2[e] Dat de uitgaven te hoog en niet in overeenstemming zijn met de hulpmiddelen, welke de Staat aanbiedt, mitsgaders

3° Dat het leger te talrijk is, en behoorende te worden verminderd.

Het is waar dat men in plaats van 17 afdeelingen infanterie, voor welke in 1820 de noodige gelden waren aangevraagd en toegestaan, er als nu met 1830, 20 zou oprigten, van welke drie aanvullings-afdeelingen de kosten zonder de subsistentien eene som van f. 1,125,816 00 zouden bedragen, doch de Sectie de zware Staats-lasten, welke de natie drukken, in aanmerking nemende, twijfelt, dat er genoegzame afdoende en dringende redenen bestaan, om, in tijd van vrede meer dan 17 afdeelingen infanterie te onderhouden, en die volgens het ontwerp een twee ledig bezwaar zouden opleveren, namelijk subsidien en manschappen en in geld, zonder erkende noodzakelijkheid.

Men meent al dadelijk te moeten aanmerken, dat, bij het ramen der uitgaven, voor de tien volgende jaren, het minder op eene vergelijking daarvan met de vorige tienjarige begrooting aankomt, dan wel op eene naauwgezette berekening van het volstrekt benoodigde.

Hoezeer het nuttig kan wezen, om het verledene te raadplegen, moet niettemin de uitkomst dier berekening op de nieuwe begrooting worden gebragt.

Daarenboven kan men het beginsel, dat de zaak, op dien voet moet worden beschouwd en behandeld, voor aangenomen houden, wanneer men op de aanmerkingen het, ten opzigte van de verschillende onderdeelen, voorgedragen, en wanneer men derhalve de juistheid van ieder dier onderdeelen kan aantoonen, moet daaruit noodwendig volgen, dat men ook het gezamenlijke of het geheel, aanneemt.

De stelling dat men de uitgaven naar de inkomsten moet regelen, hoe gegrond die in het algemeen ook wezen moge, is voorzeker minder van toepassing op de bepaling van de sterkte der krijgsmagt van het Koningrijk.

Hier is het een onvermijdelijke pligt, vóór alles stellig uit te maken, wat noodig is in evenredigheid van het gewigt of de belangrijkheid van den Staat, van de bijzondere ligging des Rijks, en van al zijne betrekkingen, van welken aard ook.

Wanneer die noodzakelijkheid erkend is, moet men de middelen opsporen, om daarin te voorzien, onder vermijding echter, van alle overdaad in de uitgaven.

Men meent met vrijmoedigheid te kunnen verzekeren, dat het leger, zoo als het in de berekeningen voor de nieuwe tienjarige begrooting, is opgenomen, de volstrekte behoefte niet te boven gaat.

Het is niet in twijfel te trekken, dat het voornaam oogmerk, waarmede men een leger, in vredestijd, onderhoudt (behalve het bewaken der vestingen en het verrigten van de garnisoens-dienst, hetgeen, wel is waar, slechts als eene bijzaak kan worden aangemerkt, maar het geen nogtans niet kan worden verwaarloosd)

in het behoorlijk onderrigten en bekwaam maken, van dat leger bestaat, ten einde er in oorlogstijd, een nuttig gebruik van te kunnen maken.

Daartoe is het hoogst noodzakelijk, te allen tijde, een genoegzaam aantal manschappen onder de wapenen te hebben, bij wie dat onderrigt in de militaire geest doorgaande onderhouden kunnen worden, zoodanig dat zij, redelijker wijze tot kern kunnen dienen, van die grootere magt, welke in buitengewone omstandigheden, tot het aanvullen der gelederen, moet worden opgeroepen.

Trouwens de sterkte onder de wapenen, gedurende elf maanden van het jaar, zal voor de active infanterie bedragen . . . . 22,360 man

Voor de kavalerie	4,824	»
Voor de artillerie, de pontonniers en den trein	4,082	»
Voor de mineurs en sapeurs. . .	840	»
Te zamen. . . .	32,106	man,

officieren en onder-officieren daaronder *niet* begrepen.

Door middel van deze sterkte, waarvan nog de zieken en de tijdelijk ontbrekende manschappen, moeten worden afgetrokken, zal men het hiervoren opgegeven tweeledig oogmerk dienen te bereiken.

Een wezenlijke vermindering, is hier dan ook inderdaad niet mogelijk.

In eene der Sectien heeft men de aanmerking gemaakt, dat ons militair stelsel, met het aangenomen verdedigings-stelsel, in overeenstemming moet worden gebragt, uit hoofde van onze ligging en aanraking met naburige en zeer magtige Staten.

Het is juist deze overweging, welke het besluit van het Gouvernement heeft bepaald, en gelijk het ongetwijfeld verpligt is, om de eer en de waardigheid van den Staat te handhaven, mag het ook de hulpmiddelen niet laten varen, welke de Staat in zich zelve bezit, in de hoop of verwachting dat naburige of andere mogendheden, die belang hebben in het behoud van het Koningrijk, onze verdediging op zich zullen nemen.

Hoezeer op hunne ondersteuning rekenende, dient men niettemin in staat te zijn, om eenen eersten aanval te wederstaan, en daardoor al is het ook niet met een volledig goeden uitslag echter met kracht en nadruk, mede te werken tot het behoud onzer onafhankelijkheid.

Te allen tijde heeft de ondervinding maar al te veel geleerd, hoe duur de bijstand van vreemden, in oogenblikken van gevaar te staan komt, vooral wanneer men zich daarop, om zoo te zeggen, geheellijk moet verlaten, en het is evenmin onbekend, onder welk een zwaren last de alzoo geholpen Staten, zelfs na het eindigen des oorlogs, steeds gebukt blijven gaan.

Het is, derhalve, dringend noodig over eenige middelen te kunnen beschikken, en bijaldien men niet ten minste ongeveer 35,000 man in gestadige dienst onder de wapenen houdt, zal men dat doel zeker niet bereiken.

Wanneer men nu zijne aandacht vestigt op de uitgave, welke voor dat alles noodig worden berekend, dan zal men die gewis niet buitensporig vinden. Elders, bij voorbeeld, vordert de Koninklijke Garde, millioenen schats, hier, daarentegen is zij, voor memorie gebragt, en indien men onze inrigtingen, met die van andere Staten wilde vergelijken, zoo met opzigt tot het getal der hooge graden, in ons leger, als ten aanzien der tractementen en toelagen, welke daaraan verknocht zijn, zou men zich gereedelijk overtuigen, dat hier alles met eene naauwgezette zuinigheid is vastgesteld.

De begrootingen der departementen van oorlog in Frankrijk en Engeland, welker eerste, enkel voor de gewone uitgaven omtrent 194 millioenen franken bedraagt, en de laatste 6 millioenen ponden sterling, zijn ook alle evenredigheid in aanmerking genomen, veel hooger dan de onze, en, hoezeer het beloop van die van Pruissen niet bekend is, verklaart echter, een zijner eerste militaire administrateurs (de intendent-generaal *von Ribbentrop*) dat men op die armée even als verscheiden andere, de berekening van Napoléon, kan toepassen, namelijk, dat ieder man (alle graden en alle uitgaven door elkander gerekend) eene som van duizend franken jaarlijks, aan den Staat kost.

Indien men dus, door middel der op de begrooting gebragte sommen, niet alleen kan voorzien in het onderhoud van 55,000 man in gestadige dienst (de caders daar onder begrepen) en daarenboven, gedurende de exercitie maand, in dat van een vrij aanmerkelijker getal, alzoo de manschappen der infanterie, onder de wapenen, als dan bedragen . . . . . f. 47,680

Die der kavalerie	»	5,679
Die der artillerie, pontonniers en van den trein	»	8,241
En die der mineurs en sappeurs. . . .	«	1,320
Te zamen	«	62,925

Officieren en onder-officieren daaronder *niet* begrepen; maar bovendien de magazijnen der korpsen gestadig aangevuld, kan houden met al wat noodig is, om de miliciens met groot verlof ten hunnent, te kleeden, uit te rusten, en te wapenen, en eindelijk caders kan onderhouden, gelijk de onze, die zeer belangrijke hulpmiddelen aanbieden, voor de vorming en het onderwijs der manschappen in reserve, ten hunnent, ofschoon die ook slechts voor memorie, in de begrooting van kosten voorkomen; — dan is het niet in twijfel te trekken, dat men vrij wat beneden die berekening blijft.

Men merkt nog aan, dat de uitgaven, voor tractementen, soldij, enz., in de begrooting van 1820 enkel voor elf twaalfde gedeelten zijn gebragt, terwijl dezelfde artikelen, in het tegenwoordig ontwerp van wet, in hun geheel voorkomen.

Men vraagt naar de reden van deze verandering.

Zij, die zich herinneren, wat in 1819, tijdens de beraadslagingen, over de thans nog loopende tienjarige begrooting, plaats heeft gehad, zullen zich ook kunnen verklaren, hoe en waarom een gedeelte der vaste en gewone uitgaven, op de jaarlijksche begrooting is overgebragt.

Dan, vermits de zamenstelling der korpsen, thans vastelijk bepaald is, en alle de verminderingen, waarvoor de uitgaven vatbaar waren, bij de berekeningen, in aanmerking zijn genomen, zoo als de adstructive, en toelichtende staten, dit ten volle bewijzen, bestaat er tegenwoordig niets veranderlijks in de uitgaven.

Aan de manschappen die zich present onder de wapenen bevinden, moet de geheele soldij doorgaande, ten volle worden uitbetaald, en dit zelfde moet even zeer, ten aanzien der overige kosten, plaats hebben.

Zoo men, met betrekking tot het brood en de four-

rages anders is te werk gegaan, is zulks alleen daaraan toeteschrijven, dat de prijzen dier levensmiddelen, van toevallige omstandigheden afhangen, welke over een tijdvak van tien jaaren niet kunnen worden vooruitgezien.

Moeten de uitgaven, voor het département van Oorlog, voor zoo verre die voortdurend vast zijn, niet geregeld worden, op den voet der bestaande wetten?

Immers, naar de grondwet, en de latere wetten op de zamenstelling der militie, bepaald zich de gewone uitgave, in vredestijd (behalven de tractementen der officieren ambtenaren, enz.) tot de bezoldiging van alles gedurende eene maand, en ten hoogste alleen tot een vierde, gedurende de andere elf maanden.

Men wenschte dus den maatstaf te kennen, welke in deze berekening, is gevolgd, alzoo alle uitgaven, welke het aangewezen bedrag, mogten te boven gaan, door de sectie, worden aangemerkt, als tot de buitengewone behoorende, en als aanleiding moetende geven, tot het doen van nadere wettelijke voorstellen, ingeval de noodzakelijkheid of de dienst van den staat zulks zal vorderen.

De uitgaven van oorlog zijn volstrektelijk geregeld op den voet der bestaande wetgeving, volgens welke gedurende elf maanden slechts het vierde gedeelte der militie, in gestadige dienst mag worden gehouden, en het is er verre af, dat die bepaling is overschreden, naardien doorgaans slechts het vijfde gedeelte zich, onder de wapenen bevindt. Naar het voltallige, op den voet van vrede, zoo als de manschappen, op de contrôles, ingeschreven zijn, zou de infanterie sterk wezen

zen	74,680	man
De kavalerie.	6,264	»
De artillerie, de pontoniers en de trein.	8,960	»
De mineurs en sappeurs.	1,800	»
Te zamen.	91,704	»

In de veronderstelling derhalve, dat de begrooting van oorlog, zich niet bepaald tot de uitgaven bij de bestaande wetten toegestaan, en dat het voltallige ware uitgetrokken, dan zouden naauwlijks tien millioenen meerder toereikend zijn geweest, om de kosten te bestrijden.

Overigens wijzen de administrative en toelichtende staten den maatstaf ten duidelijkste aan, welke men bij de berekening heeft gevolgd.

Ten aanzien van de gebragte sommen, op de onderscheiden rubrieken, onder de 5ᵉ, 6ᵉ, 7ᵉ en 8ᵉ afdeelingen van het onderhavig hoofdstuk, onder de aanwijzing *kazernering en voeding*, wenscht men, eenige nadere ophelderingen te ontvangen, bepaaldelijk nopens den aard dier artikelen, en zulks uit hoofde die sommen gezamenlijk het aanzienlik bedrag van f. 188,606 - 50 ᶜ opleveren.

Alle jaren wordt een gedeelte der militie opgeroepen om, gedurende den tijd van eene maand de oefeningen bij te wonen, en een ander gedeelte wordt in het begin des jaars opgeroepen, om te worden ingelijfd.

Deze miliciens begeven zich in detachementen vereenigd naar hunne korpsen, of hunne haardsteden, en worden op weg als marscherende troepen behandeld, voor welke men, aan de gemeenten, wegens huisvesting en voeding 35 cents, voor ieder man, per dag betaald, terwijl men daarentegen 10 cents daags, op de soldij van den man, voor zijne voeding inhoudt, aangezien deze, voor een gedeelte ten minst, te zijnen laste komt.

2e Sectie der Kamer.

Men is van gedachten, dat ingeval men de armée kon verminderen, er op het département van oorlog, eene wezenlijke bezuiniging zou kunnen worden verkregen. Men merkt aan dat de tractementen en soldijen gezamenlijk zijn gebragt, enz.

Men gedraagt zich, ten deze, aan het reeds gegeven algemeen antwoord.

Afd. 5 tot 8 ingesloten. Daar men in alle de onderdeelen van dit hoofdstuk, sommen aantreft voor eerste uitrusting, boven en behalven die, welke voor het kleeding en reparatiefonds zijn gevraagd en naardien die sommen, even als die voor de administratiekosten zeer hoog voorkomen, verzockt de sectie, deze ophelderingen te ontvangen.

Aan den man wordt eene zekere som te goed gedaan, voor zijn kleedings-fonds (9 cents per dag voor den presenten infanterist en 1 1/2 cents voor dien met groot verlof afwezig.)

Door middel dezer som, moet hij in alle behoeften voorzien, doch hij ontvangt, daaren boven, eene eerste uitrusting welke voor de infanterie op f. 18-00 is bepaald; zijnde deze som bestemd voor eersten aankoop van linnengoed, schoeisel en meer andere voorwerpen, welke niet tot de eigenlijke kleeding behooren.

Men heeft hier eigenlijk niets anders gebragt dan het onderhoud.

Het militair nachtleger schijnt insgelijks aanzienlijke sommen te vorderen, intusschen kan de sectie niet bevroeden, waarom elk jaar daartoe eene gelijke som nodig zou zijn, en zij is derhalve van oordeel, dat dit onderwerp aan verandering onderhevig is, in welk geval het zelve een deel der buitengewone begrooting zou moeten uitmaken.

In het onderhoud nu, en in de gewone het zij periodieke het zij gedeeltelijke vernieuwingen, welke het gevolg zijn van het gebruik en het verslijten, (in zoo verre namelijk die vernieuwingen niet, door het toedoen van den man noodig worden, daar zij in dat geval voor zijne eigen bijzondere rekening komen) wordt vorzien, door het te goed doen aan het corps van een cent par dag, voor ieder nachtleger, in gestadig gebruik, en daarenboven van een vierde cent par dag, voor ieder nachtleger in gebruik of ledig liggende.

De uitkomst van deze zeer matige berekening, heeft de som op de begrooting doen brengen, welke tot de hiernevens gestelde aanmerking aanleiding heeft gegeven, en wel verre dat die toelage gerekend zou kunnen worden te hoog te zijn, doet de ondervinding van het verledene reeds de gegronde vrees ontstaan, dat zij op den duur niet toereikend zal wezen, om de kosten te bestrijden.

Men verlangd eenige opheldering, ten aanzien van het gebragte voor huisvesting en voeding, mitsgaders voor zoo veel de kavalerie aangaat, van dat geen

Reeds hierboven heeft men aangegeven, wat men door huisvesting en voeding verstaat, zoo dat er alleenlijk overblijft, alhier uit eentezetten, dat uit het paarden fonds moeten worden voldaan, het beslag,

wat voor het paarden-fonds is uitgetrokken.

de herstelling van het harnachement, en de kosten, zoo voor het licht in de stallen, als voor den aankoop van de benodigde gereedschappen, mitsgaders van al hetgeen wordt vereischt, voor de behandeling der zieke paarden; terwijl de opbrengst van de mest, daarenboven, nog ten voordeele van dit fonds komt.

Men vraagt mede eenige inlichtingen, omtrent het gebragte voor het werf-fonds, alzoo de aanwerving, op weinige uitzonderingen na, door middel der jaarlijksche loting voor de nationale militie plaats heeft.

De corpsen zijn niet alleen en uitsluitend uit de ligtingen der militie zamengesteld. Een gedeelte van het leger, en vooral de caders bestaan uit vrijwillig aangeworven manschappen, en uit de som derhalve, welke in de begrooting, onder de benaming van werffonds is uitgetrokken, moeten niet alleen de werfgelden gevonden worden, maar ook alle andere uitgaven, welke het onmiddelijk gevolg zijn, van de aangenomen wijze, om het leger voltallig te houden.

3e SECTIE VAN DE KAMER.

De Sectie vermeent omtrent het geheel der begrooting van het departement van Oorlog, met de algemeene aanmerking te mogen eindigen, dat zij een vermeerdering van uitgaven van een millioen 600,000 guldens aantoont, terwijl men de reden van eene zoodanige uitkomst, niet kan bevroeden. Men hoopt, derhalve, dat het Gouvernement op nieuw zijne aandacht hierop zal vestigen, en de zoo dikwerf te kennen gegeven wenschen, om vermindering verhooren.

Men gedraagt zich ten deze aan het reeds hierboven gegeven antwoord.

4e SECTIE DER KAMER.

Algemeene aanmerkingen vervat in eene nota onder litt. D, op de 5e, 6e, 7e en 8e afdeelingen der begrooting.

Men gedraagt zich als voren aan de gegeven antwoorden, mitsgaders aan de adstructive en inlichtende staten.

Algemeene aanmerking ten aanzien van het militair nachtleger.

De opheldering, te dezen aanzien, is reeds hierboven gegeven.

Men doet opmerken dat er eene aanmerkelijke som is gebragt, voor huisvesting en voeding, en men verlangt de ware beteekenis door woorden te kennen, te meer, naar dien men in het denkbeeld verkeert, dat het Gouvernement deswegens niets aan de steden betaalt, terwijl men niet begrijpt, waarom, in de tienjarige begrooting, van voeding gewag wordt gemaakt.

Het Gouvernement betaald geene schadeloosstelling meer aan de steden, voor kasernering, sedert het tijdstip dat deze niet meer in het nachtleger van den soldaat voorzien, maar het blijft voortgaan met 2 ½ cents te goed te doen voor elk paard per dag, en zulks voor de stallen, bij de troepen te paard in gebruik.

Daarenboven wordt aan de steden en gemeenten eene schadeloosstelling van 35 cents per man en per dag

Men verlangt dus te weten :

1° Wat men door voeding verstaat.

2° In welke hoeveelheid en ten behoeve van wie die wordt gebragt.

betaald voor de huisvesting en voeding van troepen op marsch.

De Heeren Leden van de Staten-Generaal die ten hunnent aan het hoofd zijn, het plaatselijk of districts bestuur, zijn buitendien, met deze uitgave ongetwijfeld bekend.

5° SECTION DE LA CHAMBRE.

On demande si les corps sont tenus au complet et des détails à cet égard.

On pense que l'infanterie pourrait être réduite, puisque le Royaume est en paix, que les gardes communales existent et qu'un soldat d'infanterie est bientôt formé.

On demande pourquoi on n'a pas porté les [illegible].

Het antwoord op deze bedenking is reeds gegeven. Wat de schutterijen betreft, derzelver bestaan, kan niet een gevolge hebben de vermindering of verligting van de dienst van het leger in vredestijd.

6° SECTIE DER KAMER.

Men verlangt dat een twaalfde gedeelte op het jaarlijksch budjet worde gebragt.

Op deze aanmerkingen heeft men reeds geantwoord.

Men vraagt eene specificatie, van al het op de afdeelingen gebragte.

Al hetgeen wat men ten deze verlangt, wordt aangetroffen, in de adstructive en toelichtende staten.

Men vraagt of er geene vermindering zou kunnen worden ingevoerd, in den prijs der kleedingstukken, alzoo die door de gevangenissen worden geleveerd.

Het is niet te ontkennen dat de administratie der gevangenissen vele kledingstukken levert, doch daaruit ontstaat geene bezuiniging voor het departement van Oorlog, hetwelk aan die administratie dezelfde prijzen als aan de andere leveranciers, betaalt.

Daar het kazernement ten laste der steden is, en het nachtleger thans is aangekocht, gelooft men dat een zoo hooge jaarlijksche uitgave niet noodig is.

Men heeft reeds op deze aanmerking geantwoord.

Men heeft een staat onder litt. X overgelegd waarvan de uitkomst eene bezuiniging van 2,560,000 op de begrooting van oorlog, zou opleveren indien men, voor de verschillende behoeften, dat gene besteedde, wat op de begroting van 1820 is toegestaan, en niets, tot het vervangen der Zwitsersche troepen bragt.

De Sectie is ook van gedachten, dat de voorzichtigheid en de goede staat-

Als voren.

kunde vorderen, dat ons militair stelsel in overeenstemming wordt gebragt, met het stelsel van verdediging, dat wij hebben moeten aannemen, uit hoofde van onze ligging en aangrenzing, aan magtige naburige staten.

7° SECTIE DER KAMER.

Men meent dat er, in plaats van eene vermindering eene vermeerdering van uitgave, ten beloope van f. 255,906, zal plaats hebben, als men berekent dat op het jaarlijksch budjet voor subsistentien eene som van f. 2,284,025 zal voorkomen.

Deze aanmerking is mede reeds beantwoord.

Men onderwerpt de volgende bedenking aan de ernstige overweging van het Gouvernement.

De caders van het leger zijn te sterk en te talrijk, voor het aantal soldaten dat, om niet, onder de wapenen is.

Men stelt zich voor om de bezuinigingen aantewijzen, welke behoudens het welzijn van de dienst, en naar gelang zij zich voordoen zouden kunnen worden ingevoerd.

De caders zoude in de daad te sterk wezen, wanneer men die niet anders noodig had, dan voor het aantal soldaten in gestadigen dienst, maar aangezien zij mede moeten dienen om het noodig onderrigt te geven, zoo wel aan de groot verlofgangers, als aan de manschappen van de ligtingen, welke zich gelijk dit bereids is aangemerkt, waarop men nog nader zal terug komen, jaarlijks vernieuwen, dan kan men met grond zeggen, dat zij niet te sterk zijn.

MILITAIR NACHTLEGER.

Men vraagt, of dit middel eene wezenlijke bezuiniging is.

Men heeft reeds geantwoord, op de vraag nopens de toelage tegenwoordig voor het militaire nachtleger verstrekt wordende, doch na verloop van eenige jaren, zal men eerst kunnen weten, of er eene wezenlijke bezuiniging mede verbonden is.

Men vraagt of er niet eene min of meer aanzienlijke bezuiniging te maken zou zijn, door eene verandering te brengen in het getal en den aard der goederen, welke aan de troepen worden verstrekt, zonder dat die daarom minder goed zouden zijn uitgerust.

De aandacht van het Departement van Oorlog, heeft zich reeds op dit onderwerp gevestigd, met het stellig voornemen om ten deze alle mogelijke bezuinigingen intevoeren, doch hoe zeer men niet wanhoopt aan den goeden uitslag, kan men echter voor als nog geene dadelijke vermindering aanwijzen, welke bovendien ook in geen geval van veel beteekenis zal kunnen wezen.

Men vraagt of men denzelfden maatstaf, als in 1820, heeft gevolgd, om, namelijk de soldij der afwezige miliciens aftetrekken.

De adstructive en toelichtende staten, wijzen de tractementen der officieren even als de soldij der manschappen van mindere graden, afzonderlijk aan, en doen zien dat men er zelfs op bedacht is geweest, om ook

Men verlangt dat de tractementen der officieren, afgescheiden van de soldij der manschappen, worden gebragt.

Men vraagt, of niet gemerkt, het gering getal manschappen, dat onder de wapenen is, een zeker getal officieren, onder genot van 2/3 van hun tractement, zonder eenige korting, ten huunent zou kunnen worden gezonden, bij voorbeeld bij ieder bataillon.

5 kapiteins.

5 eerste luitenants en

6 tweede luitenants.

iets aftetrekken voor de manschappen, die slechts toevallig van hunne korpsen afwezig zijn.

In een leger zamengesteld zoo als het onze, is het vooral noodig dat de officieren en de caders goed onderwezen zijn, en dit zou onmogelijk wezen, wanneer men de helft der officieren gedurende elf maanden van het jaar naar hunne haardsteden liet vertrekken.

Alle jaren vernieuwen de korpsen zich, voor een groot gedeelte; de oefening der jonge soldaten vordert vele zorgen; bij korpsen op deze wijze zamengesteld, is in alles een dubbel toezigt, zoo wel als de krijgstucht hoogstnoodig, en het gebeurt niet zelden, dat het getal officieren naauwlijks toereikend is, om al de pligten te vervullen welke hun zijn opgedragen. De maatregel ten deze voorgesteld, is dus volstrekt onbestaanbaar met het belang van de dienst; dan vermits er, gedurende den loop van het jaar altijd eenige officieren zijn, die, uit hoofde van familie aangelegenheden of om andere redenen van verschillenden aard, zich tijdelijk of toevalligerwijze van hunne korpsen verwijderen, doen de adstructive en toelichtende staten zien, dat men, bij de berekening voor de begrooting zelfs deze tijdelijke afwezigheid niet uit het oog heeft verloren, gedurende welke de officieren, niet twee derde maar slechts de helft van hun tractement genieten.

In dezen geest is dan ook reeds bij de tweede algemeene aanmerking geantwoord, dat al de verminderingen, waar voor de uitgaven vatbaar zijn, bij de berekeningen in aanmerking zijn genomen.

Men vraagt, waarom men de kosten voor de remonte niet in afzonderlijke artikelen heeft gebragt, in plaats van die, in eene enkele som te begrijpen? In allen gevalle is men van meening dat die onzekere of ten minste niet vast bepaalde uitgaven even als vele anderen, op het eenjarig budjet gebragt hadden moeten wezen.

Men heeft de kosten voor de remonte in eene enkele som vereenigd, om de algemeene uitgave voor dit onderwerp des te beter te doen uitkomen.

De aanmerking dat deze kosten onzeker en veranderlijk zijn, is niet juist. Sedert lang kent men de evenredigheid, naar welke de jaarlijksche aanvullingen plaats moeten hebben, en er is hier dus ook alleen questie, van het herstel der gewone verliezen, veroorzaakt door het sterven en buiten dienst stellen van paarden.

HOOFDSTUK VII.

AANMERKINGEN.

3e *Sectie der kamer.*

Art. 1. Men gelooft dat het hier gebragt tractement, enkel zou moeten worden aangeduid als bestemd voor den commissaris generaal.

EERSTE AFDEELING.

Antwoorden.

Deze aanmerking schijnt gegrond, en daar aan zou mitsdien kunnen worden toegegeven.

§. E. Eenige Leden merken aan, dat de hier uitgetrokken som van f. 8,000, zonder twijfel moet dienen om aan de officieren, bij het Departement van Oorlog, werkzaam, toelagen boven hun tractement, te doen uitbetalen, en zijn van meening, dat een officier, daarop geen meerder regt heeft, om dat hij bij het Departement van Oorlog dienst verrigt, dan elders.

Een officier, die bij een korps dienst doet, is in de gelegenheid, om zich, door een soldaat, zijner kompagnie te laten bedienen. Hij heeft het voorregt om met zijne kamaraden, gezamenlijk, aan ééne tafel, te eeten, en allen, tot dezelfde dienst verrigtingen verpligt zijnde, kunnen in verschillende opzigten, onderling, bezuinigende schikkingen maken. Een officier, daarentegen, bij het Departement van Oorlog gedetacheerd, vindt daartoe geene gelegenheid; zijne wijze van leven, kan niet dezelfde zijn, en altijd in eene der residentien, werkzaam moetende wezen, is zijn gewoon tractement niet voldoende, om in zijn onderhoud te voorzien.

§. D. Men verlangt beschrijving.

Zij is te vinden in de adstructive en toelichtende Staten.

§. F. Men vraagt vermindering.

Art. 2. Ten aanzien van de reis en verblijfkosten, herhaalt de Sectie den reeds geuiten wensch, om vermindering op den voet, in de algemeene aanmerkingen, opgegeven.

4e *Sectie der kamer.*

Verschillende aanmerkingen, onder anderen ook op het tractement van den commissaris-generaal, hebben de strekking om de som te doen splitsen, zoo dat f. 15,000 daarvan op de tienjarige en f. 5,000 op de eenjarige begrooting worden gebragt.

HOOFDSTUK VII.

AANMERKINGEN.

3e *Sectie der Kamer.*

Art. 1. Men verlangt te weten hoe veel generaals wij hebben en zoo wel hun graad, als tractement, en bestemming te kennen.

2e AFDEELING.

Antwoorden.

De adstuctive en toelichtende staten, geven de details ten deze.

Die zelfde wensch wordt herhaald bij § B, betrekkelijk den generalen staf, en bij § E, ten opzigté van de Administratie.

Als voren.

Art. 4. Men vermeent dat dit artikel tot het eenjarig budget behoort, om dat hier geene questie is van eene vaste uitgave, maar van eene zoodanige waarvan men den afloop hoopt.

Daar de in deze bedoelde werkzaamheden, zich jaarlijks moeten vernieuwen, als tot het gewoon onderrigt der officieren behoorende, en de kosten daarvan op het minimum gebragt zijnde, meent men, dat dit artikel onder gewone uitgaven moet worden gerangschikt.

4e Sectie der Kamer.

Men is van gevoelen dat $\frac{1}{12}$ op het eenjarig budget moet worden gebragt.

Het personeel tractement, is ongetwijfeld niet voor splitsing vatbaar, zoo dat daarvan slechts een gedeelte op de tienjarige en een ander gedeelte op de jaarlijksche begrooting voorkome verdeeld.

Overigens gedraagt men zich, ten deze, aan het reeds gegeven algemeen antwoord op eene aanmerking van gelijken aard.

Art. 1. De Sectie verlangt dat de uitgaven gedetailleerd worden omschreven, onder opgave van het getal generaals, tevens aanmerkende dat de jaarlijksche som van f. 9,000 voor het topographisch bureau, buitensporig, hoog toeschijnt.

De details zijn te vinden in de adstructive en toelichtende staten. Overigens gelooft men niet, dat de som van f. 9,000 bestemd tot het betalen der graveurs en teekenaars, die geene militairen zijn, en die men evenwel zeker aan het topographisch bureau niet ontberen kan, wezenlijk te hoog is.

Art. 2, 3 en 4. Men verlangt, vooreerst, eene gedetailleerde omschrijving, en vermits deze uitgaven bovendien veranderlijk zijn, behooren die tot het eenjarig budget; terwijl, zij, voor het grootste gedeelte buitensporig hoog voorkomen.

Het schijnt dat deze uitgaven niet op het eenjarig budget moeten worden overgebragt.

Ten aanzien van art. 4 heeft men reeds hierboven geantwoord, vermits de bureaukosten, eigenlijk bestemd zijn tot het bestrijden der uitgaven, op het verrigten van het werk vallende en niets bepaaldelijk gemeen hebben met den persoon, die dat werk verrigt, zijn zij ook geenszins als veranderlijk te beschouwen, terwijl hun gedrag even zeer ver af is, van buitensporig te wezen. Het groot aantal autoriteiten, waar onder die moeten worden verdeeld, maakt, dat het aandeel van ieder niet aanmerkelijk is. Voor een militair Intendant, bij voorbeeld, die belast is met de dienst, in een der zes groote militaire kommando's, wordt f. 1800 's jaars gebragt; en, wanneer men nagaat, dat hij de controle moet houden, van al de troepen, onder zijne administratie, en eene onafgebroken dagelijksche briefwisseling, over alles wat tot de Administratie en de verantwoording betrekking heeft, zoo wel met het departement van oorlog, als met eene groote

menigte civile en militaire autoriteiten moet voeren, dan zal men ongetwijfeld niet kunnen zeggen, dat de voor hem gebragte schadeloosstelling al te ruim berekend is.

Wat de fourrages aangaat, waarvan hier questie is, deze worden niet in natura verstrekt, uit hoofde van den grooten omslag, welke met de uitdeeling daarvan, verbonden zou wezen aan officieren die zich zelven hier of daar alleen en op zich zelven bevinden, maar men heeft hun daarvoor, als vaste uitgave, 60 cents voor het ration toegekend. Ook hierin is dus, al wederom niets veranderlijk.

Een luitenant-generaal ontvangt die schadeloosstelling voor vier rations daags; een generaal majoor, kolonel en ander hoofd-officieren voor twee rations per dag.

Dit getal rations is veeleer te gering, dan te groot, daar toch een officier wel niet minder dan twee paarden noodig heeft, om zijne dienst te verrigten.

7e Sectie der Kamer

Men vraagt of onder de tractementen begrepen zijn, die der militaire provinciale kommandanten.

Ja.

Art. §d 2 en 4 op de eenjarige begrooting overtebrengen.

De antwoorden op deze aanmerkingen zijn hierboven reeds gegeven.

HOOFDSTUK VII.

AANMERKINGEN.

2e Sectie der Kamer.

De som, welke hier gebragt is, bedraagt meer dan die welke op de begrooting van 1820 voorkomt; men vraagt de reden van deze vermeerdering in tijd van vrede.

5e AFDEELING.

Antwoorden.

Op de begrooting van 1820 had men ook van dezen post ¹⁄₂ afgetrokken en op de eenjarige begrooting overgebragt. Later heeft de Koning noodig geoordeeld, om nog in twee a drie steden, alwaar die aanvankelijk bestonden, kommandanten aantestellen.

3e Sectie der Kamer.

Art. 1. Men vraagt of men de kommandanten niet zou kunnen afschaffen in open plaatsen, zoo als Spa.

In Spa is geen plaatselijke kommandant, maar slechts een plaats majoor. Men heeft het niet geheel onnut geacht, eene militaire autoriteit te hebben, in eene plaats, alwaar een groote toeloop van vreemdelingen is.

Art. 3. De Sectie verlangt de afschaffing van de uitgave voor poortiers in de vestingen, aangezien de gelden, welke ten voordeele der steden, voor het ope-

De posten van portiers, in de vestingen, worden uitsluitend aan gegageerde militairen gegeven; hunne bezoldiging, als zoodanig, is zeer gering, en vermits zij, uit hoofde hunner betrekking, onder de orders van

nen der poorten, geheven worden, zoude behooren te dienen om daaruit de portiers te beloonen. Men zou deze posten wijders aan gegageerde onder-officieren kunnen opdragen.

4e *Sectie der Kamer.*

Er is hier eene vermeerdering van uitgaven, van ongeveer f. 10,000. Er zijn plaatselijke kommandanten in plaatsen waar zich geene garnisoenen bevinden. Men vraagt desweges inlichtingen.

7e *Sectie der Kamer.*

Men vraagt naar de reden, van het verhoogen der sommen, in deze Afdeeling gebragt.

HOOFDSTUK VII.

Aanmerkingen.

2e SECTIE DER KAMER.

Art. 1 en 2. Men vraagt waarom de hiergebragte som hooger is, dan die op de begrooting van 1820.

Art. 5. Daar deze uitgaaf niet op de begrooting van 1820 voorkomt, vraagt men naar de redenen van deze vermeerdering.

3e SECTIE DER KAMER.

Art. 1. Men vraagt, waarin de staf bestaat, zijn personeel en zijn tractement.

de plaatselijke kommandanten staan, en dus geheel militair zijn, dient hunne betaling ook wel ten laste van het departement van oorlog te komen.

Ten opzigte van het poortgeeld aan de steden betaald wordende, hebben de civile en militaire autoriteiten zoodanige schikkingen getroffen dat de portiers daarvan een gedeelte ontvangen, maar het deel dat hun aankomt voor de diensten die zij in deze aan particulieren bewijzen, wordt door hen, boven hunne vaste bezoldiging genoten, en kan die niet vervangen.

Op het eerste gedeelte dezer aanmerking heeft men reeds geantwoord. Daar waar geen garnisoen is, is even min een plaatselijken kommandant, maar er zijn wel garnisoenen, alwaar men geen plaatselijke kommandanten heeft.

Men gedraagt zich, in deze, aan de reeds gegeven antwoorden.

5e AFDEELING.

Antwoorden.

De tienjarige begrooting van 1820 bevatte slechts $\frac{11}{12}$ van de gewone uitgaven. Daarenboven heeft de formatie eenige veranderingen ondergaan.

De details, vervat in de adstructive en toelichtende staten, doen de tegenwoordige formatie kennen.

Eene reorganisatie der artillerie, gedurende het tienjarig tijdperk tot stand gebragt, dat nu welhaast zal eindigen, heeft aanleiding gegeven tot het oprigten van een afzonderlijk bataillon artillerie transporttrein.

De formatie daarvan is te vinden in de adstructive en toelichtende staten. Intusschen zijn daardoor de lasten niet vermeerderd, en deze verandering heeft integendeel eene bezuiniging aangebragt.

Verwijzing als voren, aan de adstructive en toelichtende staten.

Art. 2, litt. *a*. De Sectie meent dat men, op de soldij van den soldaat, eene vermindering van vijf cents daags zou kunnen invoeren, behoudens nogtans het brengen op de begrooting, eener somme, bestemd tot het uitbetalen van toelagen in zoodanige garnisoenen, alwaar de meerdere duurte, niet toelaat voor denzelfden prijs als in anderen te leven

Men veronderstelt dat de hiernevensvermelde aanmerking niet enkel betrekkelijk is, tot de soldij der bataillons artillerie nationale militie, maar dat zij zich uitstrekt, tot die van alle de korpsen van het leger; en dat zoo men ze hier aantreft, zulks alleen daaraan moeten worden toegeschreven, dat hiervoor het eerst van eigenlijk gezegd soldij wordt gesproken.

Als een algemeene maatregel komt dit evenwel niet raadzaam voor. Het zou ongetwijfeld wenschelijk zijn, dat de soldaat overal, op eenen gelijken voet kon bestaan, maar het is niet minder zeker, dat elke vermindering zijner soldij, hem zeer ongevallig zou wezen, en dat hij zich daardoor zelfs dan nog benadeeld zou achten, almoesten ook de eventuële toelagen of tegemoetkomingen, waarop men hem mogt willen doen hopen, zijn inkomen inderdaad hooger brengen dan dat, wat hij thans om de vijf dagen ontvangt. Wanneer men dit stelsel aannam zou men bovendien zoo vele reclames daaromtrent van alle kanten te wachten hebben, en zoo veel twisten over de meerdere of mindere duurte eener plaats, in vergelijking tot eene andere, dat de administratie zich in groote moeijelijkheden ingewikkeld zou vinden, en men met grond zou moeten vreezen, dat de maatregel, behalven den nadeeligen invloed, op den geest van den soldaat, ook op een werkelijk verlies voor de Schatkist zou uitloopen en eene vermeerdering van uitgaven te weeg brengen.

Litt. *b*. Men begrijpt niet wel de in deze §. gebragte uitgave voor de kazernering beteekend, naar dien het grootste gedeelte der kazernen door de steden wordt bezorgd en onderhouden.

De ophelderingen ten deze, zijn reeds vroeger gegeven, bij de antwoorden op de algemeene aanmerkingen; Overigens wijzen de adstructive en toelichtende staten verder aan, dat de duisterheid hier eigenlijk voortvloeit uit eene verkeerde vertaling van het opschrift of den titel van §. H, waarbij geene eigenlijke *kazernering* maar het logement en de voeding van troepen op marsch worden bedoeld.

Art. 3. aanmerkingen als voren, met betrekking tot de soldij van den soldaat.

Men gedraagt zich aan het antwoord hier boven.

Art. 4. De tractementen en soldijen voor vier bataillons veld artillerie zijn, op weinig na, gelijk aan de tractementen en soldijen, in art. 1 gebragt, voor zes bataillons artillerie nationale militie.

De oplossing deezer vraag ligt, natuurlijker wijze, in de formatie en zamenstelling van ieder korps, en te dien aanzien, geven de adstructive en toelichtende staten almede de verlangde ophelderingen.

Deze omstandigheid doet de Sectie de vraag opperen, of zes bataillons militie niet veel minder moeten kosten dan vier veld bataillons.

Zij verlangt ophelderingen ten deeze.

HOOFDSTUK VII.

Aanmerkingen.

3e SECTIE DER KAMER.

Art. 1. Men verlangt eene omschrijving der tractementen van den staf.

Art. 2. Men vraagt wat de oorzaak is, der aanmerkelijke vermeerdering van dit artikel, in vergelijking met het vorig tienjarig, budjet, hoeveel bataillons of bezoldigde manschappen zijn er gezamenlijk.

7e *Sectie der Kamer.*

Men verlangt de reden te weten, van eene zoo aanmerkelijke vermeerdering, en er de noodzakelijkheid van te kennen.

6e AFDEELING.

Antwoorden.

De adstructive en toelichtende staten, bevatten deze omschrijving.

Tijdens het opmaken der tienjarige begrooting van 1820, moesten alle de vestingen, op het Zuidelijk frontier, nog aangelegd worden.

Die geheele arbeid op eenige herstellingen en verbeteringen na, thans afgeloopen zijnde, heeft men onvermijdelijk op middelen bedacht moeten wezen om in die vestingen, casu quo, ook mineurs en sappeurs in bezitting te leggen, en daarenboven het noodig aantal manschappen, van dat wapen beschikbaar, te hebben, om met een actief leger, te velde te trekken. Daarnu de behoefte van de dienst in dit opzigt, zeer wezenlijk verschilt met die van over tien jaren, is het noodig geweest het korps mineurs en sappeurs, thans op drie bataillons te brengen.

De formatie en zamenstelling dezer bataillons, vindt men in de adstructive en toelichtende staten.

Antwoord als voren.

HOOFDSTUK VII.

Aanmerkingen.

2e SECTIE DER KAMER.

Men vraagt inlichtingen nopens het afdanken der Zwitsers, en of de vermeerdering, van drie afdeelingen infanterie wel noodzakelijk is, in vredes tijd, wanneer de staande armee, bij artikel

7e. AFDEELING.

Antwoorden.

De ophelderingen zijn te vinden in de antwoorden op de algemeene aanmerkingen.

204 tot 206 der Grondwet gewild, veel er vatbaar schijnt voor vermindering.

5e SECTIE DER KAMER.

Men vraagt waarom twintig afdeelingen? Waarom er in weerwil van het afdanken der Zwitzers, vermeerdering van uitgaven in plaats van vermindering zal plaats hebben.	Alsvoren.
Men vraagt op welke voorwaarden het ophouden der capitulatien met de Zwitzers plaats heeft.	Daar er voor dit onderwerp geene gelden op de tienjarige begrooting gebragt zijn, meent men dat dit ten eenenmale, vreemd is, aan de beraadslaagingen, over dit budget.
Art. 2, § D. Men vraagt op welke wijze men gebruik maakt van de som bestemd voor het werffonds.	Het antwoord is reeds gegeven.
Art. 3. Men wenscht te weten, wat men door deze benaming verstaat, men vraagt ook wat er geworden is van de vier straf bataillons.	Door garnisoens' bataillon verstaat men wat elders aangeduid wordt, door de benaming van veteranen of invaliden. Het opnemen in dit korps, is eene soort van militaire belooning. De onder-officieren of soldaten van alle wapenen, die door eenigerhande redenen, belet worden hunne active dienst voorttezetten, doch waarvan men nog eenig nut kan trekken, en die geen genoegzaam getal dienstjaren hebben, om op gagement aanspraak te kunnen maken, en echter te veel hebben om eenvoudig te worden ontslagen, worden in dit bataillon opgenomen. Vier straf bataillons hebben er nimmer bestaan, het algemeen depot der landmagt, is eenigen tijd uit vier divisien zamengesteld geweest, doch de eerste daarvan, is altijd bestemd geweest, zoo als zij dit nog is, om de koloniale troepen te onderhouden of aantevullen, waarvan zij het eigenlijk gezegd depot uitmaakt. Deze eerste divisie is dus, in geen geval, met een straf bataillon gelijk te stellen. Van de drie laatste divisien van dit depot, alwaar de soldaten wezenlijk aan eene gestrengere tucht onderworpen zijn, is reeds eene afgeschaft; doch het is, tot dus verre, met het welzijn van de dienst onbestaanbaar om nog een tweede dezer divisien te supprimeren.

4e SECTIE DER KAMER.

De Sectie denkt dat op de tienjarige begrooting geene andere uitgaven moeten worden gebragt, dan die voor de tegenwoordig bestaande 17 afdeelingen infanterie.

Zij gelooft dat de sterkte van ons leger, en de uitgaven, welke daaruit noodwendig voortvloeijen, buiten alle evenredigheid is, met de bevolking van het Rijk, en de hulpmiddelen der natie, waaraan men dan ook voor een groot deel de meenigvuldige en buitensporig hoog loopende belastingen kan toeschrijven welke het volk drukken.

Men meent derhalve, dat van het afdanken der Zwitsers partij zou moeten worden getrokken, tot het invoeren van bezuinigingen. Men merkt aan, dat gedurende de elf maanden, dat de miliciens van de korpsen afwezig zijn, het getal officieren onder de wapenen niet in evenredigheid is, met het getal presente soldaten, zoo dat men een groot gedeelte der officieren, met behoud van twee derde tractement naar hunnent zou kunnen laten vertrekken, hetgeen eene bezuiniging van meer dan f. 200,000 zou te weeg brengen. Men denkt dat men de dépôts bataillons zou kunnen afschaffen, en dat een enkel algemeen dépôt voldoende zou wezen.

Overigens zal dit depot, of art. 2 der 7e afdeeling in zijn geheel op de eenjarige begrooting worden overgebragt, als uit zijnen aard, aan meerdere verandering onderhevig dan de andere korpsen van het leger.

Op de hiernevens vermelde aanmerkingen, heeft men reeds geantwoord.

6e SECTIE DER KAMER.

Men verlangt inlichtingen, ten aanzien van de verloven der miliciens, en of men daarop heeft gerekend.

Antwoord als voren.

7e SECTIE DER KAMER.

Men vraagt of de 20 afdeelingen infanterie, dezelfde organisatie zullen hebben, als de tegenwoordige; zoo ja, of men dan in vredestijd de caders van 20 depot bataillons niet zou kunnen afschaffen, welke men gelooft geheel overtollig te zijn.

De kavalerie, welke ook miliciens ontvangt, heeft geen depot, men veronderstelt zelfs, dat zulks zoo wel de administratie zou vereënvoudigen, als eene groote bezuiniging aanbrengen.

De officieren, die, door deze suppressie, buiten dienst zoude geraken, zouden in de kaders van de drie nieuwe afdeelingen kunnen worden geplaatst.

De overige zouden, onder het genot van twee derde van hun tractement, kunnen worden ontslagen, in afwachting van vacatures, welke niet onvervuld kunnen blijven.

Het gouvernement houdt zich bezig met eene nieuwe organisatie van het wapen der infanterie, waardoor het hoopt, eene bezuiniging te maken, zonder de wezenlijke sterkte daarvan, te verminderen, ten einde voor zoo veel de belangen der verdediging van den Staat zulks toelaten, aan den wensch te voldoen door de Leden van de Staten-Generaal te kennen gegeven. Intusschen zullen die bezuinigingen, (zoo die al zoo hoog kunnen worden opgevoerd) nimmer de som van f. 350,000 te bovengaan. Het bedrag der uitgaven, onder de 1e en 5e artikelen der 7e afdeeling van de begrooting (het 2e artikel, zoo als hiervoren is gezegd, gaat in zijn geheel over, op het éénjarig budjet), zal dus met eene som van f. 350,000 worden verminderd, welke men zich intusschen voorloopig moet voorbehouden op de eenjarige begrooting te brengen, tot op het tijdstip waarop de intevoeren bezuinigingen, hun geheel beslag zullen hebben verkregen.

Men stelt voor het wegzenden gedurende éénе maand van het jaar, van 9 kapiteins, 9 eerste luitenants en 18 tweede luitenants.

Op deze aanmerking heeft men reeds elders geantwoord.

Men vraagt, of de bezuiniging welke men voornemens is intevoeren, door het afdanken der regimenten Zwitsers, ook wel zoo aanmerkelijk is, als men wenscht.

Deze zwitsersche troepen zullen moeten worden gepensioneerd, ten minste gedurende eenigen tijd, en de afdanking zal noodzakelijk eenige andere kosten naar zich slepen.

Men voegt er bij, dat, door deze suppressie, en de vermeerdering der Militie, de verpligtingen, uit dit laatste zullende voortvloeijen, meer gevoelig zullen drukken

Men verlangt te weten, op hoe veel de kosten zullen komen te staan, welke, door het wegzenden der Zwitsers, zullen worden veroorzaakt en gedurende

Antwoord als voren.

Verder kan men hier nog bijvoegen, dat de kosten, welke onmiddelijk verbonden zijn, met de suppressie der regimenten Zwitsers, als gratificatien, schadeloosstellingen, reiskosten enz., vóor zoo veel mogelijk, uit de begrooting van 1829, zullen worden bestreden, welke noodwendig daartoe middelen moeten aanbieden, door het onvoltallige van die regimenten, dat altijd zal toenemen, uit hoofde van het pasporteren der manschappen, naar mate hun tijd van dienst verstreken is, terwijl de aanwerving reeds, sedert het einde des vorigen jaars, geheellijk heeft opgehouden.

hoe veel jaren de natie daarin zal moeten voorzien.

Art. 2. Daar, zoo als men reden heeft te veronderstellen, het algemeen depot, zijne tegenwoordige organisatie zal behouden, vraagt men, of men dit niet op twee bataillons zou kunnen verminderen, het een zou koloniaal depot en het ander strafbataillon kunnen blijven.

HOOFDSTUK VII.

Aanmerkingen.

6e SECTIE DER KAMER.

Men merkt aan dat de gebragte som die der begrooting van 1820 te boven gaat, en men denkt dat een twaalfde gedeelte op het jaarlijksch budjet kan worden overgebragt.

7e SECTIE DER KAMER.

Onder verwijzing tot de reeds vooraf gemaakte aanmerking ten aanzien der remonte, vraagt men:

1° De reden van de vermeerdering der tractementen en soldijen van de 14 afdeelingen kurassiers.

2° Of men de caders, der twee regimenten kurassiers niet zou kunnen supprimeren en de onder-officieren en soldaten doen inlijven in de twee regimenten, welke zouden blijven.

Men vraagt al verder of in gevalle dit voorstel aangenomen wordt de officieren die bij de twee blijvende regimenten niet mogten kunnen worden geplaatst, niet provisioneel op $\frac{2}{3}$ tractememt, zonder eenige korting zouden kunnen worden gesteld tot zoo lange zij wederom op nieuw bij de kavalerie, in activiteit zouden kunnen komen.

Het voorstel grond zich.

1° Op het voorbeeld van Frankrijk, alwaar men voorheen veel zware kavalerie hadt en alwaar nogtans de evenredig-

De kosten voor het algemeen depot, zullen, zoo als reeds gezegd is, geheel op de jaarlijksche begrooting worden overgebragt.

ACHSTE AFDEELING.

Antwoorden.

De adstructive en toelichtende staten, bevatten de ophelderingen.

De reden der vermeerdering bestaat vooreest daarin, dat de tienjarige begrooting van 1820 slechts de $\frac{11}{12}$ bevatte, en ten andere, dat de formatie der kavalerie eenige geringe wijzigingen heeft ondergaan.

De adstructive en toelichtende staten, doen de uitgaven, der korpsen kavalerie in detail kennen.

Het voorstel nogtans tot de suppressie van twee regimenten is volstrekt onaannemelijk, daar door zou de evenredigheid welke de Koning heeft moeten aannemen, en welke noodwendig moet bestaan, tuschen de sterkte der troepen te paard en die der andere wapenen geheel verbroken worden. Intusschen is het niet onmogelijk dat men er in vervolg van tijd toe kome, om de tegenwoordige evenredigheid der zware tot de ligte kavalerie, min of meer te wijzigen, doch dit zal in geen geval, op de gezamenlijke sterkte der troepen te paard, van invloed kunnen wezen.

De evenredigheid der kavalerie, met die der infanterie bij voorbeeld is verre weg minder dan die, welke in het algemeen in de andere staten is aangenomen.

heid derzelve tot de ligte kavalerie thans slechts van 1 tot 4 is behouden, terwijl zij hier staat van 4 tot 9.

2° Op de bedenking dat niet tegenstaande men tot f. 60-00 premie betaald voor een aangeworven recruut waardoor dan ook het bedrag van het werf-fonds tot op f. 23,760-00 is geklommen (terwijl dat voor 4 regimenten ligte kavalerie niet meer dan f. 5,376-00 beloopt), de regimenten kurassiers echter zich moeijelijk kunnen aanvullen en de kompagnien tot op 40 à 50 man, zijn verminderd, de militie daaronder niet begrepen, welke bij de kavalerie van geringe beduidenis is.

Alle de voorgestelde bezuinigingen, indien die zouden kunnen worden ingevoerd, worden berekend ten naasten bij een million guldens te kunnen bedragen, maar vermits zij die bezuiniging niet dadelijk zouden kunnen opleveren, zelfs dan niet wanneer zij nu al worden aangenomen zou men op de jaarlijksche begrooting, de gelden kunnen aanvragen welke intusschen benoodigd zouden wezen.

De antwoorden op de algemeene aanmerkingen, toonen aan dat zij voor de manschappen in gestadige dienst, nog niet van 1 tot 5 is.

Gedurende de oefenings-maand van 1 tot 8, en voor het voltallige op den voet van vrede ongeveer van 1 tot 12.

HOOFDSTUK VII.

Aanmerkingen.

2° SECTIE DER KAMER.

Eenige Leden zouden gaarne zien dat de marechaussée, welke thans elke in de zuidelijke provincien bestaat insgelijks ook in de noordelijke provincien wierd opgerigt, waar door vele rooverijen zouden worden voorgekomen.

Dit heilzaam doel zou kunnen worden bereikt zonder het wapen talrijker te maken en zou weinig kosten veroorzaken.

§ *a.* De Sectie verlangt de sterkte der marechaussée te kennen.

NEGENSTE AFDEELING.

Antwoorden.

Zonder eene vermeerdering van dit korps, zou het onmogelijk zijn, zijne dienst uittebreiden en eene aanmerkelijke verhooging der uitgaven, zou daarvan onvermijdelijk het gevolg wezen.

Men kan de vermeerdering van kosten, welke verbonden zoude zijn, met de oprigting der Maréchaussée, in eenige noordelijke provincien, zoo als bij voorbeeld, in die van Gelderland, Overijssel, Groningen en Drenthe, op ongeveer 400,000 guldens begrooten.

De adstructive en toelichtende staten, geven de ophelderingen gevraagd bij de laatste hiernevens vermelde §.

3e SECTIE DER KAMER.

Men vraagt waaraan de vermeerdering der uitgaven voor dit wapen moet worden toegeschreven en men verlangt dat hetzelve bij een ander ministerie worde gebragt vermits het voor de policie dient.

De vermeerdering der uitgave onstaat:

1° Door dien in het vorig tienjarig budjet $\frac{1}{12}$ op het jaarlijksche was overgebragt en 2° door dien de ondervinding geleerd heeft dat men op de vorige begrooting alle de uitgaven niet wel berekend had, en zelfs eenig geheellijk vergeten, zoo als de nu gebragte som voor buitenwachten.

Wat het verlangen aangaat, om de kosten van dit korps, ten laste van een ander Ministerie te doen brengen, daaruit zou naar men meent, geene bezuiniging kunnen voortvloeijen en overigens moet een korps, dat op eenen geheel militairen voet zamengesteld en ingerigt is, noodwendiglijk in de eerste plaats, aan het Departement van Oorlog onderworpen wezen.

4e SECTIE DER KAMER.

Men vraagt dat de uitgaven worden omschreven en waarom men eene som van f. 18,172-43 brengt voor kazernering en stalling, niet tegenstaande die kosten door de gemeenten worden gedragen.

Men verlangt ook eene uitlegging, nopens de som van f. 30,000 voor buitenwachten welke op de begrooting van 1820 niet voorkomt.

Deze omschrijving vindt men in de adstructive en toelichtende staten.

Het nieuw militair nachtleger bij het korps marechaussée, dat daartoe te zeer in eene menigte kleine onderdeelen verspreid is, niet hebbende kunnen worden ingevoerd, en de steden en gemeenten bij voortduring in deszelfs casernering voorziende, heeft men ook moeten voortgaan met het betalen der schadeloostelling van 2 $\frac{1}{10}$ cents per man daags, terwijl overigens, ook voor dit corps even als voor de andere troepen te paard, 2 $\frac{1}{5}$ cents per paard daags betaald wordt voor stalling.

De schadeloosstelling voor buitenwachten, welke eigenlijk eene toelage is op de soldij der onderofficieren en kavaleristen die des nachts de groote wegen bewaken, patrouilles in hun ressort doen, en dikwijls ook verpligt zijn des nachts, in gemeenten te verblijven, van hunne standplaatsen verwijderd, moet als eene uitgaaf worden aangemerkt onafscheidelijk verbonden aan de soort van dienst, waarmede dit corps belast is. Men heeft hiervoren reeds gezegd dat deze uitgaaf bij vergissing niet op de vorige tienjarige begrooting gebragt is.

6e SECTIE DER KAMER.

Men vraagt of de reden van de vermeerdering der kosten, gelegen ligt in

Het antwoord is hier boven reeds gegeven.

het voornemen van het Gouvernement, om de marechaussée ook in zoodanige provincien opterigten alwaar zij thans niet bestaat.

HOOFDSTUK VII.

AANMERKINGEN.

1° *Sectie der kamer.*

Art. 1. Eenige leden denken, dat de hieruit voortvloeijende kosten, zoo niet geheel, dan toch voor een gedeelte, eerder tot de nationale nijverheid, dan tot het departement van oorlog behooren, met betrekking tot welke laatste die te hoog voorkomen, en de wensch wordt geuit, dat daarin eene verandering wordt gemaakt.

Andere leden, daarentegen, meenen, dat deze inrigtingen geheel ten laste van het departement van oorlog moeten blijven.

Art. 2. Een lid meent dat men als gebruik, moest invoeren om, bij de leverancien van paarden, door middel van aanbesteding, nimmer een grooter getal, dan 50 te gelijk, daarin optenemen, en dat eene zoodanige aanbesteding, in elke provincie afzonderlijk moest plaats hebben.

2° *Sectie der Kamer.*

Art. 1. § *b.* Het schijnt dat dit onderwerp op de buitengewone begrooting moest worden gebragt, als behoorende tot de subsistentien, waarvan de uitgaven veranderlijk zijn, en welke, volgens het gezegde door den Minister van Financien, op de buitengewone begrooting gebragt zouden worden.

3° *Sectie der Kamer.*

Men vraagt waarom deze uitgave, voor rekening van oorlog is gebragt; men verlangt tevens omschrijving der tractementen en soldijen, onder § *a*, voorkomende, en verwijst wat het fourrage fonds § *b* aangaat, tot eene nota bij de Sectie opgemaakt.

X° AFDEELING.

ANTWOORDEN.

Hoezeer het niet te ontkennen is, dat de uitkomst, welke men van deze nieuwe inrigtingen verwacht, meer in het algemeen belang zal wezen, dan in dat van de armée, in het bijzonder, vermeent men, niettemin, dat, vermits deze etablissementen, thans van het departement van oorlog, afhankelijk, en op één militairen voet opgerigt zijn, het allezins nuttig is, die daaronder te laten, aangezien de tucht en de ondergeschiktheid, daarbij werkelijk ingevoerd, tot waarborg strekken, voor de regelmatigheid en goede orde in de dienst.

Eene dusdanige wijze, om de korpsen kavalerie van remontpaarden te voorzien, komt, ten eenemaal, onaannemelijk voor, en men geloofd te kunnen verzekeren, dat die afzonderlijke aanbestedingen geen' anderen uitslag zouden hebben, dan eene verhooging van den prijs der paarden, zonder de middelen, om ze te verkrijgen, iets hoegenaamd gemakkelijker te maken.

De zeer verschillende wijze van aanschaffing en uitdeeling der fourrages, voor de korpsen kavalerie, met die, waarop in de behoefte voor de paarden en de stoeterijen wordt voorzien, heeft hier, even eens, een' verschillenden weg doen inslaan; welke men des te verkiesselijker heeft geacht, om daardoor het geheel bedrag van de kosten dezer inrigtingen, in eens te doen zien.

Op het eerste gedeelte, van de hiernevens vermelde vraag, heeft men reeds geantwoord.

De verlangde details zijn vervat, in de adstructive en toelichtende staten.

Daaruit kan men tevens zien dat de prijs der fourrages geschat is, op 50 cents het ration.

Volgens de nota B veronderstelt men, dat die niet meer dan 46 cents zou moeten kosten, maar, wanneer men in aanmerking neemt, dat een hengst meerder voedsel behoeft, dan andere paarden, en dat de fourrages, vooral in deze etablissementen, van de eerste of beste qualiteit moeten wezen, dan, voorzeker, zal de berekening, van het departement van oorlog niet overdreven voorkomen.

5^e^ Sectie der Kamer.

§ *h.* Men vraagt wat men verstaat door kwartier-geld, en, vervolgens, door reis- en verblijfkosten.

4^e^ Sectie der Kamer.

Men vraagt inlichtingen, vooral ten aanzien van het getal hengsten, en van het getal verkregen veulens, enz.

De adstructive en toelichtende staten, even als het reglement op de stoeterijen, waarvan men zeven exemplaren hier bijvoegt, en dat overigens, aan de gouverneurs der provincien, is medegedeeld, gelijk ook, aan de andere autoriteiten, die het aangaat bevatten alle de gevraagde details.

6^e^ Sectie der Kamer.

Men vraagt omschrijving.

Als voren.

7^e^ Sectie der Kamer.

Men denkt dat deze uitgaaf op de jaarlijksche begrooting diende te worden gebragt.

De inrigtingen zijn nog te nieuw, om genoeg in detail bekend te zijn, en te onzeker, in hunne uitkomsten, om die bereids voor den tijd van tien jaren, te bepalen.

4^e^ Sectie der Kamer.

Men vraagt ophelderingen, ten aanzien der som van f. 153,900 voor remonte.

Deze zijn vervat, in de adstructive en toelichtende staten.

7^e^ Sectie der Kamer.

De remonte schijnt op de jaarlijksche begrooting te moeten worden gebragt, en men verlangt de reden te kennen, van de gevraagde vermeerdering.

Het antwoord is bereids, bij de algemeene aanmerkingen gegeven, alwaar men heeft doen opmerken, dat hier slechts de gewone weder aanvulling bedoeld wordt van gestorven voor de dienst en afgekeurde paarden.

HOOFDSTUK VII.

Aanmerkingen.

1^e^ Sectie der Kamer.

IIe AFDEELING.

ANTWOORDEN.

Art. 1. Men verlangt ophelderingen, met de details van het personeel, en van het bedrag der tractementen, als zullende deze inlichting, tevens kunnen aangeven, waarom de kostgelden der kadetten niet, of immers niet in eene grootere evenredigheid voldoende zijn, tot het bestrijden der uitgaven.

Hier moet men al wederom verwijzen, tot de adstructive en toelichtende staten.

De kostgelden der kadetten zijn, over het algemeen, bestemd om daaruit de kosten voor hunne voeding kleeding en onderhoud te voldoen, en niet zoo zeer voor de uitgaven van het établissement, of voor het onderwijs, dat aldaar wordt gegeven.

Men gelooft ook dat de mededeeling van het reglement voor de academie zeer nuttig zou wezen, om de zaak verder licht bijtezetten.

Ter voldoening aan het in deze te kennen gegeven verlangen, voegt men hierbij zeven exemplaren van het reglement, daarbij evenwel aanmerkende, dat de voornaamste beschikkingen, door het Gouvernement, bij herhaling, zijn publiek gemaakt, op dat het doel en de aard der inrigting ter kennis zou komen van hen, die hunne zonen of pupillen op de akademie mogten willen plaatsen.

Art. 2. Men vraagt eene nadere aanwijzing met omschrijving der kosten.

Dit artikel zal op het jaarlijksch budjet worden overgebragt.

2° *Sectie der Kamer.*

Art. 1. § *a*, *b*, *c*. De sectie vraagt eene meer gedetailleerde omschrijving der onderwerpen, en, in het bijzonder met opzigt tot dat onder § *c* gebragt.

De details vindt men in de adstructie en toelichtende staten.

Zij merkt aan:

1° Dat daarin twee inrigtingen, met elkander vermengd schijnen;

Men heeft hier geenszins twee verschillende inrigtingen met elkander vereenigd, en dit vermoeden is wederom enkel toeteschrijven aan eene verkeerde vertaling.

2° Dat de bestemming van geestelijke beambten, bepaaldelijk voor de militaire akademie, haar onnoodig toeschijnt, in eene stad, alwaar zich kerken en bedienaren van de verschillende eerediensten bevinden;

In den Nederduitschen tekst wordt niet van TWEE inrigtingen gesproken, maar van officieren, burgelijke en geestelijke beambten BIJ of AAN het etablissement gedetacheerd.

Daarenboven, heeft men ook geene afzonderlijke benoeming van geestelijken gedaan, die *alleen* voor de akademie bestemd zouden wezen. Juist om dat men te *Breda*, bedienaren van de verschillende eerediensten vindt, heeft men er uit de aldaar aanwezige twee gekozen, die, tegen eene schadeloosstelling belast zijn, met de uitoefening van de dienst, in de twee kapellen der akademie, en daarenboven onderwijs in de godsdienst, aan de kadetten geven.

3° Dat dit onderwerp als tractementen en toelagen bevattende, van eenen veranderlijken aard schijnt te zijn, en gevolglijk niet tot de gewone begrooting behoord.

De toelagen op de tractementen zijn geenszins als veranderlijk aantemerken, daar zij niet aan dezen of genen persoon in het bijzonder toegelegd, maar wel bepaaldelijk aan de *functien* verbonden zijn, zoo dat de betaling daarvan voortdurend plaats heeft. Overigens is de reden waarom die toelagen zijn geaccordeerd dezelfde, welke hierboven is opgegeven, met betrekking tot de officieren, bij het departement van oorlog werkzaam.

§ *h*. De Sectie vraagd dat deze onderwerpen worden omschreven.

De omschrijvingen zijn te vinden, in de adstructive en toelichtende staten.

Art. 2. Men vraagt welk is deze militaire school, onderscheiden door militaire akademie.

Dit artikel zal, op de jaarlijksche begrooting worden overgebragt.

3° *Sectie der Kamer.*

Men vindt de uitgave voor de militaire akademie, buitensporig hoog, en wenscht daarvan gedetailleerd de redenen te kennen, vermits de kadetten, hunne kostgelden betalen.

Men doet opmerken dat deze school even zoo veel kost als twee universiteiten.

Hier gedraagt men zich wederom aan de adstructive en toelichtende staten.

Het is niet mogelijk de kosten dezer akademie te vergelijken, met die eener universiteit alwaar men niets te betalen heeft dan de tractementen der hoogleeraren; terwijl het hier een etablissement geldt, bovendien ingerigt, tot huisvesting en voeding der kadetten, en dat als zoodanig noodwendiglijk, directie en administratie kosten moet na zich slepen, geheel onbekend bij de universiteiten alwaar de studenten op hunne eigen kosten bij particulieren inwonen.

4° *Sectie der kamer.*

Men vraagt ophelderingen ten aanzien van iedere §. van art. 1.

En wel, in het bijzonder waaruit de som van f. 50,000, voor kosten der militaire school is zamengesteld.

Deze worden in de adstructive en toelichtende Staten gevonden.

6° *Sectie der kamer.*

Art. 1. De Sectie verlangt eene gedetailleerde opheldering.

Art. 2. Als voren. De Sectie is van meening dat deze kosten op de jaarlijksche begrooting moesten worden gebragt.

Zij zal, op de jaarlijksche begrooting, worden overgebragt.

7° *Sectie der kamer.*

Men vraagt gedetailleerde ophelderingen en toelichtingen.

Art. 2. Men verlangt te weten, waartoe deze school moet dienen.

Antwoorden als hiervoren.

HOOFDSTUK VII.

AANMERKINGEN.

1° *Sectie der kamer.*

Men vraagt eene nadere aanwijzing, met de specificatie, in allen gevalle schijnen deze uitgaven van eenen veranderlijken aard te zijn, en mitsdien, op de jaarlijksche begrooting te moeten worden gebragt.

Zie de algemeene aanmerkingen, onder n° 3.

2° *Sectie der kamer.*

Dezelfde vraag.

Als voren.

12° AFDEELING.

Antwoorden.

De hierna vermelde ophelderingen, kunnen tot algemeen antwoord dienen, op alle de vragen.

De reis en verblijfkosten, welke op deze afdeeling der begrooting zijn gebragt, betreffen alleen de militairen, de militaire administrateurs en alles wat onmiddelijk tot het leger behoort. Daardoor zijn zij verschillend van de andere reis en verblijfkosten op de 1° afdeeling der tegenwoordige begrooting gebragt voor de ambtenaren en geemploijeerden, tot de bureaux van het Departement van Oorlog behoorende.

3e Sectie der kamer.

Men begrijpt niet wat het zeggen wil, reiskosten en vacatien, niet in de 1e afdeeling begrepen. Men verlangt uitleggging ten deze.

4e Sectie der kamer.

Men vraagt waaruit deze som voor andere reiskosten dan die in de 1e afdeeling gebragt zijn, bestaat en waarom die daarvan is afgescheiden.

5e Sectie der kamer.

Men vraagt inlichting.

7e Sectie der kamer.

Met omschrijving over te brengen, op de jaarlijksche begrooting.

Deze kosten, alhoewel hier en daar wel aan eenige geringe veranderlijkheid onderhevig, daar zij niet gezegd kunnen worden zoodanig vast en bepaald te zijn, als de tractementen, bij voorbeeld behooren niet te min wel degelijk tot de gewone uitgaven, en welke men even zoo goed voor tien, als voor één jaar vooruit kan berekenen.

Hier uit moeten de kosten gevonden worden van de inspectien van allerlei aard, zoo over het personeel der armée, als van het materieel der artillerie en genie van de administratie, en de comptabiliteit.

De generaals en hoofd-officieren, die met dat oogmerk moeten reizen, kunnen de kosten daar mede gepaard, niet uit hunne traktementen bestrijden, en hebben regt om deswegens schadeloos te worden gesteld.

Deze rondreizen en inspectien, behooren, zoo als van zelve spreekt, tot hunne gewone dienstverrigtingen.

Zij doen zich alle jaren op, en veroorzaken gewoonlijk dezelfde kosten, omschrijvingen, zoo als die ten aanzien van de andere afdeelingen der begrooting zijn gegeven, zijn hier, door hunnen aard, niet mogelijk, doch, de ondervinding heeft het gezamenlijk beloop doen kennen, dat deze dienst vordert; eene dienst welke men niet kan achterwegen laten, zonder te gelijk alle toezigt te laten varen.

HOOFDSTUK VII.

AANMERKINGEN.

1e Sectie der Kamer.

Art. 2. Men vraagt, of het niet goed zou wezen, alles wat vast en bepaald is zoo als de tractementen, op de gewone begrooting te brengen, de toelagen als uit hunnen aard, veranderlijk, op de jaarlijksche.

DERTIENDE AFDEELING.

ANTWOORDEN.

Blijkens de adstructive en toelichtende staat, zijn de toelagen hier bedoeld even zoo vast als de tractementen, vermits zij niet voor eenig ambtenaar personeel bestemd, maar integendeel verknocht zijn aan bepaalde functien, zoodanig, dat de verandering van den genen, die ze vervult, die toelagen niet zou doen vervallen.

Bovendien is het gezamenlijk bedrag daarvan niet belangrijk.

Art. 7. Men vraagt of de kortingen op de tractementen niet voldoende zijn, of dit niet zoude kunnen wezen om de uitgaven op dit artikel gebragt, te doen verminderen.

Deze kortingen zijn daartoe niet toereikend. Men zal op deze vraag meer breedvoerig antwoorden, wanneer hierna zal worden gehandeld, over eene aanmerking der 3e Sectie van de Kamer, met betrekking tot de vereenigde art. 5 en 7 van deze Afdeeling der begrooting.

2e Sectie der Kamer.

Art. 2, § *a* en *b*. Deze onderwerpen schijnen voor het grootste gedeelte veranderlijk te zijn, en mitsdien, geen deel der gewone begrooting te moeten uitmaken.

Hierboven heeft men reeds op deze vraag geantwoord.

Art. 5. De Sectie roept de bezorgdheid van het Gouvernement in, ten aanzien der oogziekte.

Sedert lang maakt dit een voornaam onderwerp uit der zorgen van het Gouvernement. Men meent intusschen te mogen aanmerken, dat deze zaak als geheel wetenschappelijk, weinig geschikt schijnt, om hier te worden behandeld.

3e Sectie der Kamer.

Men vraagt uit welk fonds de Inspecteur-Generaal het overig gedeelte van zijn traktement ontvangt, waarvan een deel, ten laste van het Departement van oorlog is gebragt.

Uit de fondsen van het Ministerie voor de marine en kolonien, dat daarvan het vijfde gedeelte betaalt.

Art. 3. Men vraagt welk is het getal der officieren van gezondheid in de hospitalen en garnisoenen.

De adstructive en toelichtende Staten doen dat getal kennen.

Daaruit zal men ontwaren dat, behalve de officieren van gezondheid begrepen in de tableaux van formatie der korpsen, en boven de apothekers die niet tot deze functien behooren, 'er slechts 3 zijn bepaaldelijk bestemd voor den dienst van het groot rijks militair hospitaal, en 14 voor die van alle de andere hospitalen te zamen.

De eerstgenoemden brengen derhalve, hunnen tijd wel niet in ledigheid door.

Even als hunne ambtgenooten meer bijzonderlijk aan de hospitalen verbonden, zijn zij gehouden, de dienst in die etablissementen waartenemen, gelijk ook in de infirmerien der korpsen, alwaar in het algemeen ligte zieken worden behandeld en daarenboven zijn zij belast met de behandeling der zieke officieren en gehuwde soldaten niet naar de hospitalen opgezonden.

Het personeel der officieren van gezondheid, dat men als te talrijk schijnt te veronderstellen, is veeleer, niet toereikend.

Gedurende den geheelen loop van het jaar, is men gestadiglijk verpligt, officieren van gezondheid van de eene plaats naar de anderen te detacheren, het zij bij toevallige vermeerdering van het aantal zieken, het zij zelfs in geval van ziekte van een eenig officier van gezondheid.

Deze even zoo menigvuldige als onvermijdelijke veranderingen van standplaats veroorzaaken veel moeijelijkheid in de administratie, welke in het ongunstig jaargetijde, niet dan met het grootst bezwaar, de dienst overal kan verzekeren.

Art. 5., § *a* en *b*, De hiergebragte sommen komen de Sectie te hoog voor, men vraagt of de soldaat wanneer hij ziek is, niet geheel of gedeeltelijk zijn soldij laat staan; of de officieren mede niet aan eene korting onderworpen zijn; hoeveel deze inhoudingen bedragen en die niet moeten worden afgetrokken van de uitgaven gebragt onder art. 5 en 7 van deze afdeeling.

De adstructie en toelichtende Staten toonen aan, op welken grond deze berekeningen rusten. Daar de verpleegdag van een zieken in de hospitalen niet meerder dan 7 cents boven zijn soldij bedraagt, welke laatste in de kas van het etablissement wordt gestort, volgt daaruit dat de kortingen of inhoudingen welke men verlangt, inderdaad plaats hebben.

Wat het groot rijks militair hospitaal betreft, ofschoon de verpleegdag aldaar op 33 cents is uitgetrokken, is daarom evenwel de uitkomst volkomen dezelfde, vermits dat etablissement op eene andere wijze wordt beheerd, waardoor het niet mogelijk is, aldaar de soldij der manschappen in de kas te storten; doch wordende aldaar de soldij voor de dagen van presentie in het etablissement niet uitbetaald, maar ten voordeele van het rijk ingehouden; gelijk zulks gezien kan worden, uit de adstructie en toelichtende Staten, die de formatie der korpsen betreffen.

Die kortingen zijn intusschen niet toereikend, om alle de kosten te dekken, en bepaaldelijk niet die, voor de geneesmiddelen, waarvan mede in de aanmerking melding wordt gemaakt, ten aanzien van welke de 1e Sectie der Kamer mede eene bedenking heeft geopperd.

Dan hier komt in aanmerking dat al de officieren der armee, ten einde regt te verkrijgen op eene vrije genees en heelkundige behandeling en verzorging van medicijnen, eene korting ondergaan, van 1 1/2 p cent op

hunne tractementen, zoodanig als zulks te zien is in de adstructive en toelichtende staten, alwaar gesproken wordt van officieren van alle wapenen.

Deze bijdrage van hunne tractementen ingehouden wordende, voor dat de uitbetaling daarvan plaats heeft, is mitsdien afgetrokken van het bedrag der verschillende artikelen, gebragt voor tractementen en soldijen, en komt dus wezenlijk en in de daad in mindering der uitgaven in deze Afdeeling der begrooting uitgetrokken.

4e *Sectie der Kamer.*

Men verlangt gedetailleerde inlichtingen te ontvangen ten aanzien van al de artikelen dezer afdeeling, en men vraagt of de Inspecteur-Generaal, boven dien, met eenige andere publieke dienst, is belast, en of hij uit hoofde van deze dienst, behalve het tractement van f. 3,532 50 nog eenig ander geniet, dat op de fondsen van een ander departement is gebragt, en welk dit tweede tractement is?

Men heeft reeds hiervoren op deze vraag gedeeltelijk geantwoord.

Het overige wordt opgehelderd door de adstructive en toelichtende staten.

Waar is het groot hospitaal van den staat gevestigd?

Te Utrecht.

HOOFDSTUK VII.

AANMERKINGEN.

2de *Sectie der Kamer.*

De sectie vraagd of de brand en lichtstoffen voor de militaire wachten op sommige plaatsen, niet door de steden worden bezorgd? Het zou niet onbillijk wezen dat dit algemeen plaats had, alzoo de steden het voordeel trekken van de verteringen van het garnisoen, men vraagt wijders eene specificatie.

14e AFDEELING.

Antwoorden.

De behoeften van brandt en lichtstoffen voor de militaire wachten, is een noodzakelijk en dadelijk gevolg van het verrigten van de militaire dienst in elk garnisoen.

Van daar dan ook, dat het departement van oorlog, verpligt is, om hierin te voorzien, en de gemeente besturen, waarvan niet een enkel thans met die verzorging belast is, zouden zonder twijfel, weinig genegen zijn, deze kosten voor hunne rekening te nemen.

Sedert vele jaren, kent men het juist bedrag der uitgaven, welke overigens weinig vatbaar schijnt voor specificatie.

Alle jaren wordt de verzorging van brand en lichtstoffen, in het openbaar aanbesteed, naar de voor-

waarden, waarvan zeven exemplaren hierbij wordt gevoegdt, en hetgeen de vereischte inlichtingen bevat, ten aanzien van het tarief waar naar de uitdeelingen gedaan worden.

HOOFDSTUK VII.

Aanmerkingen.

1ste Sectie der Kamer.

Men geeft den wensch te kennen naar ophelderingen, ten aanzien van de onderwerpen, in de artikelen dezer afdeeling.

2de Sectie der kamer.

De sectie kan bezwaarlijk gelooven dat voor dit onderwerp, elk jaar eene gelijke som benoodigd is, om welke reden men het er voor houdt dat dit geen deel der gewone begrooting kan uitmaken.

4de Sectie der kamer.

De som van f. 75,000, is aan onderscheiden leden, zeer hoog voorgekomen en dus vatbaar voor vermindering.

15e AFDEELING.

Antwoorden.

Gedetailleerde omschrijvingen zijn, zonder twijfel, ten aanzien dezer uitgave, onmogelijk.

Men zou die niet kunnen geven, dan na den afloop van het jaar, en men heeft dus de ondervinding moeten raadplegen, om te weten wat hier gebragt behoorde te worden.

Het onderwerp waartoe deze uitgaven betrekking hebben, behoort tot de gewone dienst der armée.

Uit den aard der zake worden er elk jaar troepen verlegd, en hier door wordt het vervoeren hunner goederen nodig. Bovendien, doen zich in gewone tijden, de evacuatien der zieken, de verzending van geneesmiddelen aan de hospitalen en infirmerien, de vervoer van voorwerpen, van allerlei aard, voor de dienst dezer etablissementen, zoo wel als voor die van het materieel der artillerie, mitsgaders de verschillende veranderingen of verwisselingen in de magazijnen en arsenalen, doorgaans, in dezelfde verhouding voor, en wel zoodanig, dat de kosten daaruit ontstaande, even zoo gemakkelijk over een tienjarig, als over eenig ander tijdvak, voor zich kunnen worden berekend.

De transporten te water, waarvan als het minst kostende, het meest gebruik wordt gemaakt, brengen dus ook het aanmerkelijkst gedeelte dezer uitgave te weeg.
Het verzorgen dier transport middelen wordt, in het openbaar, aanbesteed, op de voorwaarden, waarvan zeven exemplaren hierbij wordt gevoegd.

Hoe zeer, overigens, de adstructive en toelichtende staten, weinig meerder andere ophelderingen ten deze bevatten, of bevatten kunnen, vermeent men niettemin, zich daaraan nog ten overvloede te kunnen gedragen.

HOOFDSTUK VII.

Aanmerkingen.

2e SECTIE DER KAMER.

De Sectie denkt, dat, deze kosten voor zoo veel de burgermagt betreft (waardoor men waarschijnlijk de schutterijen bedoeld) in een afzonderlijk artikel zouden moeten worden gebragt, zij denkt nog, dat dit onderwerp, veel eer tot het departement van binnenlandsche zaken, dan tot dat van oorlog, behoort.

4e SECTIE DER KAMER.

Men kan zich niet verklaren, met opzigt tot het toestaan eener som van f. 200,640 voor het onderwerp dezer afdeeling, ten zij men deswegens de noodige inlichtingen, en omschrijvingen geve.

3e SECTIE DER KAMER.

Art. 3. Men denkt, dat de uitgave, tot het aanschaffen van 7,000 geweren 's jaars, aanmerkelijk zou kunnen wor-

16e AFDEELING.

Antwoorden.

Ook hier is de fransche vertaling van de benaming dezer afdeeling wederom verkeerd. Het onderwijs of de instructie van het leger en der schutterijen wordt hier niet bedoeld, maar wel hunne exercitien en manœuvers.

Het departement van oorlog voorziet, in de wapening der schutterijen, en in het benoodigde voor hunne exercitien, om dat dit een en ander wel uit de arsenalen dient te worden genomen, alwaar het zich in voorraad bevindt door de zorg van het departement van oorlog aangemaakt en op zijne kosten aangeschaft.

De uitgaven zouden ongetwijffeld veel grooter zijn, ingeval het ministerie van binnenlandsche zaken, hiervoor afzonderlijke magazijnen of depots moest aanleggen.

Daar, intusschen op de gewone vernieuwing dezer wapenen, en het jaarlijksch verbruik van kruid en lood, (de eenige voorwerpen, waarvan in de twee eerste artikelen dezer afdeeling van de begrooting questie is) zoo wel voor de schutterijen, als voor het leger, moet worden gerekend, of schoon de evenredigheid zeer wezenlijk verschilt, heeft men gemeend, dat de benaming dezer afdeeling, dit even eens moest aanwijzen.

Details of omschrijvingen met opzigt tot de gewone vernieuwingen, het onderhoud en het verbruik, kunnen, uit den aard der zaak, niet worden gegeven. Hier heeft men dus alweder de toevlugt genomen tot de ondervinding, gedurende vele jaren verkregen.

Deze uitgaven, hoezeer noodzakelijk, zal, op de jaarlijksche begrooting, worden overgebragt.

den verminderd, en men merkt aan, dat de schutterijen in de helft van het Rijk geweren hadden, dat de vermindering daarvan, in verhouding staat van 3 tot 2, dat er dus geweren, voor de andere Provincien, overig blijven en men vraagt, of er zich niet genoeg in de magazijnen, van het Rijk, bevinden, om de natie vrijtestellen, van eene uitgave, welke, in tien jaren 1,050,000 guldens zal bedragen.

HOOFDSTUK VII.

Aanmerkingen.

1ste SECTIE DER KAMER.

Met betrekking der 17^e en 18^e afdeelingen, merkt men eene groote vermeerdering op, in vergelijking van hetgeen op de begrooting van 1820 gebragt is. Deze vermeerdering bedraagt de som van f. 143,212, men verlangt daarvan de reden te kennen en eene omschrijving van het personneel, ten einde een nader oordeel over deze afdeelingen te kunnen vellen.

17^e AFDEELING.

Antwoorden.

De hiernevens gestelde aanmerking strekt zich te gelijk uit, tot de 17^e en 18^e afdeeling der begrootingen, betreft, derhalve, niet alleen de gewone kosten van het materieel der artillerie maar tevens die der genie.

Het antwoord zal dus ook deze twee afdeelingen aangaan. De uitgaven, voor het materieel der artillerie en genie, verdeelen zich in drie onderscheiden cathegorien.

Vooreerst, in de zeer aanzienelijke kosten voor nieuwen aanleg en opbouw, of voor eerste uitrusting en wapening benoodigd. Deze behooren buiten allen twijfel tot het buitengewoon, en naardien het Rijk, te dezen aanzien, zeer groote sommen heeft moeten besteden, is er een bijzonder fonds tot het bestrijden daarvan bestemd geworden.

Ten anderen in zoodanige buitengewone kosten, welke het gevolg zijn van onvoorziene toevallen, van schade aan de werken overkomen, en van andere ongelukken, of welke anderzins voortvloeijen, het zij dan uit den eenen of anderen partielen nieuwen aanbouw, hetzij uit het aanschaffen van voorraad van eenig artikel voor deze soort van uitgaven, worden de aanvragen op de jaarlijksche begrooting gebragt.

Eendelijk in de gewone uitgaven, voor aanvulling en onderhoud van deze wordt hier eigenlijk alleen gehandeld.

Hunne vermeerdering, in vergelijking met de vroegere tienjarige begrooting is dan ook zeer natuurlijk en noodzakelijk.

Gedurende dit tijdvak, heeft men zeer uitgestrekte werken aangelegd, en er hebben zeer aanmerkelijke wapeningen plaats gehad, alles ten laste van de fondsen voor eersten opbouw en uitrusting, toegestaan.

Dit alles bestond in 1819 niet, en vorderde dus ook niets voor onderhoud. Thans echter is het onvermijdelijk daaraan gelden te koste te leggen, en deze hebben moeten vermeerderen, naar mate het aantal van het geen onderhouden moet worden, grooter is.

3° SECTIE DER KAMER.

Art. 1. Men vraagt, waarom het materieel der artillerie, met 78,000 guldens is verhoogd, en waarom de volgende artikelen even eens zijn vermeerderd. Men voedde de hoop dat, te dien aanzien, in vredenstijds verminderingen te verkrijgen zouden wezen, en men dringt dan ook daarop aan.

Het voorenstande antwoord is mede op deze vraag toepasselijk.

4° SECTIE DER KAMER.

Men denkt, dat deze uitgaven welke gezamentlijk f. 329,074 bedragen, en de begrooting van 1820 meer dan f. 100,000 te boven gaan, ten minste, voor eene vermindering van f. 100,000, vatbaar zijn, om dat men de noodzakelijkheid niet inziet om, in tijd van vrede, het materieel der veld artillerie steeds voltallig te houden.

Als voren. Doch wat de aanmerking betreft, nopens de mindere noodzakelijkheid, om, in tijd van vrede, het materieel der veld artillerie, steeds voltallig te houden, daarvan mag men de gegrondheid op verre na niet toegeven, het is, in tegendeel, zeer zeker, dat het juist het materieel der artillerie is, aan welks aanschaffing men, in vredens tijd, alle zorg moet besteden, daar men toch op het oogenblik, dat men er zich van moet bedienen, niet eerst een begin kan maken, met het gieten van kanon, het maken van affuiten, het aanschaffen van buskruid, en het doen bereiden of in gereedheid brengen van die menigte van voorwerpen, met al hun toebehooren, zonder welke een leger onmogelijk te velde kan trekken.

6° SECTIE DER KAMER.

De uitgaven dezer afdeeling bedragen

op deze begrooting. . .	f.	329,074
op die van 1820, daarentegen		250,240
Zij zijn dus vermeerderd met.	f.	78,834

Men gedraagt zich in deze, aan de hierboven gegeven antwoorden.

De Sectie vraagt, waarom deze kosten zooveel meerder bedragen, dan die op de begrooting van 1820 gebragt, alzoo daarvoor geene reden is aangevoerd.

7e SECTIE DER KAMER.

Men vraagt naar de redenen, waarom men alhier op de begrooting, welke thans aan de beraadslagingen onderworpen is, in vergelijking met de thans nog loopende tienjarige begrooting eene vermeerdering van f. 82,615 gebragt heeft.

Als voren.

HOOFDSTUK VII.

Aanmerkingen.

1e SECTIE DER KAMER.

Zie de aanmerking op de 17e afdeeling.

3e SECTIE DER KAMER.

Men vraagt, hoe men vooral heeft kunnen berekenen, op hoeveel de kosten jaarlijks zullen komen te staan, voor het onderhoud der vestingen, alzoo hier in door middel van aanbestedingen voorzien wordt, waarvan men het beloop niet kent. Waarop, eindelijk heeft men het jaarlijksche, en vervolgens het noodzakelijke berekend.

18e AFDEELING.

Antwoorden.

Het antwoord is ook op diezelfde plaats gegeven. Bovendien bevat de adstructive inlichtende staat, welke meer bijzonder het materieel der genie betreft, eenige nadere aanwijzingen, nopens den aard der uitgaven, op deze afdeeling der begrooting gebragt.

Niets schijnt gemakkelijker te zijn, ofschoon de aanbestedingen niet altijd juist dezelfde som bedragen, volgt daaruit echter niet, dat het algemeen beloop dezer uitgave onbekend is.

Indien men geene berekening op de begrooting kan uittrekken, dan na dat men den uitslag zou kennen der gedane aanbestedingen, zouden daardoor alle vooraf-gemaakte ramingen vervallen, en men zou even min, eenige uitgaven van dezen aard in de jaarlijksche begrooting kunnen brengen, als in de tienjarige.

Elk eigenaar kan ongetwijfeld berekenen, op hoe veel het gewoon jaarlijksch onderhoud zijner bezittingen, van welken aard zij dan ook zijn mogen, hem ten naasten bij zal te staan komen, en het departement van oorlog bevindt zich hier volkomen in hetzelfde geval.

Overigens heeft men omtrent een zeer groot getal vestingen, slechts het verledene te raadplegen, en men kan te dien opzigte zelfs tot zeer verwijderde tijd-

perken opklimmen, zoo dat men zonder den minsten schroom zeggen kan, dat de berekening op vaste gronden rusten.

4e. SECTIE DER KAMER.

Deze uitgaven zijn, met eene som van f. 64,372 verhoogd. Eene som van f. 452,506 voor elk jaar, zou, in tien jaren f. 4,525,060 bedragen; hierbij gevoegd het toegestaan op de begrooting van 1825 ad f. 1,500,000, en dat er op de jaarlijksche begrooting eene som van f. 3,400,000 is gebragt, alles bestemd voor de bevestiging en wapening van het zuidelijk frontier des Rijks.

Men vraagt dus ophelderingen ten aanzien eener zoo hooge uitgave van f. 4,525,060 voor tien jaren, daarenboven aanmerkende, dat, deze uitgave, noodwendiglijk van jaar tot jaar veranderlijk en van zoodanigen eenen aard is, dat zij op de jaarlijksche begrooting behoort te worden overgebragt.

Wanneer men wel onderscheidt, hetgeen men door gewoon en buitengewoon verstaat, (zoo als dat aangewezen is in het antwoord op de aanmerking, van de eerste Sectie der Kamer, met opzigt tot de 17e afdeeling der begrooting), zal de hiernevens vermelde aanmerking opgelost wezen.

6e SECTIE DER KAMER.

Men ziet dat deze afdeeling met meer dan f. 64,000 is vermeerderd, zonder dat eenige oorzaak daarvan wordt aangegeven.

De Sectie verlangt die te kennen.

Op deze aanmerking heeft men reeds geantwoord.

7e SECTIE DER KAMER.

Men vraagt naar de oorzaak van de vermeerdering der tegenwoordige boven de vroegere tienjarige begrooting.

Als voren.

HOOFDSTUK VII.

Aanmerkingen.

2e SECTIE DER KAMER.

Art. 3. § *a* en *b*. Men vraagt eenige opheldering, nopens dit onderwerp hetgeen onderscheiden schijnt te zijn, van de twee vorige hoofdstukken, tot de Eeredienst betrekking hebbende, en men herhaalt, hetgeen reeds is aange-

19e AFDEELING.

Antwoorden.

In de adstructive en toelichtende staten, zal men alsmede de aanwijzing vinden, van het getal geestelijken, dat meer bijzonder aan de dienst der militairen verbonden is, mitsgaders verscheiden andere details, omtrent den aard der hier bedoelde uitgave.

merkt, bij de 11e afdeeling, art. 1 van dit hoofdstuk.

Men zal daaruit tevens ontwaren, dat die uitgave, voor een zeer groot gedeelte, bestaat, in reiskosten, of in schadeloosstellingen en toelagen, uitbetaald wordende aan geestelijken, die, in de meeste steden voor de gewone dienst der verschillende geloofs-belijdenissen, gevestigd zijn.

De buitengewone dienst na welke meer bijzondere aan eenigen hunner, ten behoeve der militairen is opgedragen, en de verpligting daaruit voor anderen voortvloeijende, om zich, op gezette tijden, buiten hunne vaste woonplaats te begeven, leveren dan ook de reden op tot deze uitgaven, welke mits dien ook inderdaad onderscheiden zijn van die, voor de kosten van de Eeredienst gebragt, in de twee hoofdstukken, over dit onderwerp handelende.

4e SECTIE DER KAMER.

Art. 2. Men vraagt of er niet een liefdadige te vinden zou zijn, die deze dienst, om niet wilde doen.

De leden der directie over de weduwen en weezen kas, vervullen hunne functien om niet.

Ten aanzien van den thesaurier of penningmeester, is de zaak evenwel geheel anders.

Het is moeijelijk, zoo niet onmogelijk, van iemand te vergen, dat hij zich, zonder eenige belooning, met eene groote verantwoordelijkheid belast en daarenboven, nog voor zijne eigen rekening nemen, het aanhouden van een bureau, en de bezoldiging der geëmploijeerden, afschrijvers, die, voor zijne administratie, noodig zijn.

Art. 5. Men vraagt, of dit artikel niet voor eene grootere vermindering vatbaar is?

Neen. Men gelooft dat dit niet mogelijk is. Het welzijn van de dienst, vordert dringend, dat alle jaren, een gedeelte der armée vereenigd zij, zoowel tot de oeffening van den officier, als van den soldaat.

Daarenboven, moeten, uit dit artikel de kosten bestreden worden, voor de aanvulling en gewoon onderhoud der kampements effecten, zoo als de adstructive en toelichtende staten, dit doen zien.

VIIIe HOOFDSTUK.

Departement voor de Marine en Kolonien.

Onderscheidene Sectien verlangen dat vele posten, op de tienjarige begrooting uitgetrokken, op de jaarlijksche begrooting worden overgebragt,

Men gedraagt zich met opzigt tot de 1e Afdeeling aan de aanmerkingen, waarvan men de antwoorden op de vragen, betreffende het 2e hoofdstuk, heeft doen voorafgaan; — het geen aldaar nopens de reis- en

als : bureau- en lokaalbehoeften, aankoop en onderhoud van meubelen, reis- en verblijfkosten; alsmede de zoodanige welke niet zeker en vast zijn; voorts hebben de Afdeelingen 1, 2, 3, 4, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17 en 18, aanleiding gegeven tot de vraag, of het daar bij gebragte niet voor vermindering zoude vatbaar zijn, terwijl al verder, nopens vele posten, specificatien en toelichtingen verlangd worden.

verblijfkosten, mitsgaders de bureau- en lokaalbehoeften is gezegd, is niet alleen waar met opzigt tot de uitgaven van dien aart, welke bij de 1e Afdeeling van dit hoofdstuk zijn uitgetrokken, maar die aanmerkingen zijn ook volkomen toepasselijk op hetzelfde soort van uitgaven, voorkomende bij de 2e, 3e en 4e Afdeeling.

Wat overigens aangaat de vraag van onderscheidene Sectien : of eenige der bij de hiernaast vermelde Afdeelingen voorkomende posten, niet voor vermindering zouden vatbaar zijn, zal men met referte tot de meer algemeene toelichtende consideratien, welke aan de hoofdstuks-gewijze beantwoording der gedane vragen vorafgaan, aanmerken dat de ondervinding, gedurende het loopend tienjarig tijdvak, heeft bewezen dat door elkander gerekend, de bij die posten uitgetrokken sommen, jaarlijks vereischt worden, doch dat men evenwel bij het ontwerpen der buitengewone begrooting, de gemaakte aanmerkingen, in nadere overweging zal nemen, waartoe door de vermindering van het bedrag der aanvankelijk op het ontwerp van tienjarige begrooting gebragte uitgaven, genoegzame gelegenheid blijft.

Ten aanzien der gevraagde specificatien, zal men trachten zoo veel mogelijk aan het geuit verlangen te voldoen, en in de eerste plaats zeggen dat het personeel bij het Departement voor de Marine en Kolonien, namelijk bij het Hoofdbestuur, bestaat uit de volgende ambtenaren :

Een directeur voor de zaken der Marine;

Een directeur voor de zaken der Kolonien;

Een secretaris-generaal;

Drie referendarissen;

Veertien commiesen;

Een-en-twintig adjunct commiesen;

Een opzigter der modelkamer;

Een archivist;

Bladschrijvers;

Een concierge;

Een kamer-bewaarder;

Zes boden;

Twee adsistenten.

Voorts worden nog onder de benaming van algemeene ambtenaren gerekend bij het Hoofdbestuur voor de Marine en Kolonien te behooren en uit de eerste Afdeeling betaald:

Een inspecteur voor de gebouwen;

Een inspecteur voor de victualie en plunjes;

Een adjunct inspecteur;

Een inspecteur-generaal voor den geneeskundigen dienst, de hospitalen, quarantaine, komende deszelfs bezoldiging slechts voor ⅓ gedeelte ten laste van het 8e hoofdstuk;

Een inspecteur over de artillerie;

De president en drie leden der commissie tot het examineren der zee-officieren;

En eindelijk vier onderwijzers der stuurlieden te Amsterdam, Rotterdam, Ostende en Autwerpen.

De zamenstelling der drie maritime departementen van de Zuiderzee, de Maas, en de Schelde, oordeelt men dat aan vele leden der Staten-Generaal, minder bekend zal zijn, dan die van een ministerie; men vermeent dus, ten aanzien derzelve, de hierbij gaande staten, te moeten overleggen, even als bij deze tot toelichting van alle de verdere Afdeelingen, gelijksoortige staten worden aangeboden; zoo dat het zoude overtollig zijn, bij de verdere antwoorden, op hetgeen betreft de verlangde specificatien terug te komen, en men dus de daartoe betrekkelijke vragen, niet nader zal opnemen.

Alle Sectien hebben het verlangen te kennen gegeven, dat 's Rijks Zeemagt zoo voor den politieken staat des Rijks, als in het belang der natie, mogt vermeerdert worden en hebben met genoegen ontwaard, de meerdere sommen, welke op de tegenwoordige tienjarige begrooting, in vergelijk van de overige voor den aanbouw, aftimmering, herstelling, uitrusting en gewoon onderhoud van 's Rijks schepen gebragt zijn;

Ter voldoening aan het verlangen der Sectien, worden hierbij overgelegd:

Litt. *A*. Een staat van 's Rijks zeemagt in active dienst op den 1en Januarij 1829;

» *B*. Een staat van 's Rijks zeemagt op 1e Januarij 1829, buiten dienst, zoo in aanbouw en reparatien als in conservatie;

» *C*. Een vergelijking, waaruit 's Rijks zeemagt zal bestaan, wanneer de schepen thans

doch vele Sectien verlangen te kennen den tegenwoordigen staat der Zeemagt, met opzigt tot het getal en de in activen dienst zijnde oorlog-schepen, en vragen welke schepen in het tweede tienjarig tijdvak zullen aangebouwd worden.

16e AFDEELING.

Kosten van het Maritieme School te Medemblik.

Alle de Sectien (met uitzondering van de 5e) vragen, de een meer, de andere minder, explicatien en inlichtingen op dezen post, bijzonder om de hooge kosten; om het reglement te kennen en het getal elèves dat daarop zal toegelaten worden.

in aanbouw zullen afgebouwd en die in reparatie hersteld zullen zijn.

Men vermeent hierbij nog te moeten voegen, dat Zijne Majesteit, bij Hoogstdeszelfs Besluit van den 15 Mei 1828, n° 150, eene Commissie benoemd heeft, aan welker hoofd zich bevindt de vice-admiraal Buyskes, tot onderzoek van alle hoogstgewigtige punten, de geheele inrigting der zeemagt, met alle de daaraan onafscheidelijk verbondene gevolgen betreffende; een onderzoek waarvan de invloed of het gevolg niet wel voor als nog te bepalen is, — en waarvan dus ook de beoordeeling, zoo voor het Gouvernement als *casu quo* voor de Staten-Generaal blijft voorbehouden.

Men vermeent zich in de eerste plaats te mogen refereren, aan de beantwoording der aanmerkingen ten dezen aanzien gemaakt, op de buitengewone begrooting over den jare 1829, waarbij is gezegd:

« Met betrekking tot de oprigting van het Institut » voor de zeevaart te Medemblik, zoo is men ten » vollen overtuigd, dat in den tegenwoordigen stand » en bij de voortdurende vorderingen der krijgs- en » zeevaartkundige wetenschappen, het hoogdringend is, » dat aan allen die door eenen edelen zucht gedreven, » zich aan den zeedienst begeren te wijden, de gelegenheid gegeven wordt tot het ontvangen eener op- » voeding die hen geschikt maakt om de schoone maar » moeijelijke pligten, waartoe zij door hunnen Koning » zullen geroepen worden, met vertrouwen en eer te » vervullen.

» Ten tijde van het bestaan der artillerie- en genie- » school te Delft, waren aldaar eenige plaatsen aan » de kweekelingen voor marine en den scheepsbouw » voorbehouden.

» Bij de oprigting der Militaire Academie te Breda » voor de landmagt, heeft de Koning het te regt noo- » dig geoordeeld, een geheel op zich zelve staande » school voor de Koninklijke Zeemagt op te rigten. »

In de tweede plaats worden hierbij overgelegd, zeven exemplaren van het reglement voor het Institut, zoo als hierboven reeds is overgelegd de uitgewerkte en toelichtende staat van de 16e Afdeeling, waaruit

het getal der elèves en de specificatie der kosten te zien is, en tevens zal blijken dat de kosten voor de geestelijke beambten maar eene geringe toelage is voor die geestelijke beambten, welke zich te Medemblik bevinden en tot onderwijs der elèves zullen uitgenoodigd worden.

17e AFDEELING.

Loodswezen, tonnen en baken.

Door vijf Sectien wordt de vraag geopperd, waarom de onder het 5e art. van deze afdeeling gebragte post voor vaste jaarlijksche uitgaven tot onderhoud der vuren, tonnen, en baken, zoo aanmerkelijk zijn verhoogd in vergelijk van de vorige tienjarige begrooting; terwijl door sommige Sectien de nadere specificatie van deze post verlangd wordt.

Eenige Sectien hebben aangemerkt, dat op de 2e tienjarige begrooting, de kosten voor het onderhoud der quarantaine niet gebragt zijn, en gevraagd of deze voor de jaarlijksche begrooting gereserveerd zijn.

Dit object zal op 'sKonings last nader herzien, en hoogst waarschijnlijk kunnen verminderd worden, indien men de uitgaaf alleen bepaald tot het geen thans onder 'sRijks bestuur is; de som met welke de onderhavige begrooting ook voor dit hoofdstuk verminderd is, biedt eene ruime gelegenheid aan, om hier op voor de buitengewone begrooting van 1830 te kunnen terug komen.

Over de inrigting der quarantaines, derzelver onderhoud en bestuur, en het Departement waar onder ze bestendig zullen gebragt worden, zijn overwegingen aanhangig, welke niet hebben toegelaten om de kosten op de tienjarige begrooting te brengen.

1e SECTIE.

C. Men vraagt welke is de tegenwoordige staat der zeemagt met opzigt tot derzelver getal en de in active dienst zijnde oorlogschepen, en waarin bestaat de nieuwe aanbouw, die uit de fondsen ten gevolge van de wet op de daarstelling van het Amortisatie-Sijndicaat, heeft plaats gehad.

D. Waarom in het zelfde artikel, 5e afdeeling *aanbouw, aftimmering, herstelling, uitrusting* en *gewoon-onderhoud der schepen, gebouwen, werven* en *maritime werken*, onderwerpen van een geheel verschillende aard zijn vereenigd, nieuwe beschikkingen en voltooingen van het geen is aangevangen. — Men meent dat men die onderwerpen moet onderscheiden en dat het dierhalven voegzaam zou zijn om te specificeren het geen voor de nieuwe aanschaffing van schepen bestemd is en het geen tot

De vragen bij §. *C*, *D* en *E*, gedaan, staan met elkander in een zoo naauw verband, dat men vermeent dezelve in het algemeen te moeten beantwoorden, de hier bij gevraagde Staten zijn overgelegd bij de algemeene beantwoordingen; uit dezelve zal tevens blijken welke schepen zedert de wet op het Amortisatie-Sijndicaat zijn aangebouwd of zich nog in aanbouw bevinden; om precies op te geven welke schepen uit de fondsen bij die wet toegestaan, zijn aangebouwd, is ondoenlijk, even zoo is het gelegen met de splitsing in §. *D* gevraagd; de duizende onderscheide materialen, en behoeften welke tot den aanbouw, afbouw, reparatie en uitrusting van oorlog schepen benoodigd zijn, worden van tijd tot tijd in massa geleverd en in de magazijnen opgeslagen, en dagelijks daar van afgifte gedaan, zoo voor schepen in aanbouw en afbouw, als voor die in reparatie, en zelfs ook voor het onderhoud der maritime gebouwen, werven, werkplaatsen, werkvaartuigen, enz. — Wanneer hier in voor ieder onderwerp, waar voor fondsen worden toegestaan eene splitsing zoude moeten plaats hebben, zoude er ook zoo veel onderscheidene magazijnen en ook zoo veel meer amb-

uitrusting, wapening en onderhoud moet dienen, waar door men een overzigt zal krijgen van het geen men jaarlijks wil aanbouwen.

E. Gelijke aanmerking op de 6e afdeeling.

Dagloonen der werklieden.

tenaren moeten zijn, om de goederen uit de fondsen aangekocht, afzonderlijk te administreren; maar ook hoe dikwerf gebeurt het, dat het een of ander materiaal bij voorbeeld : een belangrijk stuk hout, bestemd voor een schip tot den nieuwen aanbouw behoorende, in de bewerking tegen valt en daar voor niet geschikt is, echter zeer geschikt en doelmatig bevonden wordt, voor den afbouw van een kleinder charter, of wel voor het repareren van een oud schip, of tot reparatie van een der gebouwen. — even zoo is het met het daggeld der werklieden gelegen; dezelfde ploeg scheeps-timmerlieden, welke heden aan een nieuwe in aanbouw zijnde, bodem werkt, moet morgen of soms nog denzelfden dag, aan een schip dat zich in reparatie bevindt gaan werken, om dat dit met stilstand van andere zaken met den meesten spoed tot de actieve dienst moet gereed gemaakt worden, even zoo is het met alle andere werklieden gelegen, welke naar mate dat de dienst zulks vorder:, van het eene aan het andere werk moeten gezet worden.

Hierbij komt nog dat de ondervinding aan het Departement van Marine had geleerd, dat het spoedig bederf en vervuring der schepen, zedert de laatste jaren tot dien tijd aangebouwd, voornamelijk moest toegeschreven worden, door dien het scheeps-timmerhout, gedurende de winter in de bosschen geveld, in het voorjaar aangevoerd, dadelijk gezaagd en in dien staat aan de schepen wierdt aangebragt, in plaats van zoo als volgens het algemeen gevoelen van deskundigen behoorde plaats te hebben, dat het hout, na gezaagd te zijn, naar mate van deszelfs dikte, eenige jaren ter uitloijing in het water wordt gelegd, daar na eene genoegzame tijd, op daartoe geschikte plaatsen ter drooging geborgen, om alzoo na verloop van vier, vijf, of meerder jaren eerst tot den aanbouw of reparatie van schepen gebezigd te worden; — ter bereiking van dit zoo belangrijk, en in zijne gevolgen zoo voordeelig oogmerk, is het Departement van de Marine, daar de fondsen op de eerste tienjarige begrooting zoo bekrompen waren, dan ook dadelijk begonnen, een aanzienlijke hoeveelheid van houtwaren tot voorraad voor ongeveer twee millioenen aan te koopen, waar van echter het geen ieder jaar verbruikt wordt, ook telken jaar weder behoord aangevuld te worden, wil men niet in de vroegere onvermogende staat om deugdzame schepen te kunnen aanbouwen, vervallen.

Eindelijk vermeent men omtrent de onmogelijkheid om zodanige splitsing als hier door de 1e Sectie verlangd wordt, daar te stellen, nog te moeten bijvoegen dat niet opgegeven kan worden, welke schepen men in den loop van een jaar zal aanbouwen, maar wel wat men voornemens is op stapel te zetten, of aan welke der zich op stapel bevindende, men min of meer met den verderen aan- of afbouw, zal voortgaan, alzoo het almede tot eenen deugzamen aanbouw behoort, om over den aanbouw van een oorlogschip naar mate van deszelfs groote, drie, vier of vijf jaren door te brengen.

F. Men verlangt eene specificatie en splitzing der daggelden voor iedere werf afzonderlijk.

G. Als mede nadere explicatie van welken aard de daggelden voor algemeene dienst zijn.

Er is meer dan eenen weg te bewandelen om een goed resultaat te kunnen krijgen; — bij de vorige tienjarige begrooting waren de daggelden voor iedere werf uitgetrokken; thans heeft men gemeend om meer tot het ware doel te naderen, de kosten te berekenen, welke de finale verdere afbouwing en geheele gereedmaking van de in aanbouw aan handen en in reparatie zijnde schepen, zoo mede de nog te doene nieuwen aanbouw, zullen bedragen, waar van de specificatie te vinden is, in de toelichtende staten, uit welke staten men tevens zal zien, dat het beloop der daggelden, voor het onderhoud der Maritime werken, gebouwen, werkvaartuigen en die voor de algemeene dienst, als locaal zijnde, voor ieder Hoofd-Departement van Marine is uitgetrokken, terwijl uit dezelve dan ook tevens tot beantwoordiging van § *G*, zal blijken, wat onder die algemeene dienst begrepen is.

H. Waarom de zaagloonen meerder zijn in verband met de stoom-zaagmolen.

Het is niet zoo zeer besparing van kosten, die tot deze aankoop, geleid heeft, maar voor al besparing van tijd en het voordeel om ook dan te kunnen werken, wanneer een windmolen door gebrek aan wind, niet werken kan.

I. Afdeeling 7, §. 1.
De Sectie vraagt inlichting waarom de sluisen brug-gelden van f. 800 op die van f. 10,000, zijn vermeerderd.

Bij de aaanvang van de eerste tienjarige begrooting is al dadelijk ondervonden dat de geraamde som van f. 800, op verre na ter bestrijding dezer kosten niet toereikende was, hetwelk van tijd tot tijd, naar mate de actieve zeemagt is vermeerderd, nog meerder is gebleken, maar voor al ook sedert dat men van het Noord-Hollandsche kanaal tot de transporten tusschen Amsterdam en Willems-Oord, tot merkelijke bespoediging en verzekering van de dienst heeft kunnen gebruik maken; is de behoefte van dezen post voor jaagloonen, sluisen bruggelden, aanmerkelijk moeten vermeerderd worden.

p. et *q.* Afdeeling 17.

Loodswezen, tonnen en baken.

Men vraagt:

2. Welke zijn de redenen van verhooging in vergelijk van de vorige begrooting; — En.

3. Waarom is de specificatie van de vorige begrooting niet gevolgd.

De reden der verhooging is gelegen in het voornemen om vele betonningen en baken, welke onder bijzonder beheer waren, aan het algemeene bestuur, over te brengen; deze overbrenging intusschen het onderwerp van nadere overweging zijnde, zoo wordt het mogelijk dat deze post voor vermindering wordt vatbaar bevonden; men heeft als hier voren, reeds opgemerkt, dat tot dit en andere einde eene vrij aanzienlijke som van dit hoofdstuk op het tienjarige is afgeschreven.

TWEEDE SECTIE.

Afdeeling 2.

Kosten van het departement van de Zuiderzee, te Amsterdam en te Willems-Oord.

Art. 1. *Traktementen.*

§. *e.* Men is niet overtuigd dat eene commissie voor de Koloniën en geëmploijeerden te Amsterdam noodig is, daar de expeditiën voor de kolonien, ook te Rotterdam, Antwerpen en Middelburg plaats hebben; men veronderstelt dat de tusschenkomst van eenen kommissaris voor de koloniën, het overblijfsel is van eene vorige administratie, die bij vervolg opzal houden. en waarom deze post niet op de gewone begrooting zoude behooren voorte komen.

Deze aanmerking is in zoo verre juist, — men moet evenwel ter nadere inlichting opmerken, dat voor eerst die post nog zal benoodigd zijn om vele nog aanhangige zaken aftedoen; dat ook het uitgebreid archief van de vorige administratien der koloniën, zich nog te Amsterdam bevindt, waartoe dikwerf toevlugt moet genomen worden; dat ook nog dagelijksche aanvragen van vele belang hebbenden bij dien kommissaris worden gedaan, welke alleen door hem kunnen beantwoord worden; dat echter reeds veel vermindering in het personeel aldaar, in de laatste jaren heeft plaats gehad en gaande weg nog verminderd wordt.

Afdeeling 16.

Kosten van het maritime school te Medemblik.

Men vraagt specificatie van dit onderwerp en explicatie omtrent de noodzakelijkheid van afzonderlijke geestelijke beambten te hebben voor het school in een stad waar zich kerken en dergelijke beambten bevinden.

Beantwoord en daaraan voldaan bij de algemeene aanmerkingen; men voegd daarbij, dat het niet het oogmerk is afzonderlijke geestelijke beampten te hebben, maar slechts voor het tegeven onderwijs een geringe toelage toetestaan.

DERDE SECTIE.

Afdeeling 6.

Dagloonen der werklieden bij 's Rijks werven.

Men vraagt eene specificatie van het getal werklieden en van hunne daggelden, zoo van die gene gebragt onder litt. A als van litt. C.

Het getal werklieden op de onderscheidene 's Rijks werven bedraagt ongeveer een getal van 3,600 personen; derzelver daggelden zijn zeer verschillend voor ieder ambacht of soort van werkzaamheden; zoo ook voor de onderscheidene klassen is zulks bepaald; het hoogste daggeld van een bekwaam scheeps-timmerman, is f. 1-50; de minste daggelden van werklieden zijn 70 en 60 cents. De leerlingen genieten nog minder, zelfs tot 20 cents, vele leerlingen werken eenige tijd voor niet; de bazen of hoofden der winkels en werkplaatsen, opzichters, kommandeurs, enz., genieten onderscheidene daggelden van f. 1-40 tot f. 3-50 per dag.

Het is niet mogelijk afzonderlijk optegeven hoeve werklieden bestemd zijn voor de werken onder litt. a en litt. c, voorkomende; dezelfde werklieden die des ochtends aan het onderhoud van gebouwen gewerkt hebben, worden des middags weder aan het gereed maken of beschieten der schepen, gesteld, of tot andere werkzaamheden bestemd.

Afdeeling 8, art. 3.

Reis en verblijf-kosten.

Men begrijpt niet waar in deze uitgaaf bestaat.

Veel der officieren, welke zich op non activiteit bevinden, worden dikwijls onderscheidene commissien ter uitvoering opgedragen, ook wanneer dezelve van de eene haven op een schip in een andere haven worden overgeplaats. Het spreekt van zelve dat die officieren volgens de bestaande tarieven daarvoor schadeloos gesteld worden.

Afdeeling 12.

Kleeding der equipagiën.

Men vraagt waar die uitgaaf van daan komt; het is een nieuw artikel.

Bij de vorige tienjarige begrooting is deze post te vinden op de XIe afdeeling en 2e artikel.

Afdeeling 13.

Schafting.

Men vraagt waar uit de equipagiën van de drie wagschepen bestaan.

Men behoudt zich voor daar deze post voor de jaarlijksche begrooting zal worden gereserveerd, zulks als dan nader toetelichten.

Afdeeling 14.

Geneeskundige dienst.

Men vraagt of niet de soldij van zieken ingehouden wordt om gedeeltelijk optewegen, tegen de uitgaven van deze afdeeling.

Daar de schepelingen vrije voeding aan boord hebben boven derzelver soldij en uit de soldij de kleeding bekostigd werdt, zoude het onbillijk zijn, de geheele soldij intehouden; doch gedurende hun verblijf in de hospitalen, wordt een vierde van derzelver soldij ingehouden.

VIERDE SCCTIE.

Afdeeling 1.

Kosten van het departement.

Art. 1. *Tractementen en daggelden.*

De 4e Sectie maakt eene vergelijkig tusschen het bedrag der tractementen aan het voormalig ministerie van het publiek onderwijs, de Nationale nijverheid en de kolonniën en dat van het tegenwoordig Ministerie van Marine en koloniën, en merkt aan dat het laatste veel hooger is.

Deze verhooging is een natuurlijk gevolg van de vereeniging der departementen van de marine met dat van de koloniën; uit de toelichtende staten blijkt van den aard der uitgaven.

5e AFDEELING, § B.

Gewoon onderhoud en herstelling van 's Rijks maritime gebouwen, enz., enz

Men vraagt inlichtingen nopens de-

De inlichtingen zijn vervat in de beantwoording der algemeene aanmerkingen.

zen post, en onderscheidene Leden zijn van gevoelen dat dezelve tot de jaarlijksche begrooting zoude behooren.

Wat de overbrenging van dezen post, op de jaarlijksche begrooting betreft, dit wordt ondoelmatig, en in den striksten zin, onuitvoerlijk geoordeeld, de materialen en verdere behoeften, zoo voor dit onderdeel, als voor den aanbouw der schepen, enz., benoodigd, worden in massa aangeschaft en geleverd; dat wat voor den scheeps-bouw bestemd is, doch het geen bij het verwerken niet doelmatig geoordeeld wordt, gebruikt men weder voor een ander onderwerp, en zoo omgekeerd; men zoude om de strikte uitvoering dan ook twee afzonderlijke magazijnen moeten hebben, voor alle mogelijke onderwerpen, hout, ijzer, speijkers, verfwaren, hennip, teer, zeil-doek enz., enz., en moeten zorgen dat de goederen voor het eene bestemd, niet voor het ander gebruikt worden, bovendien zoude zulks een dubbeld personeel van ambtenaren vereischen, dierhalven zoo om deze als om een aantal andere redenen, merkelijk ten nadeel van 's Rijks kas strekken.

6e AFDEELING.

Dagloonen der werklieden bij 's Rijks werven.

De Sectie veronderstelt dat de alhier gebragte post voor dagloonen tot den aanbouw, enz., een dubbel emploij zoude zijn, met de kosten in de vierde afdeeling gebragt.

De Sectie is hier omtrent in een verkeerd begrip; de kosten op de 5e afdeeling gebragt, zijn alleen voor den aankoop van de materialen en behoeften; de 6e afdeeling bevat de dagloonen der werklieden.

VIe SECTIE.

Het 8e Hoofdstuk, vergeleken tegen de begrooting van 1820, geeft eene vermeerdering van meer dan f. 524,000, niet tegenstaande de Minister van Financien verzekert dat deze vermeerdering maar schijnbaar is, en dat er in tegendeel eene vermindering is van f. 36,000, wanneer men let op de sommen die van de buitengewone begrooting op de tienjarige zijn overgebragt.

Men heeft niet gezegd dat over het algemeen de kosten van alles, wat tot het departement voor de marine en koloniën behoort, eene vermindering aanbieden, maar wel dat de uitgaven van het *Ministerie zelve*, namelijk van het Hoofd-bestuur minder zijn; en zulks zal dan ook uit de volgende toelichting duidelijk blijken.

De Sectie verlangt eene aanwijzing van die overgebragte sommen, en van de uitgaven, die voor de jaarlijksche begrooting gereserveerd zijn.

Bij de nog loopende tienjarige begrooting, is voor de 1e afdeeling van het 10e hoofdstuk, departement voor de marine toegestaan. . . . . f. 131,400 »

Met dit departement is later veree-

Transporteren . . . 131,400 »

Transport . . .	131,400 »
nigd een gedeelte van het departement voor het publiek onderwijs, de nationale nijverheid, en *de koloniën*; en ten gevolge daarvan is uit de 1e afdeeling van het 8e hoofdstuk op de eerste afdeeling van het 10e overgegaan.	» 80,597 »
Thans bedraagt die afdeeling dus. .	» 211,997 »
terwijl men bij het nieuw ontwerp van begrooting aanvraagt.	» 175,866 »
Verschil.	f. 56,131 »

Men heeft voorts meer bepaaldelijk bedoeld te spreken van de uitgaven welke thans in de ramingen van het beoögde hoofdstuk zijn begrepen wegens het opperbestuur der koloniale zaken; bestuur hetwelk in 1820 niet aan het hoofd van het departement voor de marine was opgedragen.

2e AFDEELING.

Kosten van het Departement van de Zuiderzee te Amsterdam en te Willems-Oord.

2e Art. *Reis en verblijfkosten.*

De Sectie vraagt explicatie waaruit de vermeerdering dezer post voorkomt, die op de vorige begrooting f. 800 bedroeg, en thans op f. 4,000 is gebragt.

Beantwoord bij de algemeene aanmerkingen; ook is deze post in het bijzonder vermeerderd moeten worden door de uitgebreidheid der meerdere werkzaamheden aan het etablissement te Willems-Oord, waardoor de hoofd-ambtenaren te Amsterdam in de verpligting zijn, dikwijls derwaarts te reizen.

3e AFDEELING.

Kosten van het Departement van de Maas te Rotterdam en Hellevoet-Sluis.

1e Art. *Tractementen.*

Litt. *B* en *C*. De Sectie vraagt eene gemotiveerde explicatie van dat gedeelte van art. 1.

Bij ondervinding is gebleken dat de ambtenaren bij dit departement in de daad niet voldoende en te gering beloond waren, waarom Z. M. daarvoor eenige vermeerdering heeft toegestaan.

3e Art. *Bureau en Lokaalbehoeften.*

Aanmerkingen over het hooge beloop der brief-posten in vergelijking van die te Amsterdam.

Rotterdam in het centrum zijnde, heeft de meeste correspondentie voor het verzenden van goederen enz., met de departementen van de Zuiderzee en de Schelde; ook is het departement van de Maas, in het bijzonder belast met de correspondentie met de fabrijkeurs in de zuidelijke provincien.

5e AFDEELING.

Aanbouw, aftimmering enz, van schepen, gebouwen, werven en maritime werken.

6e AFDEELING.

Dagloonen der werklieden bij 's Rijks werven.

Men vraagt een gedetailleerde opgave van de sommen in massa gebragt; met eene explicatie der reden, waarom het montant zoo veel hooger is dan in 1820.

Aan het eerste gedeelte voldaan en beantwoord bij de algemeene aanmerkingen.

Wat het laatste gedeelte betreft, kan men onderscheiden wegen bewandelen, om een goed resultaat te krijgen; bij de begrooting van 1820, was op de 5e afdeeling gespecificeerd de materialen, welken voor den aanbouw van schepen enz., benoodigd waren; thans heeft men begrepen het ware doel meer te naderen met de kosten van den afbouw der schepenen enz., optegeven.

13e AFDEELING.

Schafting.

De Sectie vraagt of de tafelgelden voor de drie wachtschepen op de 11e afdeeling gebragt, niet onder dezer post van vivers zijn gebragt.

Het gewoon rantsoen levensmiddelen, wordt aan alle schepelingen verstrekt; de officieren en adelborsten of de daarmede inrang gelijk staande, genieten daarenboven eene toelage voor tafelgeld.

14e AFDEELING.

Geneeskundige dienst.

Of de soldij van het personeel in de hospitalen begrepen is onder de kosten van de tractementen.

De zieke schepelingen worden in de Rijks-hospitalen verpleegd, waarvan het personeel, geheel onder het departement van oorlog staat.

VIIe SECTIE.

5e AFDEELING.

Aanbouw, aftimmering, enz., van schepen, gebouwen, werven en maritime werken.

6e AFDEELING.

Dagloonen der werklieden bij s'Rijks werven.

Ofschoon het wenschelijk is de zeemagt te vermeerderen, vraagt de Sectie of die vermeerdering niet te groot is om tienjaren bepaaldelijk vastgesteld te worden; eenige Leden dezer Sectie zijn van gevoelen om een gedeelte dezer som op tienjarige, en het andere gedeelte op de jaarlijksche begrooting te brengen.

Uit de beantwoording van de algemeene aanmerkingen vermeent men dat deze Sectie genoegzaam zal toegelicht zijn, wat de hogroetheid der gebragte sommen betreft.

Eenmaal bepaald zijnde tot welk een sterkte 's Rijks zeemagt in tien jaren zal moeten gebragt worden, behoort zulks geheel en al tot de tienjarige begrooting; men kan dan met zekerheid voortgaan die materialen en bouwstoffen aanteschaffen, waarvan sommige, jaren te voren behooren in voorraad te wezen; een splitzing zou alzoo geheel ondoelmatig en voor eene strikte uitvoering ondoenlijk zijn.

17e AFDEELING.

Loodswezen, enz.

Men klaagt in het algemeen, over de nalatigheid en kwade wil van de zeeloodsen; dat zij niet *dan* in zee

Het is waar dat de menigvuldige klagten overal in de publieke papieren over de loodsen gedaan worden; doch ook meesttijd blijkt bij onderzoek, dat zulks niet

zijn, wanneer zij er voornamelijk behooren te zijn; zij stellen de schippers die zij behooren te hebben, en hunne hulp, op prijs.

Het is noodig krachtdadige middelen te nemen, om die voor de scheepvaart zoo nadeelige misbruiken voortekomen.

volkomen met de waarheid overeenkomt; onderscheidene andere magten zijn voor de regtbanken gebragt en met uitzondering van eene enkelde, zijn de loodsen steeds vrijgesproken.

Wat de overige klagten betreft, dat zij hunne hulp op prijs stellen; zulks is niet ter kennis van het departement gekomen; het departement intusschen tenvolle gepenetreerd van het belang dat de loodsen hunne verpligting vervullen, verzuimt niet, alle de middelen, daartoe aan te wenden, en heeft reeds op de klagten voorkomende in de zeevaarttijdingen, welke te Amsterdam uitgegeven worden, de kamers van koophandel aldaar, uitgenoodigd, om alle klagten welke hun kennelijk mogten worden, aan het departement kenbaar te maken, om de schuldige, na regterlijk onderzoek, volgens de gestrengheid der wetten, te doen straffen.

STAAT

van 's Rijks Zeemagt in actieve dienst op den 1e Januarij 1829.

NAMEN der SCHEPEN EN VAARTUIGEN.	CHARTER.	BEPAALDE bemanning met de bovenrol.	AANMERKINGEN.
ESKADER IN DE MIDDELANDSCHE ZEE.			
Fregat : Sambre	44 stukken.	317 koppen.	De schijnbare onregelmatigheid in de bemanning van 's Rijks schepen, is veroorzaakt, doordien overeenkomstig de bevelen van Zijne Majesteit bij het naar zee zeilen der schepen, eenige scheepsjongens, boven de bepaalde of vaste rollen worden geplaatst, tot aankweeking en bevordering van den nationalen Matrozen Stand.
» Kenau Hasselaar. .	32 »	264 »	
» Javaan	32 »	212 »	
Korvet : Dolfijn	28 »	158 »	
Bombard : Korvet Meduza . .	20 »	158 »	
» » Hekla . .	20 »	157 »	
Brik : Echo	18 »	106 »	
» Kemphaan	18 »	106 »	
Adviso Gier	8 »	55 »	
» Brak	8 »	54 »	
Transportschip : Zeemeeuw . .	6 »	34 »	
» Dordrecht . .	10 »	56 »	
OOST - INDISCH ESKADER.			
Fregat : Bellona	44 stukken.	317 koppen.	
Korvet : Triton	28 »	158 »	
» Atelante. . . .	28 »	158 »	
» Leyo	28 »	158 »	
» Nehalennia . . .	28 »	158 »	
Kommeet . . .	28 »	158 »	

NAMEN der SCHEPEN EN VAARTUIGEN.	CHARTER.	BEPAALDE bemanning met de bovenrol.	AANMERKINGEN.
SCHEPEN IN DE WEST-INDIEN.			
Korvet : Pallas	20 stukken.	127 koppen.	
Brik : Panter	18 »	106 »	
» Valk	18 »	106 »	
» Koerier	18 »	106 »	
PAKET-VAART.			
Paket Brik : Zwaluw . .	8 stukken.	46 koppen.	
Stompaket : Curaçao. . .	6 »	54 »	
» Suriname . .	8 »	68 »	
KRUISTOGT.			
Fregat : Sumatra	44 stukken.	317 koppen.	
WACHTSCHEPEN.			
Schip van Linie : Zeeland . .	68 stukken.	200 koppen.	Deze bemanning der wachtscheppen is zeer variabel en hangt af van de meerdere of mindere in dienst stellingen, en het veel of weinig buiten dienst stellen van terugkomende schepen. Het Lienie schip Zeeland en het fregat Minerva zijn voor het doen van leerreizen ongeschikt en afgekeurd.
Fregat : Amstel	44 »	200 »	
» Minerva	32 »	200 »	
Adviso : Pellikaan . . .	8 »		Bemand uit, en behoort bij het wachtschip Zeeland.

STAAT van 's Rijks zeemagt buiten dienst op 1[ste] Januarij 1829.

NAMEN EN SOORTEN der schepen EN VAARTUIGEN VAN OORLOG.	DERZELVER CHARTER.	TIJD WANNEER DEZELVE ZIJN		PLAATS waar dezelve ZICH BEVINDEN.	AANMERKINGEN.
		Op stapel gezet.	Te water gebragt.		
LINIE SCHEPEN.					
De Leeuw	84	1819	1825	Vlissingen.	
Neptunus	84	1821	—	Id.	
Holland.	74	1812	1817	Nieuwediep.	
Waterloo	74	1818	1824	Id.	
Kortenaar	74	1819	1825	Id.	
Jupiter	74	1825	—	Amsterdam.	
FREGATTEN.					
De Waal	60	1828	—	Rotterdam.	Was tijdens het ontwerpen der 2[e] tienjarige begrooting tot een stoomoorlogschip bestemd. — Wordt thans tot een fregat van het zwaarste charter herbouwd.
De Rijn	44	1813	1816	Vlissingen.	
De Schelde	44	1815	1817	Hellevoetsluis.	
De Rupel	44	1818	1822	Nieuwediep.	
Diana	44	onbekend	onbekend	Id.	
De Maas	44	1818	1822	Hellevoetsluis.	
Rotterdam	44	1821	1825	Id.	
Algiers	44	1821	1825	Amsterdam.	

NAMEN EN SOORTEN der schepen VAARTUIGEN VAN OORLOG.	DERZELVER CHARTER.	TIJD WANNEER DEZELVE ZIJN.		PLAATS waar dezelve ZICH BEVINDEN.	AANMERKINGEN.
		Op stapel gebragt.	Te water gebragt.		
Palembang.	44	1822		Amsterdam.	
Jason	44	1823		Rotterdam.	
Ceres	44	1824		Id.	
De Zaan	44	1825		Amsterdam.	
Euridice	44	1801	1802	Hellevoetsluis.	
KORVETTE.					
Amphitrito	32	1827		Vlissingen.	
Pollux	28	1822	1824	Nieuwediep.	
Hippomenus	28	1826		Amsterdam.	
De Heldin	28	1826		Id.	
Argo.	28	1827		Id.	
Ajax.	28	1828		Rotterdam.	
Boreas	28	1828		Vlissingen.	
Proserpina.	20	1818	1821	Hellevoetsluis.	
BRIKKEN.					
De Sirene	18	1817	1819	Vlissingen.	
Pegazus.	18	1827		Rotterdam.	
De Meermin	18	1828		Vlissingen.	
De Vliegende-Visch. . . .	14	1826		Rotterdam.	
Windhons.	8	1826	1828	Vlissingen.	

NAMEN EN SOORTEN der schepen EN VAARTUIGEN VAN OORLOG.	DERZELVER CHARTER.	TIJD WANNEER DEZELVE ZIJN. Op stapel gezet.	Te water gebragt.	PLAATS waar dezelve ZICH BEVINDER.	AANMERKINGEN.
		Flotille vaartuigen.			
1 Schoner.					Van deze worden van tijd tot tijd kanonneerboten gebruikt voor quarantaine en andere diensten.
14 Gaffel kann. boten.					
16 Roei kann. boten.					

Voor het doen van zeereisen.

Afgekeurde schepen.

LINIE SCHEPEN.					
Zoutman	80	1798	1800	Nieuwe diep.	Deze twee voor alle dienst onsgeschikt en ter slooping bestemd.
Willem de eerste	74	1811	1813	Id.	
FREGAT.					
Maria Reigersbergen	52	1807	1808	Id.	Deze kunnen dienen voorwacht of logement schepen.
KORVET.					
Eendragt	20	1811	1814	Id.	

Vl

der :

Li

9de HOOFDSTUK.

FINANCIEN.

1^e Afdeeling.

Nationale Schuld.

Bij de behandeling van dezen belangrijken post der staats uitgaven zal men niet alleen trachten het daarvoor uitgetrokken bedrag door de noodige aanwijzingen omtrent de herkomst en het beloop der kapitalen te wettigen, en reden geven waarom niet meerder of minder dan *twee-en-twintig millioenen* met in begrip der *twee en een half millioenen* gewone dotatie voor het amortisatie syndicaat) daarvoor is uitgetrokken, maar tevens beantwoorden eenige bedenkingen en vragen die ten aanzien van de wijze van werking van het amortisatie syndikaat op de Nationale Schuld zijn in het midden gebragt, bij zoo verre men zoude mogen oordeelen, dat de beredeneerde staat van het amortisatie syndikaat, welke aan de vergadering zal worden overgelegd nog dit alles niet volkomen heeft opgehelderd.

De hiernevens gevoegde staat van de nationale schuld opgemaakt den 15 januarij 1829, toont aan, dat de kapitalen werkelijke schuld van 24, 8, $57\frac{1}{2}$, 68 en 15 millioenen, daargesteld zijn tot bijzondere einden, en dat alleen die van 24, 8, en een gedeelte van die van $57\frac{1}{2}$ millioenen gediend hebben tot dekking van deficits van de schatkist op vroegere diensten.

Bij de wetten waarbij de vereevening van de oude gevestigde schuld van de noordelijke en van de zuidelijke provincien bevolen is, waren geene bepalingen gemaakt, nopens de vernietiging van de werkelijke schuld daaruit voortvloeijende, maar men is toen uitgegaan van het beginsel, dat eerst de uitgestelde schuld moest worden ingetrokken hetgeen geschieden moest door jaarlijksche overgang tot de werkelijke schuld, en ook door inkoop en jaarlijksche vernietiging van uitgestelde schuld zonder overgang tot de werkelijke schuld.

Met betrekking tot de nieuwe daargestelde kapitalen werkelijke schuld van 24, 8, $57\frac{1}{2}$ 68 en 15 millioenen waren echter bij de wetten, bij welke die daarstelling geschied was, andere bepalingen gemaakt, namentlijk, dat, door middel van een half ten honderd 's jaars van de oorspronkelijke kapitalen gelijke kapitalen van 24,

8, 57 $\frac{1}{2}$ 68 en 13 millioenen werkelijke schuld op volgelijk zouden worden ingekocht en vernietigd.

Bij de aanstelling van het amortisatie syndikaat heeft men een ander beginsel aangenomen, voor de vernietiging der nationale schuld, uit de oude gevestigde schulden voortgesproten, want bij de wet van den 27 december 1822 (*Staatsblad* n° 59) is bevolen geworden, dat blijvende de verpligting om jaarlijksch 10 millioenen uitgestelde schuld, zoo door overgang tot de werkelijke schuld, als door vernietiging zonder overgang, intetrekken, jaarlijks eene som door eene bijzondere wet te bepalen zouden worden aangewend tot aankoop van schuld, waarvan de renten telkens tot nieuwen aankoop zouden worden gebruikt, terwijl alle tien jaren, en voor het eerst in 1829, zoude worden bepaald, of en zoo ja, hoeveel van de alzoo ingekochte schuld zouden worden vernietigd.

Aan deze laatste verpligting is door het amortisatie Sijndikaat, sedert deszelfs oprigting tot nu toe voldaan geworden, gelijk ook door hetzelve aan de verpligting om jaarlijks, ter zake van de daargestelde kapitalen van 24, 8, 57 $\frac{1}{2}$ en 68 millioenen werkelijke schuld, intekoopen en te vernietigen is voldaan tot over het jaar 1824, als hebbende de wet van den 5 Juni 1824 (Staatsblad, n° 38) hetzelve daarvan tot over het jaar 1829 ontslagen.

Bij gelegenheid van de tienjarige overweging der schuld is thans aan de Staten-Generaal voorgedragen om de verpligting tot die vernietiging ter zake van de vier meergemelde kapitalen, en ook den tot gelijke vernietiging, met betrekking tot het kapitaal van 13 millioenen, na de wet van 5 Juni 1824 daargesteld, met het jaar 1830 geheel te doen eindigen; een maatregel die geheel en al is in het belang van de schatpligtigen, en waar over de houders van de werkelijke schuld zich in geenen deele kunnen beklagen.

In het belang van de schatpligtigen, om dat daardoor de jaarlijksche uitgaaf voor de werkelijke schuld tot op f. 19,500,000 kan worden verminderd, terwijl andersints daartoe gevorderd zoude worden :

a. Voor de oude gevestigde schuld.	f. 15,650,000
b. Voor het kapitaal van 24 millioenen f. 700,000, welke som naar aanleiding van de wet van 31 December 1819 (Staatsblad, n° 62), tot over het jaar 1829, uit de domein-kas heeft moeten worden gevonden.	700,000
c. Voor het kapitaal van 8 millioenen .	250,000
d. — — 57 ½ —	1,725,000
e. — — 68 —	2,040,000
f. — — 13 —	390,000
	f. 20,755,000

Zoo dat er eene vermindering van uitgave zal plaats hebben van f. 1,255,000.

En niet ten nadeele van de houders der werkelijke schuld, vermits zoo als de voorgestelde vernietiging, van het door het amortisatie Sijndikaat aantewijzen kapitaal van 14 millioenen aantoont, de vernietiging door jaarlijksche inkoop en ophoping van renten, met geen mindere kracht gewerkt heeft en ook in het vervolg werken zal, tot eene geleidelijke vernietiging der werkelijke schuld, in het algemeen, en van deze kan hier alleen de rede zijn, want men zoude zich bedriegen, wanneer men in het denkbeeld koude verkeeren, dat er tusschen de kapitalen werkelijke schuld uit de vereveningder oude schulden voortgesproten en die van 24, 8, 57 ½, 68 en 13 millioenen tot welker daarstelling later besloten is eenig onderscheid bestaat.

Men leze slechts de wetten van 31 December 1819, 24 December 1820, 2 Augustus 1822, 27 December 1822 en 5 Maart 1825, om zich van het tegendeel te overtuigen, de bij die wetten daargestelde schuld is vermengd met de andere op het Grootboek ingeschreven, en de verkrijgers van dezelve staan volkomen gelijk met die genen, welke bij de eerste verëveninghouders van werkelijke schuld zijn geworden.

Men heeft de vraag geopperd, of het niet beter ware, de uitgelote kans-billetten, welk het amortisatie Sijndikaat bezit, te behouden, ten einde in de jaren 1830 tot 1849 in de werkelijke schuld overtegaan.

Het is niet te ontkennen dat op deze wijze het amortisatie Sijndikaat opvolgelijk in de jaren 1830 tot 1849,

eigenaar zoude worden van een kapitaal van f. 38,212,600 werkelijke schuld; edoch wanneer men in aanmerking neemt, dat het amortisatie Sijndikaat verpligt is, om de werkelijke schuld tot den jaarlijkschen overgang der uitgestelde schuld benoodigd zelve te leveren, dan zal men zich al spoedig overtuigen, dat het behouden van die kans-billetten geen het minste voordeel aan deze instelling zoude aanbrengen, terwijl daarentegen het te niet doen van die kans-billetten het bewijs oplevert dat het amortisatie Sijndikaat reeds uit andere middelen, bij voorraad, voor een groot gedeelte en voor twintig jaren heeft voldaan, aan de verpligting, om jaarlijksch vijf millioenen, werkelijke schuld, voor de overgang van uitgestelde schuld, aantewijzen eene verpligting, aan welke door hetzelve uit de dotatie van f. 2,500,000, oorspronkelijk daartoe aan de voormalige 's lands amortisatie-kas toegewezen, niet meer kan worden beantwoord.

Van eenen anderen kant heeft men in overweging gebragt, om de onuitgelote kans-billetten aan het amortisatie Sijndikaat toebehoorende, niet onvervreemdbaar te verklaren, maar dezelve dadelijk te vernietigen, ten einde daardoor de kans der uitloting met het jaar 1850, voor de houders der kans-billetten in het algemeen te verbeteren, hier tegen echter meent men te moeten aanmerken EENSDEELS, dat op die wijs, het amortisatie Sijndikaat al de vruchten zoude verliezen van de opofferingen die hetzelve gedaan heeft, om een niet onbelangrijk gedeelte der onuitgelote kans-billetten en uitgestelde schuld magtig te worden, en ANDERDEELS, dat door die vernietiging, en dus door de vermeerdering van de kans van uitloting, aan de houders der onuitgelote kans-billetten, ten koste van het algemeen een voordeel zoude worden toegekend, waarop deze geen aanspraak kunnen maken.

l op den 15 Januarij 1829.

	…E RENTE …CHULD.		RENTE A 2 ½ TEN HONDERD.		UITGESTELDE SCHULD.	
Wet van de…	644	92	f 14,383,766	12	f 1,150,701,289	84
Koninklijk I… (*Staatsblad*…	412	65	405,610	52	52,288,825	30
Wet van den…						
Wet van der…	786	54	282,719	66	22,617,572	68
Wet van den…	856	8	353,420	92		
Wet van den…	000	—	577,075	—		
Wet van den…	000	—	194,700	—		
Wet van den…	000	—	1,422,550	—		
Wet van 5…	000	—	1,682,300	—		
	000	—	315,125	—		
Van…					f 1,205,607,687	82
Bij de jaarlijks…						
Door de jaarlij… ingesloten .						
Door de vernie… bevolen bij…	. .	. .	. . . .	. .	240,135,000	
	580	69	f 19,615,267	02	f 965,472,687	82

WERKELIJKE RENTE GEVENDE SCHULD.		RENTE A $2\frac{1}{2}$ TEN HONDERD.		UITGESTELDE SCHULD.	
f 784,610,680	69	f 19,615,267	02	f 965,472,687	82
14,000,000	—	350,000	—		
. . . .	. .	. . . .	. .	136,443,600	—
f 770,610,680	69	f 19,265,267	02	f 829,029,087	82
9,398,319	31	234,732	98	10,970,912	18
f 780,000,000	—	f 19,500,000	—	f 840,000,000	—

2e AFDEELING.

Art. 1.

Financien.

Pensioenen (6 Sectie pag. 214).

Bij het aanbieden van de begrootings Wetten in October ll., is aan de vergadering overgelegd een staat van het getal en den ouderdom der gepensioneerden van den staat die tot de onderscheidene Categorien van pensioenen behooren, daarvan eene naamlijst optegeven, is een werk van veel omslag en waarvoor de tijd thans heeft ontbroken, zoodanige lijst zal nogthans nader kunnen worden overgelegt, indien het de algemeene wensch der Kamer is die te bekomen; dezelve zoude moeten worden getrokken uit een aantal volumineuse registers, welke bij het departement van Financien in 's Hage voorhanden zijn, en waarvan men overigens aldaar gaarne aan elk Lid der Kamer de gelegenheid tot inzage zal verleenen.

2e AFDEELING.

Art. 2.

(6e Sectie pag. 214.)

Gratificatien.

Deze post is bestemd voor giften, welke door Zijne Majesteit vergund worden aan personen, welke geene aanspraak op pensioenen hebbende, zich in omstandigheden bevinden die belangstelling verwekken. Weduwen en onverzorgde kinderen van verdienstelijke ambtenaren, of militairen vaders van een groot aantal zoonen die zich in eene hulpbehoevende staat bevinden, hebben daaraan veel al deel; de post dient ook tot het geven van bewijzen van belangstelling wegens menschlievende daden en het betoonen van zelfsopoffering in het redden van menschen.

Hoe wel de nuttigheid, om tot deze oogmerken jaarlijks eene matige som te kunnen besteden, niet twijfelachtig zijn kan, rangschikt men dien post echter onder de som, welke wegens dit hoofdstuk op de buitengewone begrooting overgaat. Zij is er welligt vatbaar voor, uithoofde van het eenigzins eventuele der uitgaven en ter contemplatie der overwegingen tot welke zij later leiden kan.

3e AFDEELING.

Kosten van het Departement van Financien.

Bij de thans nog loopende begrooting is voor al de kosten dezer afdeeling toegestaan. . . f. 286,350 »
Thans is daarvoor aangevraagd. . . 212,664 »
Dus minder . . . . f. 73,686 »

Voor de uitgaven begrepen in artikel 1 is in 1820 toegestaan. . . . . f. 226,350 »
Thans zijn dezelve uitgetrokken ad . 150,664 »
De kosten van het personeel zijn dus verminderd met. . . . . f. 75,686 »

Dat personeel bestaat, behalve den minister uit de volgende ambtenaren en bedienden.

Een secretaris-generaal.

Een administrateur van de generale Thesaurie.

Een administrateur van 's Rijks uitgaven.

Drie controleurs van 's Rijks uitgaven.

Twee opperboekhouders.

Een referendaris.

Tien commiesen.

Een commies van staat.

Negen-en-twintig adjunct commiesen.

Bladschrijvers.

Een kantoor bewaarder.

Twee concierges.

Een portier.

Acht Bodens.

Vier adsistent bodens.

Twee boutefeus.

Vier knechts.

Omtrent de uitgaven voorkomende bij de art. 2 en 3, dezer afdeeling, gedraagt men zich aan het geen nopens dit soort van kosten is gezegd bij de beantwoording der vragen betreffende het 2e hoofdstuk.

4e AFDEELING.

Kosten van de administratie der publieke Schatkist

(4e Sectie, pag. 159.)

Art. 1.

Ware de belooning voor den Rijks kassier en zijne 62 arrondissements-agenten op eene vaste jaarlijksche som bepaald geworden, even gelijk die voor de administrateurs van 's Rijks Schatkist; dan zoude er gewis geen twijfel hebben bestaan om zoodanige belooning in de tienjarige begrooting op te nemen.

Vermits het overigens zeer moeijelijk zou vallen, de stortingen bij den Rijkskassier en zijne agenten te doen bewerkstelligen, onder de bijzondere aanwijzing hoeveel daarvan als gewone, buitengewone, provinciale of andere ontfangsten.

Zoo als die voor het Amortisatie Sijndicaat, domeinverkoopingen, voor de speciale fondsen voor den landbouw, de octrooijen, de lands drukkerij, enz. te beschouwen is, (ten einde voor iedere dier ontvangsten de remises te berekenen) zoo had men gemeend grond te vinden de belooning van den Rijkskassier en zijne agenten onverdeeld onder de gewone uitgaven te mogen rangschikken.

Men stemt in dat de berekening van het 118 percent, de ontvangst wegens de gewone staats inkomsten te bovengaat, maar het onderwerp is van te weinig belang, om daaromtrent eene moeijelijke splitsing daartestellen, terwijl de voornaamste van de opgemelde instellingen aan de andere zijde eene genoegzame vergoeding aan de Schatkist verschaffen, voor de invordering van derzelver inkomsten, welke vergoeding onder de ontvangsten voor de buitengewone begrooting in ontvang wordt verantwoord.

Art. 2.

De algemeene Nederlandsche maatschappij ter begunstiging van de volksvlijt, en derzelver agenten in de respective arrondissementen des Rijks genieten, *geenen vrijdom van briefporten*, vermits die instelling en agenten niet uitsluitend en eeniglijk zijn belast met de functien van algemeenen Rijkskassier.

De briefporten alleen in laatsgemelde betrekking uitgeschoten (welke gewoonlijk f. 40,000 's jaars beloopen, en grootendeels tot steviging van de inkomsten der posterijen strekken) worden aan de maatschappij gerestitueerd.

Art. 5.

Aan de administrateurs van 's Rijks Schatkist in de provincien, die met de controle der outfangsten en de dienst van betaalmeesters en dus met veelvuldige belangrijke werkzaamheden belast zijn, is voor jaarlijksch tractement en voor alle bureaukosten niet meer toegestaan, dan, aan die in:

Noord-Braband.	f.	5,000	»
Zuid-Braband.	«	4,500	»
Limburg.	«	3,000	»
Gelderland.	«	3,000	»
Luik.	«	3,000	»
Oost-Vlaanderen.	«	4,500	»
West-Vlaanderen.	«	4 500	»
Henegouwen.	«	4,500	»
Noord-Holland.	«	6.000	»
Zuid-Holland.	«	6,000	»
Zeeland.	«	3,000	»
Namen.	«	3,000	»
Antwerpen.	«	5,750	»
Utrecht.	«	3,000	»
Vriesland.	«	3750	»
Overijssel.	«	3,000	»
Groningen.	«	3,000	»
Drenthe.	«	1,800	»
Luxemburg.	«	3,000	»

Voor het overige blijft de wensch bij de regering steeds bestaan, om ook de zeer matig berekende onkosten van de administratie der publieke Schatkist nog aan bezuinigingen te onderwerpen, en van daar dan ook dat men, op het voorbeeld van het geen met de administratie kosten der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen geschiedt, bij de nu gewijzigde begrooting een gedeelte der uitgaven voor de administratie der Schatkist reserveert om op het buitengewoon te worden overgebragt, welk gedeelte

voor dit onderwerp op een derde van al de sommen, in deze afdeeling begrepen gesteld wordt.

5e Afdeeling.

Kosten van het Muntwezen.

Art. 1.

Commissaris bij de Munt te Brussel. (3 sectie, pag. 105.)

De bemoeijenissen welke voor het raadslid commissaris des Konings bij de munt te Brussel voortvloeijen, uit het bij art. 10 der Wet van den 19 Mei 1819, (Staats-Blad n° 31) aan den zelven opgedragen toezigt over die munt, de ambtenaren en bedienden bij dezelve, benevens de werkzaamheden, aldaar verrigt wordende, zijn van dien aard dat tot behoorlijke uitvoering van alle daartoe betrekkelijke verordeningen voor register-werk en verdere schrifturen, benevens de briefwisseling welke de commissaris met het collegie en andere autoriteiten te voeren heeft, de bepaalde som voor bureau-kosten, benoodigd is zoo tot betaling der beambten die de commissaris sedert 1819 in zijn dienst heeft, als tot bestrijding van alle verdere bureau-kosten.

Ambtenaren en geëmploijëerden bij het collegie.

Deze ambtenaren zijn:

Sub *d.* Die welke de bureaux van het collegie uitmaken bestaande in de navolgende:

Een secretaris.

Een commies.

Drie adjunct-commiesen.

Een amanuensis van den inspecteur essaijeur-generaal.

Een bode.

Een boutefeu.

Welker gezamentlijke bezoldigingen met de schrijfloonen der kopijsten beloopen. . . . f. 10,000 :

Sub. *e.* De ambtenaren, geëmploijeerden en bedienden der beide munthuizen van Utrecht en Brussel, mistgaders 's Rijks stempel snijders als:

Twee waradijns.

Twee essaijeurs.

Twee mechanici.

Een adsistent van den mecanicus bij de munt te Utrecht voor het meerdere werk.

Twee portiers.

Twee smidmeesters of provoosten der muntgezellen.

Twee adjunct-smidmeesters.

Drie stempelsnijders.

Welker gezamentlijke tractementen met de jaarlijksche toelage aan de stempelsnijders voor buitengewone werkzaamheden bedragen . . . . . f. 13,700 - :

Art. 3.

Reis- en verblijfkosten.

De reis- en- verblijfkosten worden vereischt ter zake van de reisen die eene commissie uit het collegie, jaarlijks naar Brussel te verrigten heeft tot de muntbus-opening of de opneming en het onderzoek der jaarlijksche verantwoording van den muntslag; voorst in geval van bijzondere commissien aan Leden van het collegie, den inspecteur essaijeur-generaal en andere beambten bij den raad wegens dientszaken optedragen.

Art. 4.

Onderhoud der muntgebouwen.

Men heeft de opmerking gemaakt dat de som van f. 5,600 - : voor jaarlijsch onderhoud der muntgebouwen te hoog voorkomt.

Men gelieve echter onderrigt te zijn in de eerste plaats, betreffende het muntgebouw te Utrecht, dat het eigentlijk voormalig provinciale munthuis een zeer oud gebouw is, waar aan in den jare 1811, drie kleine huizen met de weinige daar voor bestemde kosten zijn aangetrokken en na den jare 1817, nog twee andere gebouwen zijn bijgevoegd, voorts dat behalve alle de muntwerkplaatsen in het tegenwoordig muntgebouw, de woning van den muntmeester als ook die van den inspecteur essaijeur - generaal daarin zijn gevestigd; dat het bureau der commissie tot het werk der hermunting, de werkplaatsen voor 's Rijk stempelsnijders ten dienste der beide munten en van alle

de kantoren van waarborg, de werkplaats van den mechanicus, de bewaarplaats van 's Rijks medailles zich daarin mede bevinden en eindelijk dat ook het Collegie van Raden en generaalmeesteren met deszelfs bureaux benevens het laboratorium van den inspecteur essaijeur-generaal voor het werk der essaijen, insgelijks in 's Rijks-Muntgebouw zijn geëtablisseerd.

En ten tweeden, betreffende het munthuis te Brussel, dat hetzelve wel uiterlijk zich aan het oog als een nieuw gebouw voordoet, dan dat genoegzaam alle de werk en smeltplaatsen en een deel der huizinge van den muntmeester in het binnenste van het gebouw uit oude gedeeltens van die munt bestaan, welke zoo aan daken als anderzints veel onderhoud vorderen.

Bij overweging van dit een en ander zal men zich ligtelijk kunnen overtuigen dat men om in alles behoorlijk, vooral bij eene gestadige werkzaamheid der munten te kunnen voorzien ende van tijd tot tijd te doene vernieuwingen onder het gewoon onderhoud te kunnen begrijpen, men met spaarzaamheid en overleg moet te werk gaan om met de som van f. 5,600-: 's jaars in alle behoeften voor beide de munten te voldoen.

Onkosten van de muntadministratie in het algemeen.

De ambtenaren begrepen in art. 1 van de 5e afdeeling zijn:

a. Zes Leden van het collegie van Raden en generaal meesteren der munt ieder à 2500 fl. is. f. 15,000

b. Uitkoop van bureaukosten van het Raads-Lid Commissaris des Konings bij de munt te Brussel. . . . . » 4,000

c. Een inspecteur essaijeur-generaal der munt. . . . . » 4,000

d. Secretaris en verdere ambtenaren en bedienders van het collegie. . . . . . » 10,000

e. Ambtenaren en bedienden bij de munthuizen van Utrecht en Brussel mitsgaders 's Rijksstempelsnijders. . . . . » 13,700

Wat betreft de bedenking wegens de finering der muntspecien door de algemeene Nederlandsche Maatschappij ter begunstiging van de volksvlijt, merkt men aan dat buiten eene partij baren van de versmelting van zesthalven en schellingen der noordelijke provincien herkomstig, welke door tusschenkomst van de maatschappij in 1823 zijn gefineerd geweest, dezelve met geene verdere verrigting van die natuur is belast geworden, de oude specien worden dan ook in de munthuizen onder toezigt van Gouvernementswege versmolten en het materiaal tot vermunting gebruikt, er is dierhalve geen reden om de algemeene kosten van het muntwezen door die maatschappij te doen dragen, die van het goud dat zij doet munten en het muntloon betaalt.

Hoe zeer voor het overige in den aanvang van deze memorie bereids melding is gemaakt van de geopperde bedenkingen omtrent den staat van den Nederlandschen muntslag en men het voornemen heeft om nader en ernstig te overwegen welke verbeteringen in het stelsel zouden kunnen worden gemaakt, zoo acht men het niet overtollig om de volgende ophelderingen die door raden en generaal-meesteren van de munt ten aanzien van verscheide bedenkingen in de Sectien gemaakt worden gegeven hier in te vlechten.

Muntwezen.

Bij gemaakte aanmerkingen heeft men verlangd te weten :

1° Of men nog zilveren munt slaat ?

2° Of men met de vermunting verre gevorderd is, in aanmerking van de 12 millioenen welke men daarvoor heeft bestemd ?

3° Waarom de vreemdelingen, volgens het geen zeker schijnt, meer nieuwe Nederlandsche munte hebben versmolten dan van onze oude muntspecien is vermunt en wanneer men zich voorstelt in dit bezwaar het welke het geld doet verdwijnen, te voorzien.

Ad 1. Men heeft bij voortduring op beide de munthuizen kleine zilveren munt, te weten 25, 10 en ook eenige partijen 5 cents doen munten, en werkelijk is men te Utrecht weder bezig met het munten van 25 cents voor het bedrag van een half millioen guldens,

en op de munt te Brussel voor eene gelijke som aan stukken van een gulden.

Ad 2. Sedert de invoering van het nieuwe muntstelsel tot ultimo December 1828, heeft men van ingetrokken oude zilveren geldspecien, zoo der Noordelijke als der zuidelijke provincien gemunt aan drie guldens en halve guldens eene som van f. 9,814,186-50

Aan 25 en 5 centen stukken. . . . f. 12,312,954-10

Hier bij voege men de belangrijke kwantiteit van gouden tien en vijf gulden stukken ten bedrage van . . . f. 108,673,920-»

Grootendeels aangemunt door de algemeene Nederlandsche Maatschappij ter begunstiging van de volksvlijt, waaromtrent het Gouvernement wegens de bezorging van het goud met dezelve schikkingen heeft getroffen.

Het verlies en de kosten op dit een en ander gevallen, hebben echter nog niet de helft vereischt van de som van 12 millioenen guldens welke bij art. 14 der Wet van den 27 December 1822, (Staatsblad nº 59), is verstrekt tot goedmaking der kosten, voortvloeijende uit de uitvoering der wet van den 28 september 1816, tot regeling van het Nederlandsche muntwezen, en sedert het jaar 1826 worden, jaarlijks slechts de interessen van het overblijvende kapitaal ter voornoemd einde gebruikt, zoo dat daarmede, met alle mogelijk overleg wordt gehandeld.

De even gedachte som van f. 12,000,000-00 is dus niet aan de Brusselsche maatschappij verstrekt om te munten.

Het 14ᵉ en volgende artikelen der wet van den 27 December 1822 worden daaromtrent nagekomen.

Ad 3. Wanneer men in aanmerking gelieft te nemen, hoeveel er van de hiervoren opgegeven hoeveelheid van onze nieuwe zilveren munten door het geheele Rijk in omloop is en bij voortduring wordt gebragt, behalve het geen daarvan in 's Rijks en andere publieke kassen berust, of bij groote sommen van de eene kas in de andere overgaat, zonder in de wandeling te komen, en bij partikulieren onaangeroerd, bij voorkeur, wordt terug gehouden, en men tevens

let op de hoeveelheid oude geldspecien die over al in de noordelijke provincien nog aanwezig, in de wandeling zijn, zal men waarschijnlijk tot andere gedachten over circulatie van onze numerair geraken, dan die, welke de sectie hier heeft geuit.

Dat er echter meer nieuwe munt versmolten dan oude zoude vermunt zijn, kan geenzins worden ingestemd, want er is geen *andere* of *meerdere* nieuwe zilveren munt gemaakt, dan men bij versmelting van ingetrokken geldspecien heeft kunnen aanmunten, vermits men daartoe slechts uiterst zeldzaam en tot een onbeduidend bedrag, ander zilver materiaal heeft gebezigd.

Dat er van onze nieuwe drie guldens en guldens welligt vrij aanzienelijke partijen door versmelting zijn verdwenen, wordt niet tegen gesproken; dan wanneer men van de hiervoren opgegeven gemunte hoeveelheid dezer geldspecie aftrekt, het geen daarvan, volgens de hiervoren gemaakte aanmerking, nog in het Rijk aanwezig is, zal het bedrag van die versmelting of uitvoer, veel minder beloopen dan men zich wel voorstelt.

Betreffende onze nieuwe muntstukken van 25, 10 en 5 cents is er geene reden om te denken, dat daarvan, althans van eenig aanbelang is versmolten of uitgevoerd.

Wat de gouden munt aangaat, ook deze heeft daarvoor geen gevaar, ten ware buitengewone omstandigheden, den prijs van het goud zeer zouden doen stijgen. — Zulks is echter slechts momentaneel, en ligt dus buiten de mogelijkheid van voorziening, doch hoe het dan ook met de versmelting of uitvoer van onze nieuwe munt moge gelegen zijn, moet men wel in het oog houden,

1°. Dat daartegen geene wettelijke bepalingen bestaan en dat men dezelve als ligtelijk kunnende ontduikt worden zonder vrucht, ja als ontuitvoerlijk heeft beschouwd.

2°. Dat die versmelting of uitvoer het beste bewijs oplevert, dat de nominale waarde welke het Gouvernement aan zoodanige munt geeft, opzulk eene wijze is geregeld dat de ingezetenen daarop geene schade kunnen lijden, maar zelfs in enkele gevallen boven de nominale waarde, gebruik van de munt, in handelingen buiten 's lands kunnen maken.

Het voordeel van eene deugdzame munt wordt dus binnen 's lands genoten. Frankrijk levert het voorbeeld op dat de deugdzaamheid van deszelfs munt voor zeker het meest tot den uitvoer van dezelve door alle landen, heeft toegebragt, en hoezeer zulks algemeen bekend was, heeft men nimmer, in Frankrijk, om die reden, het eenmaal aangenomen muntstelsel als gebrekkig beschouwd, gelijk men ook nog daarbij steeds volhardt.

Eene munt daar en tegen wanneer de innerlijke waarde verre beneden de nominale uitkomt, is wel aan geen gevaar van versmelting of uitvoer blootgesteld, ten ware men daartoe uit gebrek van andere middelen, tot kwijting van te doene betalingen, gedwongen wierd, zijne toevlugt te nemen, doch het bezitten van eene munt die voor geene versmelting of uitvoer, dan met schade vatbaar is, is noch voor het Rijk noch voor de ingezetenen wenschelijk, en het nadeel van eenige soodanige gesteldheid van zaken wordt, door den invloed, dien de zelve op den prijs der koopwaren uitoefent op den wisselkoers, steeds ondervonden.

6e AFDEELING.

Departement der ontvangsten.

(1e Sectie, pag. 22.)

De drie administrateurs met twee inspecteurs-generaal, gepresideerd door den minister van financien, maken uit den raad of het *Departement der ontvangsten* welke heeft en moet hebben een eigen secretaris.

Behalve de ambtenaren tot de dienst van den raad behoorende, zijn onder de bezoldiging der ambtenaren, geemploijeerden, en supoosten in deze afdeeling vermeld begrepen, alle de bureau geemploijeerden tot de onderscheide vakken van administratie der inkomsten behoorende, welke aan de gedagte administrateurs zijn opgedragen, bestaande uit de volgende:

Drie inspecteurs-generaal niet tot den raad behoorende.

Drie referendarissen.

Een hoofd commies.

46

Vier en twintig commiesen.

Twee en veertig adjunct-commiesen.

Bladschrijvers.

Een kamerbewaarder zijnde tevens concierge.

Negen bodens.

Negen adsistenten

Vier knechten.

Omtrent de twee laatste soorten van bezoldigden wordt aangemerkt, dat dezelve voor een gedeelte werkzaam zijn in het magazijn van het materieel.

Ten aanzien van de verdere uitgaven van dit departement, als schrijfbehoeften, licht, brandstof enz. vermeent men zich te kunnen gedragen aan hetgeen nopens gelijksoortige posten in het 2e hoofdstuk der begrooting voorkomende is gezegd geworden.

(4e Sectie, pag. 160.)

Er bestaat geen dubbel emploi in de vermelding van het tractement van *vier inspecteurs-generaal* onder litt. b van het 1e artikel der 6e Afdeeling.

Deze behooren tot de administratie der directe belastingen in- en uitgaande regten en accijnsen, terwijl de andere ambtenaren van dien rang, vermeld in den staat, waarvan het bedrag vroeger van de opbrengst der middelen is afgetrokken, doch nu ook onder dit hoofdstuk wordt begrepen, behooren tot de administratie van de registratie of van de posterijen.

In de vorige 10 jarige begrooting waren ook de Inspecteurs-generaal van de directe belastingen en accijnsen in deze afdeeling begrepen, en er zijn geene dringende redenen tot de verandering voorgekomen; dat deze ambtenaren wat de *registratie* betreft onder de kosten van administratie van het middel voorkomen.

Hiervoor moet de reden gezocht worden, daarin, dat dezelve als andere ambtenaren worden bezoldigd uit de 2 °/o voor dezelve gezamenlijke bezoldigingen berekend wordende.

NIEUWE AFDEELING.

Administratie en ontvang kosten van de directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen.

Deze kosten zijn omschreven bij den staat, welke vroeger bij de raming behoorende tot de Wet B, is gevoegd; zij waren voor 2/3 van de gewoone middelen afgetrokken, en behooren thans voor 7/12 tot de begrooting van uitgaven, terwijl de overige 5/12 onder zoodanige vermindering en bezuiniging, als de ondervinding en een opzettelijk onderzoek bewijzen zal mogelijk te wezen, op de jaarlijksche begrooting, zal worden uitgetrokken.

Men zal de bedenkingen omtrent die kosten welke in de processen-verbaal der Afdeelingen gevonden worden, door de volgende antwoorden ophelderen:

Ontvangloonen. (3ᵉ Sectie, pag. 86.)

De belooning der ontvangers wordt op de ontvangsten van een jaar berekend na de volgende geëvenredigde schaal:

Voor de eerste f.	3,000	»	wordt hun toegekend	5	pct.
—	7,000	»	volgende	4	—
—	10,000	»	—	3	—
—	80,000	»	—	2	—
—	100,000	»	—	1 ½	—
—	100,000	»	—	1	—
—	200,000	»	—	½	—
Voor al de ontvangsten bove de f. 500,000				¼	—

Behalven deze belooning erlangen de ontvangers eene schadeloostelling, berekend naar het getal uitgegeven en teruggehaalde beschrijvings-biljetten der personele belasting, en naar het getal artikelen der kohieren van het personeel en van het patentregt zoo mede naar het getal afgegevene accijnsbiljetten.

Deze schadeloosstellingen kunnen niet anders beschouwd worden, dan als een accessoir van het tractement.

Tegen genot van deze belooning en schadeloosstellingen, zijn de bureaukosten, en die der klerken geheel ten laste van de ontvangers.

Alleen in die kantoren waarvan de ontvangers een vast tractement hebben, worden door de administratie,

boekhouders geplaatst, wier tractement door de schatkist betaald wordt.

Het getal dier kantoren is zeer beperkt; over het algemeen zijn het die der in- en uitgaande regten, waarop de percents gewijze belooning niet van toepassing is, omdat dezelve een te hoog of te laag tractement zoude opleveren.

Men zal ontwaren, dat door de afdalende evenredigheid van het tarief der belooning, in zekere mate het oogmerk, dat men zich met de gemaakte aanmerking, om een maximum van tractement te bepalen, heeft voorgesteld, bereikt is, terwijl wanneer er een maximum wierdt vastgesteld, men het voordeel welke uit de tegenwoordige wijze van belooning voortvloeit verliezen zoude, namelijk: dat van den ontvanger te betalen naar gelang van zijn werk en de belangrijkheid van zijn kantoor, al de kosten aan de waarneming van hetzelve verbonden, ten zijnen lasten te laten en hem aantesporen tot de geregelde invordering der belastingen.

Administratie kosten algemeen. (6ᵉ Sectie, pag. 113.)

De uitgave voor de tractementen van het personeel der administratie van de directe belastingen, en der in- en uitgaande regten en van de accijnsen, is geregeld, naar de tegenwoordige zamenstelling van het personeel, zoo als hetzelve voor de uitvoering der thans bestaande wetten noodig is; men heeft de berekeningen naar den tegenwoordigen stand van zaken moeten maken, om dat elke wijziging slechts op onzekere vooronderstellingen had kunnen gegrond wezen.

De intrekking van een of meer takken van ontvangst en de invoering van een of meer belastingen moet noodwendig op de zamenstelling van het personeel en gevolgelijk ook op de totale som der tractementen van invloed wezen; doch de vaste gronden eener nieuwe organisatie van het personeel kunnen eerst dan opgegeven worden, wanneer de aard der belastingen, welke behouden blijven of op nieuw ingevoerd zullen worden, en de wijze waarop derzelver heffing zal plaats hebben, vast bepaald is.

Het schijnt dat men in dit opzigt eene genoegzame ruimte behield, wanneer slechts, als gewone uitgaven, zeven twaalfden van het totaal bedrag der tegenwoordige kosten van invordering figureerden, en het overige op

de buitengewone uitgaven overgebragt wierd, zoodanig dat deze laatsten konden verminderd worden, met het bedrag der bezuinigingen welke eene verandering in de takken van inkomsten en in de wijze van derzelver heffing mogelijk zoude maken, achtereenvolgelijk bij de administratie intevoeren.

De bedoelde ambtenaren zijn :

10 Provinciale-inspecteurs ;

19 Hoofd-inspecteurs ;

63 Arrondissemens-inspecteurs ;

17 Verificateurs der comptabiliteit ;

298 Controleurs ;

20 Eerste klerken aan de bureaux van de verificateurs der comptabiliteit; hierbij moet gevoegt worden, hoezeer niet in de aanmerking vermeld ,

11 Tweede klerken bij de verificateurs der comptabiliteit.

De provinciale-inspecteurs vervangen bij de gouverneurs, de directeurs in de provincien alwaar deze gesupprimeerd zijn. Het is onvermijdelijk, dat de gouverneur, wiens attributen zich tot alle gedeelten van het bestuur in het algemeen uitstrekken, voor het gedeelten der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen, een ambtenaar bij zich hebbe, die met het vak der belastingen in al deszelfs deelen beken is en die hem in dit gedeelte zijner werkzaamheden nuttig kan bijstaan, en zoo doende in dit opzigt de functien waarneemt, waarmede de directeurs belast zijn geweest.

De hoofd-inspecteur is ambulant; hij verzekert zich, op de plaats zelve van de behoorlijke uitvoering der wetten; hij oefent het toezigt uit op al de ambtenaren in de provincie; zijne menigvuldige afwezigheden van de hoofdplaats, zouden niet toelaten hem tevens te belasten met de fuctien van provincialen inspecteur, waarvan hiervoor gesproken is.

De functien van arrondissements-inspecteur zijn sedentair, hij heeft de directie van al de gedeelten van den dienst in zijn arrondissement, en hij is voor de controleurs, voor de ontvangers en voor de andere ambtenaren, zoo wel als voor de belastingschuldigen, die hunne belangen te behartigen hebben, het intermediair tusschen hen en den gouverneur.

Het behoud van dezen post is onmisbaar voor den geregelden gang van den dienst; de intrekking van denzelven zoude de verpligting ten gevolge hebben om al de gedeelten der administratie van het provinciaal gouvernement te centraliseren, en niet alleen de ambtenaren, maar dikwijls ook de belastingschuldigen tot belangrijke reizen- en kosten noodzaken.

De controleur kan in dit opzigt den arrondissements-inspecteur niet vervangen, alzoo zijne betrekking niet sedentair is.

De verificateur der comptabiliteit is gevestigd in de hoofdplaats der provincie. Hij is belast met de herziening van al de schrifturen der ontvangers in de provincie, en zich te verzekeren dat de regten wel zijn berekend geworden, dat alles wat ontvangen moest worden, in de daad is ingevorderd, en dat iedere ontvanger naauwkeurig zijn verschuldigde aan het Rijk heeft verantwoord. — Hij hersteld al de begane misrekeningen in de ontvangsten, doet het te weinig ontvangene verhalen, het zij op den belastingschuldigen, het zij op den rekenpligtigen, wanneer hetzelve ten laste van den laatsten moet gebragt worden, en beveelt eindelijk de teruggave der sommen die bij misrekeningen of verkeerde toepassing van de wet, ten onregte ontvangen zijn.

Men vermeent dat de menigvuldige werkzaamheden van de verificateurs der comptabiliteit genoegzaam de uitgaven billijken der ambtenaren vermeld onder litt. N. en O.

De controleurs zijn zoo als hierboven gezegd is, ambulant; zij zijn belast met het onmiddelijk toezigt over de ontvangers en de ambtenaren van den activen dienst in hunne controle. Behalve deze bemoeijenissen zijn hunne bezigheden met opzigt tot de regeling en de invordering der directe belastingen, zoo mede ten aanzien van de behoorlijke invordering der accijnsen, zeer menigvuldig.

Ofschoon, zoo als men zulks uit de hierboven gegeven ophelderingen kan beoordeelen, eene veraandering in de wijze van heffing van sommige middelen en de suppressie van het gemaal invloed kunnen uitoefenen op de ambtenaren en hoogstwaarschijnlijk eene vermindering in het getal der controleurs en in dat der ontvangers en van de commiessen van den actieven dienst, mogelijk maken.

Toelagen. (3e Sectie, pag. 115.)

De personele toelagen aan drie ambtenaren, geattacheerd aan de administratie der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen zijn, aan den heer *P. Vrede*, f. 2,000, aan den heer *Van Assche*, hoofd inspecteur voor de branderijen en brouwerijen f. 500, en aan den referendaris *Drieling* f. 400, welke ambtenaren, voor de bijzondere werkzaamheden, waarmede zij belast zijn, niet vallen in de cathegorie der ambtenaren, wier tractementen op het budget gebragt zijn, onder het artikel: *tractement van de ambtenaren en andere geëmploijeerden van het departement der ontvangsten.*

Men verstaat door toelagen aan de controleurs de toekenning aan deze ambtenaren, van eene schadeloosstelling voor reiskosten wegens het opnemen der kantoren van ontvang in hunne controle gelegen.

Deze schadeloosstelling, bedraagt f. 10 » 's jaars voor ieder kantoor.

Materieel.

De jaarlijksche uitgaven voor materieel beloopen.

Drukwerk.	Gemaal	f.	10,000 »
	Geslagt	»	9,000 »
	Overige registers en staten.	»	69,000 »
Looden voor het geslagt.		»	6,000 »
Onderhoud en reparatien van de molen-bussen.		»	5,000 »

Instrumenten.

Tangen voor de plombeerlooden van het vee	f.	500 »		
Vochtwegers, thermometers en roeistokken . . .	»	2,400 »	»	5,500 »
Schalen, balancen en gewigten.	»	2,000 »		
Verdere instrumenten. .	»	800 »		
			f.	100,000 »

Doch deze uitgaven zal aanzienlijk kunnen verminderen, bij het afschaffen van het *gemaal* en het vervangen van het *geslagt* door een ander middel.

Briefporten.

De Administratie geniet in de daat vrijdom van port voor al de onmiddelijke communicatien tusschen het centrum en die punten van het Rijk alwaar postkantoren gevestigd zijn, en van daar naar de hoofdplaats van ieder arrondissement of van iedere provincie en naar het centrum.

Maar zij heeft deze vrijdom niet voor de verzendingen, welke van kantoor tot kantoor in onderscheidene provincien gedaan worden, en de dienst der posterijen strekt zich ook niet uit van de hoofdplaats van ieder arrondissement tot de hoofdplaats van iedere controle en tot de standplaats van iederen ontvanger.

De verzending der brieven en van het materieel van en naar de plaatsen alwaar geene postkantoren zijn, moet dus in ieder arrondissement geschieden door middel der boden, welke in iedere plaats gevestigd zijn.

De som van f. 18,000 » is het gemiddelde bedrag der uitgaven voor dit gedeelte van de dienst, genomen over verschillende jaren.

Aandeelen in boeten.

(4e Sectie, page 162.)

Reeds meermalen wierd de vraag geoperd, of het verkieslijk was, de hoofd ambtenaren te doen deelen in de opbrengst van de boetén en verbeurd verklaringen, dan wel dezelven daarvan uittesluiten.

Wanneer men in aanmerking neemt, dat de ambtenaren van de belastingen hier te lande, sedert onheugelike tijden, gedeeld hebben in de opbrengst der boeten en verbeurtverklaringen voortspruitende uit overtredingen door hun of door hunnen onderhorige ambtenaren ontdekt, zonder dat tot dus verre daartegen belangrijke bezwaren zijn ingebragt, mag men ten minsten het *voor* en *tegen* wel grondig en met omzigtigheid overwegen, alvorens tot nieuwe verordeningen ten dien opzigte overtegaan.

De genen, die de hoofd-ambtenaren willen hebben uitgesloten van het voordeel der boeten, beweren, dat de controleur, onder wiens onmiddelijken invloed de

bekeuring gedaan wordt, en de arrondissements-inspecteur, die met het sluiten der transactie belast is, als het ware regters in hunne eigene zaak zijn, en mits dien, zoo niet de wezenlijkheid, immers den schijn van partijdigheid op zich laden.

Doch is deze beschouwing der zaak wel juist? De Wet bepaalt de overtredingen en de daarop gestelde straffen: deze is derhalve de rigtsnoer waarnaar de ambtenaren zich moeten regelen, zoo bij het doen van bekeuringen als bij het vorderen van boeten.

Beweert men nu eene overtreding daar, waar dezelve volgens de Wet niet bestaat, of vordert men eene zwaardere straf dan de Wet uitspreekt, zoo vindt men den weg van regten opengesteld om zich tegen knevelarijen te beveiligen, het is de gewone regter die in dezen uitspraak doet, en de ambtenaren kunnen daarop geen invloed uitoefenen.

De belastingschuldigen zijn alzoo gewaarborgd tegen vorderingen *boven* en *buiten* de Wet, en het is slechts dan wanneer men eene boete vordert *beneden* de maatstaf der Wet, namelijk bij transactien, dat de partijdigheid der ambtenaren eenige uitwerking zou kunnen hebben, doch ook daartegen zijn voorzieningen genomen, welke alle vrees voor misbruik doen verdrijven.

Wanneer de overtreder de gunst van transactie inroept, is de arrondissement-inspecteur verpligt de omstandigheden der overtreding te onderzoeken, en dien overeenkomstig eene som voor boete te vorderen, stemt de bekeurde toe, in de boete, alsdan wordt eene voorloopige overeenkomst gesloten, welke, met het omstandig verslag der zaak, door den arrondissements-inspecteur ter goedkeuring aan het provinciaal bestuur, en vervolgens, des vereischt, aan het hoofdbestuur wordt ingezonden; maakt de bekeurde daartegen zwarigheid in de voorgestelde transactie, zoo worden de stukken, met een gelijk verslag, aan dezelfde autoriteiten medegedeeld, de hoogere autoriteiten worden daardoor in staat gesteld, om met kennis van zaken te beslissen, zij kunnen de ingekomen reclames in aanmerking nemen, en bezitten de middelen om bijaldien de zaak niet volkomen mogt zijn toegeligt, zoodanige nadere informatien in te winnen als ter verzekering van eene

billijke en onpartijdige behandeling van zaken noodzakelijk mogt geoordeeld worden.

Onder zoodanige verordeningen, is het niet de controleur of arrondissement-inspecteur, maar de Gouverneur of de administrateur, die over de transactie uitspraak doet en deze autoriteiten hoegenaamd geen belang bij de boeten hebbende, kan men niet toegeven, dat de gene, die als regter over de beboetingen optreedt, tevens partij in de zaak zoude zijn.

De gegronde vrees dat, bij de afschaffing der aandeelen van de controleurs en inspecteurs, deze niet die betamelijke gestrengheid in de bestraffing zouden in acht nemen welke tot wering van sluikerijen noodzakelijk is, heeft het denkbeeld doen ontstaan, om de aandeelen aan die rangen verbonden in eene algemeene provinciale kas te storten, ten einde daaruit, bij wijze van gratificatie, belooningen te geven aan de genoemde hoofd-ambtenaren, in evenredigheid met hunne verdiensten. Het schatten der verdiensten van de ambtenaren, ten einde daarnaar eene buitengewone belooning te regelen, is echter steeds eene zeer moeijelijke taak, en de ondervinding heeft doen zien, dat ondanks de meest billijke en onpartijdige behandeling, er van alle zijden klagten worden aangeheven wegens bevoordeeling van den een boven den anderen.

De ambtenaar, die zijne verdiensten niet genoeg beloond acht, in evenredigheid met zijnen ambtgenoot, zal met onverschilligheid en somwijlen zelfs met eene onbetamelijke toegeeflijkheid, in de bekeuringen en bestraffing te werk gaan, ten einde de vermeende onbillijke belooning van zijnen ambtgenoot niet te vermeerderen, en deze als het ware de vruchten te doen plukken, van zijnen ijver in de ontdekking der overtredingen en in bestraffing der fraudes.

Deze zwarigheden zouden vervallen, wanneer men bij deze verdeeling der opbrengst van de boeten tusschen de hoofd-ambtenaren eenen vasten maatstaf volgt, doch daargelaten het moeijelijk om eenen anderen vasten maatstaf te vinden dan de tegenwoordige, zoo zoude men daardoor noodzakelijk vervallen in dezelfde bezwaren, welke tegen het thans bestaande, worden in het midden gebragt.

De ondervinding van veertien jaren, heeft over het algemeen niet doen zien, dat men te gestreng is bij de transactien, en vele afgekeurde transactien getuigen zelfs van het tegendeel.

Het is waar, dat dikwerf tegen bekeuringen en transactien reclames worden ingebragt, doch de bijzonderheid, dat derzelver getal aanmerkelijk grooter is in de eene provincie dan in de andere, heeft wel eens het denkbeeld doen ontstaan, dat dezelve zoo niet geprovoceerd echter eenigermate aangemoedigd zijn geworden door hoogere of mindere provinciale ambtenaren, en hoe men in deze ook zoude mogen beschikken, zoo zullen er in allen gevallen reclames worden ingebragt, daar de overtreder of zich verongelijkt acht, of ten minste alles aanwendt, wat dienstig kan zijn, om zijne straf te verminderen.

Indien de ambtenaren door hun belang bij de boeten tot gestrengheid overhellen, zoo is deze strekking zeer nuttig bij de menigvuldige middelen, welke de overtreders bij de hand nemen om hunne overtredingen als verschoonbaar te doen voorkomen.

Voor zoo veel men in staat is geweest het voor- en nadeel van de bestaande verordeningen te leeren kennen, acht men het onraadzaam daarin eenige veranderingen te brengen, en vermeent dat, zoo lang de weg van reclame tot Zijne Majesteit, tot het hoofd- en provinciaal-betuur voor de belastingschuldigen openstaat, ook de knevelarijen van mindere ambtenaren niet zijn te vreezen, terwijl eene nog onlangs in zekere provincien waargenomene zorgeloosheid en slapheid, in de vervolging der overtredingen van de Wet op de personele belasting hoofdzakelijk wordt toegeschreven, daaraan, dat de ambtenaren geen aandeel in de opbrengst dier overtredingen hebben.

De ontwikkeling van de wijze van beschouwing van het onderwerp door de administratie, zal intusschen niet verhinderen, dat de zaak opzettelijk nader wordt onderzocht en in overweging genomen, gelijk bij eene vroegere gelegenheid door den Minister van Financien is te kennen gegeven, en men durft de verzekering geven, dat bij die gelegenheid niets zal worden verzuimd, om alle vrees over het plaats vinden van misbruiken weg te nemen, en den belastingschuldigen alle geschikte waarborg daartegen te verschaffen.

Vervolgingskosten.

(4de Sectie, pag. 162.)

Vermits de overtredingen der financiëele Wetten niet worden vervolgd in het belang der ambtenaren, maar in dat van de Schatkist, is men van gevoelen, dat die vervolging ook behoord te geschieden op naam en voor rekening van het bestuur, waaraan die belangen zijn opgedragen.

De processen-verbaal zijn inderdaad niet anders dan officiële rapporten, waardoor de ambtenaren ter kennis van het bestuur brengen, hetgeen hun voorgekomen is, strijdig te zijn met de Wetten.

De hoogere magt die geen pecunieel belang heeft bij de boeten, onderzoekt de juridique gegrondheid der processen-verbaal, en is alleen bevoegd de overtreders in regten te doen vervolgen.

Deze voorzorg is voldoende om de belastingschuldigen tegen vexatien te beveiligen.

De voorgestelde maatregel om de kosten der regterlijke vervolging te laten voor rekening der ambtenaren bekeurders, zou den nadeeligsten invloed hebben op de surveillance daar de ambtenaren die veeltijds slechts een gering voordeel genieten bij de bestraffing van eene overtreding, dezelve liever onopgemerkt zoude toelaten, dan door bekeuring zich bloot te stellen aan de gevolgen van een nadeelig vonnis, waarvan de kosten dikwerf hun geheel vermogen te boven gaan.

Men acht het niet overbodig hier nog bij te voegen, dat de kosten van procedure niet door de Schatkist worden voldaan, maar dat een zeker gedeelte van de boeten en verbeurtverklaringen wordt afgezonderd, om daaruit die kosten te kunnen betalen; ook wanneer de ambtenaren in den vorm van het proces-verbaal hebben gezondigd, of dat de daarbij omschrevene daadzaken door de administratie niet als eene overtreding der Wet beschouwd worden, verblijven de kosten voor rekening der ambtenaren bekeurders.

NIEUWE AFDEELING.

Administratiekosten voor het regt van Zegel, Registratie, Griffie, Hijpotheken en Successie.

Vergelijking van belooningen.

(4e Sectie, pag. 161.)

Voor eerst moet men op de gemaakte aanmerkingen doen opmerken, dat de vergelijking der verschillende rangen in de twee besturen der Accijnsen en der Registratie niet geheel juist is, althans wat de Provinciale Inspecteurs en de Hoofd-Inspecteurs betreft. De Provinciale Inspecteurs der Accijnsen tot eenen geheel sedentairen dienst bepaald, die der registratie verbinden daarmede de verpligting tot kwartaalsgewijze rondreizen, *zonder vergoeding van reis-kosten.*

De Hoofd-Inspecteurs der belastingen, genieten bovendien reiskosten voor hunne rondreizen en aandeelen in de boeten en verbeurt-verklaringen.

De inspecteurs der registratie daarentegen welke de afdeeling met regt, op gelijke linie met de hoofd inspecteurs der accijnsen, wat hunnen werking betreft, geplaatst heeft, genieten noch reiskosten, noch aandeelen in boeten; zij zijn uitsluitend bepaald tot hunne bezoldiging.

Voorts verdient in aanmerking te komen, dat de bezoldigingen bij het ontwerp van begrooting uitgetrokken; slechts bij wijze van raming, even als in de thans nog vigerende begrooting gebragt zijn, daar alle hoofd ambtenaren van het bestuur der registratie geene vaste bezoldiging genieten, maar een zeker collecteloon, op de ontvangsten thans op 2 per cent bepaald, onderling naar vaste grondslagen oordeelen, waaruit gevolgd is, dat hunne bezoldigingen gedurende het geheele nog loopende tienjarig tijdvak verre *beneden de raming* gebleven zijn, en dezelve slechts in den jare 1827 uit hoofde der in dat jaar plaats gehad hebbende buitengewone hoogte der ontvangsten, bereikt hebben.

Eindelijk moet niet uit het oog worden verloren, dat voor het vak der registratie oneindig meer wetenschap en kunde vereischt wordt dan voor dat der accijnsen enz., en dat men om in het vak der registratie tot hoofd ambtenaar te kunnen opklimmen, met eene al-

gemeene regtskennis de ondervinding in een zeer moeijelijk comptabel vak, in geregtelijke procedures en in het notariaat moet verbinden, zoo dat de meeste dezer hoofd ambtenaren, waarschijnlijk, indien zij als praktizijns of notarissen waren opgetreden, zouden de verpligting tot een kostbaar surnumerariaat door te staan, betere middelen van bestaan zouden hebben gevonden, dan hunne financiële loopbaan hun oplevert.

Vervolgings-kosten.

(4e Sectie, pag. 162.)

De raming der vervolgings-kosten is indedaad gegrond op de ondervinding in de laatst verloopene jaren sedert de attributen van het bestuur der registratie almeer en meer, voornamelijk ten gevolge de suppressie der ontvangers-generaal en particulier zijn aangegroeid, de kantoren der notarissen en griffiers met meer naauwkeurigheid dan te voren, in het belangen van het publiek worden onderzocht, en meerdere klem wordt bijgezet aan de inning, der correctionele boeten en geregtskosten en sedert de invoering der wet van den 31 Mei 1824, tot veel nieuwe twijfelingen omtrent het regt verstand derzelve heeft aanleiding gegeven hebben ook de, bij nader bevonden onvermogen der partijen tot de betaling ten laste van het bestuur blijvende kosten, moeten toenemen, terwijl veelal de kosten van dwangschriften en derzelver beteekening voor rekening van het bestuur blijven, wanneer hetzelve op de rekesten of de oppositien der partijen, oordeelt, dat de door de ontvangers of provinciale beambten ingestelde verordeningen niet in regten gegrond zijn en de magtiging tot voortzetting der vervolgingen ontzegt.

Verder is ten aanzien van dezen post optemerken, dat dezelve ook bevat de *bij wijze van voorschot* door het bestuur betaalde vervolgingskosten, terwijl dat gene wat op partijen weder wordt verhaald onder de verschillende Rijks ontvangsten wordt verantwoord, en jaarlijks f. 1000 à f. 1100 beloopen.

Hoeveel overigens de tot handhaving der wetten van den staat en der openbare rust, zoo noodige, meerdere gestrengheid in de altijd moeijelijke en ondankbare, invordering der criminele en correctionele boeten en justitie kosten, door eenen gunstigen uitslag bekroond wordt, bewijst de volgende vergelijking der ontvangsten.

		Boeten.		Geregtskosten.
1824 ontvangsten.	f.	59242-11	f.	50131-62 ½
1825 ——	«	60031-27 ½	«	55779-55
1826 ——	«	69332-04	«	59563-88 ½
1827 ——	«	78377-37	«	64406-19 ½

Dat daarbij somtijds de kosten van vervolging uit hoofde van het onvermogen der partijen tot last van het bestuur der registratie blijven, en hetzelve nog veelal de kosten der gijzeling heeft te dragen, behoeft geen betoog.

Reiskosten.

De post wegens reiskosten is hoofdzakelijk bestemd voor de inspecteurs-generaal op derzelver rondreizen.

Dezelve genieten volgens het bestaande tarief f. 3 voor ieder uur afstand, en f. 8 verblijfkosten voor de dagen welke zij niet op reis doorbrengen, buitendien wordt daaruit betaald de hoofd-inspecteur aan het bestuur verbonden wanneer dezelve met een bijzonder onderzoek in eenig gedeelte van het Rijk belast wordt, mitsgaders de directeurs, inspecteurs en verificateurs bij verplaatsingen buiten den kring hunner gewone werkzaamheid, wanneer zulks in bijzondere gevallen vereischt wordt.

Deze laatsten genieten in zulke gevallen respectivelijk f. 2-50 en f. 2 per uur afstand en f. 5 en f. 4 per dag verblijf.

Ontvangloonen.

Omtrent de ontvangloonen wordt vooreerst aangemerkt, dat daaronder begrepen zijn de aan de griffiers bij de geregtshoven en regtbanken, toegekende remises, of aandeelen in de door de ontvangers der registratie ontvangene griffie-regten per jaar gemiddeld bedragende omtrent f. 25000.

Deze kosten welke eigenlijk als besoldiging van regterlijke ambtenaren te beschouwen zijn en niet tot de *perceptie kosten van het bestuur der registratie* behooren, werden vóór 1824, van de ontvangst der griffie-regten afgetrokken en deze mitsdien met zoo veel minder in ontvangst verantwoord, sedert dien tijd, heeft men gemeend met de orde in de comptabiliteit meer overeenkomstig te zijn, de bruto ontvangst te doen verantwoorden en daar en tegen de remises der griffiers, oneigenlijk alzoo genoemd, in uitgaaf te lijden.

Deze som van f. 25,000-00 afgetrokken van de geraamde. . . . . f. 554,000-00

Blijft . . . . . f. 529,000-00

Zijnde de collecte-loonen der ontvangers van de registratie, welke naar eenen afdalenden taux bepaald zijn, als volgt:

Op de eerste	20,000	—	5 p °/.
Op de volgende. . . .	20,000	—	3 p °/.
Op de volgende	40,000	—	2 p °/.
En op de meerdere ontvang			1½ p °/.

Eene som van f. 529,000 zoude nu in de daad, buitensporig hoog voorkomen indien dezelve betaald wierd of benoodigd was voor de ontvangst van f. 11,200,000, waarop de regten van zegel, registratie hijpotheken, griffie en successie bij het tegenwoordige ontwerp van begrooting geraamd zijn.

Dezelve drukt echter buitendien op alle overige ontvangsten welke aan het bestuur der registratie zijn toevertrouwd en waarvan de aanwijzing hier volgt.

A. *Verschillende Rijks ontvangsten.*

Opcenten voor de buitengewone begrooting van het Rijk.

Correctionele boeten en justitie kosten, regten voor paspoorten, regten voor akten tot de uitoefening der jagt en visscherij.

Verkoopprijzen van 's lands goederen en eigendommen, tot het domein behoorende sloten van rekeningen en restitutien van de rekenpligtigen onder geen financieel bestuur ressorterende.

Vuur-baak en pilotage-gelden op de zeekusten.

Fournissementen voor plaatsvervanging in de nationale militie, onderscheidene of toevallige verschillende ontvangsten.

B. *Fondsen hebbende eene bijzondere bestemming.*

Opcenten voor het amortisatie Sijndikaat, borgtogten in regten.

Opbrengsten van gesekwestreerde goederen van de 2 per cent provinciale inkomsten.

Inkomsten van tollen, sluis en bruggelden enz., en tot en met 1828, ook de opbrengsten der groote land en water communicatien.

Vergoedingen voor de verpleging der bedelaars in de kolonien van Weldadigheid, enz., enz., enz.

De buitengewone opcenten op de middelen voor het

Rijk zijn geraamd op.	f.	1,550,000 :
De verschillende Rijks ontvangsten bedragen gemiddeld	»	670,000 :
En de fondsen hebbende eene bezondere bestemming	»	3,100,000 :
Geheel bedrag.	f.	5,320,000 :
Hierbij het geraamd montant der regten in hoofdsom.	»	11,200,000 :
Zoo blijkt dat de geheele ontvang van het bestuur der registratie kan geraamd worden op . . .	f.	16,520,000 :

Tot welker heffing de uitgetrokkene lijn van f. 529,000 : voor perceptiekosten bestemd is.

Van deze laatste som wordt echter een evenredig gedeelte door het amortisatie sijndikaat en door de provinciale staten aan de schatkist vergoed, en van de overige ontvangsten, onder die welke eene bijzondere bestemming hebben geboekt, wordende restitutien of uitkeeringen aan de belanghebbende niet anders bewerkstelligd dan onder inhouding van 5 °/o voor administratiekosten welke aan het Rijk verblijven en door welk een en ander de bruto uitgetrokene perceptiekosten alweder met bijna 1/5 verminderd worden.

1/5 van 529,000 bedraagt. . .	f.	105,800 :
Deze van	»	529,000 :
Zooblijven de perceptiekosten. .	»	423,200 :
Bestemd om eene ontvangst te bewerkstellingen van regten in hoofdsom.	f.	11,200,000 :
Opcenten voor het Rijk . . .	»	1,550,000 :
Verschillende Rijksontvangsten	»	670,000 :
Gezamelijk	f.	13,420,000 :

Zoodat dezelve perceptie kostennaauwelijks 5 °/o over-

50

schrijden en te minder als buitensporig kunnen beschouwd worden, daar de ontvangers buitendien nog, zonder belooning bijzondere rekening moeten houden van de ten hunnen kantore slechts gedeponeerde fondsen geheel of gedeeltelijk aan derden uittekeeren, en deze uitkeeringen welke even als de ontvangst met veel moeijelijkheden verbonden zijn, moeten bewerkstelligen.

Hoogte der Administratie kosten.

(6 sectie, pag. 231.)

Zeer ten onregte worden hier de kosten van Administratie van het bestuur der registratie op *tien* ten honderd berekend. Men heeft reeds hiervoren, bij het onderzoek van het artikel *perceptiekosten* aangemerkt dat dezelve niet behoorden getoetst te worden, aan de opbrengst in hoofdsom der *middelen van registratie*, *zegel*, *hypotheken*, *enz.*, maar aan die van al de ontvangsten aan het bestuur der registratie toevertrouwd opgegevene gezamenlijk f. 16,520,000 : - te bedragen.

Dezelfde omstandigheid vindt hare toepassing op alle andere kosten van administratie, als zijnde dezelve niet slechts voor de *middelen* maar ook voor alle andere *verschillende Rijks ontvangsten en fondsen hebbende eene bijzondere bestemming*, onder deze rubriek der begrooting uitgetrokken.

Hierbij moet nu nog gevoegd worden dat de ambtenaren van de registratie gelast zijn met het toezigt *in het belang* van het publiek op de hypotheek bewaringen, de kantoren der notarissen en deurwaarders, de griffiers der vredegeregten en regtbanken, enz., en voor deze aan het financieel bestuur eigenlijk geheel vreemde werkzaamheden geene belooning hoegenaamd genieten, terwijl echter de kosten der vervolgingen tegen de notarissen, wegens overtredingen der wet van den 25 ventose 11e jaar, wanneer de zelven niet op partijen kunnen verhaald worden, ook begrepen zijn onder de kosten van vervolging van het bestuur der registratie, hoezeer vreemd aan de invordering van 's Rijks belastingen.

Men acht het derhalve niet ondienstig, hier in eenige nadere berekeningen te treden, ten bewijze dat er geen bestuur bestaat hetwelk zoo matige kosten van beheer vordert als dat der registratie.

Gelijk hiervoren is opgemerkt drukken de bij het ontwerp der begrooting uitgetrokkene kosten niet slechts op het bedrag der middelen maar gelijktijdig en cumulatief op alle andere ontvangsten aan het bestuur toevertrouwd, hiervoren gezamelijk geraamd op . . . . f. 16,520,000 :

Van deze ontvangsten behoort echter in de eerste plaats afgetrokken te worden de onder de uitgaven voorkomende som benoodigd tot aankoop van het papier bestemd om gezegeld te worden ten bedrage van . . f. 38,000 :

Alzoo de belasting op het zegel slechts in zoo verre als *belasting* is te beschouwen, als zij de warde van het papier hetwelk partijen in allen gevalle zouden moeten aanschaffen, overtreft verder de door partijen vergoed wordende en onder de ontvangsten begrepen kosten van vervolging . . . . f. 1000 :

39,000 :

Er blijft dus over. . . . . . . f. 16,481,000 :

De kosten op deze heffing vallende zijn de volgende.

Personeel . . . . f. 541,877 :

a. De kosten van vervolging en proceskosten . . . . f. 16,000 :

Hiervan kan ten *minsten* 1/20 worden afgetrokken voor proceskosten tegen notarissen ter handhaving der wet van den 25 ventose, 11e jaar waarbij het financieel bestuur geen belang heeft. . . f. 800 :

Voorts de hierboven van de ontvangst afgezonderd f. 1000 :

f. 1800 :

Blijft f. 14,200 :

Transportere. f. 14,200 :

Transport. . f. 14,200 :

b. Aan de makelaars voor de prijs tourant . . . . » 2,400 :

c. Papier voor het klein zegel kan niet worden uitgetrokken en als slechts doorlopend voorkomende en hierboven van de opbrengst gekort. . . . Memorie.

d. Druk- en bindwerk : hieromtrent valt aan te merken dat een groot gedeelte van deze kosten benoodigd is, om de onderhandsche akten woordelijk overteschrijven, hetwelk tot de heffing der belasting niet vereischt zoude zijn en alleen in het belang van het publiek strekt. Men trekt voor deze bijzondere bestemming der registers van het bestuur slechts f. 5000 : af, blijft. . . . f. 55,000 :

e. Embalagekosten en verdere kleine uitgaven . . . . » 12,000 :

f. Reiskosten. . . . . » 6,000 :

g. Huur van het algemeen zegelkantoor te *Brussel.* . . . . » 1,000 :

h. Vuur en licht, enz., voor de beide algemeene zegelkantoren. . . » 2,000 :

Perceptie kosten. . f. 554,000 :

Hier af de remises der griffiers van de hoven en regtbanken. . . . f. 25,000 :

Blijft . f. 529,000 :

Gezamentlijk bedrag der kosten. . f. 943,477 :

Hetwelk nog niet 5 3/4 per cent bedraagd van de gezamenlijke ontvang.

Nog verdient hierbij opgemerkt te worden dat de proceskosten aanzienlijk hooger zouden moeten loopen dan dezelve hiervoren zijn uitgetrokken, indien de hoofd ambtenaren van het bestuur niet gehouden waren, de gezamenlijke processen van het bestuur in eerste aanleg zelven te verdedigen, zonder bijstand van advocaten of procureurs. Wat nu de vergelijking met de kosten van het stampdutij in England betreft, zoo kan men moeijelijk beoordeelen of ter tijd van *Arthur Joning* de kosten van beheer al dan niet slechts een half ten honderd bedroegen, men meent echter grootelijks de echtheid van deze opgave in twijfel te mogen trekken, wanneer men slechts overweegt dat de kosten welke ieder particulier bij een debiet van papier over de geheele

uitgestrektheid van het Rijk in duizende handen verdeeld zoude moeten betalen veel meer zouden bedragen.

Indien de opgaven van *Adam Smith* en van *Saij*, welke de kosten van beheer voor het zegel slechts op 3 ¼ p. °/o aangegeven, nauwkeurig zijn, dan zal zulks wel aan den aart van het middel moeten worden toegeschreven terwijl hoogst waarschijnlijk het naauwkeurig toezigt hetgeen in dit Rijk aan de ambtenaren der registratie is opgedragen over de handelingen der notarissen en andere openbare beambten in *Engeland* door andere autoriteiten wordt uitgeoefend, want wanneer de omstandigheden gelijkstaan, dan zal eene vergelijking tusschen de bezoldigingen voor de agenten der belastingen in *Engeland* en in de *Nederlanden* voorzeker wel niet kunnen aantoonen, dat de laatste op eene ruimer voet zijn behande'd, maar men vertrouwt, dat men zich weldra van het tegendeel zoude overtuigen, indien men het onderzoek meer in de bijzonderheden konde uitbreiden.

Ten voorloopigen bewijze daarvan kan strekken, dat de engelsche regering nog in 1827, onder het bestuur van den heer *Canning* van de nederlandsche de officieele mededeeling heeft verzocht van den aard, en de hoegrootheid van de regten van zegel, registratie, enz., mitsgaders van de wijze van heffing, in de kosten van perceptie, vermits de belasting en wijze van heffing, in Engeland bestaande voorkwamen *zeer onvolledig te zijn*, eene verbetering te vereischen en men het aldaar hoog op had met de belasting, de wijze van heffing en de gansche inrigting in de Nederlanden.

Bedrag der administratie kosten. (6e Sectie pag. 234.)
Wat de kosten van perceptie en beheer betreft, zoo heeft men hiervoren breedvoerig aangetoond, dat het alleen bij vergissing is dat dezelve door de afdeeling op 10 p. °/o begroot zijn, daar dezelve nog geen 5 ½ p. °/o bedragen.

Voor eene vermindering zijn dezelve slechts in zoo verre vatbaar als ook de opbrengst zelve vermindert, om dat de bedoelde kosten, bijna allen evenredig zijn met de ontvangst.

Men vertrouwt ook dat de afdeeling het personeel

der administratie niet als te talrijk zal blijven beschouwen, wanneer zij in overweging gelieft te nemen dat er slechts voor een kanton (veelal voor 2 of 3 kantons) een ontvanger is, waardoor de percentloonen bij afdaling van derzelver taux, minder worden; dat voorts voor de grootste provincien slechts twee inspecteurs (den provincialen inspecteur daaronder beprepen) en 2 of 3, verificateurs zijn aangesteld en dat deze hoofdambtenaaren niet alleen de gegrondheid van alle perceptien in derzelver regelmatige verantwoording over eene som van tusschen de zestien en zeventien millioenen guldens moeten nagaan, maar bovendien nog de griffien van alle vrederegters, regtbanken, en geregts-hoven, de kantoren der deurwaarders en de secretarijen van alle gemeenten besturen en andere openbare instellingen in hun ressort moeten verifieren, en eindelijk in het belang van alle ingezetenen het gedrag der notarissen ten aanzien der naleving door dezelve van bepalingen der Wet van den 25 Ventôse 11e jaar, moeten gadeslaan, alle overtredingen constateren en aan den officier bij de regtbank van het ressort mededeelen, terwijl zij bovendien alle regtsgedingen van het bestuur in eersten aanleg moeten verdedigen zonder hulp van regtsgeleerden.

Overigens verdient nog opgemerkt te worden dat de inrigting en het bestuur der registratie van dien aard is dat hetzelve, zelfs met nog meerdere perceptien belast wordende, altijd de kosten van bestuur in het nauwste verband en evenredigheid met de opbrengst kan houden om dat de ontvangloonen zoo wel als de bezoldiging der hoofdambtenaren naar zekere bepaalde percenten geregeld zijn en deze laatste de hunne voor de geheele opbrengst van het bestuur in het geheel Rijk berekend, (thans op 2 p. °/₀ geregeld) onderling naar mate van hunne onderscheidene rangen verdeelen en de Schatkist daaruit nog haar aandeel voor reiskosten der inspecteurs generaal preleveert.

NIEUWE AFDEELING.

Administratiekosten der posterijen.

Omtrent de ten dezen gemaakte aanmerkingen antwoord men, dat reeds zeer aanmerkelijke bezuiniging in het aanbesteden der postritten, als anderzins bij deze administratie zijn ingevoerd: getuige het aanmerkelijk

verschil tusschen de vroegere raming derzelve en de tegenwoordige.

De som voor reiskosten, is bestemd ter vergoeding van de reiskosten aan den inspecteur generaal der posterijen in het geheele Koningrijk, en van die voor enkele verplaatsingen van ambtenaren in de provincien ter verzekering van de dienst.

NIEUWE AFDEELING.

Kosten der administratie van het regt van waarborg op de gouden en zilveren werken. (3e Sectie pag. 114).

Deze kosten worden nu onder dit hoofdstuk opgenomen, zoodanig als zij bij het eerste ontwerp van de ontvangst waren afgetrokken.

De waarborgs-instelling is niet zoo zeer een middel tot stijving der Schatkist, als eene door de zorg van het Gouvernement bestuurde instelling van algemeene veiligheid en belang, de waarborging namelijk van de zuiverheid der gehalten van het binnen 's lands bewerkt goud en zilver.

Zonder dezen tak van nijverheid en handel te drukken, kan men de belasting, waarmede de stempeling der werken verbonden is, niet wel verhoogen, en de onkosten zijn, in geen opzigt, noch van het personeel, noch van het materieel voor vermindering vatbaar.

Er bestaan slechts 24 kantoren van waarborg voor het geheele Rijk, die niet meer dan van het noodzakelijk aantal beambten voorzien zijn.

In onderscheidene provincien alwaar slechts een zoodanig kantoor bestaat, doet zich wegens de uitgebreidheid van het grondgebied, de behoefte aan een ruimer bezet personeel dikwerf gevoelen.

Hoe zeer men in het algemeen en globaal de uitgaven van ieder hoofdstuk met eene vrij belangrijke som heeft verminderd, voegt men, ten einde voorloopig de Staten Generaal met de bedoelingen daaromtrent bekend te maken, bij deze Memorie een uitgewerkten staat, houdende aanwijzing van het geen waar uit de totale som der verminderingen is zamengesteld; het spreekt echter wel van zelve, dat eene meer gezette

beschouwing van dit hoogst aangelegen onderwerp welligt tot de bevinding zoude kunnen leiden, dat andere artikelen van uitgaaf, nog meer en beter tot het doel zoude kunnen leiden, het welk men zich ten dezen voorstelt; en dat men zich alzoo voorbehoud dit nader in de bijzonderheden na te gaan, zoo dat ook wel verre van uit deze specificatie het gevolg te willen zien afleiden, dat, al het overige, voor vereenvoudiging en bezuiniging zoude onvatbaar zijn, integendeel ook omtrent dat alles het Gouvernement zich voorstelt, op het tot hier toe ingeslagen spoor voorttegaan en ieder object van uitgaaf, ook gedurende het nu aanstaande tienjarig tijdvak met de meeste zorgvuldigheid gade te slaan.

Middelen.

Wet tot vaststelling van de middelen tot dekking van de uitgaven begrepen in de eerste afdeeling der begrooting aanvang nemende met 1830.

Hoe zeer de algemeene ophelderingen in het eerste gedeelte van deze Memorie gegeven ten aanzien van de nieuwe inrigting van de wet op de middelen bestemd tot dekking van de tienjarige begrooting, vele der gemaakte bedenkingen beantwoorden en ook de vragen betrekkelijk tot inkomsten welke nu vervallen of gewijzigd zijn, mogen geacht worden geene beantwoording te behoeven, zoo heeft men niet overbodig geoordeeld omtrent de staats-inkomsten nog eenige bijzondere toelichtingen te geven die in sommige Afdeelingen zijn verlangd geworden.

1° *Directe belastingen In- en uitgaande regten en accijnsen. Grondbelastingen.*

Artikelen van de gewijzigde Wet.

Art. 1° en 2. De vermindering van de hoofdsom met het beloop der aanslagen van de belastbaar geworden voorwerpen, in bedenking gekomen zijnde, merkt men daaromtrent aan, dat het niet billijk zijn zoude, die aanslagen te doen strekken in mindering van de grondbelasting der provincien *waar de zelve zijn ontstaan*, om dat het geenzins bewezen is, dat zoodanige provincien meer dan andere zijn bezwaard, en dat een ontwerp om het bedrag van zoodanige nieuwe aanslagen te doen dienen tot ontlasting van de te zeer belaste provincien, zwarigheden in de aanneming heeft ontmoet : alle nieuwe indeeling der aanslagen schijnt dus verschoven te moeten worden, tot dat het cadaster daar voor gepaste grondslagen zal aan de hand geven, het geen men zich vleidt dat in 1831 het geval zal zijn; inmiddels behoort de meerdere opbrengst van het middel, ook volgens de bestaande verordeningen ten be-

hoeve van het Rijk te komen, gelijk bij de overwegingen over de repartitie voor 1829 volledig is aangetoond.

Art. 2. Tot dekking van de kwade posten is het onvermijdbaar de heffing van *twee ten honderd* te behouden, waarvan het bedrag gelegenheid geeft tot het toestaan van vermindering en kwijtscheldingen bij het overkomen van rampen, hagelslag, enz.

De toerigtingen in die gevallen mogen soms aanleiding tot bedenkingen opleveren, het geen in den aard der zake ligt, maar dit neemt het nuttige van de zaak niet weg, zijnde overigens in de maand October laatstleden bijzondere instructien gegeven, omtrent eene gelijke verdeeling van deze toekenning.

Personeel.

Art 1° en 4. Vroeger is bereids opgemerkt, dat de zamenstelling van eene nieuwe wetgeving voor deze belasting zeer vele zorge vereischt en de aandacht van de administratie opzettelijk bezig houdt, welke dan ook geenzins uit het oog zal verliezen de middelen van verbetering bij sommige Afdeelingen der Vergadering in aanmerking gekomen.

Onder dezelve behoort het verminderen van het getal der grondslagen, geschikt om elks aanslag te regelen, welke maatregel zich in den eersten opslag door vereenvoudiging bijzonder schijnt aan te bevelen, doch, waarvan de uitwerking zorgvuldig dient te worden nagegaan alvorens bepaaldelijk te kunnen worden voorgesteld, en sulks in de eerste plaats uit het oogpunt van eene redelijke zekerheid dat men met eene belasting die dan evenredig zwaarder op de huurwaarden drukken zoude, het geraamd bedrag zal bereiken zonder al te strenge maatregelen van controle, en ten andere of er geen te groote verplaatsing van de bijdragen zal ontstaan, naar die gemeenten, waar de huishuren het aanmerkelijksche zijn.

Aan eene beslissing omtrent dit punt moet als ondergeschikt worden beschouwd, de in bedenking gegeven veranderingen omtrent het tarief op den aanslag van deuren en vensters die om de schoorsteenen ook boven het getal van 12 aanteslaan en om de bakhovens vrij te stellen; moeten al de grondslagen der belasting worden behouden, dan zal men op billijke wijzigingen daaromtrent bedacht wezen.

Dit zal ook het geval zijn ten aanzien van de bedenkingen op de belasting op de *paarden*, welks overbrenging op de rijtuigen, intusschen niet zal weg nemen al de bezwaren die zich nu in onderscheidene gevallen voordoen, voorts ook ten aanzien van die op de *dienstboden* waaromtrent welligt verbetering is intevoeren, doch dit alles kan alleen in overweging komen bij de vaststelling van een nieuw ontwerp van wet, welke men in alle gevallen voornemens is voortedragen en bij welke gelegenheid al deze omstandigheden opzettelijk in aanmerking zullen kunnen genomen worden.

Van de redenen welke tot het afschaffen van de vrijdommen der belasting op het personeel aanleiding hebben gegeven, en die ook nu aanraden moeten, om bij het voorstel daar toe gedaan te verblijven, is, bereids in het eerste gedeelte van deze Memorie gesproken.

Vier ten honderd zal voor oninbare posten volgens het nu gewijzigd ontwerp van wet boven de belasting worden geheven, in plaats van *acht* ten honderd, gelijk de eerste voorstellen dit mede bragten; doch de som tot dekking dezer verliezen op den opbrengst bestemd, is in de begrooting van uitgave opgevoerd tot f. 500,000, om dat men berekend, dat deze som voor het onderwerp zal worden vereischt.

Thans bedragen de onverhaalbare posten doorgaans *drie en een half ten honderd* van het geheele bedrag der kohieren, doch het is ontwijfelbaar, dat bij het afschaffen der vrijdommen, deze evenredigheid zal toenemen, over het aanzienlijk aantal minder belangrijke aanslagen, welke men berekend heeft te zullen plaats hebben wegens ruim 240,000 woningen voor de vier eerste grondslagen door elkander tegen een bedrag van f. 2,50 bij welker invordering, eene redelijke toegevenheid, zal dienen in aanmerking te komen.

Art. 4 *b*. De tusschenkomst van de schatters tot regeling van de belasting, zal ook bij de nieuwe wet worden geregeld, terwijl men intusschen de bepaling daar omtrent van het 4e art. der wet op de middelen gemeend heeft te moeten behouden, en de schattingskosten voor rekening der belastingschuldigen te kunnen laten, als eene zeer aanzienlijke besparing voor het Rijk uitmaken, die niet als onbillijk te beschouwen is, nadat de belastingschuldigen hunne aanslag over zes jaren hebben geregeld gezien en er dus weinig twijfel kan overschieten omtrent de mate van hunne verpligting en het

doen der aangifte, terwijl het laatste gedeelte van deze §, alle grond van klagten doet vervallen ten aanzien van de taxatie-kosten op de *nieuwe aanslagen* die ten gevolge van het afschaffen der vrijdommen, ontstaan zullen.

Patenten.

Art. 1 *a*. Ook voor dit middel zal eene nieuwe wet worden aangeboden; zij is bereids bij den raad van state in overweging geweest en zal voor de aanbieding nog die wijzigingen ondergaan, welke geschikt zullen bevonden worden om de belangen der schatkist met die van de belastingschuldigen zoo veel mogelijk overeen te brengen.

Accijnsen.

Art. 1 *c* 5. Van de veranderingen en de verhoogingen daar omtrent ontworpen, is vroeger omstandig gesproken en zijn daarvoor de redenen opgegeven.

Intusschen zijn de meeste van de beschikkingen welke de wet op de middelen daar omtrent inhoud *voorloopig*, en nieuwe wetten zullen onderscheidene takken van dit gedeelte der staats inkomsten moeten regelen, welke omstandigheid noodzakelijk aanleiding moet geven om zich niet uit te laten over de middelen van verbetering in sommige opzigten, waar omtrent voorstellen in de meesten der afdeelingen van de vergadering zijn gedaan, in welke veel nuttigs kan zijn gelegen doch waaromtrent men niet dan na een grondig onderzoek eenig bepaald gevoelen kan aan den dag leggen.

Art. 4 en 5. Vele bedenkingen zijn gemaakt tegen de bepaling in art. 4 en 5 der wet voorkomende, dat *behalve de Wetten* ook de bestaande *verordeningen* op de onderscheidene belastingen worden gehandhaafd.

Dit voorschrift was geenzins nieuw want de nog bestaande wet omtrent de loopende tienjarige begrooting en die van den 12 julij 1821 bevatten eene gelijksoortige bepaling.

Men heeft echter gemeend, ook in dit opzigt aan den geuiten wensch te kunnen toegeven en het woord *verordeningen* in de gedachte artikelen te kunnen doen weg vallen.

Art. 5 *b*. De vrijstelling van accijns van het *zout* voor den landbouw bestemd, is bij het ontwerp nu meer

bepaaldelijk en overeenkomstig met het oorspronkelijk oogmerk betrekkelijk gemaakt tot het *zout* voor bemesting van landen geschikt.

Die vrijdommen verder dan hiertoe, en tot het voeder van vee, uit te strekken, is geheel onraadzaam voorgekomen, en voorzeker bestaat er geen afdoende reden om dezelve betrekkelijk te maken tot het zout voor *boter* en *kaas* bestemd; dit moet even als het overige zout hetgeen in consumtie wordt gebragt den accijns dragen, indien men de belasting niet grootendeels wil zien vervallen, en het is overigens bekend, dat eene veel hoogere belasting deze producten niet gedrukt of derzelver debiet eenigzins benadeeld heeft.

Art. 5 *c*. De voorgedragen bepaling omtrent de korting op de raffinade op onderscheide soorten van *zout* berust op de ondervinding. Door gedane peilingen en eigen aangiften van zoutzieders is bewezen, dat men de korting volgens de thans in werking zijnde wet niet behoeft; sommige zoutzieders hebben de vermindering daarvan zelve verlangd.

De nu voorgestelde berust op de deswege door de Heeren Gouverneurs in onderscheidene provincien, ingezonden opgaven, waar onder er zich bevinden die nog eene lagere afdaling bevatten.

Art. 5 *d*. De noodzakelijkheid tot het beperken van de hoeveelheden *zout* en *gedistilleerd* welke onverzeld van documenten zullen kunnen worden vervoerd, is bij de administratie zoodanig erkend, dat men niet verder heeft kunnen toegeven aan het verlangen, om de daaromtrent voorgedragen bepalingen te wijzigen om de circulatie van het gedistilleerd, overal en met weglating der uitzondering tot *twee* kannen te bepalen.

Ten aanzien van den *wijn* is de zaak echter vervallen, uit hoofde van de verandering welke in de wijze van invordering van deze accijns nader wordt voorgedragen.

Men ziet overigens niet in dat er verschil bestaat tusschen het voorgedragene, en art. 187 der algemeene Wet van den 26 Augustus 1822, en in allen gevalle derogeerd eene speciale bepaling aan eene algemeene.

Om overtuigd te worden van de noodzakelijkheid der

voorgestelde en door eerlijke fabriekanten zelve verlangde verandering, hebbe men slechts te zien hoe bij voorbeeld te *Schiedam*, bijna elk van daar naar de ommestreken terugkeerend buitenman der mindere klasse, drager is van eene hoeveelheid gedistilleerd, even beneden die waarvoor documenten worden vereischt.

Dergelijke misbruiken hebben ook in hooge mate omtrent het *zout* plaats en voor zoo ver in het behoorlijk afgeven van documenten hier of elders moeijelijkheden uit de localiteit ontsproten, zich hebben voorgedaan, heeft de administratie getracht daarin ten genoege van de handelaren te voorzien; deze gevallen zijn echter zeer zeldzaam geweest, en bijna nergens heeft de uitvoering der Wet bezwaren ondervonden, ook bij de voorgestelde beperking in den vervoer zal men gepaste maatregelen nemen om den omloop der goederen niet te doen stremmen, maar de middelen tot afgifte der documenten daar en wanneer het noodig is, uitte-breiden.

Het invoeren van peilingen bij de tappers is onuitvoerlijk met de vereischte naauwkeurigheid en minder noodzakelijk onder het tegenwoordig stelsel, voor al bij de vermindering der hoeveelheid voor vrij en vervoer, bovendien zouden de aanzienlijke kosten daaraan verbonden, verreweg het voordeel voor de Schatkist te bovengaan.

Art. 6. Het collectief zegel is nu op alle accijnsen op eenen gelijken voet gebragt. Bij het aanbieden der begrootingswetten zijn de reden opgegeven, waarom hetzelve in volkomen evenredigheid tot het bedrag der belasting wordt bepaald, en het behouden van dit middel is noodzakelijk, zoo om deszelfs belangrijke opbrengst als vermits het een gedeelte van het stelsel van de Wet van 12 Julij 1821 uitmaakt.

Het bezegelen der documenten is overigens een punt van orde en een voorzieningsmiddel tegen vervalschingen.

Art. 7. Het laatste artikel der Wet is behouden, vermits alle stellige bepaling omtrent de verhooging voor plaatselijke behoeften op eenige belastingen, is gebleken, aan vele ongelegenheden onderhevig te zijn,

om dat de geldelijke omstandigheden van elke gemeente op haar zelve, in dat opzigt eene afzonderlijke beschouwing medebrengen en vorderen; terwijl het allezins te verwachten is, dat het wegvallen dier bepaling, in verre de meeste gemeenten, aanleiding tot vermindering van het tegenwoordig getal opcenten op de grondbelasting en het personeel geven zal.

Eindelijk is geen gevolg gegeven aan het geopperd denkbeeld, om een deel van de Staats inkomsten te vinden bij omslag over de provincien, om onder goedkeuring des Konings, geheven te worden, door zoodanige middelen als de provinciale Staten, het meest geraden zullen oordeelen.

Behalve de zwarigheid van het regelen van den omslag en het toewijzen van het aandeel aan elke provincie op goede en evenredige gronden, welke gronden al aanstonds voor eene veelzijdige beschouwing vatbaar zijn; is het verder niet te ontkennen, dat het bepalen van de wijze van opbrengst naar de gewestelijke omstandigheden, zeer uiteenloopende maatregelen zouden doen ontstaan, welke de eenparigheid in de invordering der Rijks-belastingen zouden verbreken, en waarbij het hoogst bezwaarlijk zijn zoude, alle die voorzieningen te weren, welke van eenen nadeeligen invloed zouden zijn, op de belangen van andere provincien of op de elders gevestigde takken van bestaander ingezetenen.

2° *Indirecte belastingen, registratie-regt, successie en hijpotheek-regten.*

Ten aanzien van dit gedeelte der Staats-inkomsten, waaromtrent het eerste project van Wet geene verandering heeft ondergaan, zal men in eene meer breedvoerige ontwikkeling treden, met bepaalde aanwijzing van de bladzijden waar de aanmerkingen in de processen-verbaal der Sectien gevonden worden.

(2° Sectie, page 59.)

De regering houdt zich overtuigd van de thans bestaande noodzakelijkheid eener geheele herziening der wetten op de belastingen, ten einde dezelve in verband te brengen met de nieuwe burgerlijke wetgeving.

Eene Commissie houdt zich hiermede bezig. Dan de herziening, waarmede zij belast is, vordert veel meer tijd en oplettenheid dan zij in andere gewone omstandigheden, en bij het in werking blijven der algemeene Wetten zoude vereischt hebben. Men zal echter al het mogelijke doen, om ontwerpen van Wetten in overeenstemming met de nieuwe wetgeving beter overeen komende met de gewoonten en de behoeften van onzen landaard en gezuiverd van al het geen tegen dezelve aandruischt, spoedig aan de overwegingen der Staten-Generaal te kunnen onderwerpen.

Voorloopig stemt men wel toe, dat het noodig zijn zal, de vaste registratie regten op sommige acten eenigzins te verminderen, hoezeer men aan de andere zijde niet uit het oog behoort te verliezen, dat het nieuwe Wetboek omtrent de burgerlijke regtspleging de formaliteiten in regtsgedingen zeer aanzienlijk heeft verminderd en al ware zulks het geval niet, dat de tegenwoordige hoogte *dier* regten, op geregtelijke acten geheven, de ingezetenen niet ligt zal beletten, hun goed regt te vervolgen; iets waarvan men zich trouwens gemakkelijk zal overtuigen, wanneer men tot de ontleding der memorien van advocaten en procureurs overgaat.

Men zal bij de herziening der Wetten in opzettelijke overweging nemen, of en welke proportionele regten voor vermindering vatbaar mogten zijn, en naar de middelen omzien om de hieruit ontstaande verminderingen door veranderingen, welke de belasting meer gelijkelijk zullen doen dragen, te dekken.

Wat echter de aanmerking betreft, dat lagere regten minder tot ontduiking aanleiding zouden geven, zoo meent men, dat dit, in vele andere gevallen welligt juiste, denkbeeld in het vak der registratie den toets niet kan doorstaan.

Want, wanneer de acten in openbaren vorm zijn opgemaakt, of in regten moeten overgelegd worden, zullen de ontduikingen meest altijd geconstateerd en gestraft worden, en wanneer zij verandering van eigendom behelzen, worden zij door een krachtdadig en wel ingerigt toezigt gewoonlijk ontdekt. Waren de regten minder, zoo zouden die genen welke thans middelen weten uittevinden om de betaling te ontduiken

niet minder gereed zijn, om aan de Schatkist te onttrekken, al wat zij met mogelijkheid kunnen terughouden. — Tot voorbeeld daarvan kan worden aangevoerd, dat, sedert eene vermindering der regten op openbare verkoopingen van sommige mobiliaire goederen, van 2 op 1/2 ten honderd, bij de Wet van den 31 Mei 1824 is toegestaan, de verkoopers in sommige gewesten nog altijd dezelfde kunstgrepen als vroeger, in het werk stellen, om de belasting geheel te ontduiken.

Men begrijpt niet wel, op welke wijze eene belasting, *die men betaalt* afbreuk aan het crediet doen kan, want daartoe zoude noodig zijn dat de *schuldeischer* om zijnen schuldenaar eene obligatie-regt van één percent en een hypotheek-regt van $\frac{1}{10}$ percent uittesparen, zich met de uitstelling van wisselbrieven zoude te vreden stellen en van meer zekere onderpanden afzien, waarschijnlijk heeft het Lid, hetwelk deze aanmerking gemaakt heeft, zijne gedachten gevestigd op de thans bestaande en onbekende hypotheken, waarmede de gronderven veelal belast zijn, en heeft hierin, met regt, eene groote belemmering voor het crediet der landeigenaren gevonden. Dit ongerief zal met de invoering van het nieuwe hypothecair stelsel, vervallen, en men twijfelt niet of alsdan zal ook het gevreesde kwaad, de uitgifte van wissels, in plaats van onderzetting van gronderven, van zelven vervallen.

Overigens meent men te moeten aanmerken, dat in alle landen en te allen tijden de verkrijging van schepen kennis, kusting of hypotheek, welke ook de benaming zij, die men daaraan geeft, aan eene tweede belasting is onderworpen, onverminderd die, welke op de schuldbekentenis zelve, hetzij bij wijze van zegel, hetzij bij wijze van registratie, voldaan wordt.

Zonder zich alnog te kunnen uitlaten, ten aanzien van de vraag, of de verhooging van het regt op de vreemde effecten, in de collaterale successien gevonden, al dan niet in de nieuw voortedragene ontwerpen van Wetten zal worden behouden, dan wel of die effecten zelven, derzelver overgangen en rentbetalingen, welke toch zekerlijk voor eene belasting, en wel voor eene hoogere als de binnenlandsche geldleeningen, vatbaar zijn, regtstreeks zullen worden bereikt, meent men zich te kunnen gedragen aan de memorie van

toelichting van de Wet van den 31 Mei 1824, waarbij reeds gezegd is, dat men te eerder bij die Wet, van het laatstgemeld denkbeeld is terug gekomen, en alzoo aan den vrij algemeen geopperden wensch der Kamers heeft gehoor gegeven, daar het slechts eene tusschenwetgeving geld, en men bij de eindelijke regeling van het stelsel, en na de ondervinding te hebben geraadpleegd, de zaak in nadere overweging nemen kan.

Overigens kan de bedoelde verhooging met 50 p. c^t. geenzins als eene vermeerdering, bepaaldelijk *van het regt van successie* beschouwd worden, maar dezelve stelt eene belasting van een geheel anderen aart, daar men raadzaam gevonden heeft op de *vreemde effecten* te leggen, ten einde daardoor ook indirect die der nationale schuld eenigzins te bevoordeelen.

Die belasting nu alleen betaald wordende, wanneer de effecten gevonden worden in nalatenschappen, die in de zijlinie overgaan, en alzoo in zeer weinige gevallen, moest ook, in evenredigheid, in elk bijzonder geval hooger zijn, en nogtans bedraagt zij slechts 2, 3 of 5 p. ct. naar mate de boedels, in welke de effecten voorkomen, aan 4, 6 of 10 p. ct. successie-regt onderworpen zijn, terwijl de binnenlandsche effecten (met uitzondering van die der nationale schuld) bij *iedere overgang onder de levenden* aan 1 of 2 percent der waarde onderworpen zijn.

Overigens is het regt thans bij wijze van verhooging van het successie-regt geheven en hetwelk slechts in de noordelijke provincien van eenig belang is, minder hoog dan hetzelve volgens de aldaar gevigeerd hebbende wet van den 20 December 1806 en minder drukkend dan hetzelve volgens de ordonnantie van den 4 October 1805 geweest is: wat de afschaffing van den eed betreft in zake van successie, zal men bij de herziening der Wet op dat stuk gaarne letten op den wensch der Afdeeling, hoewel er weinig mogelijkheid schijnt voor handen te zijn om op eene andere wijze de ontduiking van 's lands regten op de mobiliaire goederen eener nalatenschap tegen te gaan, zonder tot moeijelijke en vooral hatelijke recherches en vervolgingen overtegaan; immers om dit doel te bereiken, is het niet voldoende met boeten *te dreigen*, maar men moet de middelen in handen hebben, om de sluikerij te bewijzen, en hoe

zwaarder de geldboeten zijn, hoe meer dezelve de ingezetenen zullen aansporen, om de sluikerij te verbergen, zonder eene eenige derzelve te kunnen bereiken, om dat boeten, met het middel van controlle der belasting, nog eenigen waarborg voor dezelve aan de hand geven.

(6e Sectie, pag. 131.)

Bij de aanbieding aan de Staten-Generaal van de sedert afgekondigde Wet van den 31 Mei 1824, was eene berekening gevoegd, van de vermoedelijke vermeerderingen en verminderingen welke uit die Wet zouden voortvloeijen, en ten slotte, eene vermoedelijke vermeerdering aanbood van . . . . . f. 570,000

Den 3 Januarij deszelfden jaars was de thans vigerende Wet op de hypotheekregten afgekondigd, en volgens eene gelijke berekening bij de aanbiedingen van die Wet overgelegd, zoude dezelve eene vermoedelijke vermeerdering in opbrengst ten gevolge hebben van . . . . . . » 147,000

Gezamenlijk . . . . f. 717,000

De som van f. 11,200,000 op het ontwerp der tienjarige begrooting van 1830 gebragt, en die berekend is naar de gemiddelde opbrengsten dezer belastingen over de jaren 1825, 1826 en 1827, levert het bewijs op van de naauwkeurigheid, zoo wel der vorige als der tegenwoordige ramingen, vooral wanneer men in aanmerking neemt dat, door toevallige omstandigheden, door de noodlottige ziekten die in de tweede helft van 1826 en een gedeelte van 1827 in verschillende gewesten des Rijks geheerscht hebben, de opbrengst van 1827, en vooral de regten van successie, in die gewesten eene hoogte hebben bereikt waarvan nimmer, noch vroeger noch later, eenig voorbeeld is,— waarbij nog komt eene buitengewone hooge nalatenschap in 1827 vervallen, zoo dat het regt van successie in dat jaar een derde meer heeft opgebragt dan hetzelve over de gemiddelde jaren van 1824, 1825 en 1826 opleverde, ja meer dan de helft meer dan in 1822 gerendeerd heeft.

Overigens kan niet ontkend worden, dat eene aanmerkelijke verbetering in het personeel, geleid door doelmatige voorschriften, veel heeft toegebragt om me-

nige misbruiken en nalatigheden te herstellen, ontduikingen der regten tegen te gaan, daar door de aanzienlijke vermindering, welke eenige proportionele regten ten gevolge der invoering der Wet van 31 Maart 1824 hadden ondergaan eenigermate te vergoeden, en de voorloopige berekeningen bij het aanbieden der Wet overgelegd te regtvaardigen.

Wat de aanmerking omtrent de hoogte der vaste regten betreft, zoo ontkent men niet dat eenige der zelve welke op exploiten en vonnissen drukken, voornamelijk in zaken welke voor de vredegeregten worden behandeld, in sommige gevallen als drukkend kunnen beschouwd worden, en men zal derhalve bij de herziening der Wetten de oplettendheid hierop vestigen.

Wat betreft de moeijelijkheden in de toepassing der regten, deze zijn voor de ambtenaren van het bestuur en voor de mannen, wien het niet aan regtkennis of aan gezond oordeel ontbreekt, niet zoo groot als men somtijds veronderstelt; maar wat hierbij voor het publiek tot gerustetelling moet strekken, is dat het bestuur met de grootst mogelijke belangstelling en gestrengheid toeziet, niet alleen dat de somtijds *te min* geheven regten worden bijgevorderd, maar ook dat teruggave geschiede van al wat *te veel* mogt zijn ontvangen, waartoe het zelfs niet noodig is, dat de belanghebbenden reclameren, alzoo tot die teruggaven door de hoofd-ambtenaren aan de ontvangers last wordt gegeven en deze verpligt zijn, daarvan even zoo wel boek te houden en rekening te doen als van de invordering van supplement regten, terwijl de hoofdambtenaren zelve periodieke verslag daarvan aan het hoofd-bestuur moeten doen.

Ieder die eenigzins van nabij bekend is met de inwendige orde van beheer bij het bestuur der registratie zal zich geredelijk kunnen overtuigen dat hetzelve verre verwijderd is, van overdrevene gestrengheid in de toepassing der wetten, maar altijd de billijkheid en regtvaardigheid tot leiddraad neemt en indien hiervan eenig bewijs mogt noodig zijn, zoo zoude het hierin gevonden worden dat om eene belasting te innen welke in hoofdsom en opcenten bedragen heeft:

In 1825	f. 13,019,842.
In 1826	« 13,892,697.
In 1827	« 1[illegible],073,083.

Slechts aan vaste boeten hebben moeten betaald worden :

In 1825 . . . . f. 62,247-06.
In 1826 . . . . « 72,647-16.
In 1827 . . . . « 69,694-70.

Zonder dat eenige boeten hoegenaamd door de hoogere of lagere ambtenaren bij dat bestuur in eigen voordeel genoten zijn.

Klagten over te groote strengheid zullen derhalve veelal van die genen komen welke tot ontduiking van 's lands regten geneigd, ontwaren dat een waakzaam bestuur hun de gelegenheid daartoe afsnijd.

(6e Sectie, pag. 252.)

Het proportioneel zegel bestond indedaad voortijds in de noordelijke provincien, maar het kon niet minder ingewikkeld zijn in de toepassing als thans de registratie regten om dat het juist dezelfde onderwerpen als deze trof.

Indien het thans aan bewijzen ontbreekt, dat men er zich ook toen met regt over kon beklagen, zoo is zulks alleen daaraan toe te schrijven *dat het geheel* van bestuurswege werd gadegeslagen, en men omtrent de boeten transigeerde.

Eenige der eerste daden van des Konings regering is geweest eene commissie te benoemen tot het ontwerpen van eene gelijksoortige ordonnantie ter vervanging der proportionele regten van registratie, doch de uitslag van derzelver werkzaamheden, hoeveel zorg zij daaraan ook besteed hebbe, de onuitvoerlijkheid van een diergelijk stelsel aangetoond en het denkbeeld doen opgeven, om een stelsel te omhelzen meer in overeenstemming met den geest des tijds, en waarbij de middelen tot ontduiking worden afgesneden.

Daar bovendien meest al de questien en registratie zaken, ontstaan uit de rangschikking der acten en de classen waartoe dezelve volgens de overeenkomsten der partijen, naar het burgerlijk regt en voor de toepassing der belasting niet behooren, hetgeen wel eens eenige moeijlijkheid aanbiedt, wanneer partijen zelve of gelijk door de afdeeling opgemerkt wordt, soms notarissen die hunne pligten en de hun toevertrouwde belangen verzakende, de wezenlijke bedoelingen der acten verdraaijen en om een ge-

ring regt voor hunne cliënten uittesparen het vermogen van deselve in de waag schaal stellen, of wel ontstaan uit de vraag in hoe verre de belaste beschikkingen, die in eene en dezelfde acte voorkomen, al dan niet onafhankelijk en onafscheidbaar, de eene van de andere, zijn; zoo zouden voorzeker die questien en moeijelijkheden menigvuldiger, meer ingewikkeld en vooral hatelijker worden, wanneer de toepassing der belasting aan de notarissen en voor de onderhandsche acten aan partijen of derzelver onbevoegde raadgevers wierd overgelaten en naderhand op ieder dier heffingen, door de ambtenaren van den fiscus moest worden terug gekomen.

Hoe duidelijk overigens ook een wet hetzij op een proportioneel zegel, hetsij op de registratie, zij, zal de uitlegging der burgerlijke overeenkomsten welke onmogelijk in eene wet alleen met namen in casuspositien kunnen worden voorzien, altijd, doch voornamelijk wanneer de redactie dier overeenkomsten den noodigen graad van duidelijkheid mist, moeijelijk blijven, even zoo wel voor den ambtenaar van de registratie of (zoo men wil) van het zegel als voor den regter welke dagelijks geroepen is, acten tusschen partijen verleden, uitteleggen in de omtrent derzelver uitvoering gerezene verschillen te beoordeelen. Zulks is een ongerief hetwelk met den aard zelf der belasting ten naauwste verbonden is; maar men behoort hetzelve niet hooger aanterekenen dan het indedaad is, en altijd in het oog te houden dat het oneindig gemakkelijker is voor den ambtenaar die uit hoofde van zijn beroep dagelijks en uitsluitend in het geval is het te moeten doen, dan voor eenen notaris of voor een anderen particulieren persoon de belastings wet op de acten welke zich in duizenderlei verschillende vormen daarstellen, toetepassen, en dat het dus voor de belastingschuldigen veel geruststellender is wanneer de ambtenaar van het bestuur zelf de belasting a priori regelt, behoudens reclame, dan wanneer partijen zelven, eigen raad of dien van anderen gevolgd hebbende, *en die raadgeving in vele gevallen nog hebbende moeten betalen* elk oogenblik blootgesteld zijn zich door den fiscus in processen of altans in kosten van vervolging getrokken te zien.

Dat overigens de menigte processen waarin men vermeent dat de ingezetenen gewikkeld worden, op verre na niet zoo aanzienelijk is als men vrij algemeen veronderstelt, blijkt uit de hiervoren gedane opgave der kosten van vervolging en proceskosten, welke ten laste van het bestuur blijven, daar men wel als zeker kan aannemen dat eerder minder dan meer als een gelijk

bedrag door alle belastingschuldigen in het geheele Rijk, met welke moeijelijkheden ontstaan, moet gedragen worden, en zulks voorzeker den toets niet kan doorstaan met de proces en vervolgingskosten waaraan de ingezetenen uit hoofde van andere belastingen, zijn bloot gesteld.

Het geven van de wettige dagteekening door de stukken en regten te exhiberen of bij de griffiers of secretarijen en te laten inschrijven, is reeds van ouds in de noordelijke provincien des Rijks beproefd, edoch geheel ondoelmatig bevonden, en zelfs de protocollen der notarissen hebben geene waarborg voor stellige dagteekening meer opgeleverd.

Men leze hieromtrent, de motiven op den zegel, ordonnantien van 1716, plakaat van 22 December 1733, bij van Zurick, Code Batavus, en voce *zegel*, alwaar gezegt wordt:

« Dat om voortekomen *de excessive fraude* van het » middel van het klein zegel, enz., § 4. Dat wijders om » voortekomen de fraudes welke gepleegd worden door » de notarissen die de minuten den meesten tijd schrij- » ven op een papier zonder zegel, enz., § 5. En vermits » het noodig bevonden is, *dat aangesteld worden Com-* » *missarissen over notarissen* enz. » Bij hetzelfde plakaat, waarbij men de fraude als motief opgaf, werden Commissarissen ingesteld, hetwelk echter niet beletten kan dat zekere notaris zijne testamenten op ongezegeld papier schreef, zoo dat de belanghebbende sint 1814 aan de Staten-Generaal opheffing vragen moesten van de nulliteit waaraan al de testamenten door den notaris opgemaakt, laboreerden.

Evenmin is het doelmatig de dagteekening der openbare acten door een visa der repertorien door de verificateurs en inspecteurs te verzekeren, ten zij men derzelver aantal en mitsdien derzelver tractementen of reiskosten in het oneindige wilde vermeerderen. Het visa door den kantonsregter of deszelfs griffier kan evenmin de dagteekening van de onderhandsche acten verzekeren, vermits de verzegelingen, getuigen verhooren, de audientien enz., die ambtenaren niet veroorlooven alle dagen daarvoor te vaceren, en ten zij men de registers tot inschrijving der bedoelde visa's dagelijks deed afsluiten en zulks streng gadeslaan, zoude nalatigheid of kwade trouw weldra aan partijen de grootste nadeelen kunnen berokkenen.

Bovendien vordert het nieuwe Wetboek in sommige gevallen eene *registratie* der stukken en niet een eenvoudig *visa*.

Men zou 'er tot de hierboven ontwikkelde tegenwerpingen tegen het voorstel der afdeeling nog veel andere kunnen voegen; dan het schijnt hier de plaats niet te zijn om daaromtrent nog meer uittewijden te meer daar reeds onderscheidene schrijvers deze vraag in de in druk uitgegevene werken uitvoerig hebben behandeld.

Het voorbeld van *Engeland* kan hier echter te minder ter navolging worden aanbevolen daar gelijk reeds is opgemerkt bij de behandeling der aanmerkingen op de kosten van deze administratie, de regering van dat Rijk bezig is, in dit vak eene geheele verandering van stelsel te outwerpen en het zelfs waarschijnlijk is dat zij daarbij het nederlandsche stelsel zal naderen.

En dat ook bij het Engelsch stelsel, de uitleggingen der Wet niet ontbreken, blijft uit de voorrede van het werk van S. Impey, Esq. van 1825 over de engelsche stamp-dutij waar deze schrijver zegt:

« *De menigvuldige vraagpunten welke dagelijks ontstaan*, nopens de toepassing der onderscheidene statuten betrekkelijk de zegelregten, hebben den schrijver aanleiding gegeven om het volgende werk uittegeven, waarin hij getracht heeft door behulp der reeds in The Cours of Law (Cour de la Loi commune), gedane uitspraken, *dezelve eenig licht bijtezetten en optelossen*, enz.»

Wat de vermeerdering der opbrengst van het successie-regt betreft, zoo meent men zich te dien opzigte te kunnen gedragen aan de ophelderingen hiervoren reeds aan dezelfde afdeeling gegeven, waaruit blijkt dat men de buiten gewone opbrengst van het jaar 1827 niet als grondslag voor volgende ramingen kan aannemen.

Men moet voorts in het oog houden dat onder de bij de tegenwordig ontworpene begrooting uitgetrokkene som voor *successie-regten begrepen is de belasting op de vreemde effecten* welke eene geheel nieuwe belasting, die sedert 1821 haar aanwezen heeft verkregen; daar stelt en bij het ontwerp der Wet onder dagteekening van den 31 Mei 1824 afgekondigd is

geraamd geworden op f. 150,000 's jaars te zullen opbrengen.

Zoo bij art. 7, litt. B der Wet van den 12 Julij 1821 bepaald is dat ter bestrijding van de gewone uitgaven, begrepen in de eerste afdeeling der begrooting slechts zullen worden gebezigd 5|6 gedeelten van de regten van registratie-zegel, griffie, hijpotheken en successien, zoo is ook bij art. 8, litt. E bepaald dat ter bestrijding der buitengewone uitgaven begrepen in de tweede afdeeling, het overige een zesde gedeelte van de zoo evengemelde middelen zou worden gebezigd dus *het geheel* Er wordt wel is waar bijgevoegd *dat bij de eventuele verandering dezer regten* door eene nieuwe Wet daartestellen in plaats van dit 1|6 gedeelte zoo veel opcenten zullen worden geheven, als de Wet zal bepalen noodig te zijn Doch niet alleen is er eene restrictive bepaling gemaakt voor het geval dat er bijzondere redenen mogten bestaan, om nopens de eene of andere der belastingen eene uitzondering te maken, maar deze opcenten kunnen ook volgens art. 9 een vierde van het principaal der belasting, (zijnde de 5|6 derzelve) en alzoo gezamentlijk met dit *meer* dan de 6|6 der geheele belasting bedragen.

Hoe het ook hier mede gelegen zij, de Staten-Generaal zullen zich geredelijk overtuigen dat, bij de nieuwe tienjarige begrooting, thans te minder aanleiding zijn kunne om slechts op 5|6 der belasting te rekenen, daar de na 1821 aangenomene Wet van 1824 reeds in een *te kort*, hetwelk *de* 6|6 aanboden, heeft moeten voorzien en er schijnen te meer redenen te bestaan om de door de afdeeling aangehaalde bepaling der Wet van 12 Julij 1821 thans als vervallen te beschouwen, daar, eensdeels, het doel derzelve reeds gedeeltelijk door de afschaffing der tiende verhooging is bereikt en de opbrengst der successie regten (thans vermeerderd met de nieuwe belasting op de vreemde fondsen) kan gerekend worden die uitzondering daartestellen, welke de zoo evengemelde Wet voor deze of gene belasting heeft voorzien, en daar op de andere zijde thans niet *meer* dan het geheele principaal der onderscheidene belastingen op de gewone begrooting wordt aangerekend en de opcenten op de buitengewone voorkomende, thans sedert eenige jaren bereids tot op 13 centen in plaats van 25 centen zijn teruggebragt, mitsdien in het geheel slechts geheven worden 113 en de opcenten wel-

ligt in het vervolg nog voor eene verdere vermindering vatbaar zullen gevonden worden.

(6e Sectie, pag. 253 AA.)

De door de afdeeling bedoelde commissie houdt zich in de daad bezig met eene geheele herziening der bestaande wetgeving op de zegel registratie, enz. regten, en zij zal er ook voornamelijk op bedacht zijn om aan den taux der regten en aan de toepassing derzelve op de acten of handelingen welke zij heffen moeten zoodanige veranderingen toetebrengen als strekken kunnen om de belasting zooveel mogelijk en voor zoo verre de aard der belasting zelve zulks gedogen kan, gelijkelijk te doen dragen. Men kan echter der aanmerking der afdeeling geenen bijval schenken, wanneer dezelve uit het beginsel dat iedere belasting zoo veel mogelijk alle ingezetenen en bij voorkeur de rijksten derzelve treffen moeten, afleidt, dat de proportionele regten van registratie in dat opzigt de *slechste* belasting zouden aanbieden.

Immers daar alle proportionele regten op de sommen geheven worden, welke het onderwerp der transactien uitmaken, zoo zijn het juist alle ingezetenen die geld of goederen bezitten welke daartoe bijdragen, en de rijkste ingezetenen betalen er het grootste gedeelte van, om dat hunne handelingen of overeenkomsten in den regel de grootste sommen ten onderwerp hebben.

De onvermogenden alleen gaan vrij van die belasting om dat zij geen belastbaar vermogen bezitten.

Ook ziet men niet dat de verpligting om de onderhandsche acten te doen registreren alvorens daarvan in regten gebruik te maken, eene *treurige noodzakelijkheid* kunne genoemd worden. Bij aldien toch de bedenking der afdeeling gegrond ware, dat het zoo hoogstnadeelig voor het publiek zoude zijn, de onderhandsche acten van schuldbekentenis van kwijting, enz. aan de betaling van proportionele regten te onderwerpen alvorens dezelve in regten kunnen worden overgelegd, en dat daaruit voortvloeijen zoude dat men dikwijls zijne actie moet laten varen om de kosten te besparen, zoo zoude de toestand baarblijkelijk veel erger zijn bij aldien een gelijk regt door middel van het zegel wierd geheven en alzoo voldaan moest worden, zelfs voor dat die schuldbekentenis of de kwijting kan worden *opgesteld* en zonder te kun-

nen weten of die acte wel ooit tot bewijs zal kunnen dienen, zoo als trouwens het geval niet is, zoo dikwerf partijen vrijwillig aan hare verbindtenissen voldoen. Bij het stelsel der registratie daarentegen gaat die groote meerderheid der ingezetenen, welke in het laatste geval verkeert vrij van de proportionele regten en deze billijke vrijstelling moet des te meer op prijs gesteld worden, daar het oogenblik van het aangaan eener overeenkomst meestal niet zoo facultatief is dan dat van het aanvangen eener geregtelijke vervolging.

Indien de eerlijke onbemiddelde man slechts weinig beduide schuldvorderingen te innen heeft, zal hij ook slechts weinig regten betalen om dat zij zich naar de grootste sommen regelen. Is hij onvermogend, zoo betaalt hij niets en dan staan hem de regtbanken zonder voorschot van regten open.

Dat men op de verliezende partij zeer dikwerf de uitgelegde kosten niet zoude kunnen verhalen laat zich evenmin beweren daar het proportionnel regt (b. v. op eene schuldbekentenis dat slechts 1 per cent bedraagd) gezamenlijk met de vaste regten op de acten der procedure welke naar het nieuwe wetboek zeer verminderd zullen worden, in vergelijking met de hoofdsom der vordering zoo onbeduidend is, dat bij aldien die uitschotten niet konden verhaald worden, het ook niet van hardigheid zoude zijn vrij te pleiten dat zoodanige onvermogende personen voor de hoofdsom in regten betrokken en door de overige onvermijdelijke kosten der verdediging voor den regter nog dieper in armoede gedoempeld waren.

De wet van 1824 schijnt in de hier opgetelde bezwaren niet te hebben voorzien, en zulks was ook haar doel niet, in tegendeel zou men redenerende in den geest der afdeeling uit dezelve kunnen afleiden, dat zij de vervolgingen der debiteuren in regten moijelijker dan te voren heeft gemaakt door de verhooging der zegel en vaste registratie regten.

Men meent echter bereids genoegzaam te hebben aangetoond dat noch deze, noch de proportionele regten op den titel een wezenlijk bezwaar daarbij opleveren, daar dezelve geenzins in vergelijking kunnen komen met de salarissen van practizijns, griffiers en deurwaarders; zulks neemt echter niet weg dat bij de nieuwe wetten met welker redactie men zich bezig

houdt zoo veel mogelijk aan de aangewezene bezwaren zal worden te gemoet gekomen.

Overigens merkt men op dat het getal der ambtenaren welke zich vleijen kunnen dit vak *grondig* te kennen, is inderdaad vrij beperkt binnen dit Rijk, maar dat getal is toch toereikend om de anderen te leiden en te vormen, en om de belangen van het publiek te waarborgen.

In den loop van meer dan *dertig jaren* dat de registratie op den tegenwoordigen voet en in een groot gedeelte van dit Rijk bestaat en sedert 17 jaren in het zelve zeer algemeen is, kan het niet missen dat het getal der boekdeelen waarin de gedurende een zoo ruim tijds bestek gegeven ophelderingen en beslissingen aangeteekend zijn ook *naar evenredigheid* moest aangroeijen en dat er ook nu en dan contradictoire beslissingen vallen moesten. Men vindt daarvan trouwens zeker even veel voorbeelden in regterlijke gewijsden van regtbanken en geregtshoven, zelfs van hoven van cassatie als in administratieve beslissingen.

De regten van registratie zijn niet alleen aan zulke dwalingen onderworpen, maar geen onderwerp kon trouwens meer stof daar toe opleveren als de nasporing der wezenlijke bedoelingen van partijen in hunne schriftelijke overeenkomsten en van derzelver wettelijke uitwerking, waartoe de aangestelden bij het vak der registratie gehouden zijn alvorens de regten daar op verschuldigd te bepalen.

Zulks bewijst dan ook nog meer hoe weinig aanbeveling het zoude verdienen die regten door een proportioneel zegel te vervangen en zoo doende partijen zelven aan de moeijelijke toepassing van de hoogte der belasting en mitsdien onder 100 keeren, ten minste 50 maal aan mistastingen en daarna aan vervolgingen bloot te stellen.

Daar bij komt dat een proportioneel regt van zegel de twijfelingen en vraagpunten geenszins zou verminderen. Want of men zoude tot breede cathegorien de toevlugt moeten nemen en overeenkomsten gelijkstellen die niets gemeen hebben en de belasting zoude daar door onregtvaardig en drukkend worden, of men zou, even als in 1805, in eene reeks van onderscheidingen, en bij gevolg in eene reeks van subtiliteiten moeten vallen en de belasting daar door hatelijk worden.

De ordonnantie van 1805, toch bevat 96 artikelen, en haar korstandig bestaan heeft zich doen kennen door een aantal van interpretatien en decisien ten minsten gelijkstaande met dat omtrent de registratie gedurende een veel langer tijdperk gegeven.

Het bestuur altijd bedacht om deszelfs ambtenaren voor te lichten, heeft dan ook nimmer nagelaten, zulks door instructien te doen, welke dagelijks moeten vermenigvuldigen naarmate de verandering der burgerlijke en commerciele betrekkingen tot nieuwe soorten van overeenkomsten en bepalingen aanleiding geeft. Het is hiermede gelegen even als met de werken over de regts wetenschap welke even zeer dagelijks vermenigvuldigen, zonder dat men daaruit andere gevolgtrekkingen kunne maken dan die, dat men tracht anderen door zelf verkregene ondervinding voortelichten.

Maar het zijn dan ook deze instructien en verzamelingen waarin de voor regtbanken en geregtshoven gevoerde procedures en gewezene vonnissen breedvoerig worden ontwikkeld, welke juist moeten strekken om den leiddraad in den doelhof der verschillende gevoelens aan de ambtenaren in de hand te geven, en om te verhinderen dat men nog twijfelachtig en moeijelijk vinde, dat wat de zakekundige personen en de regtbanken als wettig en billijk in andere gelijksoortige gevallen, hebben erkend.

Die instructien en verzamelingen zijn bovendien de eenparigheid en gelijkheid in de toepassing der wetten in het geheele Rijk, allezins bevorderlijk en dit is toch een voornaam doel, hetwelk een hoofdbestuur in het oog behoort te houden.

Wel is waar dat dikwijls heffingen, door de ontvangers gedaan, door de inspecteurs en verificateurs verbeterd worden, maar hierin is weder het groote voordeel gelegen hetwelk een regt van registratie boven een proportioneel zegelregt aanbiedt; want bij dit laatste vindt men geene ambtenaren welke de hoogte van het regt vooraf, ter geruststelling van partijen, regelen en indien zij zich vergissen door te weinig te betalen, zijn zij aan boeten en kosten blootgesteld, terwijl zij zich in het voordeel der schatkist vergissende, er niemand gevonden wordt die den misslag herstelt en het indebite betaalde onuitgenoodigd terug geeft.

Overigens heeft men ten allen tijde gewenscht en

men wenscht ook nog zoo weinig mogelijk te betalen. en onder welken vorm en welke benaming men ook eene belasting op de acten en de eigendoms veranderingen daarstelle, altijd zal men vermijden al wat tot de betaling van hoogere regten, hoe onbeduidend dan ook, aanleiding geven kan. Het kan welligt aan het hier en daar voorhanden grooter getal notarissen, dan er voorheen bestonden, toe geschreven worden, indien men, volgens de verzekering der afdeeling tegenwoordig meer pogingen tot ontduiking van 's Lands regten, aantreft, en deze soort van ambtenaren het zich zelfs *ten verdienste* aanrekenen, de schatkist te bedriegen; maar indien het gevoelen van eer en pligt de notarissen niet terughoud, de belangen van hunne clienten in de waagschaal te stellen door ingewikkelde en verdraaide redactien in de plaats van de duidelijke daarstelling der overeenkomst van partijen te leveren dan zou men met allen regt durven vrezen, dat zij ook in andere zaken en handelingen, hunne pligten verzaken en de ondervinding van het nadeel, dat zij aan partijen zouben berokkend hebben, zoude weldra hunne veronderstelde verdienste in de oogen van het publiek verduisteren.

Gelukkig durft men vertrouwen, dat het getal van zulke pligtvergetene notarissen binnen dit Rijk niet groot is, en dat hunne pogingen om het bestuur der registratie op den dwaalweg te leiden, meestal door het zorgvuldig en zaakkundig toezigt van hetzelve verijdeld worden.

De Wetten zelve zijn klaar en verstaanbaar, maar het zijn de acten die dit kenmerk veelal missen en geene Wet kan zulks verhinderen. Nieuwe Wetten zullen de oude wetsuitleggingen beslissingen en voorschriften van het bestuur uit den weg ruimen, maar deze zullen zonder twijfel weldra door nieuwe arresten, vonnissen, beslissingen en voorschriften moeten vervangen worden, op de nieuwe Wet gegrond, omdat het altijd pligt zijn zal de ambtenaren teregt te wijzen en de regterlijke gewijsden te verzamelen om voor het vervolg tot leiddraad te dienen.

Hoezeer alle mogelijke zorgvuldigheid bij de redactie der nieuwe Wetten zal worden in acht genomen en men zich vooral duidelijkheid, zelfs ten koste der beknoptheid zal trachten toeteleggen, zal eene reeks van decisien, enz., voor de gelijkvormige toepassing der Wet *voor* en *na*, onvermijdelijk worden, omdat eene Wet geene voorbeelden van alle mogelijke overeenkomsten en vonnissen kan behelzen.

57

Het blijkt dan hier uit ook, dat aan eene vermindering van het bereids *op het hoogst noodzakelijke beperkte* getal ambtenaren niet te denken is, te minder daar dezelve veel meer in het belang van het publiek (om orde in de hypotheek-kantoren, in die van de notarissen en deurwaarders en in de griffien te handhaven en overdrijvingen in de heffing van regten te herstellen) dan in het belang van de Schatkist vereischt worden, en omdat hoedanig ook de nieuwe financiëele wetgeving zijn moge, het aantal der nateziene acten zeker niet verminderen zal.

Bij de herziening der bestaande Wetten op het zegel en de registratie, zal men er op bedacht zijn, alle gevreesde ongerieven voortekomen en vooral er voor zorgen dat de loop der processen niet worden belemmerd, door alle mogelijke faciliteiten voortedragen, even als tegenwoordig reeds de Koning telkens wanneer het geval van noodzakelijkheid zich heeft doen gevoelen om iemand niet in de vervolging van zijn goed-regt te beletten, het middel van credietgeving heeft toegestaan voor de kosten van registratie van stukken welke in regten dienden overgelegd te worden.

Men hoopt dat de Kamer bij het onderzoek der Wetten, met welker opstelling men bezig is, zal opmerken hoe zorgvuldig men bedacht is geweest om de belangen der ingezetenen met die der Schatkist overeen te brengen.

Ten slotte kan men echter niet nalaten optemerken, dat er wezenlijk niets rampspoedigs kan geweten worden aan eene belasting op acten en eigendomsveranderingen welke sedert eeuwen in deze landen bekend is, welke in vele opzigten veel hooger is in Engeland, in Frankrijk, en tegenwoordig in bijna alle andere rijken geheven en onder de billijkste, zekerste en meest algemeen werkende belastingen gerekend wordt.

Hier mede meent men, zoo veel de uitgebreidheid en talrijkheid der vragen en bedenkingen, en de tijd welke men aan derzelver beantwoording heeft durven besteden, zulks hebben toegelaten, aan de verlangde ontwikkeling van vele bijzonderheden te hebben voldaan.

Men verklaart zich echter bereid, om voor die Leden der vergadering die zulks zouden mogen verlangen, zoodanige meerdere toelichtingen te geven, als omtrent eenig punt, welks ontwikkeling niet genoegzaam berat-

telijk mogt geoordeeld worden, zoude kunnen verlangd worden; en de Minister van Financien zal daartoe bij zijn departement de noodige gelegenheid openen, men meent alzoo deze memorie te mogen besluiten met eenige aanmerkingen welke het derde of laatste gedeelte derzelve zal uitmaken.

Het zal voorts zoo wel uit het nu behandelde als uit de hier bijgaande gewijzigde stukken blijken, dat schier in alle opzigten, zoo veel dit maar eenigzins doenlijk was, aan het verlangen en de bedenkingen van de vergadering is te gemoet gekomen; dat de uitgaven op de tienjarige begrooting met ruim *vier en een halve millioen* zijn verminderd; dat vele posten geheel of gedeeltelijk voor het buitengewoone zijn bewaard; dat men zich den tusschentijd wil ten nutte maken om te beproeven wat meer onmiddelijk, wat meer achtervolgens kan worden bezuinigd, dat de sommen welke men van de verminderingen in het tienjarige, hetzij voor 1830, het zij later zal voordragen het voldoende bewijs kunnen opleveren, gelijk zij de volkomene waarborg zijn van het meest ernstig voornemen, om, met de reeds aangevangen bezuinigingen krachtdadig voort te gaan en reeds voor het volgende jaar daar van gedeeltelijk het genot te verzekeren; dat men die belastingen heeft vaarwel gezegd, welke minder den algemeenen bijval van de afdeelingen hebben ondervonden, en zich meer bijzonder tot *die* bepaald heeft, welke veel al door de meeste Leden waren ondersteund of voorgesteld; dat men, met ter zijde stelling van keuze, meerstellig zich aan het gewijzigd ontwerp B gehecht en de verhooging en verdeeling der middelen, zoodanig gerigt heeft, als naar luid der consideratien van vele Leden, op den meesten bijval kunnen doen hopen; dat men omtrent vele punten, en schier omtrent alle bijzonderheden, alle die inlichtingen met die rond en openheid gegeven heeft, voor welke de onderwerpen vatbaar bevonden zijn; — maar dat de Koning dan ook, na en tegen dit alles vertrouwt dat aanvankelijk uit het rapport der centrale Sectie, en later bij de beraadslagingen der Staten-Generaal zal mogen blijken, dat dezelve ook van hare zijde, die eendragt tusschen de beide deelen der Wetgeving, op billijken prijs stellen; toegevenheid zelfs van 's Konings eigen gevoelen aan dat van onderscheidene Leden der vergadering naar waarde schatten; en, aan vertrouwen door vertrouwen beantwoordende, die eenstemmigheid zullen bevorderen, zonder welke 's Konings grootste pogingen voor de welvaart des volks, en het behoud en den bloei van het lieve Vaderland niet met het gewenscht gevolg zouden worden bekroond.

Gouvernements antwoorden.

—

Tienjarige begrooting.

Exh. den October 1829.

AANSPRAAK van den Minister van Financien, bij het overbrengen van de ontwerpen van wetten, betrekkelijk de gewone tienjarige begrooting, aanvangende met 1830, *en de buitengewone begrooting over den jare* 1830.

EDEL MOGENDE HEEREN!

Gelast om aan U Edel Mogenden overteleggen de gewone en buitengewone begrootingen voor het tweede tienjarig tijdperk en voor de dienst van 1830, zoude ik den tijd van U Edel Mogenden noodeloos misbruiken, door eene zeer breede ontwikkeling, van alles wat tot die stukken betrekking heeft.

Gedurende de vorige zitting zijn aan U Edel Mogenden alle die toelichtingen gegeven, voor welke het onderwerp vatbaar was; alle die stukken medegedeeld, welke voor de Regering zelve, den grondslag leggen tot de zamenstelling der begrootingen, en zijn voor U Edel Mogenden de bijzonderheden omtrent alle de takken des bestuurs, zoo ruimschoots opengelegd, dat men het ter goeder trouw daarvoor mag houden, dat de onderscheiden deelen der wetgeving, omtrent dit gewigtig onderwerp, eene gelijke mate van kennis bekomen hebben.

Wat in die zitting, omtrent de tienjarige begrooting is voorgevallen, behoef ik niet te herinneren; het heeft een geheel nieuw werk ten gevolge gehad, hetwelk zoo veel doenlijk ingerigt naar vroeger geuitte wenschen, U Edel Mogenden, zoo men zich vleijen durft, zal in staat stellen om den zeer korten tijd, welke daartoe nog overig is, zoodanig aantewenden, dat orde en wet gehandhaafd, rust en vertrouwen bestendigd, en de bloei en welvaart van ons lieve vaderland voor alle deszelfs bewoneren duurzaam bewaard blijven.

Het werk, hetwelk ik de eer heb aan U Edel Mogenden op 's Konings last hierbij overteleggen, zal, zoo ik mij vleijen darf, het bewijs geven, dat de bevordering van dat doel als eene eerste, en het nut doen met het licht, hetwelk in de jongste zitting van U Edel Mogenden is verspreid, als een anderen pligt is beschouwd geworden.

Hoezeer dan ook, door het niet aannemen der begrooting, alles konde geacht worden tot den oorspronkelijken staat te zijn teruggebragt, heeft men echter gemeend, gedane toezeggingen niet te moeten onvervuld laten; aangekondigde besparingen te moeten verwezenlijken, en vele wijzigingen te moeten daarstellen, welke, met behoud van de voorschriften der grondwet, en de handhaving van aanbetrouwde belangen, aan het verlangen van U Edel Mogenden kunnen geacht worden te beantwoorden.

Zoo is de slotsom der gewone en buitengewone begrooting te zamen genomen, welke bij de vorige zitting op f 81,254,318 was geraamd, en door de bijvoeging van f 1,050,000, wegens de tweede Indische geldleening tot f 82,304,318 zoude zijn opgeklommen, doch bij 's Konings besluit van den 10den April ll. op f 79,154,454,41 is bepaald, thans tot f 77,853,200 terug gebragt, waarvan f 60,750,000 op het gewoon en f 17,103,200 op het buitengewoon voorkomen, en waardoor de berekende behoefte voor het jaar 1830 nog ruim f 1,300,000 minder bedraagt als bij het gedacht besluit is opgegeven, en omtrent *vier en een half millioenen* minder als vroegere berekeningen.

Zoo zal het in de bijzonderheden blijken, dat eenige uitgaven, welke, ook door U Edel Mogenden, daarvoor meer vatbaar zijn geoordeeld, naar het gewoon zijn terug gebragt; dat zeer vele anderen geheel of gedeeltelijk naar de eenjarige begrooting zijn afgevoerd; ja, dat vele onderwerpen, zoo als die der huishoudelijke uitgaven van alle administratien, tot een achtste op het buitengewoon voorkomen, en dat er alzoo eene ruime gelegenheid is voorbehouden, om die verdere vereenvoudigingen en bezuinigingen daartestellen, op welken het reeds gemeld Koninklijk besluit nog hopen doet.

Zoo zullen U Edel Mogenden, bij eene gezette inzage der stukken, duidelijk den aard en de hoegrootheid der gezamenlijke uitgaven op zich zelve, vinden aangewezen, zoodanig, dat alle onzekerheid, welke men vroeger gemeend heeft daaromtrent te bestaan, geheel is weggenomen.

Dit weinige in het algemeen zal genoeg zijn Edel Mogende Heeren, om tot de bijzonderheden te mogen overgaan, welke ik mij verpligt acht, omtrent de wetten, nog voor U Edel Mogenden te ontwikkelen.

Het zij mij vergund de aandacht van U Edel Mogenden, allereerst te vestigen op de begrooting en daarbij behoorende wetten voor het tweede tienjarige tijdperk, en daartoe door voorlezing, U Edel Mogenden bekend te maken met de wet tot vaststelling der eerste afdeeling van de begrooting, aanvang nemende met het jaar 1830.

(F. P.)

Ik zal niet blijven stilstaan bij de aanzienlijke vermindering van ruim acht millioenen, welke de vroegere raming der *gewone* uitgaven heeft ondergaan, daar, alleen door onderlinge vergelijking der gewone en buitengewone begrooting, de waarde dier vermindering kan beoordeeld worden, maar ik zal slechts doen opmerken, dat in allen gevalle een zeer aanzienlijk bedrag der vroeger op de tienjarige begrooting voorkomende uitgaven *of* bespaard *of* na het eenjarige is overgebragt.

De bijzondere hoofdstukken vorderen slechts eene vlugtige beschouwing, welke ik voornamelijk zal trachten dienstbaar te maken, om door een vergelijkend overzigt, van het vroeger voorgedragene, met het onderhavige, ook in verband met de buitengewone begrooting voor 1830, alles voor U Edel Mogenden tot de meeste duidelijkheid op te voeren.

EERSTE HOOFDSTUK.

Huis des Konings.

Voor hetzelve is bij de nog loopende tienjarige begrooting uitgetrokken	f 2,600,000.00
thans is daarvoor gebragt	-2,100,000.00
Verschil	f 500,000.00

Zijnde de vermindering, welke de eerste afdeeling van dit hoofdstuk heeft ondergaan, ten gevolge van de bepalingen der wet van 26 Augustus 1822 (staatsblad n°. 40).

TWEEDE HOOFDSTUK.

De Secretarij van Staat, de Hooge Kollegien enz.

De tienjarige begrooting, zoo als dezelve vroeger aan U Edel Mogenden is aangeboden geweest, bedroeg aanvankelijk	f 1,160,000.00
Volgens nadere bepaling moest van dat bedrag met het oogmerk van bezuiniging naar het buitengewoon worden afgevoerd	- 75,608.00
en het gewoon dus blijven	f 1,084,392.00

De thans opgemaakte nieuwe ramingen bedragen	
Gewoon	f 1,041,668.00
Buitengewoon	- 66,332.00
Te zamen	f 1,108,000.00

Voor de gezamenlijke uitgaven van het 2de hoofdstuk wordt dus minder aangevraagd f 52,000.

Het ⅓ der kosten voorkomende bij artikel 1 der 4de afdeeling *Gewoon*, is bij de buitengewone begrooting, slechts gebragt voor memorie, om dat het bedrag der ⅔ hetwelk bij de gewone begrooting is uitgetrokken, voldoende is tot bestrijding van al de uitgaven, aangezien, het voorzitterschap van den Raad van State, buiten bezwaar voor den lande, door ZIJNE KONINKLIJKE HOOGHEID den Prins van Oranje waargenomen wordende, het traktement van den Secretaris van Staat, Vice-President van den Raad van State, daardoor beschikbaar blijft.

DERDE HOOFDSTUK.

Departement van Buitenlandsche Zaken.

Bij de oorspronkelijk voorgedragene tienjarige begrooting, was voor dit hoofdstuk uitgetrokken f 737,000, en zulks met de bedoeling, om hetzelve slechts voor memorie in de buitengewone begrooting van het jaar 1830, op te nemen; later is bepaald en aan U Edel Mogenden opgegeven, dat van het gewoon, naar het buitengewoon, zoude worden afgevoerd f 38,000.

De thans opgemaakte ramingen bedragen:

Gewoon	f	660,875.00
Buitengewoon		76,125.00
Te zamen	f	737,000.00

Dit hoofdstuk heeft dus geene vermindering ondergaan; dat de vroeger aangevraagde som daarvoor niet vatbaar was, blijkt uit de specificatie der kosten van de missien buiten 's lands en die der konsulaten, waarvan het bedrag, verre de sommen overtreft, welke daarvoor worden uitgetrokken; dit verschil tusschen de nog bestaande behoeften, en hetgeen tot dekking daarvan wordt aangevraagd, maakt veranderingen en besparingen noodzakelijk, en bewijst dat men op de daarstelling derzelve bedacht blijft.

VIERDE HOOFDSTUK.

Departement van Justitie.

In het ontwerp van begrooting, hetwelk aan de beraadslagingen der Staten-Generaal is onderworpen geweest, was voor dit hoofdstuk aanvankelijk gebragt, eene somme van	f 2,800,000.00
Later is bepaald dat die som door afvoer naar het buitengewoon zoude worden verminderd met	521,996.40
op dien voet zoude dus het gewoon hebben bedragen	f 2,278,003.60
Bij de thans opgemaakte nieuwe ramingen is op het gewoon uitgetrokken	f 2,200,000.00
en bij het buitengewoon	280,000.00
Te zamen	f 2,480.000.00

dus f 320,000.00 minder als bij het eerste ontwerp van tienjarige begrooting was aangevraagd, doch f 201,996.40 meer dan hetgeen voor het departement van Justitie, gewoon en buitengewoon te zamen genomen, voor het jaar 1829 is toegestaan.

Deze verhooging acht men, voor het jaar 1830 voldoende, aangezien de nieuwe organisatie der regterlijke magt, niet in deszelfs geheel met den ingang van 1°. Januarij aanstaande zal kunnen worden in werking gebragt.

VIJFDE HOOFDSTUK.

Departement van Binnenlandsche Zaken.

Bij het eerste ontwerp van gewone begrooting, zoo als hetzelve aanvankelijk is voorgedragen geworden, was voor dit hoofdstuk gebragt....	f 7,800,000.00
Later is bepaald dat de daaronder begrepen kosten van de *Roomsch Katholijke Eeredienst* een afzonderlijk hoofdstuk zouden uitmaken. Die kosten waren geraamd op....................	2,450,000.00
Er bleef alzoo voor het 5de hoofdstuk....................	f 5,350,000.00
Van deze som had men alverder opgegeven naar het buitengewoon te zullen afvoeren....................	1,613,755.18
Het 5de hoofdstuk der gewone begrooting zoude dus hebben bedragen....................	3,736,244.82

Het was destijds niet mogelijk, met genoegzame zekerheid en naauwkeurigheid te berekenen welke som wegens dit hoofdstuk, in de buitengewóne begrooting voor het jaar 1830, zoude moeten worden opgenomen, boven en behalve het bedrag, hetwelk was opgegeven, van de tienjarige begrooting te zullen worden afgevoerd; de thans opgemaakte ramingen, bieden een overzigt aan, van het geheel beloop der uitgaven, over de dienst van 1830, en leveren de volgende uitkomst op:

Gewoon....................	f 3,800,000.00
Buitengewoon....................	3,330,000.00
Te zamen	f 7,130,000.00

Van de verplegingskosten der gevangenen, is in plaats van f 369,319.68, slechts f 170,181.03, op het buitengewoon gebragt; terwijl van de kosten voor het onderwijs, de kunsten en wetenschappen, in plaats van de vroeger opgegevene f 150,000.00 naar het buitengewoon is afgevoerd f 217,800.00.

ZESDE HOOFDSTUK.

Departement voor de Zaken der Hervormde Kerk enz.

Dit hoofdstuk heeft in vergelijking met hetgene vroeger aan U Edel Mogenden is voorgedragen geweest, slechts geringe veranderingen ondergaan.

Voor hetzelve was bij het toenmalig ontwerp der tienjarige begrooting uitgetrokken f 1,400,000, en zulks met de bedoeling om daarvoor bij de buitengewone begrooting van 1830, niets aan te vragen; thans is van de kosten van het Hoofdbestuur, even als van die van alle andere Departementen ⅓ naar het buitengewoon overgebragt, terwijl daartegen het 2de artikel der 8ste afdeeling is verhoogd met f 4,200.00. Het gewoon bedraagt dus zoo als vroeger...... f 1,400,000.00

en het buitengewoon....................	4,200.00
Te zamen	f 1,404,200.00

ZEVENDE HOOFDSTUK.

Departement voor de Zaken der Roomsch Katholijke Eeredienst.

De kosten van de Roomsch Katholijke Eeredienst zijn thans overeenkomstig het reeds vroeger bepaalde, geheel afgescheiden van die van het Departement van Binnenlandsche Zaken, waaronder zoo als bereids hier voor is aangemerkt, die

kosten bij het aanvankelijk aan U Edel Mogenden aangeboden ontwerp van tienjarige begrooting, begrepen waren tot een beloop van f 2,450,000.00

Van deze som is thans bij de gewone begrooting uitgetrokken f	2,196,250.00
Zoo dat, ingeval het te voorzien ware dat de nieuwe kerkelijke organisatie, te rekenen van den 1sten Januarij aanstaande geheel zoude kunnen zijn tot stand gebragt, als dan in de buitengewone begrooting voor 1830 zoude hebben moeten worden opgenomen	253,750.00
Te zamen f	2,450,000.00

Het aanvragen van het volle bedrag dier som voor het eerstvolgend dienstjaar is geoordeeld niet noodig te zijn, omdat men kan aannemen, dat de nieuwe kerkelijke organisatie niet in haar geheel, te rekenen van den 1sten Januarij 1830, zal in werking komen, en dus de som van f 2,196,250, welke op de gewone begrooting is gebragt, met die van f 3,750, welke bij de buitengewone is uitgetrokken, voor het eerstvolgend jaar voldoende zullen zijn; bedragende die twee sommen, ofschoon f 250,000 minder dan in de aanvankelijk in 1828 aangeboden tienjarige begrooting was opgenomen, echter nog f 400,000 meer, dan bij de loopende tienjarige begrooting voor de Roomsch Katholijke Eeredienst is toegestaan.

ACHTSTE HOOFDSTUK.

Departement voor de Marine en Kolonien.

Voor dit hoofdstuk was bij de aanvankelijk ontworpen gewone begrooting uitgetrokken	f 5,920,000.00
Later is bepaald dat van die som naar het buitengewoon zoude worden overgebragt	509,955.02
Het gewoon zoude dus op dien voet hebben bedragen	f 5,410,044.98

Terwijl het verder benoodigde jaarlijks bij de buitengewone begrooting zoude worden aangevraagd.

De thans opgemaakte ramingen, bedragen, gewoon	f 6,000,000.00
Buitengewoon	2,700,000.00
Te zamen	f 8,700,000.00

De verhooging van het gewoon is het gevolg van de nieuwe verdeeling der behoeften, tusschen de tienjarige en de buitengewone begrooting, en het althans gedeeltelijk overbrengen op het gewoon van kosten, welker plaatsing op het buitengewoon vroeger minder bijval heeft gevonden.

NEGENDE HOOFDSTUK.

Departement van Financien.

Volgens het gewijzigd ontwerp van tienjarige begrooting hetwelk aan de overwegingen van U Edel Mogende is onderworpen geweest, zoude het 9e hoofdstuk dier begrooting hebben bedragen f 29,822,814.97.

De thans opgemaakte ramingen bedragen, gewoon	f 24,771,207.00
Buitengewoon	– 9,012,793.00
Te zamen	f 33,784,000.00

De vermindering van het bedrag der gewone begrooting is hoofdzakelijk daaraan toeteschrijven, dat overeenkomstig den wensch van onderscheidene leden dezer Vergadering in de buitengewone begrooting zijn opgenomen de renten van het nog niet ingetrokken gedeelte der kapitalen werkelijke rentegevende schuld, welke volgens onderscheidene wetten zijn gecreëerd sedert den 31sten December 1819 tot en met den 3den Maart 1825.

Behalve de bedoelde renten zijn ook thans, bij afwijking van het vroeger plaats gehad hebbende, onderscheidene uitgaven gedeeltelijk op de buitengewone begrooting gebragt, en zulks ten einde later de aanvragen bij die begrooting zouden kunnen worden verminderd, naar gelang de loop der zaken en mogelijke veranderingen of vereenvoudigingen daartoe de gelegenheid zullen doen geboren worden.

Voorts valt omtrent dit hoofdstuk aantemerken, dat de administratie- en perceptiekosten, der middelen en belastingen thans specifiek, in de ramingen der uitgaven zijn opgenomen, en dus niet van de opbrengsten zijn afgetrokken.

TIENDE HOOFDSTUK.

Departement van Oorlog.

Bij het eerste ontwerp van tienjarige begrooting, hetwelk in 1828 aan U Edel Mogenden is aangeboden geworden, was voor dit hoofdstuk uitgetrokken .... f 16,277,916.36

Terwijl later werd bepaald dat deze som door afvoer naar het buitengewoon zoude worden verminderd met........ - 903,962.32

Blijft f 15,373,954.04

Daaronder niet begrepen de subsistentien voor de verschillende korpsen, waarvan de kosten thans ten bedrage van f 1,856,973.13 ook naar aanleiding der overwegingen van de jongste zitting, in het gewoon zijn opgenomen, zoo dat de ramingen bedragen:

Gewoon........ f 16,580.000.00

Buitengewoon........ - 1,630,000.00

Te zamen..... f 18,210,000.00

De wet tot vaststelling der middelen ter voorziening in de uitgaven begrepen in de eerste afdeeling der begrooting, aanvang nemende met 1830, met welke ik thans U Edel Mogenden moet bekend maken, is van den volgenden inhoud:

(*F. P.*)

Zij behoeft, na alles wat daaromtrent in de vorige zitting gezegd is, schier geene opheldering; U Edel Mogenden zullen ontwaren dat de belasting op het *gemaal* niet wordt voorgedragen; dat de opbrengst der regten op den *in-*, *uit-en doorvoer*, welke vroeger gedeeltelijk onder de gewone inkomsten was opgenomen, thans geheel voor de buitengewone begrooting is behouden; dat de afschrijvingen voor de suiker, bij uitvoer, eene zeer geringe wijziging hebben ondergaan, door nader onderzoek gebillijkt; en dat de kortingen voor het verlies op de raffinade van het zout, eenigzins meer zijn geëvenredigd, aan de innerlijke waarde der onderscheidene soorten.

U Edel Mogenden zullen eindelijk bevinden dat de ramingen, welke nagenoeg overeenstemmen met den opbregst der middelen over de laatste vijf jaren door een genomen, aan de vroegere, zoo wel als aan de berekeningen van sommige leden uwer Vergadering zelve, beantwoorden; en dat het dan ook daarvoor kan worden gehouden dat, zonder onvoorziene omstandigheden, het rendement der-

zelve door voldoende wetten beschermd, de behoeften bevredigen, en alle te kort, en daaruit voortspruitende verwarring in de geldmiddelen van den Staat, voorkomen zal.

Ik ga thans over tot de wet op de nationale schuld en tot de regeling der belangen van het Amortisatie-Syndicaat.

(*F. P.*)

Ook omtrent deze wet, welke bij vergelijking met de eerst voorgedragene geene andere verandering heeft ondergaan, dan de zoodanige, welke omtrent het juist bedrag van sommen, door verder tijdsverloop was noodzakelijk geworden, zal ik kort zijn.

In de vorige zitting van U Ed. Mogenden, is over deze instelling en den staat van dezelve zoo als die aan U Ed. Mogenden is opengelegd, het genoegzame licht verspreid; wordt het echter noodig, dan ben ik bereid in meerdere bijzonderheden te treden; en de groote voordeelen te ontwikkelen op welke zij roemen mag; trouwens die instelling, derzelver loop en werkzaamheden zijn door wetten geregeld; het nut dat zij aanbrengt, en het vertrouwen dat zij met regt inboezemt, schijnen door de ondervinding bevestigd; dat zij vele lasten voor de natie heeft voorgekomen, vele bezwaren verligt, en aan het publiek crediet, die mate van vastheid en effenheid heeft verzekerd, welke voor alle belanghebbenden in den Staat zoo wenschelijk is, kan niet betwist worden, en dat men van de zijde der regering dan ook noch rede noch grond vindt, om op het te dezen wettig bestaande, te rug te komen, zal U Edel Mogenden niet bevreemden.

Ik merk overigens alleen op, dat het 5e artikel der onderhavige wet strekt, om meerdere verzekering te geven, dat de som van f 768,350, welke oorspronkelijk was bestemd, om de daarbij genoemde kapitalen binnen eene bepaalde tijdsruimte te vernietigen, uitsluitend tot den inkoop van *werkelijke schuld*, en alzoo tot dat doel zal worden besteed; terwijl men daarbij de verzekering gevoegd heeft, dat, naar gelang de omstandigheden dit noodig of raadzaam maken, ter meerdere versterking dier aflossing grooter sommen op de eenjarige begrooting zullen gebragt worden; iets, waartoe men de Regering steeds zal geneigd vinden, indien het, zonder verhooging van lasten en buiten bezwaren der ingezetenen, kan geschieden.

Ten slotte van mijne beschouwing der tienjarige begrooting, heb ik het genoegen U Edel Mogenden te kunnen zeggen, dat de herziening der bestaande wetten op de *patenten* en het *personeel*, het *binnen- en buitenlandsch gedisteleerd*, den *wijn*, het *bier* en den *azijn*, de *suiker* en het *zout*, werkelijk sedert Uwe jongste zitting heeft plaats gehad en volbragt is, zoodanig, dat dit moeijelijk en belangrijk werk aan U Edel Mogenden ten spoedigste zal worden overgelegd, en, zoo ik mij vleijen durf, een nieuw bewijs zal opleveren van 's Gouvernements gezindheid, om niets aan dat geheel te onttrekken, welks voltooijing op 's Rijks welvaart en het geluk des Nederlandschen volks eenen zoo beslissenden invloed heeft.

Hiermede ga ik over Edel Mogende Heeren, tot de behandeling van hetgeen behoort tot de buitengewone begrooting van 1830 of daarmede in verband staat.

In de eerste plaats biede ik U Edel Mogenden aan, de gewone opgave van het gebruik door het Amortisatie-Syndicaat gemaakt, van de som van f 2,800,000.00, door de wet bestemd, om gedurende het jaar 1829, tot aankoop en aflossing van schuld te worden besteed: dit stuk doet zien dat de gedachte instelling, ook te dezen deszelfs verpligtingen naauwkeurig heeft vervuld, en de tevens overgelegde deliberatie van de algemeene vergadering van het Amortisatie-Syndicaat, strekt ten grondslage van de wet tot bepaling der som, welke gedurende het jaar 1830 tot aankoop en aflossing van schuld zal besteed worden, welke wet van den volgenden inhoud is:

(*F. P.*)

De beperking der som voor 1830 op f 1,750,000.00, staat in verband met de hervatting van den inkoop over sommige kapitalen werkelijke schuld, welke tot 1829 is opgeschort geweest, en waarvoor alzoo de straks reeds gemelde som van f 768,350.00 met den aanvang van 1830 bestemd blijvende, zal het fonds voor inkoop en aflossing ruim *vijf en twintig ton* uitmaken, hetgeen met de vroeger aan U Edel Mogenden overgelegden staat van baten en lasten van het Amortisatie-Syndicaat, geheel overeenstemt.

De wet tot vaststelling van de buitengewone begrooting voor het jaar 1830, is van den volgenden inhoud:

(*F. P.*)

De daarbij gebragte uitgaven, zijn, voor zoo verre ze gedeelten uitmaken van of betrekking hebben tot die der tienjarige begrooting, reeds bij de toelichting der hoofdstukken van dezelve behandeld; — U Edel Mogenden zullen, bij inzage, ontwaren, dat, behalve eene gedeeltelijke overbrenging van zeer vele uitgaven naar het buitengewoon, op hetzelve een aantal voorwerpen van uitgaaf voorkomen, welke men, *of* als meer veranderlijk van aard, *of* als meer vatbaar voor opzettelijke overweging, gedurende het nu intetreden tijdperk, gemeend heeft daarop te mogen brengen; door al hetwelk deze begrooting, welke men vroeger gemeend had tot f 12,500,000 te zullen beperken, thans, niettegenstaande de subsistentien voor het leger en vele andere belangrijke uitgaven, ten gevolge der bedenkingen in de jongste zitting gemaakt, van deze naar het gewone zijn teruggevoerd, tot een bedrag van ruim f 17,000,000 geklommen is; en, indien ik daarbij slechts aanstip, dat op deze buitengewone begrooting de kosten van waterstaat, scheepvaart en maritime werken met *ruim zeven tonnen gouds*; die der gevangenissen, zoo voor verpleging als gebouwen met ruim f 270,000, en die van al de takken van onderwijs, de kunsten en wetenschappen met bijna f 460,000 voorkomen, dan zullen U Edel Mogenden in de overtuiging deelen, dat, bezield met het voornemen, om van den eenen kant geene uitgaven te bestendigen dan de volstrekt noodige, en van de andere zijde, de onvermijdelijke met ernst te handhaven, men geenszins geschroomd heeft, om de belangrijkste deelen der administratie al meer en meer algemeen te doen kennen en jaarlijks met U Edel Mogenden te overwegen.

De staat der pensioenen, zal bij vergelijking met de vorige, aan U Edel Mogenden, de veranderingen kenbaar maken welke daarin zijn voorgevallen; de oorspronkelijke registers der gepensioneerden van een te grooten omvang en minder geschikt zijnde, om met zeer groote kosten gedrukt te worden, zullen, zoo als dit door mij in Uw Edel Mogenden jongste zitting is toegezegd, voor al de leden uwer Vergadering bij mijn Ministerie opengesteld zijn, en de kennis van dat onderwerp, daardoor tot in deszelfs geringste bijzonderheden voor U Edel Mogenden verkrijgbaar gesteld worden.

Het tweede onderdeel der buitengewone begrooting is, gelijk dit reeds in de jongste zitting was aangekondigd, achterwege gelaten. Hetzelve leidde tot eene meer ingewikkelde zamenstelling welke thans geheel noodeloos geworden is; oorspronkelijk ingesteld tot het jaarlijksch overzigt van het gebruik der dertig millioenen onder andere bestemd voor de bevestiging van het zuidelijk frontier, en de verbetering der communicatien houdt dat doel op, nadat het slot van dit kapitaal reeds geheel op de begrooting van 1829 gebragt is: — Ten einde echter zelfs den schijn te vermijden van aan U Edel Mogenden iets te onttrekken, wat bij dat tweede onderdeel volgens de bestaande wetten, aan dezelven wierd voorgelegd, hetgeen nu alleen uit afloopende en jaarlijks verminderende betalingen bestaat, is het bedrag daarvan in de wet tot vaststelling van de middelen ter bestrijding der uitgaven voor 1830 opgenomen, en daarbij een' staat overgelegd, aanwijzende de bestanddeelen van het *bedrag* hetwelk bij *die wet* wordt vastgesteld.

Intusschen, gelijk door het wegvallen der hulpbronnen, welke het zoo evengemeld kapitaal van 30 millioenen voor de bedoelde uitgaven oplevert, die behoeften zelven niet geheel hebben opgehouden te bestaan, en het voortzetten der wegen, voor den bloei en welvaart van onderscheidene deelen des Rijks onmisbaar is, zoo is dan ook daarvoor op de buitengewone begrooting eene som van omtrent f 900,000 gebragt, grootendeels ter voltooijing van wegen, welke reeds begonnen zijn; terwijl dat bedrag, hoofdzakelijk dient tot ondersteuning en bevordering van communicatien, welke door gewesten, gemeenten en particulieren gedaan, en bevonden worden met de belangen van meer of min aanzienlijke gedeelten des Rijks in het naauwste verband te staan.

Ten slotte merk ik omtrent de uitgaven, gebragt op de begrooting van 1830, nog aan.

1°. Dat slechts de helft of *f* 525,000 tot rentbetaling en aflossing van de laatste Indische leening is gebragt, om dat, voorloopig niet meer noodig schijnt; en het tot heden onzeker blijft, of het geheel bedrag dier leening, immers in 1830 zal behoeven gebruikt te worden.

2°. Dat men de *mijnen* en de *jagt* heeft achterwege gelaten; *de eerste* om dat ze, naar de daarvoor bestaande wetten, met de eigenlijke Staats-uitgaven in geen verband staan, en alleen jaarlijks de redevances bij de wet moeten bepaald worden; de *tweede* om dat men zich vleidt door nadere wettelijke verordeningen zoodanige verbeteringen daar te stellen, welke op dat onderwerp van invloed zullen kunnen zijn, en de overweging van hetzelve, meer voegzaam kunnen doen verschuiven; en eindelijk 3°. dat de kosten voor het kadaster gebragt, onvermijdelijk zijn, zal men dat werk met 1831 voltooid zien, en door alle bereids gedane en verder te doene opofferingen eenmaal de vruchten plukken van eenen arbeid, aan welke reeds zoo veel tijd en geld zijn besteed geworden.

Wat betreft de wet tot vaststelling der middelen ter bestrijding der uitgaven begrepen in de 2de afdeeling der begrooting voor 1830; zij is van den volgende inhoud.

(F. P.)

Ik zeg daarvan alleen: dat de raming der buitengewone inkomsten voor het jaar 1830, de meest duidelijke uiteenzetting bevat der baten wegens vroegere diensten, voortvloeijende, het zij uit meer gedane dan geraamde ontvangsten, het zij uit minder plaats gehad hebbende dan berekende uitgaven.

Zoo mede dat men bij de zamenstelling dier raming is indachtig geweest aan de wenschen vroeger in deze Kamer geuit.

Tot dus verre heeft men het soort van baten, dewelke ik bedoel, slechts als zoodanig opgenomen in de rekening welke aan U Edel Mogenden wierd medegedeeld, het jaar volgende op de vaststelling der begrooting ten behoeve van welke die baten waren gebragt; thans zullen U Edel Mogenden de vier eerste posten der buitengewone inkomsten voor het jaar 1830, in de nu overgelegd wordende rekeningen aantreffen: eene wijziging van het vroeger plaats gehad hebbende, waardoor, zoo ik mij durf vleijen, aan alle omtrent dit onderwerp gemaakte bedenkingen zal zijn te gemoet gekomen; — die rekeningen, welke volkomen aan vroeger overgelegde aansluiten, gaan vergezeld van staten, aanwijzende den opbrengst der middelen over de *laatste vier* maanden van het vorige en de *acht eerste* maanden van het loopende jaar. — Uit deze stukken zal het aan U Edel Mogenden blijken, dat de middelen over het geheel bij voortduring aan de verwachting voldoen; terwijl zoo de inkomende en uitgaande regten, eenigzins zijn verminderd, dit meer aan tijdelijke en toevallige dan wel aan duurzame en verontrustende oorzaken kan worden toegeschreven.

U Edel Mogenden zullen al verder zien, dat, met bestendiging der bestaande opcenten, de behoeften voor 1830, door de inkomsten zullen kunnen bestreden worden; maar het zal derzelver aandacht niet ontgaan, dat de waarschijnlijke vermindering der inkomsten uit vroegere diensten van het nu afloopend tienjarig tijdvak voortvloeijende, dezen, voor de buitengewone begrooting zoo gunstigen staat, bij volgende jaren zoude kunnen doen veranderen, en eene verhooging der opcenten onvermijdelijk maken.

Dan Edel Mogende Heeren, men meent aan geene noodelooze bekommernissen voor de toekomst voedzel te moeten geven; indien toch van den eenen kant al meer en meer voortgezette vereenvoudiging en bezuiniging, waarmede men, zonder omtezien, wenscht voorttegaan, de uitgaven kan verminderen, en van de andere zijde, een billijk maar vast en wel verzekerd stelsel van wetten, 's Rijks inkomsten beschermd en verzekerd; indien de vrede naar buiten bewaard, rust en orde van binnen gehandhaafd blijven, en de vruchten van welvaart en nijverheid alomme geplukt worden, dan kan men de toekomst zonder schroom tegengaan, en worden de middelen meer gemakkelijk, om de moeijelijkheden te overwinnen, welke ons op den weg des tijds mogten ontmoeten.

Ik onderwerp Edel Mogende Heeren geheel dit werk aan Ulieder overweging, en verklaar mij ten slotte bereid en gemagtigd, om aan U Ed. Mogenden alle die verdere toelichtingen en ontwikkelingen te geven, welke zouden kunnen verlangd worden; en zulks op al die wijzen, welke de meest geschikten zouden kunnen geoordeeld worden om die overeenstemming tusschen de onderscheidene deelen der wetgeving te helpen bevorderen, welke niet alleen het doel der grondwet en den wensch des Konings is, maar ook het bolwerk der vrijheid en de bron van duurzaam geluk zijn zal voor het volk van Nederland.

PROCES-VERBAAL van de zevende afdeeling betrekkelijk de project-wetten tot regeling der gewone tienjarige begrooting, aanvangende met 1830, en der buitengewone begrooting over den jare 1830, en alle daartoe betrekkelijke door het Gouvernement overgelegde stukken.

's Gravenhage, Maandag den 2den November 1829.

Tegenwoordig de Heeren: *De Stassart*, *Repelaer*, *Hinlópen*, *de Borchgrave*, *van Sasse van Ysselt*, *van Boelens*, *van Nagell*, *van Genechten*, *de Bousies*, *G. G. Clifford*, Vice-President.

De afdeeling heeft betrekkelijk de wijze van onderzoek der project-wetten tot regeling der gewone tienjarige begrooting, aanvang nemende met 1830, en der buitengewone begrooting over den jare 1830, benevens alle daartoe behoorende door het Gouvernement overgelegde stukken, besloten, dat dezelve, tot leiddraad harer overwegingen en onderzoek neemt de aanspraak van den Minister van Financien, bij het overbrengen van die ontwerpen van wetten gehouden; telken reize daar waar Z. E. overgaat tot de vermelding van eene dier project-wetten, alsdan die wet te lezen en daarna artikels-gewijze te behandelen. In het onderzoek wat aanbelangt de bepaling der Rijks uitgaven, de gewone en buitengewone begrooting, benevens den staat der afloopende betalingen, waarin door het Amortisatie-Syndicaat wordt voorzien, te zamen te nemen, ten einde op de verschillende bijzonderheden in die stukken voorkomende, eerst de verschillende aanmerkingen te maken, en daarna uit dezelve, bij wijze van algemeen overzigt, de resultaten op te maken en aan te geven welke de afdeeling oordeelt dat uit dezelve spruiten.

Vervolgens overtegaan tot die gedeelten van de aanspraak van Z. E. den Minister voormeld, waarin gehandeld wordt eerst over de concept-wet, vaststellende de middelen ter voorziening in de uitgaven van de tienjarige of gewone begrooting, die concept-wet, na geheele lectuur vervolgens artikelsgewijze behandelende, daarbij voegende het onderzoek der concept-wet tot regeling der middelen voor de uitgaven begrepen in de buitengewone begrooting voor 1830, na de specifieke behandeling van beide optemaken en aantegeven de resultaten harer overweging betrekkelijk het haar voorgestelde algemeene stelsel van 's Rijks middelen.

Eindelijk ten slotte te behandelen dat gedeelte van de aanspraak van Z. E. den Minister voormeld, waarin gehandeld wordt over de concept-wet op de nationale schuld, en tot regeling der belangen van het Amortisatie-Syndicaat, alsmede die tot bepaling der som, welke gedurende 1830 tot aankoop en aflossing van schuld zal besteed worden.

Aldus den gang der werkzaamheden geregeld hebbende, en eer de afdeeling tot het onderzoek der concept-wetten zelve overgaat, verklaren drie leden hunne

denkwijze over het uitbrengen hunner stem over de begrooting in het algemeen, en hebben deswegens overgelegd de nota's A en B, welke ten slotte van dit proces-verbaal worden gebragt.

Daarna de voorafspraak van den Minister van Financien gelezen zijnde, merkt de meerderheid der afdeeling aan, dat zij niet zoo gereedelijk met Z. E. kunnen toestemmen, dat in de vorige zitting aan de Staten-Generaal de bijzonderheden omtrent *alle* de takken des bestuurs zoo ruimschoots zijn opengelegd geworden, dat de onderscheiden deelen der wetgeving te regt kunnen gezegd worden *eene gelijke mate* van kennis te hebben bekomen.

Vervolgens de *concept-wet tot vaststelling der eerste afdeeling der begrooting, aanvang nemende met* 1830, gelezen hebbende, gaat de afdeeling over tot het onderzoek van de verschillende hoofdstukken van dezelve.

Op hoofdstuk I, *Huis des Konings*, wordt geene aanmerking gemaakt.

Op hoofdstuk II, *Secretarij van Staat, de Hooge Kollegien enz.* wordt op afd. II, art. 1 lit. A en B aangemerkt dat deze uitgaaf welke in het vorige ontwerp van begrooting gesteld was op f 10,600, nu met f 650 vermeerderd is, en dat nu van een directeur van het kabinet melding wordt gemaakt, welke in het vorige ontwerp niet voorkwam.

In afd. V, art. 2, litt. *b*. *c* en *d*, merkt de afdeeling op, dat er eene zeer aanzienlijke vermindering wordt voorgedragen betrekkelijk de referendarissen van de eerste en van de tweede klasse, en van de commiesen van staat, en wel ten bedrage van f 14,200 in vermindering van uitgaven.

De afdeeling is van oordeel dat de bezuiniging ten deze ook zoude hebben kunnen gebragt worden op het art. 1 en wel bijzonderlijk op litt. *e* aldaar, zijnde de toelage van vier en twintig Staatsraden.

En op afd. VII. litt *c* merkt de afdeeling aan dat de toelage aan den thesaurier van de orde van den Nederlandschen leeuw, voor schrijfloonen en verdere uitgave eene vermindering schijnt toetelaten, als men bedenkt dat die ambtenaar een traktement geniet van f 2,000, en bovendien nog eene suppletie van traktement van f 2500, welke door het Amortisatie-Syndicaat wordt uitbetaald.

Hoofdstuk III. *Departemeut van Buitenlandsche Zaken.*

Heeft geene aanmerking opgeleverd.

Hoofdstuk IV. *Departement van Justitie.*

Op afd. I, art. 1—3, vraagt de afdeeling, of deze uitgave niet grootendeels zal wegvallen na de definitive in werking brenging van de organisatie der regterlijke magt: ⅓ gedeelte van het geraamde wordt, wel is waar, op de jaarlijksche of buitengewone staat van begrooting overgebragt, doch dit schijnt de afdeeling toe niet genoegzaam te zijn.

Ook schijnt er eene misstelling ingeslopen te zijn, in de uitdrukking der som, welke Z. E. den Minister van Financien zegt, dat meer wordt aangevraagd dan hetgeen voor het Departement van Justitie, gewoon en buitengewoon te zaam genomen, voor het jaar 1829 is toegestaan. Zijnde die som, volgens de zamentelling der afdeeling, niet f 201,996.40, maar wel f 200,296.40.

Hoofdstuk V. *Department van Binnenlandsche Zaken.*

Vijf leden zijn van gevoelen, dat dit hoofdstuk te veel artikelen van verschillende administratie te zaam bevat, dat het noodzakelijk en nuttig is dezelve af te scheiden, ten einde de sommen in uitgaaf bestemd voor het eene, niet kunnen worden aangewend tot bestrijding van die van een ander; dat er mitsdien eene splitsing in meerdere hoofdstukken van hetgeen thans onder dit hoofdstuk V begrepen wordt, behoorde plaats te hebben, ten einde de overbrenging van uitgave van die verschillende takken van bestuur, wanneer dezelve mogt vereischt worden, ingevolge art. 127 der grondwet, met mede instemming van de Staten-Generaal te doen geschieden.

Afd. I, art. 1, litt. b. De afdeeling wenscht te verkrijgen eene speciefieke opgave der administrateuren en der traktementen van ieder, alhier te zamen opgegeven, en is van oordeel dat het nuttig ware, dat in het algemeen deze hoofdambtenaren, minder als thans, naar buiten werkten, maar hunne functien meer ondergeschikt aan den Minister wierden ingerigt, en zulks bij ieder departement waar dezelve fungeren.

Afd. IV. De afdeeling wenscht eene specificatie te erlangen van de algemeene kosten van den waterstaat, alhier voorkomende.

Afd. X, art. 1 en 2. De afdeeling vraagt waarom betrekkelijk deze traktementen en reis- of verblijfkosten niet even als voor anderen ⅓ wordt afgetrokken en voorloopig op de jaarlijksche of buitengewone begrooting gebragt.

Afd. XI, art. 1—7. De afdeeling verlangt onderrigt te worden of de bezuinigingen alhier voorkomende, gevonden worden op het getal of wel op de jaarwedden der Hoogleeraren en der overige ambtenaren en bedienden bij de Hooge Scholen. Verder merkt de meerderheid der afdeeling, ter gelegenheid van deze en de volgende 13de, 14de en 15de afdeelingen aan, dat men beter in staat zoude zijn de onkosten alhier voorgedragen juist te beoordeelen, wanneer men bekend was met het ontwerp van wet betrekkelijk het onderwijs in het algemeen en met de bijzonderheden welke men hoopt in dezelve te zullen vinden.

Betrekkelijk art. 7, *Athenæum te Franeker*, zijn *vier* leden der afdeeling van gedachten, dat deze onkosten geheel en al van de Rijks begrooting moesten afgelaten worden, als beschouwende, dat dezelve meer eigenaardig moeten komen ten laste van de provincie Vriesland of van de stad Franeker.
Twee leden der afdeeling meenen dat ten minste deze uitgaaf zijne plaats behoort te hebben op de jaarlijksche of buitengewone begrooting. Eindelijk verklaren *drie* leden der afdeeling te verkiezen de uitgaaf te laten bestaan op de gewone begrooting, zoo als dezelve daarop thans wordt voorgesteld.

Afd. XVIII. De afdeeling vraagt waarom deze traktementen en reis- en verblijfkosten niet als zoo vele andere voor ⅓ gedeelte zijn gebragt op de jaarlijksche of buitengewone begrooting?

Hoofdstuk VI. *Departement voor de Zaken der Hervormde Kerk, enz.*

Afd. VIII, art 2. De afdeeling wenscht onderrigt te worden, waarvoor de vermeerdering van de uitgaven van dit artikel dienen zal, wordende hetzelve in plaats van f 6000, zoo als in het vorige ontwerp der tienjarige begrooting gesteld was, nu verhoogd op f 10,200; daar het aan de meerderheid der afdeeling toeschijnt de vermeerdering van traktementen der Leeraren niet te kunnen zijn, welke door vele leden der verschillende afdeelingen in de vorige zitting is gevraagd geworden; blijvende de meerderheid der afdeeling ook nu op de vervulling dier wensch aandringen.

Art. 3. De meerderheid der afdeeling oordeelt dat deze uitgave voor onderstandgelden aan kerken enz. eigenaardig zijne plaats moest hebben, niet op deze gewone maar eerder op de jaarlijksche of buitengewone begrooting, als zijnde ongewis en variabel.

Hoofdstuk 7. *Departement voor de zaken van de Roomsch Katholijke Eeredienst.*

Eenige leden van de afdeeling kunnen den waren grond niet bevroeden, waarom een gedeelte der kosten van het kerkelijk bestuur in het Aartsbisdom van Mechelen en in de verdere Bisdommen, alsmede die voor het Roomsch Katholijk Kerkgenootschap, voor toelagen aan de Pastoors, Desservanten en Vicarissen in de onderscheidene provincien, overgebragt wordt op de buitengewone begrooting, daar dezelve kosten toch bepaald zijn en spoedig voor derzelver volle montanten zullen moeten worden besteed, terwijl men tevens de juistheid niet gevoelt van hetgeen de Minister van Financien, ten deze in zijne aanspraak stelt, dat namelijk ingeval de nieuwe kerkelijke organisatie, te rekenen van 1°. Januarij aanstaande, geheel zoude kunnen zijn tot stand gebragt, er alsdan

f 253,750 op de begrooting voor 1830 zoude hebben moeten worden opgenomen, maar men in tegendeel oordeelt, dat in dat geval de jaarlijksche begrooting met f 381,581.62 zoude zijn vermeerderd, zijnde het bedrag van de beide sommen, welke in het ontwerp van de begrooting voor 1830 ten deele *per memorie* worden uitgetrokken.

Afd. I. Art 1. De som voor traktementen te dezen vermeld, schijnt aan de meerderheid der afdeeling te hoog gesteld te zijn, en dezelve is van meening, dat hiervoor zoo veel niet zal vereischt worden.

Afd. IV. De afdeeling wenschte onderrigt te worden of de *oude Klerezij* der Roomsch Katholijken niet in het bezit is van eigene goederen, waarvan de inkomsten komen bij hetgeen alhier voor kosten van dezelve is bepaald; zoo ja, waarin die goederen bestaan?

Voortzetting. Dingsdag den 3 November 1829.

Tegenwoordig: dezelfde leden, dempto de heer *Sasse van IJsselt.*

De redactie van het proces-verbaal van het verhandelde op den vorigen dag gelezen en goedgekeurd zijnde, merken eenige leden, terugkomende op hoofdstuk 5, afd. 4, *kosten van den Waterstaat*, nog aan, dat het beheer van de wegen en vaarten binnen dit Rijk thans overgegaan zijnde op het Amortisatie-Syndicaat, het hun raadzamer voorkomt, dat alles te dien opzigte weder op den vorigen voet hersteld worde; gevende de nieuwe schikking naar hunne gedachten te ligt aanleiding tot botsingen en mogelijke verwarring.

Daarna is de afdeeling overgegaan tot het onderzoek van

Hoofdstuk VIII. *Departement voor de Marine en Kolonien.*

Afd. 5. *De aanbouw, aftimmering, herstelling enz. van schepen.* De uitgaaf ten deze wordt door de afdeeling opgemerkt dat zeer aanzienlijk minder wordt voorgedragen en wel ten beloope van f 386,440, minder als in het vorige ontwerp der tienjarige begrooting; namelijk voor aanbouw van schepen enz., f 98,440 minder, en met geheele weglating van f 288,000, voor gewoon onderhoud en herstelling van 's Rijks maritime gebouwen, werven, jagten, werkvaartuigen, werktuigen enz. De afdeeling wenscht onderrigt te worden op welke wijze het Gouvernement zich voorstelt ten deze zoo aanmerkelijk te kunnen bezuinigen, en waarop de vermindering in uitgaaf vallen zal zonder nadeel toe te brengen aan de belangen van den Staat: oordeelende de afdeeling dat het welligt beter ware een groot gedeelte van deze verminderde som te brengen op de buitengewone begrooting voor 1830.

Afd. VI. Ten deze wordt dezelfde aanmerking gemaakt, als op afd. 5, zijnde de vermindering in uitgaaf ten deze het aanzienlijke bedrag van f 144,411.45

Afd. VIII. Eenige leden der afdeeling vragen de specificatie van de uitgaven te deze voorkomende onder art. 1, litt. *a* en *b*, en wel naar de verschillende graden van de hier bedoelde officieren en chirurgijns, tevens van oordeel zijnde, dat een gedeelte van deze kosten behoorde gebragt te worden op de jaarlijksche of buitengewone begrooting, ten einde daardoor aanleiding te geven tot het doen van besparingen.

Afd. X. Deze uitgaaf voor *werving* wordt thans f 8,122 hooger voorgesteld dan daarvoor werd aangevraagd op de vorige tienjarige concept-begrooting; de afdeeling wenscht onderrigt te worden, welke de reden is van deze notabele vermeerdering.

Afd. XI. Daar in de loopende tienjarige begrooting van 1820, voor dit artikel van gewone uitgave is gesteld geworden f 994,000, terwijl thans daarvoor slechts f 796,995.41, wordt voorgedragen, wenschen drie leden der afdeeling te weten, waarop deze vermindering dragen zal.

Afd. XV. Deze uitgave voor *geneeskundige dienst*, in vergelijk met het daarvoor gestelde op de vorige concept tienjarige begrooting met f 6,800 vermeerderd wordende, vraagt de afdeeling welke reden daar voor bestaat?

Afd. XVI. Eenige leden der afdeeling verlangen, dat van de traktementen en toelagen onder litt. *a* vermeld, ½ gedeelte worde overgebragt op de jaarlijksche of buitengewone begrooting, ten einde zoo mogelijk ten deze tot bezuinigingen te kunnen komen; terwijl zij tevens te dezer gelegenheid den wensch uiten, dat van het reglement wegens deze maritime school, eene uitgave in de fransche taal moge in het licht komen.

Hoofdstuk IX. *Departement van Financien.*

Afd. I, art. 2. Drie leden van de afdeeling geven ten opzigte van de alhier vermelde gewone toelage in bedenking, of het montant daarvan niet voor een gedeelte kon bestreden worden, door gebruik te maken te dezen van de uitkeering, welke de Brusselsche bank jaarlijks bij acceres tot de som van f 500,000 toe, aan het Amortisatie-Syndicaat oplevert, en welke uitkeering, binnen het tijdsverloop van twee jaren, op voormelde som van een half millioen zal geklommen zijn; daar dezelve gemelde leden vermeenen, dat daardoor te dezen de uitgaven konden verminderd worden, in plaats van die uitkeering aan het Amortisatie-Syndicaat tot andere einden te doen bezigen.

Afd. II. Daar de overgelegde staat van de gewone pensioenen op 1°. October 1829, het daarvoor bij besluit van 25 September 1828, n°. 91, art, 2, § 2 bepaalde en alhier vermelde millioen guldens, met f 55,611 te boven gaat, wenscht de afdeeling onderrigt te worden, op welke wijze in de betaling van dat excedent wordt voorzien.
Ook merkt de afdeeling aan, dat voor 14 onbekenden in den staat thans overgelegd, van 1°. October 1829, gesteld wordt eene som van f 4,802, terwijl in den staat, in de vorige zitting overgelegd, van 1°. October 1828, voor 14 onbekenden gebragt is geworden f 3,428, dus thans f 654 meerder, en verlangt dit opgehelderd te zien.

Afd. IV, art. 1. Eenige leden van de afdeeling zijn van gedachten, dat de provisie aan de Algemeene Nederlandsche Maatschappij, ter begunstiging van de Volksvlijt, voor de waarneming der functien van Rijks-Kassier, ten bedrage van ¼ percent te veel is, oordeelende dat die maatschappij zulks voor minder doen kan, vooral, wanneer dezelve in hare operatien gebruik maakt van 's Rijks penningen.

Afd. V, art. 4. De afdeeling is van oordeel, dat een gedeelte van deze kosten voor onderhoud der munt-gebouwen te Utrecht en te Brussel, op de jaarlijksche of buitengewone begrooting behoorde gebragt te worden, ten einde daardoor eventuële bezuinigingen te bevorderen.

Art. 7, litt. *a*. De bepaling dezer traktementen komt aan de afdeeling voor vrij hoog gesteld te zijn, te meer, door dien er in art. 8, litt. *a*, buitengewone reis- en verblijfkosten worden toegestaan: de afdeeling oordeelt derhalve, dat deze traktements-bepaling voor het vervolg zal kunnen worden verminderd.

Afd. VI, art. 1. De afdeeling vermeent, dat de quotiteit der traktementen alhier voorkomende, vrij hoog gesteld is, en verwacht aanzienlijke bezuiningen te dezen, alhier op litt. *e* opmerkende, dat de uitgaaf voor den kamerbewaarder, boden en verdere bedienden enz. in dit ontwerp f 876.15 meerder wordt voorgedragen, als daarvoor gebragt is in het vorige ontwerp der tienjarige begrooting.

Afd. VII. De afdeeling verwacht, aangezien de overbrenging van een zoo aanmerkelijk gedeelte der administratie-kosten der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen, op de buitengewone begrooting, dat de op handen zijnde bezuinigingen, te dezen belangrijk zijn zullen, waarop zij zeer blijft aandringen en zulks spoedig hoopt verwezenlijkt te zien.

Afd. IX. Even dezelfde als op afd. VII is de verwachting der afdeeling, betrekkelijk de administratie-kosten van het regt van zegel, registratie, griffie, enz.

Afd. X, art. 1, 2 en 3. Dat een gedeelte van deze administratie-kosten der posterijen, of ten minste ⅓ daarvan, op de buitengewone begrooting worde gebragt, is het verlangen dezer afdeeling.

Voortzetting, Woensdag den 4 November 1829.

Tegenwoordig: *dezelfde leden als op den vorigen dag.*

De redactie van het proces-verbaal van het verhandelde op den vorigen dag gelezen en goedgekeurd zijnde, gaat de afdeeling over tot het onderzoek van

Hoofdstuk X. *Departement van Oorlog.*

Afd. II, art. 1, litt. a. De afdeeling vraagt of de in den loop van dit jaar plaats gehad hebbende organisatie van het generaal kommandement, geen invloed gehad heeft op dit artikel van uitgaaf, en vermindering daarop heeft te weeg gebragt, daar de som thans weder voorgedragen, geheel dezelfde is als in het vorige ontwerp der tienjarige begrooting daarvoor is gesteld geworden. Bovendien is de afdeeling van meening, dat het nuttig ware een gedeelte van de kosten begrepen onder deze afd. II, f 519,505 te brengen op de jaarlijksche of buitengewone begrooting om eventuële vermindering van uitgave te bevorderen.

Afd. VII. De meerderheid der afdeeling hoopt, en vermeent, dat de bezuiniging, welke op dit artikel reeds plaats heeft, nog aanmerkelijker zijn zal, wanneer het beheer mogt overgaan tot het nemen van den maatregel, om gedurende den tijd, dat een gedeelte der infanterie gepasporteerd wordt, ook een gedeelte der officiers voor eenige maanden naar huis te laten gaan, onder genot van ⅔ gedeelten van hunne individuële traktementen.

Afd. VIII, art. 1, litt. a. De afdeeling merkt aan 1°. dat vier afdeelingen kurassiers te dezen in het tienjarige budget van 1820, gesteld zijn op f 532,609-, en thans daarvoor wordt voorgedragen f 626,242-. 2o. Dat alhier litt. b. *Nachtleger en stalling* in de tienjarige begrooting van 1820 gesteld is voor f 28,615-, en in het tegenwoordig ontwerp daarvoor gebragt wordt f 28,516-, dus zelfs met vermeerdering; terwijl deze kosten voor de infanterie in het algemeen zeer verminderd zijn geworden; beiden deze opmerkingen wenscht de afdeeling opgehelderd te zien, zonder dat zij, als daarnaar verwezen wordende, ter verkrijging van inlichting behoeft toevlugt te nemen tot bevestigende en ophelderende staten, in de vorige zitting overgelegd.

Wijders verlangt de afdeeling dat een gedeelte van de algemeene kosten in dit ontwerp voor de kavalerie voorgedragen worde overgebragt op de jaarlijksche of buitengewone begrooting, en wel uit hoofde dat het Gouvernement zelve in de beantwoording van de bedenkingen in de vorige zitting te dezen opzigte in het midden gebragt, heeft geantwoord, dat het mogelijk was, dat door eene nadere organisatie van dit wapen, de verhouding tusschen de kavalerie en de infanterie nader geregeld wierd.

Afd. X, art. 1. De afdeeling vermeent dat er reden is om te vreezen, dat de instelling der beide *stoeterijen* niet geheel beantwoordt aan de bedoelingen, welke het Gouvernement daarmede beoogt: en dat dus de kosten daarvan, welke nog vermeerderd worden door provinciale bijdragen, niet strekken tot het ware oogmerk. Zij oordeelt dus dat het Gouvernement, al wat hiertoe betrekking heeft, in nadere overweging moest nemen, en dat middelerwijl deze geheele alhier voorgestelde uitgaaf gebragt worde op de begrooting voor 1830.

Afd. XI. Daar de kosten voor de militaire akademie, vooral die der traktementen, aan de afdeeling vrij hoog vooorkomen, verlangt dezelve, dat een gedeelte van deze uitgaaf gebragt worde op de jaarlijksche of buitengewone begrooting, ten einde eventuële bezuinigingen te dezen te bevorderen; ook wordt hier opgemerkt

dat het bovendien en meer bijzonder ten deze wenschelijk ware, dat eene uitgaaf in de fransche taal van het reglement voor deze akademie in het licht kwam.

Afd. XV. De afdeeling wenscht dat een gedeelte van de uitgaaf alhier voorkomende, gebragt worde op de jaarlijksche of buitengewone begrooting, even zoo als zulks betrekkelijk de vorige afdeeling *materieel der artillerie*, plaats heeft.

Voortzetting: Donderdag den 5 November 1829.

Tegenwoordig: dezelfde leden als den vorigen dag, met bijvoeging van den heer *van den Hove*.

De redactie van het proces-verbaal van het verhandelde van den vorigen dag gelezen en goedgekeurd zijnde, gaat de afdeeling over tot de behandeling van *het ontwerp van wet tot vaststelling der tweede afdeeling van de begrooting over den jare* 1830.

Na de wet zelve, en het daartoe betrekkelijke in de aanspraak van den Minister van Financien gelezen te hebben, gaat de afdeeling over tot het onderzoek der berekeningen strekkende tot grondslag dezer tweede afdeeling of buitengewone begrooting over den jare 1830 en betrekkelijk hetzelve, en wel

Hoofdstuk II. Afd. 1. Vragen vier leden der afdeeling of de onkosten van de Secretarij van Staat niet zeer zouden verminderd worden, indien de Ministers hunne medeteekening (*contreseing*) moesten stellen op alle de stukken hunne departementen betreffende; dewijl daardoor de expeditie der zaken op de Staats-Secretarij zeer zoude vereenvoudigd worden.

Afd. V. Art. 1. De afdeeling merkt op, dat alhier eene som van f 26,500- *per memorie* gebragt wordt, terwijl door het voor 1830 niet behoeven gebruik te maken van de som bepaald voor traktement van den Vice-President van den Raad van State, het alhier benoodigde maar met f 20,000-, wordt verminderd, en er mitsdien nog f 6,500-, overblijven, waarin nog moet voorzien worden. Weshalve de afdeeling vraagt uit welke fondsen het Gouvernement die f 6,500-, over 1830 vermeent te zullen kunnen voldoen?

Hoofdstuk III. Afd. II. De afdeeling, in de bepaling voorkomende in het tegenwoordige ontwerp der tienjarige begrooting met veel genoegen gezien hebbende de strekking om de kosten der verschillende missien buiten 's lands te verminderen, koestert dien ten gevolge ook de vaste verwachting, dat de uitgaven op deze afdeeling II en de volgende afdeeling III gebragt, ook in het vervolg zullen verminderd worden en teruggebragt op die, welke in de loopende tienjarige begrooting daarvoor bepaald waren.

Hoofdsuk IV. Afd. II. Litt. *a. b.* De afdeeling verlangt de specificatie dezer uitgaven te erlangen.

Litt. *h.* De afdeeling met genoegen ontwarende, dat deze kosten voor traktementen en toelagen aan Directeuren en Commissarissen van Policie, gebragt zijn op de buitengewone begrooting, dringt echter aan op de spoedige geheele afschaffing dezer uitgave. Een lid der afdeeling acht zich uit eerbied voor het Koninklijk besluit van 10 April 1829, verpligt om de dadelijke afschaffing dezer uitgaven te vragen.

Hoofdstuk V. Afd. II. Art. 1 — 19. Vier leden der afdeeling geven in bedenking, dat het aantal der Districts-Commissarissen in eenige provincien zoude kunnen verminderd worden, waardoor eenige bezuinigingen zouden ontstaan. En in het algemeen wordt alhier aangemerkt, dat wanneer men de onkosten van de verschillende provincien voor de geheele administratie derzelve met elkander vergelijkt, en in oogenschouw neemt, er een zeer groot verschil tusschen dezelve blijken zal te bestaan, en dus verlangt de afdeeling dat er middelen beraamd worden om zulks meer te vereenvoudigen en gelijker te brengen.

Afd. IV. Art. 1. De afdeeling refereert zich alhier tot hetgeen door haar is opgemerkt op hoofdstuk V. afd. IV, van het tegenwoordige ontwerp der tienjarige begrooting, zulks mede betrekkelijk makende op alle volgende artikelen in deze begroo-

ting voor 1830 voorkomende, en welke in verband staan met die waaromtrent door haar in het hierboven vermeld onderzoek der concept tienjarige begrooting aanmerkingen zijn voorgedragen.

Art. 2. De afdeeling wenscht opgehelderd te zien op welke wijze deze som van uitgaaf door het departement van Binnenlandsche Zaken wordt berekend, daar zij vermeent te kunnen vaststellen, dat de geëmploijeerden van het Amortisatie-Syndicaat door die administratie zelve wordende gesalarieerd, de kosten alhier voorkomende, thans moeten verminderen.

Afd. V. Art. 3. De afdeeling wenscht eene opgave te verkrijgen van de buitengewone herstellingen en vernieuwingen aan onderscheidene werken op de rivieren alhier bedoeld.

Afd. VIII. Art. 1. Litt. *a*. De afdeeling vraagt voor welk gedeelte van dien weg, deze uitgave strekken zal. ?

Litt. *c*. De afdeeling wenscht te weten welke de oorzaak is dat de voltooijing van dezen weg bij voortduring *per memorie* wordt uitgetrokken.

Litt. *e*. De afdeeling uit den wensch, dat de weg tusschen Meppel en Zwolle eindelijk worde tot stand gebragt.

Art. 2. De afdeeling vraagt eene specifieke opgave, welke de wegen zijn waaraan subsidie wordt verleend, hoeveel de kosten van ieder dier wegen begroot zijn, en hoeveel de toelage op ieder derzelve bedraagt ?

Afd. X. Art. 1. De afdeeling oordeelt dat alhier op art. 1, eene misstelling in de som voor uitgaaf uitgetrokken is ingeslopen, zijnde alhier gesteld f 170,161.35, terwijl zulks behoort te zijn f 170,181.03, zoo als ook wordt gezegd in de aanspraak van den Minister van Financien betrekkelijk dit hoofdstuk V, van het ontwerp voor de tienjarige begrooting.

Verder wenscht de afdeeling onderrigt te worden, hoe veel de onkosten der gevangenissen geweest zijn in 1820 en in de volgende jaren, tot aan de invoering van de tegenwoordige organisatie derzelve; alsmede hoeveel het getal der gevangenen geweest is in die vroegere jaren, en wat hetzelve nu jaarlijks bedraagt sedert het in werking brengen van de thans bestaande inrigtingen te dezen opzigte, ten einde de afdeeling daardoor in staat gesteld worde om, zoo wel de bezuinigingen te kunnen kennen en beoordeelen, thans te weeg gebragt, als ook den vloed te kunnen gevoelen, welke dezelve nieuwe instellingen uitoefenen op den zedelijken toestand des volks. Zullende de bedoeling te dezen het best bereikt worden door de opgave van het hierbij verlangde voor ieder jaar afzonderlijk.

Art. 2. De afdeeling vleit zich met de stellige verwachting, dat zij wel ras de slotsom en dus de eindelijke voltooijing van deze vertimmeringen en groote reparatien op den staat van begrooting zal vermeld vinden.

Afd. XI. Art. 9. De afdeeling vermeent dat, deze nu afzonderlijk hier vermelde kosten van gebouwen, begrepen zijn geweest in de sommen van uitgaaf voor de hooge scholen, in de begrooting voor 1829 voorkomende.

Afd. XII. Zeven leden der afdeeling zijn van gevoelen, dat deze uitgaaf geheel kon achterwege gelaten worden, als zijnde deze instelling zeer kostbaar en thans weinig nut meer opleverende.

Afd. XIII. Art. 1—19. Zes leden van de afdeeling merken op, dat de uitgave voor kollegien en latijnsche scholen, alleen voor Noordholland verminderd, en voor andere provincien verhoogd is, zoo dat er alhier f 525 over de totale som meerder wordt aangevraagd als in het vorige ontwerp der tienjarige begrooting daarvoor was gesteld geworden, en zijn van oordeel dat deze uitgaaf niet wel zoo geheel ten laste van het Rijk kan komen, en verwachten dus voor den vervolge te dezen opzigte vereischte bezuinigingen.

Afd. XV. Art. 1—9. Zeven leden der afdeeling meenen alhier reden te

vinden optemerken, dat de verdeeling en plaatsing dezer etablissementen, ter bevordering van wetenschappen en kunsten, eenigermatig te eenzijdig geschiedt, en zoude dus verlangen het gebruik der te dezen opzigte aangevraagde sommen meer algemeen verspreid te zien.

Afd. XIX. De afdeeling vraagt, dat de rekening betrekkelijk het fonds, ontstaan uit de jaarlijksche toestemming van een zoo aanzienlijk montant voor premien, ter ondersteuning van sommige takken van nationale nijverheid worde overgelegd. Wel te verstaan, dat dezelve hier in geenen deele bedoelt eene opgave der personen aan wien daaruit dusdanige ondersteuning is toegekend, maar alleen eene openlegging van de sommen, welke successief zijn verstrekt, de verschillende soorten van bedrijven welke dusdanige opbeuring hebben erlangd en van de terugbetalingen en renten. welke het fonds weder zijn te goed gekomen, opdat nu blijke welke de situatie-staat van dat fonds thans is, en in hoeverre hetzelve mag geacht worden in vermogen te zijn om weder te vergoeden de aanzienlijke leening van f 3,618,419.10, aan dat fonds door het Amortisatie-Syndicaat verstrekt, krachtens Koninklijk besluit van den 30sten Junij 1825, n°. 96.

Waarbij acht leden der afdeeling nog opmerken, dat zints eenige jaren de ondervinding schijnt te leeren, dat de wijze waarop het verleenen van deze ondersteuning wordt bewerkstelligd, niet zoo geheel meer overeenkomstig is met de bedoelingen bij de instelling zelve beoogd, en dat men wel hier of daar reden vindt om te vreezen, dat dezelve de concurrentie in bestaande vakken van nijverheid bemoeijelijkt, en dus de nijverheid zelve tegenwerkt, terwijl zij van gedachte zijn, dat dusdanige ondersteuning vooral zoo niet uitsluitend behoorde aangewend te worden, alleen om aan den gang te helpen nieuwe ondernemingen of beproevingen aantemoedigen om nieuwe bronnen van volksvlijt te openen.

Voortzetting: Vrijdag den 6den November 1829.

Tegenwoordig dezelfde H. H. leden als den vorigen dag.

De redactie van het proces-verbaal van het verhandelde op den vorigen dag, wordt gelezen en goedgekeurd.

Het onderzoek van de buitengewone begrooting voor 1830 voortzettende, maakt de afdeeling op

Hoofdstuk VI. Geene aanmerking.

Hoofdstuk VII. Afd. IV. De afdeeling vraagt, waarom te dezen hoegenaamd geene uitgaaf wordt uitgetrokken, maar dit geheel gesteld wordt *per memorie*, terwijl voor onderstand aan kerken van de Hervormde eeredienst eene som, zelfs in het ontwerp der tienjarige begrooting, is voorgedragen.

Hoofdstuk VIII. Afd. V. Art. 2. De afdeeling merkt op dat de uitgave ten deze voor 1830, slechts op de helft voorgesteld, voor het vervolg meerder, zoo niet tot het geheele montant van *f* 1,050,000 zal moeten gebragt worden: en vraagt met wien en tot welke voorwaarde deze tweede leening is aangegaan?

Afd. XIII. De afdeeling verlangt onderrigt te worden, welke deze etablissementen zijn ter kuste van Guinea? wat nut dezelve opleveren? en waaruit deze alhier nieuw voorkomende uitgave voortspruit? of de hier vermelde som van *f* 41,000 een saldo is van rekening wegens dit beheer? en uit welke fondsen te voren te dezen is voorzien geworden?

Afd. XIV. De afdeeling wenscht uitlegging wegens den aard en instelling van het alhier bedoelde gemengd geregtshof te Sierre-Leona.

Hoofdstuk IX. Afd. I. Art. 2. Litt. *a*. De afdeeling vindt alhier als toelage aan het Amortisatie-Syndicaat tot betaling der renten van het nog niet ingetrokkene gedeelte van het kapitaal werkelijke rentegevende schuld, gecreëerd volgens de wet van 31 December 1819, eene som van *f* 577,075 in uitgaaf gebragt.

Daar nu deze uitgaaf niet vermeld is geweest op de buitengewone begrooting voor 1829, en ook niet geacht kan worden begrepen te zijn onder de *f* 15,650,000 in de thans nog loopende tienjarige begrooting van 1820 gesteld voor intressen van de werkelijk rentegevende schuld, zoo vraagt de afdeeling hoedanig nu die post alhier in rekening wordt gebragt? en waarom dezelve niet volgens de bepaling der wet op de domeinen geaffecteerd blijft.

Afd. V. De afdeeling acht het nuttig de aandacht van het Gouvernement te brengen op het munt-stelsel thans bij dit Rijk aangenomen, en op het verlies, hetwelk daaruit tegenwoordig schijnt te ontstaan; het is bij haar twijfelachtig of het wel nuttig is dat er twee maatstaven van munt-bepaling zijn aangenomen en tevens of dezelve zoo als die thans bestaan, niet te hoog zijn.

Afd. VIII. Volgens de bepaling voorkomende in het tegenwoordige ontwerp eener tienjarige begrooting, moet alhier op de buitengewone begrooting voor 1830, voor administratie-kosten van de registratie, het zegel, griffie, hypotheek- en successie-regten gebragt worden *f* 500,000; daar echter betrekkelijk de administratie-kosten der directe belastingen in- en uitgaande regten en accijnsen in Afd VII hierboven voorkomende, niet f 2,602,800, zoo als volgens de bepaling op het tegenwoordige ontwerp der tienjarige begrooting geschieden moet, maar slechts f 2,538,815 alhier op de buitengewone begrooting voor 1830 gesteld worden, en er dus te dezen opzigte reeds eene dadelijke bezuiniging is, zoo vraagt de afdeeling waarom zulks niet even zoo betrekkelijk deze afdeeling, administratie-kosten der registratie zegel enz. geschiedt.

Daar het bovendien aan de afdeeling voorkomt, dat de onkosten ten deze voor vermindering reeds dadelijk vatbaar zijn, als men, zoo als behoort, in aanmerking neemt dat de overschrijvingen thans verbindende zijnde, zulks grootere voordeelen bijbrengt aan de hypotheek-bewaarders op vele plaatsen tevens zijnde ontvangers bij de registratie.

Afd. IX. De kosten der Koninklijke Nederlandsche Loterij alhier, gesteld wordende *per memorie*, moet de afdeeling het er voor houden, dat het provenu daarvoor gebragt, onder de middelen ter bestrijding der buitengewone begrooting voor 1830, een presumtief batig saldo is van deze administratie. Dan de afdeeling blijft voortdurende van gevoelen, even zoo als in de vorige zitting door zeer vele leden der verschillende afdeelingen is vastgehouden geworden, dat nimmer in de Rijks begrootingen een post in uitgaaf of in ontvang gesteld moet worden als resulterende uit de vereffening van uitgaaf en ontvang tegen elkander, en mitsdien een netto saldo opleverende, maar dat altoos ieder artikel betrekkelijk eenig gedeelte van 's Rijks beheer in uitgaaf specifiek behoort te worden voorgedragen en daarentegen het bruto rendement daarvan in ontvang worde opgenomen, ten einde dat door eene tegenovergestelde handelwijs geene posten van uitgaaf of ontvang aan het gemeen overleg van de verschillende takken der wetgeving onttrokken worden.

De afdeeling oordeelt dus, dat alhier de kosten der Koninklijke Nederlandsche Loterij behooren in uitgaaf vermeld te worden in de ontvangst op de middelen voor 1830, daarentegen berekenende het bruto rendement dezer instelling.

Hoofdstuk X. Afd. IV. De afdeeling wenscht onderrigt te worden welke het militaire kweekschool is te dezen bedoeld, daar zulks niet kan betrekkelijk zijn op de militaire akademie van Breda, omtrent de zoo hooge kosten van dewelke de afdeeling in hare aanmerkingen over het tegenwoordige ontwerp eener tienjarige begrooting reeds gehandeld heeft, en waaraan zij zich refereert, de afdeeling vraagt ook de specificatie te verkrijgen van de kosten alhier vermeld voor de militaire kweekschool.

Afd. VIII. Art. 1. De afdeeling vraagt hoe ten deze iets voor de schutterijen in uitgaaf kan te pas komen, daar de wapenen aan dezelve eenmaal van Rijks wege geleverd, op kosten van de gemeenten onderhouden worden.

Afd. X. De afdeeling wenscht de opgave te verkrijgen van de nieuwe werken en buitengewone herstellingen ten deze bedoeld.

Afd. XI art. 1 letter *a b*. Eenige leden der afdeeling, merken de ongelijkheid in de kosten in de beide eeredienstenalhier vermeld, op, en vragen waardoor dezelve ontstaat.

Art. 4. De afdeeling vraagt te welken einde het opgegevene getal geweren moet aangemaakt worden?

Art. 7. De afdeeling merkt op dat voor het drukken en aanschaffen van militaire werken, zeer veel meer wordt aangevraagd, en wel f 2,516.43, boven hetgeen anders hiervoor in uitgaaf werd gesteld, welke is hiervan de rede? want het zal toch wel niet zijn omdat men zich voorstelt van de werken welke men nuttig acht aanteschaffen, eene vertaling in eene der beide talen te bezorgen.

Het onderzoek over de buitengewone begrooting voor 1830 dus ten einde gebragt, gaat de afdeeling over tot de beschouwing van den *staat, aanwijzende de afloopende betalingen over het jaar* 1830, *waarin, buiten bezwaar van's Rijks schatkist, door verstrekkingen van het Amortisatie-Syndicaat wordt voorzien.*

Op dezen staat, merkt de afdeeling op:

N°. 4. Voor de aldaar *Getierceerde Kerkelijke Pensioenen*, vindt de afdeeling gesteld f 540,000: terwijl, volgens den staat overgelegd der buitengewone pensioenen, die op 1° October 1829 bestaande, schijnt te blijken dat die kerkelijke pensioenen slechts bedragen f 220,972: hoe is dit te verstaan?

Idem, *pensioenen welker versterf vroeger ten profijte van de schatkist kwam.* In dezen staat wordt daarvoor gebragt f 1,875,000, doch de staat afzonderlijk overgelegd van de buitengewone pensioenen op 1°. October 1829, nog aanwezig, schijnt dezelve te doen kennen tot een montant van f 1,903,335, waarbij nog komt het montant van een bijboek dier pensioenen, nog bedragende f 141,285: dit verschil verlangt de afdeeling opgehelderd te zien.

Wijders vraagt dezelve, wie de gepensioneerde is die op vermelden staat der buitengewone pensioenen aanwezig, op 1° October 1829 voorkomt, geboren in 1753, te genieten een pensioen van f 4000.

Ad. n°. 7. De afdeeling wenscht opheldering te bekomen en tevens specificatie van de afloopende betalingen ten deze bedoeld en waarvoor f 700,000 gesteld worden.

Eindelijk merkt de afdeeling aan, eer zij de afzonderlijke bedenkingen op de door het Gouvernement voorgedragen zoo gewone als buitengewone uitgaven sluit, dat het gevoelen door de afdeeling hierboven uitgedrukt, bij Afd. IX, Hoofdstuk IX, *kosten der loterijen*, mede van geheele toepassing is op hetgeen de Minister van Financien in zijne aanspraak bij de overbrenging dezer ontwerpen van wetten zegt, dat in deze begrooting geschied is ten opzigte van *de Jagt*, welk object thans geheel is achterwege gelaten: terwijl alleen van de laatstgenoemde eenige inkomsten, waarschijnlijk als batig saldo, na aftrek der kosten, onder de middelen der buitengewone begrooting voor 1830 voorkomen. Zijnde dus de afdeeling van gevoelen dat ook wederom in deze buitengewone begrooting voor 1830, al de kosten van die administratien of dat departement in uitgaaf behooren voortekomen, en daarentegen in de ontvangst, op de middelen ter bestrijding, de bruto rendementen derzelve.

Voortzetting, Zaturdag den 7den November 1829.

Tegenwoordig dezelfde HH. leden als de vorige dag, dempto de HH. *Boelens*, en *van den Hove*.

De redactie van het proces-verbaal van het verhandelde op den vorigen dag gelezen en goedgekeurd.

Al de stukken en ontwerpen van wetten betrekkelijk de Rijks uitgaven aldus door de afdeeling onderzocht en artikels gewijze beredeneerd zijnde, vermeent dezelve dat uit de door haar deswegens voorgedragene aanmerkingen en bedenkingen als *algemeene resultaten* harer overwegingen zijn spruitende, de navolgende hoofdpunten:

1°. De overbrenging van de gewone op de buitengewone begrooting van ¼ van de verschillende uitgaven in het ontwerp der gewone of tienjarige begrooting voor-

komende als: traktementen, reis-, verblijf-, bureaukosten en lokaalbehoeften, betrekkelijk het Rijks beheer, alsmede van een gedeelte der kosten van invordering der verschillende Rijksmiddelen, vermindert, wel is waar, de hoofdsom welke voor diezelve uitgaven voor een tijdvak van tien achtereenvolgende jaren wordt vastgesteld, maar levert *voor als nog* geene bezuiniging en vermindering van uitgaven op. De afdeeling ziet dus, voor als nog, voor zoo veel die artikelen van uitgaaf betreft, geene uitwerkselen van de huishoudelijke begrootingen (budgets économiques), welke de Minister van Financien in de vorige zitting der Staten-Generaal gezegd heeft, dat voor elk departement gehouden worden en zeer weinige van de ter uitvoerlegging van het Koninklijk besluit van 10 April 1829, hetwelk in de vorige zitting aan de Staten-Generaal is medegedeeld, en hetwelk tot grondslag heeft, zuinigheid in de uitgaven en vereenvoudiging van de vormen, daar de uitgaven betrekkelijk de ten deze vermelde artikelen, gelijk ook de vormen van het beheer in het thans voorgedragene nieuwe ontwerp eener gewone of tienjarige begrooting, dezelfde zijn gebleven als in het vorige ontwerp zijn voorgesteld

2°. Behalve eenige op verschillende artikelen in gewone en buitengewone uitgaven door de afdeeling voorgestelde dadelijke verminderingen der sommen daarvoor in de tegenwoordige ontwerpen uitgetrokken, verlangt dezelve nog verschillende overbrengingen van de gewone op de buitengewone begrooting, zoo wel van sommige posten die uit hunnen aard wisselvallig en ongewis zijn, als ook om dat meerdere overbrenging op het buitengewoon, nog ruimere gelegenheid aan de hand doet hebben tot het successief daarstellen van belangrijke bezuinigingen: bedragende de door de afdeeling aangegeven meerdere overbrenging in uitgaaf van de gewone op de buitengewone begrooting, een montant van ongeveer *f* 1,200,000.

3°. Daar verschillende uitgaven voor het buitengewoon thans temporair voor veel minder als de eigenlijke behoefte bedragen, zijn uitgetrokken geworden, voornamenlijk betrekkelijk tot het Departement van de Roomsch Katholijke Eeredienst, dat van Justitie, dat van Marine en Kolonien, en ook eenigzins dat van Financien, en bovendien sommige andere bepalingen van uitgaaf, hoogstwaarschijnlijker wijze een hooger montant van uitgaaf zullen vorderen, dan daarvoor thans wordt gecalculeerd of ook wel niet geheel per memorie zullen kunnen blijven vermeld worden, acht de afdeeling, dat men in de zamenstelling van het wezenlijke geheele montant der bestaande Rijks uitgaven, die temporair, kortstondig en denkelijk slechts voor een gedeelte van 1830 plaatshebbende mindere benoodigdheid niet in rekening moest nemen, maar veeleer het effective en grootendeels reeds vaststaande montant aller Rijks uitgaven niet uit het oog moest verliezen, maar reeds dadelijk in de Rijks begrooting daarop mede rekenen moest, ten einde het beramen en vaststellen van een stelsel van 's Rijks middelen evenredig aan de ware geheele uitgaaf geschiede.

4°. Getrouw aan den in de vorige zitting duidelijk uitgedrukten stelregel, dat de Rijks begrooting zoo min in ontvang als in uitgaaf betrekkelijk eenig deel der algemeene Rijks administratie, eenigen post behelzen moet, welke uit eene vereevening van uitgaaf en ontvangst tegen elkanderen als batig slot is spruitende; maar dat daarentegen alles wat tot de Rijks administratie behoort op de algemeene begrooting in bruto uitgaaf en in bruto ontvangst moet worden voorgesteld, kan de afdeeling niet wel berusten in de schikking dat het tegenwoordige ontwerp der buitengewone begrooting betrekkelijk de loterijen, en het Departement van de Jagt geheel tegenstrijdig daartegen is ingerigt; en verlangt mitsdien dat betrekkelijk deze administratien de bruto uitgaaf en de bruto ontvangst in het ontwerp der buitengewone begrooting voor 1830 worde voorgedragen, even als zulks ten gevolge der aanmerkingen in de vorige zitting gemaakt, thans geschied is, met betrekking tot de perceptie-kosten der Rijks middelen, opdat, zoo als grondwettelijk is, al de Rijks uitgaven en middelen met gemeen overleg der verschillende takken der wetgeving worden geregeld en vastgesteld.

5°. De uitgaven der gewone en buitengewone begrootingen, volgens de thans voorgestelde ontwerpen, leveren een gezamenlijk montant op van f 77,853,200. De gewone begrooting voor het aanstaande tienjarig tijdvak, is thans, wel is waar, uit acht millioenen minder gesteld als dezelve in de eerste plaats door het Gouvernement in de vorige zitting der Staten-Generaal was voorgedragen, maar, zoo als de Minister van Financien in zijne nu laatstgehoudene aanspraak te regt zegt,

de waarde dier vermindering kan alleen beoordeeld worden door onderlinge vergelijking der thans voorgestelde gewone of tienjarige begrooting en der buitengewone of jaarlijksche begrooting. Volgens deze vergelijking nu, schijnt het aan deze afdeeling toe, dat er een ander resultaat, wegens het montant der wezenlijk bestaande algeheele uitgaven ontstaat, en wel zoodanig:

Hoofdstuk I. *Huis des Konings*, gewoon en buitengewoon... f 2,100,000.00

Hoofdstuk II. *De Secretarij van Staat, de Hooge Kollegien*, gewoon en buitengewoon.................................... 1,134,500.00

Deze som is eenigzins hooger als in de overgelegde ontwerpen; dewijl de bezuiniging op dit hoofdstuk geen f 52,000,00 bedraagt, zoo als de Minister van Financien in zijne aanspraak vermeldt; maar in effecte slechts is f 25,500.00, want van de f 26,150.00, waarmede in dit hoofdstuk de uitgaven worden verminderd, moet afgetrokken worden de vermeerdering van f 650.00, welke op een artikel van hetzelve wordt voorgesteld. En ook de *per memorie* stelling van f 26,500.00 op de buitengewone begrooting kan niet wel voor het beloop van die geheele som, als juist te zijn, geacht worden. Immers moet voor 1830, even zoo als voor alle andere uitgaven van eenen gelijken aard, op de verschillende hoofdstukken der begrooting gemeld, desgelijks voor dit artikel ⅕ overgebragt worden op de buitengewone begrooting, dit ⅕ nu bedraagt f 26,500.00, van deze som blijft voor 1830, bestaan het ⅘ op het montant vermeld in dit artikel onder litt^a. *b*, ten bedrage van f 18,000.00, en op dat vermeld onder litt. *c*, ten bedrage van f 6000.00, te zamen dus f 24,000.00, welke uitgave temporair voor 1830. met f 20,000.00 vermindert, door het wegvallen der uitgave voor het traktement van den Vice-President van den Raad van State, maar des niet tegenstaande moet dus gevolgelijk nog voor 1830, eene uitgaaf als resterend saldo uitgetrokken worden van f 4000 00, terwijl voor het vervolg de geheele uitgaaf van f 26,500.00 nog behoort in rekening opgenomen te worden, tot dat nader in de bezuinigingen ook ten deze is voorzien.

Hoofdstuk III. *Buitenlandsche Zaken*, gewoon en buitengewoon 73,700.00

Hoofdstuk IV. *Departement der Justitie*, gewoon en buitengewoon 2,864,121.00

Doordien hier voor het vervolg moet gerekend worden op het geen thans temporair voor 1830, op het buitengewoon is weggebleven, omdat de organisatie van dit departement niet geheel in den loop van 1830 gerekend wordt ingevoerd te zullen zijn.

Hoofdstuk V. *Departement van Binnenlandsche Zaken*, gewoon en buitengewoon.. 7,130,000.00

Hoofdstuk VI. *Hervormde Eeredienst enz*, gewoon en buitengewoon 1,404,200.00

Hoofdstuk VII. *Roomsch Katholijke Eeredienst*, gewoon en buitengewoon... 2,581,581.62

Doordien alhier voor het vervolg moet gerekend worden op het geen temporair thans in het buitengewoon is weggelaten, uit hoofde met 1° Januarij 1830 de kerkelijke instellingen ten deze nog niet ten volle zijn ingevoerd.

Hoofdstuk VIII. *Departement van Marine en Kolonien*, gewoon en buitengewoon.. 9,225,000.00

Dewijl voor het vervolg alhier moet gerekend worden op de volle

betaling voor renten en aflossing der tweede leening ten behoeve der Overzeesche Bezittingen gewaarborgd, en waarvoor thans temporair voor 1830 slechts de helft is berekend.

Hoofdstuk IX. *Departement van Financien*, gewoon en buitengewoon...f33,262,536.00

Dewijl ten deze bijgevoegd wordt f 55,611.00, voor meerder bedrag der gewone pensioenen ingevolge overgelegde staat, maar daar en tegen van de uitgaaf in het buitengewoon gebragt, wordt afgetrokken f 577,075.00, voor renten van de werkelijke schuld gecreëerd door de wet van 31 December 1819, welke rentebetaling gerekend wordt te zijn en te blijven ten laste van het Amortisatie-Syndicaat.

Hoofdstuk X. *Departement van Oorlog*, gewoon en buitengewoon...18,210,000.00

Te zamen totaal f 78,648,938.62

Waarbij komen de afloopende betalingen waarin het Amortisatie-Syndikaat voorziet buiten bezwaar van 's Rijks schatkist, volgens overgelegde staat bedragende ....f 3,526,931.73.

Doch waarbij komt de renten der werkelijke schuld gecreëerd volgens de wet van 31 December 1819.................... 577,075.00.

f 4,104,006.73

Zijnde dus de uitgaven waarin door 's Rijks schatkist moet worden voorzien, ongeveer *f* 800,000 meerder als thans in de voorgestelde ontwerpen van wetten, voor gewoon en buitengewoon, worden voorgedragen, en zulks in de vooronderstelling dat door het Amortisatie-Syndicaat buiten 's Rijks schatkist voorzien zal worden in de rentebetaling der werkelijke schuld, gecreëerd volgens de wet van 31 December 1819: en dus wanneer zulks het geval niet mogt zijn, en deze uitgaaf voor 's Rijks rekening komt op de buitengewone begrooting, zoo als zulks in het ontwerp der buitengewone begrooting voor 1830 wordt gesteld, alsdan het verschil in meerdere uitgaaf wordt ongeveer f 1,400,000. Een lid der afdeeling vereenigt zich niet met dit algemeene resultaat, voorgesteld onder n°. 5.

Voortzetting, Maandag den 9den November 1829.

Tegenwoordig dezelfde HH. leden als zaturdag ll., met bijvoeging der HH. *van den Hove* en *van Boelens*.

De redactie van het proces-verbaal van het verhandelde op zaturdag ll. gelezen en goedgekeurd.

De afdeeling gaat over tot de behandeling en het onderzoek van het *ontwerp van wet tot vaststelling der middelen ter voorziening in de uitgaven begrepen in de eerste afdeeling der begrooting, aanvang nemende met* 1830.

Het ontwerp van wet en het daartoe betrekkelijke in de aanspraak van den Minister van Financien gelezen hebbende, gaat de afdeeling over tot de beschouwing, artikelsgewijze.

Op art. 1, litt. *a*, de *grondbelasting op de gebouwde en ongebouwde eigendommen*, wordt geene aanmerking gemaakt.

De *belasting op het personeel*: de afdeeling merkt in het algemeen hierop aan, dat zeer veel te dezen afhangt van de bepalingen, welke vervat zullen zijn in het nieuwe ontwerp van wet betrekkelijk de invordering van dit middel, welk ontwerp voor alsnog aan de afdeeling onbekend is. Op het montant van f 7,500,000, welke dit middel geraamd wordt te zullen moeten renderen, wordt geene be-

denking gemaakt, dan alleen dat door het berekenen van 4 percent voor kwade posten, ligtelijk zoude kunnen verondersteld worden, dat het middel van het personeel geacht wierd te behooren onder de cathegorie van te zijn eene belasting van repartitie: waarvoor de afdeeling deze belasting niet wil gehouden hebben, maar dezelve erkent te zijn eene belasting van quotiteit: dat de afdeeling dus de berekening van 4 percent voor kwade posten admitteert, alleen uit aanmerking, dat (er geene herbelasting voor het ontbrekende op de invordering van het op de rollen ingeschrevene plaats hebbende) deze 4 percenten slechts dienen om het te kort ten deze te bestrijden; de afdeeling neemt dus aan, dat deze vier percent begrepen zijn onder de hoofdsom van f 750,000, te dezen als rendement van die belasting geraamd, en dus de aanslag in dat middel niet met dezelve verhoogd wordt, hetgeen de afdeeling oordeelt dat duidelijk in de wet zelve zal behooren uitgedrukt te zijn. Drie leden van de afdeeling geven nog in bedenking of het niet beter ware dat de uitzonderingen of liever de vrijstellingen van deze belasting geregeld werden naar een bepaald getal van deuren en vensters, b. v. voor het in gebruik hebben van één venster en ééne deur, liever dan dat zulks geschiede naar eene bepaling van eene som van huurwaarde welke van den aanslag in dit middel vrijstelt, zoo als tot hiertoe gevolgd is.

De *belasting op de patenten*: dezelfde aanmerking als betrekkelijk de 4 percent voor kwade posten op het personeel, wordt ten deze door de afdeeling gemaakt betrekkelijk de tien percent voor kwade posten begrepen onder de raming der opbrengst van de belasting op de patenten.

Litt. *b*. De *registratie-*, *zegel-*, *griffie-*, *hypotheek- en successie-regten*, in afwachting van eene nieuwe verbeterde wet op deze middelen, maakt de afdeeling voor alsnu geene aanmerking.

Litt. *c*. De *Rijks accijnsen*:

Op het zout. Acht leden der afdeeling verlangen dat, met verandering van het thans bestaande, de invordering van den accijns op het zout weder zoo als voorheen geschiede bij den invoer, en dus met de noodige verbeteringen zoo als plaats had vóór de invoering van de wet van 2 Augustus 1822, welke wet dus moet vervallen, en de nieuwe wet van invordering uit een geheel ander beginsel moet uitgaan. Zij herhalen ten deze wat in de vorige zitting is aangemerkt, en meer bijzonder ontwikkeld op pag. 174 der processen-verbaal van de beraadslagingen der afdeelingen over het eerste ontwerp der tienjarige begrooting, waaraan zoo veel des noods, ten deze wordt gerefereerd, waarbij door dezelve leden nog wordt opgemerkt, dat het rendement van den accijns op het zout, na het in werking brengen van de wet van 2 Augustus 1822, niet veel verschillende is met dat hetwelk dat middel te voren opleverde, en de kosten van invordering gewis thans veel aanzienlijker zijn dan te voren, behalve nog de grootere bemoeijelijking der schatpligtigen.

Op het geslagt. Daar het Gouvernement dezen accijns slechts als voorloopig voorstelt, tot dat dezelve door eenig ander middel zal zijn vervangen, is de afdeeling van oordeel, dat het beter ware dit middel als tog geheel temporair zijnde, te rangschikken onder de middelen ter bestrijding der begrooting voor 1830, en uit de middelen voor de gewone of tienjarige begrooting geheel weg te laten. Voor zoo veel nu het dadelijk daarstellen van nog eenige door de afdeeling in de gewone begrooting, verlangde bezuinigingen en het doen van nog verdere overbrengingen van het gewoon op het buitengewoon mogt blijken, dat, door de geheele weglating der f 2,250,000 als rendement van den accijns, op het geslagt voor de middelen ter bestrijding der gewone begrooting, te kort komt, oordeelt de afdeeling dat overeenkomstig hetgeen tot hiertoe, altoos heeft plaats gehad, een gedeelte van het rendement der regten van in-, uit- en doorvoer enz., onder de middelen voor de gewone begrooting konde gesteld worden, bijv. ten bedrage van één millioen of meerder, waardoor het ontbrekende, behoorlijk zoude gesuppleërd zijn. De afdeeling merkt verder op, dat de onkosten tot de invordering van dezen accijns benoodigd, nu verder in geene behoorlijke verhouding meer staan met het rendement. Dat de overgelegde tabel ten deze de zoo zeer groote ongelijkheid van dit middel aantoont, en alles de afdeeling noopt om op de spoedige afschaffing van dezen accijns aan te dringen.

Op den wijn. Deze accijns heeft aan de afdeeling geene aanmerking opgeleverd.

Op het binnenlandsch gedisteleerd. De afdeeling vraagt waarom het rendement van dezen accijns, zoo zeer laag is geraamd geworden, daar de afdeeling oordeelt dat die raming wel f 200,000, hooger kan gesteld worden, gelijk die ook zoo geschat was in het ontwerp bij de laatste voorstellen, voorgedragen in de vorige zitting. Eenige leden brengen ten deze de bedenkingen weder te berde, gemaakt in de vorige zitting, betrekkelijk eenige bepalingen, welke men oordeelt dat in de wet op de invordering van dezen accijns moeten voorkomen, en welke voorgedragen zijn op pag. 88, n°. 5 van de tweede processen-verbaal over de tienjarige begrooting, waaraan ten deze wordt gerefereerd, en wenschen als nog beantwoord te hebben de vragen, mede alstoen gedaan en vermeld op pag. 176 der eerste processen-verbaal der afdeelingen, over de tienjarige begrooting, namelijk: 1° hoeveel vaten jenever in de laatste 4 of 5 jaren uit dit Rijk zijn uitgevoerd naar vreemde landen en naar onze kolonien, en 2° hoeveel in dat zelfde tijdverloop verzonden is, jaar voor jaar uit Schiedam, Delfshaven, Delft, Rotterdam, enz., *a*) voor de noordelijke provincien, *b*) voor Noordbraband, hetgeen die leden uitstrekken tot de zuidelijke provincien.

Op het buitenlandsch gedisteleerd zijn geene aanmerkingen gemaakt.

Op de binnenlandsche bieren en azijnen. Alleen de voorgestelde verhooging van dit middel heeft aanleiding gegeven tot aanmerkingen, waaromtrent in een volgend artikel van het ontwerp van wet, gehandeld wordt, en hierna zullen worden voorgedragen.

Op de suiker. De afdeeling is van gedachte, dat de raming van het rendement van dezen accijns te laag wordt genomen, want daar deze accijns bij de thans nog bestaande belasting geraamd is geworden op f 960,000, en boven die raming steeds heeft gerendeerd, zoo is de afdeeling van meening, dat, aangezien de zoo aanzienlijke verhooging in de quotiteit van dit middel, de eventuëele opbrengst daarvan ook in evenredigheid hooger kan gesteld worden.

Het collectief zegel. De afdeeling vraagt opheldering, waarom voor het bedrag van dit zegel, zooveel geraamd wordt. Zij zouden oordeelen dat, daar het montant der acht verschillende objecten, welke met accijns worden bezwaard, te zamen in de overgelegde raming geschat is, op f 18,898,400, dit collectief zegel à 10 per cent gecalculeerd, niet meer renderen kan als f 1,889,840. De afdeeling verlangt te weten, of de meerder gecalculeerde opbrengst, ten deze ook kan veroorzaakt zijn, door de bijrekening van hetgene het collectief zegel afwerpt, wanneer hetzelve gevorderd wordt, ook over het bedrag der opcenten op de verschillende accijnsen bestaande.

Art. 2. Hierop heeft de afdeeling geene aanmerking gemaakt.

Art. 3. Acht leden der afdeeling kunnen zich met de bepaling, in dit artikel vervat, niet vereenigen, aangezien de strekking van hetzelve strijdig is met het vaste door hen aangenomе beginsel, dat de verponding eene belasting is van repartitie en niet van quotiteit, en dat dus alle vermeerderingen of verminderingen daarin voorkomende, bij elke repartitie moeten omgeslagen en berekend worden over de eenmaal vastgestelde hoofdsom, percents-gewijze, hetzij in bezwaar, hetzij in verligting.

Ook wenscht de afdeeling dat in de laatste alinea van dit artikel tusschen de woorden, *wettelijke bepalingen geregeld worden*, ingevoegd wordt het woord *jaarlijks* en mitsdien gesteld worden, aldus: *wettelijke bepalingen jaarlijks geregeld worden.*

Art. 4. *a.* Acht leden der afdeeling oordeelen dat de kosten van taxatien, opnemingen en tellingen voor rekening van de belanghebbende zullen zijn, die derzelve verlangen, dan alleen wanneer dezelve bij herhaling gevraagd worden voor een object hetwelk geheel en al hetzelfde gebleven is als tijdens de vorige taxatie, telling of opneming; en dat mitsdien alle eerste taxatien, opnemingen of tellingen kosteloos voor de schatpligtigen zullen plaats hebben.

b. De verhooging van de tariven der hoofdsom voor de accijnsen.

N°. 1. *Op den buitenlandschen wijn* en het *buitenlandsch gedisteleerd*, wordt door de afdeeling goedgekeurd.

Die op het binnenlandsch gedisteleerd, de bieren en de azijnen, worden door vijf leden der afdeeling geheel afgekeurd, terwijl de overige dezelve admitteren.

N°. 2. Die op het *zout*, worden door vier leden der afdeeling mede afgekeurd, doch door de overige aangenomen, terwijl een lid der afdeeling eene bepaling wilde hebben van minder dan 15 ten honderd.

c. De belasting op de suiker, geeft, wat het hoofdzakelijke aanbelangt, geene reden tot aanmerking, doch vijf leden der afdeeling wenschen de reden aangeduid en opgehelderd te zien, waarom eene korting van 15 ten honderd wordt toegekend aan de ruwe suiker van Suriname of andere West-Indische volkplantingen regtstreeks aangebragt wordende van plantaadjen, welke het eigendom zijn van of verbonden zijn aan ingezetenen in dit Koningrijk.

De overige gedeelten van dit ontwerp van wet hebben aan de afdeeling geene aanmerkingen opgeleverd; alleen heeft een lid derzelve, de wensch geuit, dat het *maximum* der opcenten welke op de accijnsen voor plaatselijke behoeften van gemeenten zal mogen geheven worden, bij de wet bepaald wierd.

De afdeeling in overweging genomen hebbende, dat de *tollen*, op de groote wegen geheven wordende, eene opbrengst opleveren, welke thans onder de inkomsten van het Amortisatie-Syndicaat zijn overgegaan, wenscht beantwoord te zien de vraag: of dezelve geen bron voor vermeerdering van 's Rijks middelen kunnen opleveren? en verlangt in allen geval dat de bepaling van dezelve wettelijk geregeld worde.

Even zoo is de afdeeling van gedachte, dat de betaling welke thans voor zoovele verschillende zaken, betalingen, concessien en wat dies meer is, wordt afgevorderd onder de benaming van *leges*, almede wettelijk moest geregeld worden, en tevens onderrigt in hoe verre zulks tot voordeel van 's Rijks schatkist strekken kan.

Een lid van de afdeeling is ten deze buiten advijs gebleven.

Eindelijk hebben de vijf leden der afdeeling, welke bij art. 4 hierboven, van het ontwerp van wet op de middelen van de tienjarige begrooting, afgekeurd hebben de verhooging van de tariven der hoofdsom van den accijns op het binnenlandsch gedisteleerd, de bieren en azijnen en het zout, vermeend ter vervulling van hetgeen daardoor aan het algemeen montant der Rijks middelen zoude te kort komen, te moeten voorstellen om in plaatse van die vermelde verhoogingen te heffen:

1°. Een accijns op de koffij, en wel ten beloope van tien guldens voor iedere 100 ponden.

2°. Een accijns op den tabak, doch dit wordt door drie leden voorgeslagen, zijnde twee niet van dat gevoelen.

3°. Een accijns op de brandstoffen, en wel den turf en de steenkolen, betwelk door twee leden wordt voorgesteld, terwijl drie leden zich daartegen verklaren, met alle welke voorstellen de overige leden der afdeeling, als genoegen nemende met de voorgestelde verhoogingen op de tarieven der hoofdsom van gemelde accijnsen, zich in geenen deele vereenigen.

Voortzetting, Woensdag den 11 November 1829.

Tegenwoordig dezelfde H. H. leden als maandag ll., dempto de Heer *Borchgrave*.

De redactie van het proces-verbaal van het verhandelde op maandag ll. gelezen zijnde, wordt goedgekeurd.

De afdeeling gaat daarna over tot de behandeling van :

Het ontwerp van wet tot vaststelling van middelen ter bestrijding van de uitgaven, begrepen in de tweede afdeeling der begrooting over den jare 1830.

Na de lezing van dat ontwerp van wet, en het daartoe betrekkelijke in de aanspraak van den Minister van Financien, wordt het ontwerp van wet artikelsgewijze onderzocht.

Art. 1. Litt. *a — d.* Deze sommen leveren voor deze begrooting geene aanmerking op, doch acht de afdeeling het niet ondienstig betrekkelijk het in ontvang gestelde onder litt. *b*, onder de aandacht te houden, dat het niet waarschijnlijk zijnde dat voor het vervolg zal kunnen rekening gemaakt worden op zulk een aanmerkelijk meerder bedrag van de opbrengst der middelen boven de raming, hetwelk ook eigenlijk niet regulier is, en slechts een hoogeren aanslag der belastingen dan de behoeften vorderen, zoude bewijzen, dat deze buitengewone ontvangst verder niet meer voor de benoodigdheden van de buitengewone begrooting zal te goede komen, en dat het mitsdien daarom des te dringender wordt, om bij tijds door vereischte bezuinigingen in het anders te vreezen te kort te voorzien.

Litt. e. De afdeeling refereert zich aan het op de concept-wet tot vaststelling der middelen voor de gewone of tienjarige begrooting door haar voorgestelde ter gelegenheid van haar onderzoek over het temporair voortduren van den accijns op het geslagt; aldaar voorgesteld hebbende om een millioen of meerder naar mate der behoefte van het rendement der regten op den in-, uit- en doorvoer enz. overtebrengen onder de middelen van de gewone begrooting, en daarentegen den accijns op het geslagt geheel te brengen op de buitengewone begrooting, wel te verstaan, wanneer tevens de overschrijvingen van het gewoon op het buitengewoon in uitgaaf geschieden, door deze afdeeling opgegeven.

Litt. g. Betrekkelijk de *loterij*, refereert zich de afdeeling aan hetgeen door haar is aangemerkt betrekkelijk deze instelling op hoofdstuk IX, afdeeling IX, van de buitengewone begrooting voor 1830 in uitgaaf.

Litt. h. Onder de buitengewone inkomsten ten deze gespecificeerd in de raming der buitengewone middelen van het Rijk over den jare 1830, vermeld zijnde die wegens het uitoefenen van de *jagt*, gedraagt de afdeeling zich aan het door haar opgemerkte ten slotte van haar onderzoek over de algemeene Rijks uitgave in het proces-verbaal van het verhandelde op zaturdag den 7den November 1829 vermeld. Voegende eenige leden nog ten deze bij, dat zijlieden het aldaar opgemerkte te meer verlangen, ten einde zij de overtuiging hebben, dat de uitgaven welke betrekkelijk het departement van de jagt plaats hebben, allen ten laste van de Rijks schatkist behooren te komen.

Wat aanbelangt de *vergoeding door het Amortisatie-Syndicaat te geven, alsmede door de gemeenten voor de invordering van hun toegekende opcenten op eenige Rijks middelen*, wenscht de afdeeling ontwikkeld te zien op welke wijze het Gouvernement komt tot de fixatie der som van *f* 378,200 — ten deze daarvoor geraamd.

Eindelijk vraagt de afdeeling waaruit spruit een rijks inkomen uit de entrepots? en welke is de regeling en wijze waarnaar deze inkomst wordt ingevorderd?

Litt. i. Vier leden van de afdeeling merken op, dat door de vermeerdering van de tarieven waarnaar de hoofdsom van verschillende belastingen wordt ingevorderd, nu ook de opcenten, welke betaald worden, drukkender worden, waaruit volgt, dat het dringend noodzakelijk wordt om door het spoedig invoeren van bezuinigingen in de gelegenheid te geraken om het getal der thans bepaalde opcenten successief te verminderen.

Art. 2. Eenige leden van de afdeeling uiten den wensch dat de wet betrekkelijk de *mijnen* meer volledig worde uitgevoerd vooral wat betreft de verleening van concessie, ten einde het eigendom meerdere bescherming ondervinde;

en zouden tevens gaarne mededeeling erlangen van de afzonderlijke rekening, welke betrekkelijk dit artikel aan de publieke schatkist gedaan wordt, daar zulks zeer dienstig zoude zijn tot vermeerdering van kennis wegens dezen tak van nijverheid.

Art. 3. Litt. *a.* Wanneer de rentebetaling van de werkelijke schuld gecreëerd volgens de wet van 31 December 1819, op de buitengewone begrooting, hoofdstuk Financien, mogt behooren in uitgaaf te blijven gesteld, alsdan moet alhier de uitkeering door het Amortisatie-Syndicaat aan de schatkist te doen met, *f* 577,075 vermeerderd worden, en dus gesteld op *f* 3,404,006.73.

Het onderzoek betrekkelijk het algemeene stelsel van de Rijks middelen ontworpen ter bestrijding zoo der gewone als der buitengewone uitgaven, heeft deze afdeeling, niettegenstaande de hoogere raming van het rendement van sommen op de accijnsen, welke zij vermeent, dat gerustelijk kan aangenomen worden, als algemeen resultaat harer overwegingen, de bedenking opgeleverd, hoe er gegronde redenen schijnt te zijn om te weten, dat voor het vervolg de thans voorgedragene middelen niet toereikende zullen zijn om aan de wezenlijke behoeften te voldoen, wanneer men in aanmerking neemt:

a. Dat de wezenlijke uitgaven het thans daarvoor in de ontwerpen van wetten te zaamgestelde montant zullen overtreffen, en

b. Dat voorname posten, welke thans voor 1830 nog onder de buitengewone ontvangsten hebben kunnen worden opgenomen, voor het vervolg hoogst waarschijnlijk grootendeels, zullen gemist worden, iets hetgeen de Minister van Financien in zijne aanspraak zelve in het verschiet doet zien.

Weshalve de onvermijdelijke noodzakelijkheid, om tot duurzame vermindering in de uitgaaf spoedig te geraken, aan deze afdeeling ten duidelijkste is gebleken, en zij dus daarop bij het Gouvernement ernstig aandringt.

Terwijl ook eene verschikking in de voorgeslagene middelen, namelijk eene overbrenging van gewoon op buitengewoon, en wederkeerig voor een gedeelte van buitengewoon op gewoon aan deze afdeeling nuttig en doelmatig toeschijnt.

De afdeeling gaat als nu over tot de behandeling van het *ontwerp van wet op de nationale schuld en tot regeling der belangen van het Amortisatie-Syndicaat, bij de vaststelling der tienjarige begrooting, aanvang nemende met* 1830.

Het ontwerp van wet zelve in zijn geheel benevens het daartoe betrekkelijke in de aanspraak van den Minister van Financien gelezen zijnde, gaat de afdeeling over tot het onderzoek artikelsgewijze; met de bepaling voorkomende in

Art. 1. Vereenigt zich de afdeeling en keurt dus mede goed dat op 1°. Januarij 1830 vernietigd worde een kapitaal van *f* 14,600,000 werkelijk rentegevende schuld door het Amortisatie-Syndicaat aangekocht; dan de afdeeling had gaarne gezien dat aan de Staten-Generaal een specifieke staat ware overgelegd geworden, behoorlijk aanwijzende den inkoop van staats-schulden successief gedaan, gedurende het thans afloopende tienjarige tijdvak uit het daartoe verleende jaarlijksche fonds van *f* 2,500,000.

Verder is de afdeeling van meening dat de woorden « *en nog aantekoopen* » uit den tekst van dit eerste artikel thans behooren weggelaten te worden — zijnde zulks wel te passe geweest in het ontwerp voorgesteld in 1828 — maar zijnde thans niet meer noodig op het einde van 1829.

Art. 2. Betrekkelijk de vernietiging op 1°. Januarij 1830 van een kapitaal van *f* 38,212,600 uitgestelde schuld, met de daartoe behoorende, en aan het Amortisatie Syndicaat in eigendom toekomende kansbiljetten, uitgeloot in de jaren 1830 en volgende tot en met 1849, maakt de afdeeling de bedenking, dat daar het Amortisatie-Syndicaat tot 1849 toe, nog meerdere aankoopen doen kan van uitgestelde schuld, en uitgelote kansbiljetten, ten behoeve en voor rekening van het Rijk, het geschikter schijnt, dat jaarlijks gedaan wordt de opgave voor hoe veel het Amortisatie-Syndicaat namens het Rijk in de uitloting van het volgende jaar deelt, dewijl dan telkens, ingevolge de alsdan wezenlijk bestaande staat van zaken te dien opzigte bij de in overweging neming der staats schulden, meer doelmatig door de wet over de bestemming van het aflossings-fonds kan worden beschikt, en zulks te meer, om dat, volgens het gevoelen der afdeeling, men vooral

ten deze de vaste fondsen moet afgescheiden houden van hetgeen door schuldverwisseling of anderen inkoop door het Amortisatie-Syndicaat is en wordt verkregen.

Al de leden der afdeeling, met uitzondering van één, welke zulks overbodig acht, als zijnde het ingekochte toch onvervreembaar, vereenigen zich met het in dit artikel voorgestelde, en verlangen dat de vermelde *f* 38,212,600 uitgestelde schuld en kansbiljetten, op 1° Januarij 1830 vernietigd worden.

Art. 3. Acht leden van de afdeeling oordeelen het bij dit artikel onvervreemdbaar verklaren van *f* 98,231,000 uitgestelde schuld en onuitgelote kansbiljetten, aan het Syndicaat in eigendom toebehoorende, te zijn overbodig, daar toch het Amortisatie-Syndicaat niet kan geacht worden met dat bezit te kunnen speculeren; weshalve dus de bepaling in dit artikel voorkomende, slechts aanleiding zoude kunnen geven tot het doen geboren worden van eene verkeerde meening omtrent den aard der inkoopen welke het Amortisatie-Syndicaat van 's Rijks schulden doet; zij oordeelen dus dat dit artikel geheel kan wegvallen: daar toch ook de deelneming dier kansbiljetten in de lotingen aanvang nemende met 1850, uit den aard der zaken is volgende, en de wijze hoe alsdan te handelen met hetgeen als dan zal uitgeloot worden, gerustelijk tot dien tijd toe kan verschoven blijven.

Art. 4. Acht leden van de afdeeling kunnen geene goede reden vinden waarom de halfjarige betaling der verschijnende renten van de nationale schuld voor het volgende tienjarige tijdvak aan het Amortisatie-Syndicaat door 's Rijks schatkist zal worden uitgekeerd, en dus die betaling door het Amortisatie-Syndicaat zal geschieden, en niet door het Ministerie van Financien: zij vinden te minder grond om zulks goed te keuren, omdat volgens de bepaling van dit artikel, dus ieder half jaar de helft van *f* 19,500,000 door 's Rijks schatkist aan het Amortisatie-Syndicaat moet worden verstrekt, terwijl vooreerst ten minste de betaling van die helft nog niet ten volle vereischt wordt. Immers overeenkomstig den staat in de vorige zitting aan de Staten-Generaal overgelegd, bedraagt de werkelijke schuld op 15 Januarij 1829 ingeschreven, een montant van f 616,940,680.69, dus aan renten jaarlijks f 15,423,517.02, bij welke opgave gevoegd wordt een calculatief montant van nog verwacht wordende inschrijvingen wegens de vereffening der oude gevestigde schuld in de zuidelijke provincien en van den nederlandschen achterstand, ten bedrage van een kapitaal van f 9,398,319.31 aan rente, zullende vereischen f 234,732,98, welke laatste rentebetaling dus voor als nog geene plaats heeft en bovendien ongewis is.

Bovendien oordeelen die leden dat de bepaling in dit art. 4, voorkomende alleen betrekkelijk is tot eene daad van executie en niet van wetgeving, en dat mitsdien dit artikel uit dit ontwerp van wet kan wegvallen.

Art. 5. De voortzetting van den inkoop en vernietiging over de kapitalen werkelijke schuld bij de wetten van 31 December 1819, en vervolgens tot en met 3 Maart 1825 daargesteld, en de bestemming van de som van f 768,350, welke daartoe over den jare 1830 zal besteed worden, overeenkomstig de bepalingen in dit artikel van het ontwerp van wet vervat, hebben aan de afdeeling geene bedenking opgeleverd, alleenlijk is de afdeeling van oordeel dat deze bepaling op de Rijks begrooting, en wel op de buitengewone voor den jare 1830 in uitgave behoord vermeld te worden, en daarentegen onder de middelen ter bestrijding der buitengewone uitgave voor 1830, met een even gelijk montant de som moet vermeerderd worden, welke over dat jaar door het Amortisatie-Syndicaat aan 's Rijks schatkist moet worden opgeleverd.

Eenige leden van de afdeeling verlangen ook opheldering te erlangen waaruit het Amortisatie-Syndicaat die bepaalde fondsen, tot dezen inkoop, bestrijden kan.

Art. 6 en 7. Hebben bij de afdeeling geene aanmerking doen ontstaan.

Eindelijk, aan de afdeeling, betrekkelijk het Amortisatie-Syndicaat, niet overgelegd zijnde een staat over het verloopene tienjarig tijdvak, behoorlijk aantoonende de bijzondere resultaten van de onderscheidene werkzaamheden van die administratie; en tevens uit de situatie-staat van die instelling, in de vorige zitting aan de Staten-Generaal overgelegd, gezien hebbende, dat het bestuur van het Amortisatie-Syndicaat van de fondsen, aan die instelling toegekend, ook

gebruik gemaakt heeft om particuliere crediten te verleenen, en dat wel voor zaken en ondernemingen, die gelegen zijn buiten de bepalingen en voorschriften, welke aan die instelling voor hare handelingen door de wet zijn voorgeschreven, zelfs zoodanig, dat ten blijke daarvan strekt, hoe de administratie van het Amortisatie-Syndicaat eene buiten de wettelijk bepaalde einden harer instelling gelegene aanwending van fondsen, niet anders heeft gedaan als onder bijzondere garantie van Z. M. den Koning, hetwelk toch geheel onregelmatig, en als eene overschrijding van de wettelijke grenzen, binnen welke het bestuur van die instelling door de wet is ingesloten, moet geacht worden; zoo verlangen zeven leden der afdeeling, terwijl een lid buiten advijs blijft, dat, voor als nog in het midden gelaten voor rekening van wien het perikel loopt, hetwelk ten opzigte van die particuliere credietgevingen aanwezig is, of nader zoude kunnen ontstaan, in het tegenwoordige ontwerp van wet op de nationale schuld, en tot regeling der belangen van het Amortisatie-Syndicaat, een nader artikel worde ingebragt, houdende eene wetsbepaling, waardoor de administratie van het Amortisatie-Syndicaat wederom geheel binnen de wettelijke grenzen harer instelling worde teruggebragt, en voor het vervolg stiptelijk beperkt.

Eindelijk is de afdeeling overgegaan tot het *ontwerp van wet, tot bepaling der som, welke gedurende het jaar* 1830 *tot aankoop en aflossing van schuld zal besteed worden*;

Welk ontwerp van wet geene bedenkingen aan de afdeeling heeft opgeleverd.

Vijf leden van de afdeeling uiten den wensch, dat de voorstellen betrekkelijk de Rijks begrooting, verdeeld wierden in zoo vele afzonderlijke wetten als er hoofdstukken zijn, ten einde, hoofdstuk voor hoofdstuk gediscutieerd zal kunnen worden. Even gelijk geschiedt betrekkelijk de wetboeken voor ieder titel afzonderlijk.

Een lid van de afdeeling heeft overgelegd de nota, welke onder litt. C, ten deze mede ten slotte van het proces-verbaal wordt overgelegd.

Aldus gelezen, goedgekeurd en gesloten,

Vrijdag den 13 *November* 1829.

G. G. CLIFFORD,
Vice-President.

Note A.

Les membres soussignés de la 7e section croient devoir, avant de procéder à l'examen du budget, déclarer que, d'après les termes formels de leur serment *de ne pas consentir à ce qu'on s'écarte de la loi fondamentale*, il ne leur est pas permis d'accorder les subsides pour dix années.

Aussi long-temps

1°. Qu'ils n'auront pas la certitude de ne plus voir substituer désormais aux dispositions de la loi le régime des arrêtés et des instructions, il leur paraît indispensable, pour prévenir les abus à cet égard, que les Ministres soient tenus de contresigner tous les actes relatifs aux affaires de leurs départemens respectifs, et que les communications directes soient rétablies entre les Ministres et la chambre.

Aussi long-temps

2°. Que les arrêtés qui portent atteinte au libre et légitime usage, pour chacun, de sa langue maternelle, ne seront point rapportés. On ne peut se contenter de la mesure incomplète provisoirement adoptée.

Aussi long-temps

3°. Que la liberté complète de l'enseignement, garantie par le pacte constitutif, ne sera pas reconnue. Ils savent du reste qu'un projet de loi se prépare

en exécution de la promesse émanée du trône, et ils se flattent que la présentation ne s'en fera pas attendre.

Persuadés que le gouvernement ne se refusera pas au prompt redressement de ces principaux griefs (desquels dérivent, pour ainsi dire, tous les autres à faire disparaître successivement) ces membres n'hésiteront point à procéder avec leurs collègues à l'examen des détails du budget.

La Haye, le 2 Novembre 1829.

Le Baron DE STASSART
DE BOUSIES.

Note B.

La nation est trop agitée, le malaise qu'elle éprouve trop réel pour que nous puissions nous occuper des besoins de l'État et des charges à imposer au peuple, qu'au *préalable* la cause de cette agitation ne soit écartée. — Qu'on fasse droit à nos justes réclamations; qu'on rende l'enseignement libre, qu'on laisse aux Belges l'usage d'un idiôme généralement reçu chez eux; qu'on établisse une communication directe, franche et loyale entre la chambre et les chefs de l'administration; qu'on nous présente un projet de loi pour régler les moyens de mettre à exécution l'article 177 de la loi fondamentale, contre les hauts fonctionnaires qui se seraient rendus coupables d'un délit pendant l'exercice de leurs fonctions; et qu'enfin on accorde à tous les cultes, et à ceux qui les professent la protection que la loi fondamentale leur garantit. — Ces vœux exaucés le calme renaîtra partout. — *Alors* et *alors seulement*, nous pourrons, charger le peuple de lourds impôts sans exposer la tranquillité publique. — *Plus tôt* on la mettrait en question.

Par ces motifs, le soussigné croit de son devoir, et dans l'intérêt bien entendu du trône, de refuser les subsides jusqu'au redressement des griefs énoncés ci-dessus.

LÉOPOLD DE SASSE D'YSSEL.

Note C.

A l'énormité des griefs qui menacent le budjet d'un nouveau rejet, se trouvent la liberté de l'instruction, le retrait des arrêtés sur la langue, et le contre-seing des chefs d'administration générale, qui constitue la responsabilité ministérielle : en sous ordre et avec non moins d'importance, se présente entr'autres, celui de ne pouvoir voter les lois spéciales, avant celles des voies et moyens, nous ne voyons aucun obstacle à ce qu'avant tout elles fussent soumises à la discussion; si le tems nous gagnait, avant la fin de l'année, une loi transitoire assurerait le service du trésor, et quelques mois de retard pendant lesquels on aurait le tems de se prononcer sur les lois des accises etc., pourrait valoir au gouvernement une majorité respectable, peut-être grande, qui serait tout à son avantage, après un refus si prononcé des subsides décennaux, et une session aussi laborieuse que le fut la dernière.

Je ne m'étendrai pas sur les défectuosités des budjets, la section à laquelle j'ai l'honneur d'appartenir les a démontrées; je persévère dans les observations que j'ai partagées, et vais en développer quelques-unes.

Je rends graces au gouvernement de nous avoir délivrés de la mouture; mes félicitations auraient été plus complètes si l'abatage l'eut accompagnée; rien ne devait en arrêter la disparution, et de graves combinaisons n'étaient point nécessaires pour remplacer les f 2,250,000 qui posent au budget comme produit de l'abatage.

Nous signalerons d'abord pour ressources ce que donneront en plus les lois sur les accises modifiées, indépendamment des augmentations proposées, si elles ont été rédigées sous la dictée de l'expérience; les comptes rendus nous fournissent les élémens suivant :

Vins au-delà de....................................	f 785,000.00
La bière de....................................	- 500,000.00
Si l'on retire à certaines localités des priviléges qui ont privé la caisse de l'État d'au moins 510,000 fl. par an, les eaux-de-vie indigènes....................................	- 234,000.00
Les....................................	- 97,000.00
que l'on économiserait par la suppression du matériel, que nécessitaient la mouture et l'abatage, voir page 177 des réponses de l'année dernière sur le budjet, les....................................	- 300,000.00
	f 1,916,000.00

frais d'expertises pour l'impôt personnel qui viendraient à cesser, selon ce qui nous est annoncé dans le discours de monsieur le Ministre des Finances. L'agroupement de ces chiffres nous offre une somme de f 1,916,000, que l'on pourrait élever à celle de l'abattage, en ajoutant quelques centièmes additionnels an 13, établis sur les accises, en attendant que l'on renvoyât cette masse de commis aux exercices que l'on a multipliés dans les proportions de 8 à 39, de 6 à 42 et depuis le système financier de 1821.

Veut-on atteindre les résultats des nouvelles mesures consignées dans les lois spéciales que l'on propose de modifier, imposez provisoirement les 15.000,000 millions de livres de café, ou à peu près, que nous consommons annuellement, de 10 à 15 cents.

En 1822, lorsque, contre l'avis de monsieur Appelius, on supprima l'impôt sur le café, il donnait déjà un million f 1,039,295 14s, il est problable que ce produit n'était pas en rapport avec la consommation qui s'est beaucoup accrue depuis, les quantités énormes que l'on avait soustraites au recensement ayant passées dans la consommation sans payer les droits.

L'on se débat en vain contre le système d'imposer les denrées tropicales; toutes ces raisons de haut commerce, de gênes accablantes, de faveurs pour quelques villes, de liberté tout entière, de principes vitaux, de décadence constante, et tant d'autres que réprouve la raison, ne sont plus admises, depuis que le haut commerce renferme dans son sein plus de prosélytes que d'antagonistes, et que notre position financière commande de recourir à des moyens que nos voisins ont employés de préférence à ceux que la nation a repoussés avec horreur, dès l'instant qu'il fût question de les comprendre dans un système financier qui, loin de combler les espérances qui présidaient à sa naissance, a frappé de mort, et paralysé des produits qui grandissaient par l'âge.

Le ministère ne m'ayant pas fait l'honneur de répondre, l'année dernière, aux observations que contenait ma note insérée dans le procès-verbal des deuxièmes observations de la quatrième section à laquelle j'avais l'honneur d'appartenir; j'ai parcouru le mémoire explicatif qui accompagne les nouveaux projets de lois sur les accises, j'y ai vu avec étonnement, et non sans souffrance, que les dispositions désastreuses pour nos distilleries agricoles, insérées dans l'arrêté royal du 19 juin 1827, relativement à l'emploi de la farine, sont maintenues comme base sur laquelle on prélevera le cens.

Surpris de cette persévérance qui assurerait l'anéantissement de nos distilleries agricoles, j'ai examiné de nouveau les observations des sections et les réponses du gouvernement de la session de 1822 sur les distilleries, elles m'ont confirmé dans l'opinion que la conduite de l'administration est inexplicable, car il est prouvé à l'évidence par la correspondance de monsieur Appelius avec les distillateurs de Schiedam, qui y est en toutes lettres, que la prise en charge de 14 livres, 1 once et 46 sterlings de farine par baril n'était point exagérée, et la réponse suivante aux observations des sections, affirme que l'on était très au courant de ce qui se passait dans les distilleries.

Page 12.

« On convient que le genièvre a été d'une qualité inférieure en 1816, lorsque
« les distillateurs en étaient aux essais pour prévenir la brûlure de la matière
« macérée, pendant la distillation, mais du moment où ils ont trouvé le moyen
« de la prévenir, le genièvre a repris son bon goût et n'a rien perdu de son
« ancienne réputation dans le commerce; les quantités qui ont été exportées en
« 1821, en sont la preuve.

Quatre années et demie s'écoulèrent sans qu'aucune réclamation publique eût lieu, lorsque tout-à-coup l'arrêté royal du 19 juin 1827, vient donner la marche la plus large à la fraude, que les agens supérieurs du gouvernement objectaient en vain ne pouvoir se faire d'après toutes les précautions que l'on avoit prises : le contraire leur a été déclaré par les distillateurs de Schiedam, en présence des autres membres de la commission qui s'est réunie chez monsieur le Ministre des Finances à Bruxelles.

On prétend que des expériences multipliées ont été faites par des distillateurs consommés dans leur art, et par d'autres personnes qui connaissent parfaitement la distillation; elles ont démontré qu'il est impossible de tirer 54 dés d'eau-de-vie à dix degrés par livre avec 8 même neuf livres de farine par

baril, et qu'au moyen de l'arrêté précité, l'on fraude un tiers des droits: les quantités considérables d'eau-de-vie de Hollande qui se vendent presqu'à 5 cents de moins par litron que celui de leur distillerie corroborent cette assertion.

La loi sur les distilleries ne nous ayant pas encore été présentée, mais le point principal nous étant communiqué par le mémoire explicatif sur les lois spéciales modifiées des accises, j'ai cru utile de mettre sous les yeux de monsieur le Ministre des Finances, les motifs qui avaient servi de phare au gouvernement pour fixer les quantités de farine à prendre en charge, ainsi que les argumens qu'il avait opposés aux observations des sections en 1822.

Mes intentions sont pures, elles tendent à prévenir que le gouvernement ne propose pas la légalisation d'une mesure qui établit un privilége au détriment de la petite propriété et de l'agriculture.

Puissé-je être assez heureux pour faire comprendre au gouvernement qu'il s'agit de la justice distributive, et lui éviter le désagrément de provoquer une nouvelle lutte entre le nord et le midi, dans une discussion, où ne brillerait pas celui qui viendrait défendre son œuvre.

H. J. A. VAN DEN HOVE.

1829—1830.

N°. 3°.

NOTA van wijzigingen in de begrootingswetten, welke door den Heer SECRETARIS VAN STAAT, op het oorspronkelijke zullen gewaarmerkt worden.

WET *tot vaststelling der middelen tot dekking van de tienjarige begrooting, aanvangende met* 1830.

Art. 3.

In de eerste zinsnede met weglating van:

« f 16,151,701 behoudens enz. (*tot*) ontstaan"

te stellen:

« f 16,028,160."

In de derde zinsnede:

achter het woord « bepalingen," in te voegen « *jaarlijks.*"

Art. 4.

§ *b.* 1°. Het slot in plaats van de woorden « naar « gelang (*tot*) overeengebragt."

te stellen:

« *in zooverre als de Koning, op de voor-* « *dragt der plaatselijke besturen, bevinden* « *zal, dat dit in derzelver belang kan wor-* « *den geregeld.*"

§ *c.* Aan het einde bij te voegen:

« *zijnde het aan den Koning voorbehouden* « *om eene korting, de zoo even gemelde niet* « *te boven gaande, toe te staan, voor de* « *ruwe suikers uit de Nederlandsche bezit-* « *tingen, regtstreeks wordende aangebragt.*

§ *d.* Aan het einde van de laatste zinsnede:

« *of ten aanzien van de Oostindische sui-* « *ker, van zoodanige korting, als daarop* « *nader mogt worden vergund.*

WET *op de nationale schuld, en tot regeling van de belangen van het Amortisatie-Syndicaat.*

Art. 1.

Uit te laten de woorden:

« *en nog aan te koopen.*

Bij te voegen aan het einde een nieuw artikel:

Art. 8.

« *Voor zooverre het Amortisatie-Syndicaat « mogt vermeenen in het belang des Rijks, « en naar aanleiding van art.* 5 *der wet van « den* 5 *Junij* 1824, *zijne middelen te kunnen « dienstbaar maken, aan eenige, na den eer- « sten Januarij* 1830, *aan te vangen werken « of ondernemingen, zal daartoe niet worden « overgegaan, dan op een besluit der alge- « meene vergadering, en behoudens de voort- « durende in achtneming der verpligtingen « aan hetzelve bij de wetten opgelegd*"

« *Van de uitgaven tot welke alzoo zal zijn « besloten, zal in de eerstvolgende zitting der « Staten-Generaal worden kennis gegeven.*"

CONTINGENTEN in de Grondbelasting voor 1830.

ERMINDERINGEN NA AFTREK DER VERMEERDERINGEN.								CONTINGENTEN VOOR 1830.								AANMERKINGEN.
ebouwde eigen-dommen		Ongebouwde eigen-dommen.		Gebouwde en ongebouwde eigen-dommen.		TOTAAL.		Gebouwde eigendommen		Ongebouwde eigendommen.		Gebouwde en ongebouwde eigendommen.		TOTAAL.		
132	00	»	»	»	»	*f* 132	00	*f* 162,189	00	*f* 546,403	00	*f* »	»	*f* 708,592	00	De vermeerderingen, voortspruitende uit den aanslag der verkochte Domaniale bosschen, bedragen als volgt:
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	1,144,168	00	1,144,168	00	In de Provincien:
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	481,365	00	481,365	00	*Noordbraband* . . *f* 63. 67
»	»	»	»	»	»	»	»	164,048	00	488,560	00	»	»	652,608	00	*Limburg* . . . . . » 257. 20
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	547,871	00	547,871	00	*Luik* . . . . » 1634. 09
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	1,693,723	00	1,693,723	00	*Oostvlaanderen* . . » 3346. 14
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	1,423,661	00	1,423,661	00	*Westvlaanderen* . » 2824. 18
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	926,996	00	926,996	00	*Henegouwen* . . . . » 284. 00
»	»	39	00	»	»	39	00	940,229	00	1,052,463	00	»	»	1,992,692	00	*Namen* . . . . » 5271. 07
,690	00	»	»	»	»	2,690	00	1,341,617	00	578,031	00	»	»	1,919,648	00	*Antwerpen* . . . . » 834. 45
55	00	»	»	»	»	55	00	103,504	00	440,318	00	»	»	543,822	00	*Luxemburg* . . . . » 2191. 09
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	379,911	00	379,911	00	TOTAAL *f* 16,706. 77
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	728,540	00	728,540	00	
»	»	»	»	»	»	»	»	203,690	00	319,640	00	»	»	523,330	00	
137	00	339	00	»	»	476	00	194,564	00	984,230	00	»	»	1,178,794	00	
244	00	6	00	»	»	250	00	90,446	00	241,165	00	»	»	331,611	00	
»	»	»	»	»	»	»	»	120,984	00	367,789	00	»	»	488,773	00	
»	»	»	»	»	»	»	»	19,520	00	75,000	00	»	»	94,520	00	
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	391,076	00	391,076	00	
,258	00	*f* 384	00	»	»	*f* 3,642	00	*f* 3,340,791	00	*f* 5,093,599	00	*f* 7,717,311	00	*f* 16,151,701	00	

REGELING der PROVINCIALE

PROVINCIEN.	CONTINGENTEN OVER 1829.								VERMEERDERINGEN NA AFTREK DER VERMINDERINGEN.							
	Gebouwde eigendommen.		Ongebouwde eigendommen.		Gebouwde en ongebouwde eigendommen.		TOTAAL.		Gebouwde eigendommen.		Ongebouwde eigendommen.		Gebouwde en ongebouwde eigendommen.		TOTAAL.	
Noordbraband	*f* 162,321	00	*f* 546,070	00	*f* »	»	*f* 708,391	00	*f* »	»	*f* 333	00	*f* »	»	*f* 333	00
Zuidbraband........	»	»	»	»	1,143,481	00	1,143,481	00	»	»	»	»	687	00	687	00
Limburg	»	»	»	»	481,233	00	481,233	00	»	»	»	»	132	00	132	00
Gelderland.........	163,972	00	488,451	00	»	»	652,423	00	76	00	109	00	»	»	185	00
Luik	»	»	»	»	546,092	00	546,092	00	»	»	»	»	1,779	00	1,779	00
Oostvlaanderen.....	»	»	»	»	1,690,499	00	1,690,499	00	»	»	»	»	3,224	00	3,224	00
Westvlaanderen.....	»	»	»	»	1,420,830	00	1,420,830	00	»	»	»	»	2,831	00	2,831	00
Henegouwen........	»	»	»	»	926,959	00	926,959	00	»	»	»	»	37	00	37	00
Zuidholland........	940,025	00	1,052,502	00	»	»	1,992,527	00	204	00	»	»	»	»	204	00
Noordholland	1,344,307	00	577,458	00	»	»	1,921,765	00	»	»	573	00	»	»	573	00
Zeeland...........	103,559	00	436,489	00	»	»	540,048	00	»	»	3,829	00	»	»	3,829	00
Namen...........	»	»	»	»	374,993	00	374,993	00	»	»	»	»	4,918	00	4,918	00
Antwerpen.........	»	»	»	»	727,706	00	727,706	00	»	»	»	»	834	00	834	00
Utrecht...........	203,690	00	319,640	00	»	»	523,330	00	»	»	»	»	»	»	»	»
Vriesland.........	194,701	00	984,569	00	»	»	1,179,270	00	»	»	»	»	»	»	»	»
Overijssel.........	90,690	00	241,171	00	»	»	331,861	00	»	»	»	»	»	»	»	»
Groningen.........	120,984	00	367,789	00	»	»	488,773	00	»	»	»	»	»	»	»	»
Drenthe...........	19,520	00	75,000	00	»	»	94,520	00	»	»	»	»	»	»	»	»
Luxemburg.........	»	»	»	»	388,652	00	388,652	00	»	»	»	»	2,424	00	2,424	00
TOTAAL	*f*3,343,769	00	*f*5,089,139	00	*f*7,700,445	00	*f*16,133,353	00	*f*280	00	*f*4,844	00	*f*16,866	00	*f*21,990	00

Exh. 24 October 1829, nº. 3. A.

EDEL MOGENDE HEEREN!

Wij bieden hiernevens aan U Edel Mogenden een ontwerp van wet aan, houdende verdeeling voor het aanstaande jaar over de verschillende provincien, van de hoofdsom der belasting op de gebouwde en ongebouwde eigendommen.

Dit ontwerp is vergezeld van eene memorie van toelichting en van eenen staat ter aanwijzing van de vermeerderingen en verminderingen van de aanslagen der onderscheidene provincien, bij vergelijking met de tegenwoordige.

En hiermede bevelen Wij U, Edel Mogende Heeren, in Godes heilige bescherming.

's Gravenhage, den 22 October 1829

(*Geteekend*) WILLEM.

Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

MEMORIE van toelichting der concept-wet, ter bepaling van de hoofdsom der grondbelasting over 1830, en der verdeeling van dezelve tusschen de onderscheidene provincien des Rijks.

Tot grondslag van de onderhavige concept-wet is genomen de wet van 24 December 1828 (staatsblad nº. 86), mitsgaders de vermeerderingen en verminderingen in de belastbare waarde der grondeigendommen in den jare 1829, volgens nevensgevoegden staat voorgevallen, welke veranderingen, voor zoo veel de *vermeerderingen* aangaat, voortspruiten uit den verkoop van domaniale bosschen, opbouw van huizen, cessie van octrooi enz.; en wat de *verminderingen* betreft, uit vergraving van landerijen, afbreking van gebouwen enz., bedragende de aanslag der verkochte domaniale bosschen, als volgt:

In de Provincie	Noordbraband	*f*	63.67
	Limburg	-	257.20
	Luik	-	1,634.09
	Oostvlaanderen	-	3,346.14
	Westvlaanderen	-	2,824.16
	Henegouwen	-	284.00
	Namen	-	5,271.97
	Antwerpen	-	834.45
	Luxemburg	-	2,191.09
	TOTAAL	*f*	16,706.77

VERSLAG der centrale afdeeling wegens het ontwerp van wet tot omslag van de hoofdsom der grondbelasting voor het jaar 1830.

Exh. 20 November 1829, n°. 21.

VERSLAG der centrale afdeeling wegens het ontwerp van wet tot omslag van de hoofdsom der grondbelasting voor het jaar 1830.

De Gouvernements-antwoorden op de eerste aanmerkingen der afdeelingen, aangaande dit ontwerp, zijn voor kennisgeving aangenomen. Slechts hebben vijf leden het bij vorige gelegenheden aangemerkte herhaald, dat namelijk eenige provincien, als de beide Vlaanderen, overbelast zijn. Daar te boven volharden vijf leden eener afdeeling en zeven eener andere, bij het gevoelen, dat de hoofdsom der grondbelasting niet moet worden verhoogd met den aanslag der verkochte domeinen.

De zeven laatste leden maken de tegenbedenking, dat het geval van uitbreiding der grenzen van het Rijk geenszins overeenkomt met dat van den verkoop van vroeger onbelaste domeinen. Het is waar dat indien het grondgebied des Rijks verdubbeld werd, de wetgeving het zoude kunnen goedvinden om ook de grondlasten te verdubbelen, maar zulks behoort geen plaats te grijpen, wanneer bij de wet eene hoofdsom is bepaald welke moet omgeslagen worden over al de provincien, zonder dat deze eenige meerdere uitgestrektheid erlangd hebben. Ook bepaalt het achtste artikel der wet van 27 September 1822 alleen dat de aanslag van iedere provincie zal verhoogd worden in evenredigheid der vervreemde domeinen, doch niet dat ten gevolge dier verhooging, de hoofdsom voor het Rijk eveneens zoude vermeerderd worden; en dienvolgens moet de verhoogde aanslag van deze of gene provincie strekken tot vermindering van de hoofdsom ten behoeve der overige provincien.

BOODSCHAP ***ten geleide van het tweede ontwerp van wet tot regeling der grondbelasting voor* 1830.**

Exh. 8 December 1829, n°. 2.

EDEL MOGENDE HEEREN!

Naar aanleiding der gevallene bedenkingen op het door Ons aan U Edel Mogenden aangeboden ontwerp van wet tot vaststelling van de hoofdsom der grondbelasting voor 1830 en tot omslag derzelve over de provincien, hebben Wij dat ontwerp in nadere overweging genomen, en bieden U Edel Mogenden thans een nader ontwerp aan om die aangelegenheid te regelen.

Hoezeer Wij vooronderstellen dat het voorstel om de meerdere opbrengst uit den aanslag van verkochte domein-perceelen als anderzins voortvloeijende, in reserve te houden tot ontlasting van de bezwaarde provincien, aan het verlangen van U Edel Mogenden zal beantwoorden, verklaren Wij Ons niet te min bereid om de hoofdsom over het geheel terug te brengen tot f 16,028,160, door indeeling van het meerdere ten bedrage van f 123,541; hetzij over *alle* de provincien bij vermindering van derzelver aanslag met ongeveer $\frac{3}{4}$ ten honderd, hetzij ter ontlasting van eene of meer provincien met zoodanig aandeel in laatstgemelde som, als door de vergadering wenschelijk zal worden geoordeeld, in zoo verre als uit de processen-verbaal der afdeelingen blijken zal dat de meerderheid der leden van de Kamer het een of ander mogt verlangen.

Wij vermeenen daarbij aan U Edel Mogenden te moeten doen opmerken, dat het gemis, hetgeen de inkomsten van den Staat door dit nieuwe voorstel zullen ondervinden, bij vervolg, tot nadere voorzieningen aanleiding zal moeten geven.

En hiermede, Edel Mogende Heeren, bevelen Wij U in Godes heilige bescherming.

's Gravenhage, den 8 *December* 1829.

WILLEM.

Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

WIJ WILLEM, *bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz., enz., enz.*

Allen die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben de noodzakelijkheid om over te gaan tot de bepaling van de hoofdsom der grondlasten in 1830 op te brengen, en tot de verdeeling derzelve tusschen de onderscheidene provincien des Rijks;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal,

Hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze te bepalen:

Art. 1.

Het bedrag der hoofdsom van de grondbelasting op de gebouwde en ongebouwde eigendommen, wordt over 1830 voor het geheele Rijk vastgesteld op zestien millioen een honderd een en vijftig duizend zeven honderd eene gulden (*f* 16,151,701).

Art. 2.

De gemelde hoofdsom zal over de onderscheidene provincien worden verdeeld en omgeslagen op den volgenden voet.

PROVINCIEN.	Gebouwde eigendommen.		Ongebouwde eigendommen.		Gebouwde en ongebouwde eigendommen.		TOTAAL.	
Noordbraband	162,189	00	546,403	00	«	«	708,592	00
Zuidbraband	«	«	«	«	1,144,168	00	1,144,168	00
Limburg	«	«	«	«	481,365	00	481,365	00
Gelderland	164,048	00	488,560	00	«	«	652,608	00
Luik	«	«	«	«	547,871	00	547,871	00
Oostvlaanderen	«	«	«	«	1,693,723	00	1,693,723	00
Westvlaanderen	«	«	«	«	1,423,661	00	1,423,661	00
Henegouwen	«	«	«	«	926,996	00	926,996	00
Zuidholland	940,229	00	1,052,463	00	«	«	1,992,692	00
Noordholland	1,341,617	00	578,031	00	«	«	1,919,648	00
Zeeland	103,504	00	440,318	00	«	«	543,822	00
Namen	«	«	«	«	379,911	00	379,911	00
Antwerpen	«	«	«	«	728,540	00	728,540	00
Utrecht	203,690	00	319,640	00	«	«	523,330	00
Vriesland	194,564	00	984,230	00	«	«	1,178,794	00
Overijssel	90,446	00	241,165	00	«	«	331,611	00
Groningen	120,984	00	367,789	00	«	«	488,773	00
Drenthe	19,520	00	75,000	00	«	«	94,520	00
Luxemburg	«	«			391,076	00	391,076	00
TOTALEN	3,340,791	00	5,093,599	00	7,717,311	00	16,151,701	00

Lasten en bevelen

TWEEDE ONTWERP VAN WET
tot bepaling van de hoofdsom der grondlasten
in 1830 op te brengen.

Exh. 8 December 1829, n°. 2.

WIJ WILLEM, ***bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz., enz., enz.***

Allen die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben de noodzakelijkheid, om overtegaan tot de bepaling van de hoofdsom der grondlasten in 1830 op te brengen, en tot de verdeeling derzelve tusschen de onderscheidene provincien des Rijks, zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal,

Hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze te bepalen:

Art. 1.

Het bedrag der hoofdsom van de grondbelasting op de gebouwde en ongebouwde eigendommen, wordt over 1830 voor het geheele Rijk vastgesteld op *zestien millioen, een honderd een en vijftig duizend, zeven honderd en één gulden.* (*f* 16,151,701).

Art. 2.

De gemelde hoofdsom zal over de onderscheidene provincien worden verdeeld en omgeslagen op den volgenden voet:

PROVINCIEN.	Gebouwde eigendommen.		Ongebouwde eigendommen.		Gebouwde en ongebouwde eigendommen.		TOTAAL.	
Noordbraband...	f 162,189	00	f 546,403	00	«	«	f 708,592	00
Zuidbraband....	«	«	«	«	f 1,144,168	00	1,144,168	00
Limburg........	«	«	«	«	481,365	00	481,365	00
Gelderland......	164,048	00	488,560	00	«	«	652,608	00
Luik...........	«	«	«	«	547,871	00	547,871	00
Oostvlaanderen..	«	«	«	«	1,693,723	00	1,693,723	00
Westvlaanderen..	«	«	«	«	1,423,661	00	1,423,661	00
Henegouwen......	«	«	«	«	926,996	00	926,996	00
Zuidholland.....	940,229	00	1,052,463	00	«	«	1,992,692	00
Noordholland....	1,341,617	00	578,031	00	«	«	1,919,648	00
Zeeland........	103,504	00	440,318	00	«	«	543,822	00
Namen.........	«	«	«	«	379,911	00	379,911	00
Antwerpen......	«	«	«	«	728,540	00	728,540	00
Utrecht........	203,690	00	319,640	00	«	«	523,330	00
Vriesland.......	194,564	00	984,230	00	«	«	1,178,794	00
Overijssel.......	90,446	00	241,165	00	«	«	331,611	00
Groningen......	120,984	00	367,789	00	«	«	488,773	00
Drenthe........	19,520	00	75,000	00	«	«	94,520	00
Luxemburg.....	«	«	«	«	391,076	00	391,076	00
TOTAAL	f 3,340,791	00	f 5,093,599	00	f 7,717,311	00	f 16,151,701	00

Art. 3.

De som van *een honderd drie en twintig duizend, vijf honderd een en veertig guldens* (*f* 123,541), met welke het bedrag in de beide vorige artikelen vermeld, te boven gaat de hoofdsom der grondbelasting ten bedrage van *f* 16,028,160, vermeld bij de wet van den 12den Julij 1821 (staatsblad n°. 9), zal als een afzonderlijk fonds in bewaring gehouden worden, om tusschen de bezwaarde provincien te worden verdeeld.

Lasten en bevelen

VERSLAG der centrale afdeeling wegens de begrootings-wetten voor 1830.

De gouvernements-antwoorden dienaangaande zijn voor kennisgeving aangenomen en deswege in de verschillende afdeelingen de volgende aanmerkingen voorgedragen.
In eene afdeeling zijn het deze:

Art. 3 der wet *op de middelen voor het tienjarig tijdvak.* De invoeging van het woord *jaarlijks* is algemeen goedgekeurd, doch vele leden verlangden de som van f 16,151,701, behouden te zien, en het verschil derzelve met die van f 16,028,160, in ontvang gebragt, ten einde de heffing geregeld te doen plaats grijpen en een reserve-fonds daar te stellen.

Art. 4 § *c.* Volgens de verandering zullen de ruwe suikers genot der korting hebben, zonder onderscheid of die uit onze Oost-Indische bezittingen, dan van elders worden aangebragt, mits regtstreeks. Men vermeent echter dat de bedoeling niet is om de suikers indirectelijk uit vreemde kolonien, maar regtstreeks uit de onze ingevoerd, gelijk te stellen met die uit onze bezittingen onmiddellijk voortkomende. Men stelt alzoo voor te zeggen *ruwe suikers* VOORTKOMENDE en *regtstreeks aangebragt enz.*
Eenige leden hebben daar te boven aangemerkt dat niet is beantwoord de vraag omtrent het voorregt aan de suikers uit Suriname toegekend, en de verhooging in het algemeen. Zij verlangden dienaangaande een stellig antwoord, bijzonder op de vraag, of de heffing der belasting volgens de wet op de middelen slechts provisioneel zijnde, de aanslag bij de speciale wet zoude kunnen worden veranderd.
Het bijgevoegde artikel in de wet op het Amortisatie-Syndicaat, hebben eenige leden derzelfde afdeeling met genoegen opgemerkt. Zij zouden echter wenschen dat bij de jaarlijksche beraadslaging, ten einde met meer juistheid over de publieke schuld te kunnen raadplegen, welker overweging den Staten-Generaal als een pligt bij de grondwet is opgelegd, aan hen werd medegedeeld de jaarlijksche uitslag der verpligtingen van het Syndicaat, zonder in de bijzonderheden der operatiën zelve te treden; deze jaarlijksche uitslag kan zonder bezwaar worden bekend gemaakt, en dit zoude ter bevordering strekken van het crediet dier instelling.
Eene afdeeling heeft aangemerkt, dat aan eenige harer bedenkingen en aan de nota van een harer leden is voldaan, maar dat andere zeer belangrijke bedenkingen onbeantwoord zijn gebleven. Eenige harer leden verlangen de mededeeling van het rapport der Permanente Commissie van het Syndicaat aan de Algemeene Vergadering, met den daarbij vermelden staat. Zij achten deze vraag des te meer gegrond, daar een uitvoerig uittreksel uit dit rapport aan al de leden van het Amortisatie-Syndicaat is rondgedeeld.
Vele leden eener afdeeling hebben aangemerkt, dat vele gewigtige vragen niet zijn beantwoord, hoewel meerendeels ook in vroegere jaren gedaan, waardoor het aan geen tijd kon ontbreken om antwoorden te geven. Andere leden namen met de verkregen inlichtingen geen genoegen, zich voorbehoudende om daarop bij de beraadslagingen terug te komen.
Het bijgevoegde 8ste artikel in de wet op het Amortisatie Syndicaat, is het eenige hetwelk aanleiding tot raadplegen aan eene afdeeling heeft gegeven. Het-

zelve is bijna eenparig goedgekeurd, maar op verschillende wijzen gewaardeerd. Eenige leden vermeenden dat het gouvernement alles wat het konde had gedaan, andere, het artikel voor kennisgeving aannemende, hebben niet nagelaten daarin eene verbetering te erkennen. Zes leden hebben verklaard te deelen in het gevoelen uitgedrukt bij eene nota gemerkt A. *

Betreffende de eerste zinsnede van bl. 3 der antwoorden, beginnende met de woorden: *op het denkbeeld*, is aangemerkt dat het tijdstip waarop de eenjarige begrooting verpligtend wordt, bij de grondwet is bepaald, even zoo wel als dat voor de tienjarige, en dat men nogtans geene zwarigheid heeft gevonden in het vaststellen van eene transitoire begrooting, in afwachting dat met gemeen overleg, eene jarige begrooting zou worden bepaald. Een lid heeft eene bij te voegen nota aangekondigd (onder litt. B.) * en de redenen opgegeven die hem daartoe bewogen, als ook de voornaamste redeneringen door hem te gebruiken. Een lid verlangd hebbende dat de afdeeling over den inhoud der nota werd geraadpleegd, zoo hebben zich daarmede elf leden vereenigd, voor zoo verre zij hun oordeel uit de korte opgaven konden opmaken. Een lid stemde daar tegen.

Zeven der aanwezige leden van eene afdeeling hebben verklaard met genoegen te vernemen de veranderingen voorgeslagen betrekkelijk de artikelen 3 en 4 van de wet tot vaststelling der middelen tot dekking *van de tienjarige begrooting, aanvangende met* 1830, en van artikel 8 van de wet *op de nationale schuld en tot regeling van de belangen van het Amortisatie-Syndicaat.*

Eenige leden derzelfde afdeeling zien met moeite, dat onbeantwoord is gebleven de vraag naar de redenen, waarom verwijld worden de werken van den weg leidende van de stad *Zwol* naar die van *Meppel*, zoo als die vraag voorkomt in het proces-verbaal van de zitting der 5de sectie van vrijdag den 6den November ll.; zij dringen als nog aan op de daaromtrent verlangde inlichting.

Eenige leden eener afdeeling hebben aangemerkt, dat op alle hunne aanmerkingen niet is geantwoord, en dat bij vergelijking van deze begrooting, met die, welke in het vorige jaar voorgedragen is, er geene wezenlijke bezuiniging is daargesteld.

Ook had men gaarne gezien, dat meer voorwerpen belast waren geworden, en de belasting op andere was verminderd.

In eene afdeeling heeft een lid doen opmerken, dat een groot aantal aanmerkingen over de uitgaven, alsmede over de daaruit afgeleide gevolgen, onbeantwoord zijn gebleven, en dat bovendien de bedenkingen op de middelen, verre van verzwakt eerder versterkt zijn geworden door de antwoorden, en door de speciale wetten dienaangaande voorgedragen. Hetzelfde lid kan de stelling in de antwoorden vooruitgezet, niet aannemen, dat het onmogelijk zoude wezen, om door eene transitoire wetgeving in de staatsbehoeften te voorzien. Hij vermeent dat eene zoodanige wetgeving niet strijden zoude met de grondwet, en kan niet toegeven dat het gevolg van het niet aannemen der begrooting, gelijk ze voorgedragen is, zoodanig zoude zijn als op het einde der memorie van antwoord schijnt aangeduid te worden. Zeven andere leden der afdeeling hebben verklaard hiermede in te stemmen.

Van de vijf overige leden die de antwoorden voor kennisgeving hebben aangenomen, heeft er een verklaard, dat, naar zijne meening, het gouvernement tamelijk wel heeft geantwoord, zonder dat hij evenwel al de antwoorden voor even voldoende houdt. Hij vereenigt zich met het gevoelen der acht eerstgemelde leden, wat aangaat de mogelijkheid en de grondwettelijkheid eener transitoire wetgeving. Een ander dier vijf leden neemt mede het gevoelen zoo even opgegeven, aan.

---

* Zie het afzonderlijke vel behoorende bij het verslag.

VERSLAG der Centrale Afdeeling, over het nader ontwerp tot omslag der Grondbelasting in 1830.

Exh. 18 Dec. 1829, n°. 2.

VERSLAG der Centrale Afdeeling, over het nader ontwerp tot omslag de Grondbelasting in 1830.

De hiertoe betrekkelijke antwoorden zijn voor kennisgeving aangenomen.

Slechts heeft eene afdeeling aangemerkt dat het regelmatiger ware geweest om de som van f 123,541 in ontvang te brengen op het jaarlijksche. Dus doende, zal er alleen een te kort zijn om te dekken. Een lid echter vermeent dat de hoofdsom op f 16,028,160 behoorde bepaald te worden, in voege dat het meerdere, uit de belasting der domeinen ontstaande, van nu af tot verligting der bezwaarde provincien aangewend wierd.

In nog eene afdeeling hebben vier leden verklaard, met de antwoorden voldaan te wezen, en verlangen te weten of het overschietende der som voor kwade posten van 1830, zal gevoegd worden bij het Reserve-fonds in art. 3 vermeld. Twee leden waren niet voldaan met de antwoorden, en vragen de mededeeling der staten, bedoeld in de noot *D* van het Proces-Verbaal der 7de Afdeeling. Alle de overige leden van die sectie verlangden dezelfde mededeeling.

BEANTWOORDING ten aanzien van de bedenkingen vervat in de processen-verbaal der afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, ten aanzien van de nadere wet op de verdeeling der grondbelasting voor 1830, aangeboden den 8sten December 1829.

De aanmerkingen en vragen in de opgemelde processen-verbaal begrepen, zijn niet van dien aard voorgekomen, om eenige wijzigingen in het aangeboden ontwerp te moeten te weeg brengen, aangezien het geenszins is gebleken, dat eene andere inrigting van hetzelve, waartoe men zich bij de Koninklijke boodschap van den 8sten dezer heeft bereid getoond, bij de meerderheid der leden van de Kamer, de voorkeur zoude verdienen.

De uiteenloopende gevoelens ten aanzien van de bestemming die gegeven zal behooren te worden aan het bedrag hetgeen, boven de f 16,028,160, in hoofdsom zal ingevorderd worden, nopens den tijd op welken de toewijzing daarvan zal behooren plaats te hebben, en over de wijze op welke daaromtrent zal worden beschikt, kunnen voor het oogenblik geen onderwerp van overweging uitmaken; en het schijnt genoegzaam, dat het 3de artikel van het ontwerp, de afzondering en bewaring van dit overschot bepaalt, terwijl hetzelve niets hoegenaamd prejudicieert aan volgende overwegingen, opzigtelijk den voet, waarop daaraan eene nadere bestemming zal gegeven worden.

MEMORIE

van antwoord op de aanmerkingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, ter zake van het ontwerp van wet wegens de verdeeling der hoofdsom van de grondlasten over 1830.

MEMORIE van antwoord op de aanmerkingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, ter zake van het ontwerp van wet wegens de verdeeling der hoofdsom van de grondlasten over 1830.

In vorige jaren is uitvoerig geantwoord op de bedenkingen in de sectien der Tweede Kamer, bij gelegenheid van de overwegingen over de verdeeling der grondlasten, door sommige leden geopperd, en welke in zin overeenkwamen met die welke nu worden voortgebragt.

Men vermeent zich aan de opgemelde vroeger gegeven antwoorden geheel te mogen gedragen, te meer, daar het thans weder aangevoerde de Regering niet van dwaling ten deze kan overtuigen, en het aannemen der wetten van vroegere jaren genoegzaam bewijst, dat het meerderdeel der Staten-Generaal met de Regering van hetzelfde gevoelen is; trouwens het schijnt aan geenen redelijken twijfel te kunnen zijn onderworpen:

1°. Dat evenzeer als de grondbelasting zou moeten worden verhoogd bij aanwinst van grondgebied, zonder dat dit eenige verandering zou daarstellen in de *natuur* der belasting, als belasting *van omslag*, evenzeer de *massale* opbrengst der belasting *dient* te worden vermeerderd, en zonder de *natuur* van dezelve te veranderen, ook kan vermeerderd worden, ter zake van het ophouden van den vrijdom aan sommige onroerende goederen, in gevallen bij de wet voorzien, toegekend geweest, en bepaaldelijk ter zake van de domaniale bosschen, welke door verkoop in handen van particulieren overgaan; en

2°. Dat de geest van art. 8 der wet van 27 December 1822 (staatsblad n°. 59) medebrengt, om niet alleen de aanslagen der *provincien* en *gemeenten* waarin de verkocht wordende percelen gelegen zijn, maar ook de hoofdsom der grondbelasting *voor het Rijk* te vergrooten, gelijk dit nog duidelijker wordt wanneer men in aanmerking neemt, dat volgens vroegere voorstellen in 1822 gedaan omtrent de vervreemding der domeinen, de grondbelasting derzelve tot een vasten aanslag *geheel afzonderlijk*, ten behoeve van het Rijk zoude worden ontvangen; doch welke bepaling, wat den vorm betreft, aanleiding tot bedenkingen hebbende gegeven, zonder dat de regtmatigheid van het genot der grondbelasting door het Rijk over de vervreemde percelen, eenigzins wordt in twijfel getrokken, is daarvoor bij de wet op het Amortisatie-Syndicaat eene

verordening in de plaats gekomen, meer met de algemeene wetgeving instemmende, doch van welke men de verhooging van de totale som der grondbelasting, als een onvermijdelijk gevolg heeft beschouwd.

Het is overigens te hopen dat de spoed, welke aan de werkzaamheden van het kadaster gegeven wordt, de gelegenheid zal verschaffen om weldra eene betere verdeeling der grondlasten daartestellen, maar in allen gevalle zal de Regering, getrouw aan de toezegging in de vorige zitting gedaan, op dit onderwerp terugkomen, en eene poging om het lot der bezwaarde gewesten aanvankelijk te verzachten, ter latere overweging der Staten-Generaal voordragen.

Men voegt hiernevens den door de zevende sectie gevraagden staat van de vermeerderingen en verminderingen, ieder afzonderlijk.

MEMORIE van beantwoording der processen-verbaal van de afdeelingen der Tweede Kamer van de Staten-Generaal, omtrent de ontwerpen van wetten, betrekkelijk de tienjarige en buitengewone begrooting voor 1830.

Men heeft, met oplettendheid en belangstelling, overwogen de processen-verbaal der onderscheidene afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, betrekkelijk de projectwetten tot regeling der gewone tienjarige begrooting en der buitengewone voor 1830.

Bij eene aandachtige beschouwing dier stukken, vertrouwt men dezelve te kunnen terug brengen tot drie voorname punten, als:

Vooreerst, zoodanige aanmerkingen, welke meer vreemd aan de eigenlijke begrootingswetten zelve, haren oorsprong vinden, in stelsels van regeerkunde of voorwerpen van staatshuishoudkunde, welker beschouwing voor verschillende gezigtspunten vatbaar is.

Ten tweede, tot zoodanige overwegingen, welke, hoezeer aan onderwerpen verbonden, in de begrootingswetten voorkomende, echter meer tot wijziging of verandering van bestaande verordeningen of instellingen, dan wel tot de uitgaven zelve, of de middelen om die te bestrijden, betrekking hebben.

En eindelijk *ten derde*, tot de zoodanigen, welke der Regering aanleiding geven om de onderscheidene posten der begrooting zoo in uitgaaf als in ontvang te behandelen en in het ware licht te plaatsen.

Wat de *eerste* aanbelangt, vermeent men, met het oog op de grondwet, en den daarop afgelegden eed, zich te moeten onthouden van alle ontwikkeling, welke tot de behandeling van onderwerpen leiden zoude, die, vreemd aan dat, van hetwelk thans alleen de rede is, de gevoelens van eenige weinige leden zoude kunnen doen verwarren, met de beschouwingen der meerderheid van de afdeelingen, zoo als deze laatste alleen, en uitsluitend, krachtens het bestaande reglement van orde van de Tweede Kamer, schijnen in aanmerking te kunnen komen.

Wat de *tweede* belangt, heeft men gezien, dat, zoo niet door velen, althans door eenigen, de aandacht is gevestigd geworden:

Op het wenschelijke der afscheiding van sommige vakken van administratie; ten einde derzelver respective uitgaven niet te vermengen; een doel, hetwelk, ook zonder splitsingen van administratien, welke altijd leiden tot vermeerdering van uitgaaf en terugstelling van de zoo te regt gewenschte vereenvoudiging, zeer wel zoude kunnen bereikt worden;

Op het overleggen van eenen juisten staat van de fondsen der nijverheid, en derzelver aanwending in de onderscheidene gewesten, met opgave van de respective takken van nijverheid, tot welker bevordering ze worden dienstbaar gemaakt: een werk, welks omvang en omslag meerderen tijd zoude vereischen, dan in de gegeven omstandigheden, met mogelijkheid daaraan kan worden besteed;

Op eene beperking der bestaande bepalingen voor het Amortisatie-Syndicaat, vooral ten doel hebbende om voor te komen, dat geene nieuwe ondernemingen, bij vervolg, door hetzelve worden daargesteld, dan door wettelijke bepalingen, of tusschenkomst der algemeene vergadering: iets, waaraan, ten blijke van de gezindheid om, zoo veel mogelijk, aan het verlangen der afdeelingen te gemoet te

komen, is voldaan, door de invoeging van een artikel in de wet, waardoor alle ondernemingen van dezen aard, aan de goedkeuring van de algemeene vergadering van het Amortisatie-Syndicaat worden onderworpen, en later ter kennis van de Staten-Generaal zullen worden gebragt;

Op het doelmatige van het behoud der kust van Guinea, en van het etablissement te Sierra Leone, waaraan het eerste, zoo lange de kostbaarheid van dat onderhoud niet buitensporig wordt, door het koloniale stelsel van dit Koningrijk aangeprezen, en het laatste, tot mede in standhouding van het aldaar gevestigde geregtshof tot wering van den slavenhandel, geweitigd wordt;

Op de vermindering der Rekenkamer, en vereenvoudiging van derzelver werkzaamheden, hetgeen, hoe wenschelijk, hoe doelmatig en uitvoerlijk men het ook oordeele, echter niet dan na eene zeer omzigtige en rijpe overweging zal kunnen worden voorgesteld;

Op het wenschelijke eener nationale wet op de registratie, ter vervanging eener te lang geduurd hebbende vreemde wetgeving in dezen; iets, waarmede men zich onafgebroken bezig houdt, en waarvan de vrucht weldra aan de Staten-Generaal zal worden aangeboden;

Op het doelmatige der afschaffing van alle policie-ambtenaren, welker beperking en doelmatige verhouding met alle de overige inrigtingen als wenschelijk erkend, en als bereikbaar wordt gehouden, zoodra alle de regterlijke instellingen eenmaal door de invoering van wettelijke bepalingen zullen zijn verzekerd;

Op het wenschelijke der herziening van de militaire wetboeken, waaromtrent een ontwerp ter wettelijke bepaling zal worden zamengesteld, zoodra de vaststelling der burgerlijke wetboeken zal zijn tot stand gebragt;

Op eene vergelijkende ontwikkeling van de meerdere voordeelen, zoo geldelijke als zedelijke, welke het nieuwe stelsel der gevangenissen, boven het verlatene kenmerkt, genomen, bij tegenstelling van eenige jaren dier beide soorten van beheer, iets, hetwelk, bij eene zeer onvolledige en kortstondige werking van het laatste, volstrekt onmogelijk is, en waarvan, even als het waarschijnlijke der meerdere voortreffelijkheid van het laatste niet te ontkennen is, de zekerheid echter eerst dan voor volledig bewijs zal vatbaar zijn, wanneer dat stelsel, in zijn geheelen zamenhang, gedurende eenige jaren, zal zijn tot stand gebragt;

Op het wenschelijke om de tollen op de wegen, en de zoogenaamde leges bij de administratien door wettelijke verordeningen te bepalen, hetgeen te minder verkieslijk en eigenaardig schijnt, wanneer men bedenkt dat de eerste telkens voor wijziging vatbaar worden, door derzelver meerdere of mindere verhouding tot andere communicatien, veranderden aard der diligences, vermeerderd of verminderd gebruik door toevallige oorzaken, terwijl derzelver opbrengst, behalve het gebruik bij de grondwet voorgeschreven, toch geheel moet worden aangewend tot langzame kwijting der aanzienlijke voorschotten, ten behoeve derzelve door het Syndicaat gedaan; en de leges, mede dienende tot instandhouding van hoogst nuttige instellingen, weduwen-fondsen, pensioen-kassen en soortgelijke inrigtingen, den Staat ontlasten van vele uitgaven, de uitzigten der ambtenaren verhelderen, en in allen gevalle, niet dan door den Koning vastgesteld en gewijzigd worden;

Op de wenschelijkheid dat de rentebetaling van den Staat *niet* door het Syndicaat, maar door het Ministerie van Financien volbragt wierde, iets hetgeen men aan den Koning, als naar de grondwet met het bestuur van Rijks geldmiddelen belast, niet als verbetering zoude durven aanraden, aangezien dit, wel verre van te vereenvoudigen of te bezuinigen, eene tegenovergestelde uitwerking zoude hebben, en aan de instelling van het Syndicaat die voordeelen ontnemen, tegen welke alleen men aan hetzelve de aanzuivering der renten op de consecutive liquidatien van Nederlandsche, Austro-Belgische en andere gelijksoortige vorderingen met billijkheid kan opleggen;

Op het doelmatige, om de evenredigheid in den tweederlei muntslag tusschen goud en zilver, tot één terug te brengen, als een onderwerp, waardig de meest ernstige overweging der kundigen, ja omtrent hetwelk de bevoegde regters, na rijp onderzoek, nog tot geene beslissende uitspraak gekomen zijn;

Op het verkieslijke om over de begrooting hoofdstuks-gewijze te raadplegen, als door niet eene bepaling der grondwet gewild, met haren geest strijdig, en niet leidende tot eene meer zekere en doelmatige afdoening derzelve;

Op de mogelijkheid eener vermindering der uitgaven van het Departement van Justitie, na het aanwezen der regterlijke organisatie, als zijnde een onderwerp, grondwettig aan 's Konings zorge verbleven, en van latere overweging;

Op het noodzakelijke der verbetering van de aanwezige verordeningen omtrent het loodswezen, welke door de Regering erkend wordt; weshalve men zich met

het zamenstellen van algemeene en meer eenparig werkende verordeningen op het loodswezen, de vuur-, ton- en bakengelden bezig houdt;

Op het denkbeeld, om de voorgedragene begrootings-wetten, door transitoire verordeningen, voor bepaalde tijdperken te doen vervangen, als geheel ongrondwettig, ondoelmatig en voor den Koning even daardoor niet verantwoordelijk, aangezien toch alle bepaling, zal zij aan de voorschriften der grondwet beantwoorden, van 1 Januarij 1830 tot 31 December 1839 moet voortduren, zonder dat dit belet, dat de Koning jaarlijks, en zoo dikwijls als het belang der zaak dit blijkt te vorderen, naar luid van het laatste gedeelte van art. 123 en van art. 124 der grondwet, op het, met onderling overleg, voorloopig bepaalde kan, en bereid is terug te komen, terwijl het voorbeeld van den jare 1820, een tijdperk op hetwelk deze bepaling der grondwet nog niet in werking was, en uit den aard der zaak niet zoo onverwijld werken konde, niet leiden kan tot de gevolgen, welke men thans, onder geheel andere omstandigheden, daaruit zoude willen trekken, en welke de Koning zich even weinig bevoegd als genegen verklaart, thans als wettig of aannemelijk te houden.

En hiermede overgaande tot de *derde* soort van aanmerkingen, welke onmiddellijk tot de begrooting in ontvang en in uitgaaf betrekking hebben, merkt men op:

Dat men voor het kabinet des Konings, omtrent *f* 600 meer gebragt heeft als te voren, ten gevolge eener nieuwe en verbeterde regeling dier instelling;

Dat men de verhouding tusschen hetgeen op het gewoon en buitengewoon gebragt is, voor het tweede hoofdstuk in het algemeen, en voor den Staatsraad in het bijzonder, aldus heeft kunnen stellen, omdat de bedoelde toelage, niet door *alle* de Leden van den Staatsraad genoten wordt;

Dat men niets voor Buitenlandsche Zaken, behalve het 1/8 van het Departement, naar het buitengewoon gebragt heeft, omdat het steeds het doel blijft, om door bezuiniging het hoofd te bieden aan de uitgaven, welke als tot hiertoe noodig, op de gewone begrooting gesignaleerd zijn, en dat men, om dezelfde reden, de ambassade te Rome op het gewoon gelaten heeft, als kunnende, ingeval van verandering, tot bekoming dier besparing medewerken;

Dat men de districts-commissarissen niet heeft gebragt naar het buitengewoon, vermits er genoegzaam naar het eenjarige is gebragt, om, bij eventuële wijziging dier instelling, welke met anderen in verband staat, deze besparing niet als verloren te doen achten;

Dat men van de ambtenaren en onkosten van den waterstaat genoeg naar het eenjarige heeft overgebragt, om later, wanneer de invloed der overgifte van het beheer van vaarten en wegen aan het Syndicaat, op de administratie van den waterstaat genoegzaam zal bekend zijn, de vermindering der uitgaven te kunnen bewerkstelligen;

Dat de wegen, voor welker voldoening of voltooijing, de sommen op de begrooting gebragt, strekken zullen, daarbij ook worden opgenoemd, voor zoo veel de werken regtstreeks het Rijk betreffen, zonder dat het mogelijk is, voor als nog bepaaldelijk op te geven, welke gedeelten derzelve daaruit bij voorkeur zullen gemaakt worden, en dat de subsidien, voor wegen, waartoe ook provincien, steden, enz bijdragen, zich hoofdzakelijk bepalen zullen, tot gedeelten van:

Den grooten weg der 1e, klasse n°. 8, van Brussel naar de Hanoversche grenzen;

Den weg van Diest naar Hasselt;

Den grooten weg der 1e klasse van Amsterdam naar de Pruissische grenzen;

De groote wegen van de 2e klasse n°. 1 en 4 in Noordbraband en Gelderland;

Den grooten weg der 1e klasse van Amsterdam naar de Hannoversche grenzen, 1ste en 2de zijtak;

Zonder dat ook, ten aanzien van die wegen, juist de onderdeelen kunnen opgegeven worden.

Dat het facultatief maken van het Collegium Philisophicum geene aanleiding geeft, om voor als nog deszelfs uitgaven te verminderen; dat men die op de bekende hoogte heeft moeten houden, en alleen van de ondervinding, en van den invloed der organisatie van de seminarien kan verwachten, wat hieromtrent zal kunnen plaats hebben;

Dat men geene uitgaven voor den opbouw van Katholijke kerken gebragt heeft, om dat de sloten der vroegere daarvoor toegestane fondsen genoegzaam zijn, om in die behoefte voor 1830 te voorzien;

Dat men de administratie-kosten der registratie, niet op gelijken voet als die der andere ontvangsten, verminderd heeft, omdat bij de laatste eene veranderde

wetgeving, en de voorgedragen wegvalling van het gemaal, hier eene *dadelijke* besparing van uitgaven mogelijk maken, welke bij de eerste alleen de vrucht van tijd en latere overweging worden kan;

Dat de administratie-kosten der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen niet kunnen gesplitst en bijzonder opgegeven worden, alzoo die takken van inkomen, door dezelfde ontvangers en verdere ambtenaren worden ingevorderd, en dus als het ware in elkander geweven zijn;

Dat het natuurlijk is, dat eenige kosten van den waterstaat hooger zijn dan die vroeger waren opgegeven, vermits thans ook het *buitengewoon* daar is bijgebragt, en de vroegere opgave, zich slechts tot het *gewone* bepaalde, en dat eene meerdere specificatie der uitgaven, welke door winterschade zullen veroorzaakt worden, uit den aard der zaak ondoenlijk is;

Dat de uitgaaf, gebragt voor protestantsche kerken, niet uitsluitend bestemd is voor opbouw derzelve, maar ook voor onderstand aan hulpbehoevende gemeenten;

Dat de uitgaaf voor de militaire kweekschool, *niet* betrekkelijk is tot de militaire akademie te Breda, maar tot de kweekschool voor onder-officieren welke te *Delft* wordt opgerigt, en voor den tegenwoordigen stand van het leger onmisbaar is;

Dat de wapenen, en meer bepaald het *lederwerk*, voor de schutterijen, uit de Rijks magazijnen, naar luid der wet, moetende geleverd worden, bij mangel van genoegzamen voorraad, de helft der kosten tot den aankoop daarvan benoodigd, op de dienst van 1830 gebragt zijn;

Dat de schijnbare ongelijkheid van uitgaaf, voor de kosten van eeredienst bij het leger, tusschen Protestanten en Katholijken, daarin te vinden is, dat voor de eerstgemelde in sommige garnizoensplaatsen der zuidelijke provincien *de geheele* onkosten van die eeredienst van 's Rijks wege moeten worden gedragen;

Dat de aanmaak moet dienen, tot het completeren van den voorraad van geweren, welke, in geval van oorlog, voor de behoeften van de gewapende magt en de vestingen benoodigd wordt geacht. Men rekent, dat nog gedurende tien jaren, jaarlijks, een gelijke aanmaak zal dienen te worden bevolen, om een behoorlijk approvisionnement voorhanden te hebben;

Dat de som voor militaire boekwerken niet met f 2,516.43 is verhoogd, maar dat, wanneer men het ten deze gebragte vergelijkt met de buitengewone begrooting van 1829, men daarop, onder art. 3 en 5 der 15de afdeeling, twee posten zal vinden, te zamen f 6.500 bedragende, en waarvoor alsnu in de begrooting eene som van f 5,516 43, en dus nagenoeg f 1000 minder is uitgetrokken. Overigens worden deze gelden geheel niet gebruikt tot het maken van vertalingen van werken, gelijk daaromtrent bij de vragen eenige twijfel schijnt te zijn opgeworpen;

Dat de subsistentien voor het leger, ingevolge de aanmerkingen in de jongste zitting gemaakt, weder naar het gewoon zijn terug gebragt, en alzoo daarop behooren te blijven. — Bovendien zijn de subsistentien in de gewone begrooting, tot een zeer redelijken en zelfs lagen middenprijs uitgetrokken, hetgeen dan ook de reden heeft opgeleverd, waarom in de buitengewone begrooting wel uitdrukkelijk een post voor memorie gebragt is, tot suppletie voor hetgeen, wegens hoogeren prijs der subsistentien, aan het geraamde op de gewone begrooting te kort zou kunnen komen. — Bijaldien dus nu al dadelijk, of immers zoodra het resultaat der gedane bestedingen volledig berekend en bekend zal zijn, voor 1830 alleen, het benoodigde voor de subsistentien op de buitengewone begrooting gebragt moest worden, zou het beloop daarvan ongetwijfeld de raming, zoodanig als die op de tienjarige begrooting voorkomt, te boven moeten gaan;

Dat de door eenige sectien gemaakte vergelijking tusschen de begrootingen met die van het eerste jaar van het afgeloopen tienjarig tijdperk, min juist is, wanneer men nagaat alle de uitgaven, die bij de wet gedurende dat tijdperk zijn daargesteld; en het min naauwkeurige, om die, door het Syndicaat gedaan, met de gewone staatsuitgaven te vermengen. Dat men zich daaromtrent gedraagt aan de ontwikkelingen, bereids aan de Kamer gegeven;

Dat de vraag, door eenige weinige leden gedaan, of de afloopende betalingen, zoo lange die plaats hebben, niet een tweede onderdeel van de buitengewone begrooting zouden moeten uitmaken, beantwoord wordt door de toelichtende memorie, bij de stukken gevoegd, als waaruit blijkt, dat de overweging dier uitgave, en de kennis van alle derzelver bijzonderheden, aan de Staten-Generaal volkomen blijft opengelegd;

Dat in de daad de uitgaven voor het lager schoolwezen, hier en daar, en meer bijzonder die voor Noordbraband, in vergelijking der overigen hooger zijn, ten gevolge van den minder gunstigen staat van het onderwijs in die gewesten, en het onvermogen der gemeenten om daarin te voorzien;

Dat de, op de gewone begrooting gebragte, kosten voor aanbouw van schepen en werkloonen daartoe behoorende, thans eenigzins verminderd in vergelijking der vroegere opgave, tot de vaste uitgaven van het tienjarig tijdvak zoo zeer behooren, dat men stellig kan verzekeren, dat dezelve jaarlijks, of wel de jaren van dat tijdvak zamengenomen, onvermijdelijk noodig en eene voorafgegevene specificatie voor onderhoud en aanbouw, uit den aard der zaak, onmogelijk is;

Dat de ontvangloonen voor de ontvangers der middelen erkend worden, hier en daar voor eenige meerdere gelijkheid vatbaar te zijn, maar dat de regeling daarvan geheel afhankelijk is van de lotsbepaling voor die ambtenaren, ten gevolge van het veranderd stelsel der belastingen, hetwelk nu wordt voorgedragen;

Dat de overweging, of en in hoe verre de Minister voor de Marine, gedurende 's Konings verblijf te Brussel, aldaar zoude moeten resideren, geheel afhankelijk zijnde van het oordeel of de bevinding des Konings, tot geene verdere ontwikkelingen leiden kan;

Dat er geene de minste reden bestaat, om de algemeene Nederlandsche Maatschappij, het Rijks kassierschap tot minder loon te doen waarnemen, aangezien het daarop reeds jaarlijks een aanzienlijk te kort heeft, hetwelk alleen door het voordeel; uit circulatie van geld voorkomende, gecompenseerd wordt;

Dat de betalingen aan het Syndicaat, voor renten der sedert 1819 daargestelde werkelijke schuld, in de daad nieuw zijn, *zoo veel betreft de creatie van December* 1819, om dat dezelve alleen gedurende het nu ten einde loopende tienjarig tijdvak, een last der domeinen moesten uitmaken, en dat men overigens alle de posten wegens de bedoelde renten gebragt heeft op 2½ ten honderd, vermits het Syndicaat belast kan worden met het één half ten honderd oorspronkelijk voor inkoop bestemd, zonder daarvoor eene opzettelijke toelage te genieten, gelijk uit de voorgedragen wet op die instelling blijkbaar is;

Dat de uitgave voor droogmakerijen, bij de begrooting opgegeven, bestemd is voor die van *Mijdrecht*;

Dat de aangevraagde som voor lands gebouwen ook bestemd is voor andere gebouwen, dan die, welke ten gebruike der ministerien zijn geschikt, en dus onder anderen voor koninklijke bibliotheek, museum en verscheidene meerdere;

Dat de wegen van *Meppel* naar *Assen* en van *Groningen* naar *Delfzijl* zijn groote wegen, tot welke, in vergelijking van andere, die niet als zoodanig kunnen worden beschouwd, de kosten van voortzetting of voltooijing tot het beloop der aangevraagde sommen, in het volgend jaar door het Rijk behooren gedragen te worden;

Dat de vraag, waarom de kosten van het Departement van Binnenlandsche Zaken en die van de directie van den R. K. Eeredienst niet ieder afzonderlijk specifiek zijn berekend, maar er eene som van de gezamenlijke kosten van het departement, voor gezegde Directie is afgetrokken, zich daardoor laat beantwoorden, dat er, thans nog geen afzonderlijke directie bestaande, en dus de afscheiding in de bureaux *niet volstrekt zijnde*, men wel eene som, eenigzins bij raming, uit de algemeene kosten van het departement van Binnenlandsche Zaken, aan het kapittel voor de eeredienst heeft moeten toewijzen;

Dat voor lands gebouwen in de provincien thans *niets* bij de buitengewone begrooting is aangevraagd, en dat de sommen, die bij het gewone deswege in sommige provincien, onder de kosten van administratie, nog voorkomen, toelagen zijn voor schadeloosstelling aan zoodanige Gouverneurs, welke geen huisvesting vinden in de lokalen, welke tevens voor de provinciale administratien dienen en die door de provincien voortaan behooren te worden onderhouden, behoudens zoodanige tegemoetkoming, als in bijzondere gevallen, billijk mogt worden bevonden;

Dat de wijze, op welke de Indische leeningen, en meer bepaald de laatste, gesloten zijn, aan alle bekend is; dat dezelve bij het Syndicaat geopend, volgens Koninklijk besluit ter deelneming van het publiek worden gesteld, terwijl de laatste leening, nog slechts voor de helft gebragt, meer afhankelijk gebleven is van den loop der omstandigheden in Indiën, en van de bevinding van den nieuwen Gouverneur-Generaal aldaar; weshalve het gebruik der fondsen, uit die leening, zoodanig in het belang van het Rijk verschoven wordt, als is overeentebrengen, met het goedmaken der wezenlijke behoeften der overzeesche bezittingen;

Dat de som van *f* 577,075, voor renten en intrekking van schuld, te voren op de inkomsten der domeinen geaffecteerd, thans, nadat de domeinen zelve, als onderpand voor andere prestatien aan het Syndicaat ter verkoop zijn overgegeven, niet meer daarop kunnen worden geaffecteerd, en alzoo op de begrooting zelve moeten gebragt worden, terwijl, indien men daarmede, hoezeer zonder genoegzamen grond, het Syndicaat zelve zoude willen belasten, zulks tot geen ander gevolg leiden zoude, dan dat het beschikbaar vermogen van hetzelve met eene gelijke som, en dien tengevolge ook hare jaarlijksche schuldvernietiging verminderen zoude;

Dat men de loterijen gebragt heeft, zoo als gedurende de laatste jaren heeft plaats gehad, en dat men, bij het veranderlijke en steeds afnemende van dit voorwerp, in de daad geen genoegzamen grond ziet, om daarop terug te komen;

Dat de afloopende betaling van getiereerde kerkelijke pensioenen, daarom hooger schijnt, omdat men het pensioen der afstervenden doet strekken tot aanvulling van dat der nog levenden, en zulks, tot dat dezelve, van een getiereerd tot een vol genot zullen gebragt zijn.

Dat de *f* 900,000 voor afloopende betalingen, aan den Koning bij de wet als maximum ter beschikking zijn toegestaan, en dat daarvan nog omtrent *f* 40,000, voor Hoogstdenzelven beschikbaar blijft.

Dat de redenen, om welke alleen het slot der meerdere ontvangst voor de *Jagt* op de begrooting gebragt is, genoegzaam bij de ophelderende memorie schijnen ontvouwd te zijn, dat men, hoezeer beter keurende om het over 't algemeen te laten zoo het is, echter zich bereid verklaart, voor 1831 daarop terug te komen, indien in het aanstaande jaar daarin niet door nieuwe wettelijke bepalingen zal zijn voorzien, en aanneemt om alsdan dezen post in ontvang en uitgaaf op den vorigen voet te brengen.

Dat men het voor duidelijk houdt, dat de 4°/$_0$ voor kwade posten op het personeel niet *boven* de wet geheven worden, maar ten overvloede verklaart, dat ze *in* de heffing dier belasting begrepen zijn;

Dat de behandeling der vraag, of het middel op het *zout* niet bij den invoer zoude kunnen geheven worden, meer eigenlijk behoort bij het onderzoek der speciale wet, als wanneer men bereid is, daarover in alle mogelijke ontwikkeling te treden;

Dat het *geslagt*, hoezeer voorloopig gebragt, om eventueel door eenig ander middel te worden vervangen, echter geheel behoort tot de *vaste* middelen, ter bestrijding der uitgaven voor het tweede tienjarige tijdperk, en als zoodanig dan ook eigenaardig, hier moet blijven paroisseren, en niet naar het eenjarige behoort te worden overgebragt;

Dat het vermoeden, als of het *binnenlandsch gedisteleerd* te laag zoude geraamd zijn, en de vrees daarop gebouwd, een aangename blijk is, van medegezindheid tot handhaving van een voldoend stelsel van lasten, zoo voor 's Rijks crediet als noodig ter handhaving eener geregelde administratie; dat men echter de verzekering geven kan, dat de grondslag der raming voor dit middel dezelfde is, als voor de overigen, en er geene redenen aanwezig schijnen, om voor grove misrekening ten dezen beducht te zijn.

Dat de meening, als of daartegen het collectief zegel te hoog zoude geraamd zijn, zal vervallen door de herinnering dat de *vervoerbiljetten* daaronder begrepen zijn;

Dat ook de raming van den verhoogden accijns op de *suiker* zal worden bevonden *niet* te laag te zijn genomen, wanneer men bedenkt, dat de hooge tarieven van afschrijving der regten bij uitvoer daarvan moeten worden afgetrokken;

Dat het bij het Gouvernement een onderwerp van overweging is, of ook aan de *suiker*, komende uit onze Oost-Indische bezittingen, eenige korting op den accijns zoude behooren gegeven te worden, en dat men zich daarom bij de wet voorbehoudt, naar gelang van den uitslag dezer onderzoeking, des noodig, daarop terug te komen, hetgeen te gemakkelijker zal kunnen plaats hebben, naardien zulke vergunning op het rendement van het middel slechts zeer geringen invloed hebben zoude;

Dat het gevoelen van eenige leden om de majoratie der bestaande belastingen door nieuwe op *koffij*, *tabak*, *thee* te vervangen, thans niet kan worden verwezenlijkt, dat men bij de erkentenis der belastbaarheid van de *koffij*, onder goede voorzorgen en bepalingen, zich voorbehoudt later daarop terug te komen, als dit eventueel mogt noodig bevonden worden;

Dat de som van *f* 378,000 aan het Syndicaat en gemeenten gekort, voor col-

lecte-loonen, naar de bevinding van vorige jaren genomen is, en aan het wezenlijke beantwoordt;

Dat de voordeelen der entrepôts bestaan, deels in de sluit-en onsluitgelden, deels in de huren van pakhuizen, zoo als dit uit den aard dier instellingen als van zelve volgt;

Dat in de wet tot aanwijzing der middelen, bij gelegenheid der repartitie der grondlasten, verlangd wordt te voegen *in § 2 van art. 3*, het woord « *jaarlijks*" waaraan zal worden voldaan;

Dat in de fransche redactie van dezelfde wet, de wijzigingen plaats hebben, door de 2de afdeeling opgegeven, als zijnde daarbij soms in den *toekomenden* in plaats van in den *tegenwoordigen* tijd gesproken;

Dat men de mijnen niet op de begrooting brengt, naar aanleiding van vroegere observatien; — dat derzelver *redevancen* alleen jaarlijks bij de wet bepaald worden; en het overigens een geheel speciaal fonds is, van alle uitgaven en ontvangsten der staatsbegrootingen afgescheiden; dat de administratie der mijnen behoort tot het departement van Binnenlandsche Zaken, en als een tak van hetzelve departement, daar is, waar dit bestaat;

Dat het verlangen der derde sectie, om met *alle* speciale wetten bekend te zijn, vermoedelijk, op het oogenblik van dit schrijven, zal bevredigd zijn, alzoo die allen sinds lange aan de Kamer zijn ingezonden;

Dat men gaarne de verzekering geeft, dat de tarieven van de tauxatie-loonen voor het personeel, zoo matig zullen gesteld worden, dat dezelve voor hen, die ze *verlangen*, als tot welke dit zich alleen bepaalt, geen bezwaar zullen opleveren;

Dat de vrees, bij sommigen ontstaan, dat de majoratie der middelen op derzelver rendement nadeelig werken zal, aanmerkelijk geleenigd wordt, door de overweging, dat schier in alle groote steden en gemeenten eene soort van ruiling plaats heeft, welke voor den belastingschuldigen de zaak laat zoo als zij is; terwijl in het geval, dat het gemis dier gedeeltelijke heffingen, in sommige gemeenten te veel moeijelijkheden zouden kunnen veroorzaken, het aan den Koning blijft voorbehouden daarin te voorzien, en bij genoegzame tijdsruimte alle verwarring ten dezen zeer wel zal worden voorgekomen;

Dat, evenzeer als de aanpeil van te verhoogen accijns subjecte voorwerpen, ook particulieren moet *kunnen* treffen, ten einde het schroomelijkste misbruik en de verwoesting van 's Rijks belangen voor te komen, men de stellige verzekering geeft, dat dit bij de uitvoering alleen de zoodanigen treffen zal, die door meer beduidende inslagen, het opzettelijk voornemen aan den dag leggen, om of *zelve* 's Rijks regten te ontgaan, of *andere* dezelve op eene nog meer strafbare wijze te doen ontduiken;

Dat de bedenking, om de kwade posten van de middelen niet in uitgaaf te brengen, maar van het rendement van het personeel en patenten af te trekken, zeer overeenkomt met het gezigtspunt van het Gouvernement, maar te zeer strijdt met het algemeen verlangen der Staten-Generaal, in de jongste zitting aan den dag gelegd, om thans daarop terug te komen.

Dat de meening om de belastingswetten slechts over 1830 vast te stellen, niet kan worden toegegeven, als ten eene male strijdig met de bepalingen der grondwet, welke een stelsel wil, van *vaste* uitgaven, gedekt door *vaste* middelen, gedurende een geheel tienjarig tijdvak;

Dat men ter gemoetkoming aan de bedenking van velen, en ten einde de steden en gemeenten voor alle verwarring in derzelver geldmiddelen te behoeden, wel kan instemmen, dat bij § *b* der wet tot vastelling, de woorden « zoo als « de Koning enz., vervangen worden door *alles in zoo verre als de Koning « op de voordragt der plaatselijke besturen bevinden zal dat dit in derzelver « belang kan worden geregeld;*"

Dat de nieuwe wetsbepalingen op den *wijn* geheel en alleen de buitenlandsche betreffende, daardoor van zelve tot aanmoediging verstrekken van den inlandschen wijnteelt;

Dat de nieuwe wet op het *personeel* den contribuabelen buiten beboeting stelt, die zich aan vroegere opgaven, waarin men berust heeft, gedraagt, en dat, hangende die wetsbepaling, reeds bevelen gegeven zijn, om de zaak aanvankelijk uit dat oogpunt te behandelen;

Dat de *suiker* tot niet minder als tot de voorgestelde tax kan worden belast, zal men, te gelijk met de behoeften der schatkist, die der rafinadeurs door verhoogde afschrijvingen verzorgen; dat, vooral bij de buitengewone lage prij-

zen van het object, niets te vreezen is, en dat de administratie vertrouwt de pogingen tot fraude zeer wel te kunnen beteugelen;

Dat de uitslag der overwegingen omtrent de wet op de *verdeeling der grondbelasting*, ten gevolge heeft, de wijziging van art. 3 der wet tot vaststelling der middelen, waarbij de hoofdsom van de gezegde belasting alsnu zal moeten worden gesteld op f 16,028,160, met weglating van de bewoordingen in de eerste zinsnede van dit artikel, na de vermelding dezer som, voorkomende;

Dat hieruit een niet onaanzienlijk verlies voor de schatkist zal ontstaan, en van nu af aan een te min op de raming van de ontvangsten geboren wordt, waaromtrent men op dit oogenblik geene voorstellen tot aanvulling doen zal, ten einde nieuwe moeijelijke overwegingen voor het tegenwoordige aftesnijden, maar zich voorbehoudt, om later op dit onderwerp terugtekomen en de noodige voorziening interoepen;

Dat de woorden in de wet op het Syndicaat art 1, *nog aantekoopen* te regt als overbodig zijn opgemerkt, dat dezelve abusivelijk uit de vorige wet, en dus uit een ander standpunt ontleend, gebleven zijn, en ze alzoo zullen geroijeerd worden;

Dat de consideratien, omtrent het al of niet vernietingen der 38 millioenen uitgestelde schuld, en het immobiliseren der 98 millioenen, de zaak schijnen te laten, zoo als ze is, dat, bijaldien men de eerstgemelde schuld tot aan den overgang in werkelijke schuld behoudt, het Syndicaat in de daad zelve voor die gedeelten, de werkelijke schuld zoude moeten aankoopen, hetgeen een oogenblikkelijk bezwaar, maar ten slotte hetzelfde zijn zoude; terwijl, wat de immobilisatie der laatste betreft, dezelve alleen geschikt is, om alle vermoeden zelfs van de mogelijkheid des gebruiks dier fondsen aftesnijden, en voortekomen eene bedenking, welke bij het omhelzen van een tegenovergestelden maatregel, althans mogelijk konde geacht worden; dat men eindelijk niet schroomt te verzekeren dat het Syndicaat, bij behoud van hare wettelijke inkomsten, ook tot het volbrengen van alle hare geldelijke verpligtingen volkomen in staat is;

Dat op de aanmerking, dat bij de wet tot regeling der nationale schuld in art. 4, de som der rentebetaling voor 10 jaren tot f 19,500,000 is uitgetrokken, terwijl een gedeelte derzelve, op de buitengewone begrooting gebragt is, kan worden geantwoord, dat de reden waarom een gedeelte daarvan naar het buitengewoon is afgevoerd, alleen gelegen is in het doel eener meer directe vernietiging der schulden, gedurende het laatste tienjarige tijdvak geboren; maar dat daaruit geenszins twijfelachtig kan worden, dat het *geheel* der rentebetaling bij voortduring moet plaats hebben, en dat dus het Syndicaat ieder half jaar tot de voldoening van dat *geheel* moet worden in staat gesteld;

Dat men, met betrekking tot de som van *f* 1,750,000 voor schuldvernietiging van het Syndicaat, zich gedraagt aan de daarbij gegeven opheldering, dat de Regering geene vrijheid heeft gevonden, om *thans* aan de natie hoogere lasten opteleggen, tot eene meerdere schuldvernietiging, welke bij den bestaande overvloed van geld en hoogen cours der schuld, zelfs ongeraden scheen, maar waarop men zich bereid verklaard heeft later te willen terugkomen;

Dat het er zeer verre af is, dat alle achterstallige schulden, of voor het zuiden of voor het noorden des Rijks, verevend en ingeschreven zijn, dat, naar mate het opkomen, onderzoeken en afdoen dier vorderingen, het geliquideerde wordt ingeschreven, en dat noch de tijd binnen welken, noch de som waartoe, met eenige mogelijkheid te bepalen is; gelijk dan ook voor het tegenwoordige niet kan beslist worden, of zekere vorderingen wegens kapitalen vroeger opgenomen tot het aanleggen van wegen, na de plaats gevonden hebbende gebeurtenissen, al of niet vatbaar geoordeeld kunnen worden, om tot deze verevening gebragt, dan wel, of er al of niet eenige last voor de tegenwoordige administratie der wegen, uit behoort voort te vloeijen.

Ten slotte vertrouwt men door deze ontwikkelingen aan het verlangen der afdeelingen in *zoo verre* te hebben voldaan, als de aard der aanmerkingen eene doelmatige beantwoording derzelve, en het niet overschrijden van den tot dezen zoo kostbaren tijd, maar eenigzins hebben toegelaten. — De Regering toch verlangt, van hare zijde, alle de gevolgen te voorkomen, welke van het niet aanwezen der begrootings-wetten, op het tijdstip daarvoor bij de grondwet vastgesteld, onafscheidbaar zijn.

Exh. 21 December 1829, n°. 2ᵉ.

EDEL MOGENDE HEEREN!

Ten gevolge van den uitslag der beraadslagingen van U Edel Mogenden in de zitting van den 19den dezer, zijn de laatstelijk aan Uwe vergadering aangebodene ontwerpen van wetten tot vaststelling der middelen ter voorziening in de uitgaven, begrepen in de eerste afdeeling der begrooting, aanvang nemende met 1830, en in die behoorende tot de tweede afdeeling over het aanstaande jaar, door Ons in nadere overweging genomen.

Wij hebben Ons daarbij ten doel gesteld, om aan de geopperde bedenkingen ten aanzien der verhooging van de tariven der hoofdsommen van de accijnsen, zoo veel mogelijk, te gemoet te komen, en, daar de op dit oogenblik bestaande noodzakelijkheid om eene beslissende overeenstemming, tot voorkoming van wetteloosheid en verwarring, te verhaasten, Ons niet kon toelaten in het ontbrekende, door de voordragt van nieuwe belastingen, dadelijk te voorzien, hebben Wij gemeend hetzelve voorloopig te kunnen aanvullen uit de opbrengst der regten op den in-, uit- en doorvoer, het buitenlandsch tonnegeld, de watertollen en de baken- of vuurgelden. — De wet van den 12 Julij 1821 (staatsblad n°. 9) hield, bij art. 7 § F, eene soortgelijke bepaling in; echter zullen Wij nog in den loop van het volgende jaar, naar aanleiding van het tweede gedeelte van art. 124 der grondwet, door een ander voorstel aan U Edel Mogenden, op deze voorloopige beschikking terugkomen, en daardoor tevens, reeds tegen den jare 1831, de vermindering voorbereiden der opcenten, welke over 1830, tot bestrijding der 2ᵉ afdeeling van de begrooting thans noodig zijn. — De hiernevensgaande nadere ontwerpen, zijn in den geest dier beschouwingen opgemaakt; de bekendheid Uwer vergadering met de belangen die daarbij geregeld worden, laat in het onderzoek dier ontwerpen eene gewenschte bespoediging toe, en Wij vleijen Ons dus, dat U Edel Mogenden, den drang des tijds in aanmerking nemende, dezelve wel onverwijld zullen willen stellen tot het onderwerp van Uwe raadplegingen.

En hiermede, Edel Mogende Heeren, bevelen Wij U in Godes heilige bescherming,

's Gravenhage den 21sten December 1829.

(*Geteekend*) WILLEM.

Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Aanspraak van den Minister van Financien.

21 December 1829, n°. 2.

Aanspraak van den Minister van Financien.

EDEL MOGENDE HEEREN!

De wetten welke de Koning aan U Edel Mogenden thans op nieuw inzendt, zijn een doorslaand bewijs van Hoogstdeszelfs onveranderlijke gezindheid, om het gemeen overleg met U Edel Mogenden, hetwelk het doel en de ziel der grondwet is, voortdurend te verzekeren.

Die wetten eenigzins toelichten, zal voor U Edel Mogenden dat nut kunnen hebben, dat derzelver overwegingen in de afdeelingen meer geregeld en meer spoedig zal kunnen plaats hebben.

Ik zal daartoe de aandacht van U Edel Mogenden alleen bepalen op datgeen, hetwelk, bij vergelijking met de nieuwe wetten, in de tegenwoordige veranderd of gewijzigd is.

Voor het tienjarige, is hetgeen door het wegvallen van het gemaal te bestrijden overbleef, aangevuld door van het eenjarige overtebrengen *f* 3,100,000.00 van de in- en uitgaande regten, en de suiker met 40°/₀, den wijn en het buitenlandsch gedisteleerd met 25°/₀ te verhoogen.

Daar deze wijze van doen, aan het Syndicaat het genot onttrekt van 13 opcenten, welke die instelling over de verhoogingen der tariven van andere accijnsen zoude hebben genoten, zoo spreekt het van zelve, dat, indien Zijne Majesteit bij de boodschap niet reeds de stellige verzekering gegeven had, dat dit slechts voorloopig en tot nadere voorziening was, zulk eene bepaling naauwelijks voor eene duurzame zoude kunnen gehouden worden, terwijl, wat de verhoogingen van wijn en suiker betreft, men gemeend heeft, die tot aanvullings-middelen te kunnen bezigen, daar dezelve, noch bij de processen-verbaal der sectien, noch bij de discussien gewraakt, maar alleen de hoogte tot welke ze waren opgevoerd, als bedenkelijk gehouden zijn; aangezien nu de voorgedragen 50°/₀ op den wijn thans tot 25°/₀, en de 122°/₀ op de suiker, tot 40°/₀ zijn verminderd, zoo heeft men gemeend, op deze wijze geheel en volkomen aan het verlangen der afdeelingen te hebben voldaan.

Wat de eenjarige begrooting betreft, is het gemis der som van de in- en uitgaande regten naar het tienjarige gebragt, aldaar aangevuld, door het brengen van 9°/₀ op al de middelen, met uitzondering der verponding; hierdoor komen die opcenten op 22, terwijl de wet van Julij 1821, derzelver verhooging toestaat tot 25°/₀, vóór dat de noodzakelijkheid daar is van nieuwe middelen voortedragen.

Op deze wijze wordt volgens 's Konings voordragt, voor het jaar 1830 alles gevonden, terwijl zoo wel Hoogstdeszelfs stellige aankondiging, als de aard der zaak, welke dit alles reeds in October 1830 aan nieuwe overwegingen onderwerpt, tot waarborg strekt, dat dit zoo spoedig zal vervangen worden als maar eenigzins mogelijk zal bevonden worden.

Eindelijk verdient het opmerking, dat het verlaten van het gemaal, en het meer bezwaren van den wijn en de suiker, eene wezenlijke verligting voor de min gegoede ingezetenen zijn zal, dat deze nieuwe voordragt daar te boven, de natie over het jaar 1830, *f* 400,000.00 minder lasten doet betalen voor het Syndicaat, dat het alle verwarringen der geldmiddelen van steden en gemeenten voorkomt, dat het allen aanpeil alleen verbindt aan suiker, wijn en buitenlandsch gedisteleerd, en dat het alzoo schier aller belangen vereenigt.

Daar nu dit alles in constitutionele formen is voorgedragen, en dus tot geene gevolgtrekkingen leiden kan, welke den toets eener gestrenge handhaving der grondwet niet zoude kunnen doorstaan, zoo mag men zich met de algemeene goedkeuring van U Edel Mogenden vleijen.

Intusschen durf ik niet onderstellen, dat ook dit werk, als het werk van menschen, volmaakt en boven alle bedenking verheven zoude te houden zijn, maar het is hier vooral, dat het betere de vijand van het goede zijn zoude, en dat ik de vaderlandsliefde der kamer inroep, om, met ter zijdestelling van alle bedenkingen, zich aan het wezen der voordragt te sluiten, ten einde de regering in staat te stellen, om, tijdig genoeg, tot op de grenzen des Rijks de noodige bevelen te kunnen geven, en voor te komen, dat de wetten ongeregeld werken, en de eerlijke handelaar het slagtoffer worde van den smokkelhandel en van de lagen der kwaadwilligen.

Exh. 21 December 1829, n°. 2.

ONTWERP VAN WET,
tot vaststelling der middelen ter voorziening in de uitgaven, begrepen in de EERSTE AFDEELING *der begrooting, aanvang nemende met* 1830.

WIJ WILLEM, *bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz., enz., enz.*

Allen die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat, bij de 122e, 123e en 124e artikelen der grondwet is bepaald, dat de begrooting van de uitgaven van het Rijk zal worden gesplitst in twee afdeelingen: dat de eerste afdeeling zal bevatten al zoodanige gewone, zekere en steeds voortdurende uitgaven, welke uit den gewonen loop der zaken voortvloeijende, in het bijzonder tot den staat van vrede betrekking hebben; dat deze uitgaven door de Staten-Generaal goedgekeurd zijnde, gedurende de tien daaropvolgende jaren, aan geene jaarlijksche toestemming onderworpen zijn; dat er ook over dezelve geene nadere beraadslaging kan vallen, ten zij de Koning, in dien tusschentijd, te kennen geve, dat een gedeelte dier uitgaven veranderd is of geheel opgehouden heeft; dat bij de goedkeuring van de voorschrevene eerste afdeeling, tevens, voor gelijken tijd, worden vastgesteld de middelen, tot vinding dier uitgaven bestemd, en dat deze middelen, eens bepaald zijnde, blijven vastgesteld gedurende evengemelden tijd, ten zij de Koning noodig oordeelende, dat een dier middelen gewijzigd of door een ander vervangen wierd, daaromtrent een voorstel doet;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal,

Hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze, te bepalen:

Art. 1.

Ter bestrijding van 's Rijks uitgaven, begrepen in de eerste afdeeling der begrooting, aanvang nemende met 1830, zullen worden gebezigd de navolgende middelen:

a. 's Rijks directe belastingen, als:

De grondbelasting op de gebouwde en ongebouwde eigendommen,

De belasting op het personeel,

De belasting op de patenten.

b. De registratie-, zegel-, griffie-, hypotheek- en successie-regten.

c. De Rijks accijnsen,

Op het zout,

« « geslagt, voorloopig tot dat deze door eenig ander middel zal zijn vervangen,

« den wijn,

« het binnenlandsch gedisteleerd,

« « buitenlandsch gedisteleerd,

« de binnenlandsche bieren,

« « binnenlandsche azijnen,

« « suiker,

Benevens het collectief zegel.

d. Het regt op de gouden- en zilveren-werken.

e. De opbrengst der posterijen.

f. Eene som niet te bovengaande die van *drie millioenen, eenmaal honderd duizend guldens*, (f 3,100,000.) welke uit de opbrengst der regten op den in-, uit- en doorvoer, het buitenlandsch tonnegeld, de watertollen en de baak- of vuurgelden, zal worden afgezonderd tot aanvulling der inkomsten, ter dekking van de gewone staatsbehoeften, en zulks zoo lang te dien einde geene andere middelen zullen zijn daargesteld.

Art. 2.

De Rijks accijns op het *gemaal*, zal, te rekenen van den eersten Januarij 1830 af-aan, niet meer worden gevorderd.

Art. 3.

De hoofdsom der grondbelasting op de gebouwde en ongebouwde eigendommen wordt bepaald op *zestien millioenen, acht en twintig duizend, honderd en zestig gulden* (f 16,028,160.).

Boven deze hoofdsom, zullen geheven worden *twee* opcenten tot goedmaking der niet inkomende posten.

De omslag der grondbelasting over de provincien, zal bij afzonderlijke wettelijke bepalingen jaarlijks geregeld worden.

Art. 4.

De belastingen, regten en accijnsen in art. 1 genoemd, zullen, zoo lang daaromtrent geene andere wettelijke bepalingen zijn vastgesteld, worden geheven en ingevorderd, volgens de bestaande wetten, behoudens echter de navolgende wijzigingen:

a. De kosten van de taxatien, opnemingen en

tellingen, die door de belanghebbenden, volgens art. 57 der wet op de personele belasting van 28 Junij 1822 (staatsblad n°. 15), worden gevraagd, zullen zijn voor rekening van diegenen, welke dezelve verlangen, en zulks volgens tarief daarvoor door den Koning vasttestellen.

b. De tarieven der hoofdsom van de accijnsen worden verhoogd:

1°. Die op den *buitenlandschen wijn* en het *buitenlandsch gedisteleerd* met *vijf en twintig* ten honderd, van het tegenwoordig bedrag, onder geheele weglating of evenredige vermindering der plaatselijke belastingen of opcenten, in zoo verre als de Koning op de voordragt der plaatselijke besturen bevinden zal, dat dit in derzelver belang kan worden geregeld.

2°. Op de *suiker*, met *veertig* ten honderd.

c. Voor de ruwe suikers, herkomstig van en aangevoerd uit de Nederlandsche kolonien van *Suriname*, of die welke uit andere West-Indische volkplantingen regtstreeks worden aangebragt en voortkomen van zoodanige plantaadjen, welke het eigendom zijn van of verbonden zijn aan ingezetenen in het Koningrijk, wordt toegestaan eene korting van vijftien ten honderd: zijnde het aan den Koning voorbehouden om ook eene korting de zoo evengemelde niet te boven gaande te vergunnen voor de ruwe suikers uit de Nederlandsche Oost-Indische bezittingen herkomstig, en van daar regtstreeks aangebragt.

d. De tarieven voor de af- en overschrijvingen en dergelijke van de opgemelde accijnsen, worden in evenredigheid van de bepaalde verhoogingen verzwaard; met dien verstande echter, dat de afschrijving bij uitvoer van de suiker in hoofdsom wordt vastgesteld -

Op *twee en twintig guldens acht en zestig cents* (f 22.68) van iedere 100 ponden kandijsuiker en suiker in brooden of stukken.

Op *twaalf guldens zestig cents* (f 12.60) van iedere 100 ponden voor alle andere geraffineerde suiker, en

Op gelijke *twaalf guldens zestig cents* (f 12.60) voor alle ruwe suiker, onder aftrek van de *vijftien* ten honderd wegens die, waarop hiervoren eene gelijke korting is toegestaan, of nader mogt worden vergund.

e. De tegenwoordig in werking zijnde wet op den accijns van den *wijn*, van 27 Julij 1822 (staatsblad n°. 20), wordt, behoudens de tarieven en de hiervoren bepaalde verhooging van dat op den *buitenlandschen wijn*, afgeschaft, en de wet van den 12 Mei 1819 (staatsblad n°. 22), in betrekking tot de wijze van heffing, weder in werking gebragt, ook ten aanzien van de daar bij vermelde termijnen van crediet, en voorts

in verband met de algemeene wet van den 26 Augustus 1822 (*staatsblad* n°. 38.)

f Van het *zout* bestemd voor bemesting der landen of tot voeder van het vee (mits door vermenging voor den mensch onbruikbaar gemaakt), zal vrijdom van accijns worden genoten.

g. De korting voor het verlies op de raffinade van het zout, vermeld bij art. 13 der wet van 21 Augustus 1822 (*staatsblad n°.* 35), zal niet mogen te bovengaan:

Voor het *Fransch* ruw zout 7 ten honderd.

Voor het *Portugeesch* zout 1 « «

Voor het *Engelsch* berg- of klipzout............... 5 « «

Voor ander berg- of klipzout, alsmede voor het *Spaansche Italiaansche* en verder niet opgenoemd ruw zout...... 3 « «

h. De collective zegels, waarop de quitantien voor de accijnsen zullen worden geschreven, zullen beloopen *tien* ten honderd van derzelver bedrag.

Art. 5.

Het is den Koning voorbehouden, om eene aanpeil te gelasten, van de voorwerpen aan de verhooging van accijns en collectief zegel onderworpen, en om in tijds de noodige maatregelen te nemen, ter voorkoming van ontduiking der verhoogingen, door middel van buitengewone in- of uitslagen.

Art. 6.

De tegenwoordige wet zal verbindende zijn, te rekenen van en met 1 Januarij 1830.

Lasten en bevelen

RAMING der gewone inkomsten van het Rijk, bestemd tot bestrijding der uitgaven, begrepen in de *eerste afdeeling* van de begrooting, aanvangende met 1830.

	AANWIJZING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.					BELOOP van de onzuivere OPBRENGST.	
I	DIRECTE BELASTINGEN.						
	a. Grondbelastingen op de gebouwde en ongebouwde eigendommen.						
	1° Hoofdsom	*f* 16,028,160	00				
	2° *Twee* opcenten voor het fonds van kwade posten	320,563	20				
	b. Personeel.			*f* 16,348,723	20		
	1° Huurwaarde	....	....				
	2° Deuren en vensters	....	..				
	3° Haardsteden	....	.	7,500,000	00		
	4° Mobilair	....	..				
	5° Dienstboden	....	..				
	6° Paarden	....	..				
	c. Patenten			2,500,000	00		
II	ACCIJNSEN.					*f* 26,348,723	20
	1° Zout			*f* 2,420,000	00		
	2° Geslagt (tot dat dit middel door andere zal zijn vervangen)			2,250,000	00		
	3° Wijn met ¼ verhooging			2,000,000	00		
	4° Binnenlandsch gedisteleerd			4,630,000	00		
	5° Buitenlandsch gedisteleerd met ¼ verhooging			345,000	00		
	6° Bier			3,200,000	00		
	7° Azijn			139,000	00		
	8° Suiker met 40°/o verhooging			1,200,000	00		
	9° Collectief zegel			1,768,400	00		
III	INDIRECTE BELASTINGEN.					17,952,400	00
	Registratie-, zegel-, griffie-, hypotheek- en successie-regten			....	....	11,200,000	00
	Transporteren			....	....	*f* 55,501,123	20

AANWIJZING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.		BELOOP van de onzuivere OPBRENGST.	
	Per transport	*f* 55,501,123	20
IV	POSTERIJEN	2,000,000	00
V	REGT VAN WAARBORG OP DE GOUDEN EN ZILVEREN WERKEN	184,000	00
VI	*Ter aanvulling van de gewone inkomsten uit de opbrengst der regten op den in-, uit- en doorvoer, het buitenlandsch tonnegeld en de baak- of vuurgelden, eene som niet te bovengaande*...............	3,100,000	00
	TOTAAL van het *onzuiver* bedrag der inkomsten	*f* 60,785,123	20

Exh. 21 december 1829, nº. 2..

RAMING der buitengewone inkomsten van het Rijk over den jare 1830, bestemd tot bestrijding der uitgaven begrepen in de *tweede afdeeling* der Begrooting van dat jaar.

Nº. der bijzondere staten.	AANWIJZING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.	BEGROOTING VAN DE OPBRENGST.		*AANMERKINGEN.*
	Hetgene de ramingen der gewone en buitengewone *inkomsten* over 1828, meer bedragen, dan de gewone en buitengewone begrootingen der *uitgaven* over dat jaar...........	*f* 708,367	23	
	Hetgene reeds gebleken is dat de opbrengst der middelen over 1828 meer bedraagt dan daarvoor geraamd is; zijnde na aftrek van het *millioen* guldens bij de wet van den 24sten December 1827 (staatsblad nº. 65), ter beschikking van den Koning gesteld................................	2,371,396	10	
	Hetgene op de *gewone* begrooting van *uitgaven* over de dienst van 1826 minder is uitgegeven, dan daarvoor is toegestaan..	12,467	31½	
I.	Hetgene is overgeschoten van het *millioen* guldens, voorbehouden uit de verhoogde opbrengst der middelen over de dienst van 1826, *na aftrek* van het daaruit benoodigde tot dekking der aanwijzingen op het *millioen* guldens, bij de wet van den 23sten December 1825 (staatsblad nº. 83), wegens onvoorziene behoeften ter beschikking van den Koning gesteld..	54,090	76½	
	De regten op den in-, uit- en doorvoer, het buitenlandsch tonnegeld, de watertollen en de baak- of vuurgelden f 6,400,000; onder aftrek van zoodanige som als daaruit voor de gewone staatsbehoeften noodig zal bevonden worden...	3,300,000	00	
	Inkomsten der domeinen van Z. K. H. Prins Frederik der Nederlanden, overgedragen bij de wet van den 25sten Mei 1816....	190,000	00	
	De loterij..	600,000	00	
II.	De opbrengst der verkooping van goederen, buitengewone inkomsten, en alle verdere toevallige baten................	805,000	00	
III.	Opcenten op de directe en indirecte belastingen en de accijnsen...	9,094,372	80	
	TOTAAL...	f 17,135,694	21	

VERSCHILLENDE ONTVANGSTEN.

AANWIJZING DER ONDERWERPEN.					BEGROOTING VAN DE OPBRENGST.	
I.						
Overeenkomstig §ᵇ van art. 1 der wet van den 24sten December 1827 (staatsblad nº. 65), is tot dekking van het *millioen* guldens, hetwelk volgens art. 2 der wet van den 23sten December 1825 (staatsblad nº. 83), ter beschikking van den Koning is gesteld, uit de verhoogde opbrengst der middelen over het dienstjaar 1826, voorbehouden eene som van			f 1,000,000	00		
De uitgaven wegens onvoorziene behoeften, bedragen	f 946,016	37				
De uitgaven op het eerste onderdeel der *buitengewone* begrooting over 1826, hebben *minder* bedragen dan daarvoor is toegestaan	107	13½				
Blijft te dekken			945,909	23½		
Zoo dat van het voorbehouden bedrag overschiet, als bate voor de *buitengewone* inkomsten over 1830					f 54,090	76½
II.						
Inkomsten wegens het uitoefenen van de jagt					f 60,800	00
Vergoeding door het Amortisatie-Syndicaat te geven, voor de kosten der invordering van deszelfs inkomsten, alsmede door de gemeenten voor de invordering van opcenten op de accijnsen					378,200	00
Verkoop van verschillende objecten van de Departementen van Oorlog en Marine, restitutien en toevallige baten					316,000	00
Rijks-inkomsten uit de entrepôts					50,000	00
TOTAAL					f 805,000	00

III.

OPCENTEN.

AANWIJZING DER ONDERWERPEN.					BEGROOTING VAN DE OPBRENGST.	
De middelen tot bestrijding der gewone uitgaven over welke gedurende 1830, opcenten geheven worden, zijn begroot:						
DIRECTE BELASTINGEN.						
Grondbelastingen op de gebouwde en ongebouwde eigendommen......			*f* 16,028,160	00		
HET PERSONEEL.						
1°. Huurwaarde.........						
2°. Deuren en vensters.........						
3°. Haardsteden.........			7,500,000	00		
4°. Mobilair.........						
5°. Dienstboden.........						
6°. Paarden.........						
PATENTEN.........			2,500,000	00		
INDIRECTE BELASTINGEN.			*f* 26,028,160	00		
Registratie-, zegel-, griffie-, hypotheek- en successie-regten.........			11,200,000	00		
ACCIJNSEN.						
Zout.........	*f* 2,420,000	00				
Geslagt (tot dat dit middel door andere zal zijn vervangen).........	2,250,000	00				
Wijn.........	2,000,000	00				
Binnenlandsch gedisteleerd.........	4,630,000	00				
Buitenlandsch gedisteleerd.........	345,000	00				
Bier.........	3,200,000	00				
Azijn.........	139,000	00				
Suiker.........	1,200,000	00				
Collectief zegel.........	1,768,400	00				
			17,952,400	00		
Waarvan:					*f* 55,180,560	00
3 Opcenten op de grondbelasting over eene som van... bedragen.........	*f* 16,028,160	00	*f* 480,844	80		
22 Opc. van de overige directe belas^n^., over eene som van bedragen.........	10,000,000	00	2,200,000	00		
22 Opc. op de indirecte belastingen over eene som van bedragen.........	11,200,000	00	2,464 000	00	*f* 9,094,372	80
En 22 Opcenten op de accijnsen over eene som van. bedragen.........	17,952,400	00	3,949,528	00		

Aanspraak van den Minister van Financien.

23 December 1829, n°. 418.

Aanspraak van den Minister van Financien.

EDEL MOGENDE HEEREN!

De laatste der sprekers heeft den wensch te kennen gegeven, dat aan de leden dezer Kamer, de verzekering eener spoedige herziening der speciale wetten op de middelen moge gegeven worden; hij heeft verklaard te deelen in het gevoelen dier genen zijner geachte medeleden, welke van meening zijn, dat het raadplegen van deskundigen bij de redactie van ontwerpen van wetten, moet worden aangemerkt als het zekerste en beste middel om te geraken tot de kennis van het goede of minder deugdelijke der wetten op de accijnsen.

Ik weet Edel Mogende Heeren, dat eenige afdeelingen zouden hebben gewenscht, dat de toezegging eener herziening der speciale wetten als eene bijgevoegde bepaling in de wet tot vaststelling der middelen ware opgenomen geworden, vermits echter die speciale wetten bereids aan U Edel Mogenden zijn onderworpen, en men zich reeds in de afdeelingen met derzelver onderzoek bezig houdt, heeft men geoordeeld dat eene bepaling zoo als die, welke ik bedoel, ten eenemale overtollig en minder gepast zoude zijn, te meer, vermits de bedoelingen Zijner Majesteit het algemeen belang en bijgevolg ook het belang van het Gouvernement omtrent het beoogde punt geheel met de wenschen van U Edel Mogenden overeenstemmen; ik ben zelfs gemagtigd te verklaren, dat bijaldien de ontwerpen der speciale wetten, welke aan de overwegingen van U Edel Mogenden zijn onderworpen, aanleiding mogten geven tot vele bedenkingen, de Koning zich alsdan voorstelt, dezelve door anderen, zoo spoedig mogelijk, te doen vervangen, op dat eene goede en billijke wetgeving op het stuk der middelen, weldra de belangen der schatpligtigen en dus ook die der schatkist mogen verzekeren.

Wat betreft het raadplegen van deskundigen, geef ik gaarne aan U Edel Mogenden de verzekering dat ik volkomen instem met het gevoelen dier genen welke het als nuttig en noodzakelijk beschouwen, dat men, alvorens tot het ontwerpen van financiële wetten overtegaan, de meest kundige belanghebbenden hoore. Ik voeg bij deze verklaring, dat van dit gevoelen een bewijs wordt gevonden in de tijdens mijn verblijf te Brussel plaats gehad hebbende vereeniging, van veertien branders van sterke dranken, genomen uit de verschillende klassen, en ten getale van twaalf uit de zuidelijke provincien; vereeniging welke uitsluitend ten doel had het bediscutiëren en overwegen der verschillende belangen, en zulks in het bijzijn der te Brussel gevestigde hoofd-ambtenaren der administratie: de bepalingen van het nieuw ontwerp op de branderijen zijn geput in den uitslag der conferentien, welke de bedoelde vereeniging heeft ten gevolge gehad.

Een bijna gelijke maatregel is voorafgegaan aan de redactie van het ontwerp van wet op de bieren; laten dus de beoogde ontwerpen van wet te wenschen over, dan toch zal het welligt niet minder waar zijn, dat vele onvolmaaktheden waarover men klaagt, overdreven zijn, en vele reclamatien voortspruiten uit berekeningen van particulier belang.

Wat er van dit een en ander ook moge zijn, Edel Mogende Heeren, ik zal mij met de herziening dier ontwerpen van wet spoedig onledig houden, en ik durf U Edel Mogenden verzoeken, wel te willen aannemen de verzekering, dat die herziening met even veel ijver als onpartijdigheid zal plaats hebben.

Exh. 16 Maart 1830, n°. 5c.

RAMING der gewone inkomsten van het Rijk, voor 1831, en vervolgens.

	AANWIJZING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.					BELOOP der onzuivere opbrengst.	
1	***Directe Belastingen.***						
	a. *Grondbelastingen* op de gebouwde en ongebouwde eigendommen.						
	1°. *Hoofdsom*	f16,028,160	00				
	2°. *Twee* opcenten voor het fonds van kwade posten	320,563	20	f16,348,723	20		
	b. *Personeel.*						
	1°. *Huurwaarde.*						
	2°. *Deuren* en *Vensters.*						
	3°. *Haardsteden.*	f7,500,000	00				
	4°. *Mobilair.*						
	5°. *Dienstboden.*						
	6°. *Paarden.*						
	7°. *Zeven* p°/o verhooging, met weglating der opcenten bevorens ten behoeve der gemeenten geheven	525,000	00	8,025,000	00		
	c. *Patenten*			2,500,000	00	f26,873,723	20
2	***Accijnsen.***						
	1°. *Zout*, met 15 percent verhooging			f 2,737,600	00		
	2°. *Geslagt*			2,250,000	00		
	3°. *Wijn*, met 12 percent verhooging			2,210,000	00		
	4°. *Binnenlandsch gedisteleerd*, met 5 percent verhooging			4,832,500	00		
	5°. *Buitenlandsch gedisteleerd*			345,000	00		
	6°. *Bier* en *azijn*, met 5 percent verhooging			3,485,100	00		
	7°. *Suiker*, met 7 percent verhooging			1,275,200	00		
	8°. *Koffij*			1,500,000	00		
	9°. *Kollectief zegel*			2,013,540	00	20,648,940	00
3	***Indirecte Belastingen.***						
	Registratie-, *Zegel-*, *Griffie-*, *Hypotheek-* en *Successie-regten*					11,200,000	00
4	***Posterijen***					2,000,000	00
5	***Regt van Waarborg op de Gouden en Zilveren werken***					184,000	00
	TOTAAL van het onzuiver bedrag der inkomsten					f60,906,663	20

MEMORIE van toelichting van het ontwerp van wet tot nadere daarstelling van middelen ter voorziening in de uitgaven begrepen in de eerste afdeeling der begrooting aanvang nemende met 1830.

De wet van den 24sten December 1829 (staatsblad nº. 76) heeft onder de middelen tot dekking der gewone staatsuitgaven aangewezen eene som van *f* 3,100,000 *uit de opbrengst der regten van in-, uit- en doorvoer, tot dat dezelve door andere middelen zoude mogen vervangen zijn.*

Al dadelijk heeft men dus bedacht geweest op de nadere aanwijzing van middelen, welke tot dat oogmerk in overweging zouden kunnen komen, en de vrucht hiervan is geweest, dat men gemeend heeft, dat een accijns op de *koffij* in de reeks der openbare belastingen kon worden opgenomen, dat de *zeven* opcenten op de personele belasting, ten behoeve van de gemeenten geheven wordende, voortaan voor het Rijk konden worden gevorderd, en dat eenige niet zeer belangrijke verhoogingen op de accijnsen van het *zout* den *buitenlandschen wijn, het binnenlandsch gedisteleerd, de bieren en azijnen* en de *suiker*, dan verder geschikt waren om de gewone staats-inkomsten optevoeren tot de som welke ter bereiking van het bedrag der vastgestelde gewone staats-uitgaven vereischt wordt.

Met zoodanige bedoeling is eene wet tot nadere vaststelling van gewone middelen ontworpen; de daarbij gevoegde raming toont aan, dat bij het tot stand brengen dier wet, genoegzame hulpmiddelen tot dekking der gewone staats-uitgaven zullen in werking zijn, en dat alzoo de opbrengst der regten van in-, uit- en doorvoer, wederom *geheel* kunnende geteld worden onder de inkomsten bestemd tot dekking der buitengewone staatsbehoeften; het gevolg daarvan zal zijn, dat die buitengewone opcenten, welke voor 1830 zijn ingevoerd, overtollig worden tot de vervanging van het aandeel der buitengewone middelen, welke voorloopig tot het gewone waren gebragt.

Wat aanbelangt de invoering van een accijns-regt op de *koffij*, zullen de hieronder volgende ontwikkelingen kunnen strekken tot toelichting der redenen van de wettelijke bepalingen welke daaromtrent worden voorgedragen.

Het gemis der *zeven* opcenten op het personeel is voor de steden en gemeenten, over het geheel, van zeer weinig belang, en zal slechts zelden eenige bijzondere voorziening ten aanzien van de plaatselijke inkomsten vorderen, mogt dit echter hier of daar noodzakelijk worden, dan zal elke gemeente daaromtrent die voorziening kunnen voordragen welke voor hare ingezetenen het meest gepast voorkomt.

De verhoogingen van de accijnsen:

Op het *zout* met 15 ten honderd,

Buitenlandschen wijn met 12 ten honderd,

Binnenlandsch gedisteleerd met 5 ten honderd,

Bieren en azijnen met 5 ten honderd,

En *suiker* met 7 ten honderd,

kunnen geenszins als bezwarend beschouwd worden; alleen ten aanzien van de twee eerste middelen, kan dezelve iets hooger klimmen, dat de opcenten voor het buitengewoon welke over 1830 worden gedragen, en die uit dat hoofde voortaan niet *zullen voorkomen*, terwijl met opzigt tot de *suiker*, er bij de bepalingen omtrent de afschrijvingen gezorgd is, dat handel en fabrikaadje, eene genoegzame ruime vergoeding voor deze verhooging vinden.

Eindelijk worden de algemeene bepalingen van de wet besloten met bemagtiging tot het nemen van die noodige maatregelen, tegen misbruiken welke steeds het invoeren van verhoogingen moeten vergezellen.

En alsnu overgaande, tot de bijzondere verordeningen welke het ontwerp bevat ten aanzien van de heffing van een accijns-regt op de koffij, merkt men het volgende op:

Dat, wanneer men de lage prijzen der koffij en het steeds vermeerderd gebruik derzelve in alle de deelen des Rijks gadeslaat, en daarbij op het oog houdt hoezeer de steeds toenemende verbeteringen van het entrepot-stelsel, vroegere zwarigheden doen wegvallen, men

dan vermeent dat met billijkheid aan eene consumtive belasting op de koffij kan gedacht worden; en het komt er dan alleen op aan om te onderzoeken, of en in hoeverre het mogelijk is eene wet daartestellen, welke de belangen van handel en vertier met die der schatkist overeenbrengt; met andere woorden, die schier alle belemmeringen voor den handel afsnijdt, alle vrij beheer zoo wel als billijke voordeelen en gemakken aan denzelven verzekert, en tevens den eerlijken handelaar genoegzaam waarborgt, tegen de onedele pogingen van den sluikhandel. Men vertrouwt niet alleen dit te kunnen doen, maar zelfs daaraan zoodanige nieuwe voordeelen te kunnen verbinden, welke bij eene onpartijdige beschouwing de schaal in het voordeel van de geproponeerde accijns-wet, boven de regten en bepalingen welke thans voor de koffij bestaan, moeten doen overhellen.

De wet welke van 1°. Julij 1819 tot ultimo December 1822 bestond, heeft bij velen eenen ongunstigen indruk nagelaten, hoezeer echter het voorbeeld van Antwerpen bewezen heeft, dat, bij het bestaan dier wet, de handel zich aldaar ontwikkeld heeft, terwijl daartegen gedurende de 7 jaren na de afschaffing derzelve, de handel in koffij te Amsterdam of Rotterdam niet eene evenredige uitbreiding verkregen heeft.

Het is intusschen zeker dat de ondervinding heeft doen zien, dat de bedoelde wet van 1819, voor vele verbeteringen vatbaar is, en daarenboven, dat door de algemeene handels-entrepots, welke in de groote koopsteden des Rijks tot stand gebragt zijn of worden, vele der bezwaren opgeheven zijn, welke vroeger uit botsingen tusschen locale gesteldheid of gewoonten met de financiële wetgeving voortsproten.

De ontworpen bepalingen mogen ten bewijs strekken dat de belasting behoorlijk kan geheven worden, behoudens het belang en gerijf van de commercie.

Ten betooge daarvan zal men hier de beginselen derzelve kortelijk toelichten, de voordeelen daarvan aantoonen en in vergelijking brengen met de wet van 1819.

Art. 4. Men heeft even als in 1819, denzelfden maatstaf van accijns à ƒ 10 per 100 pond genomen.

Eene hoogere zoude, *en* op de consumtie drukken, *en* tot fraudes aanleiding geven. Die maatstaf zal echter zoo veel hooger dan in 1819 zijn, als de jaarlijksche opcenten voor de buitengewone begrooting, benevens het collectief zegel, bedragen.

Art. 5. Men heeft tevens gemeend dat het staatsbelang in betrekking tot onze West-Indische kolonien, waaronder begrepen zoodanige plantaadjen van Nederlanders in de thans Engelsche kolonien van Demerarij, Berbice en Essequebo, evenzeer als de billijkheid gebiedend vorderen, om de van daar hier te lande, ook regtstreeks en met Nederlandsche schepen ingevoerde koffij, even gunstig te moeten behandelen als de Oost-Indische koffij, en alzoo te moeten ontheffen van de betaling van inkomende regten.

Aan de West-Indische planters wordt derhalve een zeer belangrijk voordeel toegekend, dat zij tegenwoordig niet genieten, en hetwelk des te belangrijker voor hen is, naarmate de koffij-plantaadjen aldaar in eenen kwijnenden toestand verkeeren, terwijl het verlies der regten voor den Staat gering is, uit hoofde van den zeer beperkten en afnemenden invoer der West-Indische koffij.

Door de opheffing van het uitgaande regt, en dat op den doorvoer bij weder-uitvoer uit entrepôt, heeft men bedoeld den handel in staat te stellen, om de koffij op alle mogelijke vreemde markten te leveren, zonder dat daarvan in Nederland eenig regt of accijns, van welken aard ook, betaald zij.

Alleen voor de koffij welke regtstreeks doorgevoerd wordt, en waaraan derhalve de Nederlandsche handel of nijverheid geen deel heeft, wordt met een hooger doorvoerregt bezwaard om zoo veel mogelijk de markt van het artikel hier te lande te vestigen.

Art. 6. Men heeft ook gemeend, zonder veel vrees voor misbruik op de beschadigde koffij, het beginsel van moderatie, vervat in artikel 126 der algemeene wet van 26 Augustus 1822 (staatsblad n°. 38), te kunnen toepassen en daardoor zoowel den accijns meer billijk te maken, als aan het geuit verlangen des handels te gemoet te komen. Om echter voor te komen dat de als beschadigd ingevoerde koffij niet naderhand tegen volle afschrijving van accijns, weder uitgevoerd worde, is het noodig toegeschenen, ingevalle van moderatie van dezen accijns, de dadelijke betaling daarvan voorteschrijven, en aldus de als beschadigd erkende koffij niet in entrepôt toetelaten en daarvoor geen krediet van accijns te geven.

Art. 7. Voor tarra verleent de wet op balen 8 per cent en op vaten 15 per cent.

Deze maatstaf uit de wet overgenomen, is bekend te ruim te zijn, doch men heeft begrepen dezelve te mogen behouden, om daardoor den handelaar of grossier die als het ware de tusschenpersoon is, door wien de accijns voor het Rijk geheven wordt, stilzwijgend eene premie te verschaffen, voor de moeite welke hem zulks veroorzaakt.

Daarentegen heeft men geoordeeld de bepaling uit de meergemelde wet van 1819, waarbij 2 percent korting bij den eersten inslag op alle hoeveelheden is toegekend, tot één percent te moeten beperken, als voldoende, blijkens de ondervinding en de erkentenis der handelaren.

Art. 8. Bij het heffen van eene consumtive belasting is het evenzeer een eerste pligt der Regering te zorgen, dat dezelve handel of nijverheid niet schade, als om te waken dat dezelve geene aanleiding tot fraudes geve, waardoor de smokkelaar zich verrijkt en de eerlijke man zijnen handel met geen gelijk voordeel kunnende volhouden, zich genoodzaakt ziet dien te verlaten.

Het gemeend gemis dier zorgen was een der voornaamste grieven tegen de wet van 1819, en de aanleiding daartoe was te vinden in de bevoegdheid tot het zoogenaamde wegen bij overslag van eenige balen, welke alzoo tot grondslag ter berekening der geheele partij ge-

nomen werden. Men meent dat die bevoegdheid tot groote misbruiken en ongelijke behandeling aanleiding gegeven heeft. — Het is derhalve zoo voor den accijns als voor den eerlijken handelaar van belang dat steeds alle balen of vaten eener partij gewogen worden; dit dan ook is het beginsel der onderhavige wet.

Die weging moet echter niet bemoeijelijkend voor den handel zijn, daarom is dan ook bij hetzelfde artikel bepaald, dat dezelve gelijktijdig met de weging welke de handel voor zich ter bepaling van de vracht of ter voorbereiding ter verkoop laat doen, kan geschieden.

In de groote koopsteden zal zulks in de meeste gevallen in verband kunnen worden gebragt met de instelling der ontvang-cedullen welke ter facilitering van omloop en verkoop, ten behoeve des handels afgegeven worden, en die, wanneer dezelve ten overstaan van een daartoe gecommitteerd Rijks ambtenaar opgemaakt zijn, en wanneer daarvan genoegzaam blijkt, tevens als maatstaf van gewigt tot heffing van den accijns zullen kunnen toegelaten worden.

In de gevallen waarin de lossing en opslag onmiddellijk in de wel verzekerde Rijks of algemeene entrepots geschiedt, heeft men geoordeeld den handel enkel met de weging te behoeven te bemoeijelijken bij aflevering der koffij.

De eenmaal gewogene koffij behoeft dan ook in het algemeen bij volgende afleveringen met overschrijving van crediet of tot binnenlandsch gebruik niet telkens weder gewogen te worden.

Veelmin ook moet de weging welke het Rijk ter verzekering van deszelfs accijns vordert, aanleiding geven tot eenige betaling van wikgelden of remuneratie aan de ambtenaren. — Daarin is bij art. 19 voorzien, waarbij als algemeen beginsel is aangenomen, dat alle die daden van voorzorg welke de administratie ter verzekering van den accijns noodig keurt, ook door dezelve moeten bekostigd worden.

Art. 10. In de combinatie der wet zijn behalve onder dadelijke betaling van den accijns drie wijzen van opslag gesteld; te weten;

In algemeen en partikulier entrepot, onder doorloopend crediet voor den accijns en op termijnen van crediet op bepaalde tijden vervallende.

Voor de in entrepôt nedergelegd wordende koffij, behoeft geen borgtogt gesteld te worden, om dat 's Rijks slot of het toezigt van 's Rijks ambtenaren die daarstelt; maar voor de koffij onder eigen beheer der handelaars, moet ter verzekering van den accijns een borgtogt gesteld worden. Eene en dezelfde borgtogt zal voor alle daden op deze wet gegrond, kunnen strekken.

Art. 11. De inhoud van dit artikel strekt eeniglijk om het voordeel te verzekeren, aan de met eigene schepen uit de overzeesche bezittingen van den Staat aangebragte koffij, tegen over andere, met betrekking tot de inkomende regten toegekend.

Art. 14. Bij dit artikel is gezorgd, dat wanneer bij vervoer van het eene entrepôt naar het andere, het zij door spillagie, het zij door meerdere of mindere strenge weging onbeduidende vermissen ontstaan, mits altijd beneden 1°/₀ blijvende, dezelve tot geene aanzuivering van den accijns aanleiding geven.

Voorts is in alle behoefte des handels tot overschrijving op entrepôt binnen dezelfde en naar eene andere gemeente, overdragt op doorloopend crediet of op termijnen en uitslag naar buiten 's lands of ter veraccijnsing voorzien.

Men vertrouwt dat geene dier bepalingen en der daardoor aangewezene wijzen van ter uitvoer brenging, eenige bijzondere toelichtingen behoeven. Bij alles heeft men getracht het belang van het Rijk met eene eenvoudige behandeling te paren.

Art. 15. Als tweede wijze van opslag heeft men gesteld het doorloopend crediet; dat is nagenoeg hetzelfde als het entrepôt fictief onder de wet van 1819 was; men heeft daaraan echter bij voorkeur den naam van doorloopend crediet gegeven om de volgende redenen.

Om dat hetzelve aan andere dan de van inkomende regten vrijgestelde koffij niet kan verleend worden als na betaling dier regten.

Om dat het houden der rekeningen voor het doorloopend crediet uit den aard der zaak onder de behandeling van den ontvanger vallende, de belastingschuldigen met eene akte van borgtogt volstaan' kunnen, en alzoo niet als in 1819 een' afzonderlijken borgtogt bij den entreposeur behoeven te stellen.

Om dat daardoor de belastingschuldigen slechts met den ontvanger alleen in aanraking zijn en derhalve elke in- en uitslag alleen bij den ontvanger behoeft aangegeven te worden, en daarvoor geene afzonderlijke documenten bij de entreposeurs behoeven geligt te worden, hetgeen de ondervinding heeft doen zien dat onder het gebied der wet van 1819 tot zoo vele moeijelijkheden en oponthoud aanleiding gaf; zullende daar, alwaar afzonderlijke ontvangers voor de regten op in-, uit en doorvoer en voor de accijnsen bestaan, worden gezorgd, dat men voor beiderlei middelen, in alle zaken betreffende de koffij, slechts met één en denzelfden ontvanger te doen hebbe.

Art. 17. Omdat men daardoor in de gelegenheid geweest is bij art. 17 een groot gemak aan den handel te verschaffen, met de vergunning om op eens eene groote hoeveelheid der veraccijnsing of op termijnen van crediet aantegeven, dan gelijktijdig uit het doorloopend crediet uitgeslagen wordt, zoo dat de handelaars niet meer verpligt zijn voor elken uitslag, hoe gering ook, vooraf eene aangifte te doen, waarin men destijds zoo vele bezwaren vond.

Aan alle behoeften des handels is voorzien (art. 15) door de bevoegdheid tot overschrijving op doorloopend crediet of op termijnen en door uitvoer onder afschrijving.

Behalve het reeds ontwikkelde over de gunstige bepaling van art. 17, vertrouwt men dat ook in allen deele het gerijf des handels vooral in het oog gehouden is, zonder dat zulks eenig verder betoog zal behoeven.

Het doorloopend crediet zal alzoo waarschijnlijk meestendeels gebezigd worden voor de van inkomende regten vrijgestelde koffij, terwijl de andere koffij veelal in de entrepots zal worden opgeslagen; doch voor zoo verre de handelaar ook die laatste soort onder doorloopend crediet opslaat tegen betaling van het inkomend regt, wordt zijne conditie over die soorten niet verzwaard bij hetgeen dezelve thans is.

Art. 19. De opneming of peiling der hoeveelheden onder doorloopend crediet is zoo gemakkelijk gesteld, dat de eerlijke handelaar zich daarover evenmin zal behoeven te beklagen, als hij tot dus verre geen bezwaar heeft gevonden in het entrepot fictief, 't welk zelfs voor zeer ligt belaste accijns vrije artikelen, zoo als huiden en katoen, door velen verkozen wordt boven de betaling der regten.

Art. 20. Het crediet op termijnen is, in den geest der wet, niet anders dan eene uitgestelde veraccijnsing, zoo wel om de handelaars, als de grossiers en winkeliers niet in het voorschot van den accijns te doen vervallen, 't zij voor den voorraad ten behoeve der dagelijksche nering 't zij wanneer zij zelve op tijd verkoopen, en dus ook slechts na eenigen tijd de waarde van de koffij met den accijns daaronder terug ontvangen.

Art. 24. In dat opzigt en uit aanmerking dat de handelaar of winkelier als 't ware de tusschen-ontvanger van den accijns voor het Rijk is, zoo is het tevens strikt billijk toegeschenen, om aan de handelaars die den accijns uitgeschoten hebben, of bij het Rijk schuldig zijn, even als zulks bij art. 119 der algemeene wet aan de konvooi-loopers toegekend is, daarvoor privilegie te verleenen, op de roerende goederen hunner debiteuren, ten einde hen alzoo zoo veel mogelijk te dekken voor verliezen waartegen geen winst overstaat.

De termijn is gesteld in verband niet alleen met het langste crediet dat in den handel zelve gegeven wordt, maar ook daarbij in het oog gehouden om door verlenging van denzelven de belangen vooral der grossiers en winkeliers te beschermen.

De geopende termijnen van crediet kunnen op geene andere wijze aangezuiverd worden dan door veraccijnsing.

Bij de wet van 1819 werd de rekening van crediet op termijnen ook ontlast door uitvoer naar buiten 's lands. Dit schijnt echter geheel overbodig, en de wet zoo als die thans voorgedragen wordt, is derhalve veel eenvoudiger en daarom beter.

Met betrekking tot de slot- of algemeene bepalingen merkt men op:

Art. 22. Dat zoo als reeds over art. 5 gezegd is, de wegingen buiten kosten van den handel blijven.

Datzelfde billijke beginsel heeft men dan ook vastgesteld om geene bewakingen of plomberingen, als ter verzekering van den accijns geschiedende, ten laste van den handel te brengen.

Art. 23. Bij dit artikel zijn merkelijke gemakken ten aanzien van de borgtogten verschaft, waarop de handel gewis prijs zal stellen en waardoor de grootste bezwaren tegen het stellen van borgtogt met der daad vervallen niet alleen, neen, maar ook vele onkosten bespaard worden, welke tot hiertoe uit de verpligting tot het stellen der borgtogten in notarielen vorm voortvloeiden.

Art. 24. Zie hiervoren.

Art. 25 is met eenige wijziging overgenomen volgens de wet van 1819.

Art 26. Omtrent dit artikel, waarbij de aanpeil vastgesteld is volgens de daarvoor door den Koning te maken verordeningen, op verbeurte van de verzwegene koffij, merkt men aan dat een aanpeil onvermijdelijk is, en het evenzeer is in het belang van het Rijk als in dat van den eerlijken handel, om eene strenge straf op het verzwijgen te stellen, in welk opzigt de verbeurte van het verzwegene de meest doelmatige schijnt; dat men onbillijk en onvoorzigtig zoude handelen, om even als in 1819 de voorraad van aanpeil slechts met den halven accijns te bezwaren; dat de ondervinding heeft doen zien, dat die maatregel het oogmerk niet bereikt heeft, neen, maar dat door de bevoegdheid tot overschrijving der koffij onder eigen beheer en van afschrijving van den vollen accijns bij uitvoer, schier alle de aangepeilde hoeveelheden tegen het regt van ƒ 5 in consumtie gebragt zijn, en alle uitvoer, al was de koffij ook uit den aanpeil herkomstig, het genot der volle afschrijving gehad heeft, en dat dit alles den nadeeligsten invloed op de rendementen van de koffij-belasting in der tijd heeft gehad, zoo zelfs dat uit dien hoofde, even zeer als uit hoofde der fraudes met de wegingen bij overslag en de onnoodige kortingen gevoegd bij de mindere consumtie van dien tijd, die rendementen niet tot grondslag van de tegenwoordige berekening van de opbrengst van den voorgestelden accijns kunnen strekken.

Bij dit alles verdienen in aanmerking te komen de voordeelen en gemakken welke door de onderhavige wet aan den handel worden verzekerd, en die zeer ruim schijnen te kunnen opwegen tegen de bedenkingen, welke hier of daar tegen dezelve zouden kunnen worden ingebragt; als daar zijn:

De afschaffing van de uitgaande en doorvoer-regten bij uitvoer uit entrepôt, welke in 1829 3% op de waarde en alzoo ƒ 4.50 per 100 pond bedroegen:

De verhooging van het transito-regt bij dadelijken doorvoer, tot instandhouding van eigen markt.

De vrijdom van het inkomend regt van *f* 2 voor de koffij uit onze West-Indische kolonien even als voor die uit de Oost-Indische bezittingen:

De moderatie van den accijns, voor de beschadigde koffij welke bij de wet van 1819 niet bestond:

Het beginsel dat alle wegingen, bewakingen en plomberingen geheel buiten kosten van den handel zijn:

De toelating dat de weging voor den accijns vereenigd en in overeenstemming gebragt worde, met die voor de vracht of ter verkoop en dat geene weging bij iederen overgang van eigenaar noodig is de meerdere gemakken welke de tegenwoordige, inrigtingen der groote Rijks entrepôts aanbieden:

Een entrepôt fictief onder den naam van doorloopend crediet, zoodanig ingerigt dat alle sortering en manipulatie voor de tweede hand geheel vrij blijft, en de grossier niet voor elken uitslag maar slechts nu en dan naar het bureau zal behoeven te gaan om aangifte tot overname op termijnen van crediet te doen, hetgeen onder de wet van 1819 niet bestond.

Geene *minima* tot uitslag waarover men zich onder de wet van 1819 zoo zeer beklaagde:

De aanpeil van het doorloopend crediet, met uitzondering van enkele gevallen, bepaald tot eene globale opneming en niet tot eene eigenlijk gezegde peiling:

Zeer groote gemakken voor de borgtogten en derzelver onkostbaarheid bij de wet verzekerd:

Het privilegie op de roerende goederen der debiteuren voor den accijns aan het Rijk betaald of verschuldigd.

Wanneer men nu dit alles zamen trekt en overweegt dat de onderhavige belasting, vergeleken met die welke in de ons omringende Staten geheven wordt, tot geen frauduleuzen invoer leiden kan, en dat de kosten der heffing uiterst gering zijn kunnen, dan durft men zich vleijen dat alle vermeende bezwaren of vooroordeelen tegen dezelve zullen wegvallen en plaats maken voor de overtuiging, dat thans en onder de voorgedragen vormen de koffij onder de belastbare voorwerpen met billijkheid kan worden opgenomen.

CONCEPT
eener nieuwe wet op het Personeel.

WIJ WILLEM, *by de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz., enz., enz.*

Allen den genen die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in aanmerking genomen hebben, dat onder de middelen ter bestrijding van 's Rijks uitgaven, volgens de eerste afdeeling der begrooting, aanvang nemende met 1830, is begrepen eene directe belasting op het personeel;

Overwegende de noodzakelijkheid eener herziening der wet op dat middel, van den 28sten Junij 1822 (staatsblad n°. 15), ten einde de gelijkheid tusschen de contribuabelen meer te verzekeren, aan billijke klagten te gemoet te komen en ontduikingen van het verschuldigde tegen te gaan;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal,

Hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

A. *Algemeene bepaling.*

Art. 1.

Grondslagen der belasting.

De personele belasting zal bij voortduring geregeld worden naar de volgende zes grondslagen als:

1°. De huurwaarde.

2°. De deuren en vensters.

3°. De haardsteden.

4°. Het mobilair.

5°. De dienstboden.

6°. De paarden.

B. *Omschrijving der grondslagen; — hoegrootheid der belasting wegens iederen grondslag; — bijzondere bepalingen.*

I. HUURWAARDE.

Art. 2.

Omschrijving der voorwerpen van den eersten grondslag.

De belasting naar de huurwaarde is, behoudens de uitzonderingen en vrijstellingen, bij art. 5 bepaald,

A

verschuldigd ter zake van de bewoning of het gebruik van alle gebouwde eigendommen, met derzelver aanhoorige erven en gronden.

Art. 3.

Wat de wet door huurwaarde verstaat.

Door huurwaarde wordt, in het algemeen, verstaan de jaarlijksche onzuivere waarde in huur van de voorwerpen, waarnaar de belasting verschuldigd is.

Dezelve zal worden berekend volgens den huurprijs, dien die voorwerpen waardig zijn, bij vergelijking met andere verhuurde perceelen van dezelfde of meest nabijkomende soort in dezelfde gemeente, of, voor zoo veel het platte land betreft, *en* in dezelfde gemeente, *en* in de omliggende gelijksoortige gemeenten gelegen; de huur verhoogd met alle lasten en belastingen, door den huurder of gebruiker, als zoodanig, in geld of geldswaarde, te dragen, en die, naar de wet of plaatselijke reglementen, ten laste der eigenaars zouden moeten komen.

En zal voorts bij de gezegde vergelijking worden gelet op plaatselijke en tijdelijke omstandigheden, mitsgaders op den meer of min gunstigen stand of gelegenheid der perceelen.

De *maand-* en *weekhuren* zullen tot *jaarhuren* worden herleid, bij middel van vermenigvuldiging der eerste met 10 en der laatste met 35. En wordt ten deze door *maand-* of *weekhuur* verstaan alle huur, waarvan de prijs bij de *maand* of bij de *week* moet worden betaald, en het beding met de *maand* of met de *week* eindigt. Voor zoo verre die twee vereischten zich niet in de verhuringen bij de maand of week vereenigen, zal de herleiding tot jaarhuren plaats hebben door vermenigvuldiging met 12 voor de eerste, en met 52 voor de laatste.

Art. 4.

Hoegrootheid der belasting naar de huurwaarde.

Wegens de huurwaarde bedraagt de belasting *vier* ten honderd 's jaars.

Art. 5.

Uitzonderingen en vrijstellingen.

§ 1. De belasting naar de huurwaarde is niet verschuldigd, wegens gebouwen en wegens gedeelten van gebouwen en aanhoorigheden, erven en gronden, welke zijn bestemd en op den duur en regtstreeks dienen tot de einden, hieronder uitgedrukt, te weten:

a. Gebouwen voor de openbare Eeredienst.

b. Gebouwen voor de openbare Rijks-, Provinciale-, Stedelijke-, Plaatselijke- of Polderdienst, voor zoo verre dezelve zich in eigendom of huur van het Rijk, de Provincien, Steden, Gemeenten of Polders bevinden.

c. Academien, seminarien, athenæen, gymnasien, collegien, kweekscholen, mitsgaders alle andere scholen, geen kostscholen zijnde.

d. Zoodanige inrigtingen van weldadigheid, onder openbaar gezag of beheer staande, als bestemd zijn tot verzorging, verpleging of huisvesting van weezen, lijdenden en behoeftigen.

e. Gebouwen tot het huisvesten van weezen en bedelaars, door de maatschappijen van weldadigheid onderhouden wordende, zoo mede al de gebouwen van die maatschappijen, dienende tot werkzalen, mitsgaders tot magazijnen, slagthuizen, bakkerijen, enz.

f. Gestichten van maatschappijen tot algemeen nut, mitsgaders van maatschappijen en instellingen tot aankweeking en beoefening van kunsten en wetenschappen; openbare schouwburgen, concertgebouwen, gebouwen tot rijscholen ingerigt, en dergelijke.

g. Magazijnen, pakzolders en kelders, uitsluitend bestemd en dienende ter berging van koopwaren of tot uitrusting van vaartuigen; de schuitenhuizen en de schuren, werk-en bergplaatsen, erven, tuinen en gronden, voor den eigenlijk gezegden landbouw.

De moestuinen, boomgaarden, wijngaarden, bloemtuinen en kruidtuinen der eigenlijke warmoesiers, boom- en wijngaardeniers, boomkweekers, bloemisten, en kweekers van geneeskrachtige kruiden, ieder voor zoo veel hem aangaat, en eindelijk de broei- en bloemkassen en de pershuizen.

h. Stallen voor den landbouw, de veeteelt en de schapenhoederij, mitsgaders alle stallingen, uitsluitend en op den duur dienende voor paarden, wegens welke de belasting naar den *zesden* grondslag niet is verschuldigd, en voor die der *paardenkoopers*, geen koetsen houdende.

i. Fabrijken en trafijken met derzelver magazijnen; werk- en bergplaatsen van en voor de ambachts- en handwerks-lieden, voor zoo veel daarin geene waren of goederen worden uitgestald of te koop gesteld.

k. Gebouwen en gronden, dienende tot en bij de kolen- en andere mijnwerken, mitsgaders die tot en bij de veengraverijen.

l. Gebouwen en gronden, dienende bij de eendenkooijen, visscherijen, rookerijen en droogerijen van visch.

§ 2. Voor zooverre in de bovengemelde gebouwen of gedeelten van gebouwen en aanhoorigheden eene of meerdere kamers of vertrekken, geheel of ten deele, op den duur of tijdelijk, behalve tot de voorschrevene ook tot andere niet vrijgestelde einden, hetzij tot

woning voor de eigenaars of huurders, principalen, professoren, directeurs, leermeesters, ondermeesters, opzieners, concierges, suppoosten enz, of tot ander dergelijk gebruik, tot winkels, tot magazijnen ter uitstalling of uitpakking van koopwaren of tot kantoren zijn dienende, of voor zoo verre de daarbij behoorende tuinen of gronden, geheel of ten deele, tot vermaak of wel tot huishoudelijk gebruik worden gebezigd, zal wegens dezelve, voor zoo veel het aldus gebezigde aangaat, geen vrijdom worden genoten.

Art. 6.

Verminderde belasting.

§ 1. De kostschoolhouders, logementhouders en herbergiers, badhouders, houders van bijzondere bestedeling-, proveniers-, verbeter- of krankzinnig-huizen, koffijhuis- en societeithouders en restaurateurs, allen, voor zoo verre ten minste de *helft* van het aantal vertrekken, welke hunne huizen bevat, werkelijk tot uitoefening van hun beroep of, voor zoo veel de logementhouders, de badhouders en koffijhuis- en societeithouders betreft, ook tot het houden van openbare verkoopingen, tot leeskabinetten, concertzalen, danszalen, kolfbanen of tot biljardkamers zijn dienende, mitsgaders de houders van eigenlijk gezegde *gestoffeerde woningen* (*hôtels garnis*) zullen, *voor den eersten grondslag*, slechts belastbaar zijn, in evenredigheid van de *helft*; zullende mitsdien de huurwaarde dier huizen en van derzelver aanhoorigheden, erven en tuinen op 50 ten honderd worden aangegeven en geschat.

Desgelijks zal, wegens de gebouwen en tuinen, dienende voor societeiten of collegien van uitspanning, lectuur enz., mitsgaders wegens de *venduhuizen*, slechts de helft der huurwaarde in aanmerking komen. De opzieners of concierges echter zullen, ter zake der gedeelten, door hen bewoond, aan de volle belasting zijn onderworpen.

§ 2. De aanhoorige gronden van ieder perceel, die der aanhoorige getimmerten daaronder begrepen, zullen in geen geval ten hoogeren bedrage dan van *één bunder*, bij de berekening der huurwaarde voor de belasting, in aanmerking komen.

II. DEUREN EN VENSTERS.

Art. 7.

Wegens welke deuren en vensters de belasting is verschuldigd.

§ 1. De belasting naar den tweeden grondslag is verschuldigd wegens al de onmiddellijk in de open- of buitenlucht uitkomende deuren en vensters der gebouwen en aanhoorigheden, of gedeelten van dezelve, voor zoo ver, bij art. 5, geene vrijstelling wegens deze, ter zake van den eersten grondslag is toegekend, en behoudens de hierna bepaalde nadere uitzonderingen en vrijstellingen.

§ 2. Voor ieder bewoond gebouw zal, ten minste

wegens ééne deur, de belasting verschuldigd zijn, al ware het ook, dat de eenige deur welke tot het gebouw toegang verleent, geplaatst ware in een niet belastbaar gedeelte van hetzelve.

Art. 8.

Hoegrootheid der belasting.

Wegens de deuren en vensters, bedraagt de belasting jaarlijks voor *elk* derzelve:

in gemeenten ben. de 10,000 zielen bevolking,		35 cents.
« « van 10,000 tot beneden de	25,000,	40 «
« « « 25,000 « « «	45,000,	50 «
« « « 45,000 zielen en daarboven,		60 «

Art. 9.

Vrijstellingen.

§ 1. De belasting naar den tweeden grondslag zal niet worden geheven.

a. Wegens de lichten, in of onmiddellijk boven de deuren geplaatst en slechts dienende tot verlichting der gangen, portalen of winkels, waartoe die deuren onmiddellijken toegang verleenen.

b. Wegens de deuren, poorten en openingen, geplaatst in ringmuren, schuttingen en hekken.

c. Wegens de zoogenaamde zolderdeuren.

d. Wegens de deuren van turf-, hout- of kolenhokken, van kasten, van snuivers, van bergplaatsen voor tuingereedschappen en dergelijken.

§ 2. Wanneer een woonhuis met deszelfs aanhoorigheden, in zijn geheel, bij één gezin in gebruik zijnde, of ook in het geval, bij § 2 van art. 24 voorzien, door meerderen bewoond, te zamen niet meer dan *vier* belastbare deuren en vensters bevat, en de jaarlijksche huurwaarde van zoodanig perceel niet hooger is dan:

van *f* 20.00	in de gemeenten eener bevolking van minder dan		3,000 zielen
« - 25.00	« « « « « «	3,000 tot beneden de	5,000 «
« - 35.00	« « « « « «	5,000 « « «	10,000 «
« - 45.00	« « « « « «	10,000 « « «	25,000 «
« - 60.00	« « « « « «	25,000 « « «	45,000 «
« - 75.00	« « « « « «	45,000 zielen en daarboven,	

zal, wegens die deuren en vensters, de belasting niet zijn verschuldigd; doch is deze vrijstelling niet geldig in geval dezelfde persoon meer dan één perceel in de gemeente in gebruik heeft, in welke het aantal belastbare deuren en vensters, meer dan *vier* bedraagt.

§ 3. De bepalingen der vóorgaande § zijn ook van toepassing ten aanzien van zoodanige woningen, afzonderlijk belastbare gedeelten van een woonhuis zijnde, als welke elk niet meer dan *twee* belastbare vensters bevatten, en wier jaarlijksche huurwaarde het bij de genoemde § uitgedrukte bedrag niet overtreft.

III. HAARDSTEDEN.

Art. 10.

Wegens welke haardsteden de belasting is verschuldigd.

§ 1. De belasting naar den derden grondslag is verschuldigd ter zake van alle bruikbare stookplaatsen of vuurhaarden, hoe ook genaamd, en zich bevindende in of bij de gebouwen en aanhoorigheden of gedeelten derzelve, voor zoo verre bij art. 5 geene vrijstelling wegens dezelve, ter zake van den eersten grondslag, is toegekend, en behoudens de hierna bepaalde nadere vrijstellingen en uitzonderingen.

§ 2. Twee of meer stookplaatsen in hetzelfde vertrek aanwezig, door denzelfden schoorsteen haren rookuitgang hebbende, en geen van alle kennelijk bestemd tot verwarming van een ander vertrek, zullen te zamen als ééne haardstede aangemerkt worden.

§ 3. Elke zoodanige werkelijk bestaande opening in glasramen, muren, beschotten en zolderingen, als blijkbaar bestemd en geschikt is tot rook uit- of doorgang van eene haardstede, door middel eener door die opening te leiden pijp of buis, zal mede als haardstede worden aangemerkt, al ware het, dat de stookplaats in een ander vertrek gelegen was; zullende echter, ofschoon door de rookbuizen van eene zelfde stookplaats meer dan twee vertrekken worden verwarmd, wegens dezelve, de belasting hoogstens voor twee haardsteden verschuldigd zijn.

Ten aanzien van gebouwen, geheel of ten deele door middel van hitte-geleiders verwarmd wordende, zal, wegens ieder vertrek alzoo verwarmd, de belasting voor ééne haardstede moeten worden betaald, met uitzondering van die vertrekken, in dewelke zich eene aan de belasting onderworpene stookplaats bevindt.

§ 4. Geene haardstede of stookplaats zal als onbruikbaar worden beschouwd, waarvan de schoorsteenpijp of de tak derzelve, die tot een' gemeenen rookuitgang leidt, niet van boven behoorlijk is toegemetseld.

§ 5. Het openen in den loop des jaars van eenen toegemetselden schoorsteen zal de toepassing der belasting, over het *volle jaar*, ten gevolge hebben.

§ 6. De gezegde opening zal niet mogen plaats hebben, dan na gedane aangifte bij den ontvanger (die van de aangifte bewijs zal uitreiken), en in tegenwoordigheid eens ambtenaars, door den ontvanger daartoe aan te wijzen.

§ 7. Het zal den ambtenaren der Administratie vrijstaan, om in den loop der vier eerste maanden des jaars (doch ieder jaar niet meer dan éénmaal) persoonlijk te onderzoeken, of het metselwerk der volgens § 4 onbruikbaar gemaakte schoorsteenen ongeschonden gebleven is.

De toegang tot de gebouwen zal worden gegeven op iederen werkdag, van des morgens 8 ure tot zonne

ondergang. Diegene welke den toegang zal hebben geweigerd, zal verbeuren f 25. En zal daarvan proces-verbaal worden opgemaakt, en het onderzoek in dit geval geschieden met behulp des Kantons- of nog bestaanden Vrederegters.

§ 8. De ontvangers der directe belastingen, ieder in zijne gemeente, zullen verpligt zijn, telkens wanneer dit bij eene plaatshebbende verhuizing, door den genen, welke het perceel betrekt, ter voorkoming van zijne schade, mogt worden gevorderd, een onderzoek wegens de ongeschondenheid van het metselwerk te doen bewerkstelligen, en zulks zonder eenige kosten.

§ 9. Bij bevinding, dat de toemetseling niet meer in den vereischten staat aanwezig is, of dat van eenen toegemetselden schoorsteen op eenigerlei wijze gebruik is gemaakt, zal de belastingschuldige vervallen in eene boete van tienmalen de belasting, in hoofdsom en opcenten, over een jaar tijds, van de haardsteden, onverminderd de gehoudenheid tot betaling der volle regten over *al* de jaren, sedert de laatst gedane verificatie, volgens §§ 7 of 8, tot op den dag der bevinding, als boven, verloopen; het jaar der onbruikbaarmaking of der verificatie daaronder begrepen.

Art. 11.

Hoegrootheid der belasting.

§ 1. De belasting wegens de haardsteden bedraagt jaarlijks:

Voor ééne haardstede..............	f 0.40	cents
» twee haardsteden *elk*..........	- 0.75	«
« drie en meer, *elk*............	- 1.75	«

Voor de toepassing van bovenstaand tarief, zullen de haardsteden afzonderlijk worden geteld in ieder gebouw met inbegrip van deszelfs aanhoorigheden, of wel in het *gedeelte* van het gebouw met deszelfs aanhoorigheden, bij den belastingschuldigen van den uitwonenden eigenaar of uitwonenden eersten huurder in gebruik genomen.

§ 2. Bij het ontstaan der gevallen, voorzien in §§ 5 en 9 van art. 10, zal, ook wegens de bereids op 1°. Januarij, in gebruik geweest zijnde haardstede of haardsteden, de verhoogde belasting, naar de opklimming van het tarief van § 1, verschuldigd zijn, ter zake van de vergrooting van het aantal der belastbare haardsteden.

Art. 12.

Vrijstellingen.

§ 1 Wanneer een woonhuis met deszelfs aanhoorigheden, in zijn geheel bij een gezin in gebruik zijnde, of ook, in het geval bij § 2 van art. 24 voorzien, bij meerdere bewoond, te zamen niet meer dan *vijf* belastbare deuren en vensters bevat; wanneer de jaarlijksche huurwaarde van zoodanig perceel niet hooger is dan:

van *f* 30	in	de gemeente	eener	bevolking	van	beneden de			3000	zielen
« 35	«	«	«	«	«	3000	tot beneden	de	5000	«
« 45	«	«	«	«	«	5000	«	«	10000	«
« 60	«	«	«	«	«	10000	«	«	25000	«
« 80	«	«	«	«	«	25000	«	«	45000	«
« 105	«	«	«	«	«	45000 zielen en daar boven,				

en wanneer, eindelijk, in hetzelve huis niet meer gevonden wordt dan eene belastbare haardstede, zal wegens de zoodanige de belasting niet zijn verschuldigd; edoch is deze vrijstelling niet geldig, ingeval dezelfde persoon binnen de gemeente, nog andere woonhuizen in gebruik heeft, waarin ééne of meerdere belastbare haardsteden aanwezig zijn.

§ 2. De bepalingen der voorgaande § zijn ook van toepassing ten aanzien van zoodanige woningen, afzonderlijk belastbare gedeelten van een woonhuis zijnde, als welke elk niet meer dan twee belastbare vensters en eene belastbare haardstede bevatten, en wier jaarlijksche huurwaarde het bij die § uitgedrukte bedrag niet overtreft.

IV. MOBILAIR.

Art. 13.

Omschrijving der voorwerpen van den vierden grondslag.

§ 1. Onder de uitdrukking *mobilair*, wordt in deze wet verstaan: alle tapijten of vloerkleeden, behangsels, gordijnen en *draperien*, ledekanten, beddegoed, spiegels, pendules, schilderijen, platen, beelden, stoelen, tafels, kasten, kabinetten, piano-fortes, porselein en glaswerk, kroonen, lampen, weêrglazen, vuurhaarden en alle andere voorwerpen van dien aard, dienende tot gebruik in of versiering van de woningen en vertrekken; en in het algemeen alles wat onder de *stoffering* kan worden gerangschikt, mitsgaders de rijtuigen op veren of riemen.

De piano-fortes, beelden en schilderijen echter, welke in de vertrekken of galerijen gevonden worden, zullen in waarde niet hooger dan op f 50. het stuk worden berekend.

§ 2. Aan de belasting, naar den vierden grondslag, is onderworpen al het mobilair, zich in de gebouwen en aanhoorigheden, op den duur of ook tijdelijk, bevindende, behoudens echter de hierna bepaalde uitzonderingen.

Art. 14.

Hoegrootheid der belasting.

Wegens het mobilair bedraagt de belasting jaarlijks *twee* ten honderd der waarde van hetzelve.

Art. 15.

Maximum en minimum voor de begrooting van het mobilair.

De waarde van het mobilair zal door of voor den-

zelfden belastingschuldigen in geen geval *hooger* behoeven te worden gesteld of kunnen worden geschat, dan tot *twee en een half* maal, noch *lager* kunnen worden gesteld of geschat, dan op de *helft* van het bedrag der huurwaarde van het perceel of de gezamenlijke perceelen, met deszelfs of derzelver aanhoorigheden, waarvoor de belasting door denzelfden persoon verschuldigd is, iedere gemeente afzonderlijk genomen.

Echter zal voor zoodanige perceelen, waarvan de jaarlijksche huurwaarde, zoo als die telkens in het voorgaande jaar, tot grondslag der belasting is gesteld geworden, niet te boven gaat het navolgende bedrag, te weten:

van *f*	35	in	gemeenten	eener	bevolking	van	minder	dan	3000	zielen.
«	- 45	«	«	«	«	«	3000	à	5000	«
«	- 55	«	«	«	«	«	5000	«	10000	«
«	- 70	«	«	«	«	«	10000	«	25000	«
«	- 95	«	«	«	«	«	25000	«	45000	«
«	- 120	«	«	«	«	«	45000	zielen en daarboven;		

gelijk mede (voor zoo veel 1830 aangaat), voor de zoodanigen voor welke, ter zake van derzelver geringe huurwaarde, in 1829 vrijdom van de personele belasting is genoten geweest, de waarde van het mobilair steeds worden berekend op de helft van het bedrag der huurwaarde, behoudens het bepaalde bij art. 16 letter c.

Art. 16.

Vrijstellingen.

De belasting zal niet worden geheven:

a. Wegens het mobilair op den duur en regtstreeks dienende tot het stofferen van dusdanige der onder artikel 5, § 1, litt. *a*, *b*, *c*, *d*, *e* en *f*, opgenoemde gebouwen en aanhoorigheden, of gedeelten derzelve, als, ter zake van welke, volgens het aldaar bepaalde, de belasting naar de huurwaarde niet is verschuldigd.

Ter zake van het mobilair in de overige gedeelten dier gebouwen en aanhoorigden, zal de vrijdom niet worden genoten.

b. Wegens het mobilair, zich ter verkoop of verhuring bevindende in de winkels, stallen of bergplaatsen der makers, verkoopers en verhuurders van hetzelve.

c. Wegens het mobilair, aanwezig in een *gebouw* met deszelfs aanhoorigheden, of in een gedeelte van een gebouw, voor zoo veel zoodanig gedeelte op zich zelf belastbaar is, welks huurwaarde niet meer bedraagt, dan:

Van	*f*	25	in	gemeenten	eener	bevolking	van minder dan			3000	zielen.
«	«	30	«	«	«	«	«	3000 tot beneden de		5000	«
«	«	40	«	«	«	«	«	5000	« «	10000	«
«	«	50	«	«	«	«	«	10000	« «	25000	«
«	«	70	«	«	«	«	«	25000	« «	45000	«
«	«	90	«	«	«	«	«	45000	zielen en daar boven.		

Deze vrijstelling zal echter niet gelden, ingeval dezelfde persoon in de gemeente meer dan één perceel in gebruik heeft.

V DIENSTBODEN.

Art. 17.

Verdeeling der dienstboden in twee klassen.; — omschrijving van die van elke klasse.

§ 1. Ter regeling der belasting, verschuldigd wegens het houden van dienstboden, worden deze verdeeld in twee klassen.

Eerste klasse.

In de eerste klasse zijn begrepen de eigenlijk gezegde dienstboden, waardoor worden verstaan alle lieden, bestemd voor doorloopende persoonlijke of huisselijke dienst, mitsgaders die, tot den staat, stoet of het gevolg van personen of huisgezinnen behoorende, onverschillig of zij bij dezelve inwonen, dan of zij uitwonen, als daar zijn: hofmeesters, huishoudsters, kamerdienaars, kameniers, koks, keukenmeiden, portiers, lakkeijen, koetsiers, *postillons*, voorrijders, rijknechts, stalknechts, jagers, *jokeys* en alle andere knechts en meiden of bedienden, geene uitgezonderd.

Tweede klasse.

De tweede klasse bevat:

A. 1°. De knechts en meiden voor zoodanigen landbouw, als waarvan de voortbrengselen bestemd zijn ter verkoop, en die van veehouders, ten minste drie melkkoeijen hebbende, onverminderd het bepaalde bij art. 19, litt. *l*.

2°. De knechts en meiden van warmoeziers, in de teelt en den verkoop van groenten hun bestaan vindende, en dit niet uitoefenende als bijwerk;

3°. De knechts en meiden van spekslagters, bleekers en waschters; de winkelknechts en winkeldochters;

4°. De pakhuisknechts, de knechts gebezigd in fabrijken, trafijken en molens; die van apothekers, brood-, koek-, beschuit-, pastei- en banketbakkers; van boekdrukkers, boekverkoopers, courantiers, chirurgijns, grutters, koks, boom- en bloemkweekers, slijters en tappers in wijnen en sterke dranken, vleeschhouwers, voerlieden of rijtuigverhuurders en wijnkoopers;

5°. De meiden van fabrijkanten, arbeidende in zijde, wol, katoen, vlas en andere dergelijke stoffen, die van bedden- en matrassenmakers en die van modemaaksters;

al de onder deze letter A genoemden, voor zoo veel zij *blijkbaar* bijzonder bestemd en hoofdzakelijk en doorgaans dienende zijn tot de uitoefening van het bedrijf dier belastingschuldigen, doch tevens

enkele reizen worden gebruikt voor huisselijke en persoonlijke dienst, en onverschillig of zij in- of uitwonende zijn.

B. 1°. Al de knechts en meiden in de huizen en stallen van logementhouders, tappers en stalhouders gebezigd; die van houders van *gestoffeerde woningen* (*hôtels garnis*), badhouders, bestedeling-, proveniers-verbeter-, krankzinnigthuizen, koffijhuis en societeit-houders, en restaurateurs;

2°. De koetsiers, in dienst van artsen, officieren van gezondheid, heel- en vroedmeesters *als zoodanig*, en zulks ten aanzien, van elk hunner, voor niet meer dan één; zullende, indien zij er meer dan één houden, de *overigen* in de eerste klasse vallen.

§ 2. Bedienden, welke, hetzij tijdelijk of op den duur, *liverei* dragen, zullen *in allen gevalle* gerekend worden te behooren onder de dienstboden der eerste klasse, waaronder mede bepaaldelijk gerangschikt worden *alle* bedienden der personen, welke eenig ander bedrijf uitoefenen dan in § 1 onder A en B vermeld, voor zoo verre zij namelijk bij dezelve eenige huisselijke of persoonlijke, of staldienst verrigten, en niet begrepen zijn in de vrijstellingen, bij art. 19 hierna verleend.

§ 3. Het is den Koning nogtans voorbehouden, om de lijst der beroepen, in A van § 1 vervat, met zoodanige andere, dan de aldaar genoemde te vermeerderen, als waaromtrent zulks Hem, in den geest der wet en in billijkheid, zal blijken te behooren.

Art. 18.

Hoegrootheid der belasting.

Wegens elk der dienstboden van de *eerste* klasse, bedraagt de belasting jaarlijks, als volgt:

a. Vier gulden, bijaldien geen mannelijke, en niet meer dan ééne vrouwelijke dienstbode der eerste klasse, en niet ook tevens eene of meer der tweede klasse, bij den belastingschuldigen, zich in dienst bevinden.

b. Zeven gulden, in alle andere gevallen.

Wegens elke dienstbode van de *tweede* klasse, is jaarlijks eene belasting van drie gulden verschuldigd.

Art. 19.

Vrijstellingen.

De belasting is niet verschuldigd wegens:

a. Gouverneurs en gouvernantes, belast met het bestuur en het onderwijs van kinderen, secretarissen, rentmeesters, ondermeesters en ondermeesteressen in de scholen; doch zullen geene personen, welke dienstboden-werk verrigten, hier onder mogen worden betrokken.

b. Huisbewaarders en huisbewaarsters, enkel bij afwezendheid der bewoners, het huis bewarende.

c. Tuinlieden, mits geen huisselijke of staldienst doende.

d. Militaire oppassers bij derzelver officieren, hetzij voor hunne persoonlijke dienst, of ter verzorging en behandeling hunner paarden gehouden wordende.

e. Andere zoogenaamde oppassers en boodschaploopers, niet inwonende bij hen, in wier dienst zij zijn, en tevens meer dan één afzonderlijk wonend persoon of gezin bedienende.

f. Zogende minnen, onverschillig of zij tevens al dan niet tot huisselijke dienst worden gebezigd.

g. Dienstmeisjes, waarvan de Administratie blijkt, dat dezelve vóór 1°. Januarij des jaars, waarover de belasting loopt, hun vijftiende jaar nog niet, en dienstboden waarvan het blijkt, dat zij op het gezegde tijdstip hun 65ste jaar alreeds hadden bereikt.

h. Naaisters, schoonmaaksters en dergelijken, mits niet inwonende en doorgaans niet meer dan drie dagen 's weeks bij denzelfden persoon of hetzelfde gezin dienende.

i. Dienst- en werkboden, in alle gestichten van maatschappijen tot algemeen nut, in openbare gestichten van weldadigheid, in academien, seminarien, athenæen, collegien, gymnasien en kweekscholen, mits zich niet in dienst van de professoren, principalen, directeurs, leermeesters, opzieners, concierges, of suppoosten in die gestichten of inrigtingen bevindende.

k. Dusdanige dienst- en werkboden, als welke de hoofden der huisgezinnen, in wier dienst zij zich bevinden, bestaan binnen den vierden graad van verwantschap.

l. Werkboden van landbouwers en veehouders, tot den eigenlijk gezegden boerenstand behoorende, en geen ander beroep of bedrijf dan den landbouw of de veehouderij uitoefenende, om het even of die werkboden tevens al dan niet ook tot de huisselijke dienst worden gebruikt; mitsgaders werkboden van zoodanige landbouwers of veehouders, welke, hoezeer wel tot den eigenlijk gezegden boerenstand behoorende, nevens den landbouw of de veehouderij, ook uitoefenen het bedrijf van logementhouder of van tapper, voor zoo veel hunne huizen niet meer dan vijf kamers of vertrekken bevatten.

Wanneer echter bij denzelfden landbouwer of veehouder, al of niet tevens logementhouder of tapper zijnde, twee of meer inwonende vrouwelijke werkboden zich in dienst bevinden, zal, wegens eene derzelve, de belasting voor de tweede klasse zijn verschuldigd.

Op zoodanige landbouwers of veehouders, wier tuinen van vermaak, hoven of tot wandeling aangelegde gronden eene grootere uitgestrektheid hebben dan van 30 vierkante roeden, of die één of meer dienstboden of één of meer paarden houden, volgens art. 17, § 2, eerste gedeelte en art. 20, respectivelijk tot de eerste klasse behoorende, zullen de vorenstaande bepalingen niet toepasselijk zijn.

m. Personen *uitsluitend* dienende in, of gebezigd wordende tot eenigen handel of beroep, bedrijf, handwerk of nering.

Art. 20.

VI. PAARDEN.

Verdeeling der paarden in vier klassen; — omschrijving van die van iedere klasse.

§ 1. Ter regeling der belasting, verschuldigd wegens het gebruik van paarden, worden deze verdeeld in vier klassen.

Eerste klasse.

§ 2. De eerste klasse bevat zoodanige paarden, welke dienen of gehouden worden voor vermaak of tot gemak, hetzij onder den man, hetzij voor rijtuig.

Tweede klasse.

§ 3. De tweede klasse bevat:

a. Al zoodanige paarden, als welke enkele keeren worden gebezigd, hetzij tot het bespannen van rijtuigen, die zelve of waarvan de zitbanken op riemen, veren of andere rekkende of veerkrachtige ligchamen rustende of hangende zijn, hetzij tot gebruik onder den zadel, doch blijkbaar bijzonder bestemd en hoofdzakelijk en doorgaans dienende zijn tot of in den landbouw, tot het uitmalen van *water* of modder, tot het in beweging brengen van heiwerktuigen, kranen en dergelijken, het kneden van aarde en klei, het drijven van molen- of raderwerk, of anderen dergelijken werktuigelijken arbeid in molens, fabrijken, trafijken en mijnwerken; tot het trekken van schuiten of schepen, mitsgaders tot vervoer te lande van specien, goederen en koopmanschappen voor de na te melden bedrijven, en geen andere, te weten: van ondernemer van mijnwerken en steengroeven, van steen- en pannenbakker, van korenmolenaar, van brouwer, van kleederbleeker, van aannemer van openbare werken, van vleeschhouwer, van visch-opkooper.

b. Zoodanige paarden, door officieren der landmagt en schutterij, mitsgaders door burgerlijke ambtenaren, overeenkomstig de dienst-reglementen, gehouden wordende, welke ook, behalve voor

de dienst, gebezigd worden voor rijtuigen, als bij litt. *a* hierboven omschreven.

c. De paarden van artsen, officieren van gezondheid, heel- en vroedmeesters, *als zoodanig*; met dien verstande, dat van *ieder* der gezegde personen niet meer dan *één* paard in deze klasse zal worden toegelaten; zullende, indien zij er meer dan één houden, de overige in de eerste klasse vallen.

§ 4. Wegens de paarden, hoe anders ook gebezigd, welke worden gespannen voor koetsen of andere rijtuigen, met een' *bok* of eene afzonderlijke zitplaats voor den koetsier, zal de belasting *steeds* naar de eerste klasse verschuldigd zijn.

Deze bepaling is echter niet toepasselijk ten aanzien der paarden, hierboven bij letter *c* van § 3, in de belasting der tweede, noch in betrekking tot die, bij § 7 hierna, in de derde klasse begrepen, noch eindelijk op die, bij letter *e* van art. 22 in den vrijdom toegelaten.

§ 5. Van eenen en denzelfden belastingschuldigen zullen, ter zake van den *landbouw*, geen meerdere paarden in de tweede klasse gerangschikt kunnen worden, dan hij vijftallen bunders bouwland *in eigen gebruik* heeft; behoudens dat, voor de rangschikking in voege voorschreven van één eenig paard, *drie* bunders bouwland, en voor *twee*, *acht* bunders volstaan zullen; zullende wijders te dezen twee bunders wei- of hooiland, zoo ook *vier* bunders boschland met één bunder bouwland worden gelijk gesteld.

Bovendien wordt verstaan, dat, ter zake voorschreven, niet in de tweede klasse begrepen kunnen worden zoodanige paarden, als de belastingschuldige, gedurende het geheele jaar of gedurende den winter, houden mogt buiten de gemeente, waarin het meerderdeel van het gezegde bouw-, wei- of boschland is gelegen, en buiten de onmiddellijk daaraan grenzende gemeenten.

§ 6. Het is aan den Koning voorbehouden, om de bepaling van letter *a* van § 3, ook tot zoodanige andere dan de aldaar genoemde bedrijven, uit te breiden, als waaromtrent Hem zulks, in den geest der wet en naar billijkheid, zal blijken te behooren.

Derde klasse.

§ 7. De derde klasse bevat alle paarden, voorwerpen zijnde van in huur- of gebruikgeving aan anderen, als daar zijn: de paarden van verhuurders van rijtuigen, ondernemers van postwagens, pikeurs en andere verhuurders van paarden, tot vervoer van menschen of ander persoonlijk gebruik.

§ 8. Paarden als boven, *in vaste* huur of gebruik gegeven, behooren niet tot de *derde*, maar tot de *eerste* klasse.

Er wordt door *vaste huur* of *gebruik* verstaan, alle in huur- of gebruikgeving bij de week of langduriger tijdvak, of ook op elke andere wijze dan bij de *reis* of *keer* of bij den *dag*, of ook de in huur- of gebruikgeving bij den dag, voor zoo ver deze doorgaans gedurende vier of meermalen in ééne week plaats heeft.

En zal de belasting naar de derde klasse verschuldigd zijn, om het even of bij de in vaste huur- of gebruik geving steeds *dezelfde* paarden, dan wel afwisselend de een met den anderen, aan denzelfden persoon of hetzelfde gezin ten gebruike worden verleend.

De belasting wegens de paarden in vaste huur of gebruik zal door de huurders of gebruikers moeten worden betaald.

Vierde klasse.

§ 9. De vierde klasse bevat al de paarden van *paardenkoopers*, onverschillig welk gebruik zij van die paarden maken mogen, mits dezelve niet verhurende, noch spannende voor koetsen of andere rijtuigen, met eenen *bok* of eene afzonderlijke zitplaats voor den koetsier, in welke gevallen zij de belasting zullen moeten voldoen, te weten: in het eerste geval, voor *al* hunne paarden naar de 3de klasse (doch nimmer ten minder bedrage dan zij als paardenkoopers zouden verschuldigd zijn), en in het ander geval, voor *ieder* paard voor koetsen enz. gespannen, naar de 1ste klasse, behoudens de verschuldigdheid, voor de overige paarden, der belasting als paardenkoopers.

Art. 21.

Hoegrootheid der belasting wegens de paarden van elke klasse.

De belasting bedraagt jaarlijks:

Wegens elk paard der 1ste klasse............	f 20.00
Wegens elk paard der 2de klasse, gebezigd, hetzij tot het bespannen van rijtuigen die zelve of waarvan de zitbanken op veren, of op veren en riemen rustende of hangende zijn, het zij om te worden gebruikt onder den zadel	- 14.00
Wegens elk paard der 2de klasse, gebezigd tot het bespannen van rijtuigen, die zelve of waarvan de zitbanken enkel op riemen of op zelen of touwen rustende of hangende zijn.......	- 7.00
Wegens elk paard der 3de klasse..........	- 5.00
Wegens elk doorgaans gehouden wordend *tiental* paarden der vierde klasse, de gedeelten van tientallen voor geheelen, te nemen.........	- 20.00

Art. 22.

Vrijstellingen.

De belasting is niet verschuldigd, wegens:

a. De paarden van 's Rijks brievenposterij, voor zoo ver dezelve niet worden gebezigd tot vervoer van menschen.

b. Zoodanige paarden in eigendom of huur, als welke *uitsluitend* gebezigd worden tot den landbouw of tot den werktuigelijken arbeid, in art. 20 § 3, letter *a*, eerste gedeelte, vermeld; tot vervoer alleen van goederen te lande of tot het trekken van vlotten en volks- of andere schuiten en schepen, langs de rivieren of kanalen of

op de stranden, alsmede al zulke welke, ofschoon tot eenige der voorschreven einden *blijkbaar* bijzonder bestemd en doorgaans dienende, echter nu en dan mede worden gebezigd tot eigen gebruik, hetzij onder den man zonder zadel, of ter bespanning van rijtuigen; andere dan die bij art. 20 § 3 *a* omschreven.

c. Zoodanige paarden, welke door officieren der landmagt of schutterij, mitsgaders door burgerlijke ambtenaren, overeenkomstig de dienst-reglementen gehouden worden, voor zooverre dezelve nimmer worden gebezigd voor rijtuigen, als bij letter *a* van § 3 omschreven.

d. De paarden van zoodanige geestelijke personen, welke ten platte lande gevestigd en aldaar dienstdoende zijn. Deze vrijdom bepaalt zich echter, ten aanzien van elken geestelijken, tot één paard.

e. De paarden, wier tanden een' minderen dan driejarigen ouderdom aanwijzen.

Art. 23.

Bijzondere bepaling omtrent de vereischten tot aanspraak op de toekenning van sommige der voorschrevene uitzonderingen en vrijstellingen.

Ten blijke van de wezenlijkheid der uitoefening van de beroepen of bedrijven, vermeld art. 6 § 1, 16 litt. *b*, 17 (tweede klasse) 19 litt. *m*; 20 §§ 3, 7 en 9 en 22 litt. *b*, en ten einde op de toepassing der deswege bepaalde vrijstellingen en verminderingen te kunnen aanspraak maken, zullen de belanghebbenden, wegens die uitoefening, van behoorlijk *patent* moeten zijn voorzien (in zooverre de wet op die belasting hen daarvan niet bepaaldelijk heeft vrijgesteld), en de uitoefening zelve baarblijkelijk en algemeen bekend moeten zijn.

Art. 24.

Door wien de belasting verschuldigd is.

§ 1. In het algemeen is de belasting verschuldigd, voor zoo veel de *vier* eerste grondslagen betreft, door de hoofden der huisgezinnen of de personen, gebruikers der perceelen, en wat de *twee* laatste grondslagen aangaat, door de hoofden der huisgezinnen of de personen, welke de dienstboden in dienst en de paarden in gebruik hebben.

§ 2. In het geval, dat een eigenaar of eerste huurder van een gebouw, het gebouw zelf mede bewonende, kwartieren, kamers, vertrekken of andere gedeelten van hetzelve aan andere personen in huur of ten gebruike afstaat, zal de belasting naar de *vier* eerste grondslagen, wegens zoodanig gebouw in deszelfs geheel en wegens al de meubelen zich daarin bevindende, steeds door hem inwonenden eigenaar of eersten huurder aan het Rijk verschuldigd wezen, doch zal hij het regt hebben, om de belasting in

evenredigheid der gedeelten, welke bij de andere personen in huur of gebruik zijn, op dezelve te verhalen, ten zij het tegendeel mogt zijn overeengekomen.

Bij het in huur of in gebruik nemen van eenen woonkelder, een boven- of benedenhuis of ander kwartier, met de woning des eigenaars of eersten huurders in geene betrekking staande en eenen afzonderlijken ingang hebbende, zal de belasting naar de vier eerste grondslagen, wegens zoodanig gedeelte, door den bruiker onmiddellijk aan 's Rijks kas verschuldigd zijn.

§ 3. Het bedrag der huurwaarde, het aantal deuren en vensters en haardsteden en de waarde van het mobilair van en in gebouwen, door ouders en kinderen of broeders en zusters te zamen bewoond, zal bij de berekening der belasting niet voor splitsing vatbaar zijn, evenmin als het aantal hunner dienstboden.

§ 4. Vreemdelingen, binnen dit Rijk een voortdurend of tijdelijk vast verblijf hebbende, zijn, op gelijken voet als deszelfs ingezetenen, der belasting onderhevig, ook ter zake hunner dienstboden en paarden.

§ 5. De aanslagen op de kohieren zullen in hun geheel verschuldigd zijn door de aangeslagenen of derzelver erfgenamen. Zij zullen geen regt van verhaal hebben op een' derden persoon, bij verandering van woning, verkoop van meubelen of paarden, of in alle andere gevallen, waarin zoodanig regt bij deze wet niet uitdrukkelijk wordt toegekend, behoudens echter het vermogen der belanghebbenden, om deswege anders overeen te komen.

Art. 25.

Waar ter plaatse de belasting is verschuldigd.

Voor zoo veel de *vier* eerste grondslagen betreft, is de belasting verschuldigd in de gemeente, waar de perceelen zijn gelegen, en wat de *twee* laatste aanbelangt, daar, waar de houders der dienstboden en de eigenaars of bruikers der paarden met hunne huisgezinnen op 1°. Januarij des jaars hun verblijf hebben.

Art. 26.

Belasting voor het volle jaar.

§ 1. De belasting, wegens de zes grondslagen, is voor het volle jaar verschuldigd, ter zake van al de voorwerpen, die op 1°. Januarij des jaars in bezit, gebruik of dienst waren.

§ 2. Met betrekking tot de vier eerste grondslagen wordt verstaan, dat, indien de perceelen geheel of gedeeltelijk gemeubeld zijn, zulks dezelve zal doen beschouwen als in werkelijk gebruik te wezen, onverminderd het bepaalde bij art. 47, § 3.

Indien echter een huis alleen door een' huisbewaarder, geen dienstbode zijnde, bewoond wordt en geen andere meubelen bevat, dan welke diens eigendom zijn en tot zijn personeel gebruik verstrekken, zal alleen wegens dat gedeelte van het gebouw, hetwelk

door den huisbewaarder wordt bewoond of gebruikt, de belasting naar de vier eerste grondslagen door hem verschuldigd zijn.

Art. 27.

Belasting naar tijdsgelang.

§ 1. Zoo wanneer een perceel, weswege op 1°. Januarij de belasting niet was verschuldigd, of ook een perceel op hetzelfde tijdstip enkel en op den voet, bij de laatste zinsnede van artikel 26, § 2, bepaald, door eenen huisbewaarder bewoond zijnde, gedurende den loop des jaars betrokken, in gebruik genomen, of van mobilair voorzien wordt, zal de belasting, volgens de drie eerste grondslagen, naar de hierboven bepaalde regelen, deswege zijn verschuldigd, doch slechts naar gelang van dat gedeelte des jaars, hetwelk op het tijdstip der in gebruikneming, betrekking of meubelering overig blijft.

§ 2. Ingeval de belastingschuldige, welke zoodanig perceel, als bij § 1 bedoeld, aanvaart, in het dienstjaar bereids wegens een ander perceel was aangeslagen, en hij dit tot dien tijd toe door hem gebruikte perceel verlaat, met wegvoering van alle roerende goederen hoe ook genaamd, en zonder achterlating van huisbewaarder of van andere personen in zijne dienst, zal het bedrag van den te zijnen name op het kohier gebragten aanslag, voor al de drie bedoelde grondslagen gezamenlijk en in evenredigheid van het nog te verloopen tijdvak, worden afgetrokken van dat des op den voet als boven te doenen aanslags, zonder dat, indien deze aanslag minder bedraagt dan de vroegere, er eenige ontheffing zal kunnen worden gevorderd.

§ 3. De uitbreiding, vermeerdering, verwisseling of aanschaffing van belastings-voorwerpen der vier eerste grondslagen, na 1°. Januarij, zal, behalve in de gevallen, bij §§ 1 en 2 hierboven vermeld, en behoudens het bepaalde ten aanzien van die, bij §§ 5 en 9 van art. 10 bedoeld, geen grond geven tot eenen nieuwen of verhoogden aanslag in den loop des jaars.

§ 4. Ter zake van zoodanige voorwerpen der 5de en 6de grondslagen, als na 1°. Januarij in dienst of gebruik genomen of aangeschaft worden, zal de belasting naar gelang van den nog overigen tijd des jaars zijn verschuldigd, met dien verstande, dat geene verwisseling van dienstboden of paarden met anderen, waarvoor geen hoogere regten verschuldigd zijn op zich zelve tot het nogmaals aanslaan van denzelfden belastingschuldigen zal kunnen aanleiding geven.

§ 5. Het aanwenden tot belastbaar gebruik van zoodanige voorwerpen van de 5de en 6de grondslagen, als aanvankelijk tot onbelastbare einden aangelegd of gebezigd waren, zal met aanschaffing worden gelijk gesteld, zoo mede, in betrekking tot de paarden, de aanvankelijke aanwijzing door de tanden van een' driejarigen ouderdom in den loop des jaars.

§ 6. Hooger belastbaar gebruik van dienstboden of paarden, aanvankelijk minder belastbaar, zal de ver-

pligting tot eene evenredige verhooging der belasting, voor den nog overigen tijd des jaars, ten gevolge hebben.

§ 7. Naar gelang de omstandigheden eens belastingschuldigen, in den loop des jaars, met betrekking tot zijne dienstboden veranderen, zulks, dat, volgens het tarief van art. 18, de *opklimming* der belasting te zijnen aanzien toepasselijk zoude worden, zal, ook wegens de dienstbode aanvankelijk gehouden, die verhooging voor den nog overigen tijd des jaars zijn verschuldigd.

Deze bepaling is, ten aanzien van de dienstboden, mede van toepassing bij het ontstaan van het geval, bedoeld art. 17, § 2 eerste gedeelte, zoo mede in betrekking tot de paarden, bij het opkomen van de omstandigheden, aan het einde van § 9 van art. 20 vermeld.

§ 8. De tijd, waarover de belasting loopt, zal, in betrekking tot al de grondslagen, worden berekend bij vierendeelen jaars, op het jaar overschietende, zonder dat een vierendeeljaars zal kunnen worden gesplitst.

C. *Beschrijving en aanslag.*

Art. 28.

Algemeene bepaling.

§ 1. De huurwaarde, de waarde van het mobilair en het aantal deuren en vensters en haardsteden, mitsgaders het aantal en de klasse der dienstboden en paarden zullen tot de regeling der belasting, invoege als hierna bepaald, door de belastingschuldigen zelve moeten worden opgegeven.

§ 2. Zoodanige belastingschuldigen echter, welke in de eigene schatting of telling der belastings-voorwerpen van de *vier* eerste grondslagen of eenige derzelve zwarigheid vinden, zullen de bevoegdheid hebben te verzoeken, dat die schatting of telling te hunnen koste geschiede door de Rijks schatters, volgens art. 29, § 1, te benoemen.

Art. 29.

Benoeming van schatters.

§ 1. Tot het werk der schattingen, tellingen en herzieningen zal, van 's Rijks wege, benoemd worden een genoegzaam aantal deskundige personen.

§ 2. Ieder gemeentebestuur in den zijnen benoemt desgelijks een toereikend aantal bekwame mannen, om als tegenschatters van de zijde der belastingschuldigen te dienen, ingeval van herziening voor de vier of eenige der vier eerste grondslagen, achtervolgens het bepaalde bij art. 32.

§ 3. De *derde* schatter, welke, ingeval van verschil van gevoelen tusschen de Rijks schatters onderling, of tusschen den Rijks schatter en den tegenschatter, in voege als bij art. 33 hierna vermeld zal werkzaam zijn, wordt door den Kantons- of nog bestaanden Vrederegter benoemd.

§ 4. De Rijks schatters, tegenschatters en derde schatters worden, alvorens tot de hen opgedragen werkzaamheden overtegaan, door den Kantons- of Vrederegter beëedigd.

§ 5. De tijd binnen welken, en de wijze waarop het werk der herzieningen zal moeten worden verrigt, worden door den Koning bepaald.

Art. 30.

Uitreiking der beschrijvings-biljetten.

§ 1. Voor ieder jaar, te beginnen met 1830, zullen de ontvangers der directe belastingen, ieder in zijne gemeente en onder toezigt des controleurs, aan de woningen van alle ingezetenen in persoon bezorgen, of door eenen gemagtigden doen bezorgen een beschrijvings-biljet, bevattende eene beknopte opgave van de voornaamste bepalingen der wet en der door haar aan de belastingschuldigen opgelegde verpligtingen, en geschikt tot aangifte, bij wijze van antwoord op de vragen daarbij, overeenkomstig het achter deze wet gevoegde formulier, voorgesteld, bijzonderlijk van het bedrag der huurwaarde, het aantal deuren en vensters en haardsteden en de waarde van het mobilair, of te wel tot het vragen van schatting of telling dier voorwerpen, op den voet als bij § 2 van art. 28 is bepaald; van het aantal en de klasse der in dienst of in gebruik gehoudene dienstboden en paarden; alles voor zoo verre wegens ieder dier voorwerpen de belasting op 1° Januarij des jaars was verschuldigd, en met aanwijzing van alle zoodanige verdere bijzonderheden, als waarvan de kennis, volgens de bepalingen dezer wet, wordt vereischt tot regeling der verschuldigde belasting.

§ 2. De tijd der uitreiking van de beschrijvings-biljetten zal door het hoofd van het Gemeentebestuur vooraf worden bekend gemaakt, en verblijft de beschikking deswege aan iederen Gouverneur in zijne provincie.

Gelijktijdig met voorschrevene bekendmaking, zal het hoofd des Gemeentebestuurs de ingezetenen verwittigen van de namen der personen, welke, ingevolge art. 29 § 2, door het Gemeentebestuur als tegenschatters zijn benoemd.

§ 3. Een iegelijk, aan wiens woning een biljet als voren is bezorgd, zal gehouden zijn de daarbij voorgestelde vragen behoorlijk, stellig en zonder eenige voorbehouding te beantwoorden. Hij zal daarbij tevens kunnen verklaren welke van de volgens § 2 hiervoren aangewezen schatters hij begeert, dat voor hem als tegenschatter zal optreden, ter herziening wegens de voorwerpen van de vier eerste grondslagen, ingeval zoodanige herziening door de bij art. 31 genoemde Commissie noodzakelijk mogt worden geoordeeld. Bij aldien van deze vrijheid geen gebruik gemaakt wordt, zoo mede in het geval, dat de door den belastingschuldigen aangewezene schatter, door overlijden, ontslag of anderzins, de werkzaamheden niet kan verrigten, zal de gezegde Commissie eenen der andere door het Gemeentebestuur benoemde schatters

aanwijzen, om als tegenschatter van de zijde des belastingschuldigen te dienen.

Ingeval iemand wegens meer dan één perceel in dezelfde gemeente de belasting verschuldigd is, zal hij wegens ieder dier perceelen de opgaven betrekkelijk de *drie* eerste grondslagen afzonderlijk doen, maar ten aanzien van het mobilair, hetwelk zich in die verschillende perceelen bevindt, zal hij de waarde daarvan in ééne som wegens alle dezelve te zamen opgeven, tenzij hij de schatting van al zijne meubelen verlangde.

In allen gevalle zal de beantwoording der vraag, ten aanzien van het mobilair, geacht worden betrekkelijk te zijn tot al het mobilair in al de perceelen bij den aangever in de gemeente in gebruik, ook in die perceelen, welke hij bij zijne aangifte mogt hebben verzwegen.

Zij, welke personen bij zich hebben inwonen buiten hun eigen huisgezin en dienstboden, zullen gehouden zijn daarvan bij het beschrijvings-biljet opgave te doen, op eene boete van tien gulden.

Het biljet, in voege voormeld behoorlijk ingevuld, zal bij de ophaling, die na verloop van acht dagen na de uitreiking zal plaats hebben, aan den ontvanger of zijnen gemagtigden, tegen behoorlijk bewijs, worden terug gegeven.

§ 4. Zij, welke, bij het bezorgen der biljetten of ook bij het terug halen van dezelve, mogten zijn overgeslagen, zullen zich in geen geval mogen beroepen op zoodanig verzuim, maar integendeel gehouden zijn, om de vereischte en behoorlijk ingevulde verklaringen vóór of uiterlijk op den 31 Januarij in te dienen ten kantore des ontvangers, alwaar de biljetten ter invulling steeds verkrijgbaar zullen zijn.

§ 5. Een ieder is gehouden de te doene aangiften met zijne handteekening te bekrachtigen.

§ 6. Ingeval iemand betuigt niet te kunnen schrijven, zal de ontvanger of zijn gemagtigde, des gevraagd, de invulling in deszelfs naam verrigten, met vermelding der redenen waarom, en zal de aangifte door den ontvanger of deszelfs gemagtigden, in tegenwoordigheid van een' derden persoon en met en benevens dezen worden geteekend, na voorafgaande voorlezing.

§ 7. De belastingschuldigen zullen de door hen, in betrekking tot de personele belasting, te doene aangiften, in het algemeen, behooren inteleveren in die gemeenten, alwaar de belasting is verschuldigd.

Den zulken, echter, die in meer dan eene gemeente belastings-voorwerpen hebben of houden, of wier belastings-voorwerpen gelegen zijn of zich bevinden in eene andere gemeente dan die, waar zij hun verblijf hebben, zal het vrijstaan de aangifte voor alle dezelve ter plaatse hunner woning of van hun verblijf te bewerkstelligen.

De in dezer voege en in allen gevalle voor elke gemeente afzonderlijk in te dienen aangiften zullen door den ontvanger aan zijne ambtgenooten in de andere gemeenten worden overgemaakt.

Art. 31.

Werkzaamheden van het hoofd des Gemeentebestuurs en van den controleur, betrekkelijk de aangiften van de vier eerste grondslagen.

De ingevulde beschrijvings biljetten zullen, voor zoo veel de vier eerste grondslagen aangaat, worden opgenomen, onderzocht en beoordeeld door het hoofd des Gemeentebestuurs, met en benevens den controleur der directe belastingen, aan welke gezamenlijk de regeling der belasting naar de vier eerste grondslagen wordt opgedragen.

Art. 32.

Vervolg van het voorgaande artikel.

§ 1. Na afloop van gezegd onderzoek, zal de Commissie de navolgende lijsten opmaken, als:

a. Van de belastingschuldigen, welke schatting of telling der belastings-voorwerpen hebben verlangd.

b. Van zoodanige belastingschuldigen, als welker bij de beschrijvings biljetten gedane opgaven der Commissie voorkomen geheel of gedeeltelijk niet overeenkomstig de waarheid te zijn, of te moeten worden herzien.

c. Van de zoodanige, welke in het geheel geen beschrijvings biljetten hebben ingeleverd, ofschoon zij werkelijk belastbaar zijn.

d. Van de zoodanigen, die, meer dan één perceel in de gemeente in gebruik hebbende, dezelve niet allen bij het biljet hebben opgegeven, en dezulken, welker aangifte uit eenigen anderen hoofde gebrekkig geoordeeld is.

§ 2. De gezegde lijsten zullen door de Commissie worden geteekend en daarna gegeven aan de schatters, ten einde door deze de gevraagde of noodig geoordeelde schattingen, tellingen en herzieningen der belastings voorwerpen geschieden, overeenkomstig de bepalingen dezer wet, en wel van die belastingschuldigen, onder *a. c.* en *d.* van § 1 genoemd, door zoodanige uit de Rijks schatters als de Commissie daartoe zal verkiezen, en van die, vermeld onder *b*, door eenen der Rijks schatters en den tegenschatter, welke, door den belastingschuldigen zelven daartoe bij het beschrijvings biljet mogt zijn aangewezen, of, volgens het bepaalde bij art. 30 § 3, in diens plaats zou moeten optreden.

Art. 33.

Schattingen en tellingen.

§ 1. De schattingen, tellingen en herzieningen zullen steeds door twee personen gezamenlijk geschieden.
Ingeval de twee schatters in gevoelen verschillen, ten aanzien van de waarde of het getal der door hen te

schatten of te tellen voorwerpen, zal een *derde* schatter gezamenlijk met hen de schatting of telling doen, en bijaldien deze drie schatters alsdan nog niet bij meerderheid kunnen beslissen, zal de schatting gelden, welke (iedere grondslag, waaromtrent men verschilt, afzonderlijk genomen) noch de hoogste noch de laagste is.

§ 2. Een iegelijk is verpligt aan de schatters, met het doen der schattingen, tellingen en herzieningen belast, op iederen werkdag, van des morgens 8 uren tot zonne ondergang, den vrijen toegang tot de panden bij hem bewoond of tot de bij hem in gebruik zijnde gedeelten van gebouwen, vertrekken, enz., te verleenen, ter verrigting van den hun opgedragen arbeid, zoo mede om hun de daartoe noodige aanwijzingen te doen.

De gebrekige in dezen zal verbeuren *f* 25.00, en zal in dit geval, waarvan door schatters proces-verbaal zal moeten worden opgemaakt, de opneming geschieden met behulp des Kantons- of nog bestaanden Vrederegters.

De toegang tot de huizen der belastingschuldigen, ter *herziening* van de onderwerpen eener gedane aangifte wegens de vier eerste grondslagen, zal den schatteren niet langer zijn vergund dan drie maanden na het executoir verklaren des kohiers, waarin de belastingschuldige, naar aanleiding der gedane aangifte, is begrepen, en zal dezelve niet meer dan twee malen, binnen voorschreven tijd, behoeven te worden gedoogd, anders dan tot het voltooijen eener bereids aangevangene herziening. Voor de schatting en telling, echter, wegens perceelen, waarvan geene aangifte was gedaan, zullen de schatters, gedurende den loop des geheelen jaars, door de belastingschuldigen moeten worden toegelaten.

Art. 34.

Boete gesteld op het verdonkeren van mobilair, bij gelegenheid der schattingen.

Ingeval van verdonkering van mobilair of het onttrekken van hetzelve aan de wettige schatting, zal hij, welke zich daaraan schuldig maakt, onverminderd zijne onderworpenheid aan de belasting, naar de waarde van het verdonkerd of onttrokken mobilair, en verpligting tot betaling der kosten, verbeuren eene boete van het acht dubbel der belasting, in hoofdsom en opcenten.

Art. 35.

Bijzondere bepaling wegens de schatting van het mobilair, bij opneming of herziening.

§ 1. Bij de schatting van het mobilair bij personen, welke, voor zoo veel dien grondslag betreft, wegens hunne perceelen in de gemeente geene opgave hebben gedaan, zal de waarde van dat mobilair door de schatters steeds worden gesteld op het maximum, in de 1ste zinsnede van art. 15 bepaald, behalve in de gevallen, bij de 2de zinsnede van dat artikel bedoeld.

§ 2. Ten aanzien van dusdanige belastingschuldigen, welke het *mobilair* op het *maximum* of *minimum*, dat is, op twee en een half maal of op een halfmaal het bedrag der *huurwaarde* hebbende aange-

geven, bij herziening door de schatters, in betrekking tot den *eersten* grondslag, bevonden worden dit laatste bedrag te laag gesteld te hebben, zal ook eerst bedoelde waarde geacht worden, in evenredigheid van twee en een half maal of een half maal het erkende meerdere bedrag der huurwaarde te zijn aangegeven.

§ 3. Ofschoon de waarde van het mobilair aangegeven mogt zijn beneden eene som, gelijkstaande met de *helft* van het bedrag der aangegevene of bij herziening bepaalde huurwaarde, zal de aanslag ten kohiere niet lager dan naar gelang van dat *minimum* worden uitgetrokken.

Art. 36.

De gedane schattingen en tellingen voor de vier eerste grondslagen strekken ten grondslag voor de bepaling der belasting en, zoo veel des noods, ook der verhoogde belasting.

§ 1. De gedane schattingen en tellingen voor de vier eerste grondslagen zullen strekken tot bepaling der aanslagen en bijbetalingen op de kohieren, alsmede tot de regeling der verhoogingen van de belasting, welke door nalatigen en gebrekigen in de aangifte der belastings voorwerpen verschuldigd mogten zijn, en welke insgelijks op de kohieren zullen worden uitgetrokken.

§ 2. In geen geval zal de eenmaal door schatters gedane schatting of telling, in of over het dienstjaar, waarvoor dezelve is geschied, aan een nader onderzoek onderworpen wezen, ten zij hetzelve, ingeval bij art. 47, § 2 *b* voorzien, noodzakelijk mogt worden geoordeeld.

Art. 37.

Verhooging van belasting, ter zake van verkorting van 's Rijks regten, wegens de vier eerste grondslagen.

§ 1. De belastingschuldigen, welke, bij de achtervolgens art. 33 hierboven, door de schatters, ten aanzien der voorwerpen van de vier of van eenige der vier eerste grondslagen, verrigte werkzaamheden, bevonden worden, zich aan te *geringe* aangave van de waarde of van het aantal derzelve te hebben schuldig gemaakt, zullen deswege (onverminderd hunne onderworpenheid aan het evenredig meerder bedrag der belasting, in hoofdsom en opcenten) verschuldigd zijn eene verhooging of verdubbeling van de belasting, welke, wegens ieder der grondslagen, waarvoor de aangifte te gering bevonden is en, wegens de drie eerste grondslagen, voor ieder perceel afzonderlijk berekend, zal bedragen als volgt, te weten:

Wanneer de belasting over het verschil, hetwelk er tusschen de door de belastingschuldige gedane aangifte en het door de schatters bevondene bedrag bestaat, een *achtste* of meer, doch minder dan een *vierde* van *die* volgens de aangifte beloopt, *twee maal zoo veel* als de belasting in hoofdsom en opcenten over dat verschil;

Wanneer het verschil een *vierde* of meer, doch minder dan de *helft* beloopt, *viermaal* zoo veel, en bij nog grooter verschil *zes maal* zoo veel.

§ 2. Er zal geene verdubbeling verschuldigd wezen ter zake van het mobilair, in de gevallen, bij §§ 2 en 3 van art. 35 voorzien

§ 3. Bij uitzondering op de bepaling van § 1, wordt ten aanzien der zulken, die bevonden worden wegens eenig perceel, op een bestaand aantal van twee haardsteden, er *eene* te hebben verzwegen, de verhooging (boven de bijbetaling der regten volgens art. 36) vastgesteld op *vijf* gulden, behalve de opcenten, en met betrekking tot hen, die, op een bestaand aantal van *drie*, er *eene* hebben onvermeld gelaten, op *vijftien* gulden, als boven.

§ 4. In het geval, dat een belastingschuldige, een zelfde perceel als in het onmiddellijk voorafgaande jaar in gebruik hebbende, deszelfs opgave voor dat perceel, voor zoo veel de *twee* eerste grondslagen, of één derzelve betreft, niet zal hebben gedaan beneden de laatste schatting of telling, onder het beheer dezer wet, door schatters bewerkstelligd, en het perceel, sedert die schatting of telling, door vertimmering, vergrooting of anderzins, geene tot hoogere schatting of telling grond gevende verandering blijkt te hebben ondergaan, zal hij, wanneer de schatting of telling, bij herziening in het loopende jaar, eene hoogere huur of een grooter aantal deuren en vensters mogt aanwijzen, alleen de bijbetaling der belasting, en geene verhooging of verdubbeling noch kosten verschuldigd zijn. Deze bepaling echter zal, eerst met het jaar 1831, beginnen van toepassing te wezen.

§ 5. De zoodanige, welke, met betrekking tot al hunne perceelen in de gemeente, tot eenige derzelve of tot het eenige, hetwelk zij binnen dezelve in gebruik hebben, wegens al de vier eerste grondslagen of wegens een' of meer derzelve *geheel* nalatig zijn gebleven in het doen der van hen gevorderde aangifte, zullen, onverminderd hunne gehoudenheid tot betaling der verschuldigde belasting, wegens die nalatigheid eene verdubbeling van regten moeten voldoen, gelijkstaande met acht maal het bedrag der geslokene belasting, in hoofdsom en opcenten.

§ 6. De gezamenlijke verhooging of verdubbeling, door een' belastingschuldigen, volgens § 1 of § 5 van dit artikel te betalen, zal nimmer minder bedragen dan drie gulden, behalve de opcenten, in eene en dezelfde gemeente.

§ 7. Ingeval dat eenige schatting, telling of herziening, bij dit artikel bedoeld, den persoon, met betrekking tot wiens belastings-voorwerpen dezelve verrigt is, aan de belasting of wel aan eene bijbetaling van regten onderwerpt, zullen de kosten dier schatting, telling of herziening voor zijne rekening komen.

Art. 38.

Bekendmaking van de uitkomst der gedane opnemingen enz. aan de belastingschuldigen.

De lijsten of processen-verbaal der schattingen, tellingen of herzieningen zullen, na daarvan gemaakt ge-

bruik, ter secretarij van de gemeente worden nedergelegd. Ieder belastingschuldige zal, voor zoo veel hem aangaat, daarvan inzage mogen nemen of uittreksels kunnen bekomen.

Art. 39.

Werkzaamheden van controleur en zetters betrekkelijk de 5de en 6de grondslagen.

De regeling der belasting wegens de twee laatste grondslagen wordt opgedragen aan de zetters der directe belastingen in elke gemeente, met en benevens den controleur der zelfde belastingen, onder wiens toezigt zij al hunne werkzaamheden verrigten zullen. Te dien einde zullen de biljetten, bij art. 31 bedoeld, voor zoo verre de gezegde grondslagen aangaat, door hen gezamelijk worden opgenomen, onderzocht en beoordeeld.

Art 40.

Vervolg van het voorgaande artikel.

§ 1. De controleur en zetters zullen het getal dienstboden en paarden van iederen belastingschuldigen, benevens de klasse, in welke dezelve naar de regelen bij de wet aangenomen behooren, vaststellen, met dien verstande, dat zij bij dezen arbeid de gedane aangiften wel in het algemeen zullen volgen, maar des niet te min gehouden zijn, om van dezelve af te wijken, zoo dikwijls zij, op grond van de algemeene bekendheid, vermeenen aan de waarheid of naauwkeurigheid van de opgaven te moeten twijfelen.

§ 2. Zij zullen steeds het vermogen hebben, om de belastingschuldigen, welke niet of niet behoorlijk aangifte gedaan hebben van hetgeen, waar van zij, ten aanzien hunner dienstboden en paarden, verpligt waren aangifte te doen, ambtshalve in de belasting te betrekken of derzelver aanslagen te bepalen zoodanig als zij, volgens de algemeene bekendheid, vermeenen te behooren.

§ 3. De, volgens de § § 1 en 2, door zetters en controleur gedane aanslag zal de nalatigen geenszins vrijwaren tegen de boeten, welke zij mogten hebben verbeurd, hetzij wegens verzuim der aangifte, waartoe zij volgens deze wet verpligt waren, hetzij wegens het doen van valsche of onnaauwkeurige aangifte.

§ 4. De controleur en zetters zullen de bevoegdheid hebben, om voor zich te roepen de belastingschuldigen, van dewelke zij eenige ophelderingen, hunne belastingsvoorwerpen van den 5den of 6den grondslag betreffende, vermeenen noodig te hebben.

Art 41.

Boeten tegen verzuim van- en gebrek in de aangifte, wegens de 5e. en 6e. grondslagen.

De belastingschuldigen naar de *vijfde* en *zesde* grondslagen, welke bevonden worden de door hen

verschuldigde regten te hebben verkort, of daartoe onmiddellijk aanleiding te hebben gegeven, door zich niet of, door valsche of onvolledige opgaven, niet behoorlijk van hunne verpligting, ten aanzien van eenige der ter zake voorschreven gevorderde aangiften te hebben gekweten, zullen niet slechts gehouden zijn de geslokene belasting, berekend tot het bedrag over het *volle jaar*, op te leggen, maar ook, daarenboven, te voldoen eene met het vijfdubbel dier alzoo berekende belastingen, in hoofdsom en opcenten, gelijkstaande boete, die echter in geen geval beneden de f 20.00 bedragen zal.

Art. 42.

Bepaling ter voorziening in het geval van verschil van gevoelen, tusschen den controleur en het hoofd des Gemeentebestuurs, en tusschen controleur en zetters.

Zoo wanneer het hoofd van het Bestuur der gemeente en de controleur, of de controleur en de zetters, ten aanzien van eenige der aan dezelve respectivelijk opgedragene werkzaamheden, in verschil van gevoelen geraken, zullen de partijen ieder van hare zijde de bevoegdheid hebben, haar gevoelen aan den hoogsten ambtenaar, voor de directe belastingen in de provincie den Gouverneur toegevoegd, voor te dragen, welke omtrent het onderwerp daarvan zal beslissen.

Art. 43.

Opmaking der kohieren.

§ 1. De arbeid, door den controleur, naar art. 31 en 32, gezamenlijk met het hoofd des Gemeentebestuurs en, naar art. 39 en 40, gezamenlijk met de zetters verrigt, zal tot onderzoek worden gezonden aan den Gouverneur der provincie. Deze zal zijne aanmerkingen, aangaande de verbeteringen, waarvoor hij het werk vatbaar oordeelt, ter nadere overweging mededeelen aan diegenen, welke den arbeid hebben verrigt, en zal de Gouverneur de bevoegdheid hebben zoodanige schattingen, tellingen of herzieningen, wegens de vier eerste grondslagen, te gelasten, als hem, met betrekking tot perceelen, op den voet van art. 28 § 1 aangegeven, en die over het loopende jaar nog niet aan herziening zijn onderworpen geweest, noodzakelijk mogten voorkomen.

§ 2. De arbeid voornoemd zal dienen tot grondslag voor de kohieren, welke door den Gouverneur zullen worden executoir verklaard; zullende echter van de kohieren kunnen worden weggelaten de aanslagen van de zoodanige, welke bekend staan als onvermogend tot het betalen der belastingen.

Art. 44.

Aangifte in den loop des jaars te bewerkstelligen.

De zoodanige, welke door eenige der omstandighe-

den, voorzien bij §§ 5 en 9 van art. 10 of art. 27, in den loop des jaars komen te vallen onder de toepassing van het aldaar bepaalde, zullen, naar gelang van het ontstaan dier omstandigheden en op de boete, bij art. 37 en 41 vastgesteld, verpligt zijn tot het indienen van behoorlijke aangiften deswege, in voege als bij art. 30 voorgeschreven.

Art. 45.

Werkzaamheden voor de regeling der belasting naar tijds gelang.

Naarmate de bij het vorige artikel bedoelde verklaringen bij den ontvanger inkomen, zal met opzigt tot dezelve opvolgelijk worden gehandeld op den voet, als in betrekking tot de regeling der belasting voor het volle jaar is vastgesteld.

D. *Invordering.*

Art. 46.

Invordering der belasting.

§ 1. Van het bedrag der posten, op de kohieren uitgetrokken, zal aan de schatpligtigen, ieder voor zoo veel hem aangaat, door den ontvanger eene kennisgeving worden toegezonden.

De belasting zal zijn invorderbaar, maandelijks bij twaalfde deelen, en des noods bij parate executie, naar de bestaande wetten.

§ 2. Wanneer de belastingschuldigen het Rijk met der woon verlaten, met wegvoering der meubelen, zullen zij gehouden zijn de nog verschuldigde belasting voor het geheele jaar in eens te kwijten.

E. *Reclamatien.*

Art. 47.

Reclamatien.

§ 1. De genen, welke met hunnen aanslag zich bezwaard achten, zullen hunne *reclamatien*, met in achtneming van de voorschriften te dien aanzien wegens de *directe belastingen in het algemeen* bestaande, door tusschenkomst van den controleur, op ongezegeld papier kunnen indienen, ten einde, nadat de gronden der klagten zullen zijn onderzocht, door Gedeputeerde Staten der provincie uitspraak worde gedaan, overeenkomstig de beginselen bij deze wet vastgesteld.

§ 2. Er bestaat aan de zijde der belastingschuldigen bevoegdheid tot reclame in de navolgende gevallen, als:

Wegens de vier eerste grondslagen.

a. Wanneer de belastingschuldige zijnen aanslag vermeent niet te zijn overeenkomstig, hetzij met

zijne gedane aangifte, hetzij met de bewerkstelligde schatting of telling.

b. Wanneer hij met de schatters in gevoelen verschilt over de belastbaarheid van eenig bepaald voorwerp, door hen belastbaar gekeurd; mits hij in het proces-verbaal der schatting, telling of herziening, hetwelk, ingeval van dusdanig verschil in gevoelen, door de schatters moet worden opgemaakt, deswege heeft doen blijken.

c. Wanneer hij de op zijn aanslag-biljet uitgetrokkene kosten of verhooging of verdubbeling van belasting oordeelt het wettelijk verschuldigde bedrag te boven te gaan.

Wegens de twee laatste grondslagen.

Wanneer hij, uit welken hoofde ook, zich met zijnen aanslag bezwaard oordeelen mogt.

§ 3. Wegens de perceelen, voor alle of eenige der vier eerste grondslagen in de belasting begrepen, welke, gedurende twaalf achtereenvolgende maanden, buiten gebruik geweest zijn of immers bepaaldelijk niet meer dan tien dagen in het geheele jaar zijn bewoond, zal, ofschoon dezelve ook van meubelen waren voorzien, *na den afloop van dat jaar*, de betaalde belasting aan de schatpligtigen, op derzelver reclamatien, worden terug gegeven.

De bewoning echter van een gedeelte des perceels enkel door een' huisbewaarder, geen dienstbode zijnde, zal zoodanig perceel, te voormelden aanzien, niet doen beschouwen als te zijn in gebruik geweest, behoudens aftrekking, in allen gevalle, van de te verleenen ontheffing des bedrags van de wegens zoodanig gedeelte verschuldigde belasting, te regelen achtervolgens door Rijks schatters te doene taxatie en telling, waarvan de kosten voor rekening der belastingschuldigen zijn zullen.

De bij deze § bedoelde reclamatien zullen, op verbeurte der teruggave, niet later dan den laatsten Februarij des jaars, op dat van den aanslag onmiddellijk volgende, moeten zijn ingediend.

F. *Fonds voor de ontheffingen.*

Art. 48.

Fonds ter bestrijding der ontheffingen.

Van het beloop der personele belasting zal, ter daarstelling van een fonds, worden afgezonderd *zes* ten honderd, waaruit zullen worden goed gemaakt:

a. De kosten der beschrijving, mitsgaders die der schattingen, tellingen, herzieningen enz., voor zoo ver die niet komen voor rekening der belastingschuldigen.

b. Het bedrag der ontheffingen, verminderingen en teruggaven op de reclamatien der belastingschuldigen, krachtens het voorgaande artikel toegestaan.

c. De te verleenen kwijtschelding of afslag in geval van buitengewone rampen, zoo als brand, watersnood en dergelijke.

d. Het bedrag der oninbare posten en der onverhaalbare kosten van vervolging.

G. *Verzekering der belasting.*

Art. 49.

Toezigt der ambtenaren; processen-verbaal van overtreding.

§ 1. Alle beëedigde lands en plaatselijke ambtenaren en bedienden zijn bevoegd, en die voor de directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen, daartoe aangesteld, zijn gehouden, om van al de begane overtredingen van de bepalingen dezer wet, wegens de 5e. en 6e. grondslagen, onverschillig of die overtredingen te hunner kennis komen voor, onder of na het onderzoek, bij art. 39 en 40 vermeld, op te maken schriftelijk verslag of proces-verbaal.

Gelijk verslag zal door hen worden opgemaakt wegens de overtredingen van art. 10 §§ 7 en 9, omtrent de haardsteden, mitsgaders van art. 30, § 3, betrekkelijk de aangifte van de inwonende personen, en van art. 34, tegen het verdonkeren of onttrekken van mobilair.

§ 2. De verbalen of relazen, door ten minste *twee* ambtenaren of bedienden, ter zake der personele belasting, op den eed door hen in hunne hoedanigheid afgelegd, opgemaakt, zullen in regten worden geloofd, behoudens tegen-bewijs.

Art. 50.

De schrifturen wegens deze belasting aan zegel noch registratie onderhevig.

Alle acten en schrifturen, uit de toepassing dezer wet en de invordering der belasting voortvloeijende, zullen vrij zijn van het zegel en niet behoeven te worden geregistreerd.

Art. 51.

Bestemming der boeten.

De verhoogingen of verdubbelingen van belasting, volgens de bepalingen dezer wet, op de kohieren gebragt, mitsgaders de boeten, verbeurd krachtens §§ 7 en 9 van art. 10 en § 2 van art. 33, vervallen aan de schatkist.

De overige ten gevolge dezer wet ingevorderde boeten, zullen worden verdeeld in voege als nader door den Koning te bepalen.

Art. 52.

Berekening der kosten enz.

Voor de berekening der kosten van schatting, tel-

ling, herziening, sommatie, beteekening en alle andere werkzaamheden, de uitvoering dezer wet betreffende, zullen door den Koning tarieven worden vastgesteld en zal het beloop daarvan, voor zoo verre hetzelve niet voor 's Rijks rekening komt, op de kohieren worden uitgetrokken.

Art. 53.

Vervolgingen voor de regtbanken, wegens de overtredingen van sommige bepalingen dezer wet.

De actien, strekkende tot toepassing der boeten in deze wet vastgesteld (waaronder niet begrepen de verhoogingen of verdubbelingen, volgens art. 37), zullen, van wege de administratie der directe belastingen, worden aangelegd en vervolgd voor de arrondissements-regtbanken of, zoo lang de wet van 18 April 1827 (staatsblad n°. 20) niet in werking zal zijn gebragt, voor de regtbanken van correctionele policie, en voorts in hooger beroep en cassatie, overeenkomstig de wet.

De regter zal geen regt mogen spreken, dan na gehoord te hebben de conclusien van het openbaar ministerie.

Art. 54.

Geene vervolgingen aan te vangen zonder toestemming des Gouverneurs. — Transactien.

De vervolgingen voor de regtbanken zullen niet mogen worden begonnen dan met toestemming der hoofdadministratie of, op derzelver volmagt, van den gouverneur der provincie.

Door of van wege de administratie zal met de overtreders, op derzelver verzoek, wegens de door hen verbeurde boeten, in schikking kunnen worden getreden.

Art. 55.

Verjaringen.

Na afloop van een dienstjaar, zal geen proces-verbaal, bij art. 49 bedoeld, in betrekking tot hetzelve meer kunnen worden opgemaakt, en dus te dier zake ook geen regt meer worden gevorderd.

De actien wegens de overtredingen der tegenwoordige wet, waarover volgens art. 53 de regtbanken behooren te oordeelen, en het regt tot invordering der boeten, bij vonnis opgelegd, zullen verjaren, wanneer dezelve niet zijn vervolgd of ingevorderd binnen den tijd van zes maanden na de dagteekening van het proces-verbaal, wegens de overtreding opgemaakt, of na die van het geslagen vonnis.

H. *Afschaffing van vroegere verordeningen.*

Art. 56.

Afschaffing der wet van 28 Junij 1822.

De wet van den 28 Junij 1822 (staatsblad n°. 15) wordt bij deze afgeschaft, behoudens de uitvoering harer bepalingen over 1829 en vroegere jaren.

Lasten en bevelen

DIENSTJAAR 18 .

PROVINCIE

GEMEENTE

WIJK N°.

Dit biljet zal na verloop van acht dagen worden terug gehaald.

N°.

BILJET van aangifte voor de Personele Belasting.

N. N.

Bij deze wordt gij verwittigd, dat, volgens de wet van.................. bij voortduring de ophef moet geschieden eener *personele belasting*, rustende op de volgende zes grondslagen, als:

1°. De Huurwaarde;

2°. De Deuren en Vensters;

3°. De Haardsteden;

4°. Het Mobilair;

5°. De Dienstboden;

6°. De Paarden.

(Hier zal volgen eene beknopte voorstelling der bepalingen van de wet, betreffende *iederen* grondslag, zoo mede van de verpligtingen der belastingschuldigen, en van de verdubbeling van regten en de boeten, aan welke derzelver verzuim of overtreding hen zoude onderwerpen).

Gij zijt als nu gehouden, om de navolgende vragen *behoorlijk*, *stellig* en *zonder eenige voorbehouding* te beantwoorden, en zulks met opgave der bedragen en aantallen in *schrijfletters* en voluit geschreven.

1°. Welke gebouwen en aanhoorigheden of gedeelten derzelve, hebt gij binnen de gemeente in gebruik, weswege, volgens de boven omschrevene bepalingen der wet, de personele belasting naar één of meer der vier eerste grondslagen is verschuldigd?

In welke wijk of straat is ieder derzelve gelegen en hoe genummerd?

2°. Hoeveel bedraagt de *jaarlijksche onzuivere huurwaarde* van *ieder* der aangeduide perceelen, of verlangt gij, dat schatting daarvan *te uwen koste* door de Rijks schatters geschiede?

3°. Hoeveel belastbare deuren en vensters bevat *ieder* dier perceelen, of verlangt gij telling daarvan *te uwen koste* als boven?

4°. Hoe groot is het getal belastbare haardsteden in elk perceel, of begeert gij, dat dezelve *te uwen koste* worden geteld?

5°. Hoe veel bedraagt de waarde van het belastbaar mobilair in *al* de voorschreven perceelen *gezamenlijk*, of wilt gij, dat hetzelve *voor uwe rekening* door 's Rijks schatters worde gewaardeerd?

6°. Hoe veel dienstboden houdt gij, welke zijn hunne voor- en toenamen (voluit geschreven)?

a. der 1e. klasse.
b. « 2e. klasse.

7°. Hoe veel paarden hebt gij tot uw gebruik?

a. der 1e. klasse.
b. « 2e. « 1e. soort.
c. « 2e. « 2e. «
d. « 3e. «
e. « 4e. «

8°. Welke personen hebt gij buiten uw eigen huisgezin of dienstboden bij u inwonen?

9°. Welken schatter van die door het gemeentebestuur benoemd, en wier namen bij aanplakbiljet door het Hoofd des gezegden

bestuurs zijn bekend gemaakt, verlangt gij dat voor u als *tegenschatter* zal optreden, ingeval door het Hoofd des gemeentebestuurs en den Controleur eene herziening uwer opgaven, wegens de *vier* eerste grondslagen, noodzakelijk mogt worden geoordeeld.

10°. Welk beroep of bedrijf oefent gij uit?

Aldus voorgesteld door mij ondergeteekenden ontvanger te
den

N. N.

Aldus beantwoord door mij ondergeteekenden

N. N.

MEMORIE,

TER TOELICHTING VAN HET PROJECT DER NIEUWE WET OP DE PERSONELE BELASTING.

Hoezeer de thans bestaande wet op de *personele belasting* de gunstige verwachtingen, omtrent derzelver werking en uitkomsten aanvankelijk gekoesterd, niet te eenenmale onbeantwoord heeft gelaten, is dezelve echter, bij eene nu zevenjarige ondervinding, gebleken, in niet weinig opzigten voor aanmerkelijke verbeteringen vatbaar te zijn. Het nieuwe project heeft ten oogmerk daarin te voorzien, en zal, vertrouwt men, bij aandachtige overweging, zich boven de wet van 28 *Junij* 1822 (staatsblad n°. 15) aanbevelen, niet alleen door deszelfs meerdere beknoptheid en tevens meerdere volledigheid, maar vooral door de meerdere doelmatigheid en billijkheid van een groot aantal van deszelfs bepalingen, welker korte toelichting men hier zal doen volgen, onder aanwijzing (op den kant) der artikelen van de tegenwoordig bestaande wet, waarmede dezelve kunnen worden vergeleken.

Art. 1.

De grondslagen der personele belasting blijven dezelfde, als die bij de tegenwoordige wet vastgesteld, daar dezelve met der daad, naar den aard van zoodanig middel, als de meest geschikte en meest billijke zijn te beschouwen. Premisse.

Art. 2.

Door de vergelijking van dit artikel met artikel 6, zal men ontwaren, dat een aantal van de bij artikel 3, 1ste gedeelte, der thans bestaande wet, tot grondslag voor de belasting gestelde gebouwen, of gedeelten van gebouwen, als daar zijn: *pakhuizen*, *werk- en bergplaatsen*, *loodsen enz.*, daarvan voor het vervolg zullen zijn uitgesloten. Art. 3.

Men heeft daarentegen gemeend ter zijde te moeten stellen de bepaling van artikel 3 (2e gedeelte) der tegenwoordige wet, waarbij de belastbaarheid der tuinen enz. beperkt wordt tot de *steden* en *geaglomereerde huizen ten platte lande*, overmits deze beperking door geen genoegzame gronden van billijkheid schijnt te worden aanbevolen, daar zij, onder anderen, aan vele bewoners van geïsoleerde tuinhuizen, buitenhuizen en kasteelen eenen vrijdom toekent, waarvan hunne dikwijls min gegoede mede-belastingschuldigen, in steden of agglomeratien van gemeenten wonende, enkel *daarom* verstoken zijn.

Art. 3.

De definitie van hetgeen de wet door huurwaarde verstaat, zal, vleit men zich, aan het oogmerk beantwoorden, en schijnt overigens geen

bijzondere toelichting te behoeven. Alleenlijk zij, met betrekking tot de laatste zinsnede, gezegd, dat men, onder anderen, ook daarbij bedoeld heeft de *weekhuren*, en *weekhuurwaarden*, als zoodanig, voor de regeling der belasting geheel buiten aanmerking te doen blijven en, behoudens voorzorg tegen misbruik, in eene den belastingschuldigen geheel voordeelige proportie tot *jaarhuren* te doen overbrengen.

Art. 4.

Art. 2. Den thans bestaanden tax der belasting voor den 1sten grondslag heeft men gemeend als volkomen billijk te kunnen behouden.

Art. 5.

Art. 4, in verband met art. 1. De veelvuldige misbruiken, tot welke de bepaling van § 1 van artikel 4 der bestaande wet, houdende vrijstelling der belasting naar den 1sten grondslag, voor de woningen van beneden de *f* 20. *jaarlijksche-* en 60 cents *wekelijksche- huurwaarde*, heeft aanleiding gegeven, en de verkeerde uitwerking van die bepaling, bij ondervinding ontdekt, zijn de oorzaken harer terzijdestelling bij het tegenwoordige project. In der daad viel het genot dier vrijstelling, voor een groot gedeelte, aan zoodanige belastingschuldigen te beurt, als welke, ondanks de bewoning eens perceels der genoemde huurwaarde, wegens de mate van derzelver gegoedheid, of der voordeelen van hun bestaan, geenszins konden worden gerangschikt onder de minvermogenden, bij de instelling van den bewusten vrijdom eigenlijk bedoeld, maar daarentegen in eene belasting, als de onderhavige, het hunne zeer goed konden bijdragen, gelijk zij, ten getale van vele duizenden, zulks in het vorige *personeel en mobilair*, zonder eenig bezwaar, werkelijk deden, en daarenboven is het allezins billijk, dat de geringere volksklasse, die, door de afschaffing van de belasting op *het gemaal*, het meeste wordt bevoordeeld, ook het hare bijdrage, tot aanvulling van hetgeen door die afschaffing minder aan 's Rijks kas opgebragt worden zal.

Voorts zal de vergelijking van het onderhavige artikel met § 2 van artikel 4 der tegenwoordige wet, en in verband met hetgeen hierboven, ten aanzien van artikel 2, is gezegd, de aanmerkelijke uitbreiding der vrijstellingen bij het nieuwe project doen ontwaren, litt. *c*, *e*, *f*, *g*, *h* en *i* (in fine); verdienen hier bijzonder te worden opgemerkt. § 2 komt overeen met het slot van artikel 4 voormeld, doch is, zoo men vertrouwt, meer juist en meer volledig gesteld.

Art. 6.

De bepaling van § 1 is nieuw, en strekt ter gemoetkoming aan de met der daad niet van grond ontbloote klagten der daarin vermelde schatpligtigen, wegens het drukkende van hunnen aanslag volgens de geheele huurwaarde hunner woningen, voor zoo veel dezelve grootendeels ter uitoefening hunner bedrijven dienen, terwijl de bepaling van § 2, gelijke strekking heeft als de slotbepaling van artikel 3 der tegenwoordige wet, doch hier meer op hare plaats schijnt te staan; hebbende men, in verband ook met artikel 2, vermeend, het maximum der belastbaarheid van de *terreinen*, *tuinen*, enz., op *een' bunder*, in stede van op *vijf malen* de oppervlakte van het gebouw, te moeten bepalen, zoo wel omdat de billijkheid eene zoodanige uitbreiding scheen te vorderen, als omdat de opvolging van laatstgemelde bepaling niet wel in verband is te brengen met eene juiste schatting van zoodanige perceelen, als welke derzelver waarde voornamelijk ontleenen van de aangelegene tuinen enz.

Art. 7.

Geene aanmerkingen. Art. 13.

Art. 8.

De tegenwoordige wet regelt de hoegrootheid der belasting van de deuren en vensters, naar gelang van de bevolking der gemeenten, waarin de huizen en gebouwen gevonden worden, zoodanig, dat de belasting *voor de deuren en vensters gelijkvloers en voor vensters der twee volgende verdiepingen*, 40, 50, 60, 80 of 110 centen, en voor *vensters der hoogere verdiepingen en van bewoonde kelders* 40 of 50 cents bedraagt. Art. 13.

Na rijpe overweging, heeft men gemeend de eerste der gegevene onderscheidingen ten deze te moeten laten wegvallen, en de andere te moeten wijzigen, bij de omstandigheid, dat de steden, door de hooge huren der gebouwen, zoo aanmerkelijk meer dan het platte land, en de groote steden meer dan de kleine opbrengen, terwijl men al verder, ter zake van de afschaffing van den vrijdom voor de deuren en vensters, in de zoogenaamde *niet bewoonde gedeelten van woonhuizen enz.*, waarvan zoo dadelijk nader zal worden melding gemaakt, den tax der belasting voor *alle* deuren en vensters, *zonder onderscheid*, in de gemeenten van beneden de 10,000 zielen bevolking, op nog 5 centen *minder* voorgedragen heeft dan de belasting aldaar tegenwoordig bedraagt.

Art. 9.

Bij vergelijking der voorgedragene bepalingen met de thans bestaande, zal men bespeuren, dat *eerstgemelde*, waarmede noodzakelijk in verband behooren beschouwd te worden art. 5 en art. 8, den contribuabelen, over het geheel veel meer gunstig zijn dan laatstgenoemde, zulks dat de suppressie der vrijstelling (§ 2 van art. 15), voor deuren en vensters, *dienende om licht of lucht te geven op zolders, in kelders en andere lokalen, niet tot woning van menschen verstrekkende*, vooral bij de overweging harer noodzakelijkheid, ter voorkoming van veelvuldige twijfelingen en misbruiken, waartoe de bepaling aanleiding of gelegenheid gaf, tegen de bedoelde meerdere voordeelen geenszins vermag op te wegen. Art. 15.

Met betrekking tot de bepalingen van §§ 2 en 3, gedeeltelijk ook in vervanging strekkende van § 1 van art. 15 der bestaande wet, gedraagt men zich tot hetgeen bereids op art. 5 hierboven deswege is gezegd, onder bijgevoegde aanmerking alleen, dat, indien men (met schijnbare afwijking van het aldaar aangenomen beginsel), bij de *onderhavige* bepalingen, ook van een *minimum* van huurwaarde, voor de toekenning der vrijstelling, is uitgegaan, de bedoelde misbruiken te dezen minder zijn te vreezen, aangezien die bepaling van een *minimum* ondergeschikt is aan het *hoofdvereischte*, het geringe *aantal* namelijk der belastbare voorwerpen (in dezen de *deuren* en *vensters*), en wederkeerig met dat hoofdvereischte hand aan hand diende te gaan, ten einde voor te komen dat, wegens eenig perceel, in den bedoelden vrijdom zou worden gedeeld, hetwelk, ofschoon slechts het aangewezen aantal van deuren en vensters tellende, echter door eene, uit beteren stand of ligging, grootere fraaiheid of andere oorzaken, ontleende hoogere *huurwaarde*, dan bij § 2 vermeld, bij den bewoner van hetzelve eenen meer onbekrompen toestand zou kunnen doen vooronderstellen, dan den bij zoodanigen, in wiens voordeel de onderwerpelijke vrijstelling strekken moet.

Art. 10.

De definitien, in §§ 1, 2 en 3 vervat, zijn, zoo men vertrouwt, Art. 20.

billijk en meer juist dan die der tegenwoordige wet; de bepalingen van §§ 4-9, hebben ten oogmerk een misbruik te verijdelen, van hetwelk, bij voortduring, maar al te veel voorbeelden worden aangetroffen.

Art. 11.

Art. 19. § 1 Vereischt geene ander toelichting, dat dat men gemeend heeft, billijker wijze en ter gemoetkoming aan het vroeger te kennen gegeven verlangen van sommige leden der Staten-Generaal, het *maximum* der belastbaarheid voor elk gebouw tot 12 haardsteden te moeten afschaffen. Overigens is het tarief van de belasting gelijk aan de thans bestaande. § 2 staat in verband met de bepalingen van §§ 4-9 van art. 10, en is noodzakelijk om de bereiking der bedoeling daarvan te verzekeren.

Art. 12.

Art. 21. Eene vergelijking van dit artikel, in verband met art. 10 § 1, en art. 5 met art. 21, der tegenwoordig bestaande wet, zal de meerdere mildheid der thans voorgedragene bepalingen dadelijk doen in het oog vallen, daar, volgens deze, onder anderen, ook alle haardsteden en stookplaatsen uitsluitend ten dienste der nijverheid van de ingezetenen bestemd, voortaan vrij zullen zijn van de belasting. Overigens vorderen de bepalingen van dit artikel geen andere toelichting dan hierboven bereids op art. 9, ten aanzien der deuren en vensters, is gegeven.

Art. 13.

Art. 26. Naar de tegenwoordige wet, moet, behoudens de bepaalde uitzonderingen, onder het mobilair worden begrepen *de gezamenlijke huisraad of inboedel, geschikt tot huisselijk of persoonlijk gebruik.*

Het project wil tot het *mobilair* hoofdzakelijk alleen betrokken hebben de voorwerpen van eigenlijke *stoffering.*

Deze beperking heeft ten oogmerk de vergemakkelijking der schatting en de ontheffing der belastingschuldigen van het bezwaar, hetwelk velen niet zonder reden, in de opneming hunner weggeslotene goederen, gelegen achten.

Art. 14.

Art. 25. De verdubbeling van den tax der belasting is een gevolg van de vermindering der belastbare voorwerpen, volgens het laatstvoorgaande artikel, en gegrond op eene evenredigheid, welke men meent over het algemeen aan het wezen der zaken te zullen beantwoorden.

Art. 15.

Zie art. 29 — 57. De bepaling van dit artikel, voor zoo veel het daarbij vermelde maximum aangaat, komt, behoudens de vermindering van 5 tot 2½ (in verband met de beide voorgaande artikelen) met die der tegenwoordige wet in zoo verre over een, als deze eene gelijksoortige evenredigheid tot grondslag wilde genomen hebben, voor de verpligte bepaling der waarde van het mobilair, bij zoodanige belastingschuldigen, als hetzelve niet verlangden te doen taxeren, of kamers of vertrekken aan anderen ter bewoning afstaan.

De laatst bedoelde *verpligting* intusschen zal, volgens het project, in billijkheid geheel komen op te houden, en ook de eerstgenoemde, ofschoon het, gelijk van zelf spreekt, aan een ieder zal blijven vrijstaan, om, zonder schatting, voor zijne rekening, volgens art. 28 § 2, en zonder gevaar van verificatie, volgens art. 32 § 1, *b* en art. 33, zijn

mobilair tot het *maximum* aan te geven. En het bepaalde *maximum* strekt mitsdien eeniglijk in het voordeel der belastingschuldigen, als eene nimmer te overschrijden grens voor de bepaling van hunnen aanslag.

Tegen dat *maximum* heeft men intusschen vermeend een *minimum* te mogen overstellen, beneden hetwelk de aanslag nimmer zal kunnen dalen, en heeft men billijk en noodig geoordeeld, de waarde van het mobilair, in alle gebouwen van geringe huurwaarde (voor zoo verre geen geheele vrijdom van de mobilaire belasting volgens artikel 16, litt. *c*, deswege genoten zou worden) *stellig* te doen berekenen op het bedoelde *minimum*, en zulks: 1°. om *schattingen* van het mobilair bij minvermogenden voor te komen, 2°. om dat het mobilair in de geringe huizen werkelijk van weinig waarde is; en 3°. om daardoor, in verband met artikel 9 §§ 2 en 3, art. 12 en art. 16, litt. *c*, te beter te komen tot eene langzame opklimming van belastbaarheid, in vervanging van die, bij art. 49 der bestaande wet bedoeld.

Overigens vertrouwt men de verhouding, ten grondslag voor het minimum genomen, geenszins overdreven te zijn, of tot wezenlijk bezwaar te zullen kunnen verstrekken

Art. 16.

Vordert geen bijzondere toelichting, na het wegens art. 15 gezegde. Art. 27 en 49.

Art. 17.

Vergeleken met de bepalingen der tegenwoordige wet, vordert de aanvang van dit artikel geene toelichting, als welke, behoudens meerdere juistheid en duidelijkheid, hoofdzakelijk met eerstgemelde overeenkomen. Het bepaalde, ten aanzien van de 2de klasse der dienstboden, strekt ter wegneming van vele bedenkingen, verschillen en misbruiken, uit de mindere volledigheid der tegenwoordige wet op dit onderwerp nog dagelijks ontspruitende; terwijl § 3 de gelegenheid openstelt ter voorziening in alle zoodanige *billijke* bezwaren, als uit de *niet* opnoeming onder letter *a* van § 1 van eenige bedrijven, die, *naar derzelver aard* in de termen daarvan mogten blijken te vallen, zouden mogen ontstaan. Art. 35 en 36.

Art. 18

Geene aanmerking. Art. 34.

Art. 19.

Ook wegens den vijfden grondslag, zijn de vrijstellingen bij het project, voorgedragen, over het geheel voor de belastingschuldigen gunstiger dan die der bestaande wet. Inzonderheid behoort als zoodanig het bepaalde sub litt. *i* te worden in aanmerking genomen, en ook dat sub litt. *k*, als waardoor men hopen mag in het middellijke iets te zullen toebrengen, ter verzachting van het lot van een aantal lieden der mindere klasse, die tegen dienstbetoon, bij meergegoede bloedverwanten huisvesting en onderhoud zouden kunnen vinden, wanneer deze deswege aan geene belasting waren onderworpen. Art. 38.

§ *l* Komt overeen met art. 38, § 1 der bestaande wet, doch behelst eenige bijgevoegde bepalingen, ter verijdeling der veelvuldig in zwang gaande misduiding van het doel der wet ten deze. Overigens vordert dit artikel geen verdere toelichting.

Art. 20

Het project behelst vier klassen van paarden, welke, behoudens meerdere Art. 42, 43 en 44.

juistheid der definitien, respectivelijk met die van § § 1 en 5, 3 en 4, 2 en 6 van art. 42 der tegenwoordige wet overeenkomen.

Het bepaalde bij litt. c van § 3 ontleent deszelfs aanleiding uit de bezwaren door medicinæ doctoren en andere dergelijke belastingschuldigen ingebragt, tegen het voldoen der volle belasting wegens de paarden, in de uitoefening hunner bedrijven gebezigd; bezwaren, aan welke men vermeend heeft te kunnen toegeven, onder bepaling als ten slotte der gemelde zinsnede voorkomende.

De voorzieningen, in § 5 vervat, strekken ter fnuiking der veelvuldige misbruiken, welke met betrekking tot het onderwerp derzelve, bijna allerwege plaats vinden. De doelmatig- en billijkheid derzelve vorderen, zoo men vertrouwt, geen betoog, doch te bejammeren is het, dat alleen op deze wijze paal en perk zal kunnen gesteld worden aan de onwettige praktijken van zoo vele belastingschuldigen, ook der hoogere standen van de maatschappij, als welke het bezit van eene geringe hoeveelheid lands bij voortduring trachten te doen gelden, om zich, ter zake hunner paarden van gemak en weelde, van eene vrijstelling te verzekeren, enkel ten behoeve van landbouw en nijverheid verordend.

§ 6 Behelst eene gelijksoortige voorziening als hierboven op art. 17, § 3 vermeld.

§ 8 Zal, naar men vertrouwt, bij vergelijking met art. 43 (2de zinsnede) en artikel 44 der bestaande wet, vollediger en doelmatiger worden bevonden, dan de bepalingen *daarin* vervat.

§ 9, Kan met § 6 van art. 42 der bestaande wet worden vergeleken; de slotbepaling van hetzelve staat in verband met die van § 4 van dit artikel.

Art. 21.

Art. 42. De tegenwoordig bestaande tax van belasting naar den 6den grondslag is behouden, behalve voor de paarden van de 2de klasse (die van gemengd gebruik), daar men geoordeeld heeft voor de paarden van deze klasse, welke voor rijtuigen op veren worden gespannen of onder den zadel gereden, billijkerwijze in plaats van f 7, f 14 te mogen vorderen, en zulks, omdat de bedoelde paarden, ofschoon dan ook meer zeldzaam, met der daad gebezigd worden tot gemak of weelde, en wegens dezelve wel de dubbele belasting kan worden gevorderd, welke voor de paarden, hoofdzakelijk voor den landbouw gebezigd, doch bijkomstelijk slechts voor de gewone chaisen en andere niet van veren voorziene rijtuigen der landlieden bespannen worden, wordt betaald.

Art. 22.

Art. 46. *In hoofdzaak* komen de bepalingen van dit artikel met die der tegenwoordige wet overeen. Den vrijdom der geestelijken voor hunne paarden heeft men echter geoordeeld tot één paard voor ieder geestelijke te moeten beperken.

Art. 23.

Zie art. 42 § 6. Grootendeels nieuw, doch, zoo men vertrouwt, billijk en allernoodzakelijkst ter voorziening tegen de veelvuldige misbruiken, op dit stuk bijna allerwege bestaande.

Art. 24.

Art. 6, 7, 8, 16, 22, 28, 30, 39 — 47. De onderscheidene bepalingen, in de aangehaalde artikels verspreid, zijn in substantie, maar gewijzigd in §§ 1 en 2 te zamen getrokken.

Men heeft geoordeeld niet te moeten overnemen eenige bepaling in den zin van art. 10, 17, 23 en 32, noch ook in dien van art. 9 der be-

staande wet, en zulks wat het eerstgemelde aangaat, ter zake van de groote moeijelijkheid in de uitvoering en de menigvuldige misbruiken daarvan ondervonden, en wat het laatstgemelde betreft, ter zake, dat het billijk scheen de uitwonende eigenaar in geen geval verantwoordelijk te stellen voor de belasting, door den huurder van zijn huis verschuldigd. Men vreest echter, dat de oninbare posten daardoor zeer aanzienlijk zullen vermeerderen.

In § 3 hervindt men vereenigd de bepalingen der artikelen, mede op den kant vermeld. Het bepaalde bij § 4 kwam noodzakelijk en billijk voor. § 5 heeft ten oogmerk de verschillen te doen ophouden, bestaande omtrent de vraag, of niet, bij overgang van het voorwerp, ten basis van de regeling der belasting genomen in den loop eens jaars, ook de nog verschuldigde belasting op den nieuwen bruiker of den verkrijger zou moeten kunnen worden verhaald. In den geest van het onderwerpelijk middel, hetwelk eene eigenlijke *personele* belasting en geenszins eene *reëele*, op het voorwerp zelf drukkende, is, kwam die vraag voor ontwijfelbaar *ontkennend* te moeten worden beantwoord, onder reserve als ten slotte der § vermeld. Art. 12, 18, 24, 33, 41.

Art. 25.

Geene aanmerking.

Art. 26.

Vergeleken met de aangewezene bepalingen der bestaande wet, en in verband beschouwd met artikel 47 § 3 hierna, vordert ook het onderhavige geen verdere toelichting. Art. 54 (2e gedeelte). Art. 5 (1e en 2e gedeelte).

Art. 27.

De bestaande wet bepaalde de belastbaarheid naar tijdsgelang tot de 5de en 6de grondslagen. Door dezelve, in voege als bij § 1 van dit artikel geschiedt, en behoudens het bepaalde bij § 2 en 3 ook tot de vier eerste grondslagen uit te strekken, zal, zoo men vertrouwt, aan een vereischte der billijkheid ten deze worden voldaan, aangezien er toch geene reden bestaat, om, bij betrekking in den loop des jaars van een perceel, hetwelk gedurende hetzelve nog niet ter regeling der belasting voor een ander persoon heeft gediend, den in gebruik nemer van hetzelve van de belasting of hoogere belasting deswege vrij te stellen. Zoogenaamd dubbel emplooi zal er intusschen te dezen nimmer plaats hebben. Art. 37, 45.

§ 4 Komt in hoofdzaak overeen met de bepalingen der artikelen *in margine* vermeld. De twijfelingen, met betrekking tot de respective onderwerpen van §§ 5—7 gerezen, kwamen voor de oplossingen te behoeven, daarin vermeld.

§ 8. Behelst gelijke bepaling als, in betrekking tot het middel van patent voor *de belasting naar tijdsgelang*, bij de bestaande verordeningen dienaangaande is voorgeschreven.

Art. 28.

De groote uitgaven, welke voor het Rijk, uit het vragen van schattingen enz. zijn voortgesproten, hebben de noodzakelijkheid doen zien, om de kosten dier schattingen enz. te brengen ten laste van degenen, welke dezelve verzoeken zullen; de billijkheid brengt ook mede, dat hij, die, door het overlaten der bedoelde schattingen enz. aan 's Rijks Art. 54 (1e zinsnede) en 57.

schatters, zich voor alle verantwoordelijkheid dekt, deze personen zelf betale.

Art. 29.

Art. 58, 68, 69, 78, 79. De bepalingen van art. 29 zullen ongetwijfeld doelmatiger voorkomen dan die van de tegenwoordige wet, welke zij bestemd zijn te vervangen. Door § 1 zullen, zoo men hoopt, de menigvuldige klagten ophouden, welke wegens sommige schatters worden aangeheven en waarin de Administratie niet kan voorzien, daar zij geen genoegzamen invloed had op derzelver benoeming.

Bij § 2 heeft men de keuze der personen, welke voor tegenschatters kunnen dienen, aan het bestuur der gemeente overgelaten, behoudens (volgens art. 30, § 3) het regt van den belanghebbenden, om uit die personen voor zich bepaaldelijk den zoodanigen te kiezen, in welke hij het meeste vertrouwen stelt. Dit een en ander was noodzakelijk, zoo ter opruiming der moeijelijkheid voor vele belastingschuldigen in het vinden van iemand, welke van hunne zijde als tegenschatter wilde optreden, daar vele hunner vrienden of werkbazen bezwaar maakten om zich te laten beëedigen, of om voor het gering loon, dat daarvoor gegeven kan worden, zich met de werkzaamheden in te laten, als ter zake van de onbekendheid van vele der benoemde personen (die soms maar ééne herschatting te doen hadden) met den geest van de wet.

En wat aangaat § 3, zoo komt het veel onzijdiger gehandeld voor, de keuze van den derden schatter over te laten aan den Kantonsregter, dan denzelven uit de schatters of de tegenschatters bij het lot of anderzins te doen aanwijzen.

Art. 30.

Art. 51, 57, 62. §§ 1 en 2 geene aanmerkingen; § 3, 1ste zinsnede, dient te worden beschouwd in verband met art. 29, § 2. Het bij de 2de en 3de zinsnede bepaalde strekt ter voorkoming dat door een' belastingschuldige van het bij art. 15 bepaalde maximum misbruik worde gemaakt, door zich daaraan te houden, enkel met betrekking tot de geringste der bij hem in gebruik zijnde perceelen, waarin intusschen het voornaamste mobilair tijdelijk kon zijn geborgen.

De bepaling van art. 61 der bestaande wet heeft gelijksoortige strekking, doch van minder volledige toepassing.

Art. 40, 48. 4de zinsnede. Komt overeen met de artikelen *in margine* vermeld.

§§ 4-6, Geene aanmerkingen.

Art. 74—76. § 7. Met eenige noodzakelijke wijziging, de bepalingen der tegenwoordige wet gevolgd.

Art. 31.

Art. 63. Dit artikel vereischt geen nadere opheldering.

Art. 32.

Art, 63, 77, 79. Grootendeels nieuw, doch, zoo men oordeelt, voor eene regelmatige uitvoering van de wet allezins noodzakelijk.

Art. 33.

Art. 79, 80, 81. Komt met de bestaande wetsbepalingen in hoofdzaak overeen, behoudens aanmerkelijke vermindering der boete bij art. 81 der wet vastgesteld.

Art. 34.

Geene aanmerking. Art. 60.

Art. 35.

In § 1 vindt men eene bepaling, hoofdzakelijk van gelijksoortige strekking als de *in margine* bedoelde. De billijkheid van het voorgeschrevene bij § 2 schijnt geen betoog te vorderen, terwijl § 3 in noodzakelijk verband staat met art. 15, hierboven behandeld, en insgelijks geen verdere toelichting vereischt. Art. 70.

Art. 36.

Conform de bepalingen der bestaande wet, behoudens dit verschil, dat, volgens het project, geen boeten, maar verhoogingen of verdubbelingen van belasting voor te lage aangiften, wegens de *vier* eerste grondslagen zullen worden gevorderd, en zulks zonder regterlijke gewijsden. Inderdaad, de *beslissing* wegens het onderwerp der questieuse aangiften *geheel* en *uitsluitend* van de resultaten der *contradictoire* schattingen afhankelijk zijnde, zoo komt het overtollig voor de *uitvoering* dier beslissing (terwijl zij, voor zoo veel de HOOFDZAAK, *de vordering der verschuldigde of meer verschuldigde regten betreft*, geheel en al binnen de bevoegdheid der Administratie ligt), ten aanzien der SEQUÉLEN, *de toepassing der verdubbelingen* van regten, bij wijze van boeten, te onderschikken aan eene *geregtelijke uitspraak*, welke toch niet anders kan, dan aan die der schatters zich te binden, en waarvan de kosten het bedrag der verschuldigde regten en verdubbelingen niet zelden evenaren, of ook wel overtreffen. Men verlieze voorts niet uit het oog, dat de belastingschuldige *en* door de bepalingen omtrent de schatting zelve (art. 29 en 33 van dit project), *en* door de hierna volgende (art. 47) omtrent zijne bevoegdheid tot reclame, zoo wel wegens de onbelastbaarheid van een geschat of medegeteld voorwerp, als wegens de berekening der verhooging of verdubbeling der belasting, gedekt is tegen alle grondig bezwaar zijner zijds te voorschreven aanzien. Art. 84.

Art. 37.

Behoudens ettelijke wijzigingen, zal men in dit artikel de voorschriften der *in margine* vermelde *hoofdzakelijk* wedervinden. Art. 85 — 87.

De bepaling van § 4 strekt ter voorziening in een vrij algemeen gerezen en niet van billijkheid ontblootе klagte. Zoodanige belastingschuldigen, namelijk, als zich in hunne aangiften plegen te houden aan de schatting of telling van het vorige jaar, doch wier perceelen niettemin, ook zonder eenige verandering te hebben ondergaan, voor de loopende dienst, bevonden worden eene hoogere huurwaarde te bezitten of hooger aantal deuren en vensters te bevatten (hetzij wegens het te geringe der vroegere schatting of telling, hetzij doordien de huurwaarde door tijdsomstandigheden verhoogd is, of ook anderzins) zoodanige belastingschuldigen, zegt men, schijnen met der daad niet boetschuldig te zijn, noch zelfs met de betaling der kosten te moeten worden belast. Men heeft daarom alleen de voldoening van het aanvullingsregt van hen gevorderd

Overigens spreekt het van zelf, dat deze bepaling eerst met 1831 zal moeten beginnen te werken, daar de project-wet te veel met de thans vigerende verschilt, om de schattingen of tellingen onder de laatstgenoemde gedaan, met de nieuwe wet in verband te brengen.

Art. 38.

Geene aanmerking. Art. 83.

Art. 39 en 40.

Zoo zeer de conditie der belastingschuldigen, wat de voorwerpen der vier eerste grondslagen betreft, billijkerwijze geacht mag worden door de resultaten eener contradictoire schatting met juistheid te kunnen blijken, zoo weinig is dezelve daarvoor vatbaar, wat de voorwerpen der 5de en 6de grondslagen aanbelangt, daar toch, met betrekking tot *deze*, de voor de regeling der belasting alles afdoende *qualificatie* des gebruiks, niet altoos of geheel afhankelijk kan zijn van eene oogenblikkelijke, zelfs te meermaalen herhaalde bevinding, maar deswege meer algemeen slechts in het bestaan der dingen, op den duur een billijke maatstaf is te vinden voor de bepaling van het oordeel, omtrent de *meerdere* of *mindere* belastbaarheid der voorwerpen; terwijl wederom van dat op *den duur* bezwaarlijk anders blijken kan dan door de openbare *bekendheid*.

De veelvuldige moeijelijkheden, waarin, met betrekking tot genoemde twee grondslagen, de Administratie zich van af het tijdstip der invoering van de tegenwoordige wet en tot op dezen oogenblik gewikkeld heeft gevonden, zijn grootendeels aan het min volledige der bepalingen te voorschreven aanzien toe te schrijven, en het is ter krachtdadige en duurzame voorziening daarin, dat men vermeend heeft bij de onderhavige artikelen, de bemoeijingen wegens de beschrijving en regeling der belasting, ter zake der *dienstboden* en *paarden*, te moeten opdragen aan de *zetters der directe belastingen* in elke gemeente, benevens den *controleur* derzelfde middelen, onder toekenning aan dat kollegie derzelfde attributen in evengemeld opzigt, als hen bij de bestaande wetgeving op het *regt van patent*, ten aanzien van *dat* middel zijn verleend, en onder welke bovenal in aanmerking komt de bevoegdheid tot afwijking van der contribuabelen aangifte, als ook tot aanslag derzelve *ambtshalve*, zoo wanneer men zulks, op grond der algemeene bekendheid, vermeent te behooren, behoudens altoos der belanghebbenden bevoegdheid tot reclame, in voege als bij artikel 47 omschreven, en onverminderd tevens hunne onderworpenheid aan calange, bij derzelver bevinding in daadwerkelijke overtreding (zie art. 49 en 53); alles op gelijken voet als zulks nu sedert tien jaren in zake van patent gebruikelijk is. Op deze, en op deze wijze alléén, mag men vertrouwen dit belangrijk gedeelte der onderhavige belasting te brengen in staat van behoorlijke invordering, de veelvuldige misbruiken der kwaadwilligen te kunnen beteugelen, en de redenen van klagten te doen ophouden, daaruit voor de vele welgezinden zoo wel als voor de schatkist ontspruitende.

Art. 41.

Art. 88. Vergeleken met de bestaande wet, vereischt dit artikel geen bijzondere toelichting. Men zal opmerken, dat, over het algemeen, deszelfs werking eer minder dan meerder streng zal zijn. Voorts behoort hetzelve in verband te worden beschouwd met art. 49 en volgende van dit project.

Art. 42.

Art. 79 (3e zinsnede.) Geene aanmerking.

Art. 43.

Art. 89. Ofschoon bij de wet niemand ter zake van onvermogen om de belasting te betalen, van het doen van aangifte kan worden vrijgesteld, heeft men geenszins ten oogmerk de onvermogend te vervolgen, en volgens de slotbepaling van § 2 van dit artikel, zullen derzelver aanslagen dan ook van de kohieren kunnen worden weggelaten.

Art. 44 en 45.

Noodzakelijk, in verband met de artikelen daarbij aangehaald; overigens geene aanmerkingen. Art. 104.

Art. 46.

Geene aanmerking. Art. 9, 95-98, 102 en 103.

Art. 47.

Men heeft getracht dit gedeelte der wet in meer bepaald verband te brengen met hetgeen, wegens de reclamatien in zake van directe belastingen in het algemeen, gebruikelijk is. Het bepaalde bij § 3 strekt in vervanging van het slot van art. 5 der bestaande wet, doch kwam voor, hier meer op zijne plaats te staan. Art. 99, 100, 5 en 3de zinsnede.

Art. 48.

Geheel nieuw, doch in verband met het bepaalde wegens de andere directe belastingen, noodzakelijk geoordeeld, ter voorkoming der veelvuldige moeijelijkheden, waaraan de *comptabiliteit*, bij gemis van zoodanig afgezonderd fonds, zich bestendig ziet blootgesteld.

Art 49 — 56.

Geen bijzondere aanmerkingen. Art. 108 - 117.

Budgets en Belastingen.

Tafel van het 2.de Deel.

10 febr. 1829 n.° 5 [illegible] bijdragen van den heer D. [illegible] over de begrootings wet.
– april 1829 Ontwerp van wet nopens de begrooting van uitgaven van den Staat
met [illegible] van den minister van dezelfs [illegible]

A [illegible] van wetten tot vaststelling der middelen tot voorziening in de uitgaven van 1830
[illegible] der [illegible] [illegible] van 1 sept. 1830
Staat der [illegible]

B. De zelve stukken als A hier boven.
Ontwerp van wet tot vaststelling der I.e afdeeling der begrooting
4 mey 1829 n.° 3 Verslag der centrale afdeeling nopens de 10jarige begrooting.
12 — n.° 4 [illegible] van den minister van financien, van 12 mey
1828-29 N.° 19A [illegible] van [illegible] het proces-verbaal [illegible]
– oct. [illegible] Aanspraak van den minister van financien, [illegible] de tienjarige begrooting met 1830, en de buitengewone [illegible] 1830
n.° 3 Proces verbaal der 3.e afdeeling [illegible] voorgaande.
[illegible] van wijzigingen in de begrootings-wetten.
[illegible] [illegible] van [illegible] [illegible] der provinciale contingenten in de grondbelasting voor 1830
Memorie van toelichting.
[illegible] 1829 n.° 1 Verslag der centrale administratie op het voorgaande
[illegible] n.° 2 Tweede ontwerp van wet op het voorgaande
n.° 3 Verslag der centrale afdeeling hier over
12 — n.° 4 [illegible] over het nader ontwerp [illegible] zelve; met de beantwoord
1829-30 n.° 2.6 Memorie van antwoord op de aanmerkingen [illegible] op 't zelve.
9.6 ——————— [illegible] de 10jarige begrooting de
[illegible] dec. 1829 n.° 2.5 Aanspraak van den minister van financien, [illegible] [illegible] [illegible] buitengewone begrooting voor 1830; nieuwe redactie
23 — n.° 41B Aanspraak van den minister van financien
16 maart n.° 1 [illegible] [illegible] [illegible] van 1 sept. voor 1831 en vervolgens
1.e Memorie van toelichting op 't ontwerp van wet van uitgaven begrepen in de 1.ste afdeeling der begrooting aanvang [illegible] met 1830
[illegible] [illegible] [illegible] wet op het [illegible]
Memorie van toelichting op 't zelve

Digitized by Google